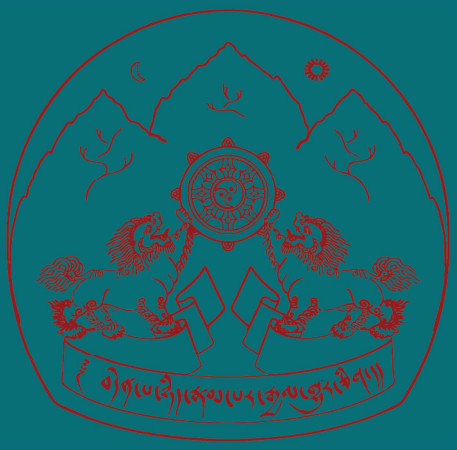

༄༅། །བཙན་བོལོ་བོདེ་མིའི་སྒིག་འཛུགས་ཀི་ཁིམས་སྒིག་ཁག་ཕྱིོགས་བསྒིགས།

བོདེ་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༧ པའི་གྲོས་ཚིོགས་ཚིོགས་དུས་ ༥ པ་བོདེ་རྒྱལོ་ལོ་ ༢༡༥༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༣ ཚིེས་ ༣༠ བར་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་དེང་བཅས་ཕྱིོགས་བསྒིགས།

༄༅། །བཙན་བོལོ་བོདེ་མིའི་སྒིག་འཛུགས་ཀི་ཁིམས་སྒིག་ཁག་ཕྱིོགས་བསྒིགས།

༢༠༢༤

བོདེ་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༧ པའི་གྲོས་ཚིོགས་ཚིོགས་དུས་ ༨ པ། བོདེ་རྒྱལོ་ལོ་ ༢༡༥༡
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༩ ཚིེས་ ༢༠ བར་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་དེང་བཅས།

དེབ་གཟུགས་པར་སྐྲུན།
པར་ཐེངས་དང་པོ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥དེབ་གྲངས། ༢༠༠༠(རྒྱབ་ཤ་སྔོན་པོ།) པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠དེབ་གྲངས། ༢༠༠(རྒྱབ་ཤ་སེར་སྐྱ།)
པར་ཐེངས་གསུམ་པ། ཕྱི་ལོ་༢༠༢༡དེབ་གྲངས། ༢༠༠༠(རྒྱབ་ཤ་ལྗང་གུ།)

དྲ་ཚིགས་ནས་ཕབ་ལེན་ཆེད། དེབ་གཟུགས། (PDF)
ཐེངས་དང་པོ། ༢༠༢༣།༥།༡
ཐེངས་གཉིས་པ། ༢༠༢༤།༥།༤
ཐེངས་གསུམ་པ། ༢༠༢༤།༡༠།༢༢

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

3

ཆེད་བརྗོད།

༄༅།།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་གཟིགས་བདེའི་
སླད་དེབ་གཟུགས་གཅིག་གི་ནང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ དང་༢༠༢༠།༢༠༢༡ལོ་སོ་སོར་པར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད་པ་དང་།ཕྱིས་འབྱུང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་རེའི་མཚམས་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་སྐྲུན་ཐེངས་རེ་བྱ་འཆར་ཡོད་ན་ཡང་།དྲ་ཚིགས་ནས་ཕབ་ལེན་དང་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་༡༧པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་༥པ།ཕྱི་ལོ་༢༠༢༣ཟླ་༣ ཚེས་༣༠བར་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་རིམ་སོང་རྣམས་དེབ་གཟུགས་སུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བགྱིས་པ་(PDF)ཕྱི་ལོ་༢༠༢༣ལོར་སྤྱི་ལྷན་དྲ་ཚིགས་སུ་བཀོད་ཡོད། ད་ཐེངས་སླར་ཡང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་༡༧པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་༨པ།ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༩ ཚེས་༢༠བར་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་རིམ་སོང་བཅས་དེབ་གཟུགས་སུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བགྱིས་པ་(PDF)སྤྱི་ལྷན་དྲ་ཚིགས་སུ་བཀོད་ཡོད།སླད་མར་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་ཇི་སོང་རྣམས་སྐབས་དུས་སོ་སོར་སྤྱི་ལྷན་དྲ་ཚིགས་(བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས།www.chithu.org)དང་། དབུས་དང་བོད་མི་གནས་ཡུལ་ས་གནས་ཁག་ཏུ་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཐུགས་སྣང་འགན་འཁུར་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྩ་འཛིན་ལག་བསྟར་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ནས། ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༢ ལ།།

གཅིག

དཀར་ཆགབཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།---༡

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིག་གཞི་ཁག---༤༥༡ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།--------------༤༧༢ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།---༨༩༣ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།----------------------------------༩༥
༤ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག---༩༧
༥ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་ངལ་སེལེ་ཐེབས་རྩའི་སྒྲིག་གཞི།--------------------------------------༩༩༦ བོད་མི་མང་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་ལས་དོན་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་བཞེས་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།----------༡༠༡༧ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཉིན་རེའི་ལས་དོད་དང་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁག་གི་སྒྲིག་གཞི།-------------------༡༠༣

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིག་གཞི་ཁག--༡༠༥༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།--༡༠༧
༢ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།---༡༢༥༣ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-----------------------------༡༣༧
༤ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལས་དོན་གཟེངས་ཐོན་རྣམ་པར་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---------༡༤༧
༥ བཙན་བྱོལོ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།--------༡༥༡
༦ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག--༡༦༥༧ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག--༡༧༥

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།--༡༨༡བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིག་གཞི་ཁག--------------------------------------༢༢༧༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོདོ་དང༌།ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས། དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།----༢༢༩
༢ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིག---------------༢༤༧
༣ བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།-------------------------------༢༥༥
༤ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།--༢༥༩
༥ ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་འདུ་འགོད་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---༢༦༥

གཉིས།

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཁག-----------------------------༢༦༧༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་
བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།----------------༢༦༩

༢ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད།ཉིན་རེའི་ལས་དོད། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---------༢༧༩

༣ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས།ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---༢༨༥

༤ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ།ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---༢༩༣༠༥ འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ།ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།--༣༠༣

༦ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས།
ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---------------------------------------༣༡༣

གསུམ།

༄༅། །བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

2

དཀར་ཆགབཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

སྔོན་གླེང༌།---༣
ལེའུ་དང་པོ། གཞི་རྩའི་ལམ་སྟོན།---༥
ལེའུ་གཉིས་པ། གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་དང༌། ལས་འགན།--༧ལེའུ་གསུམ་པ། སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་བྱེད་སྒོ་ལམ་སྟོན།------------------------------------༩
ལེའུ་བཞི་པ། སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན།---༡༡
ལེའུ་ལྔ་པ། ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་འཛིན།--༡༥
ལེའུ་དྲུག་པ། ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན།---༢༣
ལེའུ་བདུན་པ། བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་ས་གནས་ཁག་གི་སྒྲིག་འཛུགས།---------------------------༢༦ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོས་བསྡུའི་ལས་དོན།---༣༢
ལེའུ་དགུ་པ། ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོའི་ལས་དོན།--༣༥
ལེའུ་བཅུ་པ། རྩིས་ཞིབ་ལས་དོན།---༣༦
ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་དང༌།སྐད་ཡིག་ཚད་འཛིན།---------------------------༣༨ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཁག--༣༩

3

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

སྔོན་གླེང༌།
༄༅།།ཡོངས་གྲགས་སུ་ཕྱི་ལོའི་གོང་གི་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་པའི་ནང་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་
ཕྲག་དགུ་པའི་ནང་འུ་དུམ་བཙན་པོའི་བར་ལོ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་བརྒལ་བའི་རིང་བོད་རྒྱལ་གདུང་རབས་ཞེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པས་ཆོལ་གསུམ་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ལ་མངའ་དབང་བསྒྱུར་ཏེ་པུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ནང་དཔུང་སྟོབས་དང་མངའ་ཐང་ཆེ་
གྲས་སུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་ཧོར་བོད་གསུམ་ཞེས་འདྲ་མཚུངས་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲས་སུ་ཚུད་ཅིང༌།བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་བརྡ་སྤྲོད་རང་
བཙན་པ་འབུར་དོད་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཆོས་དང༌།རིག་གནས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གང་ས་ནས་འཕགས་ཡུལ་གཉིས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར།ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དགུ་པའི་ནང་བོད་སིལ་བུར་ཐོར་བ་ནས་ཆིག་བསྒྲིལ་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་ཏེ་ལུང་ཚན་སོ་སོའི་སྒེར་བཙན་ཙམ་
ལས་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ཆབ་སྲིད་ཚགས་ཚུད་བྱུང་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༢༦༠ནང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ཆེན་པོ་ཧོར་དང་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཙུགས་ཏེ། ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པའི་སྲིད་དབང་སླར་གསོ་མཛད་ཀྱང༌།རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་མཐའ་མཚམས་ཇི་བཞིན་སྐྱོང་མ་ཐུབ་ཁར། ལོ་༣༨༠ སྐོར་གྱི་ནང་ཕག་གྲུ་དང༌།རིན་སྤུངས།གཙང་པ་བཅས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལ་འགྱུར་བ་
ཡང་ཡང་བྱུང་སྟེ་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ལ་ཁྲིམས་དང་དབང་ལུང་གིས་མ་ཁྱབ་ཅིང༌།ནང་ཁུལ་བདེ་གཟར་མང་བས་བོད་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་

ནུས་པ་ཧ་ཅང་ཉམས་དམས་སུ་གྱུར།

ཕྱི་ལོ་༡༦༤༢ ལོར་ྋགོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་བཟུང་ྋརྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ན་
རིམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་ཁྲིད་གནང་སྲོལ་ཚུགས་ཤིང༌།བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གང་ཙམ་སྲ་བརྟན་དང༌།རིས་མེད་རྒྱལ་
བསྟན་དར་རྒྱས།བོད་འབངས་རྣམས་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བར་རོལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང༌།ྋརྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་དགུང་ན་སོན་མཚམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཛད་ཁུར་རིམ་བཞེས་མཛད་ལམ་ཆགས།
ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་པའི་མཇུག་དང་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་ཙམ་ནས་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱི་དང༌།ཁྱད་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ནང་ཕྱི་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་ཁར།ྋརྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་དབང་བཞེས་པ་ནས་རིང་པོར་མ་
སོང་བར་འགལ་རྐྱེན་དབང་གིས་སོག་ཡུལ་དང༌།རྒྱ་ནགརྒྱ་གར་བཅས་སུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་སྟེ་སླར་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ྋཞབས་སོར་འཁོད་བསྟུན་བོད་ཀྱི་མངའ་དབང་གི་གནས་བབ་བསྐྱར་ནན་གསལ་བསྒྲགས་དང་འབྲེལ་བར་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་གཟིགས་
རྟོག་ཇི་བྱུང་བཞིན་བོད་འབངས་བདེ་ཐབས་དང༌། ཆབ་སྲིད་ཕྲ་ཚུགས་ཐབས་སུ་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང༌། ལམ་ལུགས་ལེགས་བཅོས་སོགས་ལ་ཐུགས་བརྩོན་གནང་སྟེ་རླབས་ཆེན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང༌།མདོ་དོན་བོད་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་དབང་ལོ་བཞི་
བརྒྱར་ཉེ་བའི་རིང་སྲ་བརྟན་འཛིན་སྐྱོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་དཔུང་དམག་གིས་བོད་ལ་དྲག་པོའི་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཤིང༌། ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༠ ལོར་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་གཉན་འཕྲང་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་ྋགོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་གྲངས་
བཅུ་དྲུག་ལས་སོན་མེད་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་འབུལ་བཞེས་གནང་དགོས་བྱུང་ཞིང༌།༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཙན་འོག་ཏུ་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་འཇོག་དགོས་བྱུང་སྟེ་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་རིང་གནས་ཐབས་མཛད་ཀྱང་

4

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པས་གྲོས་མཐུན་གྱི་དོན་ཚན་ཁག་ལ་རྩིས་མེད་དང་བོད་མིར་དྲག་གནོན་དབང་གིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་བཅས་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་རྩེ་རྫོང་དུ་བོད་གཞུང་སྤོ་བཤུག་དང་འབྲེལ་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཙན་འོག་ཏུ་འཇོག་དགོས་བྱུང་བའི་གསལ་བསྒྲགས་བསྐྱངས།
དེའི་རྗེས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་མ་ཐག་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱེར་ཏེཛ་པུར་དུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ཟླ་༤ ཚེས་༡༨ ཉིན་གྲོས་
མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་དེ་ངོས་ལེན་མེད་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བསྐྱངས།
གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཁོང་གི་བཀའ་ཤག་གང་དུ་ཡོད་པ་དེར་བོད་མིའི་
ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་དང་ངོས་འཛིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད།
ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་རྒྱ་གར་དུ་གཞི་ཚུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་
ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་རིང་ནས་ཐུགས་ལ་བརྣགས་པའི་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གསོལ་བསྩལ་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༦༠ ལོར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས་པ་དང༌། ཕྱི་ལོ་༡༩༦༡ ལོར་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་སྙིང་དོན་དང༌།༡༩༦༣ ལོར་བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་གནང༌། ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༡ ལོར་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་
ཚོགས་སུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་ལྟར། སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཕྱི་ལོ་

༡༩༩༡ཟླ་༦ ཚེས་༢༨ ཉིན་སྤྱི་ནོར་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཆོག་མཆན་བསྩལ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས།བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་འདི་གཞི་རྩའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཡོད་པའི་དེང་རབས་མང་གཙོའི་འགྲོ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད།
ཕྱི་ལོ་༢༠༠༡ ལོར་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར།བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མི་མང་གིས་ཐད་ཀར་
འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ།མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ནང་མདུན་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།
བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང༌།ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་དང༌།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་

དབུ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཆ་རྐྱེན་བསྐྲུན་ཡོད་ཀྱང༌། ད་ཆ་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དང༌།བོད་མི་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འཕྲལ་ཡུན་དགག་དགོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མར་གཟིགས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ཟླ་༣ ཚེས་༡༤ ཉིན་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགན་དབང་བཞེས་རྒྱུ་མིན་པ་དང༌།འབྱུང་འགྱུར་ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་གཉིས་ཀའི་འགོ་འཁྲིད་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། དེའི་ཆེད་
བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་པའི་བཀའ་ལྕི་བཟློག་མེད་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཕེབས་པ་ལ་བསྐྱར་དུ་དགོངས་བཞེས་ཡོང་
བའི་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་བར་ཕྱིར་སློག་བྱུང་བ་དང༌།བོད་གཞུང་མང་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པས་་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་ཀྱི་མཛད་འཁུར་སྐྱོང་བཞེས་ཡོང་བའི་གསོལ་
འདེབས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན།བཀའ་དགོངས་དང་ལེན་མ་ཞུས་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ། སྤྱི་ལྷན་སྐབས་བཅུ་བཞི་པའི་ཚོགས་དུས་འཕར་མ་ཞིག་ཚོགས་ནས་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ཉིད་མངའ་

དབང་ལྡན་པའི་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དབང་ལྡན་འཛིན་སྐྱོང་པ་དང༌།ངོ་ཚབ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་རྒྱུན་སྐྱོང་ཐོག ད་ཡོད་བཅའ་
ཁྲིམས་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་གཞིར་བཟུང༌།ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ལ་ཆོག་མཆན་བསྩལ་བའི་སྒོ་ནས་ྋགོང་ས་མཆོག་གི་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ཁག་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་འཁྲིད་ཚོར་བསྩལ་ཏེ་དེ་དག་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་
ཡོངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་དང་སྲི་ཞུ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་མཛད་དེ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ཟླ་༥ ཚེས་༢༩ནས་རྩ་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན།།

5

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

ལེའུ་དང་པོ།
གཞི་རྩའི་ལམ་སྟོན།

དོན་ཚན་དང་པོ། བོད་དང་བོད་མིའི་མགོན་སྐྱབས་དང་མཚོན་རྟགས།
བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་མིའི་གཟུགས་སུ་བྱོན་པའི་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་
མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་དང༌།ས་སྟེང་ྋརྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདགབོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས།བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཁྲིད།བླང་དོར་ལམ་སྟོན་པ། བོད་མིའི་ངོ་བོ་དང༌།དེའི་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་མཚོན་
རྟགས། བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་མགྲིན་ཚབ་པ་བཅས་ཡིན།གནས་བབ་འདི་དག་ནི་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་བྱུང་རབས་དང༌། རིག་གཞུང༌།མངའ་དབང་ལྡན་པའི་བོད་མིའི་མངོན་འདོད་བཅས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ།༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་
ནས་ཀྱང་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སྐུ་དབང་རྣམས་བཞེས་སྐྱོང་མཛད་རྒྱུ།དེའི་ཕྱིར་གཤམ་གསལ་གྱི་མཛད་འགན་དང་སྐུ་དབང་རྣམས་རང་ཆས་སུ་ཡོད།
༡ བོད་མིའི་བདེ་དོན་དང་བསམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས། ཆོས་དང་རིག་གཞུང༌།རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་དར་སྤེལ།
བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱིས་མཚོན་བོད་མི་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ཅིའི་ཐོག་ལམ་སྟོན་དང་བཀའ་སློབ།སྐུལ་ལྕག་གནང་རྒྱུ།
༢ ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དགོས་གལ་ནམ་གཟིགས་སྐབས་དང༌།འགོ་འཁྲིད་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་
འདེབས་ནམ་ཞུས་ལ་བོད་མི་རིགས་དང༌།སྤྱི་ཚོགས།བསྟན་སྲིད་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་དང་བཀའ་ཤག་
ལ་དགོངས་འཆར་དང་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་བསྩལ་རྒྱུ།
༣ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་བོད་མི་མང་གི་ཆེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབུ་འཁྲིད་རྣམ་པ་དང༌།གལ་ཆེའི་མི་སྣ་ཁག་དང་མཇལ་འཕྲད་བཀའ་བསྡུར་གནང་རྒྱུ་དང༌།བཀའ་ཤག་གིས་བསྐོ་འཛུགས་བྱས་པའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དང་དམིགས་བསལ་སྐུ་ཚབ་
རྣམས་ལ་ྋགོང་སྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་མཚན་གནས་བསྩལ་རྒྱུ་བཅས།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཁྱབ་ཚད།
བཅའ་ཁྲིམས་འདིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བོད་མི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཆ བ་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན།
མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ནི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་བར་གཞི་བཅོལ་བའི་ཐོག་རང་དབང་དང༌།སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན། ཆོས་སྲིད་

ཟུང་འབྲེལ།མང་གཙོ།ཡུལ་མིའི་སྲིད་སྐྱོང་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་གཤིས།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱང་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་བྱ་རྒྱུ་
དང༌།གཤམ་འཁོད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་བཟུང་མ་གཏོགས་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལ་བསྒྱུར་བཀོད་གཏོང་རྒྱུ་མིན།

6

དོན་ཚན་བཞི་པ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རྩ་དོན།
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང༌། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས།རིག་
གཞུང་གི་ཐོབ་ཐང༌།ཡུལ་མི།སྲིད་དོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ལ་བརྩི་སྲུང་བྱེད་པ་དང༌།འཛམ་གླིང་ཡུལ་ལུང་གཞན་ཁག་ནས་ཀྱང་བརྩི་
སྲུང་ཡོང་ཐབས།ལྷག་པར་དུ་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་དང༌།བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་དང་དངོས་པོའི་ཁེ་ཕན་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་བའི་ལས་འགན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་བཅས།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚད་འཛིན།
༡ ཁྲིམས་ལུགས་དང༌། ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་གྱི་བཀའ།སྒྲིག་གཞི་བཅས་གང་ཡང་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་གང་རུང་
དང་འགལ་ཚེ་འགལ་བའི་ཆ་དེ་རྩ་འཛིན་མེད་པ་བྱ་རྒྱུ།
༢ གོང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གནད་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་དང་འགལ་མིན་རྩོད་གླེང་བྱུང་ཚེ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་

ཞིབ་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང༌། ཡུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྩི་སྲུང༌།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང༌། ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་གྱི་བཀའ།སྒྲིག་གཞི་བཅས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་

ལུགས་དང༌།ལྷག་དོན་བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བ་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ད མག་འཐབ་སྤོང་བ།
མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བསྟི་གནས་སུ་གནས་རྒྱུ་དང༌།གོ་མཚོན་དུག་རླངས་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་
ནམ་ཡང་མི་བྱེད་པའི་འབད་རྩོལ་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ད་ལྟ་ནས་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱིས་མཚོན་དོན་གནད་གང་གི་ཆེད་
དུའང་དམག་འཐབ་སྤང་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི།
༡ བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྐྱེས་པའི་བོད་པ་དང༌།རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་སྐྱེས་པའི་བོད་པ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན། བོད་རིགས་ཕ་མ་གང་རུང་ལས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་སྐྱེས་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིར་ཞུགས་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།
༢ བཙན་བྱོལ་བོད་མི་སུ་ཞིག་འཕྲལ་རྐྱེན་དབང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཡུལ་མི་མ་བྱེད་ཐབས་མེད་བྱུང་རིགས་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་༡༣པ་ནང་གསལ་གྱི་འཁུར་འགན་ཁག་འགལ་མེད་བསྒྲུབས་ཕྱིན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་རང་བཞིན་
འདོར་མི་དགོས།
༣ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཡུལ་མི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་དུ་ལུགས་མཐུན་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་མུ་མཐུད་ལོ་གསུམ་ལས་

7

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

བརྒལ་བ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིར་གཞུག་འདོད་ཡོད་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་
ཞུགས་ཆོག
༤ གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཆེད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག་
གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་གཉིས་པ།
གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་དང༌། ལ ས་འགན།

དོན་ཚན་དགུ་པ། ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་འདྲ་མཉམ།བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཚང་མ་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་འདྲ་མཉམ་ཡིན།ཕོ་མོ་དང༌།རིགས་རུས།སྐད་ཡིག ཆོས་ལུགས།སེར་སྐྱ།
དབུལ་ཕྱུག སྐྱེས་ཡུལ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས།གོ་གནས།གནས་སྟངས་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་
ལེའུ་འདིར་འཁོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཆོས་དད་རང་དབང༌།
ཆོས་ལུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་འདྲ་མཉམ་ཡིན།བོད་མི་རེ་རེར་བསམ་བློ་དང༌།རྣམ་དཔྱོད། ཆོས་
ལུགས་བཅས་རང་མོས་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང༌།ཁེར་རྐྱང་ངམ།མཉམ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་ལ་དད་མོས་ཉམས་ལེན་དང༌། ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པ། ཆོས་འཆད་སྤེལ་དང༌། ཆོས་སྤྱོད་ཅི་རིགས་བཅས་མངོན་གསལ་དུ་བྱེད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། འོས་བསྡུ་དང༌། འོས་གཞིའི་ཐོབ་ཐང༌།
ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་གཞིར་བཟུང་འོས་བསྡུའི་ཐོབ་ཐང་བྲལ་བ་ཕུད། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཕོ་མོ་རང་ལོ་༡༨ཧྲིལ་པོར་ལོན་
པ་ཡན་ཚང་མར་འོས་བསྡུའི་ཐོབ་ཐང་དང༌།ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་གཞིར་བཟུང་འོས་གཞིར་ཞུགས་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་བྲལ་བ་ཕུད། དེ་མིན་
བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཚང་མར་འོས་གཞིར་ཞུགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།
ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་གི་ནང་གསལ་རང་ལོ་བརྩི་ཕྱོགས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཀྱི་སྐྱེས་ལོ་སྐྱེས་
ཚེས་ལ་རྩ་འཛིན་བྱ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། གཞི་རྩའི་རང་དབང་དང༌། ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁགབོད་མིའི་འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་རྩ་དོན་དང༌།མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་ཁྲིམས་ལུགས་གང་རུང་འོག་བཀག་སྡོམ་བྱེད་དགོས་
དང༌། ལས་བྱེད་སོ་སོའི་ལས་རྒྱུན་རིང་ཁྲིམས་སྒྲིག་གིས་བཀག་པ་ཕུད། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཚང་མར་གཤམ་གསལ་རང་དབང་དང༌། ཐོབ་ཐང་ཁག་ཡོད།

8

༡ ལུས་སྲོག་དང༌།འདོད་དབང༌།མཁར་དབང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང༌།
༢ གཏམ་བརྗོད།
༣ འགྲོ་འོང༌།
༤ གསར་ཤོག་དང༌།དུས་དེབ། རྩོམ་ཡིག་རིགས་དཔར་འགྲེམས་དང༌།ཁྱབ་སྤེལ།༥ གོ་མཚོན་མེད་པར་ཞི་བའི་འདུ་ཚོགས།
༦ ཁྲིམས་རྩོད་ཞུ་གཏུགས་སྐབས་མཐུན་རྐྱེན་མེད་རིགས་ལ་གླ་མེད་ཁྲིམས་རྩོད་པ་དང༌།སྐད་སྒྱུར་རིགས།
༧ ཆོས་དང༌།རིག་གནས། དཔལ་འབྱོར།མཉམ་འབྲེལ། སྤྱི་མཐུན་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་ཁག་འཛུགས་པ་དང༌། ཚོགས་པར་
ཞུགས་པ།

༨ རང་གི་ཤེས་ཚད་དང་འཚམས་པར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་རིགས་གང་རུང་དུ་ཞུགས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ།
༩ གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་ལས་རིགས་དང༌། ཚོང་འཁོས།ས་ཁང་ཉོ་ཚོང༌། ལས་དོན་གཞན་
དག་གང་རུང་བྱེད་པ།
༡༠ ཕྲུ་གུ་རང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་མན་ཆད་ངལ་རྩོལ་ལ་ཞུགས་མི་དགོས་པ་བཅས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ཡུལ་མིའི་ལས་འགན།
བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཚང་མས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ལས་འགན་གཤམ་གསལ།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད།
༢ བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།ཁྲིམས་ལུགས་ཁག་ལ་སྙིང་ནས་བརྩི་བཀུར་དང༌། ཉམས་ལེན།
༣ བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ།
༤ ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་དཔྱ་ཁྲལ་སྒྲུབ་འབུལ།
༥ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།མང་ཚོགས་ལ་ཛ་དྲག་རྐྱེན་ངན་བྱུང་སྐབས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བསྐུར་བའི་ལས་འགན་ཁག་
བསྒྲུབ་རྒྱུ་བཅས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་དང༌། ལ ས་འགན་ལག་ལེན་དོན་འཁེལ།
གོང་འཁོད་དོན་ཚན་ཁག་ནང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང༌། ལས་འགན་ཁག་ལ་གནོད་འགལ་བྱུང་ཚེ་དོན་ཚན་༡༢པ་ནང་
གསལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ཕུད།དེ་མིན་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཁག་ལ་སྐབས་བསྟུན་ཞུ་གཏུགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅིང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དེ་དག་ལ་གོང་འཁོད་ཐོབ་ཐང་ཁག་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་དགོས་ངེས་བཀོད་འདོམས་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད།

9

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

ལེའུ་གསུམ་པ།
སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་བྱེད་སྒོ་ལམ་སྟོན།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་དང༌། བཙན་བྱོལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་ཐབས། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་བྱུས་ཡང་དག་ལ་འབད་བརྩོན་
བྱ་རྒྱུ་དང༌།བོད་མཐོ་སྒང་གི་ས་བབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ནི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཨེ་ཤ་ཡའི་གླིང་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་
ཁབ་དང་ཡུལ་མི་མང་དག་ཅིག་ལ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས།བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།བོད་
མི་ཚང་མས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ལས་འགུལ་ཇེ་མང་སྤེལ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
གནས་སྐབས་སུའང་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྣམས་དཀའ་ཉེན་ལས་སྐྱོབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་དྲང་བདེན་དང༌།འདྲ་མཉམ། དཔལ་འབྱོར་ཐོན་སྐྱེད་སྤྱི་སྨན་ཡོང་བའི་འགྲོ་ལུགས་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་
ཡང་དག་སྐྱོང་དགོས་པ་དང༌།ཁྱད་པར་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་དང༌།གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་བཟང་པོའི་གོམས་གཤིས་འཇགས་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཚད་ལྡན་སྤྲོད་ཐབས་དང༌།ལུས་སེམས་བདེ་ཐང་དུ་འཚར་ལོངས་ཡོང་བའི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་མཐུན་
རྐྱེན་སྒྲུབ་ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་རྣམས་སུ་ཆེད་བཀོད་ལས་དོན་རྣམས་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན།
༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཆེད་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་ཐབས་དང༌།ལུས་སེམས་ཞི་བདེར་གནས་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱུ།ངལ་སེལ་གྲོགས་ཕན་གྱི་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ།གཞུང་དང༌།གཞུང་ཁོངས་ལས་དོན་འདྲ་མཚུངས་ལ་གླ་ཕོགས་
འདྲ་མཉམ་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་དང༌། ཡོང་འབབ་ལ་གཞིགས་པའི་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་དཔྱ་ཁྲལ་འགྲོ་ལུགས་
བཟོ་རྒྱུ།
༢ ནད་གཅོང་དང༌། དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན།འཁོས་དམན་ཉམ་ཐགཕྲུ་གུ་མང་བས་འཚོ་སྐྱོང་དང༌།ཤེས་ཡོན་སློབ་སྟོན་མ་ཐུབ་པ་བཅས་དངོས་འབྲེལ་ཁྱིམ་འཚོ་མ་ཟིན་པའི་རིགས་ལ་ལམ་སྟོན་སློབ་གསོ་དང༌། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་རམ་སྤྲོད་ཐབས་བྱ་རྒྱུ། གཞན་གྱིས་བྲན་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་བ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནོན་ཤུགས་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་འགོག་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༣ ཁྱད་པར་བོད་མིའི་གཞིས་སྒར་དང༌།འདུས་སྡོད་ཁག་ཁ་འཐོར་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་སོ་ནམ་ལས་རིགས་དེང་རབས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དང༌།བཟོ་ལས་འཛུགས་སྐྲུན། དེ་དག་གི་ཆེད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་
གཞུང་སྒེར་ཅི་རིགས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་དང་ལས་རིགས། ཚོང་ལས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་གང་དགོས་འཛུགས་རྒྱུ་བཅས།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། ཤེས་ཡོན་དང་རིག་གཞུང༌།
༡ མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བྱིས་པའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་སྲུང་ཐོགབོད་མིའི་ཕྲུ་གུ་བཙན་བྱོལ་

10

བ་སློབ་ལོ་སོན་པ་ཚང་མར་གཞི་རིམ་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་བསྐྲུན་རྒྱུ།
༢ ཤེས་ཡོན་སློབ་སྟོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སུ་དོན་དམ་བོད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་
བྱུས་ཡང་དག་ཅིག་བཟོ་རྒྱུ།
༣ གཞིས་སྒར་སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ས་གནས་དེ་གའི་ཉིན་སློབ་ཏུ་གནས་ཐབས་དང༌། དགོས་ངེས་རྣམས་སུ་སློབ་ཕྲུག་སྡོད་ཁང་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་ཐབས།
༤ ཁ་འཐོར་བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་མེད་རིགས་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་འདབས་འབྲེལ་སློབ་ཁག་ཏུ་འཚུད་ཐབས།
༥ སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཕུགས་ལམ་འདེམས་ཕྱོགས་སློབ་སྟོན་པ་ཁྱད་མཁས་མི་སྣའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་ཐབས།
༦ འབྱོར་འཁོས་དྲག་རིགས་ལ་ཕྲུ་གུའི་སློབ་སྦྱོང་མཇུག་སྐྱོང་ཆེད་དགོས་ངེས་སློབ་གྲོན་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ།༧ ཤེས་སྤྱོད་གཟེངས་ཐོན་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་བཀར་ལས་རིགས་དང༌།བཟོ་རིག་ལག་རྩལ།མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་དང༌། སློབ་གྲོན་གཏོང་རྒྱུ་མེད་རིགས་ལ་མཐུན་རྐྱེན་རོགས་རམ་སྤྲོད་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༨ གཞི་འབྲིང་མཐོ་གསུམ་གྱི་གཞུང་སྒེར་གྱི་གཏན་སློབ་དང་ཉིན་མོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་དང༌། སློབ་ཚན་རྣམས་རིམ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་སློབ་འཁྲིད་ཐུབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ཆོས་ལུགས་རྣམས་དང༌།ལུགས་ཀྱི་

བསྟན་བཅོས་དག་ནས་བསྟན་པའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་བསླབ་བྱ་རྣམས་དམིགས་བསལ་རྩལ་བཏོན་གྱིས་གཞི་རིམ་སློབ་ཚན་དུ་འཇོག་རྒྱུ།
༩ སློབ་རིམ་ཚང་མའི་སློབ་དགེ་རྣམས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མཐོང་ཆེར་བརྩིས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་བཟང་ཤོས་ཁག་སློབ་དགེར་འཇུག་
ཐབས།

༡༠ རབ་བྱུང་དང༌།གོས་དཀར་ལྕང་ལོ་ཅན་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་སྡེ་ཁག་ཚགས་ཚུད་སྤུས་དག་ཡོང་ཐབས་དང༌། དེ་དག་གི་མཐུན་རྐྱེན་ལོག་འཚོས་མ་བསླད་པའི་ཚུལ་མཐུན་ཡོང་ཐབས།
༡༡ ཕྱོགས་འཛིན་མེད་པའི་ྋརྒྱལ་བསྟན་རིས་མེད་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་བཟང་པོ་གོང་མཐོར་སྤེལ་ཐབས།
༡༢ གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་དང༌།འཕྲོད་བསྟེན་གྱིས་མཚོན་པའི་འོས་འཚམས་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་གཞུག་རྒྱུའི་ལམ་སྟོན་དང་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༡༣ བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང༌། ཟློས་གར། ལྕགས་ཟངས་གསེར་དངུལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བརྡུང་ཚག་
ལུགས་གསུམ་གྱིས་མཚོན་བཟོ་རིག་དང༌། ལག་རྩལ་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེན་ཅན་རྣམས་རྒྱུན་འཛིན་དང༌།ཁྱབ་སྤེལ། ལག་རྩལ་མཁས་རིགས་ལ་ལྟ་སྐྱོང་གཟེངས་བསྟོད།
༡༤ ཚན་རིག་གིས་མཚོན་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་ཚན་གལ་ཆེ་རྣམས་དམིགས་བཀར་སློབ་སྟོན་དང༌། ཚན་རིག་དང་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཉམས་ཞིབ་ལ་མཐུན་འགྱུར་སྒྲུབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༡༥ ཆོས་དང༌།རིག་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་གི་བསྟི་གནས་ཆོས་སྡེ་དང༌།གཙུག་ལག་སློབ་ཁང༌། སློབ་ལས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཁག་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

11

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

༡༦ རྩེད་རིགས་དང༌།ལུས་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་བཅས།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། འཕྲོད་བསྟེན།
༡ མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ཆེད།གཙང་སྦྲ་དང༌།སྨན་བཅོས་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་འདང་ངེས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་དང༌།
འཁོས་དམན་རྣམས་ལ་རིན་མེད་སྨན་སྦྱིན་སྤྲོད་ཐབས།གཅོང་ནད་དང༌།འགོས་ནད་རིགས་སྔོན་འགོག དམིགས་བསལ་སྨན་བཅོས།ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བཅས་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཁྱད་པར་བོད་ཀྱི་གནའ་སྲོལ་སྨན་གྱི་ལག་ལེན་དང༌།སྨན་སྦྱོར།བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་དེང་རབས་ཀྱི་གསོ་རིག་དབར་ཕན་ཚུན་གོ་བསྡུར་ཉམས་ཞིབ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས།
༣ བོད་སྨན་གྱི་སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་ཚད་ལྡན་ཡོངས་ཐབས་སུ་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ལྟ་རྟོག་སྟངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་བཞི་པ།
སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། འགན་འཛིན་དབང་ཆ།
སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དབང་ཆ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཡོད་ཅིང༌།བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་བཟུང་སྲིད་སྐྱོང་
གིས་ཐད་ཀར་རམ།བཀའ་བློན་རྣམ་པ་དང༌།འགན་འཁུར་ལས་བྱེད་བརྒྱུད་དབང་ལུང་ཁྱབ་བསྒྱུར་བྱ་རྒྱུ།ཁྱད་པར་སྲིད་སྐྱོང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཛིན་གྱི་འགན་དབང་ཐོག་ནས།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང༌།སྒྲིག་གཞི་ཁག་ལ་ཆོག་མཆན་དང་
གསལ་བསྒྲགས།

༢ བྱས་རྗེས་གཟེངས་རྟགས་དང༌།གོ་མིང་བདག་རྐྱེན།
༣ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ལས་དོན་སྙན་ཞུ་དང༌།གཏམ་བཤད།གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་བཅས།

དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་པ། སྲིད་སྐྱོང་དང་། བཀའ་ཤགསྲིད་སྐྱོང་གི་འགོ་འཁྲིད་འོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང༌། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་འགན་འཁུར་རྐང་ལེན་བྱེད་
པོ་བཀའ་ཤག་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་དགོས་པ་ཡིན།བཀའ་ཤག་ཏུ་སྲིད་སྐྱོང་གཅིག་དང་།བཀའ་བློན་བདུན་ལས་མ་མང་བ་ཞིག་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ། སྲིད་སྐྱོང་དང༌། བཀའ་བློན་གྱི་འོས་ཆོས།
སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་གྱི་འོས་གཞིར་རུང་བའི་སྐྱེ་བོ་ནི།

12

༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་སོ་ལྔ་ཧྲིལ་པོར་ལོན་པ།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་གྱིས་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་གྱི་འོས་གཞིར་མ་འོས་པར་ཐག་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ།
༧ ཡུན་ཚད་གཉིས་བསྟུད་མར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འཁུར་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༨ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༩པའི་ནང་གསེས་༣པའི་ ཀ དང་༤པ་ལྟར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་དགོས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ།
༩ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༡༠ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་འགལ་བ།
༡༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའམ།བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་
དང་། དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཅས།

དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཀ་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ།
སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་འོས་འཕེན་
གྱི་ཐོབ་ཐང་དང༌།རང་དབང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡོངས་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་དེས་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་འཁུར་
ལེན་རྒྱུ།
༡ འོས་གཞི་གཉིས་ལ་འོས་གྲངས་འདྲ་མཉམ་ཐོན་ཚེ་ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་འདྲ་མཉམ་ཐོན་པའི་འོས་གཞི་གཉིས་ལ་
སླར་ཡང་མང་ཚོགས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ།
༢ སྤྱི་འཐུས་སུ་ཞིག་སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན།རང་གི་འཐུས་མིའི་ལས་འཁུར་འཁྱུར་དགོས་
པ་དང༌།སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་སུ་ཞིག་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ལས་བྱེད་ནས་རྩ་
འཁྱུར་དགོས་པ་ཡིན།འོན་ཀྱང་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་འཁྱུར་རྗེས་སྔོན་མའི་ཞབས་ལོ་དང་གནས་རིམ་དེའི་རྒས་ཡོལ་
ཐོབ་ཐང་ཡོད་རིགས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་པ། བཀའ་བློན་གྱི་འོས་འདེམས།
འདེམས་ཐོན་ཐོག་དམ་འབུལ་ཟིན་པའི་སྲིད་སྐྱོང་དེས་རང་གི་བཀའ་ཤག་ལྷན་ཚོགས་སུ་བཀའ་བློན་ཇི་དགོས་མང་མཐའ་

13

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

བདུན་ལས་མ་བརྒལ་བའི་མི་འགྲོའི་མིང་དང་ལོ་རྒྱུས་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༡པར་གསལ་བའི་འོས་ཆོས་ཚང་ལུགས་བཅས་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་གསལ་བཤད་དང་སྦྲགས་འབུལ་རྒྱུ་དང༌། དེའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད།མ་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་མོས་མ་བྱུང་བའི་འོས་གཞི་སོ་སོའི་ཐོག་ངོ་ཡོད་སྤྱི་འཐུས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་གསང་བའི་འོས་ཤོག་འཕངས་ཏེ་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས།ངོ་ཡོད་
སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་ཤོག་ཐོབ་ན་བཀའ་བློན་དུ་འོས་ཐོན་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ། གྲོས་ཚོགས་སུ་སྤྱི་
མོས་སམ་མང་མོས་ཐོན་པའི་རིགས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།སྲིད་སྐྱོང་གིས་བཏོན་པའི་འོས་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་སམ་གང་རུང་ལ་མང་མོས་མ་ཐོབ་ཚེ་འོས་གཞི་གསར་པ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་གོང་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པ། བཀའ་བློན་གྱི་འོས་འདེམས་བྱེད་ཕྱོགས།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༢པའི་ནང་གསལ་བཀའ་བློན་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས་བྱུང་རིགས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་དུ་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉེར་བཞི་པ། སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་ཤག་གི་ཡུན་ཚད།
བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་བཟུང་ཡུན་ཚད་མ་རྫོགས་གོང་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་
ལས་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་ཤག་གི་ཡུན་ཚད་ལོ་ལྔ་ཡིན།

དོན་ཚན་ཉེར་ལྔ་པ། སྲིད་སྐྱོང་དང༌། བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ལས་འཁུར་དམ་འཇོགའདེམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་དང་།བཀའ་བློན་རྣམ་པ་བཅས་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་
ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མེད་ཚེ།སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ལས་འཁུར་དང་གསང་རྒྱའི་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་དྲུག་པ། སྲིད་སྐྱོང་དང༌། བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ།
སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ལས་ཡུན་རིང་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉེར་བདུན་པ། བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས།
བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་གིས་འགོ་འདོམས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།སྲིད་སྐྱོང་མེད་སྐབས་ངོ་ཡོད་བཀའ་བློན་རྣམས་ནས་
གཞུང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་ལས་ཁུངས་གྲལ་རིམ་བཀའ་བློན་དེས་འགོ་འདོམས་བྱ་རྒྱུ།

14

དོན་ཚན་ཉེར་བརྒྱད་པ། རྗེ་བློན་ལྷན་ཚོགས།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་ཉེར་དགུ་པ། བཀའ་ཤག་གི་འགན་འཁུར་དང༌། འཕོ་འགྱུར།
༡ བཀའ་ཤག་གི་འགན་འཁུར་ནི་སྲིད་སྐྱོང་དང་།བཀའ་བློན་ཚང་མ་མཉམ་འདུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཡིན་པ་དང༌།བཀའ་ཤག་
གིས་རྒྱུན་དུ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་འགན་ཁུར་བའི་ཐོག་ནས་ལས་དོན་སྙན་ཞུ་དང༌། དྲི་བར་ལན་འདེབས་བྱེད་དགོས།
༢ བཀའ་བློན་སོ་སོར་འགན་དབང་དང༌། ལས་ཁུངས་ཆ་བགོས་བྱེད་ཕྱོགས་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༣ ཀ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ན་སྲིད་སྐྱོང་དང་།བཀའ་
བློན་བྱེ་བྲག་པའམ།བཀའ་ཤག་ཡོངས་རྫོགས་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་འཐུས།
ཁ སྲིད་སྐྱོང་དུས་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་དང༌།འཕོ་འགྱུར་སོང་ཚེ་བཀའ་ཤག་ཡོངས་རྫོགས་རང་བཞིན་གྱིས་འཕོ་འགྱུར་འགྲོ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་སྲིད་སྐྱོང་དུས་ཆོས་སུ་གྱུར་ཚེ།བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༡ ཀ་པ་ནང་གསལ་ལྟར་འོས་འདེམས་མ་བྱུང་བར།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༧པ་ནང་གསལ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་ལས་ཁུངས་གྲལ་རིམ་
བཀའ་བློན་དེས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་ཚབ་བྱ་རྒྱུ།
༤ སྲིད་སྐྱོང་གིས་བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་སུ་རུང་དགོངས་ཞུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་བསམ་འཆར་བཏོན་ཚེ་བཀའ་བློན་དེས་ངེས་པར་དུ་
དགོངས་པ་ཞུ་དགོས། སྲིད་སྐྱོང་གིས་དེ་འདྲའི་བཀའ་བློན་སུ་ཞིག་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་བསམ་འཆར་འདོན་དགོས་བྱུང་
རྐྱེན་རྒྱུ་མཚན་གྲོས་ཚོགས་འཚོགས་མུས་ཡིན་ན་དེ་རང་དང༌།དེ་མིན་ཚོགས་དུས་རྗེས་མར་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས།
༥ བཀའ་ཤག་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཉིན་ནས་ཉིན་གྲངས་༡༢༠ནང་ཚུན་སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ་དང་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་འཕོ་འགྱུར་
བྱུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་མུས་ཡིན་ན་ཚོགས་དུས་དེ་གའི་ནང་དང༌།དེ་མིན་ཚོགས་དུས་རྗེས་མའི་ནང་སྲིདི་སྐྱོང་གིས་ཚབ་གསར་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༢པ་ནང་གསལ་བཞིན་མིང་འདོན་བྱེད་དགོས།
༦ བཀའ་ཤག་གི་ཡུན་ཚད་རྫོགས་མཚམས་སྲིད་སྐྱོང་གསར་པའི་དམ་འབུལ་མ་ཟིན་བར་བཀའ་ཤག་རྙིང་པས་ལས་འཁུར་རྒྱུན་
སྐྱོང་བྱེད་དགོས། དོན་ཚན་འདིའི་ནང་གསེས་༣པ་དང་༤པ་བཅས་ཀྱི་འོག་བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་
ཚེ་དེས་འཕྲལ་དུ་ལས་འཁུར་མཚམས་འཇོག་བྱེད་དགོས།བཀའ་ཤག་ཆ་ཚང་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ཚེ་སྲིད་སྐྱོང་གསར་པའི་དམ་
འབུལ་མ་ཟིན་བར་ལས་འཁུར་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་བར་བརྒལ་གྱི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་འཆར་ཅན་བྱེད་སྒོ་ཙམ་
ལས་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐག་གཅོདོ་གསར་པའི་རིགས་བྱེད་མི་ཆོགདོན་ཚན་སུམ་ཅུ་པ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས།
སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་སྲིད་སྐྱོང་གི་མིང་ཐོག་ནས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་བྱེད་བདེ་དང༌། ལས་

15

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

དོན་ཐག་གཅོདོ་བྱེདེ་ཕྱོགས། སྲིདི་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཤག་དང༌།རང་འཁྲིའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འགན་བྱེདེ་ཕྱོགས་
བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་སྒྲིག་གཞི་ཞིབ་གསལ་བཀོད་དེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་ལྟར་རྩ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་སོ་གཅིག་པ། སྡེ་སྲིད་ལྷན་ཚོགས།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་སོ་གཉིས་པ། སྡེ་སྲིད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་པ།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་སོ་གསུམ་པ། སྡེ་སྲིད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་དབང༌།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་སོ་བཞི་པ། སྡེ་སྲིད་འཕོ་འགྱུར།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་སོ་ལྔ་པ། སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཡུན་ཚད་དང༌། ཕོགས་ཐོབ།
ཕྱིར་བསྡུ།

ལེའུ་ལྔ་པ།
ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་འཛིན།

དོན་ཚན་སོ་དྲུག་པ། ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་ཆ།
ཁྲིམས་ལུགས་བཟོ་འགོད་དང༌།གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཡོད་
པ་དང༌།ཁྲིམས་ལུགས་དེ་དག་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།

དོན་ཚན་སོ་བདུན་པ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཤམ་གསལ།

༡ ཀ བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཆོལ་ཁ་རེ་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་བཅུ་རེ།

16

ཁ རྙིང་མ་དང༌། བཀའ་བརྒྱུད། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས།གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་
འཐུས་གཉིས་རེ།
ག བྱང་ཨ་རི་དང་། ལྷོ་ཨ་རི་ཁུལ་གནས་སྡོད་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས།
ང ཡུ་རོབ་དང་།ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ་གནས་སྡོད་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས།
ཅ རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་ཀྲེ་ལེ་ཤི་ཡའི་ཁུལ་གནས་སྡོད་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་
བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་གཅིག
༢ གོང་གསལ་༡ནང་གསལ་སྤྱི་འཐུས་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་བཅུ་རེའི་ནང་ནས་ཉུང་མཐར་བུད་མེད་གཉིས་རེ་དགོས་པ་ཡིན།
༣ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དགོས་གལ་གཟིགས་མཚམས་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་འཐུས་ས་ཁོངས་སྤར་འཐུས།

དོན་ཚན་སོ་བརྒྱད་པ། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་ཆོས།
སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞིར་ཞུགས་པ་ལ།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་༢༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།
༧ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༨ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ།ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་འགལ་བ།
༩ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའམ།བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་
དང་། དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཅས།

དོན་ཚན་སོ་དགུ་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡུན་ཚད།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་རེའི་ཡུན་ཚད་ལོ་ལྔ་རེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དུས་ཐོག་དམ་འབུལ་མ་ཐུབ་ཚེ་རྙིང་པས་ལས་འཁུར་
རྒྱུན་འཁྱོང་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཞི་བཅུ་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ།
འཆར་ཅན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཚེས་དང༌།དུས་ཡུན།ས་གནས་བཅས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་དང་

17

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

གོ་བསྡུར་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོར་ཚོགས་
བསྐོང་བརྡ་ཁྱབ་གཏོང་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་འདུ་སྔོན་མ་གྲོལ་བ་ནས་ཟླ་དྲུག་ནང་ཚུན་ཚོགས་འདུ་རྗེས་མ་དབུ་ཚུགས་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་ནད་ཡམས་དང་། དམག་འཁྲུགའབྱུང་བའི་འཇིག་པ་བཅས་གང་རུང་དབང་གིས་དཀའ་ངལ་ལྡོག་མེད་འཕྲད་སྐབས་ཚོགས་འདུ་ཕར་འགྱངས་བྱ་ཆོག་པ་དང་།དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ནང་སྔོན་རྩིས་འཆར་འབུལ་དང་བཀའ་འཁྲོལ་བྱ་དགོས་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས་བྱ་ཆོགདོན་ཚན་ཞེ་གཅིག་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འཕར་མ།
བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས།རྒྱུན་ལས་བཅས་སོ་སོའི་ཚོགས་མིའི་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ཡན་གྱིས་ཞུ་སྐུལ་བྱུང་ན་
ཚོགས་གཙོ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འཕར་མ་བསྡུ་བསྐོང་བྱེད་འཐུས།

དོན་ཚན་ཞེ་གཉིས་པ། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་དགོས་པར་ཆོལ་ཁ་རེ་ནས་སྤྱི་འཐུས་གཉིས་རེ་དང༌། ཆོས་བརྒྱུད་རེ་ནས་སྤྱི་འཐུས་རེ་བཅས་གོང་གསལ་ཁུངས་སོ་སོས་འོས་བསྡུའམ། ཡང་ན་དམིགས་
འཛུགས་གང་འོས་སྐབས་བསྟུན་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ལོ་རེའི་མཚམས་ནས་བསྐྱར་འདེམས་བྱ་རྒྱུ།
༢ རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང༌། དབང་ཚད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་
སམ།སྒྲིག་གཞི་ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཞེ་གསུམ་པ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ྋགོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་དང་གསུང་འཕྲིན།ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་ཞེ་བཞི་པ། སྲིད་སྐྱོང་དང་། བཀའ་བློན་རྣམས་ཚོགས་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང༌།
སྲིད་སྐྱོང་དང་།བཀའ་བློན་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་དང༌།རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པ་དང༌།
གསུང་བཤད།བགྲོ་གླེང༌། གྲོས་འཆར་འདོན་པ་བཅས་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་འོས་བསྡུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་ཞེ་ལྔ་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ།
༡ སྤྱི་འཐུས་སྐབས་སོ་སོའི་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་རང་ཁོངས་ནས་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གཅིག་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གསང་བའི་ཐོག་ནས་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས།
༢ ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་འོས་བསྡུ་ཟིན་འཕྲལ་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་

18

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མེད་ཚེ་སྲིད་སྐྱོང་གི་མདུན་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་
པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ལས་འཁུར་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས།
༣ ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་སུ་རུང་སྤྱི་འཐུས་ནས་བུད་པའམ། ཡང་ན་ཚོགས་གཙོའམ། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་འཕོ་འགྱུར་དགོས་པའི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་གྲོས་ཆོད་བྱུང་ན། དེ་ཉིན་ནས་རང་གི་ལས་འཁུར་བཤོལ་དགོས།
༤ ལྷན་ཚོགས་སུ་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་སུ་རུང་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་དགོས་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེའི་རིང་རང་ཉིད་ནས་གཙོ་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཆོག
༥ དགོངས་ཞུས་སམ་འཕོ་འགྱུར།དུས་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་བཅས་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་ཡུལ་སྟོང་
པ་ནམ་བྱུང་ལ་གང་མྱུར་ཚབ་གསར་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་ཞེ་དྲུག་པ། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ནས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ། དེའི་ཚོགས་ཆུང་གང་རུང་ནང་གྲོས་མོལ་གླེང་ཕྱོགས་དང༌།འོས་བསྡུ་བྱེད་སྟངས་འགྲིག་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་སུས་ཀྱང་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་མི་ཆོག
༢ སྤྱི་འཐུས་ལ་དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་རང་ནས་སྐབས་སྦྱར་ཁྲིམས་ལུགས་བཟོ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཞེ་བདུན་པ། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དམ་འབུལ།
༡ འདེམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་ཁོངས་ནས་སྤྱི་འཐུས་ལས་རྒྱུན་རིང་ཤོས་དེར་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་བར་བརྒལ་ཚོགས་གཙོར་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས།གལ་ཏེ་ལས་རྒྱུན་འདྲ་མཉམ་བྱུང་ཚེ་དེའི་ཁོངས་ནས་རང་ལོ་བགྲེས་ཤོས་དེར་བསྐོ་གཞག་བྱེད་
དགོས།བར་བརྒལ་ཚོགས་གཙོས་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མེད་ཚེ་སྲིད་སྐྱོང་གི་
མདུན་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དམ་འབུལ་བྱེད་དགོས།
༢ འདེམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་རེ་རེས་རང་ཉིད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་བར་བརྒལ་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ལས་འཁུར་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་བྱེདེ་དགོས།
༣ ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་དམ་འབུལ་ཟིན་རྗེས།འདེམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་དམ་བཅའ་འབུལ་དགོས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་དམ་འབུལ་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་མེད་སྐབས་ཚོགས་གཞོན་མདུན་དམ་འབུལ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ།
བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་ནང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དོན་གནད་རྣམས་ཕུད། དེ་མིན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ལས་དོན་ཚང་མ་མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།འོས་ཤོག་འདྲ་མཉམ་བྱུང་སྐབས་ངོ་ཡོད་ཚོགས་གཙོས་ཕྱོགས་གང་མོས་སུ་

19

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

འོས་འཕེན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་འཐུས།

དོན་ཚན་ཞེ་དགུ་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཉུང་ཚད།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང༌། དེའི་རྒྱུན་ལས་གཉིས་ཀར་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་འཛོམས་ན་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུའི་མཚོན་རང་རང་གི་ལས་དོན་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད།འོན་ཀྱང་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་དང་ངོ་
ཡོད་ཆ་བགོས་རྩིས་སྐོར་སྐབས་འཕྲོས་ལྷག་སྐར་ཆ་བརྩི་མ་དགོས།
༢ སྤྱི་འཐུས་ཉུང་མཐའི་གྲངས་ཚད་མ་ལོངས་པར་ཚོགས་འདུ་ཉིན་གྲངས་བདུན་ལྷག་ཕར་འགྱངས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལེ་པོས་ཚོགས་འདུ་ཕར་འགྱངས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་གི་ས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་སྤྱི་འཐུས་མིན་པའི་མི་ཞིག་ཚོགས་ཞུགས་བྱས་པ་དང༌།འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རྗེས་སུ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡང་ལས་དོན་ཐད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཐག་བཅད་ཟིན་པ་དེ་དོན་རྩ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་ཐོབ་ཐང་མེད་པར་ཚོགས་ཞུགས་འོས་བསྡུ་བྱས་རིགས་ཀྱི་
སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་སླད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞིར་མི་འོས།

དོན་ཚན་ལྔ་བཅུ་པ། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད་དང༌། ཉིན་རེའི་ལས་དོད།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་མཚན་མཐོང་དོད་དང༌། ཉིན་རེའི་ལས་དོད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་
ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་དམ་བཅའ་ཕུལ་ཉིན་ནས་མ་འཁྱུར་བར་འཐོབ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཚན་ང་གཅིག་པ། ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་འགོད་འབུལ་དང༌། གཏན་འབེབས།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་མེད་པར་དཔྱ་ཁྲལ་འགེལ་བའམ།འཕྲལ་སེལ་ཆག་ཡང༌།རྩ་ཆགབསྒྱུར་བཀོད། ཡང་ན་ཁྲལ་འབབ་གང་རུང་གི་སྒྲིག་གཞི་དང༌།སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དངུལ་བུན་ལེན་པའམ།འགན་ལེན་བྱེད་
ཕྱོགས་སྐོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་རིགས་འགོད་འབུལ་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་འགོད་འབུལ་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་

ཡིག་འཆར་གསལ་ཁྲལ་འབབ་གང་རུང་འཕར་ཆག་གམ། ཆག་ཡང་གི་དོན་གནད་སྐོར་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱ་རྒྱུར་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་དགོས་པ་མ་ཡིན།
༢ ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་གང་ཞིག་ཁྲིམས་དོན་ལག་བསྟར་སྐབས་གཞུང་གྲོན་འབྱུང་གཞིའི་རིགས་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་
གཉེར་མེད་པར་གཏན་འབེབས་མི་ཆོག
༣ གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་ཕུད། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ། སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ནས་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང༌། གྲོས་
ཆོད་འཆར་ཟིན་གང་ཡང་འགོད་འབུལ་དང༌། དེ་དག་ལ་བཟོ་བཅོས་དགོས་པའི་བསམ་འཆར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་

གཞི་ལྟར་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

20

༤ ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང༌། གྲོས་ཆོད་འཆར་ཟིན་གང་ཡང་རུང་བར་ལྷན་ཚོགས་སུ་གོ་བསྡུར་བྱེད་འོས་མིན་དགོས་གལ་བྱུང་ན་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་འཛུགས་ཀྱིས་རྟོག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུར་གཏོང་འཐུས།

དོན་ཚན་ང་གཉིས་པ། སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས།
༡ བཀའ་ཤག་ནས་ལོ་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱི་དངུལ་རྩིས་འཆར་ལོའི་ཡོང་འབབ་ཇི་ཡོད་དང༌།འགྲོ་སོང་གཏོང་འཆར་ཇི་ཡོད་ཟུར་འཇོག་དང་འཚེམས་ལུས་མེད་པའི་
ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་འགོད་འབུལ་བྱེད་དགོས། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ནང་གཞུང་གྲོན་རྣམས་གཤམ་གསལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་
དབྱེ་དགོས།
ཀ སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ཐོག་ནས་གཤམ་གསལ་ནང་གསེས་གཉིས་པའི་ནང་འཁོད་ངེས་ཅན་གྱི་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་རྒྱུའི་དངུལ་འབོར་དང༌།
ཁ དེ་མིན་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ཐོག་ནས་གཏོང་འོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་འཆར་གཞི་གཞན་དག་གི་དངུལ་འབོར་བཅས།
༢ གོང་གསལ་ནང་གསེས་དང་པོའི་ ཀ པའི་ཁོངས་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ནས་གཏོང་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་འགྲོ་གྲོན་ཁག་གཤམ་གསལ།

ཀ ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་ཉེན་སྲུང་གཙོས་འགྲོ་གྲོན་ཁགཁ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་མཚན་དོད་དང༌། ལས་དོད།
ག ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་
ཕོགས། ལས་ཐོན་ཐོབ་ཐང་ཁགང སྒྲིག་འཛུགས་ལ་འཁྲི་བའི་བུན་སེལ་དམིགས་ཡུལ་དང༌།མ་དངུལ་སྐྱེད་འབབ་བཅས།
༣ གོང་གསལ་ངེས་ཅན་གྱི་འགྲོ་གྲོན་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་མེད། འོན་ཀྱང་ལྷན་ཚོགས་སུ་གྲོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུར་དགག་བྱ་མེད།
༤ གོང་གསལ་ནང་གསེས་དང་པོའི་ཁ་པ་ནང་གསལ་དངུལ་གྱི་འགྲོ་སོང་དགོས་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་ཤིང༌།ལྷན་ཚོགས་ནས་
བཀའ་འཁྲོལ་དང༌། སྣོན་འཕྲི།འཆར་གཞི་ཕྱིར་སློག་བཅས་ཇི་འོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ང་གསུམ་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲིག་གཞི།
བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་བཟུང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་བཟོས་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ན་དེ་དོན་རྩ་འཛིན་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།

21

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

དོན་ཚན་ང་བཞི་པ། གྲོས་བསྡུར་བཀག་སྡོམ།
ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་རུང་འཕོ་འགྱུར་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་
ཚོགས་ཆུང་ཟུར་འཛུགས་ཀྱིས་རྟོག་ཞིབ་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྙན་ཐོ་འབྱོར་བའི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས།དེ་མིན་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་གླེང་སློང་དང༌། གྲོས་བསྡུར་བྱེད་མི་ཆོགདོན་ཚན་ང་ལྔ་པ། ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས།
ཁྲིམས་ཡིག་དང༌།སྒྲིག་གཞི་རྣམས་ཀྱི་འཆར་ཟིན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བར་སྲིད་སྐྱོང་གིས་
ལས་ཉིན་བཅུ་བཞིའི་ནང་ཚུན་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།

དོན་ཚན་ང་དྲུག་པ། མང་ཚོགས་ལ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུ།
བོད་དང་བོད་མིའི་རྩ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་ཆེའི་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་ཆེད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་རྩ་འབོར་
གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་བའམ།བཀའ་ཤག་དང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་རྩ་འབོར་བཞི་ཆ་གསུམ་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ན། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་བརྒྱུད་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་རྩོམ་ཆོག་ཅིང༌།མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལ་ལས་ཉིན་བཅུ་བཞིའི་ནང་ཚུན་སྲིད་སྐྱོང་གིས་མང་མོས་བྱུང་བའི་ཚད་འཛིན་དང་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ང་བདུན་པ། སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་འཕོ་འགྱུར།
༡ སྤྱི་འཐུས་སུ་འོས་འདེམས་ཟིན་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་༣༨པར་གསལ་བའི་སྤྱི་འཐུས་འོས་
ཆོས་གང་རུང་མ་ཚང་བར་གྱུར་པའམ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་འཕོ་འགྱུར་བྱ་རྒྱུར་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་
གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རང་ཉིད་སྤྱི་འཐུས་ནས་འཕོ་དགོས།
༢ དེ་ལྟའི་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་བ་དང༌།གཞན་ཡང་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་དགོངས་ཞུས་དང༌།དུས་ཆོས་སུ་གྱུར་པ།བཀའ་བློན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན།འོས་བསྡུ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ཡོང་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་འོས་ཐོབ་མང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་སྤྱི་འཐུས་གྲངས་ཚད་ལོངས་རྗེས་དེའི་འོག་དགོས་ངེས་འོས་ཤོག་ཐོབ་པའི་འོས་གཞི་ལྷག་མ་རྣམས་འོས་ཐོབ་མང་ཉུང་གོ་རིམ་ལྟར་སྒུག་ཐོ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་བདག་ཉར་ཡོད་པ་དེ་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་ཚབ་གསར་འཕྲལ་དུ་དམ་འབུལ་ཞུ་དགོས།གལ་ཏེ་སྒུག་ཐོའི་ནང་སུའང་མེད་ཚེ་ས་སྟོང་བྱུང་བའི་ཉིན་མོ་དེ་ནས་བཟུང་ཉིན་གྲངས་༡༨༠ནང་ཚུན་སྤྱི་འཐུས་གསར་པའི་འོས་བསྡུ་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ།
གལ་སྲིད་བྱུང་རྐྱེན་རྒྱུ་མཚན་ཚད་ལྡན་བཟློག་མེད་དབང་གིས་གོང་གསལ་ཉིན་གྲངས་ནང་ཚུན་འོས་བསྡུ་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཚེ།འོས་བསྡུ་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱིས་འོས་བསྡུ་འཕར་འགྱངས་བྱེད་འཐུས་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་འཚོགས་བཞིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ཐོག་དང༌། དེ་མིན་དེ་མ་ཐག་པའི་ཚོགས་དུས་རྗེས་མའི་ནང་འོས་བསྡུ་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་

22

གྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་ཀྱི་སྙན་ཞུ་དང་སྦྲགས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་འཕར་འགྱངས་ཆོག་པའི་བཀའ་
འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་ཤིང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་དུས་ཚེས་ནང་འོས་བསྡུ་ངེས་པར་ཟིན་པ་དགོས།

དོན་ཚན་ང་བརྒྱད་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཁྲིམས་ཞིབ་རྩད་གཅོད་མི་ཆོག་པ།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ཞིག་ཚད་ལྡན་ཡིན་མིན་དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཕྱོགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དང་
མཐུན་མིན་ལ་བསྙད་དེ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་རྩད་གཅོད་མི་ཆོག
༢ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་བཟོ་འགོད་བཅས་ཀྱི་ཆེད་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཐོག་ནས་སྤྲད་པའི་དབང་ཚད་ལག་
བསྟར་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སུ་ཡང་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གང་གིའང་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་མེད།

དོན་ཚན་ང་དགུ་པ། ད མིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན།
༡ ཛ་དྲག་དང༌།གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཐོག་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་གྲོས་བསྡུར་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་
ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་བཅས་གྲོས་བསྡུར་གྱིས་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་བསྡུ་བསྐོང་བྱེད་འཐུས།
༢ ཚོགས་ཆེན་འདི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཡོང་ཁུངས་ནི།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་ཐོགསྐབས་བསྟུན་ཚོགས་འཐུས་ཇི་དགོས་དང༌། ཚོགས་འདུའི་གྲོས་གཞི། ཚོགས་དུས་དང༌།འཚོགས་ཡུལ་བཅས་བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ། ཡང་ན་བཀའ་ཤག་དང༌།རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༣ ཚོགས་མིའི་ཡོང་ཁུངས་དང༌། གྲོས་གཞི། ཚོགས་དུས།འཚོགས་ཡུལ་བཅས་གཏན་འབེབས་ཟིན་འཕྲལ་ཚོགས་དྲུང་ལས་
ཁུངས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཚེས་ཀྱི་ཉིན་གྲངས་༤༥ ཡི་སྔོན་དུ་བརྡ་ཁྱབ་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་པ། བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང༌།
༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་ས་ཁུལ་གང་སར་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་རེ་དགོས་པར་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ས་གནས་མི་མང་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་ཚོགས་མི་གསུམ་ལས་མི་ཉུང་ཞིང༌།བཅུ་
གཅིག་ལས་མ་མང་བ་རེ་དགོས། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང༌།ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་དབར་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་བོད་
དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་དང༌།བོད་མིའི་བསམ་སྤྱོད་དང་དངོས་པོའི་ཁེ་ཕན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཕྱོགས་ལ་སྨན་པའི་
ལས་དོན་བསྒྲུབ་རྒྱུ།
༢ ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གསར་འཛུགས་དང༌། ཕྱིར་བསྡུ།ཟླ་སྒྲིལ་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཀོད་ཁྱབ་འོག་བྱ་རྒྱུ།
༣ ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་ཁག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས། དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་འབུལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་ལྟ་སྐྱོང་འོག་བྱ་རྒྱུ་བཅས།

23

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

༤ གོང་གསལ་ནང་གསེས་༡ནང་གསལ་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ཚོགས་ཆུང་འཛུགས་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་ལ་ད་མུས་སྒྲིག་

འཛུགས་ཇི་ཡོད་གནས་འཐུས་སྤྱི་ལྷན་ནས་དམིགས་བསལ་ཆོག་མཆན་གནང་འཐུས།

དོན་ཚན་རེ་གཅིག་པ། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་གཏན་འཇགས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཤིག་དགོས་པར་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེ་གཅིག་དང༌། ལས་བྱེད་
ཇི་དགོས་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པས་བཀའ་ཤག་དང་གོ་བསྡུར་གྱིས་ལས་བྱེད་སྒྲིག་སྲོལ་ལྟར་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་རེ་གཅིག་ཀ་པ། ཁྲིམས་དོན་ལས་ཁུངས།
སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལྟ་སྐྱོང་འོག་ཁྲིམས་དོན་ལས་ཁུངས་ཤིག་འཛུགས་ཆོག་པ་དང༌། ལས་ཁུངས་འདི་
ནས་བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས།བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོ་བཅས་ལ་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་
ཟིན་བཟོ་འགོད་དང་ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཁག་ལ་རྒྱུས་སྟོན་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་དྲུག་པ།
ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན།

དོན་ཚན་རེ་གཉིས་པ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང༌།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།མི་མང་གི་གནས་སྐབས་དམིགས་བསལ་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དབང་

འཛིན་གྱི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ཞིག་དགོས་པ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དེའི་ནང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་གཅིག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་གྲངས་སྤར་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་མ་བཟོས་བར་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་དགོས་པ་
ཡིན།

དོན་ཚན་རེ་གསུམ་པ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ།
༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་སོ་སོའི་གོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ནམ་ཐོན་ལ་ཆེས་མཐོའི་
ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན།སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད་དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འོས་མི་འདེམས་སྒྲུག་ཁོ་ནའི་ཆེད་བསྐོ་འཛུགས་བྱས་
པའི་མི་འགྲོ་གསུམ་མམ་ལྔ་ཡོད་པའི་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འཆར་ཕུལ་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་མང་མོས་ཐོབ་པ་དེར་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའམ་ཁྲིམས་ཞིབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་
ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

24

༢ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ནི།
ཀ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ་དང༌།
ཁ རང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཡན།
ག ཁྲིམས་ཁང་ཞིག་ནང་ལོ་ལྔའི་རིང་མུ་མཐུད་ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་ལས་འཁུར་བྱས་མྱོང་བའམ། ཡང་ན་ཉུང་མཐར་ལོ་བཅུའི་རིང་ཁྲིམས་རྩོད་མཁས་པའི་གྲས་སུ་ཚུད་པ་བཅས་ལ་མ་གཏོགས་འོས་བབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་
འདི་ཉིད་ལག་ལེན་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ལོ་བཞི་བཅུའི་རིང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་
གཞན་གཉིས་བཅས་བསྐོ་གཞག་དགོས་རིགས་ནང་གསེས་འདིའི་ཆ་རྐྱེན་ཁག་ལ་བསྟུན་གནང་མི་དགོས།
༣ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བར་འོས་ཐོན་བྱུང་འཕྲལ་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མེད་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ལས་འཁུར་དམ་བཅའམ་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་འོས་ཐོན་བྱུང་འཕྲལ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མེད་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ལས་འཁུར་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས།
༤ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་སུ་རུང་འཕོ་འགྱུར་དགོས་པའི་གྲོས་ཆོད་བཞག་སྟེ་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་ལས་དེ་མིན་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་ལས་རྒྱུན་ལོ་ལྔའམ།རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་གང་སྔའི་བར་ཡིན། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ལས་
རྒྱུན་ལོ་ལྔའམ་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་གང་སྔའི་བར་ལས་འཁུར་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུ། འོན་ཀྱང་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་
ཧྲིལ་པོ་མ་བརྒལ་བར་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བར་འོས་འདེམས་བྱུང་ན་དགག་བྱ་མེད།(ཟུར་བརྗོད། དམ་བཅའ་ཕུལ་ཉིན་ནས་རྩ་འཛིན་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།)

༥ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་སུ་རུང་ལས་འཁུར་ནས་རྒས་ཡོལ་ཐོན་པའམ་འཕོ་འགྱུར་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁེ་ཡོད་ལས་འཛིན་དུ་ཞུགས་མི་ཆོག
(ཟུར་བརྗོད། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁེ་ཡོད་ལས་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ།སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པ་དང་།བཀའ་ཤག་གིས་དམིགས་བསལ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་ལས་བྱེད་བཅས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན།)
༦ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་ལས་ཚབ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༦༧པའི་འོག་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་རེ་བཞི་པ། བཤེར་དཔང༌།
༡ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་ལས་དོན་ལ་མཐུན་འགྱུར་ཆེད་ཚོགས་མི་གསུམ་ལས་མི་མང་བའི་བཤེར་དཔང་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་དགོས་གལ་བྱུང་ན་འཛུགས་ཆོགདེའི་ཚོགས་མི་རྣམས་བཀའ་ཤག་
ལ་གོ་བསྡུར་ཐོག་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བས་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།བཤེར་དཔང་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བ་ཚད་ལྡན་

25

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

མཐོ་སློབ་ཅིག་ནས་ཁྲིམས་རྩོད་པའི་ལག་ཁྱེར་ཐོན་པ་དགོས།བཤེར་དཔང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ལས་རྒྱུན་ལོ་གསུམ་
ལས་མི་མང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མུ་མཐུད་བསྐྱར་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུར་དགག་བྱ་མེད།
༢ གྱོད་གཞི་གལ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་ལ་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་མཚམས་བཤེར་དཔང་གསུམ་ཐོག་གྱོད་གཞིའི་གནད་དོན་ཐོག་ཉམས་མྱོང་ཡོད་པའི་གཟུ་དཔང་ཚོགས་མི་དགུ་ལས་མ་བརྒལ་བ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བས་ཐད་ཀར་སྐབས་སོ་སོར་
བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་རེ་ལྔ་པ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ཕོགས་ཐོབ།
༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས།
ལས་ཐོན་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་ཇི་བྱས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
༢ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས།
ལས་ཐོན་ཐོབ་ཐང་བཅས་ལ་གནོད་སྐྱོན་འགྲོ་བའི་བསྒྱུར་བཅོས་དང༌།གཅོག་འཕྲི་མི་ཆོགདོན་ཚན་རེ་དྲུག་པ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་དབང་ཚད།
༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་སྤྱི་སྒེར་ཡོངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་ཞུ་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་
དང༌།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་འཛིན་གོང་ན་མེད་པ་དེ་ཡིན།
༢ བཙན་བྱོལ་དུ་གནས་རིང་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ཁྲིམས་འོག་ཏུ་གནས་དགོས་སྟབས་ནག་ཉེས་དང་མཁར་དབང་རྩོད་རྙོག་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུར་འབྲེལ་བ་མེད་ནའང་གཙོ་ཆེར།
ཀ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོད་གླེང་དང༌།
ཁ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལས་ཁུངས་སམ། ལས་བྱེད་པའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང༌།དྲང་བདེན་བྱུང་
མིན་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོད་གླེང༌།
ག བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཁག་གི་ལས་དོན་དང༌།ཁེ་ཕན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་རྩོད་གླེང༌།
ང བོད་མིའི་སྡོད་སྒར་ཁག་གི་ས་ཁང་སྐོར་གྱི་རྩོད་གླེང༌།
ཅ བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྩོད་རྙོག་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས།
ཆ གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་ནང་མ་གསལ་བའི་རྩོད་གཞི་ཁག་བཅས་ལ་གཟུ་བོའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཐག་གཅོད་
བྱ་རྒྱུ་དང༌།
ཇ གཞན་ཡང་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་རྣམས་དང༌།ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་དོན་བྱེད་
ཕྱོགས་དང༌།འཛིན་སྐྱོང་གི་བྱ་བར་ཞིབ་འཇུག་ལམ་སྟོན་དང༌།སྟངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད།

26

དོན་ཚན་རེ་བདུན་པ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་རྩ་འཛིན་ཁྲིམས་ཡིག་དང༌། སྒྲིག་གཞི།
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གང་རུང་གི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་
བཟུང་ཐོག་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་རྩ་འཛིན་ཁྲིམས་ཡིག་དང།འགྲོ་ལུགས་སྒྲིག་གཞི་བཅས་ཁྲིམས་

ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་བཟོ་འགོད་འཆར་འབུལ་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་
འཁྲོལ་གཏན་འབེབས་ལྟར་རྩ་འཛིན་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།(ཟུར་བརྗོད། ཆ་རྐྱེན་འདིའི་འོག་དེ་སྔོན་བཟོས་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས་གནང་དགོས།)

དོན་ཚན་རེ་བརྒྱད་པ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་བསམ་འཆར་བཞེས་འབུལ།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་རེ་དགུ་པ། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཁག
༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ས་གནས་སོ་སོའི་འགོ་འཛིན་ཁག་དང༌། དེ་མིན་ལས་བྱེད་དང༌། སྐྱེ་བོ་སུ་འོས་ལ་ཁྲིམས་

ཞིབ་ཀྱི་དབང་ཆ་སྤྲད་དེ་གཏན་འཇགས་དང༌།འཕྲལ་སེལ། ཡང་ན་སྐོར་བསྐྱོད་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མའི་ལས་
དོན་སྐབས་བསྟུན་གྱིས་སྒྲུབ་ཆོག་པ་ཡིན།
༢ ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཁག་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་དང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་སོ་སོར་དགོས་གལ་དང་བསྟུན་པའི་བཤེར་དཔང་དང༌།
གཟུ་དཔང་ཚོགས་མི་ཇི་དགོས་བཅས་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་
ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བདུན་ཅུ་པ། ཁྲིམས་དོན་ལས་ཁུངས།
ཕྱིར་བསྡུ།

ལེའུ་བདུན་པ།
བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་ས་གནས་ཁག་གི་སྒྲིག་འཛུགས།

དོན་ཚན་དོན་གཅིག་པ། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་སྒར་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་གཤམ་གསལ།༡ སོ་ནམ་གཞིས་སྒར།
༢ བཟོ་ལས་གཞིས་སྒར་དང༌།བཟོ་ལས་མཉམ་འབྲེལ་ཁག
༣ ཆོས་སྡེ་ཁག

27

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

༤ སློབ་གྲྭ་དང༌། སློབ་གཉེར་ཁང་ཁག
༥ རང་འཚོ་འདུས་སྡོད།
༦ ཁ་འཐོར་གནས་སྡོད།
༧ དེ་མིན་བོད་མི་གནས་ཡུལ་གཞན་དག་བཅས།

དོན་ཚན་དོན་གཉིས་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། འགོ་འཛིན་ལས་རོགས།
ས་གནས་སོ་སོར་འགོ་འཛིན་དང༌།ས་གནས་ཆེ་སར་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་རེ་དགོས་པ་ནི།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༡པ་དང་༣༨པ་ནང་འཁོད་ལྟར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ས་གནས་དེ་གའི་ཁོངས་གཏོགས་བོད་མི་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཡོངས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་འོས་གཞིར་ཞུགས་པ་དང༌། འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། འོན་ཀྱང་
སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་འོས་འདེམས་མ་དགོས་པ་ཡིན།
༢ འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་དགོས་ངེས་ཁག་ལ་མང་ཚོགས་ནས་ཐད་ཀའི་འོས་བསྡུ་བྱེད་མ་དགོས་པར།ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ནས་འོས་བསྡུ་བྱེད་ཆོག་པ་དང༌།འདེམས་ཐོན་ཡོང་བ་ལ་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་མོས་
མཐུན་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་དོན་གསུམ་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་འོས་འདེམས།
༡ ས་གནས་རང་ཁོངས་མི་མང་ནས་སྔོན་འགྲོའི་འོས་དམིགས་རེ་འདེམས་དགོས་པ་ཡིན།
༢ འོས་ཤོག་མང་ཐོན་རྩེ་བཏོག་གིས་འོས་གཞི་མི་གྲངས་གཉིས་འདེམས་བསྒྲུགས་ཀྱིས་མཐའ་མའི་འོས་ཤོག་འཕེན་དགོས་པ་ཡིན།
༣ ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་མི་སུ་རུང་དང༌།ས་གནས་རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་སུ་རུང་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རང་གི་ལས་འཁུར་བཤོལ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་དོན་བཞི་པ། ད བུས་ནས་བསྐོས་པའི་འགོ་འཛིན་དང༌། ལ ས་རོགས།
༡ མི་མང་རང་ཁོངས་ཆ་རྐྱེན་མ་ཚང་བའམ།མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྔ་འཕྲོས་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུར་འདོད་བབ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་
བྱུང་བ།

༢ ས་གནས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་འགོ་འཛིན་དེས་ལས་འགན་ཇི་བཞིན་མ་ཐེག་པའམ། ཡང་ན་མང་མོས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་དང་། ཚབ་གསར་ཡང་མང་ཚོགས་རང་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུར་བློ་མོས་མ་བྱུང་བ་བཅས་བྱུང་ཚེ་འགོ་
འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་གཉིས་ཀའམ།སུ་རུང་དབུས་ནས་བསྐོ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་དོན་ལྔ་པ། དབུས་ནས་བསྐོས་པའི་འགོ་འཛིན་བརྗེ་ལེན།
ས་གནས་གང་ཞིག་ཏུ་དབུས་ནས་བསྐོས་པའི་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཡོད་བཞིན་པར།ས་གནས་མང་

28

ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཐོན་མཚམས་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ནས་སྙན་ཤོག་འབྱོར་ཚེ་ཞིབ་
འཇུག་དང་འབྲེལ་དབུས་ནས་བསྐོས་པའི་འགོ་འཛིན་བརྗེ་ལེན་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དོན་དྲུག་པ། འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་འཁུར་ཡུན་ཚད།
༡ སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་གཞིར་བཟུང་ཡུན་ཚད་མ་རྫོགས་གོང་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ལས་དེ་མིན་
འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན།
༢ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༩༡པ་ནང་གསལ་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས།ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་སུའང་བསྟུད་མར་ཐེངས་གཉིས་འོས་འདེམས་བྱུང་བར་དགག་བྱ་མེད།

དོན་ཚན་དོན་བདུན་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་ལས་འགན།
༡ ས་གནས་སོ་སོའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་བྱེད་སྒོ་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག
༢ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་བསྐུར་བའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ལས་འཁུར།
༣ ས་གནས་བོད་མི་ནང་ཁུལ་དང༌།བོད་མི་དང་ས་གནས་ཡུལ་མིའི་དབར་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས།བདེ་འཇགས་བརྟན་སྲུང་ཡོང་ཆེད་ས་གནས་ཡུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྩི་སྲུང་དང་ཡུལ་མིའི་གོམས་སྲོལ་ལ་བརྩི་བཀུར།
༤ ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང༌།བཀའ་ཤགའབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་
ཀྱིས་མཚོན་དབུས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་གིས་བསྐུར་བའི་བྱེད་སྒོ་ཁག
༥ གཞན་ཡང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་སྐབས་བསྟུན་སྒྲུབ་འོས་ཀྱི་ལས་དོན་རིགས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་རྩ་འཛིན་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་བཅས།

དོན་ཚན་དོན་བརྒྱད་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ།
༡ བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་ས་གནས་སོ་སོར་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་རེ་དགོས།
༢ ཀ འཐུས་མིའི་ཡོང་ཁུངས་ནི།ས་གནས་རང་ཁོངས་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཚང་མ་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༡པ་དང་༣༨པ་ནང་
གསལ་ལྟར་འོས་བསྡུ་དང་འོས་གཞིར་ཞུགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།
ཁ གོང་གསལ་ ཀ པའི་དགོངས་དོན་ཕེབས་མ་ཐུབ་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་གཞིས་གྲོང་དང་།ཁ་འཐོར།གྲྭ་ཚང་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་ས་འཐུས་གྲངས་འབོར་ཇི་དགོས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་འགན་འཛིན་གྱི་འགན་འཁུར་འོག་ས་གནས་རང་
ནས་གྲངས་བཅད་ཀྱིས་ཁུངས་སོ་སོའི་མི་མང་ནས་འོས་འདེམས་བྱུང་ནའང་ཆོགག ཅི་སྟེ་མང་ཚོགས་ནང་གོང་གསལ་ ཀ པ་དང་ཁཔ་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་རྩོད་གླེང་བྱུང་ཚེ་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་ནས་མང་མོས་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་ཐག་གཅོད་ཇི་བྱུང་ལྟར་རྩ་འཛིན་བྱ་དགོས།

29

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

དོན་ཚན་དོན་དགུ་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་གྲངས་ཚད་དང༌། ཡུན་ཚད།
༡ ས་གནས་འཐུས་མིའི་གྲངས་ཚད་ས་གནས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་ཚོགས་མི་གྲངས་༣༥ ལས་མི་བརྒལ་བ་དང༌།༧ལས་མི་ཉུང་བ་དགོས།
༢ ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་ཡུན་ཚད་མ་རྫོགས་གོང་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ལས། དེ་མིན་སྐབས་རེའི་ཡུན་ཚད་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ།
༡ སྐབས་སོ་སོའི་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་འཐུས་མི་རང་ཁོངས་ནས་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གཅིག་གསང་བའི་འོས་བསྡུས་ཀྱིས་མང་མོས་འདེམས་ཐོན་དགོས་པ་ཡིན།
༢ ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པས་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ས་གནས་ཁྲིམས་

ཞིབ་པའི་མདུན་སར་ལས་འཁུར་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས།
༣ ས་གནས་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོག་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་འཕོ་
འགྱུར་གཏོང་དགོས་པའི་སྐབས་དང༌།ས་སྟོང་ནམ་བྱུང་མཚམས་ཚབ་གསར་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས་པ་
ཡིན།

དོན་ཚན་གྱ་གཅིག་པ། འོས་བསྡུའི་ལས་དོན།
བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར།ས་གནས་ཀྱི་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་
ལས་ཁང་ནས་འགན་འཁུར་ལེན་དགོས།

དོན་ཚན་གྱ་གཉིས་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་དབང་ཚད།
ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིག་གཞི་བཟོ་འགོད་དང༌།གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ས་
གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུར་ཡོད།འོན་ཀྱང་མཐའ་མའི་གཏན་འབེབས་མ་བྱས་གོང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ལ་གོ་བསྡུར་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་གྱ་གསུམ་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་ནང་འོས་བསྡུ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་ཁག་གི་དམིགས་བསལ་དོན་གནད་
རྣམས་ཕུད། དེ་མིན་དོན་གནད་གང་ཅིའི་སྐོར་ལ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ནས་གྲོས་བསྡུར་གྱིས་སྤྱི་མོས་སམ། ཡང་ན་མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

30

དོན་ཚན་གྱ་བཞི་པ། ཚོགས་འདུར་འཐུས་མིའི་ཉུང་ཚད།
ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུར་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་འཛོམས་ཕྱིན་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་ཆ་བགོས་བྱེད་སྐབས་འཕྲོས་ལྷག་སྐར་ཆ་བརྩི་མ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གྱ་ལྔ་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ལས་དོད་དང་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁགས་གནས་འཐུས་མིར་ལས་དོད་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་ལྷན་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་
པ་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གྱ་དྲུག་པ། ས་གནས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས།
ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ནས་ཚོགས་འདུར་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་འཆར་ལོའི་ཡོང་འབབ་དང༌།འགྲོ་སོང་སྐོར་ལོ་
འཁོར་སྔོན་རྩིས་འགོད་འབུལ་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ནང་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པ་ནི།
ཀ དབུས་ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌། ཡོང་འབབ་མེད་པའི་ས་གནས་ཁག་ལ་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགྲོ་གྲོན་
གཏོང་འོས་ཁགཁ དེ་མིན་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།འགྲོ་གྲོན་གཏོང་འོས་ཀྱི་འཆར་གཞི་གཞན་ཁག་ལ་ས་གནས་
ཡོང་འབབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཏོང་དགོས་པའི་སྔོན་རྩིས་འཆར་གཞི་ཁག་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ནས་བཀའ་
འཁྲོལ་དང༌།གཅོག་འཕྲི་ཕྱིར་སློག་བཅས་ཇི་འོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གྱ་བདུན་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་སྒྲིག་གཞི།
ས་གནས་ཁག་གི་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་སོ་སོས་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་ཁག་གཞིར་བཟུང་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་
དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་རེ་བཟོས་ཏེ་འཐུས་མི་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་མོས་མཐུན་ཐོག་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་རྩ་

འཛིན་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།ངོ་ཡོད་འཐུས་མིའི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ན་སྒྲིག་གཞི་དང༌།སྒྲིག་གཞིའི་དོན་ཚན་གང་
རུང་ལ་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གྱ་བརྒྱད་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཚོགས་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང༌།
ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པ་དང༌།བགྲོ་གླེང༌། དྲི་བར་ལན་འདེབས།གསལ་
བཤད་བཅས་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་འོས་བསྡུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་གྱ་དགུ་པ། གྲོས་འཆར་འདོན་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང༌།
ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང༌།སྒྲིག་གཞི།ཁྲིམས་ལུགས་གང་རུང་ལ་བསམ་འཆར་དང༌། གྲོས་འཆར་འདོན་

31

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

རྒྱུར་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་མི་ཚང་མར་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་འཐུས་མི་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་ནས་གོང་གསལ་དོན་ཚན་གང་རུང་སྐོར་ལ་གྲོས་འཆར་འདོན་མི་ཡོད་ཚེ་ས་གནས་འཐུས་མི་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་འབུལ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་དགུ་བཅུ་པ། གྲོས་བསྡུར་བཀག་སྡོམ།
༡ ས་གནས་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་གྱིས་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་
དགོས་ཀྱི་གྲོས་འཆར་བྱུང་ན་ལས། དེ་མིན་ཁྲིམས་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་བཞིན་པ་དང༌།ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆུང་
ཞིག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་པའི་ལས་དོན་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གླེང་སློང་དང༌། གྲོས་བསྡུར་བྱེད་མི་ཆོག
༢ འོན་ཀྱང་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གྲོས་འཆར་ལ་མོས་མཐུན་ཐག་གཅོད་བྱུང་ན་ཆེས་མཐོའི་
ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བར་མཐའ་མའི་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གོ་གཅིག་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། ལ ས་རོགས་འཕོ་འགྱུར།
༡ ས་གནས་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་
གྲོས་ཆོད་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་རང་ཁོངས་མང་ཚོགས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༢ ས་གནས་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་འཕོ་འགྱུར་
གཏོང་ཆོག་པ་ཡིན།
༣ དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་མཐའ་མའི་འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད་མ་བྱས་གོང་དོ་བདག་ལ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུར་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དང༌། ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་དགོས།

དོན་ཚན་གོ་གཉིས་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་དང༌། འཐུས་མི་བྱེ་བྲག་པ་འཕོ་འགྱུར།
༡ ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། ལས་རོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོ་གཉིས་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་ས་གནས་འཐུས་མི་ཡོངས་
རྫོགས་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ས་གནས་མི་མང་གིས་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལྟར་ལ་
ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང༌།
༢ ཡང་ན་འཐུས་མི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་
མོས་མཐུན་བྱུང་ན་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་འཐུས།
༣ འཐུས་མི་བྱེ་བྲག་པའམ།འཐུས་མི་ཡོངས་རྫོགས་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཉིན་གྲངས་༣༠ནང་ཚུད་གསར་དུ་འོས་འདེམས་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་གསུམ་པ། མཉམ་འབྲེལ་ཁག་གི་བདག་དབང་དང༌། འཛིན་སྐྱོང༌།
༡ བོད་མིའི་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བདག་པོ་ནི་མ་སྐལ་ཡོད་པའི་ས་གནས་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་དང༌།ས་གནས་

32

བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་གི་བདག་པོ་ནི་དེའི་མ་སྐལ་བདག་པོ་རྣམས་ཡིན།
༢ བོད་མིའི་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་འབྲེལ་དང་ས་གནས་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་གི་གྲུབ་འབྲས་ཁེ་འབབ་ཇི་ཡོད་ནས་སྒྲིག་གསལ་ལྟར་མ་

འོངས་འདུ་འགོད་ཀྱི་ཆེད་ཟུར་བཅད་ཕུད། དེ་འཕྲོས་མ་སྐལ་བདག་པོའམ་རང་ཁོངས་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ནའི་ཆེད་
གཏོང་དགོས།
༣ མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མ་སྐལ་བདག་པོ་དང༌།ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ།ས་གནས་འགོ་འཛིན་བཅས་ལ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་དང༌།བྱེད་འཆར་སྐོར་གསལ་བསྒྲགས་དང༌།གོ་བསྡུར་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་གོ་བཞི་པ། ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང༌།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༦༩པ་ནང་གསལ་ལྟར་ས་གནས་སོ་སོར་གཏན་འཇགས་སམ།འཕྲལ་སེལ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་རེ་
འཛུགས་ཆོག་པ་དེ་དག་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་སུ་འོས་ལ་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་ལྔ་པ། བོད་མིའི་འདུ་གནས་གསར་ཆགས།
ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང༌།ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་མེད་རིགས་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་གི་ཐད།
༡ ས་གནས་གང་ཞིག་ཏུ་གཏན་སྡོད་བྱེད་པའི་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་༥༠ནས་༡༥༠བར་དང༌། ཡང་ན་མི་གྲངས་༢༠༠ནས་༦༠༠ མན་ཡོད་པ་དང༌། དེ་དག་གི་འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་ས་གནས་དེ་གར་སྲ་བརྟན་ཕུགས་འཕེར་བཅས་ཡོད་ཚེ་བཅའ་
ཁྲིམས་དོན་ཚན་༧༨པ་ནང་གསལ་གྱི་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་འཛུགས་ཆོག་པ་ཡིན།
༢ ས་གནས་གང་ཞིག་ཏུ་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་༡༥༠ ཡན་དང༌། ཡང་ན་མི་གྲངས་༦༠༠ ཡན་ཡོད་ཚེ་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༧༢
པ་དང་༧༨པ་ནང་གསལ་ལྟར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང༌།ས་གནས་འཐུས་མི་ཚོགས་འདུའི་སྒྲིག་འཛུགས་
གཉིས་ཀ་འཛུགས་ཆོག་པ་ཡིན།
༣ འོན་ཀྱང་དེ་ལྟའི་འོས་བབ་མཆིས་མིན་དབུས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་རྟོག་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

ལེའུ་བརྒྱད་པ།
འོས་བསྡུའི་ལས་དོན།

དོན་ཚན་གོ་དྲུག་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང༌།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་དང༌། ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ།སྲིད་སྐྱོང་།གཞན་
ཡང་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་འོས་བསྡུའི་བྱེད་སྒོ་ཅི་རིགས་དང༌།བོད་དང་བོད་མིའི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་མང་མོས་འོས་བསྡུ་ཐག་
གཅོད་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

33

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

དོན་ཚན་གོ་བདུན་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང༌། འགན་དབང༌།
༡ ཀ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གཅིག་དགོས་པར། གོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ནམ་ཐོན་ལ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན། སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད་དང་།
གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འོས་མི་འདེམས་སྒྲུག་ཁོ་ནའི་ཆེད་མི་འགྲོ་གསུམ་
དམིགས་འཛུགས་བྱས་པའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་ཐོབ་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་
འཛིན་བྱ་རྒྱུ།དེ་མིན་ལས་བྱེད་ཇི་དགོས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱིས་བཀའ་ཤག་ལ་གོ་
བསྡུར་དང་འབྲེལ་བཀའ་ཤག་ནས་སྐབས་སོ་སོར་བསྐོ་གཞག་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།
ཁ གལ་ཏེ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ། གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་
རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།
༢ ཀ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་བསྡུ་ནམ་དགོས་སྐབས་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ནས་དངོས་
གཞིའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་མ་ཟིན་བར་གྱི་དུས་ཡུན་རིང་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འོས་བསྡུའི་འགན་
འཛིན་ལས་འཕར་གཉིས་དགོས་པར།ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན།
སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད་དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འོས་མི་འདེམས་སྒྲུག་ཁོ་ནའི་ཆེད་མི་འགྲོ་གསུམ་དམིགས་འཛུགས་བྱས་པའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་ཐོབ་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ། ཡང་ན་ཚོགས་ཆུང་དེས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་གཉིས་ལ་ཞོར་ལྕོགས་སུ་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཚེ་དེ་དོན་བྱེད་འཐུས།
ཁ གལ་ཏེ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ།གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་
རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོག་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས།
ག དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གཉིས་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་
མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མེད་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས།
༣ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་བསྐོ་གཞག་ཟིན་པ་ནས་འོས་བསྡུའི་དངོས་གཞིའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་མ་ཟིན་བར།འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང༌།འགན་

34

འཛིན་ལས་འཕར་གཉིས་བཅས་གསུམ་ཀའི་སྤྱི་མོས་སམ།མང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང༌།འོས་བསྡུ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་འདོམས་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱིས་བྱ་རྒྱུ།
༤ འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་དབང་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་
ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།
༥ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་བཟུང་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་སྤྱི་ཡོངས་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་ཁག་ཞིབ་
བཀོད་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།
༦ འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྙོག་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དང༌། ཐག་གཅོད་ཆ་ཚང་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་
ནས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ཚེ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་
ལ་མ་གཏོགས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གཞན་ལ་ཞུ་གཏུགས་མི་ཆོག
༧ ས་གནས་སོ་སོར་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྙོག་རིགས་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག་པ་དང༌།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ཚེ། དབུས་འོས་
བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་ཆོག་ཅིང༌། ད་དུང་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ཚེ་ཆེས་མཐོའིོི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱེདེ་ཆོགདོན་ཚན་གོ་བརྒྱད་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་ཇི་བྱས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
༢ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཐོབ་ཐང་བཅས་ལ་གནོད་སྐྱོན་འགྲོ་བའི་བསྒྱུར་བཅོས་དང༌།གཅོག་འཕྲི་མི་ཆོག
༣ དབུས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་ཞོར་ལྕོགས་ཡིན་ན་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཟུར་དུ་གཏན་འབེབས་མ་དགོས་ཤིང༌།མི་འགྲོ་ཟུར་བསྐོས་ཡིན་ན། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ་མ་གཏོགས།
ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག དེ་མཚུངས་ཆ་རྐྱེན་གཞན་དག་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན།

དོན་ཚན་གོ་དགུ་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཡུན་ཚད།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་པའི་གྲོས་ཆོད་བཞག་ན་ལས། ལས་འཁུར་ཡུན་ཚད་ལོ་ལྔའམ།རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་
གང་སྔའི་བར་ཡིན།
༢ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ནས་ལས་ཐོན་ནམ། རྒས་ཡོལ། འཕོ་འགྱུར་སོང་བའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡང་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁེ་ཡོད་ལས་འཛིན་དུ་ཞུགས་མི་ཆོག

35

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

ལེའུ་དགུ་པ།
ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོའི་ལས་དོན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་ཐམ་པ། ལ ས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང༌།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་དང་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོའི་སླད་རང་དབང་ལྡན་པའི་
ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་གཅིག འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་འཛུགས།
༡ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་མི་གཉིས་ནས་བཞིའི་བར་དགོས་པར།གོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ནམ་ཐོན་ལ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན།སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་
བྱུང་ན་སྨོས་མེད་དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འོས་མི་འདེམས་སྒྲུག་ཁོ་ནའི་
ཆེད་མི་འགྲོ་གསུམ་དམིགས་འཛུགས་གནང་བའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་ཐོབ་ལ་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མིར་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
༢ གལ་ཏེ་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་སུ་རུང་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ་གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྩ་འབོར་
གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།
༣ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་
མེད་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་བྱེདེ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་གཉིས། འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་འགན་དབང༌།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་སྡེ་
ཚན་དང༌། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་ཁག་འདེམས་བསྐོ་དང༌།སྦྱོང་བརྡར། ཐོབ་ཐང་དང་ལས་འགན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་གསུམ། འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས།
འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྒྲིག་གཞི་ཞིབ་བཀོད་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་
གཞིར་བཟུང་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།

36

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཞི། འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་ཐོབ།
འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་
མི་རྣམས་ཀྱི་ཕོགས་དང་ཟུར་ཕོགས།མཚན་དོད། ལས་དོད། ལས་ཐོན་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རིགས་བཅས་ལ་གནོད་སྐྱོན་འགྲོ་གཞིའི་བསྒྱུར་བཅོས་དང༌།གཅོག་འཕྲི་མི་ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ལྔ། འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་མིའི་ཡུན་ཚད།
༡ འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ལོ་ལྔའམ།རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་
གང་སྔའི་བར་ཡིན།
༢ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་པའི་གྲོས་ཆོད་བཞག་ན།འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་མི་གང་རུང་ངམ། ཆ་ཚང་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་ཆོག
༣ འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་འཁུར་ནས་ལས་ཐོན་ནམ།རྒས་ཡོལ།འཕོ་འགྱུར་སོང་བའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡང་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁེ་ཡོད་ལས་འཛིན་དུ་ཞུགས་མི་ཆོགལེའུ་བཅུ་པ།
རྩིས་ཞིབ་ལས་དོན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་དྲུག སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང༌།
རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཁྲ་ཁག་ཕུད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཡོང་
འབབ་དང༌།འགྲོ་གྲོན་ཡོད་དོ་ཅོག དབུས་ནས་དགོས་དངུལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཚང་མར་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་རྩིས་ཞིབ་
ཆེད་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བདུན། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་འཛུགས།
༡ ཀ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ལ་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་གཅིག་དགོས་པར།གོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ནམ་ཐོན་སྐབས། ཆེས་མཐོའི་
ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན།སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད་
དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འོས་མི་འདེམས་སྒྲུག་ཁོ་ནའི་ཆེད་མི་འགྲོ་
གསུམ་དམིགས་འཛུགས་གནང་བའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་ཐོབ་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་

37

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
ཁ གལ་ཏེ་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་འོས་འདེམས་བྱེད་
དགོས་བྱུང་ཚེ་གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྩ་
འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།
༢ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚིག་གཞི་ལྟར་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་མདུན་ནམ། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མེད་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་
ཚོགས་གཙོའི་མདུན་ལས་འཁུར་དང་གསང་རྒྱའི་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་འགན་དབང༌།
༡ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཁྲ་ཁག་ཕུད། དབུས་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།གཤམ་འོག་ལས་
ཁུངས་མ་ལག་དང༌། དབུས་ནས་དགོས་དངུལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རེའི་རྩིས་ཁྲ་དང༌།བྱུང་སོང་
ཁ་འཐབ་ཀྱི་མཇུག་བསྡོམས་ཁ་ཤོག་བཅས་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་བཟོ་འགོད་བྱས་པའི་རྩིས་ཀྱི་

ཡིག་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང༌།སྟངས་འཛིན།འདྲི་རྩད་བཅས་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད།
༢ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་འགན་དབང་དང༌། རྩིས་ཞིབ་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཞིབ་གསལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།
༣ དངུལ་རྩིས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་མཇུག་བསྡོམས་ཟིན་པའི་གཏན་འབེབས་དུས་ཚེས་ནས་ཟླ་བ་བདུན་གྱི་ནང་ཚུན་རྩིས་ཞིབ་ཟིན་
པ་བྱས་ཏེ་དག་མཆན་འཁོད་པའི་རྩིས་ཁྲ་དང༌། རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སོ་སོར་ཕྱིར་སྤྲོད་དགོས་
རྒྱུ་དང༌།འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སོ་སོས་དག་མཆན་འཁོད་པའི་རྩིས་ཁྲ་དང་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོར་གསལ་བཤད་དང་སྦྲགས་
དངུལ་རྩིས་ལོ་མཇུག་བསྡོམས་པ་ནས་ཟླ་བ་དགུའི་ནང་ཚུན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་དགུ། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་ཐོབ།
༡ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ་དང༌། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
༢ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཐོབ་ཐང་བཅས་ལ་གནོད་སྐྱོན་འགྲོ་གཞིའི་བསྒྱུར་བཅོས་དང་གཅོག་འཕྲི་མི་ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ། རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཡུན་ཚད།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་པའི་གྲོས་ཆོད་བཞག་ན་ལས། ལས་འཁུར་ཡུན་ཚད་ལོ་ལྔའམ།རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་གང་སྔའི་བར་ཡིན།

38

༢ རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ལས་འཁུར་ནས་ལས་ཐོན་ནམ།རྒས་ཡོལ།འཕོ་འགྱུར་སོང་བའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཀྱི་ཁེ་ཡོད་ལས་འཛིན་དུ་ཞུགས་མི་ཆོགལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ།
བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་དང༌། སྐད་ཡིག་ཚད་འཛིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་སྔོན་གླེང་དང༌། ལེའུ་དང་པོའི་དོན་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ།བཞི་པ། ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པའི་དོན་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་ཕུད། དེ་མིན་དོན་ཚན་གང་རུང་ལ་སྣོན་འཕྲི་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་འཆར་ལ་སྲིད་སྐྱོང་
གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་བཅོས་ཆོག་རྒྱུ།
༢ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་སྔོན་གླེང་དང༌། ལེའུ་དང་པོའི་དོན་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ།བཞི་པ། ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པའི་དོན་ཚན་ཁག་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་བཞི་ཆ་གསུམ་ཡན་
གྱིས་མོས་མཐུན་བྱས་པའི་ཁྲིམས་འཆར་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་སྒོ་ནས་
བསྐྱར་བཅོས་ཆོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས། མང་ཚོགས་འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ། བར་བརྒལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི། སྒྲིག་འཛུགས་བསྐྱར་བཅོས།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ། སྐད་ཡིག་ཚད་འཛིན།
དབྱིན་ཡིག་དང༌།སྐད་ཡིག་གཞན་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་ཕབ་བསྒྱུར་བྱས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དེ་དག་བསྒྱུར་ཡིག་ཚད་ལྡན་དུ་ཆ་འཇོག་བྱ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཚུལ་ལ་རྩོད་གླེང་བྱུང་ཚེ་བོད་ཡིག་ཐོག་བྲིས་པའི་ཡིག་གཞིར་རྩ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་བཅས་སོ།།།།

39

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༡། ཀསྲིད་སྐྱོང་དང༌། བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལ་འོས་ཐོན་/བཀའ་བློན་དུ་
བསྐོ་གཞག་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང༌། བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས།སྲིད་སྐྱོང་གི་/བཀའ་
བློན་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དགབཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོགརང་དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་
སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས།རང་ནུས་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༡། ཁགསང་རྒྱའི་དམ་བཅའ།/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ་སྲིད་སྐྱོང་གི་/བཀའ་བློན་གྱི་/ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་གསང་བའི་དོན་གནད་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རྣམས།བོད་དང་བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ཆེད་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས་གཞུང་འབྲེལ་ཐག་གཅོད་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་སུ་ལའང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ནམ་ཡང་ཕྱིར་བསྒྲགས་མི་བྱེད་པའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

40

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༢

སྤྱི་འཐུས་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ།སྐབས་་་་་་་་་་་་་་་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྤྱི་འཐུས་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་
སྒོ་མཐའ་དགབཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོགརང་དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་
བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ནུས་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༣

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོར་/ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པར་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས། ཚོགས་
གཙོའི་/ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དག་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོགརང་དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ནུས་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

41

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༤

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བར་/ཁྲིམས་

ཞིབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང༌། བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་
ཆེ་བའི་/ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དག་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོགརང་དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་གི་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང༌།
ནུས་པ་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༥

དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང་། འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གྱི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་/འགན་འཛིན་ལས་འཕར་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང༌། བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་/འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དགབཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་

དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོགརང་དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་

སྒོ་ནས།རང་ནུས་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

42

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༦

ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་མིའི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ། ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོར་/ཚོགས་མིར་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང༌། བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས། ལས་བྱེད་འདེམས་
བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་/ཚོགས་མིའི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དགབཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོགརང་དོན་
ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས།རང་ནུས་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༧།ཀསྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་
སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང༌། བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས། རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་
ཁྱབ་པའི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དག་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོག་རང་དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་གི་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོདོ་དང༌།ནུས་པ་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

43

ཟུར་སྣོན་ཡིག་ཆ་ཨང༌། ༧།ཁགསང་རྒྱའི་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན།

༄༅།།བདག་་ཞེས་བགྱི་བ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་
སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ལགས་ན། ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་གསང་བའི་དོན་གནད་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རྣམས། བོད་དང་བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ཆེད་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས་གཞུང་འབྲེལ་ཐག་གཅོད་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་སུ་ལའང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་
གསུམ་ནས་ནམ་ཡང་ཕྱིར་བསྒྲགས་མི་བྱེད་པའི།

༡ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

45

༄༅། །བོདེ་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚིོགས་དེང་འབྲེལོ་བའི་སྒིག་གཞི་ཁག

46

དཀར་ཆག
༡ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལ ས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-----------------༤༧
ལེའུ་དང་པོ།སྔོན་འགྲོ།---༤༧
ལེའུ་གཉིས་པ། ཚོགས་འདུ་བསྡུ་སྐོང་དང༌།བཞུགས་གྲལ།སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་མཚན་གཞུང༌།-------------------------༤༧ལེའུ་གསུམ་པ།སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང༌།---------------------------------------༤༨ལེའུ་བཞི་པ།སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས།---༤༩
ལེའུ་ལྔ་པ།སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་དང༌། ཐོ་གཞུང་བཟོ་འགོདོ།--------------------------༤༩ལེའུ་དྲུག་པ།ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་འཆར་ལ་གྲོས་བསྡུར།------------------------༥༡ལེའུ་བདུན་པ། དྲི་བ་དྲིས་ལན།--༥༡ལེའུ་བརྒྱད་པ། དྲི་བ་དྲིས་ལན་ལས་འཕྲོས་པའི་གྲོས་བསྡུར།---༥༥ལེའུ་དགུ་པ། ཚོགས་འདུ་མཚམས་འཇོག་གྲོས་འཆར།--༥༦ལེའུ་བཅུ་པ།ཐུགས་སྣང་གཞེན་བསྐུལ།--༥༨ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ།གསལ་བཤད།---༥༨ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། གྲོས་ཆོད་ཁག--༦༠ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། གྲོས་འཆར་ཁག---༦༡ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། ཁྲིམས་བཟོ།--༦༢ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་དོན།--༦༦ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག--༦༨ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ལས་འཁུར་ནས་ཕྱིར་འཐེན།-----------------------༦༩ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ།སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསང་བའི་ཚོགས་འདུ།------------------------------------༧༠ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ།སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་བཅར་དགོངས་འཁྲོལ་ཞུ་ཕྱོགས།-------------------------------------༧༡ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ།སྤྱིར་བཏང་སྒྲིག་གཞི་གཞན་ཁག---༧༡
ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ། དབང་ཚད་ལྷག་མ།--༧༥ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ།སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆུང་ཁག--༧༥

༢ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།--༨༩༣ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-------------------------------------༩༥
༤ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག--༩༧
༥ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་ངལ་སེལེ་ཐེབས་རྩའི་སྒྲིག་གཞི།---༩༩༦ བོད་མི་མང་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་ལས་དོན་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་བཞེས་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-------------༡༠༡
༧ ས་གནས་འཐུས་ ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཉིན་རེའི་ལས་དོད་དང་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁག་གི་སྒྲིག་གཞི།----------------------༡༠༣

47

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལ ས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་དང་པོ།
སྔོན་འགྲོ།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༥༣པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་དུས་ཚེས་ནས་བཟུང་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།

ལེའུ་གཉིས་པ།
ཚོགས་འདུ་བསྡུ་སྐོང་དང༌། བཞུགས་གྲལ། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་མཚན་གཞུང༌།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཚོགས་སྐོང༌།
ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེས་ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚེས་དང༌། ཚོགས་ཡུལ་ས་གནས་བཅས་འཁོད་པའི་
ཚོགས་སྐོང་བརྡ་ཐོ་སྤྱི་འཐུས་རེ་རེ་ལ་གཏོང་དགོས།འོན་ཀྱང་ཛ་དྲག་གིས་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུའི་ནང་ཚོགས་སྐོང་བྱ་དགོས་བྱུང་རིགས་སྤྱི་འཐུས་རེ་རེར་བརྡ་ཐོ་གཏོང་མ་དགོས་པར་ས་གནས་དང༌།དུས་ཚེས་བཅས་འཁོད་པའི་ཚོགས་བརྡ་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་དང༌།གསར་ཤོག་ཐོག་འགོད་འགྲེམས། ཡང་ན་སྤྱི་འཐུས་རེ་རེར་གློག་འཕྲིན་ཐོག་ནས་བརྡ་ཁྱབ་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། བཞུགས་གྲལ།
ཚོགས་ཁང་ནང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་བཞུགས་གྲལ་གོ་རིམ་ཚོགས་གཙོའི་བཀོད་སྒྲིག་ལྟར་བཞུགས་དགོས།

48

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ལ ས་འཁུར་དམ་བཅའ།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༤༧ནང་དོན་ལྟར། སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་གོང་དམ་བཅའམ་ཁས་ལེན་ཞུ་
དགོས། དམ་བཅའ་འབུལ་བསྡད་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རིགས་ནས་སྔོན་བརྡ་གཞིར་བཟུང་ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གང་རུང་
གི་མདུན་དུ་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བདུན་པ། སྤྱི་འཐུས་མཚན་གཞུང༌།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་ཞིག་དགོས་པ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་རྣམས་དམ་བཅའ་ཕུལ་འཕྲལ་
བཞུགས་གྲལ་དུ་མ་འཁོད་གོང་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེའི་མདུན་དུ་བཞག་པའི་མཚན་གཞུང་ནང་མཚན་རྟགས་འགོད་དགོས།

ལེའུ་གསུམ་པ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང༌།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དུས་ཐམས་ཅད་ལ།བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༤༥ལྟར་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་སྤྱི་མོས་
སམ་མང་མོས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་སུ་རུང་གིས་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ།
༡ ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་སུ་ཡང་ངོ་བཞུགས་མེད་པའི་སྐབས་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་མཁན་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཚབ་ཀྱི་འོས་མི་སྤྱི་འཐུས་ལྔ་ལས་མ་མང་བའི་མཚན་གཞུང་ཚོགས་གཙོས་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་སུ་གསལ་བསྒྲགས་དང་མོས་མཐུན་ཞུ་དགོས།མཚན་གཞུང་དེ་ཚོགས་དུས་རེ་རེ་བཞིན་གསར་འགོད་བྱ་རྒྱུ།
༢ གོང་གསལ་མཚན་གཞུང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཞོན་སུ་ཡང་ངོ་བཞུགས་མེད་སྐབས་རེས་མོས་ཀྱིས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་རྒྱུ།
༣ ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་དང་འོས་མིའི་མཚན་གཞུང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་ཡང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་ཁག་གི་ནང་གསལ་བའི་ཚོགས་གཙོས་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་
སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་འགན་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་ཅིང༌།བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་གང་རུང་ནང་ཚོགས་གཙོའི་མཚན་སྨོས་
གང་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་དེར་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བཞིན་པའི་གང་ཟག་དེར་གོ་དགོས།
༤ ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ། ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཚབ་འོས་མིའི་མཚན་གཞུང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་མ་གཏོགས་གང་ཟག་གཞན་སུས་ཀྱང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་མི་ཆོག

49

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་བཞི་པ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཚོགས་ཐེངས།
བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་དགོངས་དོན་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཉུང་མཐའི་གྲངས་ཚད་ལོངས་ཤིང༌། ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་
གཞོན། ཡང་ན་ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ་ཀྱི་མཚན་གཞུང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བའི་སྐབས་ཉིན་རེའི་
ཚོགས་ཐེངས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ཚང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ཚོགས་ཐེངས་འགོ་འཛུགས་དང༌། མཇུག་བསྡུ་བྱེད་སྟངས།
ཚོགས་གཙོའི་ལམ་སྟོན་དམིགས་བསལ་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་སྤྱིར་བཏང་ཉིན་རེའི་ཚོགས་ཐེངས་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་༩།༣༠
ཐོག་འགོ་འཛུགས་དང༌། དགོང་དྲོ་ཆུ་ཚོད་༥པའི་ཐོག་ཚོགས་གསེང་གནང་རྒྱུ། ཉིན་གུང་ཆུ་ཚོད་གཅིག་རིང་གུང་ཚིགས་བར་གསེང་འཇོག་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་ལས་དོན་ལ་གཞིགས་པའི་དུས་ཡུན་འཕར་ཆག་ཇི་དགོས་ཚོགས་གཙོས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཚོགས་འདུའི་ཉིན་གྲངས་དང༌། ཚོགས་གསེང་འཇོག་ཕྱོགས།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཉིན་གྲངས་ཇི་ཚོགས་དང༌། ཚོགས་གསེང་ནམ་འཇོག་ལས་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་
བསྟུན་ནས་ཚོགས་གཙོའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་གནང་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་ཚོགས་འདུ་གྲོལ་བརྡ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་རྗེས་བསྐྱར་ཚོགས་བྱ་དགོས་བྱུང་ན་ཚོགས་དྲུང་གིས་སྤྱི་འཐུས་ཚང་མར་ཡིག་ཐོག་བརྡ་ཐོ་འབུལ་དགོས།

ལེའུ་ལྔ་པ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་དང༌། ཐོ་གཞུང་བཟོ་འགོད།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནང་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྐོར་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེར་བརྩིས་ཏེ་གྲོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུའི་རིགས་ལ་ཚོགས་དྲུང་གིས་གྲོས་གཞི་གོ་རིམ་འཆར་སྒྲིག་དང༌། ཚོགས་གཙོས་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུ།
༢ ཚོགས་གཙོས་དགོས་གལ་གཟིགས་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད་དང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་སྔོན་ཟིན་གྱི་ཉིན་དེའི་ལས་དོན་གྲོས་གཞིར་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་ཆོགའོན་ཀྱང་གྲོས་བསྡུར་དབུ་འཛུགས་ཟིན་པའི་གྲོས་གཞི་ཞིག་ལ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ན་ལས་བསྒྱུར་བཅོས་མི་ཆོག

50

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། སྤྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་དུས་ཚོད་རྒྱས་བཅད།
༡ རེས་གཟའ་པ་སངས་ནམ་ཡིན་གྱི་སྔ་དྲོའི་ཚོགས་ཐེངས་སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོའི་ལས་དོན་ཆེད་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་བྱེད་དགོས།
༢ འོན་ཏང་རེས་གཟའ་པ་སངས་ཉིན་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་གཞན་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་དགོས་གལ་གཟིགས་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་འགྱུར་བ་གཏོང་འཐུས།
༣ དེ་ལྟའི་དགོས་གལ་བྱུང་བའམ།རེས་གཟའ་པ་སངས་ཉིན་ལྷན་ཚོགས་མེད་པ་འཁེལ་ཚེ། སྤྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་ལས་དོན་ཆེད་རེས་གཟའ་གཞན་ནམ་དུས་ཚོད་གཞན་ལ་གོ་བརྗེ་གནང་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། ལ ས་རིམ་ཐོ་གཞུང་བཟོ་འགོད།
༡ ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་ཐོ་གཞུང་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་བདུན་དང་པོའི་ལས་རིམ་ཚོགས་འདུ་དབུ་
འཛུགས་ཀྱི་ཉུང་མཐའ་ཉིན་གཉིས་སྔོན་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པར་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། དེ་རྗེས་བདུན་རེ་བཞིན་ཚོགས་འདུའི་
ལས་ཉིན་མཐའ་མ་དེར་བདུན་རྗེས་མའི་ལས་རིམ་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུ་དགོས།
༢ ལས་རིམ་ཐོ་གཞུང་བཟོ་འགོད་སྐབས་སྒྲིག་གསལ་སྔོན་བརྡ་དགོས་རིགས་ཀྱི་གྲོས་འཆར་ཁག་སྔོན་བརྡ་དུས་ཐོག་མ་
འབྱོར་བར་ཚོགས་གཙོའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་ན་ལས་ལས་རིམ་དུ་འགོད་མི་ཆོག
༣ ཐོ་འགོད་ཟིན་པའི་ཉིན་རེའི་ལས་རིམ་དུས་ཐོག་མ་ཟིན་པ་བྱུང་ཚེ་ཕྱི་དྲོའི་ཚོགས་ཐེངས་ཀྱི་དུས་ཡུན་སྤར་རྒྱུའམ། ཉིན་རྗེས་
མའི་ལས་རིམ་དུ་བསྣན་རྒྱུ་ཇི་འོས་ཚོགས་གཙོས་སྐབས་འཕྲལ་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ།
༤ གློ་བུར་རྐྱེན་དབང་གིས་ཚོགས་འདུ་བར་མཚམས་འཇོག་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཉིན་དེའི་ལས་རིམ་བསྐྱར་འགོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཚོགས་གཙོའི་བཀོད་སྒྲིག་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་དང༌།བདུན་དེའི་ལས་རིམ་བདུན་རྗེས་མར་མ་ལྷག་པའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས།
༥ སྤྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་གྲོས་འཆར་མང་རྐྱེན་སྔོན་བརྡ་ཡོད་ཚད་ལས་རིམ་དུ་ཚུད་དཀའ་བ་བྱུང་ཚེ།མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་འཆར་གལ་གནད་ཆེ་རིགས་ཚོགས་གཙོས་འདེམས་སྒྲུག་རྗེས་འཕྲོས་གྲོས་འཆར་ཇི་ཙམ་ཚུད་པ་དེ་
ཙམ་རྒྱན་ཤོག་བཏོན་ཏེ་ཐོན་རིམ་བཞིན་ཐོ་གཞུང་དུ་འཇོག་རྒྱུ་དང༌། ཉིན་རེའི་ལས་རིམ་མ་ཟིན་པའི་ལྷག་འཕྲོས་གྲོས་འགོ་
མ་ཚུགས་པ་གལ་གནད་ཆུང་རིགས་ཉིན་རྗེས་མར་ཐོ་འགོད་མ་དགོས་པར་རྩིས་མེད་གཏོང་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ལ ས་རིམ་ཚོགས་ཆུང༌།
ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཐོ་འགོད་ལས་དོན་ལ་རོགས་རམ་དང་སློབ་སྟོན་འབུལ་མཁན་སྤྱི་
འཐུས་གསུམ་ནས་ལྔ་བར་ཡོད་པའི་ལས་རིམ་ཚོགས་ཆུང་རེ་ཚོགས་གཙོ་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཚོགས་དུས་རེ་རེ་བཞིན་གསར་བསྐོ་གནང་རྒྱུ།

51

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
ལེའུ་དྲུག་པ།
ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་འཆར་ལ་གྲོས་བསྡུར།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་འཆར།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡ནང་གསེས་༢པ་ནང་གསལ་ལྟར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་འཆར་
ལ་གྲོས་བསྡུར་ཆེད་ཚོགས་གཙོས་སྲིད་སྐྱོང་དང་གོ་བསྡུར་གྱིས་དུས་ཚོད་ཟུར་བཀག་གནང་རྒྱུ།
༢ ཟུར་བཀག་དུས་ཚོད་དེའི་ནང་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་འཆར་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གྲོས་འཆར་སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་གིས་བཏོན་པ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་གཞན་ཞིག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་དགོངས་འཆར་དུ་གསལ་བའི་
དོན་གནད་གང་གི་ཐོག་ཏུའང་གྲོས་བསྡུར་བྱ་ཆོགལེའུ་བདུན་པ།
དྲི་བ་དྲིས་ལན།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་དུས་ཚོད།
ཚོགས་གཙོའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་བཀོད་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་ཚོགས་ཐེངས་རེ་རེའི་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་༩།༣༠ནས་
༡༠།༣༠བར་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་དུས་ཚོད་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། སྔོན་བརྡའི་དུས་ཡུན།
ཚོགས་གཙོའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་བཀོད་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་ཉིན་གྲངས་༧ ལས་མི་ཉུང་ཞིང་༣༠ ལས་མི་མང་བའི་
ནང་ཚུན་དྲི་བ་བྱ་རྒྱུའི་དོན་གནད་སྔོན་བརྡ་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ལ་སྤྲོད་དགོས།

དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་པ། སྔོན་བརྡ་སྤྲོད་སྟངས།
༡ དྲི་བའི་དོན་གནད་རྣམས་ཚོགས་དྲུང་བརྒྱུད་ཡིག་ཐོག་སྔོན་བརྡ་སྤྲོད་དགོས་པ་དང༌། སྔོན་བརྡའི་ནང་གསལ་འཁོད་དགོས་པའི་དོན་ཚན་གཤམ་གསལ།
ཀ དྲི་བའི་དོན་གནད་ཆ་ཚང༌།
ཁ དྲི་བ་དྲི་ཡུལ་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་སུ་ཡིན།
ག དྲི་བ་དེར་ལན་གསལ་དུས་ཚེས་ཇི་ཙམ་ལ་དགོས་མིན།
ང སྤྱི་འཐུས་གཅིག་གི་དྲི་བ་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཚེ་དྲི་བ་དེ་དག་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་སྔ་རྟིང་གོ་རིམ་གསལ་འགོད་

52

དགོས་པ་ཡིན།
༢ གལ་ཏེ་དྲི་བ་ཞིག་ལ་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་ལས་མང་བས་མཚན་རྟགས་བཀོད་ཡོད་ཚེ་དྲི་བ་གཏོང་མཁན་གཙོ་བོ་མཚན་རྟགས་འགོད་མཁན་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ། སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་ཚོར་དྲི་བ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོ་གཞུང༌།
ཚོགས་གཙོའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་བཀོད་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་ཚོགས་དྲུང་གིས་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་
གང་ཡིན་དེར་དྲི་བའི་སྔོན་བརྡ་བཏང་སྟེ་ཉིན་ལྔ་མ་སོང་བའི་སྔོན་ལ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་ཐོ་གཞུང་ཁོངས་འགོད་མི་ཆོགདོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་པ། སྐར་རྟགས་ཅན་གྱི་དྲི་བ།
སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་གི་དྲི་བར་ངག་ཐོག་ནས་ཀྱང་དྲིས་ལན་དགོས་རིགས་ཁག་ལ་སྐར་རྟགས་རེ་བརྒྱབ་དགོས་པ་ཡིན།
སྐར་རྟགས་ཅན་གྱི་དྲིས་ལན་ཉིན་གཅིག་གོང་དྲི་བ་གཏོང་མཁན་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་འཐུས་ལ་འབྱོར་དགོས།གལ་ཏེ་སྐར་རྟགས་མེད་ཚེ་དྲི་བ་ཚང་མར་ཡིག་ཐོག་ནས་ལན་འདེབས་རྐྱང་པས་འཐུས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པ། དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་ཉིན་གྲངས་ཆ་བགོས།
དྲི་བ་ཁག་ལ་དྲིས་ལན་བརྒྱབ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཐད་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན།བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བབས་ཆ་

ནས་ཉིན་སོ་སོར་སྐབས་བསྟུན་ཚོགས་གཙོའི་དགོངས་དཔྱད་ལྟར་རེས་མོས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་ཆ་བགོས་གནང་དགོས་པ་
དང༌། དེ་མིན་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་གྱི་མོས་མཐུན་བྱུང་ན་ལས་སྔོན་དུ་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་ཆ་བགོས་བྱས་པའི་དྲི་བའི་ཐོ་གཞུང་ལྟར་ལས་གཏོང་མི་ཆོགདོན་ཚན་ཉེར་བཞི་པ། སྐར་རྟགས་ཅན་གྱི་དྲི་བར་ལན་དང༌། དྲི་བ་གཏོང་མཁན་དོ་བདག་མེད་པ།
༡ སྐར་རྟགས་ཅན་གྱི་དྲི་བའི་ལན་ངག་ཐོག་དགོས་པའི་ཐོ་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་ཡོད་ནའང་ཉིན་དེར་དྲིས་ལན་འདེབས་མཁན་མེད་པ་དང༌། ཡང་ན་དྲི་བ་གཏོང་མཁན་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་འདུར་མེད་ཚེ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་དུས་ཚོད་
མཐའ་བསྡོམས་མ་བྱས་གོང་དྲི་བ་བྱ་ཡུལ་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་གྱིས་ཡིག་ཐོག་དྲིས་ལན་ཚོགས་དྲུང་བརྒྱུད་སྤྲོད་
དགོས།
༢ གལ་ཏེ་ཚོགས་འདུ་ཕར་འགྱངས་གཏོང་བའམ།བར་མཚམས་བཞག་པ། ཡང་ན་དོན་གནད་གཞན་ཞིག་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་བཏང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཚོགས་ཐེངས་རྗེས་མའི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་ཟུར་བཅད་དུས་ཚོད་རིང་དྲིས་ལན་རྣམས་ཡིག་ཐོག་སྤྲོད་དགོས་པ་དང༌། དགོས་གལ་དང་དུས་ཚོད་བྱུང་ན་ཚོགས་གཙོས་ངག་ཐོག་དྲིས་ལན་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་འཐུས།

53

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་ཉེར་ལྔ་པ། སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་ཚོར་དྲི་བ་དྲིས་ལན།
སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང༌། གྲོས་ཆོད་འཆར་ཟིན།གཞན་ཡང་ཚོགས་
འདུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ལ་དྲི་བ་དགོས་པ་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་གཞན་སུ་རུང་ནས་བཀའ་བློན་ཞིག་ལ་དྲི་བ་གཏོང་སྟངས་དང་འདྲ་བར་གཏོང་ཆོགདོན་ཚན་ཉེར་དྲུག་པ། དྲི་བ་ཆོག་མིན་གྱི་ཚད་གཞི།
མང་ཚོགས་ཀྱི་གལ་གནད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་ཆེད་གཤམ་གསལ་ཆ་རྐྱེན་ཁག་གི་འོག་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་
བཀའ་བློན་སུ་རུང་ལ་དྲི་བ་གཏོང་ཆོག
༡ དྲི་བ་རྣམས་ཁ་གསལ་ཞིང༌། དོན་སྙིང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དམིགས་བསལ་ལན་འདེབས་མ་ཐུབ་པའི་ཆེད་
སྤྱིར་བཏང་དང༌།གླེང་སློང་བྱ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ།
༢ དྲི་བ་ཁ་གསལ་ཡོང་ཆེད་དགོས་གལ་མེད་པའི་གཏམ་བཤད་དང་མིང་སྨོས་མེད་པ།
༣ དྲི་བའི་ནང་ཁ་ཚོན་ཆོད་པའི་བརྗོད་ཚིག་ཡོད་ཚེ་དེའི་ཁུངས་སྐྱེལ་འགན་འཁུར་སྤྱི་འཐུས་དེ་རང་གིས་བྱེད་དགོས།
༤ རྩོད་གཞི་སློང་བ་དང༌།སྒེར་རྩོད།རྒྱག་གཏམ་དང་ཁ་རྡུང་ངན་སྨྲས་ཀྱི་བརྗོད་ཚིག་རིགས་མེད་པ།
༥ བསམ་ཚུལ་ཙམ་དང༌།ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར་གྱི་དྲི་བ།གཞི་མེད་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་དྲི་བའི་རིགས་མིན་པ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་མ་གཏོགས་སྒེར་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི་དྲི་བའི་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༧ དྲི་བ་གཅིག་གི་རིང་ཐུང་མིང་ཚིག༡༥༠ ལས་མ་བརྒལ་བ།
༨ ཚོགས་ཆུང་ཞིག་གི་ལས་དོན་སྙན་ཐོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་མ་ཕུལ་གོང༌། དེའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི་དྲི་བ་མ་ཡིན་པ།
༩ སྒེར་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༡༠ དྲིས་ལན་ཙམ་གྱིས་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་པ་དང༌།གསལ་པོ་མེད་པའི་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་མིན་པ།
༡༡ ལན་འདེབས་བྱས་ཟིན་པའམ། ལན་འདེབས་བྱ་རྒྱུར་དགག་བྱ་བྱས་པའི་གནད་དོན་རིགས་ལ་ཁུངས་སྐྱེལ་ཐུབ་པའི་དྲི་བ་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་བསྐྱར་འདྲི་མི་ཆོག
༡༢ ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གང་རུང་གིས་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་མི་བྱེད།
༡༣ མཛའ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ལ་བརྩི་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིང་འབོད་མི་བྱེད།

དོན་ཚན་ཉེར་བདུན་པ། ཚོགས་གཙོས་སྟངས་འཛིན་ཐག་གཅོད་གནང་ཕྱོགས།
༡ དྲི་བ་གང་ཞིག་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་འབྲུ་དོན་ལྟར་དྲི་སློང་ཆོག་མིན་དང༌།འདྲི་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ལས་བརྒལ་བའམ། ཡང་ན་སྤྱི་

54

འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དང་ཕྱོགས་འགལ་ཡིན་མིན་ཚོགས་གཙོས་དགོངས་དཔྱད་ཀྱིས་

ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ།
༢ ངག་ཐོག་ནས་དྲིས་ལན་དགོས་པའི་ཁོངས་སུ་བཞག་ཟིན་པའི་དྲི་བ་ཞིག་ཚོགས་གཙོས་དགོས་གལ་གཟིགས་ཚེ་དྲི་བ་འདྲི་མཁན་དེར་འདྲི་ཞིབ་རྗེས་ཡིག་ཐོག་དྲིས་ལན་གྱིས་འཐུས་པའི་ཁོངས་སུ་ཁ་བསྒྱུར་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་ཉེར་བརྒྱད་པ། དྲི་བ་ཕྱིར་འཐེན་དང༌། ཕྱི་སྣུར།
སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་གིས་རང་གི་དྲི་བ་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པའམ། ཕྱི་སྣུར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཚོགས་འདུ་མ་འཚོག་པའི་གོང་དུ་བརྡ་
ཁྱབ་ཡིག་ཆུང་ནང་ཁ་གསལ་འགོད་དགོས་པ་དང༌། དྲི་བ་དེ་དག་ཉིན་རྗེས་མ་ཞིག་ཏུ་འདྲི་སློང་བྱ་རྒྱུའི་ཐོ་གཞུང་མཇུག་ཏུ་འཇོག་ཆོགདོན་ཚན་ཉེར་དགུ་པ། དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་ཐབས་ལམ།
༡ དྲི་བ་དྲིས་ལན་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་དུ་སླེབས་པ་དང༌། དྲི་བའི་ཐོ་གཞུང་ནང་གསལ་ལྟར་ཚོགས་གཙོས་སྤྱི་འཐུས་རེ་རེ་བཞིན་མིང་འབོད་གནང་རྒྱུ།
༢ གལ་ཏེ་དྲི་བ་གང་ཞིག་སྐབས་མཚམས་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་འདུན་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་མིང་འབོད་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་དེས་རང་གནས་སུ་ལངས་ཏེ་དྲི་བ་འདྲི་དགོས།
༣ དྲི་བ་འདྲི་མཁན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་དེ་ཚོགས་འདུར་སླེབས་མེད་ཚེ་དྲི་བ་དེ་གསལ་བསྒྲགས་མ་དགོས་ནའང༌། སྤྱི་འཐུས་གཞན་སུ་རུང་ནས་འབོད་བསྐུལ་བྱུང་ཚེ་དྲི་བ་དེར་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་ཚོགས་གཙོས་བཀའ་ཁྱབ་གནང་རྒྱུ།

དོན་ཚན་སུམ་ཅུ་པ། འཕྲོས་དོན་དྲི་བ།
༡ ངག་ཐོག་དྲིས་ལན་དགོས་པའི་དྲི་བ་འདྲི་སྐབས་དོན་གནད་གསལ་པོ་བཟོ་ཐབས་སུ་ལན་འདེབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་པའི་འཕྲོས་དོན་གྱི་དྲི་བ་བྱེད་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
༢ འཕྲོས་དོན་གྱི་དྲི་བ་འདྲི་མི་ཆོག་པའི་དོན་ཚན་གཤམ་གསལ།
ཀ རང་གི་ཐོག་མའི་དྲི་བ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་རིགས།
ཁ གནས་ཚུལ་རྟོགས་ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་གནས་ལུགས་གསལ་བཤད་བྱེད་པ།
ག གནས་ཚུལ་ཞིག་ཁས་ལེན་དང༌། ཡང་ན་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ།
༣ དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་ཚོགས་ཐེངས་རིང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལ་གྲོས་བསྡུར་མི་ཆོགདོན་ཚན་སོ་གཅིག་པ། དུས་ཚོད་ཡོལ་བའི་དྲི་བ།
སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་དྲི་བ་བྱས་པར། དྲི་ཡུལ་དེས་དུས་ཐོག་དྲིས་ལན་མ་བྱུང་བར་དུས་ཚོད་ཧ་ཅང་ཕྱི་འགྱངས་བྱུང་ན་སྤྱི་
འཐུས་དེས་མོས་མཐུན་བྱུང་ཚེ་ཉིན་རྗེས་མའི་དྲི་བའི་ཐོ་གཞུང་ཁོངས་འཇོག་མ་དགོས་པར་རྩིས་མེད་གཏོང་འཐུས།

55

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་སོ་གཉིས་པ། དྲིས་ལན་ཁག་སྔོན་ཚུད་ཁྱབ་བསྒྲགས་མི་ཆོག་པ།
དྲི་བ་གང་ཞིག་ལ་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་ཞིག་གིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནང་དྲིས་ལན་མ་བརྒྱབ་སྔོན་དང༌། ཡང་ན་
ཡིག་ཐོག་གི་དྲིས་ལན་ཚོགས་དྲུང་ལ་མ་སྤྲད་གོང་དྲིས་ལན་དེ་དག་གསལ་བསྒྲགས་འགྲེམས་སྤེལ་མི་ཆོགདོན་ཚན་སོ་གསུམ་པ། དུས་ཐུང་སྔོན་བརྡ་ཕུལ་བའི་དྲི་བ།
༡ དྲི་བ་གང་ཞིག་མང་ཚོགས་ཀྱི་གལ་གནད་དང་འབྲེལ་བའི་ཛ་དྲག་གལ་ཆེ་ཡིན་ཚེ། ཚོགས་གཙོས་དགོངས་དཔྱད་ཀྱིས་

སྲིད་སྐྱོང་ངམ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ལ་སྒྲིག་གསལ་གཏན་འབེབས་དུས་ཚོད་གོང་དྲིས་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་
ཁྱབ་གནང་འཐུས།

༢ སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་གང་ཞིག་གིས་དུས་ཐུང་གི་སྔོན་བརྡ་ནང་ཚུན་དྲིས་ལན་ཐུབ་ཐབས་མེད་ཚེ།མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྒྲིག་གཞི་ནང་གསལ་གྱི་དུས་ཡུན་ནང་ཚུན་དྲིས་ལན་བྱ་རྒྱུའི་ཐོ་
གཞུང་གི་ཐོག་མར་བཞག་སྟེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནང་ངག་ཐོག་ནས་དྲིས་ལན་བྱེད་དགོས།
༣ གལ་ཏེ་དོན་གནད་གཅིག་གི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་འདྲི་མཁན་གཅིག་ལས་མང་བ་ཡོད་ཚེ་དེའི་ཁོངས་ནས་འདྲི་མཁན་གཅིག་ལ་རྩ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེ་ལྟའི་དྲི་བ་རྣམས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་གྱིས་གཅིག་སྡུད་ཀྱིས་དྲིས་ལན་བརྒྱབ་རྒྱུའི་
བརྡ་ཁྱབ་བྱ་འཐུས།

༤ སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་གིས་དུས་ཐུང་སྔོན་བརྡའི་དྲི་བ་ངག་ཐོག་དྲིས་ལན་དགོས་རིགས་ཛ་དྲག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མདོར་བསྡུས་བཀོད་དགོས་པ་དང༌།གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་བཀོད་མེད་ཚེ་དྲི་བ་དེ་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་དེར་ཕྱིར་སློག་བྱེད་དགོས།
༥ ཐོ་གཞུང་ནང་གསལ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་རིམ་སླེབས་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་དེས་རང་གནས་སུ་ལངས་ཏེ་དྲི་བ་འདྲི་དགོས་པ་
དང༌། དེར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ནས་ལམ་སེང་དྲིས་ལན་བརྒྱབ་དགོས་པ་ཡིན། དྲི་བ་ཞིག་ལ་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་ལས་མང་བས་མིང་རྟགས་བཀོད་ཡོད་ཚེ་མིང་རྟགས་དང་པོ་འགོད་མཁན་དེར་ཚོགས་གཙོས་མིང་འབོད་གནང་རྒྱུ་དང༌།གལ་ཏེ་དང་པོ་དེ་མེད་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་གཞན་ཞིག་མིང་འབོད་གནང་འཐུས།
༦ དགོས་གལ་གང་རུང་ཆེད་ཚོགས་གཙོས་བསྒྱུར་བཀོད་གཏོང་དགོས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་དུས་ཐུང་སྔོན་བརྡའི་དྲི་བ་ངག་ཐོག་ནས་དྲིས་ལན་དགོས་རིགས་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་སྤྱིར་བཏང་དང་འདྲ་བ་ཡིན།

ལེའུ་བརྒྱད་པ།

དྲི་བ་དྲིས་ལན་ལས་འཕྲོས་པའི་གྲོས་བསྡུར།

དོན་ཚན་སོ་བཞི་པ། ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་རིང་གི་གྲོས་བསྡུར།
༡ ཉིན་ཤས་སྔོན་དྲིས་ལན་བྱས་པའི་ཁོངས་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་གལ་གནད་ཡོད་པའི་ཡིག་ངག་གི་དྲིས་ལན་འགའ་ཤས་ལ་

56

བསྐྱར་དུ་དྲི་སློང་དང༌།གསལ་བཤད་ཆེད་བདུན་གཅིག་ནང་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་རིང་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀ་རེའི་དུས་ཡུན་ཟུར་
བཅད་གནང་འཐུས།

༢ སྤྱི་འཐུས་སུ་ཞིག་གིས་ཉིན་ཤས་སྔོན་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བྱས་ཟིན་པའི་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་གང་ཞིག་སྐོར་བསྐྱར་དུ་དྲི་སློང་བགྲོ་གླེང་བྱེད་འདུན་ཡོད་ཚེ་ཉིན་གསུམ་གྱི་སྔོན་ཚོགས་དྲུང་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་སྦྲགས་ཡིག་ཐོག་སྔོན་བརྡ་སྤྲོད་དགོས།
༣ དྲི་བ་དང་གླེང་སློང་བྱ་རྒྱུ་དེའི་སྐོར་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད་ཡོད་མེད་ཚོགས་གཙོས་དགོངས་
དཔྱད་ཀྱིས་ངོས་ལེན་འོས་མིན་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ།
༤ གླེང་སློང་སྔོན་བརྡ་གཉིས་ལས་མང་བ་འབྱོར་ཚེ་ཚོགས་དྲུང་གིས་འབྱོར་སྔ་རྟིང་གི་ཐོག་ནས་སྔོན་བརྡ་གཉིས་འདོན་རྒྱུ་དང༌།གླེང་སློང་གང་ཞིག་ཚོགས་ཐེངས་དེ་གའི་རིང་མ་ཚར་ན་ཚོགས་ཐེངས་རྗེས་མའི་ལས་རིམ་ནང་འཇོག་མི་དགོས།འོན་ཀྱང་སྤྱི་འཐུས་དེས་དགོས་འདུན་དམིགས་བསལ་བཏོན་ཚེ་ཚོགས་ཐེངས་རྗེས་མ་གང་རུང་ལ་འཇོག་འཐུས།
༥ ཐོ་གཞུང་ནང་གསལ་སྤྱི་འཐུས་དེས་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་དྲི་བར་གསལ་ཆ་འདོན་ཆེད་བསྐྱར་དུ་
དོན་གནད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་དང་བགྲོ་གླེང་བྱེད་ཆོག་པ་དང༌། དེར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་གྱིས་དྲིས་
ལན་འདེབས་དགོས།འོན་ཀྱང་ཐོ་གཞུང་ནང་གསལ་གྱི་དྲི་བ་གཏོང་མཁན་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ཞིག་གིས་མ་གཏོགས་གཞན་
གྱིས་དྲི་བ་འཕར་མ་འདྲི་མི་ཆོགལེའུ་དགུ་པ།
ཚོགས་འདུ་མཚམས་འཇོག་གྲོས་འཆར།

དོན་ཚན་སོ་ལྔ་པ། ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ།
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་འབྲུ་དོན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཁག་ནང་གསལ་ལྟར་མང་ཚོགས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཞིག་འཕྲལ་དུ་གྲོས་བསྡུར་བྱ་
རྒྱུའི་ཆེད་བྱེད་བཞིན་པའི་གྲོས་བསྡུར་ཐོག་གི་ཚོགས་འདུ་བར་མཚམས་འཇོག་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་བསྟུན་འདོན་ཆོགདོན་ཚན་སོ་དྲུག་པ། གྲོས་འཆར་བརྡ་ཐོ།
ཚོགས་འདུ་བར་མཚམས་འཇོག་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་གྱི་བརྡ་ཐོ་ཉིན་དེ་གའི་ཆུ་ཚོད་༩།༣༠གོང་ཚོགས་དྲུང་ལ་སྤྲོད་དགོས་
པ་དང༌། དེའི་ངོ་བཤུས་གཏོང་དགོས་གཤམ་གསལ།༡། ཚོགས་གཙོ་དང༌།༢། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ།༣།འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན།གལ་ཏེ་གྲོས་འཆར་བརྡ་ཐོ་དེ་ཉིན་ཆུ་ཚོད་༩།༣༠རྗེས་སུ་འབྱོར་ན། ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཚུགས་པ་དང་སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་སོ་བདུན་པ། གྲོས་འཆར་གནད་དོན།
མང་ཚོགས་ཀྱི་ཛ་དྲག་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་ཆེད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་

57

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

མཚམས་འཇོག་གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་ལྟར་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།
༡ ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་གི་ནང་ཚོགས་འདུ་མཚམས་འཇོག་གྲོས་འཆར་གཅིག་ལས་བརྒལ་བ་འདོན་མི་ཆོག
༢ གྲོས་འཆར་རེ་རེའི་ནང་དོན་གནད་གཅིག་ལས་མང་བ་འགོད་མི་ཆོག
༣ གྲོས་འཆར་དེ་དག་ཉེ་དུས་བྱུང་བའི་ཛ་དྲག་གི་གནད་དོན་ངེས་ཅན་ཞིག་དང༌།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་དང་

འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།
༤ གྲོས་འཆར་དེ་ཚོའི་ནང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གླེང་མི་ཆོག
༥ དོན་གནད་གང་ཞིག་ཚོགས་དུས་དེ་གའི་ནང་གྲོས་བསྡུར་ཟིན་པའི་གནད་དོན་བསྐྱར་དུ་གླེང་སློང་མི་ཆོག
༦ ཚོགས་ཆུང་ཟུར་བཙུགས་ལ་བསམ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུར་བཀོད་མངགས་བྱས་པའི་དོན་གནད་སྐོར་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་ནང་ཚུན་ཚོགས་འདུར་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་གོང་གྲོས་འཆར་འདོན་མི་ཆོག
༧ ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་པའི་གནད་དོན་གང་ཅིའི་སྐོར་ལ་གྲོས་འཆར་འདོན་མི་ཆོག
༨ བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་འདིའི་འགྲེལ་བརྗོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་རིགས་ལ་སྔོན་ཚུད་ཚོགས་དྲུང་བརྒྱུད་
སྙན་ཤོག་མ་བཏང་བར་གླེང་སློང་མི་ཆོག
༩ གནད་དོན་གང་ཞིག་ཁྲིམས་དོན་གྱོད་ཞིབ་དང༌།ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གང་རུང་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་དང༌། ཕྱེད་
ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་དང༌། ཡང་ན་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ངམ་གྱོད་ཞིབ་གང་རུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
བཞིན་པའི་གནད་དོན་སྐོར་ལ་གྲོས་འཆར་འདོན་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱེད་ཕྱོགས་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང༌།
ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་དང་གྱོད་ཞིབ་པས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་གནད་དོན་ལ་གནོད་སྐྱོན་མ་གྱུར་ཚེ་ཚོགས་གཙོའི་དགོངས་
དཔྱད་ལྟར་གླེང་སློང་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་འཐུས།

དོན་ཚན་སོ་བརྒྱད་པ། གྲོས་འཆར་བཀའ་འཁྲོལ་དང་བཀག་འགོག
༡ སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༣༥ནང་གསལ་ལྟར་གྲོས་འཆར་གང་ཞིག་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་བྱ་འོས་ཡིན་ཚེ་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་
མིང་འབོད་བྱས་མཚམས་རང་ས་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བྱེད་བཞིན་པའི་ལས་དོན་བར་མཚམས་
འཇོག་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་ཡིན།
༢ གལ་ཏེ་གྲོས་འཆར་དེ་བཞིན་གྲོས་བསྡུར་བྱ་འོས་མ་གཟིགས་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་གྲོས་འཆར་སྙན་ཐོ་ཚོགས་འདུར་གསལ་བསྒྲགས་དང་འབྲེལ་གྲོས་བསྡུར་བྱ་འོས་མེད་པའི་གནས་ལུགས་གསལ་བཤད་ཀྱིས་གྲོས་འཆར་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱུ།
༣ གྲོས་འཆར་བཀག་འགོག་བྱས་པ་དེར་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་གྲོས་འཆར་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མི་ཇི་ཡོད་གཟིགས་རྒྱུ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་བཅུ་ལས་མི་ཉུང་བས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱུང་ཚེ་གྲོས་འཆར་ངོས་ལེན་གནང་རྒྱུ་དང༌།རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་བཅུ་ལས་ཉུང་བ་བྱུང་ཚེ་གྲོས་འཆར་བཀག་འགོག་བྱས་པ་དེ་ལ་གནས་རྒྱུ།
༤ ཚོགས་གཙོས་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་ཡང་ལས་དོན་མཚམས་འཇོག་གྲོས་འཆར་བཀག་འགོག་གི་གྲོས་འཆར་སྤྱི་འཐུས་གཞན་ཞིག་གིས་བཏོན་ན་འདོན་མཁན་དེས་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ལས་བགྲོ་གླེང་མ་དགོས་པར་འཕྲལ་དུ་

58

འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་སོ་དགུ་པ། ཚོགས་འདུ་བསྐྱར་ཚོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་བཞིན་པའི་ཚོགས་འདུ་བར་མཚམས་བཞག་སྟེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཛ་དྲག་
གལ་ཆེ་གཞན་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་ཆེད་བསྐྱར་ཚོགས་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཚོགས་གཙོས་གསལ་བསྒྲགས་གནང་རྒྱུ་དང༌། ལས་དོན་ལ་གཞིགས་པའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྤྲོད་རྒྱུ། དེའི་ཉིན་ཕྱི་དྲོ་ཚོགས་ཐེངས་འཕར་མ་ཚོགས་ཏེ་བར་མཚམས་བཞག་པའི་ལས་
རིམ་རྣམས་ཀྱང་ཛ་དྲག་དོན་གནད་གཞན་གྲོས་བསྡུར་ཟིན་རྗེས་འགྲུབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་བཅུ་པ།
ཐུགས་སྣང་གཞེན་བསྐུལ།

དོན་ཚན་བཞི་བཅུ་པ། ཐུགས་སྣང་གཞེན་བསྐུལ་གྲོས་འཆར།
༡ སྔོན་ཚུད་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྦྲགས་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་སྐོར་སྲིད་
སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་ཞིག་ལ་ཐུགས་སྣང་དགོས་པའི་གཞེན་བསྐུལ་བྱེད་ཆོག་པ་དང༌།སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་དེས་
སྐབས་དེར་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུའམ། ཡང་ན་རྗེས་སུ་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུའི་ཚེས་གྲངས་དང༌།དུས་ཚོད་ཞུ་དགོས།
༢ གསལ་བཤད་དེ་རིགས་ལ་བགྲོ་གླེང་མི་དགོས།འོན་ཀྱང་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྦྲགས་དོན་གནད་དེ་སྐོར་འཕྲོས་དོན་དྲི་བ་འདོན་ཆོག་པ་དང༌།སྐབས་སོ་སོར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་དེས་ལན་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན།
༣ ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་གི་རིང་དོན་གནད་དེ་རིགས་གཉིས་ལས་བརྒལ་བ་གླེང་མི་ཆོག་པ་དང༌། ཚོགས་མི་གཅིག་གིས་དོན་གནད་གཉིས་མུ་མཐུད་གླེང་མི་ཆོག དོན་གནད་གཉིས་པ་ཡོད་ན་ཚོགས་གཙོས་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་དུས་ཚོད་གཞན་ཞིག་སྐབས་གླེང་སློང་དགོས་པ་ཡིན།
༤ ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་གི་རིང་དོན་གནད་གཅིག་ལས་མང་བ་འབུལ་མི་བྱུང་ཚེ།གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་གོ་རིམ་ཚོགས་གཙོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༥ བདུན་ཕྲག་དེའི་རིང་སྙན་ཐོ་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་གླེང་སློང་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་མ་ཐོབ་ཚེ། ཚོགས་གཙོས་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་འཛུགས་རྒྱུར་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་ན་ལས། དེ་མིན་རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ།

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ།
གསལ་བཤད།

དོན་ཚན་ཞེ་གཅིག་པ། གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བཤད།
༡ གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་གསར་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཟིན་པའམ། བྱ་རྒྱུར་བསམ་ཞིབ་བྱེད་

59

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གམ། ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་གལ་ཆེའི་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ། ཡང་ན་ཉེ་དུས་
སུ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེ་ཞིག་གི་སྐོར་བཀའ་ཤག་གིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་གསལ་བཤད་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་
རྒྱུའི་རེ་འདུན་བཏོན་པའམ། སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་གསལ་བཤད་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་བཏོན་པ་ལ་དེ་དོན་ཐག་གཅོད་
བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་ངམ།འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་གྱིས་གསལ་བཤད་འགྲེལ་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་དང༌།འབྲེལ་ཡོད་
ཡིག་ཆ་ཡོད་ཚེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསོལ་ཅོག་ཐོག་འཇོག་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་དགོས།
༢ དེ་འདྲའི་གསལ་བཤད་ཆེད་སྔོན་བརྡ་བྱུང་འཕྲལ་ཚོགས་གཙོས་ལས་དོན་གྱི་ཛ་དྲག་དགོས་གལ་དང་བསྟུན་པའི་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཞེ་གཉིས་པ། སྤྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་གསལ་བཤད།
སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་སུ་རུང་གིས་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་གསལ་བཤད་བྱེད་འདོད་བྱུང་ཚེ་ཉུང་
མཐའ་ཉིན་གཅིག་གི་གོང་སྔོན་བརྡ་ཐོག་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་བྱུང་བསྟུན་གསལ་བཤད་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་ཞེ་གསུམ་པ། གསལ་བཤད་ལ་ངོས་ལེན་དང་གྲོས་བསྡུར།
༡ གཞུང་འབྲེལ་དང་སྤྱི་འཐུས་སྒེར་སུ་རུང་གིས་གསལ་བཤད་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཟིན་འཕྲལ་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་གཤམ་གསལ་གྲོས་འཆར་གང་རུང་འདོན་ཆོགཀ གསལ་བཤད་ཀྱི་དོན་གནད་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བློ་ངེས་བྱུང་སོང་ཞེས་པའི་གྲོས་ཆོད་འཇོག་རྒྱུ།
ཁ གསལ་བཤད་འགྲེལ་བརྗོད་ནང་གསལ་པོ་མ་བྱུང་བའི་དོན་གནད་དམིགས་བཀར་གང་རུང་ཐོག་བསྐྱར་དུ་འགྲེལ་
བརྗོད་དམ། ཡིག་ཆ། ཡང་ན་སྤྱི་འཐུས་སམ་སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན་ཞིག་གིས་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས།
ག གསལ་བཤད་བྱས་པའི་དོན་གནད་སྤྱི་ཡོངས་སམ།བྱེ་བྲག་དམིགས་བཀར་གང་རུང་ཐོག་བགྲོ་གླེང་བྱེད་དགོས།
༢ གོང་གསལ་གྲོས་འཆར་ཁག་གང་རུང་ལྟར་གྱི་རྗེས་འབྲེལ་ལས་དོན་བྱ་རྒྱུ་དང༌།བགྲོ་གླེང་བྱ་དགོས་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་དགོས་ངེས་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཞེ་བཞི་པ། བཀའ་བློན་དགོངས་ཞུ།
༡ བཀའ་བློན་དགོངས་པ་ཞུ་མཁན་བྱུང་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་ལ་སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་རྗེས་རང་ཉིད་དགོངས་ཞུ་བྱེད་དགོས་
པའི་གནད་དོན་སྐོར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྦྲགས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།
གལ་སྲིད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་མ་ཚོགས་པའི་སྐབས་དགོངས་ཞུ་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་རྗེས་ཀྱི་

ཉིན་བདུན་ནང་ཚུན་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་གཞན་ཞིག་གིས་འགྲེལ་བརྗོད་གསལ་བཤད་བྱེད་ཆོག
༢ འགྲེལ་བརྗོད་གསལ་བཤད་འདི་རིགས་ཐོག་བགྲོ་གླེང་བྱེད་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་འགྲེལ་བརྗོད་ཟིན་རྗེས་དགོས་གལ་བྱུང་ན་བཀའ་བློན་གཞན་ཞིག་གིས་དོན་གནད་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཆོག

60

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ།
གྲོས་ཆོད་ཁགདོན་ཚན་ཞེ་ལྔ་པ། གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འདོན་ཕྱོགས།
སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པས་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འདོན་རྒྱུའི་ཟུར་བཀག་གི་དུས་ཚོད་ཉིན་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་གྲོས་ཆོད་
གྲོས་འཆར་འདོན་རྩིས་ཡོད་ཚེ་ཉིན་གཉིས་གོང་ཚོགས་དྲུང་བརྒྱུད་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འབུལ་མཁན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་སྙན་ཤོག་འབུལ་དགོས། སྙན་ཤོག་མང་པོ་ཡོད་ན་འབྱོར་སྔ་རྟིང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་གྲོས་འཆར་ལས་རིམ་དུ་འགོད་རྒྱུ། གྲོས་འཆར་ཧ་ཅང་མང་བས་ཚང་མ་ཚུད་ཐབས་མེད་ཚེ་ཇི་ཙམ་ཚུད་པ་དེ་ཙམ་རྒྱན་ཤོག་འདོན་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཞེ་དྲུག་པ། གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འདོན་པའི་ཐོབ་ཐང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ཆ་རྐྱེན་འོག་སྤྱི་འཐུས་སམ།སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན་སུ་རུང་གིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོན་གནད་དང་འབྲེལ་
བའི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འདོན་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ཞེ་བདུན་པ། གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འདོན་པའི་ཆ་རྐྱེན།
གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འདོན་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་གཤམ་གསལ་དོན་གནད་རྣམས་ཚང་དགོས།
༡ བརྗོད་བྱའི་དོན་གནད་གསལ་པོར་བཀོད་པ།
༢ དོན་གནད་དམིགས་བཀར་གཅིག་གི་སྐོར་ཡིན་པ།
༣ དོན་གནད་དེའི་ནང་རྩོད་གླེང་དང༌། ཚོད་དཔགཟུར་ཟ་དང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་རིགས་མེད་པ།
༤ གཞུང་མང་གི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་མ་གཏོགས་སྐྱེ་བོ་སྒེར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྐོར་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གང་རུང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་འོག་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱེད་བཞིན་པའི་དོན་གནད་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པ་བཅས།

དོན་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་པ། གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ལ་ཚོགས་གཙོས་ཐག་གཅོད།
གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་གང་ཞིག་ཆ་ཚང་ངམ། དེའི་ཆ་ཤས་གང་རུང་འདོན་ཆོག་མིན་དང༌།སྒྲིག་གཞི་དང་མཐུན་མིན་
ཚོགས་གཙོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཞེ་དགུ་པ། གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ཕྱིར་འཐེན་དང༌། གཞན་ལ་དབང་ཆ་སྤྲད་པ།
༡ སྤྱི་འཐུས་སམ།སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན་གང་ཞིག་གིས་མིང་གསལ་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ན་ལས། དེ་མིན་མིང་འབོད་བྱུང་སྐབས་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་གྱི་དོན་གནད་རྣམས་ལུགས་མཐུན་ཐོག་ནས་འདོན་དགོས་པ་ཡིན།

61

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
༢ སྤྱི་འཐུས་སམ།སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན་ཞིག་གི་མིང་གསལ་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་སྤྱི་འཐུས་
སམ་བཀའ་བློན་གཞན་སུ་རུང་ལ་སྙན་སྒྲོན་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་བསྟུན་སྤྲད་ཆོགདོན་ཚན་ལྔ་བཅུ་པ། གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ལ་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར།
༡ གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ཞིག་གླེང་སློང་ཟིན་རྗེས་དེར་བཟོ་བཅོས་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་འདོན་ཆོག
༢ གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ཞིག་ལ་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར་གླེང་སློང་བྱ་རྒྱུའི་ཉིན་གཅིག་གོང་ཕུལ་མེད་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་ན་ལས། དེ་མིན་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་དགག་བྱ་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་ང་གཅིག་པ། གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ལ་འོས་བསྡུ།
༡ བགྲོ་གླེང་ཟིན་འཕྲལ་ཚོགས་གཙོས་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་དང༌།ནང་གསེས་དོན་ཚན་འགའ་ཤས་ཡོད་ཚེ་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།
༢ འོས་བསྡུ་གནང་སྐབས་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་འགའ་ཤས་རིགས་ཚོགས་གཙོའི་གཟིགས་དཔྱད་ཀྱིས་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་
ཚོགས་དྲུང་ནས་མཚན་གཞུང་ལྗགས་ཀློག་གནང་སྟེ་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ།
གྲོས་འཆར་ཁགདོན་ཚན་ང་གཉིས་པ། གྲོས་འཆར་མེད་པར་གྲོས་བསྡུར་མི་ཆོག་པ།
མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་གང་ཡང་བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ཆ་རྐྱེན་གཞན་དག་གི་ནང་
གསལ་བ་རྣམས་ཕུད། དེ་མིན་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་འབྲེལ་ཚད་ལྡན་གྲོས་འཆར་བཏོན་རིགས་མ་གཏོགས་གྲོས་བསྡུར་མི་ཆོགདོན་ཚན་ང་གསུམ་པ། གྲོས་འཆར་སྙན་ཐོ་འབུལ་སྟངས།
གྲོས་འཆར་འདོན་རྒྱུའི་སྙན་ཐོ་ཁག་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོས་མིང་རྟགས་
བཀོད་པ་ཚོགས་དྲུང་གི་མིང་ཐོག་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་ང་བཞི་པ། གྲོས་འཆར་འདོན་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན།
༡ དོན་གནད་དམིགས་བཀར་གཅིག་གི་སྐོར་ཡིན་པ།
༢ དོན་གནད་དེའི་ནང་རྩོད་གླེང་དང༌།ཟུར་ཟ། དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་རིགས་མེད་པ།

62

༣ གཞུང་མང་གི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མ་གཏོགས་སྐྱེ་བོ་སྒེར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྐོར་མ་ཡིན་པ།
༤ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དུས་དེ་གའི་རིང་གྲོས་བསྡུར་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཟིན་པའམ། ཡང་ན་རྗེས་སུ་གྲོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུར་ངེས་ཟིན་པའི་དོན་གནད་སྐོར་མ་ཡིན་པ།
༥ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གང་རུང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱེད་བཞིན་པའི་དོན་གནད་མ་ཡིན་པ།
༦ གྲོས་འཆར་ནང་གནས་ཚུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ཚད་ཐུབ་ཡིན་པའི་འགན་འཁུར་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་སྤྱི་
འཐུས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས།
༧ སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གིས་ཚོགས་འདུའི་གསོལ་ཅོག་ཐོག་ཕུལ་བའི་ཡིག་ཆ་ལ་བགྲོ་གླེང་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་མ་ཡིན་པ།༨ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཟུར་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་གིས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་བཞིན་པའི་དོན་གནད་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པ།
༩ ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་གནད་ཆ་ཤས་ཟུར་བཏོན་དང༌། རྟོག་བཟོའི་གནད་དོན་གྱི་རིགས་ལ་བསམ་ཚུལ་དང༌།འགྲེལ་བཤད་དགོས་
པའི་གྲོས་འཆར་མ་ཡིན་པ།
༡༠ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ།
༡༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་འགན་འཁུར་མེད་པའི་ཚོགས་སྡེའམ་སྐྱེ་བོ་བྱེ་བྲག་པའི་སྐོར་མ་ཡིན་པ།
༡༢ ལས་དོན་གང་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་སྲིད་སྐྱོང་ངམ།བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འབྲེལ་བ་སྦྱར་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ།
༡༣ མཛའ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གླེང་སློང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ།
༡༤ བཀའ་ཤག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་བསྡུར་དང༌།བཅའ་ཁྲིམས།ཁྲིམས་ལུགས་ནང་གསལ་གྱི་གསང་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
གནད་དོན་སྐོར་གསལ་བཤད་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་མ་ཡིན་པ།

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ།
ཁྲིམས་བཟོ།

དོན་ཚན་ང་ལྔ་པ། སྤྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་འཆར་ཟིན།
༡ སྤྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གམ་སྒྲིག་གཞི་འཆར་ཟིན་འབུལ་རྒྱུའི་རིགས་ཐོག་མར་འཆར་ཟིན་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
སུ་གཏན་འབེབས་ཆེད་འབུལ་འཐུས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
༢ བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་མཚམས་ཁྲིམས་ཡིག་གམ་སྒྲིག་གཞི་འཆར་ཟིན་དང༌། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་ཡིག་ཆུང༌།
ཁྲལ་འབབ་དང་དངུལ་གྲོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་རིགས་ལ་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་དང༌། དངུལ་གྲོན་ཚོད་དཔག་སྔོན་རྩིས་བཅས་མཉམ་སྦྱར་གྱིས་ཉུང་མཐའ་ཟླ་བ་གཅིག་གི་སྔོན་བརྡ་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་གཏོང་དགོས།

63

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་ང་དྲུག་པ། བཀའ་རྩ་ཁྱབ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་ཡིགཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་ང་བདུན་པ། གཞུང་འབྲེལ་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན།གསར་དུ་གཏན་འབེབས་བྱ་དགོས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་ནམ།སྒྲིག་གཞི་འཆར་ཟིན་གང་ཡང་འབྲེལ་
ཡོད་བཀའ་བློན་ནམ། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་ལས་རིམ་ཐོ་འགོད་གཞིར་བཟུང་འདོན་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ང་བརྒྱད་པ། བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན།
༡ དཔྱ་ཁྲལ་འགེལ་བའམ་འཕྲལ་སེལ་ཆག་ཡང༌།རྩ་ཆགབསྒྱུར་བཀོད། ཡང་ན་ཁྲལ་འབབ་གང་རུང་གི་སྒྲིག་གཞི་དང༌།
གཞུང་གི་དངུལ་བུན་ལེན་པའམ།འགན་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང༌།ཁྲིམས་དོན་ལག་
བསྟར་སྐབས་གཞུང་གྲོན་ཡོང་གཞིའི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞིའི་འཆར་ཟིན་རིགས་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་མེད་པར་
འགོད་འབུལ་མི་ཆོག
༢ གྲོས་གཞིར་ཚུད་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གམ་སྒྲིག་གཞིའི་འཆར་ཟིན་དུ་གསལ་བའི་ཁྲལ་འབབ་ལ་འཕར་ཆག་གི་དོན་གནད་
སྐོར་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར་འདོན་རྒྱུར་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་མི་དགོས།

དོན་ཚན་ང་དགུ་པ། ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་བཀག་འགོག
༡ ཁྲིམས་ཡིག་གམ་སྒྲིག་གཞིའི་འཆར་ཟིན་ཞིག་གྲོས་གཞིར་འཇུག་རྒྱུར་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ནས་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་
འཆར་བཏོན་པ་ཡིན་ན། ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྦྲགས་དགག་བྱའི་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་དང༌།ཁྲིམས་ཡིག་
འཆར་ཟིན་འདོན་མི་སོ་སོས་དོན་གནད་སྐོར་གཏམ་བཤད་མདོར་བསྡུས་རེ་བྱས་རྗེས་བགྲོ་གླེང་མ་དགོས་པར་འོས་བསྡུས་མང་མོས་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༢ གལ་ཏེ་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དེ་ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚད་ལས་བརྒལ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་པ་ཡིན་ན།
དེ་སྐོར་བགྲོ་གླེང་ཆ་ཚང་བྱས་རྗེས་འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།
༣ ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་གང་ཞིག་གྲོས་གཞིར་འཇུག་འོས་མིན་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་བཙུགས་ཀྱིས་རྟོག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུར་གཏོང་
དགོས་ཀྱི་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་བྱུང་ན་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་དང༌།ཁྲིམས་འཆར་འདོན་མཁན་སོ་སོས་དོན་གནད་
སྐོར་གཏམ་བཤད་མདོར་བསྡུས་རེ་བྱས་རྗེས་བགྲོ་གླེང་མ་དགོས་པར་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་ཆུང་ལ་གཏོང་རྒྱུར་ཐག་ཆོད་བྱུང་ཚེ་དེ་འཕྲལ་ཚོགས་གཙོས་ཚོགས་ཆུང་གི་མི་འགྲོ་མིང་འདོན་བྱས་པར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མོས་མཐུན་ཇི་བྱུང་ལྟར་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ལ་ཁྲིམས་ཡིག་གམ།སྒྲིག་གཞི་འཆར་ཟིན་ལྷན་ཚོགས་སུ་གོ་བསྡུར་
བྱེད་དགོས་མིན་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་བཏང་སྟེ་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ནང་སྙན་ཤོག་ཏུ་རྒྱབ་གཉེར་ཇི་བྱུང་ལྟར་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

64

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་པ། གྲོས་གཞིར་ཚུད་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་འཆར་ཐོག་བགྲོ་གླེང༌།
༡ ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་ནམ་སྒྲིག་གཞིའི་འཆར་ཟིན་གྲོས་གཞིར་ཚུད་ཟིན་འཕྲལ་བརྗོད་པ་དང་པོ་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།
བརྗོད་པ་དང་པོའི་རིང་འཆར་ཟིན་གྱི་ཚིག་དོན་ལ་གསལ་བཤད་དང༌། ཆ་རྐྱེན་སོ་སོའི་དགོས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་ཁྱབ་
ཚད་བཅས་ཀྱི་སྐོར་འགྲེལ་བརྗོད་དགོས་རིགས་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་འཆར་ཟིན་ཐོག་བགྲོ་གླེང་དང༌།བཟོ་བཅོས་གྲོས་
འཆར་འདོན་མི་ཆོག
༢ སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་བརྗོད་པ་དང་པོར་འཆར་ཟིན་ཆ་ཚང་ཀློག་དགོས་ཀྱི་རེ་འདུན་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་སྤྱི་འཐུས་སྒེར་སོ་སོས་ཞིབ་ཀློག་ཟིན་པར་ཆ་འཇོག་གིས་དོགས་འདྲི་ཡོད་པའི་ཐད་མ་གཏོགས་ཆ་ཚང་མ་ཀློག་ཀྱང་འཐུས།
༣ བརྗོད་པ་དང་པོ་ཟིན་འཕྲལ་ཁྲིམས་འཆར་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་མཁན་དེའམ། ཡང་ན་སྤྱི་འཐུས་གཞན་སུ་རུང་ནས་གཤམ་གསལ་
གྲོས་འཆར་གང་རུང་འདོན་རྒྱུ།
ཀ འཆར་ཟིན་ཐོག་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་བགྲོ་གླེང་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུ།
ཁ འཆར་ཟིན་ཞིབ་འཇུག་སླད་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ལ་གཏོང་རྒྱུ།
ག མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་བསྡུ་རྒྱུའི་ཆེད་འགྲེམས་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ།
༤ གོང་གསལ་གྲོས་འཆར་ ཀ པར་གཏན་འཁེལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་འཕྲལ་བརྗོད་པ་གཉིས་པ་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་དོན་ཚན་
རེ་རེ་བཞིན་བགྲོ་གླེང་དང་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར་ཇི་ཡོད་རིམ་པས་འདོན་རྒྱུ་དང༌།བརྗོད་པ་གཉིས་པ་ཟིན་རྗེས་གཏན་འབེབས་འཆར་ཟིན་མཐའ་མ་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་བཟོ་བཅོས་ཇི་ཕྱིན་གྱི་འདྲ་བཤུས་རེའུ་མིག་བཅས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་འགྲེམས་སྤེལ་ཟིན་མཚམས་བརྗོད་པ་གསུམ་པ་དང་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༥ གོང་གསལ་གྲོས་འཆར་ཁཔ་དང༌།གཔ་གང་རུང་གཏན་འཁེལ་བྱུང་ཚེ་དེ་དོན་བཞིན་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་དང༌།མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཇི་བྱུང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་འཆར་ཟིན་ལ་
དགོས་ངེས་སྣོན་འཕྲི་བཟོ་བཅོས་བྱས་ཏེ། ཚོགས་འདུ་རྗེས་མར་གྲོས་གཞིར་འཇུག་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་འདོན་མ་དགོས་པར་
ཐད་ཀར་ལས་རིམ་དུ་བཅུག་སྟེ་བརྗོད་པ་གཉིས་པ་འགོ་འཛུགས་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་རེ་གཅིག་པ། ཁྲིམས་འཆར་བསྐྱར་སློགའཆར་ཟིན་གང་ཞིག་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་བཏང་བའམ།མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་བསྡུ་རྒྱུར་
འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་པ་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྡུ་བཟོ་བཅོས་ཟིན་པ་ཞིག་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་ཆ་ཚང་ངམ། དོན་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཤས་བསྐྱར་དུ་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའམ།མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་བསྐྱར་བསྡུ་དགོས་པའི་
གྲོས་འཆར་བྱུང་ན་མང་མོས་ལྟར་ཐག་གཅོད་ཀྱིས་བསྐྱར་དུ་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ངམ།མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཆེད་ལན་
གཅིག་བསྐྱར་གཏོང་བྱ་འཐུས།

65

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་རེ་གཉིས་པ། བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར།
ཁྲིམས་ཡིག་གམ་སྒྲིག་གཞི་འཆར་ཟིན་གང་ཞིག་ལ་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར་རིགས་གཤམ་འཁོད་ལྟར་འབུལ་ཆོག
༡ བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དེའི་ཁྱབ་ཚད་དམིགས་ཡུལ་དང་མི་འགལ་ཞིང༌།སྐབས་བབས་ཀྱི་དོན་
ཚན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ།
༢ དེ་སྔའི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་དང་མ་མཐུན་པ་མིན་པ།
༣ ཚིག་བརྗོད་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང་གཞི་མཚུངས་ཤིང༌།བརྡ་སྤྲོད་དང་མཐུན་པ་བཅས་དགོས།

དོན་ཚན་རེ་གསུམ་པ། གཏན་འབེབས་ཁྲིམས་འཆར་ལ་ཆོག་མཆན།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་ཁག་ནང་གསལ་ལྟར་སྤྱི་མོས་སམ་དགོས་ངེས་མང་མོས་ཀྱིས་

གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་ནམ།སྒྲིག་གཞི་འཆར་ཟིན་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པའི་
ཚད་འཛིན་དང་ཟླ་ཚེས་བཅས་བཀོད་པའི་ཚོགས་གཙོའི་མིང་རྟགས་འབྱར་མའི་ངོ་བཤུས་གཉིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་དུས་ཚེས་ནས་ལས་ཉིན་༡༤ནང་ཚུན་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་ཆེད་འབུལ་ལམ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་རེ་བཞི་པ། ཁྲིམས་འཆར་ཕྱིར་སློག་ལ་གྲོས་བསྡུར།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་རེ་ལྔ་པ། བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་འབུལ་ཚུལ་སྤྱི་འཐུས་སྒེར་དང༌།གཞུང་འབྲེལ་བསྐྱར་བཅོས་བཅས་གོང་གི་དོན་ཚན་ཁག་ནང་གསལ་བའི་ཁྲིམས་འཆར་སྤྱིའི་སྒྲིག་སྲོལ་ལྟར་ཡིན།
༢ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་བགྲོ་གླེང་རྗེས་དོན་ཚན་གཅིག་ལས་མང་བ་དང༌། དོན་ཚན་རེ་རེར་ནང་གསེས་
དབྱེ་བ་ཡོད་ན་ནང་གསེས་རེ་རེ་དང་དོན་ཚན་རེ་རེར་འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད་དང༌། དེ་རྗེས་ཡོངས་རྫོགས་ཐོག་འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།
༣ དོན་ཚན་རེ་རེར་འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད་སྐབས་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་སྔོན་གླེང་དང༌།
ལེའུ་དང་པོའི་དོན་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ།བཞི་པ། ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་དོན་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གྱི་བཞི་ཆ་གསུམ་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་གྱིས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་གཏན་

འབེབས་དང་དེ་མིན་བསྐྱར་བཅོས་མ་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
༤ གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་ལས་གཞན་པའི་དོན་ཚན་གཞན་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་གྱིས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་གཏན་འབེབས་དང་དེ་མིན་བསྐྱར་བཅོས་མ་བྱུང་བར་ངོས་
འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

66

༥ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་ལ་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར་བྱུང་རིགས་ཀྱང་གོང་གི་ནང་གསེས་༣ དང་༤ནང་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་མང་མོས་བྱུང་ན་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེ་མིན་ངོས་འཛིན་མེད་པ་བྱ་རྒྱུ།༦ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་གཏན་འབེབས་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་ཕྱོགས་ཁྲིམས་

འཆར་སྤྱི་ཡོངས་ལྟར་ཡིན།

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ།
དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་དོན།

དོན་ཚན་རེ་དྲུག་པ། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་འཆར་འབུལ་དང་། སྔོན་རྩིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ཚོགས་ཆུང་།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྔོན་རྩིས་འཆར་ལོའི་ཡོང་འབབ་དང་།འགྲོ་སོང་ཇི་ཡོད་
ཟུར་འཇོག་བཅས་འཚེམས་ལུས་མེད་པའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་འགོད་འབུལ་བྱུང་བ་གྲོས་ཚོགས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་གོ་བསྡུར་
ཆེད་སྔོན་རྩིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་ཚོགས་མི་ཇི་དགོས་དམིགས་འཛུགས་
ཀྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱ་དགོས། དེའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་གཏན་འབེབས་ཇི་བྱས་ལྟར་ཡིན།
༢ ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
ཀ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འཆར་ལོའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཀྱི་

རྩིས་ཤོག་འབུལ་དགོས་ངེས་རྣམས་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལྟར་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
ཁ འཆར་འབུལ་སྔོན་རྩིས་གང་ཞིག་སྒྲིག་དོན་ལྟར་མེད་པའམ། དགོས་གལ་མཆིས་མིན་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྔོན་རྩིས་བཀའ་
འཁྲོལ་རྒྱབ་གཉེར་ལ་གཅོག་འཕྲི་བྱ་འོས་བྱ་རྒྱུ།
ག སྔོན་རྩིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ཚོགས་ཆུང་སྔ་མའི་སྙན་ཐོའི་ལས་དོན་མཇུག་སྐྱོང་དགོས་པ་ཇི་ཡོད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།

ང དགོས་གལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཚོགས་གཙོའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་ལས་དོན་བསྒྲུབ་རྒྱུ།
ཅ ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་བསྡོམས་དང༌། གྲོས་འཆར། སྔོན་རྩིས་འཆར་འབུལ་ཞུ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་སྐྱོན་ཅི་མཆིས་བཅས་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་རྒྱུ།
ཆ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་ལས་ཁུངས་གོ་རིམ་བཞིན་སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་རྒྱབ་གཉེར་གྱི་
བསྡོམས་དང་། ཚོགས་ཆུང་གིས་གཅོག་འཕྲི་ཇི་གནང་བཅས་བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས་ཆེད་ལས་རིམ་བཞིན་
གྲོས་ཚོགས་སུ་སྙན་སྒྲོན་དང་།གསལ་བཤད་བྱ་འོས་ཚོགས་མི་སུ་རུང་ནས་བྱ་རྒྱུ།
༣ ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཡོང་འབབ་དང༌།འགྲོ་གྲོན་གྱི་རྩིས་ཁྲ་རྣམས་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༥༢པ་ནང་གསལ་ལྟར་གཏན་
འབེབས་དུས་ཚེས་ཉིན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་དགོས།

67

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་རེ་བདུན་པ། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་གྲོས་བསྡུར།
༡ ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཕུལ་རྗེས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་དུས་ཚེས་དེ་ནས་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།
༢ གྲོས་བསྡུར་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ་བཀའ་ཤག་གིས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།
༣ དགོས་གལ་གཟིགས་ཚེ་གྲོས་བསྡུར་དང༌།གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུར་ཚོགས་གཙོས་དུས་ཚོད་རྒྱས་བཅད་བཟོ་ཆོགདོན་ཚན་རེ་བརྒྱད་པ། དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་སྐོར་འོས་བསྡུ།
༡ ཚོགས་གཙོས་དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་གྱི་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་དང་འོས་བསྡུའི་ཆེད་ཉིན་གྲངས་ཇི་དགོས་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་བྱེད་དགོས།
༢ གྲོས་བསྡུར་དང༌། དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་མཇུག་བསྡོམས་མ་བྱས་གོང་ཚོགས་གཙོས་དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་གྱི་དོན་གནད་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་ལྷག་བསྡད་རྣམས་ཟིན་པ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་རེ་དགུ་པ། ད གོས་དངུལ་སྣོན་འཕྲིའི་གྲོས་འཆར།
༡ དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་རྒྱུའི་དངུལ་འབོར་ཐོག་ནས་གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་གང་རུང་གི་ཐོག་སྣོན་འཕྲིའི་གྲོས་འཆར་འདོན་ཆོགཀ དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་དགོས་པའི་གནད་དོན་རྒྱུ་མཚན་ལ་ངོས་ལེན་མ་བྱུང་བ།
ཁ ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ཡུལ་ཐང་དང་མི་མཐུན་པ།
ག གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་གནོད་སྐྱོན་འབྱུང་གཞི་ཡོད་པ་བཅས་ལ་སྡེ་ཚན་རེ་ཟུང་ནས་སྤོམ་ཚོད་སྣོན་འཕྲི་བྱེད་
པའམ། ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ། ཡང་ན་སྡེ་ཚན་རེ་ཟུང་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་འདོན་ཆོག
༢ དགོས་དངུལ་སྣོན་འཕྲིའི་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་གོང་ཚོགས་དྲུང་བརྒྱུད་གྲོས་འཆར་འབུལ་
དགོས། གྲོས་འཆར་དེར་སྤྱི་འཐུས་གཞན་གྱིས་བཀག་འགོག་བྱེད་ཆོག དེ་ལྟའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་འོས་བསྡུས་ཐག་
གཅོད་བྱེད་དགོས།
༣ དགོས་དངུལ་སྣོན་འཕྲིའི་གྲོས་འཆར་ལ་གྲོས་བསྡུར་གྱིས་མཐའ་མར་འོས་བསྡུས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བདུན་ཅུ་པ། གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་འཆར།
ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུས་རིགས་ལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་དང་འོས་བསྡུ་ཐག་
གཅོད་ཟིན་རྗེས་གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་འཆར་འགོད་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། དེའི་ཐོག་གྲོས་འཆར་དང་གྲོས་བསྡུར་ཐག་གཅོད་བཅས་ཁྲིམས་

འཆར་སྤྱི་འགྲོས་བཞིན་བྱ་རྒྱུ།

68

དོན་ཚན་དོན་གཅིག་པ། གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་འཆར་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་སྩལ།སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་འཆར་དང་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས།འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་

ཁྲིམས་འཆར་དང་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་ཇི་ཡོད་བཅས་ཁྲིམས་འཆར་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དོན་གཉིས་པ། ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ལ་འོས་ཤོག་བསྡུ་ལེན།
༡ ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༣པའི་ཚེས་༣༡ནང་ཚུན་རྩིས་ལོ་རྗེས་མའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་གཏན་འབེབས་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བའམ། ཡོང་རྒྱུར་ངེས་ཚེ་རྩིས་ལོ་རྗེས་མའི་ཟླ་བ་དང་པོ་བཞིའི་འགྲོ་གྲོན་དགོས་དངུལ་གྱི་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ལ་
འོས་ཤོག་བསྡུས་ཏེ་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཆོག
༢ དེ་འདྲའི་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་དུས་ཚོད་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་གྱིས་རྩིས་ལོ་རྗེས་མའི་ཟླ་གྲངས་དང་པོ་བཞིའི་དགོས་དངུལ་བསྡོམས་འབོར་ཁ་ཤོག་དང༌། ལས་ཁུངས་དང་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་དགོས་
དངུལ་བསྡོམས་འབོར་ཁ་ཤོག་འགྲོ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ཚོད་དཔག་ཞིབ་རྩིས་བཅས། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཕྱི་ཟླ་༣པའི་ཚེས་༢༠ནང་ཚུན་འགོད་འབུལ་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད་དང༌། རྩིས་ལོ་རྗེས་མའི་ཟླ་གྲངས་དང་པོ་བཞི་མ་རྫོགས་གོང་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་འབུལ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་དང་བཅས་འགོད་འབུལ་ཞུ་དགོས།
༣ དེ་ལྟར་འགོད་འབུལ་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ལ་ཚོགས་གཙོས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་དུས་ཚེས་ཐོག་ལས་ཁུངས་དང་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་དགོས་དངུལ་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་བྱས་རྗེས་འོས་བསྡུས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༤ འོས་བསྡུ་ཐག་གཅོད་ཟིན་པའི་ཟླ་བཞིའི་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།

ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ།
ལས་རིམ་རྣམ་གཞགདོན་ཚན་དོན་གསུམ་པ། ལ ས་རིམ་རྣམ་གཞག་གི་བསམ་འཆར།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ལས་དོན་གོ་རིམ་དང་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་ཁགཡང་ན་རྒྱུན་གོམས་སྲོལ་ལུགས་དང་འགལ་བའམ།འགལ་བར་དོགས་པ་བྱུང་ཚེ་ལས་རིམ་གང་ཡིན་དེ་འགོ་འཛུགས་བྱ་ཉེའམ་བྱས་མ་ཐག་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གི་བསམ་འཆར་འདོན་ཆོག
༢ ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གི་བསམ་འཆར་ལ་སྔོན་བརྡ་མ་དགོས་ཤིང༌། ཐད་ཀར་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྦྲགས་བསམ་འཆར་འདོན་འཐུས།
༣ ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གི་བསམ་འཆར་ནང་ཚོགས་གཙོས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ལས་རིམ་དེ་བཅའ་ཁྲིམས་སམ།སྒྲིག་

གཞི། ཡང་ན་རྒྱུན་གོམས་སྲོལ་ལུགས་གང་དང་འགལ་བའམ།འགལ་བར་དོགས་པའི་གནས་ཚུལ་དང༌། དེའི་ཚབ་ཏུ་ལས་

69

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

རིམ་ཇི་འདྲ་དགོས་པའི་འཆར་གཞི་གསལ་པོ་བསམ་འཆར་འདོན་མཁན་གྱིས་མདོར་བསྡུས་སུ་བརྗོད་དགོས།
༤ བཅའ་ཁྲིམས་སམ།སྒྲིག་གཞིའི་དོན་ཚན་གང་དང་འགལ་བའམ་འགལ་བར་དོགས་པ། ཡང་ན་རྒྱུན་གོམས་སྲོལ་ལུགས་
གང་དང་འགལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཁ་གསལ་མེད་པ་དང༌།མི་འགལ་བའི་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འདི་ཡིན་གསལ་པོ་མེད་
རིགས་ལ་ངོས་ལེན་མི་དགོས་ཤིང༌།གསལ་པོ་ཡོད་ན་བསམ་འཆར་ངོས་ལེན་ཐོག་ཚོགས་གཙོས་དགོངས་དཔྱད་ཀྱིས་

ཐག་གཅོད་གཤམ་གསལ་གང་རུང་གནང་རྒྱུ།
ཀ བསམ་འཆར་ངོས་ལེན་མི་འོས་པས་ལས་རིམ་སྔོན་མ་རང་འཇགས་བྱ་རྒྱུ།
ཁ བསམ་འཆར་ངོས་ལེན་གྱིས་ལས་རིམ་བསྐྱར་བཅོས་བསམ་འཆར་བཞིན་བྱ་རྒྱུའམ། ཡང་ན་སྒྲིག་གཞིའི་དོན་ཚན་
གང་རུང་ཚོགས་ཐེངས་དེར་རྩིས་མེད་བྱ་རྒྱུ།
ག བསམ་འཆར་ངོས་ལེན་འོས་མིན་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་འབྲེལ་ཡོད་ལས་རིམ་གནས་སྐབས་ཕར་འགྱངས་ཀྱིས་ལས་རིམ་

འོག་མ་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།
༥ ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གི་བསམ་འཆར་ཐོག་ཚོགས་གཙོས་ཐག་གཅོད་གང་གནང་ལ་ཆ་འཇོག་བྱ་རྒྱུ་ལས་བགྲོ་གླེང་མི་ཆོགདོན་ཚན་དོན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞི་དམིགས་བསལ།
ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གི་བསམ་འཆར་ངོས་ལེན་བྱུང་ཡང་ལས་རིམ་ལ་འགྱུར་བ་མ་བཏང་བའི་སྐབས་དང༌།གཞན་ཡང་
དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཅའ་ཁྲིམས་སུ་གསལ་ཁ་མེད་པའི་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་གང་རུང་ཚོགས་ཐེངས་དེའི་རིང་བརྩི་
འཇོག་མ་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་ཚོགས་གཙོས་བྱ་འཐུས།འོན་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་སུ་གསལ་ཁ་ཡོད་པའི་དོན་ཚན་གང་ལའང་རྩིས་
མེད་བྱེད་མི་ཆོགལེའུ་བཅུ་བདུན་པ།
ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ལས་འཁུར་ནས་ཕྱིར་འཐེན།

དོན་ཚན་དོན་ལྔ་པ། ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ལས་བཤོལ།
༡ སྤྱི་འཐུས་སུ་ཞིག་གིས་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གཉིས་ཀའམ།སུ་རུང་ལས་འཁུར་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་དགོས་ཀྱི་གྲོས་འཆར་འདོན་ཚེ་སྙན་ཤོག་ཚོགས་དྲུང་བརྒྱུད་གཏོང་དགོས།
༢ སྒྲིག་གསལ་སྙན་ཤོག་དང༌། གྲོས་འཆར་འབྱོར་རྗེས་གྲོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུར་མོས་མཐུན་ཡོད་མེད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་

མང་མོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༣ གྲོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུར་མོས་མཐུན་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོ་གཞུང་ནང་ཐོ་འགོད་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་གཙོས་ཉིན་བདུན་རྗེས་དུས་ཚེས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།

70

༤ ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གཉིས་ཀ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་དགོས་ཀྱི་གྲོས་འཆར་ཡིན་ན་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༤༥
ནང་གསེས་༤པ་ནང་གསལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཆོག་སྟབས་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཚབ་ཀྱི་མིང་ཐོར་ཡོད་པ་
ཞིག་གིས་གཙོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ།
༥ གྲོས་འཆར་དེ་རིགས་ཚད་ལྡན་ཡོང་བར་གཤམ་གསལ་ཆ་རྐྱེན་ཁག་ཚང་དགོས།
ཀ སྐྱོན་འཛུགས་བྱ་རྒྱུའི་དོན་གནད་ཇི་ཡིན་ངེས་གསལ་ཡོད་པ།
ཁ རྩོད་གླེང་དང༌། ཚོད་དཔགཟུར་ཟ། དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་རིགས་མེད་པ།

དོན་ཚན་དོན་དྲུག་པ། ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་ལ་ཐག་གཅོད།༡ གྲོས་འཆར་འདོན་མི་མིང་འབོད་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲོས་འཆར་འགོ་འཛུགས་བྱེད་པ་ལས།གཞན་གྱིས་གཏམ་བཤད་
རིགས་མི་ཆོག
༢ ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ། ཡང་ན་སྐབས་དེའི་ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ་སུ་ཡིན་དེས་ཚོགས་འདུར་གྲོས་འཆར་ཐོག་བགྲོ་གླེང་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་འོས་འཚམས་སྤྲད་དེ་གྲོས་བསྡུར་བྱས་རྗེས་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་གཞོན།ཡང་ན་གཉིས་ཀར་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་དགོས།
༣ དོ་བདག་གི་གསལ་བཤད་རྗེས་བགྲོ་གླེང་མ་དགོས་པར་གྲོས་འཆར་ཐོག་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ་དང༌།བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༤༥
ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་གྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ན་དེ་ཉིན་ནས་ལས་འཁུར་
བཤོལ་དགོས་པའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསང་བའི་ཚོགས་འདུ།

དོན་ཚན་དོན་བདུན་པ། གསང་བའི་ཚོགས་ཐེངས།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསང་བའི་ཚོགས་འདུ་འཚོག་རྒྱུར་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་མཚམས་ཚོགས་གཙོས་ཉིན་གཅིག་གམ། དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་གསང་བའི་ཚོགས་ཐེངས་སུ་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུ།
༢ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསང་བའི་ཚོགས་ཐེངས་རིང་ཕྱི་མི་སུ་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་དང༌། ཚོམས་འགག་བར་
ཁྱམས་བཅས་སུ་ཕེབས་བཞུགས་མི་ཆོག
༣ གསང་བའི་ཚོགས་འདུའི་གནད་དོན་སྐོར་ལ་མུ་མཐུད་གསང་རྒྱ་དགོས་གལ་མེད་པར་གྱུར་ཚེ་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་བསྟུན་གསང་རྒྱ་མ་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་འདོན་ཆོག་པ་དང༌། གྲོས་འཆར་དེར་མོས་མཐུན་བྱུང་བསྟུན་ཚོགས་དྲུང་གིས་ལས་དོན་ཁག་གི་སྙན་ཐོ་བཟོ་འགོད་དང༌།པར་སྐྲུན་བྱེད་སྟངས་ཚོགས་གཙོའི་ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས།

71

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༤ སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་གསང་བའི་ཚོགས་འདུའི་དོན་གནད་ཁག་གསང་རྒྱའི་དུས་ཡུན་རིང་ཐབས་ལམ་གང་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བསྒྲགས་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང་ལ་ཆེས་བརྩི་མེད་བྱས་པར་ངོས་
འཛིན་བྱེད་དགོས།

ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ།
སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་བཅར་དགོངས་འཁྲོལ་ཞུ་ཕྱོགས།

དོན་ཚན་དོན་བརྒྱད་པ། ད གོངས་ཤོག
༡ སྤྱི་འཐུས་སུ་ཞིག་ནས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ཚོགས་བཅར་དགོངས་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོའི་མཚན་ཐོག་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་དགོངས་ཤོག་འབུལ་དགོས།༢ དགོངས་ཤོག་ནང་ཚོགས་བཅར་དགོངས་འཁྲོལ་དུས་ཡུན་ཇི་ཙམ་དགོས་པ་གསལ་པོར་འགོད་དགོས།
༣ བུད་མེད་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཕྲུ་གུ་བཙས་ནས་ཟླ་གཅིག་མ་ལོན་པ་གཟུགས་བབ་ཀྱིས་མ་འཕེར་བ་དང་།གཞན་ཡང་སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་ནད་མནར་ཚབས་ཆེའི་དབང་གིས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་ཉལ་དགོས་རིགས་དང་།རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དང་།གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁག་སོ་སོར་ལྡོག་མེད་ཛ་དྲག་དབང་གིས་ཡོངས་གྲགས་འགྲུལ་བཞུད་བཀག་སྡོམ་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་རིགས་
བཅས་དམིགས་བསལ་ཕུད། དེ་མིན་སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་ཚོགས་དུས་གཅིག་ནང་བརྒྱ་ཆ་༤༠ ཚོགས་བཅར་མ་ཞུས་ཚེ།ཚོགས་དུས་སྔ་མ་གྲོལ་མཚམས་ནས་ཚོགས་བཅར་མ་ཞུས་པའི་ཚོགས་དུས་བར་གྱི་མཚན་དོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད། ཚོགས་
བཅར་ཞུས་ཀྱང་ཚོགས་དུས་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཚོགས་བཅར་མ་ཞུས་ན་ཚོགས་དུས་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཕེབས་གྲོན་གྱི་ཐོབ་
ཐང་མེད། ཚོགས་དུས་གཉིས་བསྟུད་མར་ཚོགས་བཅར་མ་ཞུས་ཚེ་ཚོགས་དུས་གཉིས་པ་གྲོལ་ཉིན་ནས་སྤྱི་འཐུས་འཕོས་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།(ཟུར་བརྗོད།བསྐྱར་བཅོས་འདི་ཉིད་སྐབས་༡༦པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་༡༠པ་དབུ་བཙུགས་ཉིན་ནས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།)

ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ།
སྤྱིར་བཏང་སྒྲིག་གཞི་གཞན་ཁགདོན་ཚན་དོན་དགུ་པ། སྔོན་བརྡ།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ནང་གསལ་གྱི་སྔོན་བརྡ་གཏོང་དགོས་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་གི་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ།གསལ་བསྒྲགས་
བྱས་པའི་ལས་དུས་ཀྱི་ནང་ཚོགས་དྲུང་ལ་སྤྲོད་དགོས།
༢ གལ་ཏེ་སྔོན་བརྡ་གང་ཞིག་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ལས་དུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཚོགས་དྲུང་ལ་སྤྲད་པ་ཡིན་ན། ཉིན་རྗེས་མའི་ལས་དུས་ཀྱི་སྐབས་སྤྲད་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

72

དོན་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་པ། སྔོན་བརྡ་དང་གྲོས་འཆར་འགྲེམས་སྤེལ།
༡ སྔོན་བརྡ་དང་གྲོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱི་འཐུས་དང༌།སྲིད་སྐྱོང༌།བཀའ་བློན་རྣམ་པར་དུས་ཐོག་འགྲེམས་སྤེལ་ཐུབ་པའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས།
༢ ཡིག་ཆ་གང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་དང་།སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན་སོ་སོའི་མཚན་འཁོད་ཤིང་སྒྲོམ་དུ་ལས་དུས་ནང་བཞག་པ་ཡིན་ན། དོ་བདག་སོ་སོར་ཡིག་ཆ་དེ་འགྲེམས་སྤེལ་ཟིན་པར་ཆ་འཇོག་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྔོན་བརྡ་གང་ཡང་ཚོགས་དུས་སོ་སོའི་ཚོགས་འདུ་གྲོལ་སྐབས་གྲོས་འགོ་མ་ཚུགས་བར་ལྷག་པ་ཡིན་ན། ཚོགས་འདུ་གྲོལ་རྗེས་སྔོན་བརྡ་དེ་རྩིས་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་དུས་རྗེས་མའི་ཐོག་གླེང་སློང་བྱ་དགོས་ཚེ། སྔོན་བརྡ་བསྐྱར་དུ་གཏོང་
དགོས།

དོན་ཚན་གྱ་གཅིག་པ། ལྷན་ཚོགས་གནང་བའི་སྐབས་སྲུང་བརྩི་དགོས་པའི་སྒྲིག་ལམ།
༡ ཚོགས་འདུའི་རིང་ཉིན་དེར་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་པའི་གྲོས་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་མ་གཏོགས་གསར་ཤོག་
དང༌། དེབ་གང་ཡང་ལྟ་ཀློག་མི་ཆོག
༢ སྤྱི་འཐུས་གཞན་ཞིག་གིས་བཀའ་མོལ་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་བར་གཅོད་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་གནང་མི་ཆོག
༣ ཚོགས་ཁང་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ཕྱིར་འཐོན་སྐབས་ཚོགས་གཙོའི་ཕྱོགས་སུ་གུས་འདུད་ཞུ་དགོས།
༤ ཚོགས་གཙོས་སྐབས་དོན་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་ན་ལས་བཀའ་མོལ་གནང་བཞིན་པའི་ཚོགས་མི་དང༌།ཚོགས་གཙོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་བར་བཅད་དེ་འགྲོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག
༥ ཚོགས་གཙོའི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས། ཚོགས་ཁང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་མི་ཆོག
༦ བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས་རྒྱུན་དུ་འབོད་སྒྲ་ཚོགས་གཙོ་ལ་སྦྱར་དགོས།
༧ བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས་སོ་སོའི་ཞབས་སྟེགས་ཀྱི་ས་ནས་གནང་དགོས།
༨ བཀའ་མོལ་མི་གནང་བའི་སྐབས་ཁ་རོག་བཞུགས་དགོས།
༩ ཚོགས་ཁང་ནང་སྐད་འབོད་ཀྱི་རིགས་བྱེད་མི་ཆོག
༡༠ ཚོགས་གཙོའི་བཞུགས་ཁྲི་ལ་རྒྱབ་གཏད་དེ་བཞུགས་མི་ཆོག
༡༡ ཚོགས་ཁང་ནང་ཚོགས་གཙོ་དང་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཐད་ཀར་སྨྲ་བརྗོད་མི་བྱེད་པར་ཤོག་འཛར་ཐོག་བྲིས་ཏེ་ཚོགས་དྲུང་བརྒྱུད་འབུལ་དགོས།
༡༢ ཚོགས་ཁང་ནང་ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཆས་གོས་ཡ་མ་ཟུང་དང༌།རྒྱན་ཆ།མཚོན་རྟགས་ཡ་མ་ཟུང་འཕྱར་རྒྱན་མི་ཆོག༡༣ མཚོན་ཆའི་རིགས་གང་ཡང་ཚོགས་ཁང་ནང་འཁྱེར་མི་ཆོག
༡༤ དར་ཆ་དང་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་ཁང་ནང་འཕྱར་སྟོན་མི་ཆོག
༡༥ རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་མོལ་གྲུབ་མ་ཐག་ཏུ་ལས་རིམ་གཞན་འགོ་འཛུགས་མ་ཞུས་གོང་ཚོགས་ཁང་ནས་ཕྱིར་བསྐྱོད་མི་ཆོག

73

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
༡༦ ཡི་གེ་དང༌།ཤོག་འཛར། སྦྱར་ཡིག དྲི་ཤོག་རིགས་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གང་ཡང་ཚོགས་
ཁང་ནང་འགྲེམས་སྤེལ་དང༌།ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསོལ་ཅོག་ཐོག་འཇོག་མི་ཆོག
༡༧ དབུ་ཞྭ་དང༌། ལག་འབོག་རིགས་མདུན་ཅོག་ཐོག་བཤམ་མི་ཆོག
༡༨ གཟུགས་གཞིའི་བབས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་འཁར་རྒྱུག་ཚོགས་ཁང་ནང་མཉམ་འཁྱེར་མི་ཆོག
༡༩ སྒྲ་འཇུག་འཁོར་ལོ་དང༌།པར་ཆས་རིགས་ཚོགས་ཁང་དུ་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོག
༢༠ ཚོགས་འདུའི་ཡིག་ཆའི་རིགས་ཚོགས་ཁང་ནང་དབྲལ་བ་དང༌།གཡུག་འཕེན་མི་ཆོག
༢༡ ཚོགས་གཙོས་མིང་འབོད་མ་བྱུང་བར་རང་འཚམས་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་གནང་མི་ཆོག
༢༢ གཟུགས་གཞིའི་བབས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ཞབས་སྟེགས་ཐོག་བཞུགས་བཞིན་པར་བཀའ་མོལ་གནང་མི་ཆོག
༢༣ སྔོན་བརྡ་མེད་པར་བཀའ་མོལ་གནང་དགོས་བྱུང་རིགས་མཐའ་དག་ཕྱག་བརྐྱངས་ཏེ་ཚོགས་གཙོར་བརྡ་སྟོན་ཞུས་པར་མིང་འབོད་བྱུང་མཚམས་གཞི་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་དགོས།
༢༤ ཚོགས་གཙོའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་ན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང༌། ལས་བྱེད།ཟུར་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་

མིང་འབོད་དང༌།གླེང་སློང་མི་ཆོག
༢༥ ཚོགས་གཙོས་སྐུ་བཞེངས་གནང་སྟེ་གསུང་བཤད་གནང་བའི་སྐབས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་རང་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ་གསན་འཇོག་གནང་དགོས།

དོན་ཚན་གྱ་གཉིས་པ། ཚོགས་འདུའི་ནང་བག་ཡོད་བསྟེན་ཕྱོགས།
ཚོགས་འདུའི་ནང་སྤྱི་འཐུས་ཚང་མས་རང་འཁྲིའི་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་ཁག་གི་དགོངས་
དོན་ལྟར་ཚུལ་མཐུན་བག་ཡོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གནང་རྒྱུ་དང༌། ཚུལ་མིན་སྒྲིག་འགལ་བྱུང་ཚེ་མཛུབ་སྟོན་ཐ་ཚིག་གཏོང་རྒྱུ་དང༌། ཐབས་
མེད་བྱུང་ན་ཚོགས་འདུ་ནས་ཕྱིར་འབུད་དང༌། ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་ནས་ཚོགས་དུས་དེའི་ཚོགས་འདུ་མ་གྲོལ་བར་བཅས་དུས་ཚོད་རིང་ཐུང་གང་འོས་ཚོགས་བཅར་མི་ཆོག་པའི་བཀོད་ཁྱབ་གཏོང་རྒྱུ། ཡང་ན་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཚོགས་གསེང་འཇོག་རྒྱུ་བཅས་
ཀྱི་དབང་ཚད་ཚོགས་གཙོ་ལ་ཡོད།

དོན་ཚན་གྱ་གསུམ་པ། ཚོགས་གཙོའི་གསུང་བཤད།
ཚོགས་འདུའི་ནང་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བཞིན་པ་སུ་ཡིན་གྱིས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་མཚམས་རང་ངོས་ནས་སམ། སྤྱི་འཐུས་
སུ་རུང་གི་རེ་བསྐུལ་བྱུང་ན་ཚོགས་འདུའི་གྲོས་བསྡུར་ལ་ཕན་ཆེད་བགྲོ་གླེང་གནང་བཞིན་པའི་གྲོས་གཞི་གང་གི་ཐོག་ཏུའང་འགྲེལ་བརྗོད་དང་གསལ་བཤད། དགོངས་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་འདུའི་དབུ་འཛུགས་དང་མཇུག་བསྡོམས་

74

སྐབས་ཚོགས་དུས་དེའི་ལས་རིམ་དང༌།གྲུབ་འབྲས་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་གསུང་བཤད་འདི་རིགས་ཚོགས་གཙོའི་ཐག་གཅོད་བཀོད་ཁྱབ་ཏུ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གྱ་བཞི་པ། ཚོགས་ཁང་བེད་སྤྱོད།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང༌།ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དོན་གང་གི་ཆེད་དུའང་བེད་སྤྱོད་
མི་ཆོགདོན་ཚན་གྱ་ལྔ་པ། ཟུར་ཉན་པ།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ནང་ལས་བྱེད་དང༌།གསར་འགོད་པ།གཞན་ཡང་ཟུར་ཉན་དུ་བཅར་འདོད་ཡོད་རིགས་ལ། སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གི་མཚན་རྟགས་འཁོད་པའི་ངོས་སྦྱོར་ཐོག་ཚོགས་དྲུང་ནས་ཚོགས་ཐེངས་གྲངས་བཅད་ཀྱི་

ཞབས་སྟེགས་གྲངས་ཚད་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཕྱག་འཁྱེར་སྤྲོད་འཐུས།
༢ མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་གཞུང་འབྲེལ་ཟུར་ཉན་ཕེབས་དགོས་རིགས་སྲིད་སྐྱོང་ངམ།འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་གྱི་ངོས་སྦྱོར་ཐོག་ཕྱག་འཁྱེར་འབུལ་འཐུས།
༣ སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་དང་སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན་རྣམ་པ། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་མི་སུ་ཡང་
ཟུར་ཉན་གྱི་ཕྱག་འཁྱེར་མེད་པར་ཚོགས་ཁང་དུ་ནམ་ཡང་ཕེབས་བཞུགས་མི་ཆོག
༤ ཕྱག་འཁྱེར་ཡོད་པའི་ཟུར་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱང་དགོས་གལ་བྱུང་ན་ཚོགས་གཙོས་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་
འཐུས།

དོན་ཚན་གྱ་དྲུག་པ། བཀའ་བློན་གྱི་འོས་འདེམས།
སྲིད་སྐྱོང་དེས་རང་གི་བཀའ་ཤག་ཏུ་བཀའ་བློན་གྱི་མི་འགྲོ་བདུན་ལས་མ་བརྒལ་བའི་མི་འགྲོའི་གསལ་བཤད་དང་འོས་བསྡུ།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༢གཞིར་བཟུང་བཀའ་བློན་ཇི་དགོས་མང་མཐའ་བདུན་ལས་མ་བརྒལ་བའི་མི་འགྲོའི་མིང་དང༌།
ལོ་རྒྱུས།བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༡ནང་གསལ་བའི་འོས་ཆོས་ཚང་ལུགས་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་རེ་རེ་བཞིན་
གསལ་བཤད་དང་སྦྲགས་ཕུལ་འཕྲལ་ཚོགས་གཙོས་འོས་དམིགས་རེ་རེ་བཞིན་དགག་བྱ་ཡོད་མེད་གཟིགས་རྒྱུ།
༢ དགག་བྱ་མ་བྱུང་ཚེ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མོས་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
༣ གལ་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་གིས་བཀའ་བློན་མི་འགྲོ་སུ་ཡང་རུང་བར་དགག་བྱ་བྱུང་ན། དགག་བྱ་གནང་མཁན་གྱིས་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད་དགོས་པ་དང༌།སྲིད་སྐྱོང་གིས་དེ་ལ་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གྲུབ་མཚམས།བགྲོ་གླེང་མ་དགོས་པར་ངོ་ཡོད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་གསང་བའི་འོས་ཤོག་འཕངས་ཏེ་འོས་འདེམས་བྱ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ངོ་ཡོད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་བརྒྱ་

ཆ་ ༥༠ ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་ཤོག་ཐོབ་ན་བཀའ་བློན་དུ་འོས་ཐོན་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།

75

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ།
དབང་ཚད་ལྷག་མ།

དོན་ཚན་གྱ་བདུན་པ། ཚོགས་གཙོའི་སྟངས་འཛིན།
བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།སྒྲིག་གཞི་ཁག་གི་ནང་གསལ་ཁ་མེད་ཅིང༌། ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྒྲིག་

གཞི་སྤྱིའི་ལྟ་གྲུབ་དང་མི་འགལ་བར་ཚོགས་གཙོས་དུས་ནས་དུས་སུ་སྟངས་འཛིན་ལམ་སྟོན་གནང་རྒྱུ།

ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆུང་ཁགདོན་ཚན་གྱ་བརྒྱད་པ།
ཚོགས་ཆུང་ཞེས་པ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ལས་དོན་དགོས་མཁོར་གཞིགས་པའི་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ཁག་ལ་
གོ་དགོས།

དོན་ཚན་གྱ་དགུ་པ།
༡ ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་གི་ཚོགས་མི་ཇི་དགོས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་གྲོས་འཆར་བཏོན་པའམ་འོས་འདེམས། ཡང་ན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་དམིགས་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་གི་ནང་ས་སྟོང་ཐོན་རིགས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་གྲོས་འཆར་བཏོན་པའམ།འོས་འདེམས། ཡང་ན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་དམིགས་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་བཅས་སྐབས་འབྲེལ་གང་འོས་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྤྱི་འཐུས་སུ་ཞིག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིེར་བསྐོ་གཞག་མ་བྱས་གོང་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོར་འདོད་མོས་ཡོད་མེད་རྩད་གཅོད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་བཅུ་པ།
ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སུ་ཞིག་ནས་རང་ཉིད་སྒེར་དང༌། དངུལ་དངོས། ཡང་ན་ཐད་ཀའི་ཁེ་ཕན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་ལ་གནོད་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་ལུགས་གཤམ་གསལ།
༡ སྐྱོན་འདོན་བྱེད་མཁན་ཚོགས་མི་དེས་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གནས་ལུགས་གསལ་པོ་བརྗོད་དགོས།༢ སྐྱོན་འདོན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱོན་འདོན་བྱ་ཡུལ་ཚོགས་མི་དེར་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་དགོས།
༣ གལ་ཏེ་སྐྱོན་འཛུགས་བྱས་པ་དེའི་སྐོར་རྩོད་གཞི་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་སྐྱོན་འདོན་བྱེད་མཁན་དང༌། བྱ་ཡུལ་གཉིས་ཀར་

76

རྩོད་གཞིའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ཡིག་ཐོག་གམ། ཡང་ན་ཁུངས་སྐྱེལ་གཞན་པ་དགོས་པའི་འབོད་བསྐུལ་བྱ་ཆོག
༤ ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཚོགས་གཙོས་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་རྗེས་ཐག་གཅོད་ཇི་བྱས་དེ་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་ཡིན།༥ ཚོགས་ཆུང་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་ཚོགས་མི་དེར་སྐྱོན་འཛུགས་བྱས་པའི་སྐོར་ཚོགས་གཙོས་ཐག་གཅོད་མ་བྱས་བར་ལས་དོན་མུ་མཐུད་བྱ་རྒྱུ་དང་གྲོས་བསྡུར་ནང་ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན།འོན་ཀྱང་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།
༦ གལ་ཏེ་སྐྱོན་འཛུགས་བྱ་ཡུལ་ཚོགས་མི་དེས་རང་ཉིད་ལ་དོན་གནད་གང་རུང་ཐོག་སྐྱོན་དང་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པའི་ཁུངས་
སྐྱེལ་མ་ཐུབ་པར་ཚོགས་གཙོས་ངོས་འཛིན་གནང་ཚེ་རང་ཉིད་ཚོགས་ཆུང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བུད་པ་ཡིན།འོན་ཀྱང་
དེས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་འགྲོ་དགོས་མེད།

དོན་ཚན་གོ་གཅིག་པ།
༡ ཚོགས་མི་གང་ཞིག་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འཁུར་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས་རིགས་རྒྱུ་མཚན་གསལ་འཁོད་དང་སྦྲགས་ཚོགས་གཙོའི་མཚན་ཐོག་ཚོགས་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་དགོངས་ཤོག་འབུལ་དགོས།༢ གལ་ཏེ་རྩ་དགོངས་ཞུ་ཤོག་དེའི་ནང་དུས་ཚེས་གང་ཡང་འཁོད་མེད་ཚེ་ཚོགས་གཙོར་དགོངས་ཤོག་འབྱོར་བའི་དུས་ཚེས་ནས་རྩ་དགོངས་སྩལ་བར་བརྩི་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་གཉིས་པ།
༡ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་ནས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་བསྐོ་གཞག་གམ།རང་ཁོངས་ནས་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱུ།གལ་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའམ། ཚོགས་
གཞོན། ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་ཡིན་ཚེ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལྷན་ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་གཞོན་གྱིས་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོས་ལས་འགན་བསྒྲུབ་མ་ཐུབ་ཚེ་སྤྱི་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་ཚབ་གསར་བསྐོ་གཞག་ཆོག་རྒྱུ།
༣ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་ཐེངས་གང་ཞིག་སྐབས་ཚོགས་གཙོ་ངོ་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་ཚོགས་ཐེངས་དེའི་རིང་ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ་ཅིག་ཚོགས་མི་ནང་ཁུལ་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་གསུམ་པ།
༡ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུ་ནམ་ཚུགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཉུང་ཚད་ཇི་དགོས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིའི་ཉུང་ཚད་མ་ལོངས་པར་ཐེངས་གཉིས་བསྟུད་མར་ཚོགས་འདུ་ཕར་འགྱངས་བྱ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ལ་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས།

77

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་གོ་བཞི་པ།
ཚོགས་མི་ཞིག་ལ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོས་དགོངས་འཁྲོལ་མེད་པར་ཐེངས་གཉིས་བསྟུད་མར་ཚོགས་ཆད་བྱུང་བ་
ཡིན་ན། ཚོགས་མི་དེ་བཞིན་ཚོགས་ཆུང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བུད་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་ལྔ་པ།
ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་ཚང་མ་ཚོགས་མི་ངོ་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱི་མོས་སམ་མང་མོས་འོས་
བསྡུའི་ལམ་ནས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་དྲུག་པ།
གལ་ཏེ་འོས་ཤོག་འདྲ་མཉམ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ་ནས་འོས་ཤོག་འཕངས་
ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་བདུན་པ།
༡ ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་ཏུ་ནང་ཁུལ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཆུང་ཇི་དགོས་བསྐོ་ཆོག་རྒྱུ་དང་དེའི་ལས་དོན་གང་ཞིག་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཚད་ཀྱང་ཚོགས་ཆུང་ཨ་མ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན། ཡན་ལག་ཚོགས་ཆུང་ཁག་གི་ལས་དོན་སྙན་ཞུ་
ཚོགས་ཆུང་ཨ་མར་གནང་དགོས་ཤིང་དེ་ནས་བཀའ་བསྡུར་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་ཆུང་སྤྱིའི་ལས་བསྡོམས་ཡིན་པར་
ངོས་འཛིན་བྱ་ཆོག
༢ ཡན་ལག་ཚོགས་ཆུང་ཁག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ཚན་རྣམས་ཚོགས་ཆུང་ཨ་མས་རེ་རེ་བཞིན་གསལ་འགོད་དགོས་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གོ་བརྒྱད་པ།
ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚེས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལྟར་གནང་རྒྱུ་དང༌།འོན་
ཀྱང་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་མ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་ཆུང་གི་དྲུང་ཆེས་ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚེས་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གོ་དགུ་པ།
༡ ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་ཆེད་ཚོགས་དྲུང་གི་ས་རྟགས་འཁོད་པའི་བཀོད་རྒྱའི་ལམ་ནས་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་དཔང་པོར་བཀའ་འགུག་གནང་ཆོག་པ་དང༌། ཡིག་ཆ་ཇི་དགོས་འབུལ་ལམ་ཞུ་དགོས།

78

༢ ཚོགས་ཆུང་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་དང་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་འབུལ་ལམ་ཞུས་ཟིན་པའི་ཡིག་ཆ་གང་ཞིག་ཕྱིར་འཐེན་དང་བཟོ་བཅོས་མི་ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱ་ཐམ་པ།
ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་ནས་སྐྱེ་བོ་དང༌། ཡིག་ཆ། ལོ་རྒྱུས་ཟིན་ཐོ་བཅས་ཇི་དགོས་བཀའ་འགུག་དང་སྤྱན་ཞུར་བཀའ་ཁྱབ་
དང་དངོས་ཆས་གཟུགས་བཤེར་གནང་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད།འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཚེ་གཞུང་
ནས་ཡིག་ཆ་སྤྱན་ཞུར་འབུལ་མི་དགོས་པའི་སྙན་སེང་ཞུ་ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱ་དང་གཅིག
༡ ཚོགས་ཆུང་ནས་བཀའ་འགུག་གནང་བའི་དཔང་པོ་གང་ཞིག་ལ་དམ་བཅའ་འཇོག་བཅུག་དགོས།
༢ དམ་བཅའ་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།
བདག་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་ ཞེས་བགྱི་བས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཐོག་
རང་ངོས་ནས་ར་སྤྲོད་གསལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུའི་དོན་ཚན་རྣམས་སྦས་གསང་མེད་པར་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཞུ་རྒྱུ་དང༌།བདེན་པ་མ་
ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མི་ཞུ་བའི་་་་་་་་་་་
༡༽ མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢༽ ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་གཉིས།
ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་གི་མདུན་དཔང་པོར་ཞིབ་འཇུག་འདྲི་རྩད་བྱེད་སྟངས་གཤམ་གསལ།
༡ ཚོགས་ཆུང་ནས་དཔང་པོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་རིམ་པ་དང༌། དྲི་བ་ཁག་སྔོན་ཚུད་ནས་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།
༢ གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོས་ཐོག་མར་དཔང་པོར་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་ཁག་གཏོང་རྒྱུ།༣ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོས་ཚོགས་མི་གཞན་རྣམས་ལ།རིམ་པ་བཞིན་དྲི་བ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་རྒྱུ།
༤ དཔང་པོར་གོང་གསལ་དྲི་བ་ཁག་ནང་མ་ཚུད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་དོན་ཚན་དོ་བདག་ནས་ཚོགས་ཆུང་མདུན་ཞུ་དགོས་ངེས་སུ་མཐོང་བ་རྣམས་སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་དགོས།
༥ ཚོགས་ཆུང་མདུན་དཔང་པོ་ཡོད་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་གྱི་ཟིན་ཐོ་ཆ་ཚང་ཞིག་བདག་ཉར་དགོས།
༦ ཚོགས་ཆུང་མདུན་ཕུལ་བའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཚོགས་མི་ཚང་མར་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ།

79

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་གསུམ།
ཚོགས་ཆུང་གི་གྲོས་ཆོད་ཁག་གི་ཟིན་ཐོ་བཟོ་ཉར་ཐོག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོའི་བཀོད་ཁྱབ་འོག་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་
འགྲེམས་སྤྲོད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཞི།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་ན་ལས། ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་གི་མདུན་ཡིག་ངག་གང་རུང་ཐོག་ཕུལ་བའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང༌། ལས་བསྡོམས། ཡང་ན་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་བཅས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ཙམ་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་གསོལ་ཅོག་སྟེང་མ་ཕུལ་གོང་སུས་ཀྱང་བལྟ་རྟོག་མི་ཆོག
༢ ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་གི་མདུན་བཞག་པའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་
ལས་ཀྱི་གསོལ་ཅོག་སྟེང་མ་ཕུལ་གོང་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིའམ་གཞན་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་ཕྱི་གྱར་མི་
ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ལྔ།
ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་ནས་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱུན་རིང་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་པའམ་ལས་
འགན་གྱི་ཐོ་གཞུང་ནང་མ་ཚུད་པའི་གནད་དོན་གང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་ཚོགས་གཙོས་ངེས་པར་མཁྱེན་དགོས་པ་མཐོང་ཚེ་དེའི་སྐོར་དམིགས་བསལ་གྱི་སྙན་ཐོ་བཟོ་འབུལ་ཆོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་དྲུགཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་གི་ལས་བསྡོམས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོའམ། ཡང་ན་ཚོགས་མི་ཞིག་ནས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ལ་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བདུན།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོར་དུས་ནས་དུས་སུ་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་ཚུལ་ལྡན་ཚགས་ཚུད་ཡོང་ཆེད་འོས་འཚམས་ཀྱི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་ཆོག
༢ ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་རིམ་མམ་གཞན་ཡང་གནད་དོན་གང་གི་ཐད་དོགས་གཞི་བྱུང་རིགས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོས་འོས་འཚམས་གཟིགས་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོར་སྙན་སེང་ཞུ་ཆོག་ཅིང༌། སྤྱི་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ།

80

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བརྒྱད།
ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་འཕྲོ་ཅན་དུ་ལུས་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལས་དོན་མཚམས་འཇོག་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཁེ་གཙང་ལ་བརྟེན་ནས་རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ་མིན་པར་ཚོགས་ཆུང་ནས་ལས་ཁུར་མཇུག་སྐྱོང་བྱ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་དགུ།
ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་རྒྱུན་ཡུན་ཚད་མ་རྫོགས་སྔོན་ནམ། ཡང་ན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་འཕོ་འགྱུར་མ་སོང་གོང་ལས་དོན་
མཇུག་སྒྲིལ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་སུ་སྙན་སེང་ཞུ་ཆོག་པ་དང༌། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་ཟིན་པའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཚོགས་དྲུང་ལ་རྩིས་སྤྲོད་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ།
ཚོགས་ཆུང་ཚང་མར་ལས་དོན་དགོས་མཁོར་གཞིགས་པའི་མཁས་པ་དང༌། ལས་རིགས་ཁྱད་ཡོན་ཅན།འཕྲུལ་ལས་པ།
ལས་དྲུང་བཅས་ལས་བྱེད་ཇི་དགོས་བསྐོ་འཛུགས་ཆོག་ཁར། ལས་དོན་འབྲེལ་ཡོད་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཚད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་ཞུ་སྩོལ་ཆོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིགསྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་ཐག་གཅོད་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱ་དབང་མེད་ཀྱང་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཐག་
གཅོད་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཡོད་ཚེ་ཚོགས་ཆུང་དེ་གའི་ནང་བགྲོ་གླེང་མེད་པར་མང་མོས་ཐག་གཅོད་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས།
ཚོགས་ཆུང་ཁག་ནང་གྲོས་འཆར་དང་བསྐྱར་བཅོས་གྲོས་འཆར་འདོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལྟར་ཡིན་
ཀྱང་གྲོས་འཆར་འདོན་སྐབས་སྔོན་བརྡ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་མི་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་ལེའུ་འདིའི་ནང་མིང་འཁོད་མེད་པའི་དུས་ཐུང་འཕྲལ་སེལ་ལས་དོན་ཆེད་
དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆུང་ཁག་གྲོས་འཆར་བཏོན་པའི་ཐོག་ནས་འཛུགས་ཆོག་ཅིང་དེའི་ལས་འགན་དང་དབང་ཚད་སོགས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི།
ཚོགས་ཆུང་བྱེ་བྲག་པ་གང་ཞིག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་ཡོད་ན་ལས་དེ་མིན་ལེའུ་འདིའི་ནང་འཁོད་སྤྱིར་བཏང་

81

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།
སྒྲིག་གཞི་ཁག་ཚོགས་ཆུང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟའི་དམིགས་བསལ་སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན་གང་ཞིག་སྤྱིར་བཏང་སྒྲིག་གཞི་དང་
ཕྱོགས་འགལ་དུ་གྱུར་ཚེ་དམིགས་བསལ་སྒྲིག་གཞི་བརྩི་འཇོག་བྱ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ།
གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཆེད་བཙུགས་གནང་བའི་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཚོགས་མི་སུ་ཞིག་ནས་ཚོགས་
ཆུང་གི་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཕྱི་བསྒྲགས་མི་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག ལ ས་རིམ་ཚོགས་ཆུང༌།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་སམ། ཡང་ན་དུས་བབ་གང་རུང་ཐོག་ཚོགས་གཙོས་རང་ཉིད་ཐེ་བའི་ཚོགས་
མི་ལྔ་ལས་མ་མང་བའི་ལས་དོན་ལས་རིམ་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བསྐོ་གཞག་གནང་ཆོག དེའི་གཙོ་སྐྱོང་ཚོགས་གཙོས་གནང་དགོས།དུས་ཡུན་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་རེའི་བར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ ཚོགས་ཆུང་ནས་གཞུང་འབྲེལ་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་ཁག་ལ་གོ་བསྡུར་བྱ་རྒྱུའི་རིམ་པ་དང༌།དུས་ཚོད་ཇི་ཙམ་དགོས་
མིན་གྱི་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོས།
༢ སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱ་རྒྱུའི་སླད་ལས་དོན་ཐོ་གཞུང་ནང་ཐོ་འགོད་མ་བྱས་གོང་
ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས།
༣ སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་ངོ་སྤྲོད་ཟིན་རྗེས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་དགོངས་བཞེས་མ་གནང་གོང་
དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང༌། ཛ་དྲག་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་བཅས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ་ཀ་སྡེ་དང་ཁ་སྡེ་ཞེས་འགོད་དགོས།
ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དེར་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་དགོས།
༤ སྤྱི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་གང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་ཚད་ལས་བརྒལ་
བ་ཡིན་པར་དགག་བྱ་བྱུང་བ་ལ་ཚོགས་གཙོས་ཀྱང་འཕྲལ་སེལ་གྱི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་གནང་རིགས་ཚང་མར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༥ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ཚོགས་བཅར་དགོངས་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་དགོངས་ཤོག་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ལེའུ་༡༩པའི་ནང་དོན་ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ་སྤྱི་ལྷན་ལ་སྙན་ཐོ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ།
༦ ཚོགས་ཆུང་གི་བསམ་འཆར་ཁག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྙན་ཐོའི་ལམ་ནས་འབུལ་དགོས།
༧ གྲོས་ཚོགས་སུ་སྙན་ཐོ་ཕུལ་རྗེས་དེར་མོས་མཐུན་ཡོད་མེད་དང༌།བཟོ་བཅོས་དགོས་མིན་གྱི་གྲོས་འདོན་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟའི་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འཆར་ཐོག་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀ་ལས་མི་མང་བའི་དུས་ཚོད་སྤྲོད་རྒྱུ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་རེ་

82

ནས་སྐར་མ་༥ལྷག་བཀའ་མོལ་གནང་མི་ཆོག
༨ ཟུར་བཅད་དུས་ཡུན་ནང་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང༌། ལས་དོན་གཞན་ཁག་ལས་འཆར་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་ཚོགས་གཙོས་
གསལ་བསྒྲགས་ཀྱིས་ལས་དོན་རྣམས་མཇུག་སྒྲིལ་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ།
༩ གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ལེན་དང༌། ཚོགས་གཙོས་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་བའི་ཐོག་ནས་གྲོས་འདོན་བྱས་པ་ཞིག་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ངོས་ལེན་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་དུས་ཚོད་གོ་རིམ་ཆ་བགོས་བྱས་པར་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ཚོགས་གཙོས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་གྲོས་ཆོད་མ་དགོས་པར་ཆུ་ཚོད་༡ ལས་
མི་བརྒལ་བའི་དུས་ཚོད་སྤར་ཆོག
༡༠ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་ཡང་ན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་དུས་ནས་དུས་སུ་བསྐུར་བའི་ལས་དོན་གཞན་རྣམས་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད། ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་སྐོར་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང༌།
ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་ཞིག་ལ་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་བཏོན་སྐབས་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་
ཚོགས་མི་ཇི་དགོས་དམིགས་འཛུགས་ཀྱིས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བསྐོ་གཞག་བྱ་ཆོགའདིའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་གཏན་
འབེབས་ཇི་བྱས་ལྟར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུ། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ ཚོགས་ཆུང་ནས་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་བཞུགས་ཆོགའོན་ཀྱང་བསམ་འཆར་ཤོད་པ་དང་ཚོགས་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལེན་མི་ཆོག
༢ ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ལ་ཕུལ་ཟིན་རྗེས་ཚོགས་མི་ཞིག་ནས་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དེའི་ནང་
གསེས་སྡེ་ཚན་ཞིག་ལ་བཟོ་བཅོས་གཏོང་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་འབུལ་ཆོགའོན་ཀྱང་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་ཞིག་ནས་གྲོས་འཆར་ཕུལ་ཚེ་གྲོས་འཆར་དེ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་ཞིག་ནས་མ་བཏོན་བར་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་མི་ཆོག
༣ ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ནས་མཁས་དབང་དང༌། དེ་བཞིན་ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དེས་དོ་ཕོག་ཐེབས་པའི་འཐུས་མི་
རྣམས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཉན་ཆོག
༤ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོའམ་ལས་ཚབ་ནས་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་བསྡོམས་དང༌།མོས་མཐུན་མེད་པའི་བསམ་འཆར་ཡོད་རིགས་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་དགོས།
༥ ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་བསྡོམས་ཡོད་ཚད་ཚོགས་དྲུང་ནས་པར་སྐྲུན་བྱ་དགོས་པ་མ་ཟད། ལས་བསྡོམས་ཀྱི་ངོ་བཤུས་རེ་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོར་འབུལ་གཏོང་དགོས། ཁྲིམས་ཡིག་འཆར་ཟིན་དང༌། ལས་བསྡོམས་ཁག་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཤོག་ནང་པར་འགྲེམས་དགོས་པ་ཡིན།

83

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ། མང་ཚོགས་རྩིས་ཁྲའི་ཚོགས་ཆུང༌།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཆེད་བཀའ་འཁྲོལ་བསྩལ་བའི་དངུལ་འབོར་གྱི་རྩིས་ཤོག་
དང༌།གཞུང་གི་ཚོང་ལས་སྡེ་ཚན་ཁག་དམིགས་བཀར་རོགས་དངུལ་ཚུད་པའི་ལོ་འཁོར་དངུལ་གྱི་རྩིས་ཤོག་འཆར་རྩིས་ཁགགཞན་ཡང་སྤྱི་ལྷན་ལ་འབུལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཤོག་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་ཚོགས་མི་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་འཛུགས་ཆོགའདིའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་པ། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ རྩིས་ཁྲའི་ནང་འགྲོ་སོང་གཏོང་ཁུངས་གསལ་བའི་དངུལ་འབབ་དེ་དག་བྱུང་སྟངས་དང༌།ཁྲིམས་མཐུན་ཡོད་མེད། ལས་དོན་
གང་གི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་དེ་རང་ཐོག་འགྲོ་སོང་བཏང་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ འགྲོ་གྲོན་ཁག་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་བཏང་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༣ འགྲོ་གྲོན་གཏོང་ཡུལ་ལ་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་རིགས་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ཚད་ལྡན་དབང་ཚད་ཅན་གྱིས་བཟོ་འགོད་བྱས་
ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༤ རང་སྐྱོང་དང༌། ཕྱེད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་བྱུང་སོང་རྩིས་ཤོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེ་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ལ་རྩིས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་བཀའ་ཁྱབ་སོང་བའི་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཞུ་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༥ རྩིས་ལོ་གང་ཞིག་ནང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ལས་དོན་གང་ཞིག་གི་ཆེད་བཀའ་འཁྲོལ་བསྩལ་བའི་དངུལ་འབོར་ལས་བརྒལ་བའི་འགྲོ་གྲོན་བཏང་ཡོད་ཚེ། ཚོགས་ཆུང་ནས་རྒྱུ་མཚན་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་སྐབས་བསྟུན་དགོངས་འཆར་གནང་འོས་གནང་རྒྱུ།
༦ འཆར་རྩིས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་སྲིད་བྱུས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལེགས་བཅོས་དང༌། དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས།འཛིན་
སྐྱོང་ཚགས་ཚུད། ལེགས་བཅོས་བཅས་ཇི་ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་ཐད་སྙན་ཤོག་འབུལ་རྒྱུ།
༧ དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་དང༌།སྒྲིག་འཛུགས་ཚགས་ཚུད་འབྱུང་ཐབས་སླད་ལེགས་ཆའི་སྲིད་བྱུས་གྲོས་འདོན་བྱ་རྒྱུ།
༨ འཆར་རྩིས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ནང་གསལ་ལྟར་དངུལ་འབོར་བགོ་འགྲེམས་ཚུལ་བཞིན་བྱུང་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༩ འཆར་རྩིས་ཁག་རྣམ་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་ཕྱོགས་སྐོར་བསམ་འཆར་འདོན་རྒྱུ།༡༠ ཚོགས་ཆུང་ནས་འཆར་རྩིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དུས་ནས་དུས་སུ་རྩིས་ལོ་ཧྲིལ་པོའི་དུས་ཡུན་རིང་བྱེད་ཆོག་ཅིང༌། ཞིབ་འཇུག་གནང་རིམ་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་སྙན་ཤོག་འབུལ་འཐུས། ཚོགས་ཆུང་ནས་ལོ་གང་ཞིག་གི་འཆར་རྩིས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཞིབ་འཇུག་གནང་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་མེད། ཚོགས་ཆུང་ནས་སྙན་ཤོག་ཕུལ་མེད་ཀྱང་དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་རྒྱུར་འོས་བསྡུ་བྱེད་ཆོག
༡༡ གཞུང་གི་ཚོང་ལས་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་བསྡོམས་དང༌། རྩིས་ཕྲར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༡༢ གཞུང་གི་ཚོང་ལས་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་སྐོར་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོ་དང༌། དེའི་ལན་འདེབས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།

84

༡༣ གཞུང་གི་ཚོང་ལས་སྡེ་ཚན་ཁག་ཚོང་ལས་ཀྱི་རྩ་དོན་གཞིར་བཟུང་ཚགས་ཚུད་དང༌། དམིགས་ཡུལ་དོན་འཁེལ་ཚོང་དོན་
སྒྲུབ་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༡༤ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་དུས་ནས་དུས་སུ་བསྐུར་བའི་ལས་དོན་གཞན་རྣམས་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས་པ། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁོར་ཡུག་སྐོར་གྱི་ཚོགས་ཆུང༌།
གཞིས་བྱེས་བོད་མིའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང༌།བོད་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་དང་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུར་བོད་མིའི་
སྒྲིག་འཛུགས་ནས་ལས་དོན་སྤེལ་བཞིན་པར་ཞིབ་འཇུག་དང༌། དེ་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཆེད་ཚོགས་མི་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་འཛུགས་ཆོགའདིའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་བར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་གསུམ་པ། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ རྒྱ་མིས་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་མེད་རྡོག་རོལ་དང༌། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་སྣོད་བཅུད་དང་ཁོར་ཡུག་
ལའང་གཏོར་བཤིག་ཚབས་ཆེ་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པ་བཅས་ལ་འགོག་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་བྱུས་ཅི་མཆིས་སྤེལ་ཏེ་སྤྱི་ནོར་
ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞི་བའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཚན་ལྔ་ནང་འཁོད་ལྟར་ལག་ལེན་དོན་འཁེལ་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༢ བོད་ནང་རྒྱ་མིས་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ངེས་གཏན་འཛིན་པའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་རྣམས་རང་ཡུལ་ནང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཐབས་ཆེད་ལས་འགུལ་ཇི་ཡོད་སྤེལ་རྒྱུ།
༣ འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་འདུ་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཁྲིམས་

གཞིའི་འབྲུ་དོན་རྣམས།བོད་ནང་རྒྱ་མིས་བརྩི་མེད་གཏོང་བཞིན་པར་སྲུང་སྐྱོབ་ཐུབ་ཐབས་ཆེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་སྡེ་དང༌།མི་སྣ་གྲགས་ཅན།གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས་ཁག་སོགས་ལ་འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་ཀྱིས་རྒྱ་

ནག་གཞུང་ཐོག་གནོན་ཤུགས་སླེབས་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༤ རྒྱ་མིས་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁོར་ཡུག་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལོག་པ་རྣམས་འཛམ་གླིང་ནང་ར་སྤྲོད་ཕྱིར་
ཐབས་ཤེས་གང་འོས་བརྒྱུད་དྲིལ་བསྒྲགས་རྒྱ་གང་ཆེ་བྱ་རྒྱུ།
༥ ཚོགས་ཆུང་ནས་དུས་ནས་དུས་སུ་ལས་དོན་ལ་སྨན་པའི་བགྲོ་གླེང་སོགས་ཚོགས་འདུ་འདྲ་མིན་བསྡུ་བསྐོང་དང་དེ་ལྟའི་ཚོགས་འདུ་ཁག་གང་མང་ནང་ཞུགས་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༦ གོང་གསལ་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་འགྲུབ་ཐབས་གཙོ་བོ་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར།བོད་མི་རྣམས་ལ་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང༌།བོད་དེ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིས་ངོས་འཛིན་ཡོད་པའི་ཞི་བའི་བསྟི་
གནས་ཤིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཐབས་དེ་གཉིས་ཉག་ཅིག་ཡིན་གཤིས་དེ་ཐོག་འབད་འབུངས་བྱ་རྒྱུ།
༧ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང༌།ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་སྤེལ་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ཁག་ལ་ཞིབ་

85

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

འཇུག་ཐོག་དགོས་ངེས་ལམ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་དང༌།གཞན་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་དམིགས་བསལ་
བསྐུར་བའི་ལས་དོན་ཁག་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞི་པ། ཆོས་རིག་ཚོགས་ཆུང༌།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་འོག་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁག་གི་ལས་དོན་འཆར་གཞིར་ཞིབ་
འཇུག་ཆེད་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་སོ་སོའི་སྤྱི་འཐུས་རེ་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་འཛུགས་ཆོག་པར་ཚོགས་མི་ཆོས་བརྒྱུད་རང་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས།འདིའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་བར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་པ། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁག་གི་ལས་དོན་འཆར་གཞི་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རབ་བྱུང་དང༌། སྔགས་འཆང་གི་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་སྡེ་ཁག་ཚགས་ཚུད་སྤུས་དག་ཡོང་ཐབས་དང༌། དེ་དག་གི་མཐུན་རྐྱེན་ལོག་འཚོས་མ་སླད་པའི་ཚུལ་
མཐུན་ཡོང་ཐབས་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཕྱོགས་འཛིན་མེད་པའི་ྋརྒྱལ་བསྟན་རིས་མེད་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་བཟང་པོ་གོང་མཐོར་སྤེལ་ཐབས་
ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་འོས་འཚམས་བསམ་འཆར་འབུལ་རྒྱུ།
༣ བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང༌། ཟློས་གར། ལྕགས་ཟངས།གསེར་དངུལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བརྡུང་

ཚག་ལུག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་བཟོ་རིག་དང༌། ལག་རྩལ་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེན་ཅན་རྣམས་རྒྱུན་འཛིན་དང༌།ཁྱབ་སྤེལ། ལག་
རྩལ་མཁས་རིགས་ལ་ལྟ་སྐྱོང་གཟེངས་བསྟོད་གནང་རྒྱུའི་འཁུར་འགན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ལག་ལེན་
འཐུས་གཙང་ཡོང་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༤ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་དུས་ནས་དུས་སུ་བསྐུར་བའི་ལས་དོན་གཞན་རྣམས་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་དྲུག་པ། གཞིས་ཆགས་ལས་གཞི་ཚོགས་ཆུང༌།
བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་དང༌།གཞིས་ཆགས་ཁག་ནང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལས་གཞི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་འབྲེལ་
བའི་ལས་དོན་ཆེད་ཚོགས་མི་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་འཛུགས་ཆོགའདིའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་བར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་བདུན་པ། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་འོག་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་དང༌། དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁག་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཕན་

86

བདེ་སྒྲུབ་ཆེད་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་འགྲུབ་ཐབས་དང༌།ལུས་སེམས་ཞི་བདེར་གནས་ཐབས་ཆེད་ལས་དོན་འདྲ་མིན་སྤེལ་བཞིན་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་ངལ་སེལ་གྲོགས་ཕན་གྱི་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ།གཞུང་དང་གཞུང་ཁོངས་ལས་དོན་འདྲ་མཚུངས་ལ་གླ་ཕོགས་འདྲ་མཉམ་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཇི་བཞིན་ལག་ལེན་འཁེལ་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༣ རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནད་གཅོང་དང༌། དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན།འཁོས་དམན་ཉམ་ཐགཕྲུ་གུ་མང་བས་འཚོ་སྐྱོང་མི་ཐུབ་པ་བཅས་དངོས་འབྲེལ་ཁྱིམ་འཚོ་མ་ཟིན་པའི་རིགས་ལ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་ལམ་སྟོན་སློབ་གསོ་དང༌། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་རམ་སྤྲད་དེ་གཞན་གྱིས་བྲན་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་བ་དང༌། དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནོན་ཤུགས་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་འགོག་ཐབས་གནང་དགོས་པ་ཇི་བཞིན་ཡོང་མིན་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་ཡར་རྒྱས་ཆེད་བསམ་འཆར་འབུལ་རྒྱུ།
༤ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་མིའི་གཞིས་སྒར་དང༌།འདུ་སྡོད་ཁག་ཁ་འཐོར་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་སོ་ནམ་ལས་རིགས་དེང་རབས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དང༌།བཟོ་ལས་འཛུགས་སྐྲུན། དེ་དག་གི་ཆེད་ད་ཡོད་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་དང༌།བཟོ་གྲྭ། ཚོང་ལས་སོགས་ཚགས་ཚུད་ཡོད་མིན་ཞིབ་འཇུག་དང༌།འོས་འཚམས་བསམ་འཆར་འབུལ་རྒྱུ།
༥ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་དཔལ་འབྱོར་རང་རྐྱ་འཕེར་ཞིང་མུ་མཐུད་སོར་གནས་ཐུབ་ཐབས་སླད་
གཞུང་འཛིན་ཙམ་མིན་པར་སྒེར་ངོས་ནས་རང་ཉིད་སྡོད་ཡུལ་ས་གནས་ནང་སོ་ནམ་དང༌།བཟོ་གྲྭ་ཆེ་ཆུང༌། ལག་ཤེས་བཟོ་
གྲྭ། ཚོང་ལས་འདྲ་མིན་སོགས་ཀྱི་ལས་གཞི་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུར་ལམ་སྟོན་གནང་ཐབས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བསམ་འཆར་
འབུལ་རྒྱུ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་རང་གི་ཤེས་ཚད་དང་འཚམས་པར་གཞུང་དང༌།གཞུང་འཛིན་སྒྲིག་

འཛུགས་གང་རུང་གི་ལས་རིགས་སུ་ཞུགས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་སྤྲོད་དགོས་ཐད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༧ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་དུས་ནས་དུས་སུ་བསྐུར་བའི་ལས་དོན་གཞན་རྣམས་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་པ། ཤེས་ཡོན་ཚོགས་ཆུང༌།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་སྤྱི་དང༌།ཁྱད་པར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང༌། དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་
དང་ཤེས་ཡོན་སྡེ་ཚན་ཁག་ནས་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་ཆེད་སྤེལ་བཞིན་པའི་ལས་དོན་ཡོངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང༌། དེ་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཅི་རིགས་སྒྲུབ་སླད་ཚོགས་མི་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་འཛུགས་ཆོགའདིའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་བར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉེར་དགུ་པ། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པ་དང༌།སམ་བྷོ་ཊ་བོད་སློབ་ཚོགས་པ།བལ་ཡུལ་གངས་ཅན་བདེ་རྩ།བོད་ཁྱིམ་ཁག་
བཅས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་སློབ་འཇུག་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་ཚད་ཚད་ལྡན་ཡོད་མེད་
ཞིབ་འཇུག་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ། ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སྐོར་འཆར་གཞི་སྙན་ཐོ་བཟོ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ།

87

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང༌། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༢ སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་བོད་ཡིག་གི་གནས་ཚད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་དང༌། སློབ་འཁྲིད་བྱ་ཕྱོགས།དུས་ཚོད། སློབ་དེབ་
བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལེགས་བཅོས་བསམ་འཆར་འབུལ་རྒྱུ།
༣ བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་གནང་བའི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་རིག་གཞུང་སློབ་
འཁྲིད་ཀྱིས་བོད་མིའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་རྒྱུན་འཇགས་ཐུབ་ཐབས་ཡིན་པར་ཉམས་ཆག་གྱུར་མིན་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་དེང་
རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཐོག་ནས་མིག་ལྟོས་ངན་པ་མི་ཡོང་སླད་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཆོས་ལུགས་རྣམས་དང༌།ལུགས་ཀྱི་

བསྟན་བཅོས་དག་ནས་བསྟན་པའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་བསླབ་བྱ་རྣམས་རྩལ་བཏོན་གྱིས་དམིགས་བསལ་བཟང་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་ཐབས་ཀྱི་འཆར་གཞི་འབུལ་རྒྱུ།
༤ ཤེས་ལས་དང་ཁྱབ་ཁོངས་ཡན་ལག་ཁག་ནས་བོད་ཕྲུག་ཉམ་ཐག་བལྟ་སྐྱོང་དགོས་ངེས་ཅན་དང༌། དེ་བཞིན་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་པ་དང༌།བཅུ་གཉིས་ཐོན་མཚམས་ལས་དོན་སྦྱོང་བརྡར་དང༌།མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ལ་བསྐྱོད་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སློབ་ཡོན་
སྩོལ་བཞིན་པ་དེ་དག་དྲང་བདེན་གྱུར་མིན་དང༌།འདི་འབྲེལ་གྱི་བདེ་སྡུག་རྙོག་གླེང་ཞུས་རིགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་རྒྱུ།
༥ སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཕུགས་ལམ་འདེམས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་སྤྱི་དང༌།ལྷག་པར་ཚན་རིག་ལ་དོ་དབྱིངས་དང༌།མ་འོངས་
རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་མཁོ་བའི་དམིགས་བཀར་ལས་རིགས་དང༌།བཟོ་རིག་ལག་རྩལ་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་བཅས་ཀྱི་

གོ་སྐབས་སྤྲོད་ཐབས་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་དང་བསམ་འཆར་འབུལ་རྒྱུ།
༦ ཤེས་ལས་ནས་རྩེད་རིགས་དང༌།ལུས་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་ཆེད་སྤེལ་དགོས་པའི་ལས་དོན་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།༧ ལུང་ཁུག་དང༌།ས་ཐག་རིང་བའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་དམིགས་བསལ་འཆར་གཞི་བཟོ་འབུལ་དགོས་རྒྱུས་མཚོན་སློབ་གྲྭ་དང༌། ཉལ་ཁང་གི་མཐུན་རྐྱེན་རྣམས་སྤྱི་སྙོམས་སུ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༨ སློབ་རིམ་ཚང་མའི་སློབ་དགེ་རྣམས་དུས་ནས་དུས་སུ་སྦྱོང་བརྡར་དང༌།གནས་སྤར་གོ་སྐབས་སོགས་དགོས་ངེས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་ལས་འགན་དོན་སྨིན་ཞུ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་འཚོལ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ།
༩ བོད་ཡིག་ཙམ་ཡང་འབྲི་ཀློག་མི་ཤེས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་ལས་ཞོར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཐབས་ཚགས་ཚུད་ཡོང་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།

༡༠ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་དུས་ནས་དུས་སུ་བསྐུར་བའི་ལས་དོན་གཞན་དག་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ། འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཆུང༌།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་འོག་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དང༌། དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁག་ནས་བོད་མིའི་འཕྲོད་
བསྟེན་དང༌།སྨན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་འདང་ངེས་སྦྱོར་ཐབས་ཀྱི་ལས་དོན་འཆར་གཞི་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང༌། དེ་འབྲེལ་གྱི་ལས་གཞི་
སྤེལ་སླད་ཚོགས་མི་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་འཛུགས་ཆོགའདིའི་དུས་ཡུན་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་བར་ཡིན།

88

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་པ། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང༌།གཙང་སྦྲ།སྨན་བཅོས་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་འདང་ངེས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་དང༌།འཁོས་
དམན་རྣམས་ལ་རིན་མེད་སྨན་སྦྱིན་སྤྲོད་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།གཅོང་ནད་དང༌།འགོས་ནད་རིགས་སྔོན་འགོག་དང༌། དམིགས་
བསལ་སྨན་བཅོས་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་གཞུང་གི་ལས་གཞི་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་དེ་དག་ཆ་སྙོམས་སུ་ཐོབ་ཐུབ་པའི་
བསམ་འཆར་འབུལ་རྒྱུ།
༢ འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་ཀྱི་གནའ་སྲོལ་སྨན་གྱི་ལག་ལེན་དང༌།སྨན་སྦྱོར།བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་དེང་རབས་ཀྱི་
གསོ་རིག་དབར་ཕན་ཚུན་གོ་བསྡུར་ཉམས་ཞིབ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སྐོར་ལས་དོན་ཇི་སྤེལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང༌།འོས་འཚམས་བསམ་འཆར་འབུལ་རྒྱུ།
༣ འཕྲོད་ལས་ནས་བོད་སྨན་གྱི་སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་ཚད་ལྡན་ཡོང་ཐབས་སུ་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ལྟ་རྟོག་སྟངས་
འཛིན་གནང་ཕྱོགས་འཐུས་ཚང་ཡོང་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༤ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་དུས་ནས་དུས་སུ་བསྐུར་བའི་ལས་འགན་གཞན་རྣམས་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱ་དང་སོ་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་གམ། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སམ་སྤྱི་འཐུས་གང་
རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

89

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༤༢པའི་ནང་གསེས་༢པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་༡༩༩༢ཟླ་༢ ཚེས་༣ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་དབང་ཚད།
བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་འཕོ་འགྱུར་དང་སྔོན་རྩིས་ཀྱིས་མཚོན་བཅའ་ཁྲིམས་དང་གྲོས་ཆོད་ཁག་ནང་རྒྱུན་ལས་ནས་ཐག་གཅོད་
མི་ཆོག་པ་ཁག་ཕུད། སྤྱིར་བཏང་རྒྱུན་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་རིགས་བཅའ་ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་སྐབས་སོ་སོར་ལག་བསྟར་
ཆོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགན།
༡ རྒྱུན་ལས་པ་རྣམས་དམ་གཙང་ཆིག་བསྒྲིལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་སྤྱི་དང་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་དགེ་འདོན་སྐྱོན་སེལ་ཞུ་འོས་ངོ་སྲུང་མེད་པར་ཞུ་རྒྱུ།
༢ བོད་བསྟན་སྲིད་བདེ་ཐབས་ཁོ་ནར་སྨན་པའི་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་བཀའ་སློབ་གནང་དགོས་ཞུ་མི་བྱུང་ཚེ་རྒྱུན་ལས་ནས་དགོངས་བཞེས་བཀའ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ངོས་བཞེས་གནང་འོས་གནང་རྒྱུ།
༣ རྒྱུན་ལས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ལས་འགན་དང་མི་འགལ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་སུ་ཐད་ནས་རྒྱུན་ལས་པ་གང་ཞིག་ལ་དམིགས་
བཀར་སྙོན་འཛུགས་བྱུང་ན་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིབ་དཔྱད་དང་འབྲེལ་འགལ་གཞི་མེད་ཚེ་རྒྱུན་ལས་པ་སྤྱིར་སྙོན་འཛུགས་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་ཞུ་རྒྱུ།
༤ རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དང་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་དང་མཐུན་མིན་དཀའ་ངལ་རིགས་སྐབས་འཕྲལ་སེལ་ཐབས་ཞུ་
འོས་ཞུས་ཐོགགཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་འོས་གནང་རྒྱུ་མ་ཟད།གཞུང་གིས་མཛད་

90

བྱུས་སྐྱོང་ཕྱོགས་བཅས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གསལ་རྟོགས་ཐུབ་ཐབས་དང་སློབ་གསོ་བཀོད་ཁྱབ་འཐུས་ཚང་ནན་ཏན་ཞུ་རྒྱུ།
༥ རྒྱུན་ལས་ཚང་འཛོམས་ཐོག་སྤྱི་བྱེའི་ལས་དོན་སྐོར་གོ་བསྡུར་ཐག་གཅོད་གནང་འོས་རིགས་དང་ཕྱི་ཁག་ནས་འབྱོར་བའི་ཡིག་རིགས་སྒྲོག་སྦྱང་དང་འབྲེལ་འཕྲིན་ལན་སྩལ་ཕྱོགས་སོགས་བཀའ་བསྡུར་གནང་དགོས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཐད་སྐབས་སོ་
སོར་ཚོགས་གཙོས་སྟངས་འཛིན་གནང་རྒྱུ།
༦ ལྷན་ཚོགས་སྐབས་སྤྱིའི་ལས་དོན་ལ་དོ་སྣང་མེད་པར་སྒེར་ཡིག་འབྲི་ཀློག་དང་ལྷན་ཚོགས་མ་གྲོལ་བར་དགོངས་ཞུ་མེད་པར་འགྲོ་ཐལ་དང་ལས་བཅར་དུས་ཚོད་ལས་འགྱངས་རིགས་ནམ་ཡང་མི་ཆོག
༧ རྒྱུན་ལས་སྤྱི་འཐུས་དང་དེ་མིན་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ནས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སྤྱི་བྱིངས་སྨོས་ཅི།རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་འགན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་རིགས་ཀྱང་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་ཕྱིར་གང་བྱུང་འཁྱེར་ཐལ་མི་ཆོག
༨ ལས་ཁུངས་ནང་ལས་དོན་གང་རུང་ཞིག་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ཉེ་འབྲེལ་ལ་སོགས་གང་བྱུང་འཁྲིད་ཐལ་མི་ཆོག
༩ སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་ཕེབས་སྐབས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མཁོ་གལ་བྱུང་བ་མཉམ་འཁྱེར་དགོས་རིགས་དོ་བདག་ནས་ཁོངས་སོ་སོར་འཛིན་ཤོག་ཟུར་འབུལ་གྱིས་ཞུ་ལེན་དང༌། ཕྱིར་འཁོར་མཚམས་ཡིག་ཆ་གང་འཁྱེར་རྣམས་ཁོངས་སོ་སོར་རྩིས་འབུལ་དང་འབྲེལ་འཛིན་ཤོག་ཕྱིར་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་སུ་ཐད་ནས་སྤྱི་རྫས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་སྒེར་གྱིས་བེད་སྤྱོད་ནམ་ཡང་མི་ཆོག
༡༠ ཀ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་བརྗེ་ལེན།
༡ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་བརྗེ་ལེན་སྐབས་ཡིག་རིགས་གལ་ཆེ་ཁག་དང་སྤྱི་ལྷན་དངུལ་རྩིས་གནས་སྟངས་ཡིག་ཐོག་རྩིས་སྤྲོད་རྩིས་ལེན་ཞུས་རྗེས་རྒྱུན་ལས་སུ་སྙན་འབུལ་དགོས།
༢ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་བརྗེ་ལེན་སྐབས་ལས་དོན་མཇུག་སྐྱོང་རྒྱུས་མངའི་ཚིག་ཐོ་འཇོག་དགོས།
ཁ རྒྱུན་ལས་བརྗེ་ལེན།
སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་བརྗེ་ལེན་ནམ་བྱུང་ལ་སྡེ་ཚན་ཁོངས་གལ་ཆེའི་ཡིག་རིགས་དང་འཛིན་ཆས་སོགས་ཇི་ཡོད་
རྩིས་སྤྲོད་རྩིས་ལེན་དང༌། ལས་དོན་མཇུག་སྐྱོང་གི་ཚིག་ཐོ་འཇོག་དགོས།
ག རྒྱུན་ལས་བརྗེ་ལེན་གཏན་འཇགས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་སོ་སོའི་ཕ་མ་དང༌།བཟའ་ཟླ་གང་རུང་གི་ཕ་མ། དེ་བཞིན་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་ཇི་ཡོད། ཡང་ན་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་མེད་རུང་བུ་ཚབ་བམ་གསོས་ཕྲུག་ཉར་བ། དེ་བཞིན་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ་ཤག་ཚང་ཡོངས་གྲགས་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཚོགས་གཙོས་ངོས་སྦྱོར་གནང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་གང་དེའི་ཐོབ་ཐང་གཞིར་བཟུང་ནང་མིར་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཚང་ཡོད།ནང་མི་མཉམ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པས་སྔ་རྗེས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་
ཀྱི་དམིགས་བསལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་རྗེས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོར་ཞུ་དགོས་པ་དང་། ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཞུ་དགོས།
ང བདལ་གླའི་ཐོབ་ཐང་དངོས་ཆས་ལྗིད་ཚད་ཀི་ལོ་༡༢༠༠ ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་དངོས་ཆས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་འདེགས་
འགྱོག་བྱས་པའི་གླ་འབབ་སྤྲད་འཛིན་དགོས་པ་དང༌།རྒྱུན་ལྡན་དགོས་མཁོ་མ་ཡིན་པའི་ཚོང་ཟོག་དང༌།གཞན་གྱི་ཅ་

91

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།

དངོས་རིགས་འཁྱེར་མི་ཆོགརང་གི་དངོས་ཆས་རྣམས་མཉམ་འཁྱེར་བྱ་རྒྱུ་ལས་སྔ་ཕྱི་རིམ་འཛར་དུ་འཁྱེར་ན་གོང་
གསལ་ཐོབ་ཐང་མེད།འོན་ཀྱང་མཉམ་འཁྱེར་མི་ཐུབ་པའི་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་དང༌།རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་
ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ཅ་དངོས་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་དང་སྦྲགས་འོར་འདྲེན་ཆོག་པའི་ཚོགས་གཙོར་བཀའ་འཁྲོལ་
ཞུ་དགོས། ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་གནམ་བསྐྱོད་རིགས་ལ་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage)གནམ་སྒྲིག་ལྟར་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཐོགགནམ་ཐོག་(Cargo)བརྒྱུད་ཀི་ལོ་༧༥ ལས་མང་བ་འཁྱེར་
མི་ཆོག ཡང་རྒྱུན་ལྡན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage)ལྗིད་ཚད་གནམ་གྲུ་སོ་སོའི་ཚད་གཞི་ལྟར་མཉམ་འཁྱེར་ཆོག གཞུང་འབྲེལ་ཅ་དངོས་དེབ་རིགས་སོགས་མཉམ་འཁྱེར་དགོས་རིགས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་རིན་འབབ་ཇི་བྱེད་ཀྱང་ཐོབ་འཛིན་ལྟར་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགཅ དོས་རྒྱག་དང༌།ཅ་དངོས་འོར་འདྲེན། ལས་མིའི་ལས་གླ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྤོམ་ཚོད་སྒོར་༥༠༠།༠༠རེ་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌།
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༦༠༠ནང་ཚུན་འགྲུལ་བཞུད་སྣུམ་འཁོར་རམ། དོས་སྐྱེལ་འཁོར་གླའི་འབབ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ།
ཆ བདལ་གླ་སྤོམ་དངུལ་ཞུས་ན་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་གཟིགས་ཚེ་མང་མཐར་སྒོར་༢༠༠༠བཀའ་འཁྲོལ་གནང་ཆོགཇ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་དང༌།རྒྱུན་ལས་བརྗེ་ལེན་སྐབས་རྩིས་སྤྲོད་རྩིས་ལེན་དང༌། ལས་དོན་རྒྱུས་མངའི་ཆེད་
ཉིན་གསུམ་རིང་ལས་དོད་དང་མགྲོན་ཁང་དོད་འཐོབ་རྒྱུ།
ཉ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་དང༌།རྒྱུན་ལས་བརྗེ་ལེན་སྐབས་རྒྱུན་ལས་ལས་བཅར་ཞུ་མཁན་དང་འཕོས་མཁན་སྤྱི་
འཐུས་ལ་སོ་སོའི་གཏན་སྡོད་ས་གནས་ནས་རྡ་ས་བར་ཡར་མར་ལམ་བར་གཏན་འབེབས་ཉིན་གྲངས་ཇི་འགོར་ལ་
ལས་དོད་དང་ཉིན་དོད་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། རྒྱུན་ལས་ཀྱི་སྡེ་ཚན།
ཚོགས་གཙོ་བགྲེས་གཞོན་གཉིས་ཕུད་དེ་བྱིངས་རྣམས་གཤམ་གསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གསུམ་ལ་ལས་བགོས་གནང་རྒྱུ།
༡ རྒྱུན་འབྲེལ་སྡེ་ཚན།
བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཚོགས་ཆུང་ཁག་གི་ལས་དོན་སྐོར་འགན་འཁུར་ཞུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གཞི་
གཞིར་བཟུང་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།
༢ ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཚན།
ཀ འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱ་དཀར་ནག་སྒོས་སུ་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་བསྟུན་
ཕྱི་དྲིལ་ཞུ་སྒོ་དང་ཛ་དྲག་གི་ལས་འགུལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་གསར་སྤེལ་ཞུ་དགོས་རིགས་
སྐབས་སོ་སོར་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཆོག་མཆན་དང་འབྲེལ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།

92

ཁ ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་དམིགས་བསལ་གློ་བུར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས་པའི་ཞལ་པར་རམ།སྙན་ཤོག་འབྱོར་ཚེ་རྒྱུན་ལས་པ་ཚོས་སྐབས་བསྟུན་དགོངས་བཞེས་བཀའ་བསྡུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ།
༣ འཛིན་སྐྱོང་རྟོག་ཞིབ་སྡེ་ཚན།
གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལེགས་བཅོས་ཐོག་ཁོངས་སོ་སོའི་སྒྲིག་གཞི་རྩ་བཟུང་
དང་འབྲེལ་ལས་དོན་སྐོར་ཡར་རྒྱས་ཚགས་ཚུད་ཡོད་མེད་དང་དགེ་སྐྱོན་ཅི་མཆིས་ཉམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ། དེ་འབྲེལ་ལེགས་
སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་བསམ་ཚུལ་དང་གཞེན་སྐུལ་བྱ་འོས་རིགས་སྐབས་སོ་སོར་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཆོག་མཆན་དང་འབྲེལ་ལག་
ལེན་བསྟར་རྒྱུ།
གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་དོན་ཅི་བྱས་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་རྒྱུན་ལས་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་དང༌།བཀའ་
བསྡུར། ཐག་གཅོད་བཅས་གནང་སླད་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་སྐབས་སོ་སོར་སྡེ་ཚན་རང་ཁོངས་ནས་སྙན་སེང་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། གུང་གསེང་ཁག
༡ ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ལས་དོན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་གཤམ་གསལ་ནད་དགོངས་ཁག་ཕུད་ལས་དོན་གནང་རྒྱུན་གྱི་བདུན་རེར་ཉིན་རེ་རྩིས་མང་མཐའ་ཉིན་གྲངས་༥༢ ཡོད། ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ཞུས་རྗེས་ལོ་འཁོར་ལས་རྒྱུན་མ་ཚང་གོང་རྒྱུན་
ལས་སུ་མ་བཞུགས་ཚེ་ལས་ཉིན་ཇི་ཆད་ཀྱི་རྩིས་བསྐོར་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ཇི་ཆད་ཀྱི་ལས་དོད་གཅོག་རྒྱུ། ལས་དོན་
ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་རིགས་ལ་ཛ་དྲག་གི་གུང་གསེང་དགོས་གལ་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་བཀོད་དགོངས་སྙན་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་བཀའ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གཟིགས་ཚེ་ལས་དོད་མེད་པའི་གུང་གསེང་མང་མཐའ་ཉིན་༣༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་གནང་ཆོག དེ་ལས་བརྒལ་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་དགོངས་པ་ཞུས་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
ཀ གོང་གསལ་ནད་དགོངས་ཁག་ཕུད་ཅེས་པ་ནི་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་གང་ཞིག་ནད་མནར་ཚབས་ཆེས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་ཉལ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ན་ལས་དོད་མེད་པའི་ནད་དགོངས་ཇི་ཙམ་གནང་དགོས་མིན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་
ནས་སྐབས་བསྟུན་དགོངས་དཔྱད་གནང་རྒྱུ།
ཁ རྒྱུན་ལས་སྤྱི་འཐུས་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཕྲུ་གུ་བཙས་དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལས་དོད་ཡོད་པའི་གུང་གསེང་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཕྲུ་གུ་ཤོར་བ་དང༌།མངལ་རླུགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིང་ཚད་ཟླ་བ་གཉིས་བར་ལས་དོད་ཡོད་པའི་
གུང་གསེང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག
༢ རྒྱུན་ལས་གང་ཞིག་སྒེར་དོན་ཆེད་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ལས་མ་བརྒལ་བར་དགོངས་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་གཙོར་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། དེ་ལས་མང་བ་ཞུ་དགོས་མཆིས་ཚེ་ཉུང་མཐར་བདུན་ཕྲག་གཅིག་སྔོན་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་ཏེ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
༣ གུང་གསེང་གི་དུས་ཚོད་བཟུང་སྟངས་ནི་དཔེར་ན་ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན་གུང་གསེང་བསྐྱོད་དུས་འཁེལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཉིན་

93

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།
རེས་གཟའ་ཉི་མ་སོགས་འཆར་ཅན་གུང་གསེང་གང་རུང་འཁེལ་ཚེ་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཚེས་༢ནས་འགོ་འཛུགས་ཆོག་པ་དང༌།
གུང་གསེང་རྫོགས་དུས་ཀྱི་རེས་གཟའ་ཉི་མ་སོགས་འཆར་ཅན་གྱི་གུང་གསེང་འཁེལ་ན་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ལས་བཅར་ཆོག་
པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ལས་ཉིན་མཐའ་མ་དང༌།གུང་གསེང་རྗེས་ཀྱི་ལས་ཉིན་གཉིས་ལ་ལས་བཅར་མེད་ཚེ། དེའི་བར་ཚུད་པའི་
གཞུང་འབྲེལ་གུང་གསེང་ཇི་ཡོད་དགོངས་ཞུ་ལ་བརྩི་རྒྱུ།
༤ གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་འཁེལ་བའི་རེས་གཟའ་སྤེན་པ་ཉི་མ་དང༌།གཞུང་འབྲེལ་གུང་གསེང་ཁག་འཁེལ་བར་གུན་གསབ་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག་ཅིང༌། ཕྱོགས་བསྐྱོད་རིང་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ཞུ་སྤྲོད་བྱུང་ཚེ་དེའི་རིང་ཉིན་དོད་མེད།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། རྒྱུན་ལས་ཚུགས་གྲོལ།
༡ རྒྱུན་ལས་ཚུགས་གྲོལ་གྱི་དུས་ཚོད་ནི།གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་སྤྱི་མཚུངས་གནང་རྒྱུ།
༢ ལས་ཁུངས་ཚུགས་དུས་ལས་སྐར་མ་༡༥འགྱངས་རིགས་འབྱོར་དེབ་ཞིབ་འཇུག་པས་འབྱོར་ཐོ་འགོད་དེབ་ཚོགས་གཙོར་སྤྱན་བསྟར་དང་འབྲེལ་ཆུ་ཚོད་སྐར་མ་༡༥རེ་ཐེངས་གསུམ་བསྟུད་མར་འགྱངས་ཚེ་ལས་དོད་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ནས་
ཉིན་གཅིག་གཅོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དགུ་པ། གསང་རྒྱ།
རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་དོན་དམིགས་བསལ་དགོས་དབང་ཅན་གསང་རྒྱ་ཞུ་དགོས་རིགས་སྐབས་སོ་སོར་ཚོགས་གཙོས་བཀའ་
ཁྱབ་ཕེབས་དགོངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཚང་མས་ཕྱིར་བསྒྲགས་མི་བྱ་བའི་གསང་རྒྱ་ཐུབ་ངེས་ཞུ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། སྒྲིག་གཞི་བརྩི་སྲུང༌།
གོང་གསལ་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ནང་ཚིག་གསལ་འཁོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱུན་ལས་པ་ཚང་མས་འགལ་མེད་བརྩི་སྲུང་ཞུས་
ཐོག་སྔོན་དུ་དམ་བཅའ་ཕུལ་བའི་ཚིག་དོན་རྣམས་སེམས་བཅངས་རྒྱུན་འཁྱོངས་དང་འབྲེལ་ལས་དོན་ཐོག་འཁུར་སེམས་ཆེ་བསྐྱེད་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། གཟིགས་གསོལ།
སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ལོ་གཅིག་ཡིན་སྟབས་ལས་རྒྱུན་ལོ་རེ་རྫོགས་མཚམས་སུ་བསྐྱར་འདེམས་བྱུང་མིན་
ལ་མ་ལྟོས་པར་ལས་རྒྱུན་སྐབས་སོ་སོའི་གཟིགས་གསོལ་ཟླ་གཅིག་ཕོགས་འབབ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དངུལ་རྩིས་དམིགས་བསལ་རྒྱུན་གྲོན་ཁོངས་འཆར་གཞི་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུས་ཏེ་གནང་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོངས་པའི་རིགས་
ལ་གཟིགས་གསོལ་མི་འཐོབ། ལས་རྒྱུན་བརྩི་ཕྱོགས་ཐད་ལོ་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་རྒྱུན་ལས་སུ་ཞུགས་པ་དང༌། ཐོབ་གསེང་རྣམས་རྫོགས་ཏེ་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༡༦ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞུས་རིགས་ལ་ལས་རྒྱུན་ལོངས་པར་བརྩི་རྒྱུ་ཡིན།

94

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་མཚམས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

95

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༢༠ ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༣ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༢༠ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ཟླ་༨ ཚེས་༡༦ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༦༡པའི་ནང་གསལ་ལྟར་གཏན་འཇགས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེ་གཅིག་དང༌།
དེའི་འོག་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་དང༌། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ས་དམིགས་ཇི་དགོས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཐག་གཅོད་ལྟར་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེའི་འགན་དབང༌།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཆར་འཕར་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཡོངས་ལ་ཚོགས་ཚེས་དང༌།དུས་ཡུན།ས་གནས་བཅས་འཁོད་པའི་
ཚོགས་སྐོང་བརྡ་ཁྱབ་གཏོང་རྒྱུ།
༢ སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་འདུ་ནམ་ཚོགས་ལ་ཚོགས་འདུའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གོ་སྒྲིག་དང་པར་འདེབས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོར་དུས་
ཐོག་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུ་རྒྱུ།
༣ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་དང་ལས་རིམ་ཚོགས་ཆུང་བཅས་ཀྱི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་ལས་རིམ་གཏན་འབེབས་དང་གསལ་
བསྒྲགས་དུས་ཐོག་ཞུ་རྒྱུ།
༤ གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་བ་ཁག་དུས་ཐོག་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་ངམ།སྲིད་སྐྱོང་།འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་སོ་སོ་བཅས་ལ་འབུལ་གཏོང་དང་བཀའ་ལན་དུས་ཐོག་འབྱོར་མིན་རྟོག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ།
༥ གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེ་དག་རིམ་པས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་སྟེ་ཞུ་དག་དང་བདག་གཉེར་བྱ་རྒྱུ།
༦ ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང༌།ཁྲིམས་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི། གྲོས་ཆོད་བཅས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་ཡིག་
ཆ་ངོ་མ་རྣམས་གཞུང་ཁྲ་དཀར་ཆག་དང་བཅས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ།

96

༧ ཁྲིམས་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་པར་སྐྲུན་བྱེད་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་མི་ཡོང་ཆེད་ཞུ་དག་དང༌། དག་མཆན་སྤྲོད་རྒྱུ།
༨ ཚོགས་ཆེན་སྐབས་ཟུར་ཉན་དང་གསར་འགོད་པ་རྣམས་གཏོང་རྒྱུར་སྟངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
༩ ཚོགས་ཆེན་སྐབས་གྲོས་ཚོགས་གསར་ཤོག་འདོན་སྤེལ་ཚད་ལྡན་ཡོང་བའི་གོ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ།
༡༠ ཚོགས་ཆེན་སོ་སོའི་སྐབས་ཕྱོགས་ཕེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་ཡུལ་གྲ་སྒྲིག་གནང་དགོས་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་སྣེ་ཤན་
བྱ་རྒྱུ།
༡༡ རྒྱུན་ལས་དང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་ཆུང་ཁག་གི་ཚོགས་འདུའི་གོ་སྒྲིག་དང་ཡིག་ཆ་བདག་ཉར་བཅས་འཚེམས་མེད་བྱ་རྒྱུ།༡༢ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཁག་གསར་སྒྲིག་དང་བསྐྱར་

བཅོས་དགོས་རིགས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ཟིན་བྲིས་འགོད་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཉིས་ལ་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་སྐོར་གསལ་འདེབས་དང་མཐུན་འགྱུར་བྱ་རྒྱུ།
༡༣ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་མ་ལག་དང་ལས་ཁུངས་ཁག དེ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་འཛིན་ཆས་དང་ཡོ་བྱད་རྣམས་མཁོ་སྒྲུབ་དང་བདག་གཉེར་ཉམས་གསོ་བཅས་ལ་ལྟ་རྟོག་བཀོད་འདོམས་བྱ་རྒྱུ།
༡༤ རྒྱུན་དུ་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་ཡིག་འགྲུལ་དང༌། དངུལ་རྩིས། ཕྱི་མིར་འབྲེལ་གཏུག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་

དོན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ལྟ་རྟོག་འགོ་འདོམས་བྱ་རྒྱུ།
༡༥ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་དང་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཞུ་བཅས་དུས་ཐོག་ཏུ་འགོད་འབུལ་བྱ་རྒྱུ།
༡༦ གཞན་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་སྒོ་ཆེ་ཕྲ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་དུས་ནས་དུས་སུ་བཀོད་བྱུས་ཇི་གནང་གི་ལས་དོན་ཁག་བསྒྲུབ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡོད།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེའི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང༌།
༡ ཚོགས་གཙོ་ཐུན་མོང་ངམ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་རུང་ནས་རྒྱུན་ལས་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་རྒྱུན་ལས་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་མོས་མཐུན་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་ཚོགས་དྲུང་གནས་སྤོས་མི་ཆོག
༢ ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་བཀའ་དྲུང་དང་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དང༌།བཞུགས་གྲལ་བཀའ་དྲུང་
དང་ཚོགས་དྲུང་སོ་སོའི་ཞབས་ལོ་རྒན་གཞོན་ལྟར་དགོས་རྒྱུ།
༣ གནས་སྤོས་ཆོག་པའི་ཚོགས་དྲུང་དེས་རང་མོས་གནས་སྤོས་ཞུས་རིགས་ཚོགས་གཙོ་ཐུན་མོང་གིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་དང༌།བཀའ་ཤག་ལ་གོ་བསྡུར་ཐོག་ཚབ་གསར་བསྐོ་གཞག་བྱུང་འཕྲལ་གནས་སྤོས་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ནམ་དགོས་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མང་མོས་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་
ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

97

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ཁྲིམས་ཡིགདོན་ཚན་དང་པོ། ཁྲིམས་ཡིག་གི་མིང༌།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། འགོ་འཛུགས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ཟླ་༨ ཚེས་༢༦ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ད གོས་དམིགས།
མང་གཙོ་རིང་ལུགས་སྤྱི་སྲོལ་ལྟར་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དང༌། དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་སྲུང༌། གྲོས་ཚོགས་
ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་ཁྲིམས་མཐུན་དང༌།མགྱོགས་མྱུར་འཇོན་ཐང་ལྡན་པར་བྱ་རྒྱུར་འགལ་རྐྱེན་མི་འབྱུང་བ། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱབ་

ཁོངས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་འཛིན་སྐྱོང་གཞན་དབང་སྟབས་བསྟུན་མི་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་ཁང་ཡན་
ལག་དང་བཅས་པ་ཟུར་བཅད་ཐོགཁང་ཁུངས་བེད་སྤྱོད་དང༌།སྲུང་སྐྱོབ།འཛུལ་ཞུགས།ཟུར་ཉན་ལྟ་སྐོར་བ་བཅས་ཀྱི་མཚམས་

འཛིན་རྣམས་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོའི་ཐད་ཀའི་སྟངས་འཛིན་བཀོད་བྱུས་འོག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྤྱི་འཐུས་ཁང་པའི་གསལ་བསྒྲགས།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདག་དབང་ཚད་ལྡན་འོག་ཡོད་པའི་ཁང་པ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་གསར་རྒྱག་བྱས་
པའམ། དེ་ལས་གཞན་པ། ཡང་ན་ཁྲིམས་མཐུན་ཁང་གླར་བླངས་པའི་ཁང་པའམ། ཁང་མིག་གང་རུང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཁང་པར་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བཞིན་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་འཛིན་སྐྱོང་བཀོད་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་འཐུས་དང༌།གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཚེས་གྲངས་ནས་བཟུང་དེར་གསལ་ཁང་པའམ།ཁང་མིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བདག་དབང་དུ་གྱུར་
པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པ་བེད་སྤྱོད།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པར་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་ཁང་ཁུངས་གང་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་མ་
ཡིན་པའི་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ཆེད་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོའི་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོག

98

༢ གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ཆེད་དུས་ཡུན་ངེས་ཅན་བར་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོའི་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་ན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག
༣ གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ལས་དོན་དང༌།གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་ལས་བྱེད་སྡོད་ཤག་དང་གཉེར་ཚང་ལྟ་བུར་བེད་སྤྱོད་ཆེད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་གཏོང་མི་ཆོགདོན་ཚན་དྲུག་པ། ཁང་པ་ཕྱིར་སློགཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ཁང་པའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་ཉམས་གསོ།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཁང་ཁུངས་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་ཉམས་གསོ་ཚོགས་དྲུང་
ལས་ཁུངས་ནས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེའི་ཆེད་ལོ་ལྟར་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྔོན་རྩིས་སུ་རྩིས་འགོ་ཟུར་དུ་འཁྱེར་དགོས།༢ ཉམས་གསོ་དང་གསར་རྒྱག་གང་ཡིན་གྱི་ཨར་ལས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་རམ།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཀྱི་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་བརྒྱུད་དངུལ་འབབ་ཟུར་བཅུག་གིས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ཁྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ནམ་དགོས་མཚམས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མང་མོས་བསྐྱར་བཅོས་ལ་
སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

99

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་ངལ་སེལ་ཐེབས་རྩའི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་ངལ་སེལ་ཐེབས་རྩའི་སྒྲིག་གཞི་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༢༤ ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༧ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཐེབས་རྩའི་དགོས་དམིགས།
བོད་མི་དང༌།བོད་མིར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་རིགས་སུར་ཡང་གློ་བུར་རྐྱེན་ངན་དབང་གིས་ངལ་སེལ་དགོས་མཁོ་བྱུང་སྐབས་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གནས་ཚུལ་དང༌། དགོས་གལ་ལ་གཟིགས་པའི་ངལ་སེལ་མཐུན་རྐྱེན་འཕྲལ་དུ་སྤྲོད་ཐུབ་པའི་ཆེད་ཐེབས་རྩ་འདི་བཙུགས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཐེབས་རྩའི་མ་དངུལ་བསྡུ་ལེན།
༡ ངལ་སེལ་ཐེབས་རྩ་འདིའི་ཆེད་སྲིད་གཞུང་དང༌། ཚོགས་པ།སྒྲིག་འཛུགས། སྐྱེ་བོ་སྒེར་བཅས་སུས་ཀྱང་ཞལ་འདེབས་
འབུལ་འདོད་ཡོད་ན་ཚོགས་གཙོའམ། ཚོགས་གཞོན། ཡང་ན་ཚོགས་དྲུང་བཅས་སུ་རུང་ལ་འབུལ་ཆོག་ཅིང༌། ཚོགས་གཙོ་
ཐུན་མོང་གིས་ཞལ་འདེབས་ལེན་འོས་མིན་ཞིབ་འཇུག་གིས་ལེན་འོས་ངེས་རྙེད་བྱུང་ན་ལེན་ཆོག
༢ དགོས་གལ་བྱུང་ན་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཐོག་ཞལ་འདེབས་ཆེད་དམིགས་བསལ་སྐུལ་སློང་བྱེད་པ་དང༌།འདུ་འགོད་ཀྱི་

ལས་འགུལ་གང་འོས་སྤེལ་ཆོག
༣ སྤྱི་ལྷན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱག་རྟགས་དང༌།ཅ་དངོས་མཁོ་མེད་རིགས་ཚོང་བསྒྱུར་དང༌།འགྲོ་ཡུལ་ངེས་ཅན་མེད་པའི་འབུལ་དངུལ་བྱུང་རིགས། ཕྱིར་སློག་མ་དགོས་པའི་ལས་དོན་གཞན་གྱི་དངུལ་ལྷག་བཅས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ལྟར་ཐེབས་
རྩའི་མ་དངུལ་དུ་བཅུག་ཆོག
༤ ལོ་ལྔ་རེའི་མཚམས་མ་དངུལ་གྱི་སྐྱེད་འབབ་ངལ་སེལ་དུ་གཏོང་ལྷག་བསྡད་ཚེ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་ཉུང་བ་ཞིག་མ་དངུལ་ཐོག་བསྣན་དགོས།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ངལ་སེལ་སྤྲོད་ཡུལ།
བཙན་བྱོལ་བོད་མི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་ནོ་ཅོག་དང༌།བོད་མི་མིན་ཡང་བོད་མིའི་གཞུང་འབྲེལ་དང་
གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་དམ།མཐུན་འགྱུར་བྱེད་མཁན།བོད་མིར་ཆབ་སྲིད་དང༌།ཤེས་ཡོན། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གང་རུང་ཐོག་འབྲེལ་ལམ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་རིགས་རྣམས་ངལ་སེལ་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག

100

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ངལ་སེལ་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་བྱུང་རྐྱེན།
༡ ངལ་སེལ་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་བྱུང་རྐྱེན་ནི།གློ་བུར་འབྱུང་བའི་འཇིགས་པའམ།བརྡབ་ཆགསྲིད་དོན་ནམ་ཉེན་ཁ་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡུལ་བྱོལ་བྱ་དགོས་བྱུང་བ།རྐུན་ཇག་གིས་འཕྲོག་བཅོམ།སྲོག་ཉེན་ཡོད་པའི་ནད་མནར་ཚབས་ཆེར་སྨན་བཅོས་ཀྱི་
མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་བཅས།
༢ དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱུང་རྐྱེན་གཞན་ཡང་ངལ་སེལ་སྤྲོད་དགོས་སུ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་དྲུག་པ། ངལ་སེལ་ཐེབས་རྩའི་འདུ་འགོད།
༡ ངལ་སེལ་ཐེབས་རྩའི་མ་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་བརྟན་ཆ་ཡིད་ཆེས་ཅན་གྱི་སྐྱེད་འབབ་གང་མཐོ་ཡོད་པའི་མ་འཛུགས་ཁག་
གི་ནང་གཏན་འཇགས་བཅོལ་འཇོག་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། ཐེབས་རྩར་ཞལ་འདེབས་བྱུང་རིགས་སྐྱེད་ཡོད་མ་འཛུགས་མ་བྱས་
པར་ཟླ་བ་གཉིས་ལྷག་ཉར་མི་ཆོག
༢ མ་འཛུགས་བྱ་ཡུལ་གར་བཟང་དུས་ནས་དུས་སུ་ཚོགས་གཙོ་ཐུན་མོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་ཐག་གཅོད་ཀྱིས་མ་འཛུགས་ལས་
དོན་འཐུས་ཤོར་མེད་པ་བྱེད་དགོས།
༣ སྐྱེད་འབབ་ཟླ་དྲུག་རེའི་ནང་ལེན་ཏེ་དངུལ་ཁང་གང་རུང་དུ་བསྲི་ཚགས་རྩིས་འགོའི་འོག་བཅུག་ཉར་བྱེད་དགོས།
༤ ཟླ་བ་དྲུག་རེ་བཞིན་སྐྱེད་འབབ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་དངུལ་འབོར་རྩིས་ཁྲ་ཚོགས་གཙོ་ཐུན་མོང་གིས་ཤེས་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན།
༥ ཐེབས་རྩའི་མ་འཇོག་དང༌། དངུལ་ཁང་རྩིས་ཁྲ་བཅས་ཚོགས་གཙོའི་ངལ་སེལ་མ་དངུལ་མིང་ཐོག་འཇོག་དགོས།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ངལ་སེལ་སྤྲོད་སྟངས།
༡ ངལ་སེལ་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནམ་བྱུང་མཚམས།སྐབས་དེར་ཐེབས་རྩའི་སྐྱེད་འབབ་ཇི་ཡོད་བསྡོམས་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༢༥ ལས་མ་བརྒལ་བའི་དངུལ་འབོར་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་དང༌།བརྒྱ་ཆ་༣༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞིག་ཚོགས་
གཙོས་ཐད་ཀར་ཐག་གཅོད་ཀྱིས་སྤྲོད་ཆོག
༢ སྐྱེད་འབབ་ཀྱི་བསྡོམས་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༣༠ ལས་བརྒལ་བ་དང༌།མ་དངུལ་ནས་སྤྲོད་དགོས་བཅས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་ཐག་

གཅོད་བྱེད་དགོས།
༣ ཐེབས་རྩའི་མ་དངུལ་ནས་ངལ་སེལ་སྤྲོད་དགོས་ནམ་བྱུང་སྐབས་མ་དངུལ་སླར་གསོ་ཐུབ་ཐབས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལས་
འགུལ་སྤེལ་ཆོག
༤ ལོ་འཁོར་སྐྱེད་འབབ་ནས་ངལ་སེལ་སྤྲོད་སྐབས་སྐྱེད་འབབ་མ་འཁོར་སྔོན་དུ་སྤྱི་ལྷན་གྱི་དངུལ་འབབ་གཞན་ནས་སྔ་འདོན་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱད་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ནམ་དགོས་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མང་མོས་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་
ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

101

༄༅། །བོད་མི་མང་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་ལས་དོན་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་བཞེས་

བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
བོད་མི་མང་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་ལས་དོན་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་བཞེས་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་
ལོ་༢༡༤༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།སྒྲིག་གཞི་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༣༦པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཞི་པ། འགོ་འཛུགས།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་བཀོད་ཉིན་ནས་རྩ་འཛིན་
ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། གཞུང་འབྲེལ་ངོས་བཞེས་གནང་ཕྱོགས།
༡ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་ཁག་དང༌། སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་དབུ་འཁྲིད་བླ་ཆེན་རྣམ་པ།སོ་སོའི་སྡོད་གནས་ཀྱི་མངའ་སྡེའི་ནང་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་ཕེབས་བསུ་སྐྱེལ་དུ་བཅར་བ་རྣམས་
གཞུང་འབྲེལ་དུ་ངོས་བཞེས་གནང་རྒྱུ།
༢ ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱི་ཕེབས་བསུ་སྐྱེལ་སྐབས།རང་ཉིད་སྡོད་གནས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་མིན་
ཡང་ངེས་པར་དུ་བཅར་དགོས་བྱུང་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
༣ ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ལ་ས་གནས་མངའ་སྡེ་དེར་ཚོགས་འདུ་དང་མཛད་སྒོར་མགྲོན་བརྡ་འབྱོར་རིགས་དང༌།གཞན་ཡང་འཚམས་འདྲི་དང་ཐུགས་གསོ་བཅས་སུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ཚེ། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སམ། ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་

102

པོར་སྙན་སེང་དང་འབྲེལ་དགག་བྱ་མེད་ན་གཞུང་འབྲེལ་དུ་ངོས་བཞེས་གནང་འཐུས།
༤ རང་ཉིད་སྡོད་གནས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་མིན་ཡང་ས་གནས་གཞན་དུ་ངེས་པར་བཅར་དགོས་བྱུང་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
༥ རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཁག་དང་། བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་ཁགབོད་རིགས་མཐུན་ཚོགས་ཁག་ཐུན་མོང་གི་ལོ་འཁོར་ཚོགས་ཆེན་དང་། བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཁག་དང་། བོད་རིགས་སྤྱི་
མཐུན་ཚོགས་པ་ཁག བོད་རིགས་མཐུན་ཚོགས་ཁག་ཐུན་མོང་གིས་བོད་དོན་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྐབས་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་
འཐུས་རྣམས་ཕེབས་པར་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་བཞེས་གནང་རྒྱུ།
༦ སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་གཞུང་འབྲེལ་དུ་ངོས་བཞེས་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་བ་དང་འབྲེལ་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་ལམ་སྟོན་གནང་
འཐུས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ཕེབས་སྒྲིག་མཐུན་རྐྱེན།
༡ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་ཁག་ཏུ་བཞུགས་གྲལ་སྒྲིག་ཕྱོགས་སྒྲིག་གཞིའི་དགོངས་དོན་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱེད་
དགོས།
༢ ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་དབུ་འཁྲིད་བླ་ཆེན་རྣམ་པ་ཕེབས་བསུ་སྐྱེལ་དང༌།སོ་སོའི་སྡོད་གནས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་ཁག་བཅས་ལ་བཅར་སྐབས་ཕེབས་འཁོར་གོ་སྒྲིག་མེད་ཚེ་གླ་འཁོར་
གླས་ཏེ་འཛིན་གསལ་འགྲོ་གྲོན་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྩིས་ཁོངས་ནས་གཏོང་འཐུས།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ལ ས་བསྡོམས་དང་རྩིས་ཁྲ།
གཞུང་འབྲེལ་དུ་ངོས་བཞེས་གནང་བ་ཁག་གིས་ལས་བསྡོམས་དང་རྩིས་ཁྲ་བཅས་ལས་དོན་གྲུབ་ནས་ཉིན་༡༥ནང་ཚུད་སྤྱི་
འཐུས་རྒྱུན་ལས་དང་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྩིས་ཁང་བཅས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་ཟིན་པ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སམ། སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་འཆར་
འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།

103

༄༅། །ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཉིན་རེའི་ལས་དོད་དང་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁག་གི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཉིན་རེའི་ལས་དོད་དང་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁག་གི་སྒྲིག་གཞི་ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༠ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༨༥པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ཟླ་༣ ཚེས་༢༤ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཉིན་རེའི་ལས་དོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང༌།
ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་དངོས་སུ་ཚུགས་རིང་ཉིན་རེའི་ལས་དོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་དུས་ནས་

དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། འགྲིམ་འགྲུལ་ཟུར་ཕོགས།
ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༢བརྒལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་༦ ཡན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ལམ་གྲོན་དང་ཟུར་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་
ཡོད།དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༦མན་དང་ཆུ་ཚོད་༣ ཡན་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འཐོབ་རྒྱུ།འགྲིམ་འགྲུལ་དང་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ས་གནས་སོ་སོའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་ཇི་ཐོབ་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་
བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

105

༄༅། །བོདེ་མིའི་སྒིག་འཛུགས་ཀི་འཛིན་སྐྱོང་དེང་འབྲེལོ་བའི་སྒིག་གཞི་ཁག

106

དཀར་ཆག

༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།---༡༠༧
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༥པ་དང་།༦པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ་སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་དང་།
ཁྱབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ཟུར་འཛར་མཚན་ཐོ་གཏན་འབེབས།---------------------------------------༡༡༤

༢ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།--༡༢༥༣ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-------------------------༡༣༧
༤ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལས་དོན་གཟེངས་ཐོན་རྣམ་པར་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།----༡༤༧
༥ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-----------༡༥༡ཟུར་འཛར་ཁག--༡༦༠
༦ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག--༡༦༥ཟུར་འཛར་ཁག--༡༧༠
༧ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག---༡༧༥

107

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༩ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༣༠འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ཟླ་༨ ཚེས་༢༧ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ཡོངས་དང༌།རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་རྣམས་ལ་
ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཁགཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་རིམ་པ་གཤམ་གསལ།
༡ བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་ཁགཀ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༩པའི་ནང་གསེས་༢ནང་གསལ་ལྟར་འགན་དབང་སྤྲད་པའི་བཀའ་བློན་ཞིག་གིས་ཐད་
ཀའི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་ལས་རིགས་ལྟར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་དབུས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་རྣམས་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་
ཡིན།(ད་ཡོད་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་དང་པོར་གསལ།)
ཁ བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་ཤིག་གསར་འཛུགས་དང་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུར་བཀའ་ཤག་གིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་མོས་མཐུན་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
ག བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་དྲུང་ཆེའི་འོག་དགོས་ངེས་འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ས་མིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་དགོས།
ང བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་གཅིག་ནང་ལས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གལ་ཆེའི་སྡེ་ཚན་ཁག་ཁ་ཤས་ཡོད་ཚེ་འགན་འཛིན་

108

དྲུང་ཆེ་རེ་བསྐོ་གཞག་ཆོག་པ་དང༌། དེ་མིན་ལས་རིགས་སྡེ་ཚན་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་ན་དེ་དག་གི་འགན་འཛིན་དྲུང་
ཆེ་ལས་འཕར་རམ།ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་ཞིག་གིས་བྱ་འཐུས།དྲུང་ཆེས་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ལ་འགན་འཁུར་ལན་
འདེབས་དགོས།
༢ སྐུ་ ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཁགཀ བཀའ་ཤག་གིས་བསྐོ་འཛུགས་གནང་ཞིང་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་མཚན་གནས་

བསྩལ་བའི་དོན་གཅོད་དམ། དེ་དང་གནས་ཚད་མཉམ་པའི་སྐུ་ཚབ་ཁག་གི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་
ལས་ཁུངས་ཁག་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཡིན།(ད་ཡོད་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་གཉིས་པར་གསལ།)

ཁ ལས་ཁུངས་དེ་དག་གི་འགན་འཛིན་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་ཅན་གྱི་སྐུ་ཚབ་རེ་དགོས་པ་དང༌། དེའི་འོག་ལས་དོན་ལ་གཞིགས་པའི་ལས་བྱེད་ཇི་དགོས་ཀྱི་ས་མིག་གཏན་འབེབས་དང་འབྲེལ་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ།

ག སྐུ་ཚབ་ཁག་གིས་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་བརྒྱུད་བཀའ་ཤག་ལ་འགན་འཁུར་ལན་འདེབས་ཞུ་དགོས།
ང ལས་ཁུངས་འདི་རིགས་གསར་འཛུགས་དང་ཕྱིར་བསྡུ་ཇི་དགོས་བཀའ་ཤག་གིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་མོས་མཐུན་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༣ གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཁགཀ བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་གང་རུང་ངམ། དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་གང་རུང་འོག་དབུས་དང་ས་གནས་གང་དུའང་ཐད་ཀར་བཀོད་སྒྲིག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་ཁག་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཡིན།(ད་ཡོད་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་གསུམ་པར་གསལ།)
ཁ ལས་ཁུངས་འདི་དག་གི་འགན་འཛིན་གནས་རིམ་ཇི་དགོས་སྐབས་མཚམས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་དང༌།
འགན་འཛིན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་རིམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་འགན་འཛིན་ལ་འགན་འཁུར་ལན་འདེབས་ཞུ་དགོས།
ག ལས་ཁུངས་འདི་རིགས་གསར་འཛུགས་དང་ཕྱིར་བསྡུ་ཁྱབ་ཁོངས་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་རྒྱབ་གཉེར་ཐོག་བཀའ་ཤག་གི་ཐག་གཅོད་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།
༤ དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས།
ཀ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་ཁུངས། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས།བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང༌།རང་དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་
ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས།གཞན་ཡང་དེ་དག་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་རྣམས་དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་ཡིན།(ད་ཡོད་དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་བཞི་པར་
གསལ།)

ཁ སྡེ་ཚན་དེ་དག་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང༌། ལས་བྱའི་རིགས་འབྲེལ་ཡོད་སྒྲིག་གཞི་ཁག་ནང་གསལ་ལྟར་
བཀོད་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ།

109

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

ག སྡེ་ཚན་དེ་དག་གི་འགན་འཛིན་དང༌། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ལས་བྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་གོང་རིམ་ལ་འགན་འཁུར་
ལན་འདེབས་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ཁྱབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་ཁག
༡ འཛིན་སྐྱོང་དབང་བྱུས་འོག་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁགཀ བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་གང་རུང་ངམ། དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་གང་རུང་གིས་དགོས་དམིགས་
ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གི་སླད།གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་འོག་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཤིང༌། ལས་བྱེད་གང་
འཚམས་རེ་གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ་གྱིས་འགན་འཛིན་ཚོགས་མིར་ཡོད་པ་དང༌། དགོས་དངུལ་གཞུང་གིས་གཏོང་དགོས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཆར་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཁག་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལམ་སྟོན་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་འཛིན་སྐྱོང་དབང་བྱུས་འོག་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཡིན།(ད་ཡོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་ལྔ་པར་གསལ།)
ཁ སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་བརྗེད་བྱང་དང༌།སྒྲིག་གཞི་ཁག་གི་ནང་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་དབང་བྱུས་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ངེས་པར་དགོས།
ག འདི་རིགས་གསར་འཛུགས་བྱ་དགོས་བྱུང་མཚམས་དམིགས་ཡུལ་བརྗེད་བྱང་དང་སྒྲིག་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་བཀའ་
ཤག་གིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ། ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་དགོས་རིགས་བཀའ་ཤག་གིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལ་གོ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ཚོགས་པ་དེའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།
༢ དངུལ་གྲོན་བསྩལ་དགོས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁགཀ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་ཆེད་བཙུགས་བྱས་པ་མིན་ཡང༌། དངུལ་གྲོན་ཆ་ཚང་ངམ་ཆ་ཤས་འཛིན་སྐྱོང་ནས་
བསྩལ་དགོས་ཀྱི་སྡེ་ཚན།གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་རྣམས་
དངུལ་གྲོན་བསྩལ་དགོས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཡིན།(ད་ཡོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་དྲུག་པར་གསལ།)

ཁ འདི་རིགས་ལ་གཞུང་གྲོན་བསྩལ་རྒྱུའི་བཀའ་འཁྲོལ་མ་གནང་གོང་སྡེ་ཚན་དེའི་དམིགས་ཡུལ་བརྗེད་བྱང་དང༌།སྒྲིག་

གཞི་བཅས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དང་མཐུན་མིན་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ།སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འབྲེལ་
ཡོད་སྒྲིག་གཞི་སྤྱི་དང༌།ལྷག་པར་རྩིས་ཞིབ་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཁག་བརྩི་སྲུང་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་བཀོད་དགོས་པ་མ་ཟད།
འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཆེད་བསྐོས་འཐུས་མི་ཚུད་པ་དགོས།
ག འདི་རིགས་ལ་དགོས་དངུལ་བཀག་སྡོམ་དང༌།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ལེན་ཕྱིར་འཐེན་གནང་དགོས་རིགས་དང༌།གསར་དུ་ངོས་ལེན་དང་དགོས་དངུལ་གནང་དགོས་རིགས་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་

གཉེར་ཐོག་བཀའ་ཤག་གི་ཐག་གཅོད་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

110

༣ མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁགཀ བོད་མི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ནམ།གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བཙུགས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ྋགོང་ས་མཆོག་གམ།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་མིར་ཡོད་པའི་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཡིན།(ད་ཡོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་བདུན་པར་གསལ།)
ཁ སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་ལ་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་མི་གོ་འཕེར་བཏང་སྟེ་ལས་དོན་རྣམས་བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་སྨིན་ངེས་ཡོང་
ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས།
ག ཚོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དང་འགལ་ཚབས་ཆེ་བའི་ལས་
དོན་བྱས་པ་བཀག་འགོག་མ་ཐུབ་ཚེ་བཀའ་ཤག་གིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུས་ཏེ་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་མི་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་འཐུས།གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་གང་དུའང་མ་ཚུད་པའི་ཚོགས་པ་བོད་མིའི་སྒྲིག་

འཛུགས་ཀྱི་དབང་བྱུས་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་པ་དེ་གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་གང་རུང་གི་ཁོངས་སུ་ཚུད་ཐབས་ཀྱི་

ཆ་རྐྱེན་བཟོ་དགོས་ཤིང༌།འཛིན་སྐྱོང་དབང་བྱུས་བྱེད་སྟངས་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་

འཛུགས་ཀྱི་འཆར་ཅན་དགོས་དངུལ་ལམ་མཐུན་རྐྱེན་སྤྲོད་མི་ཆོག
༤ གོང་གས ལ་ནང་གསེས་ ༡ ནས་ ༣ བར་གྱི་ནང་མ་ཚུད་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་འབྲེལ་བའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁགབོད་མིའི་ཁེ་ཕན་སླད་ཆེད་འཛུགས་གནང་བའི་སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་འོག་དེབ་སྐྱེལ་
ཡོད་མེད་དང༌།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་མི་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་
དབུས་སའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་དགོངས་བསྐོར་བཀའ་བསྡུར་དང༌།ཁུངས་སོ་སོའི་མི་མང་ལ་གོ་བསྡུར་གནང་
དགོས། སྡེ་ཚན་དེ་དག་གི་བདག་དབང་བོད་མིར་ཡོད་པ་དང༌། སྡེ་ཚན་གྱི་ཡོང་འབབ་བོད་མིའི་བདེ་རྩའི་ཆེད་བེད་སྤྱོད་དགོས་པ་ཅན་གྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་ཡིན།(ད་ཡོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་བརྒྱད་པར་
གསལ།)

དོན་ཚན་བདུན་པ། ལ ས་བྱེད་ལས་འགན་བཀོད་སྒྲིག་དང༌། ས་མིག་གཏན་འབེབས།
བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།ཁྲིམས་ཡིག སྒྲིག་གཞི་ཁག་གཞིར་བཟུང་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཐད་ཀར་རམ། ཐབས་ལམ་གཞན་བརྒྱུད་
བཀོད་སྒྲིག་གནང་དགོས་རིགས་དང༌།གོ་མིང་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་རིགས་ཕུད། དེ་བྱིངས་འགན་འཛིན་དང༌།
ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཕྱོགས་སྒྲིག་གཞི་ཟུར་ཡོད་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། བཀའ་ཤག་གི་འགན་དབང༌།
༡ བཀའ་ཤག་ནི།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་འགན་འཁུར་རྐང་ལེན་བྱེད་པོའི་འགན་

111

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

འཛིན་སྲི་ཞུའི་སྒྲིག་འཛུགས་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་འོག་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་
སྡེར་གཏོགས་དང་བཅས་པར་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་རྟོག་ཞིབ།བཀོད་བྱུས་སྟངས་འཛིན། ཐག་གཅོད་བཅས་བྱེད་པའི་
འགན་དབང་ཡོད།
༢ བཀའ་ཤག་གི་འགན་འཁུར་ནི་སྲིད་སྐྱོང་དང་།བཀའ་བློན་རྣམས་མཉམ་འདུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཡིན་པས་བོད་མིའི་སྒྲིག་

འཛུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དོན་གནད་རྣམས་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམས་སྤྱི་མོས་སམ་མང་མོས་ཀྱིས་གྲོས་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་ལས་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་ཐག་གཅོད་མི་ཆོག
༣ བཀའ་ཤག་གིས་གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་དོན་གནད་གང་ལའང་བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པར་མོས་མཐུན་མེད་ཚེ་རང་ཉིད་

བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འཁུར་ནས་དགོངས་ཞུ་བྱེད་དགོས་པ་ལས་མོས་མཐུན་མེད་ཚུལ་དང༌། ཕྱོགས་འགལ་གྱིས་མང་
ཚོགས་སུ་གསུང་བཤད་དང༌།གསར་འགོད་དྲིལ་བསྒྲགས་རིགས་མི་ཆོག
༤ སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམས་མཉམ་འདུས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང༌། དེའི་རྒྱུན་ལས་བཅས་ལ་འགན་འཁུར་བའི་
ཐོག་ནས་ལས་དོན་སྙན་ཞུ་དང་དྲི་བར་ལན་འདེབས་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པའི་འགན་དབང༌།
༡ བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེ་བཞིན་བཀའ་ཤག་གི་མཉམ་འདུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་དང་ཆབས་ཅིག་སོ་སོའི་ཁྱབ་ཁོངས་བཀའ་
བློན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལམ་སྟོན་དང༌།བཀོད་བྱུས་སྟངས་འཛིན། ཐག་གཅོད། ལས་ཁུངས་དེའི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དང་མཐུན་པ་ཡོང་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡོད།
༢ སོ་སོའི་ཁྱབ་ཁོངས་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡིན་རུང་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་དང༌།གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྲིད་
བྱུས་ལ་འགྱུར་བ་དང༌། ཕྱི་འབྲེལ་ཆོད་དོན་འཇོག་དགོས་རིགས་བཅས་བཀའ་ཤག་དང་ཞིབ་ཕྲའི་མོལ་བསྡུར་དགོས་པ་
ལས།བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་རང་འཚམས་ཐག་གཅོད་མི་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་པ། ད པལ་འབྱོར་དབང་ཚད།
༡ ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་ཡིག་བཀའ་འཁྲོལ་ཟིན་པ་དང༌།མཐའ་མའི་སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་ནང་གསལ་
དངུལ་འབབ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གཏོང་ལེན་དབང་ཚད་ཆ་ཚང་བཀའ་ཤག་ལ་ཡོད།
༢ བཀའ་ཤག་གིས་བཀའ་བློན་སོ་སོ་དང་གཤམ་འོག་འགན་འཛིན་སོ་སོར་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་སྐབས་བསྟུན་གྱི་དབང་ཚད་སྤྲད་དེ་
གཏོང་ལེན་དང་རྩིས་ཉར་བྱ་རྒྱུ།
༣ ངེས་མེད་དགོས་དངུལ་ནས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་ཇི་བྱུང་བཀའ་ཤག་གིས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ལས་བཀའ་བློན་བྱེ་བྲག་པས་ཐག་གཅོད་མི་ཆོག

112

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། རྗེ་བློན་ལྷན་ཚོགས།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། བཀའ་ཤག་ལྷན་ཚོགས་དང༌། ཐ ག་གཅོད་གནང་ཕྱོགས།
༡ ཛ་དྲག་དམིགས་བསལ་ལྷན་ཚོགས་རིགས་ཕུད།འཆར་ཅན་རེས་གཟའ་མིག་དམར་དང༌།པ་སངས་གཉིས་ལ་བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་གནང་རྒྱུ་དང༌།གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ངོ་བཞུགས་མེད་ན་ལས། དེ་མིན་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་ཚང་
མ་ངེས་པར་ལྷན་བཅར་གནང་དགོས།གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་དབང་གིས་ལྷན་བཅར་མ་ཐུབ་སྐབས་བཀའ་དྲུང་ལ་དེ་དོན་
བརྡ་ལན་གནང་དགོས་ཤིང༌། ཛ་དྲག་དམིགས་བསལ་ལྷན་ཚོགས་གནང་དགོས་གྱུར་ཚེ་བཀའ་དྲུང་ནས་ཚོགས་བརྡ་འབུལ་
དགོས།
༢ བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་གིས་འགོ་འདོམས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།སྲིད་སྐྱོང་མེད་སྐབས་ངོ་ཡོད་བཀའ་བློན་རྣམས་ནས་གཞུང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་ལས་ཁུངས་གྲལ་རིམ་བཀའ་བློན་དེས་འགོ་འདོམས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ལ ས་དོན་ཐག་གཅོད།
༡ སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་སུ་རུང་ནས་གྲོས་འཆར་བཏོན་པའམ།བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་ནས་སྙན་སེང་ཞུས་རིགས་བཅས་ཆབ་སྲིད་དང༌།འཛིན་སྐྱོང་གང་ཅིའི་སྐོར་བཀའ་བསྡུར་གནང་སྐབས་ཚང་མ་དགོངས་མཉམ་སྤྱི་མོས་བྱུང་ན་དང༌། དེ་མིན་
སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་ངོ་ཡོད་མང་མོས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ། དེ་ཡང་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་
པ་མ་ཟད།གོ་བསྡུར་ཐག་གཅོད་བྱུང་རིགས་རྩ་འཛིན་ལག་ལེན་དགོས་པ་ལས།རང་ཉིད་མོས་མཐུན་མེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་
རིགས་མི་ཐོན་པ་དགོས།
༢ བཀའ་ཤག་གི་སྤྱི་བྱེའི་འཆར་འཕར་ལས་དོན་ཚང་མ་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་ལྷན་རྒྱས་མཉམ་གྲོས་གོ་བསྡུར་གྱི་ལམ་ནས་གནང་དགོས་པ་དང༌།ལྷག་པར་ལས་དོན་དམིགས་བསལ་དང༌། དངུལ་གྲོན་འཕར་མ་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཚོན་ལས་
དོན་གང་ཅི་གོ་བསྡུར་མེད་པར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་སུ་ཐད་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་མི་ཆོག
༣ སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་རྣམས་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་ཆེད་ཕྱོགས་ཕེབས་ཀྱིས་མ་མཐར་ངོ་བཞུགས་གཅིག་ལས་མེད་པ་
བྱུང་ཚེ།འཆར་ཅན་འཛིན་སྐྱོང་ལས་དོན་སྐོར་ཐག་གཅོད་གནང་ཆོག་ཅིང༌།འོན་ཀྱང་ལས་དོན་གལ་ཆེ་དང༌།གསར་གཏོད་
བཅས་འཆར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ཐག་གཅོད་མི་ཆོག་པ་དང༌། ཛ་དྲག་གི་ལས་དོན་རིགས་བྱུང་ཚེ་ཕྱོགས་ཕེབས་སྲིད་
སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམས་ལྷན་འཛོམས་དགོས་པའི་བརྡ་ཐོ་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། ལ ས་དོན་སྙན་ཞུ།
༡ སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་གང་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་ཆེད་ཕྱོགས་ཕེབས་གནང་དགོས་གྱུར་ཚེ་བཀའ་ཤག་ཏུ་བཀའ་

113

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

འཁྲོལ་ཞུ་ཐོན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་མཚུངས་ཕྱིར་འཁོར་རྗེས་སྒྲིག་མཐུན་ལམ་གྲོན་དང༌།འགྲོ་གྲོན་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་རྩིས་

ཁྲ་དང་ལས་བསྡོམས་འཕྲལ་འབུལ་གནང་དགོས།
༢ བཀའ་ཤག་གིས་ཆབ་སྲིད་དང་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཞིག་བཀའ་བློན་སུ་རུང་ལ་དམིགས་བཀར་འགན་འཁྲི་གནང་ཚེ་དེའི་
ལས་དོན་འགྲོ་གྲོན་སྔོན་འཆར་དང༌། དེའི་རྗེས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་དུས་འགྱངས་མེད་པར་མང་མཐའ་ཟླ་བ་གཉིས་
ནང་ཚུན་རྩིས་ཞུ་འགད་གཙང་དགོས་པ་མ་ཟད། ལས་བསྡོམས་ཡིག་ཐོག་བཀའ་ཤག་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། དྲིལ་བསྒྲགས་གསང་རྒྱ།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་མཛད་ཕྱོགས་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་གནང་རྒྱུ་དང༌། ལས་དོན་གལ་ཆེ་གསང་
དགོས་རིགས་ཕྱི་བསྒྲགས་གནང་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་བར་གསང་རྒྱ་དང༌།རྩ་འཛིན་གཅིག་གྱུར་གནང་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང༌།
༡ བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་གི་ལས་འགན་ནི།བཀའ་ཤག་ནས་ཐག་གཅོད་བཀོད་ཁྱབ་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ལག་བསྟར་དང༌།བརྒྱུད་བསྒྲགས་བཅས་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཕྱི་ནང་ལས་ཁུངས་མ་ལག་ཁག་དང༌།མང་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་ཞུས་འབྱོར་རིགས་
བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་ལ་སྙན་སེང་དང་འབྲེལ་ཁུངས་སོ་སོར་ཐག་གཅོད་བཀའ་གསལ་ཇི་གནང་ལྟར་བཀོད་མངགས་བྱ་རྒྱུ།༣ གཞན་ཡང་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་གི་ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བབས་ལ་གཞིགས་པའི་གང་ཅིའི་ལས་དོན་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཁུར་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་བགོས་སྒྲིག་གཞི་བཀའ་དྲུང་ནས་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་བཀའ་ཤག་ལ་སྙན་

སེང་དང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སམ་སྤྱི་འཐུས་གང་
རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

114

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༥ པ་དང་། ༦ པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ་སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་དང་། ཁྱབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ཟུར་འཛར་མཚན་ཐོ་གཏན་འབེབས།

༡༽ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༥ པའི་ནང་གསེས་ ༡ པོའི་ ‘ཀ’ ནང་གསལ་ད་ཡོད་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་དང་པོ།
༡་༡ ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས།
༡་༢ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས།
༡་༣ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས།
༡་༤ ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས།
༡་༥ བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས།
༡་༦ ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས།
༡་༧ འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས།

༢༽ གོང་གས ལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༥ པའི་ནང་གསེས་ ༢ པའི་ ‘ཀ’ ནང་གསལ་ད་ཡོད་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་གཉིས་པ།
༢་༡ ལྡི་ལི་སྐུ་ཚབ་དོན་བཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༢ ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༣ བལ་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༤ སུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༥ ཉི་འོང་དང་ཤར་ཨེ་ཤི་ཡའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།༢་༦ ཨིན་ལན་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༧ སྦར་སིལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༨ རུ་སོག་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༩ ཨོ་སི་ཊོ་ལི་ཡའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༡༠ ལྷོ་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།
༢་༡༡ ཐའེ་ཝན་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།

115

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

༢་༡༢ པེ་རི་སི་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁུངས།
༢་༡༣ ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།

༣༽ གོང་གས ལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༥ པའི་ནང་གསེས་ ༣ པའི་ ‘ཀ’ ནང་གསལ་ད་ཡོད་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་གསུམ་པ།
༣་༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༣་༡་༡ སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།
༣་༡་༢ བྱང་ཕྱོགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།
༣་༡་༣ ལྷོ་ཕྱོགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།
༣་༡་༤ ལ་དྭགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།
༣་༢ བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༣་༢་༡ ཡིག་ཚགས་དང་བར་བརྒལ་ལས་བཀོད་སྡེ་ཚན།
༣་༣ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།༣་༣་༡ སྦེང་ལོར་ལྷོ་སྤྱི་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢ མོན་གྷོ་འདོད་རྒུ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣ སྦེལ་ཀོབ་ལུགས་ཟུང་བསམ་གྲུབ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༤ བསོད་ནམས་གླིང་ལ་སྤྱི་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༥ ཀོ་ལི་གྷལ་དོན་ལྡན་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༦ སྦེལ་ཀོབ་བདེ་སྐྱིད་སླར་གསོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༧ ཧོན་སུར་རབ་རྒྱས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༨ ཨོ་ཌི་ཤ་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༩ མེའོ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༡༠ འབུམ་སྡེ་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༡༡ བསྟན་འཛིན་སྒང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༡༢ མན་སྤར་ཕན་བདེ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༡༣ སྦན་ད་ར་ནོར་རྒྱས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༡༤ ཏི་ཛུ་དར་རྒྱས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༡༥ ཤིས་ལོང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།

116

༣་༣་༡༦ འབྲུག་སྡོད་བོད་མིའི་ལྟ་རྟོག་འགན་འཁུར་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༡༧ སྦིར་སྡེ་དགེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༡༨ སྦིར་ནང་ཆེན་ཅོན་ཏ་ར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༡༩ སྦིར་བོད་ཚོགས་ས་གནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣༌༣༌༢༠ སིམ་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢༡ ཌལ་ཧོར་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༢༢ སྤུར་ཝ་ལ་ས་སྐྱ་གཞིས་ཆགས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༢༣ སྤོན་ཊ་ཆོལ་གསུམ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢༤ ས་ཊོན་ཀཿཐོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢༥ ཀུམ་རའོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢༦ ཌོ་ལན་ཇི་བོན་གཞིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢༧ དྷ་རམ་ས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢༨ ཀུ་ལུ་དཔལ་རབ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༢༩ མན་ཌི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།(ཁྱབ་ཁོངས་སྤོན་ཊོ་བཀྲིས་གླིང་།མཚོ་པདྨ།སུན་རྡར་ན་གྷར།
མན་ཊི་བཅས།)
༣་༣་༣༠ སྒང་ཏོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༡ ར་ཝང་ལ་ཀུན་ཕན་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༢ རྡོར་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༣ ཀ་སྦུག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༤ བསུ་ན་མདའ་བཀྲིས་གླིང་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༥ སྡེ་ར་སྡུན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།(ཁྱབ་ཁོངས་ས་ཁག་དགུ) ༣་༣་༣༦ ཧར་པ་སྤུར་འདོད་རྒུ་གཡུལ་རྒྱལ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༧ ལྡི་ལི་བསམ་ཡས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༨ བལ་ཡུལ་འཇོ་ཁེལ་བསམ་གྲུབ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༣༩ བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་དང་འཕགས་ཤིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༤༠ བལ་ཡུལ་མཆོད་འཇོར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༤༡ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འཁྱིལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།༣་༣་༤༢ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་བཀྲ་ཤིས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།

117

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

༣་༣་༤༣ བལ་ཡུལ་རྡོར་སྤ་ཊན་ནོར་འཛིན་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།(ཁྱབ་ཁོངས་མ་ནང་།ཙུམ།ནུབ་རི།)
༣་༣་༤༤ བལ་ཡུལ་ཤ་ཝ་ར་གསུམ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།(ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་གླིང་།ཝ་ལུང་བསམ་
འཕེལ་གླིང་།ར་སུ་ཝ་དགེ་རྒྱས་གླིང་།)
༣་༣་༤༥ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་གློ་སྒྲིག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།(བྱམས་པ་གླིང་དང་། དཔལ་འབྱོར་གླིང་།བཀྲ་

ཤིས་སྒང་།)
༣་༣་༤༦ བལ་ཡུལ་གློ་ཚེ་རོགས་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༣་༤༧ སྦིེར་བཀྲ་ཤིས་ལྗོངས།(གཞུང་བསྐོས་སམ་རང་ཁོངས་ནས་སྒྲིག་མཐུན་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མེད།)
༣་༣་༤༨ ཀྲུ་ཀྲིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
༣་༤ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།
༣་༤་༡ ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་།
༣་༤་༢ ཀཾ་པཱུ་ཊར་སྡེ་ཚན།
༣་༥ བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།༣༌༥༌༡ དབུས་སྣེ་ལེན་འབྲེལ་མཐུད་ཁང་དང་ཁྱབ་ཁོངས་ཡན་ལག
༣་༦ ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།༣་༦་༡ སྣར་ཐང་དཔར་ཁང་།
༣༌༦༌༢ བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།
༣་༧ འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།༣་༧་༡ མངོན་དགའ་བོད་ཕྲུག་དམིགས་བསལ་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་སློབ་གྲྭ།༣་༧་༢ བདེ་སྐྱིད་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣ སྦིེར་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་དང་ཅོན་ཏ་ར་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།༣་༧་༤ མན་སྤར་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༥ སྦན་ད་ར་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༦ ལྡི་ལི་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༧ ལ་དྭགས་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༨ བཀྲ་ཤིས་ལྗོངས་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༩ ཀུ་ལུ་མ་ན་ལི་དང་།མེས་༡༥འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།༣་༧་༡༠ སྤོན་ཌོ་བཀྲ་ཤིས་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།

118

༣་༧་༡༡ མཚོ་པདྨ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༡༢ ཌལ་ཧོར་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༡༣ ཌོ་ལན་ཇི་བོན་གཞིས་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༡༤ སྤོན་ཊ་ཆོལ་གསུམ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༡༥ སྤུར་ཝ་ལ་ས་སྐྱ་གཞིས་ཆགས་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།༣་༧་༡༦ ས་ཊོན་ཀཿཐོག་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༡༧ ཀུམ་རའོ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༡༨ ཧར་པ་སྤུར་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༡༩ དོན་གྲུབ་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༠ གླིང་ཚང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༡ མེའོ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༢ ཏི་ཛུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༣ ཀྲུ་ཀྲིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༤ བསྟན་འཛིན་སྒང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༥ ར་ཝང་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༦ བསུ་ན་མདའ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༧ ཤི་རི་ན་གྷར་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༨ བལ་ཡུལ་དཔལ་འབྱོར་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༢༩ བལ་ཡུལ་བྱམས་པ་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༠ བལ་ཡུལ་ཝ་ལུང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༡ བལ་ཡུལ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༢ བལ་ཡུལ་འཇོར་པ་ཊི་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༣ བལ་ཡུལ་མ་ནང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༤ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འཁྱིལ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།༣་༧་༣༥ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་བཀྲ་ཤིས་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༦ བལ་ཡུལ་ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༧ བལ་ཡུལ་གློ་ཚེ་རོགས་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༧་༣༨ བལ་ཡུལ་རྡོར་སྤ་ཊན་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།

119

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

༣་༧་༣༩ བལ་ཡུལ་ཤབ་རུ་བེན་སི་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༣་༨ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།
༣་༨་༡ སྦེལ་ཀོབ་ལྷོ་ཕྱོགས་རྩིས་ཞིབ་ཡན་ལག་ལས་ཁང་།
༣་༨་༢ བལ་ཡུལ་ཀཋ་མན་གྲུ་རྩིས་ཞིབ་ཡན་ལག་ལས་ཁང་།
༣་༨་༣ སྡེ་ར་ལྡུན་བདེ་སྐྱིད་གླིང་རྩིས་ཞིབ་ཡན་ལག་ལས་ཁང་།

༤༽ སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༥ པའི་ནང་གསེས་ ༤ པའི་ ‘ཀ’ ནང་གསལ་ད་ཡོད་དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་བཞི་པ།
༤་༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་ཁུངས།
༤་༢ ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས།
༤་༣ བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་།
༤་༤ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་།
༤་༥ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་།
༤་༦ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་།
༤་༧ ༸གོང་ས་མཆོག་གི་དམིགས་བསལ་སྐུ་ཚབ་ལས་ཁུངས།
༤་༨ ༸གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་ལས་ཁུངས།

༥༽ སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༦ པའི་ནང་གསེས་ ༡ པོའི་ ‘ཀ’ ནང་གསལ་འཛིན་སྐྱོང་དབང་བྱུས་འོག་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་ལྔ་པ།
༥་༡ ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༥་༡་༡ ༸གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཚོགས་པ།
༥་༢ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༥་༢་༡ དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པ།
༥་༣ ཤེས་རིག་ ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༥་༣་༡ སཾ་བྷོ་ཊ་བོད་སློབ་ཚོགས་པ།
༥་༣་༢ བོད་ཕྲུག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་བདེ་དོན་མ་དངུལ།
༥་༤ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༥་༤་༡ ༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྩ།

120

༥་༤་༢ བོད་མིའི་འཛིན་སྐྱོང་བདེ་དོན་ཚོགས་པ།
༥་༤་༣ སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རྩ།
༥་༤་༤ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་།
༥་༥ འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༥་༥་༡ བོད་མིའི་དང་བླངས་འཕྲོདོ་བསྟེན་ཚོགས་པ།
༥་༥་༢ མོན་གྷོ་འདོད་རྒུ་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༥་༥་༣ སྦེལ་ཀོབ་འཚོ་བྱེད་ཁང་གསར་སྨན་ཁང་།
༥་༥་༤ ཧོན་སུར་ཕན་བདེ་སྨན་ཁང་།
༥་༥་༥ ཀོ་ལི་གྷལ་དོན་ལྡན་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༥་༥་༦ ཨོ་ཌི་ཤ་ཕུན་ཚོགས་གླིང་སྨན་ལྷ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།
༥་༦ ཕྱི་ དྲིལི་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།༥་༦་༡ ཨ་རི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རྩ།
༥་༦་༢ བལ་ཡུལ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་ཚོགས་པ།
༥་༦་༣ ཉི་འོང་བོདོ་ཁང་།
༥་༦་༤ ཨིན་ལན་བོད་ཁང་།
༥་༦་༥ རུ་སོག་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་དྲིལ་བསྒྲགས་བསྟི་གནས་ཁང་།
༥་༦་༦ ཨོ་སི་ཊོ་ལི་ཡའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བསྟི་གནས་ཁང་།
༥་༦་༧ ཐའེ་ཝན་༸གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་རྩ།
༥་༦་༨ པེ་རི་སི་བོད་ཁང་།
༥་༦་༩ བོད་ཀྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཚོགས་པ།

༦༽ གོང་གས ལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༦ ནང་གསེས་ ༢ པའི་ ‘ཀ’ ནང་གསལ་ད་ཡོད་གཞུང་གི་ཆེད་བཙུགས་བྱས་པ་མིན་ཡང་། ད ངུལ་གྲོན་ཆ་ཚང་ངམ་ཆ་ཤས་གཞུང་ནས་བསྩལ་དགོས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་དྲུག་པ།
༦་༡ ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་འདི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།
༦་༡་༡ བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པ།

༧༽ གོང་གས ལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༦ ནང་གསེས་ ༣ པའི་ ‘ཀ’ ནང་གསལ་ད་ཡོད་མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་

121

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་བདུན་པ།
༧་༡ ཕྱིར་བསྡུ།
༧་༡་༡ ཕྱིར་བསྡུ།
༧་༢ ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།༧་༢་༡ ལྡི་ལི་བོད་ཀྱི་ཁང་པ།

༧་༢་༢ བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
༧་༢་༣ ཝར་ཎ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
༧་༢་༤ ནོར་གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་།
༧་༣ ཤེས་རིག་ ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།༧་༣་༡ དྷ་ས་བོད་ཁྱིམ།
༧་༣་༢ མ་སུ་རི་བོད་ཁྱིམ།
༧་༣་༣ རྒྱ་གར་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས།
༧་༣་༤ ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྩ།
༧་༣་༥ བལ་ཡུལ་གངས་ཅན་བདེ་རྩ།
༧་༤ འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༧་༤་༡ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས།
༧་༤་༢ འགྲོ་ཕན་བོདོ་ཀྱི་སྨན་རྩིས་ཁང་།
༧་༤་༣ བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་།
༧་༤་༤ བོད་རྒྱལ་ཡོངས་རྩེད་རིགས་ཚོགས་པ།

༨༽ སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༦ ནང་གསེས་ ༤ པ་དགོངས་དོན་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༦ ནང་གསེས་ ༡ ནས་ ༣ བར་མ་ཚུད་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་འབྲེལ་བའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་སྒྲིག་གཞིའི་ཟུར་འཛར་བརྒྱད་པ།
༨༌༡། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཚན་ཐོ།
༨༌༡༌༡ ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ཁག
༨༌༡༌༢ བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་ཁག
༨་༢ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་དེ་ལྟའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱི་མཚན་ཐོ།
༨་༢་༡ བོད་མིའི་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༢ ལུགས་བསམ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་སོ་ནམ་མཉམ་འབྲེལ།

122

༨་༢་༣ འདོད་རྒུ་གླིང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༤ བདེ་སྐྱིད་སླར་གསོ་བོད་མིའི་སོ་ནམ་གཞི་རིམ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༥ ཧོན་སུར་རབ་གླིང་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་སོ་ནམ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༦ དོན་ལྡན་གླིང་གཞི་རིམ་སོ་ནམ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༧ ཨོ་ཌི་ཤ་ཕུན་ཚོགས་གླིང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༨ མན་སྤར་ཕན་བདེ་གླིང་མི་སྤྱི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༩ སྦན་ད་ར་ནོར་རྒྱལ་གླིང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༠ ཆོས་འཕེལ་གླིང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༡ ཏི་ཛུ་དར་རྒྱས་གླིང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༢ བསྟན་འཛིན་སྒང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༣ ལ་དྭགས་བསོད་ནམས་གླིང་ལྷོ་བྱང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༤ དྷ་ས་བོད་མིའི་མཉམ་ལས་བཟོ་གྲྭ།
༨་༢་༡༥ ར་ཝང་ལ་ཀུན་ཕན་གླིང་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༦ བསུ་ན་མདའ་བཀྲིས་གླིང་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༧ ཤར་ཁུམ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༨ ཇོ་ཁེལ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༡༩ སྤོག་ར་བཀྲིས་དཔལ་འཁྱིལ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༢༠ ཧོན་སུར་རབ་རྒྱས་གླིང་འོ་མ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༢༡ སྦེལ་ཀོབ་ལུགས་བསམ་འོ་མ་མཉམ་འབྲེལ།༨་༢་༢༢ སྦེལ་ཀོབ་བདེ་སླར་འོ་མ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༢༣ ཀོ་ལི་གྷལ་འོ་མ་མཉམ་འབྲེལ།
༨་༢་༢༤ ཌལ་ཧོར་སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ༨་༢་༢༥ སིམ་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མིའི་རང་འཚོ་བཟོ་གྲྭ༨་༢་༢༦ སྦིར་བོད་ཚོགས་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༢༧ སྦིར་ཅོན་ཏ་ར་ནང་ཆེན་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༢༨ སྦིར་སྡེ་དགེ་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༢༩ སྤུར་ཝ་ལ་ས་སྐྱ་ཚོགས་པ།
༨་༢་༣༠ སྤོན་ཊ་ཆོལ་གསུམ་བོད་མིའི་བཟོ་ཚོགས།

123

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

༨་༢་༣༡ སྤོན་ཌོ་བཀྲིས་གླིང་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༣༢ ཧ་སྤུར་འདོད་རྒུ་གཡུལ་རྒྱལ་གླིང་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༣༣ བོད་ཀྱི་བོན་པོ་ཚོགས་པ།
༨་༢་༣༤ ཀུམ་རའོ་སྒ་པ་བདེ་དོན་ཚོགས་པ།༨་༢་༣༥ རཇ་སྤུར་བེུད་མཉམ་ལས་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༣༦ ས་ཊོན་ཁམས་ཀཿཐོག་ཚོགས་པ།
༨་༢་༣༧ བདེ་སྐྱིད་གླིང་མཉམ་ལས་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༣༨ བཀྲིས་ལྗོངས་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༣༩ བལ་ཡུལ་འཇོ་ཁེལ་ཕུན་གླིང་མ་ལག་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༤༠ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་བཀྲིས་དཔལ་འཁྱིལ་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༤༡ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་བཀྲིས་གླིང་བཟོགྲྭ།
༨་༢་༤༢ བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་གློ་སྒྲིག་ཚོགས་པ་མ་ལག
༨་༢་༤༣ ཝ་ལུང་བསམ་འཕེལ་གླིང་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༤༤ ར་སུ་ཝ་དགེ་རྒྱས་གླིང་བཟོ་གྲྭ
༨་༢་༤༥ ཤར་ཁུམ་བདེ་གླིང་བཟོ་གྲྭ་བཅས།

125

༄༅། །ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་དང་པོ།
དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༣འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ཟླ་༢ ཚེས་༡༡ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་གཉིས་པ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ལ ས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་འཛུགས།
༡ ཀ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༡ནང་གསལ་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་མི་གཉིས་ནས་བཞིའི་བར་དགོས་པར། གོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ནམ་ཐོན་ལ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།སྤྱི་འཐུས་
ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན། སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད་དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་
ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འོས་མི་འདེམས་སྒྲུག་ཁོ་ནའི་ཆེད་མི་འགྲོ་གསུམ་དམིགས་འཛུགས་བྱས་པའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་
ཐོབ་ལ་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མིར་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
ཁ གལ་ཏེ་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་སུ་རུང་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ་གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་
རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།
༢ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༥ནང་གསེས་༡ནང་གསལ། ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཡུན་ཚད་ལོ་
ལྔའམ། ཡང་ན་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཧྲིལ་པོར་ལོན་པ་གང་སྔའི་བར་ཡིན།

126

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕྱིར་བསྡུ།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་མིའི་འོས་ཆོས།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ནམ། ཡང་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པའི་ཉམས་མྱོང་ལོ་བརྒྱད་ལས་མ་ཉུང་བ་ཡོད་པ།
༣ སྨན་ཁང་ངམ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤ ལས་བྱེད་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་བའམ་རང་བཞིན་བུད་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌།གཞུང་དངུལ་རྩིས་ཆད་འབུལ་བསྡད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༧ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གང་རུང་གི་ཚོགས་མི་དང༌། སློབ་སྟོན་པ། ཆེ་མཐོང་ཚོགས་མི་མ་ཡིན་པ།
༨ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ཚོགས་དུས་དང་ལས་དོན་ཐག་གཅོད།
༡ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ལས་དོན་ཐོག་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་ལྷན་ཚོགས་བསྐྱང་དགོས་ཐོག་རྣམ་ཀུན་ཟླ་རེའི་ནང་ལྷན་འཛོམས་ཐེངས་རེ་ངེས་པར་དགོས་རྒྱུ།
༢ ལྷན་ཚོགས་ནམ་ཡིན་ལ་ཚོགས་མི་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བ་ཚང་འཛོམས་ངེས་པར་དགོས་པ་དང༌།འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ལས་དོན་འགྲེལ་བཤད་དང༌།བསམ་ཚུལ་འདོན་ཆོག་ཀྱང༌། ཐག་གཅོད་
དང་འོས་བསྡུ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད།
༣ འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་ཐག་བཅད་ཟིན་པའི་ལས་དོན་རྣམས་ཚོགས་གཙོའི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་ལས་ཁུངས་ནས་འཕྲལ་འཕྲལ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ལ ས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ལས་ཁུངས།
ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ལ་རྒྱུན་ལྡན་ལས་ཁུངས་ཤིག་དགོས་པ་དང༌། དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ཆེད་ཚོགས་གཙོའི་འོག་
འགན་འཛིན་དྲུང་ཆེ་དང་ལས་བྱེད་ཇི་དགོས་ཀྱི་ས་མིག་བཟོ་རྒྱུ་དང་བསྐོ་གཞག་བཅས་ལས་བྱེད་སྤྱིའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

127

ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་འགན་དབང༌།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང་། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འདེམས་སྒྲུག་དང༌།བསྐོ་
གཞགགནས་སྤར། ལས་དོན་སྦྱོང་བརྡར།གཞན་ཡང་འབྲེལ་ཆགས་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་རང་
དབང་དྲང་བདེན་གྱིས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བླང་དོར་དང་། ཐོབ་ཐང་གི་སྒྲིག་གཞི་བཀའ་ཤག་གིས་བཟོ་འགོད་
ཀྱིས་འཆར་འབུལ་དང་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་ལ་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་
གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༢ འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྤར་བཀག་བསྐྱིལ་དང་།གནས་རིམ་ཕབ་པ།རྩ་དགོངས་
སྤྲོད་པ།གནས་དབྱུང༌།རྩ་དགོངས་ཞུ་འཁྲོལ།བགྲེས་ཡོལ་སྔ་བསྣུར་དང་དུས་འགྱངས།བསྐྱར་བསྐོ་བཅས་སྒྲིག་གཞི་
གཞིར་བཟུང་བཀའ་ཤག་ནས་འཆར་འབུལ་བྱུང་རིགས་ལ་འོས་མིན་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་འོས་འཚམས་ལ་མོས་མཐུན་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།
༣ ལས་བྱེད་སྡེ་ཚན་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ལས་ཞབས་གཡར་ཞུ་དགོས་དང་གཉིས་མོས་ཆོད་དོན་འོག་ལོ་དུས་རྒྱས་བཅད་ཀྱིས་བསྐོ་གཞག་དགོས་རིགས་སྒྲིག་གཞི་ཟུར་འགོད་ལྟར་འཆར་འབུལ་བྱུང་རིགས་ལ་འོས་
མིན་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་འོས་འཚམས་ལ་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།
༤ གཞན་ཡང་ལས་བྱེད་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྒྱུགས་ལེན་སྒྲིག་གཞི་བཟོ་འགོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་རྒྱུགས་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་ཁག་
བསྐོ་འཛུགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འཆར་འཕར་ལས་དོན་ཇི་བྱུང་བསྒྲུབ་རྒྱུ།

ལེའུ་གསུམ་པ།
ལས་བྱེད་ཀྱི་གནས་སྟངས།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ལ ས་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་ཚན།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་གཤམ་གསལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་རྒྱུ།
ཀ འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད།
ཁ ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད།
༢ མ་འོངས་པར་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ནང་དུའང་ཤེས་རིག་དང༌། ཕྱི་འབྲེལ།འཛིན་སྐྱོང་ལྟ་བུའི་ནང་གསེས་སྡེ་ཚན་དབྱེ་འཐུས་ཀྱང༌། དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་བར་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ལ ས་བྱེད་ས་མིག
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་གནས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ས་མིག་ཇི་ཡོད་ཀྱི་མ་དེབ་དང་། ལས་བྱེད་མིང་གཞུང་

128

མ་དེབ་ཁ་གསལ་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ལས་ཁུངས་སུ་རྒྱུན་ཉར་བྱེད་དགོས།
༢ བཀའ་ཤག་སྐབས་རེར་ལས་འབོར་ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་རེ་བཙུགས་ཏེ་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བྱེད་ས་མིག་གསར་གཏོད་དང༌།ཕྱིར་བསྡུ།བརྗེ་སྒྱུར་བཅས་གང་དགོས་བྱ་རྒྱུ་དང་།ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང༌། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་ས་མིག་གསར་གཏོད་དང༌།ཕྱིར་བསྡུ།བརྗེ་སྒྱུར་བཅས་གང་དགོས་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་གོ་བསྡུར་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་དུ་འབུལ་རྒྱུ།
༣ ས་མིག་གསར་གཏོད་དང་ཕྱིར་བསྡུ་ཇི་བྱས་འཆར་ལོའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་སུ་ཚུད་པ་བྱེད་དགོས། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཟིན་རྗེས་ས་མིག་གསར་གཏོད་གཏན་འཁེལ་བར་ངོས་འཛིན་གྱིས་དེར་གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེའི་བར་འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད་འཇོག་དགོས། ལས་དོན་གསར་གཏོད་དང༌།རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ས་མིག་
གསར་པ་མ་བཟོས་མཐུ་མེད་བྱུང་ཚེ།སྐབས་མཚམས་བཀའ་ཤག་ནས་ས་མིག་གསར་གཏོད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་འདེམས་
ལྷན་དུ་ཡིག་ཐོག་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས།
༤ ས་མིག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྡེ་ཚན་དང༌།གནས་རིམ། ལས་འགན།ཕོགས་རིམ།ཤེས་ཚད། ལོ་ཚད།ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད།གཞན་ཡང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་གཞན་དག་བཅས་གསལ་འཁོད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྒྱུགས་ལེན་
སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ལ ས་བྱེད་གནས་རིམ།
༡ འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་གཤམ་གསལ་གནས་རིམ་ལྔ་རུ་དབྱེ་དགོས།
ཀ དྲུང་གཞོན་ལས་རོགས།
ཁ དྲུང་ཆེ་གཞོན་པ།
ག ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ།
ང དྲུང་ཆེ་ལས་འཕར།
ཅ དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་བཅས། ལས་འགན་ལ་གཞིགས་པའི་གོ་མིང་འདྲ་མིན་གང་འདོགས་ཀྱང༌།འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་གནས་རིམ་ལྔའི་ནང་འདུ་དགོས།གནས་རིམ་རེ་རེའི་ནང་དུའང་ཨང་རིམ་དང་གཉིས་ཕྱེ་རྒྱུ་
དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་འདེམས་ལྷན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་འཐུས།
༢ ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་གཤམ་གསལ་གནས་རིམ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་དགོས།
ཀ ལས་བྱ།

ཁ གཞོན་དྲུང།
ག རྒན་དྲུང༌།
ང ལས་དྲུང༌།

129

ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།
ཅ ལས་ཁུངས་དོ་དམ་པ།
ཆ སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན་བཅས། ལས་འགན་ལ་གཞིགས་པའི་གོ་མིང་འདྲ་མིན་གང་འདོགས་ཀྱང་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་
ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་གནས་རིམ་དྲུག་གི་ནང་འདུ་དགོས།
༣ གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཞབས་ལོ་དང་ད་ལྟའི་ཕོགས་རིམ་ལ་གཞིགས་པའི་གནས་རིམ་གང་འོས་སུ་འཇུག་རྒྱུའི་ལས་བྱེད་རྒན་གཞོན་གྲལ་རིམ་མཚན་གཞུང་ཁྲིམས་སྲོལ་ལྟར་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༤ རྒན་གཞོན་གྲལ་རིམ་མཚན་གཞུང་འགོད་སྟངས།གནས་རིམ་གོང་མ་གོང་མ་འོག་མ་འོག་མ་ལས་རྒན་པ་དང༌།གནས་རིམ་གཅིག་གྱུར་ལ་ཕོགས་རིམ་མཐོ་དམན་ཡོད་ན་ཕོགས་རིམ་མཐོ་བ་རྒན་པ་དང༌།གནས་རིམ་དང་ཕོགས་རིམ་འདྲ་མཉམ་
རྣམས་ཞབས་བཅར་ཟླ་ཚེས་སྔ་རྟིང་དང༌། ཞབས་བཅར་ཟླ་ཚེས་གཅིག་གྱུར་རྣམས་གནས་རིམ་འོག་མའི་ཞབས་ལོ་རྒན་
གཞོན་དང༌། དེ་ཡང་མེད་ན་རང་ལོ་རྒན་གཞོན་དང༌། དེ་ཡང་གཅིག་གྱུར་སྲིད་ཚེ་མིང་ཡིག་དང་པོའི་ཀ་མད་སྔོན་རྗེས་ལྟར་
འཇོག་རྒྱུ། ད་དུང་ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་ཚེ་ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་བཞི་པ།
ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་བྱ་ལམ།
༡ འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཁོངས།དྲུང་གཞོན་ལས་རོགས་ཀྱི་གནས་རིམ་དུ་ས་མིག་རྩ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞིག་འོས་ཆོས་ཚང་བའི་གནས་རིམ་འོག་མ་ནས་གནས་སྤར་དང།བརྒྱ་ཆ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལས་མ་ཉུང་
བ་ཞིག་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་དང། ཞབས་གཡར། ཆོད་གན་བཅས་ཐོག་བསྐོ་འཐུས།དྲུང་ཆེ་གཞོན་པ་དང།ཟུང་འབྲེལ་
དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་ས་མིག་རྩ་འབོར་བརྒྱ་ཆ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞིག་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་དང། ཞབས་གཡར།
ཆོད་གན་བཅས་ཐོག་བསྐོ་འཐུས།བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བ་གནས་སྤར་གྱིས་བསྐོ་རྒྱུ།དྲུང་ཆེ་ལས་འཕར་
དང༌།དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་དུ་ས་མིག་རྩ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་ལས་མི་བརྒལ་བ་ཞིག་ཞབས་གཡར་ཐོག་བསྐོ་འཐུས་ཀྱང་བརྒྱ་ཆ་གོ་ལྔ་ལས་མ་ཉུང་བ་གནས་སྤར་གྱིས་བསྐོ་རྒྱུ་ལས་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་མི་ཆོག
༢ ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཁོངས་ལས་བྱའི་གནས་རིམ་དུ་ས་མིག་རྩ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་བརྒལ་བར་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་དང།བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་ཉུང་བ་ཞིག་ཆོད་གན་དང།འཕྲལ་སེལ།ཉིན་གླ་བཅས་གང་རུང་ཐོག་བསྐོ་འཐུས། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་ཁོངས་གཞོན་དྲུང་གནས་རིམ་དུ་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་དང། དེ་ཡན་གནས་རིམ་གཞན་བཞིར་ས་མིག་རྩ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་བརྒལ་བ་རེ་ཐད་ཀར་གསར་འདེམས་དང་། ཞབས་གཡར།འཕྲལ་སེལེ། ཆོདོ་གན་བཅས་གང་འོས་ཐོག་བསྐོ་རྒྱུ་དང།བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་ཉུང་བ་གནས་སྤར་གྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀར་འདེམས་བསྐོའི་བརྒྱ་ཆ་ཚང་རྗེས་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་དགུ་བཅུ་ལྷག་པའི་དུས་ཡུན་

130

ནང་གནས་སྤར་ཆེད་འོས་ཆོས་ཚང་བའི་མི་འགྲོ་མེད་ཚེ་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་དགོས་གལ་དང་བསྟུན་པའི་
ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོའི་བརྒྱ་ཆ་མང་དུ་གཏོང་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་གསར་འདེམས།
༡ འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་དྲུང་ལས་དང་།དྲུང་གཞོན།ཟུང་དྲུང་བཅས་ཀྱི་གནས་རིམ་དུ་འདེམས་རྒྱུགས་སུ་ཞུགས་པ་ལ།
ཀ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་ཞིང་། བཞི་བཅུ་ལས་མ་བརྒལ་བ།བ།
ཁ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཡིག་རྒྱུགས་ཚད་ལྡན་བརྒྱུད་བོད་ཡིག་གཙོ་གྱུར་སྐད་ཡིག་གང་རུང་གི་ཐོག་དེ་
དང་གནས་ཚད་མཉམ་པར་ངོས་ལེན་ཐུབ་པའི་ཤེས་ཚད་ཡོད་པ།
ག བཟང་སྤྱོད་དང་འགལ་བའི་ནག་ཉེས་བྱས་པར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཉེས་ཆད་ཕོག་པ་མ་ཡིན་པ།
ང བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་དང་བཅས་པའི་ལས་བྱེད་ནས་གནས་དབྱུངབཏང་བ་མ་ཡིན་པ།
ཅ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གང་རུང་གི་ཚོགས་མི་མ་ཡིན་པ།
ཆ སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་གང་ཞིག་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་གསར་འདེམས་ཐོག་བཀའ་ཤག་ནས་ལས་འགན་བཀོད་སྒྲིག་ཟིན་པ་ཞིག་རྩ་དགོངས་སམ་རང་མཚམས་ལས་བཅར་མ་ཞུས་པའི་རིགས་ནས་ལོ་གསུམ་
རིང་འདེམས་རྒྱུགས་སུ་འཛུལ་ཞུགས་མི་ཆོག
༢ ལོ་ལྟར་རམ་ལོ་ངོ་གཉིས་གསུམ་མཚམས་འཛིན་སྐྱོང་ཁོངས་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་པར་ལས་བྱེད་གསར་བསྐོའི་ཞུ་བསྐུལ་བཀའ་ཤག་ནས་འབྱོར་བ་དང་། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང་། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ནས་
ལས་བྱེད་གསར་བསྐོའི་ཞུ་བསྐུལ་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་བྱུང་འཕྲལ་ལས་བྱེད་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྒྱུགས་ལེན་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་
བཟུང་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་འཁོད་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ གསལ་བསྒྲགས་སུ་འཁོད་པའི་དུས་ཚེས་ནང་ཚུན་གཏན་འབེབས་སྙན་ཤོག་རེའུ་མིག་བསྐངས་ཏེ་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་བའི་སྙན་ཤོག་རྣམས་ཞིབ་བཤེར་གྱིས་ཆ་རྐྱེན་ཚང་བའི་འོས་མི་ཚང་མར་འབོད་བརྡ་བཏང་སྟེ་འབྲི་རྒྱུགས་ལེན་རྒྱུ།
༤ འབྲི་རྒྱུགས་ལེན་ཐོན་རྣམས་ལ་ངོ་འཕྲད་ངག་རྒྱུགས་ཚད་ལྡན་ལེན་རྒྱུ།
༥ འབྲི་རྒྱུགས་དང་ངོ་འཕྲད་ངག་རྒྱུགས་གཉིས་ཀ་འཕྲོད་པའི་འོས་མི་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཨང་ཐོབ་བསྡོམས་པའི་མང་ཉུང་གོ་རིམ་
འཁྲུག་མེད་ཀྱི་མཚན་གཞུང་བཟོས་ཐོག་ས་མིག་སྟོང་པ་ཇི་ཡོད་ལ་ཨང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་བསྐོ་གཞག་གནང་རྒྱུ་དང༌། དེ་
འཕྲོས་མིང་གཞུང་བསྐོ་གཞག་གི་གསལ་བསྒྲགས་དང་པོ་ཐོན་པའི་ཚེས་གྲངས་ནས་ཉིན་༡༨༠རིང་བདག་ཉར་བྱས་ཏེ་སྒུག་ཐོའི་བང་རིམ་དུ་འཇོག་རྒྱུ། སྔོན་དུ་བསྐོ་གཞག་སོང་ཁོངས་ནས་ཞབས་བཅར་མ་ཞུས་པའི་ས་མིག་དང༌། ཉིན་གྲངས་༡༨༠ ནང་ཚུན་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་རིགས་བཅས་སུ་སྒུག་ཐོའི་བང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་མིང་མཚམས་གར་འཁེལ་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱ་འཐུས།གོང་གསལ་ཉིན་གྲངས་༡༨༠འདས་རྗེས་འཕྲོས་སྒུག་ཐོའི་མིང་གཞུང་རྩིས་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུ། དེ་རྗེས་འདེམས་བསྐོ་དགོས་རིགས་གསལ་བསྒྲགས་དང་རྒྱུགས་བཞེས་གསར་དུ་གནང་དགོས།

131

ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།
༦ དྲུང་ལས་དང་།དྲུང་གཞོན།ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་དུ་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་བྱ་དགོས་རིགས།གནས་རིམ་འདི་དག་ཏུ་གསར་འདེམས་བྱ་རྒྱུར་འབྲི་རྒྱུགས་དང་།ངོ་འཕྲད་ངག་རྒྱུགས་ཇི་དགོས་ལས་བྱེད་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྒྱུགས་
ལེན་སྒྲིག་གཞི་ནང་གསལ་ལྟར་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ། ལས་བྱེད་ཡིན་མུས་རིགས་ཀྱི་སྙན་ཤོག་སྡེ་ཚན་གང་ཡིན་དེའི་
འགན་འཛིན་ནས་འབུལ་བརྒྱུད་རྒྱབ་གཉེར་ཡོད་པ་དང་།འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་བསྟུད་མ་གསུམ་གྱི་གསང་བའི་སྙན་ཤོག་
རེའུ་མིག་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱིས་དེའི་ནང་བརྗོད་ཚིག་ངན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ན་ངོ་འཕྲད་ངག་རྒྱུགས་སུ་འབོད་འཐུས། ཚོད་
བལྟའི་དུས་ཡུན་རིང་གནས་རིམ་གོང་མའི་འོས་མིར་ཞུགས་མི་ཆོགདྲུང་གཞོན་དང་།ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་གྱི་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་ནང་ཞུགས་རྒྱུར་དྲུང་གཞོན་ལ་ལོ་བཞི་དང་།ཟུང་དྲུང་ལ་ལོ་བརྒྱད་བོད་མིའི་སྒྲིག་

འཛུགས་སམ་སྡེ་ཚན་གང་རུང་ནང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་མྱོང་ཡོད་དགོས།
༧ སྡེ་ཚན་གང་གི་ཆེད་ཞབས་གཡར་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུའི་རིགས༌གནས་རིམ་གང་དུ་ཡིན་རུང་བཀའ་ཤག་ནས་ཤེས་ཚད་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་ཞིབ་ཐོག་འཆར་འབུལ་བྱུང་བསྟུན་འབྲི་རྒྱུགས་མ་དགོས་ཀྱང༌།ངོ་འཕྲད་ངག་རྒྱུགས་དགོས་མིན་ལས་བྱེད་
འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། ལ ས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་གསར་འདེམས།
༡ འཛིན་སྐྱོང་ཁོངས་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་པར་ལས་བྱེད་གསར་བསྐོའི་ཞུ་བསྐུལ་བཀའ་ཤག་ནས་འབྱོར་བ་དང་། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང་། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ནས་ལས་བྱེད་གསར་བསྐོའི་ཞུ་བསྐུལ་བཀའ་ཤག་
བརྒྱུད་བྱུང་མཚམས་ལས་བྱེད་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྒྱུགས་ལེན་སྒྲིག་གཞི་ནང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་
གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།གསལ་བསྒྲགས་སུ་གསལ་བའི་འོས་ཆོས་ཚང་བ་ཁོ་ནས་འཚང་སྙན་འབུལ་ཆོག
༢ ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ན་རང་ལོ་༤༠བར་འདེམས་རྒྱུགས་སུ་ཞུགས་ཆོག
༣ རྒན་དྲུང་གནས་རིམ་ཡན་ཆད་དུ་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ལས་བྱེད་ཡིན་ན་གཏན་འབེབས་ལོ་ཚད་ནས་མང་མཐའ་ལོ་ལྔ་བར་དམིགས་བསལ་གོ་སྐབས་སྤྲོད་འཐུས། སྙན་ཤོག་སྡེ་ཚན་གང་ཡིན་དེའི་གོང་རིམ་ནས་འབུལ་བརྒྱུད་རྒྱབ་གཉེར་ཡོད་པ་དང༌།འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་བསྟུད་མ་གསུམ་གྱི་གསང་བའི་སྙན་ཤོག་རེའུ་མིག་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱིས་དེའི་ནང་བརྗོད་ཚིག་
ངན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ན་རྒྱུགས་སྤྲོད་དུ་འབོད་འཐུས།
༤ སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་སུའང་གནས་རིམ་གོང་མར་རྒྱུགས་འཕྲོད་བཀོད་སྒྲིག་བྱུང་བསྟུན་སྔོན་གྱི་ཞབས་ཡུན་ཇི་ཡོད་
ཞབས་ལོའི་ཁོངས་སུ་བརྩི་རྒྱུ་ཡང༌། ཞབས་ཡུན་སྔ་མའི་སྡེབ་གསོག་གུང་སེང་རྩིས་ཁུར་མི་ཆོགཟླ་དྲུག་ཚོད་ལྟ་ངེས་པར་བརྒྱུད་དགོས།
༥ ཞབས་གཡར་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུའི་རིགས་གནས་རིམ་གང་དུའང་ལོ་རྒྱུས་འགེངས་ཤོག་དཔྱད་ཞིབ་ཐོགའབྲི་རྒྱུགས་མ་དགོས་ཀྱང༌།ངོ་འཕྲད་རྒྱུགས་སྤྲོད་དགོས་མིན་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱ་འཐུས།
༦ ཐུན་མོང་བ་དང་ཁྱད་པར་བའི་ས་མིག་སོ་སོའི་ཆེད་རྒྱུགས་ཐོན་རྣམས་ཨང་ཐོབ་མང་ཉུང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་རྩེ་བཏོག་གིས་ས་མིག་སྟོང་པ་ཇི་ཡོད་ལྟར་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ་དང༌།འདེམས་བསྐོ་གསལ་བསྒྲགས་དང་པོ་ཐོན་ཉིན་ནས་ཉིན་༡༨༠ རིང་མིང་

132

ཐོ་བདག་ཉར་གྱིས་སྔོན་བསྐོས་ཞབས་བཅར་མ་ཞུས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཚབ་དང༌།དུས་ཡུན་མ་རྫོགས་གོང་ས་མིག་སྟོང་པ་
གསར་ཐོན་བཅས་ལ་མིང་མཚམས་གར་འཁེལ་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ། གོང་གསལ་དུས་ཡུན་འདས་རྗེས་རྒྱུགས་ཐོན་མིང་
ཐོ་རྩིས་མེད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ལས་བྱེད་གནས་སྤར་དང་། བཀོད་སྒྲིག འཕོ་ལེན།
༡ སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཚོད་བལྟའི་དུས་ཡུན་ཕུད་པའི་གནས་རིམ་གཅིག་ཏུ་མུ་མཐུད་ཞབས་ལོ་བདུན་ཧྲིལ་པོར་ལོན་པ་རྣམས་གནས་རིམ་གོང་མར་གནས་སྤར་བྱ་རྒྱུའི་འོས་ཆོས་ཚང་བ་ཡིན། ལས་དོན་མཚམས་འཇོག་བྱེད་དུ་
བཅུག་པ་དང༌།ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་བཅས་ཀྱི་དུས་ཡུན་གོང་གསལ་ཞབས་ལོའི་ཁོངས་སུ་མི་བརྩི།
༢ ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་དང་པོ་དང་༧པ་སོ་སོར་ཞབས་ལོ་བདུན་ལོངས་པའི་གནས་རིམ་གཅིག་པའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་

འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་གསང་སྙན་རེའུ་མིག་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གནས་སྤར་འོས་མིན་གྱི་རེའུ་མིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་བརྗོད་ཚིག་ངན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དང༌།གནས་སྤར་འོས་པའི་རྒྱབ་གཉེར་ཡོད་རིགས་རྣམས་གནས་སྤར་བྱ་རྒྱུའི་མིང་ཐོ་རྒན་གཞོན་གྲལ་རིམ་གཞིར་བཟུང་གིས་བཟོས་ཏེ་གནས་རིམ་གོང་མར་གནས་སྤར་བྱ་རྒྱུ་དང༌།ཟླ་དྲུག་ནང་ཚུན་གནས་རིམ་གོང་མའི་ས་མིག་སྟོང་པ་མ་ཐོན་ན་འོས་མི་སྒེར་དེར་གནས་རིམ་གོང་མར་གནས་སྤར་བྱ་རྒྱུ་དང་གནས་སྤར་འདི་རིགས་གནས་སྤར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་ནང་བརྩི་མི་དགོས།
༣ ཞབས་ལོ་ཚང་ཡང་གསང་སྙན་ཐོག་ནས་གནས་སྤར་འོས་ཆོས་མ་ཚང་བའི་རིགས་ལ་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཀོད་ཀྱི་ཡིག་ཆུང་
སྤྲད་དེ་དོ་བདག་སོ་སོར་ལེགས་བཅོས་གཏོང་རྒྱུའི་གཞེན་བསྐུལ་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། ལོ་གཉིས་མཚམས་ནས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ།
༤ གནས་རིམ་གོང་མར་གནས་སྤར་ཆེད་ས་མིག་སྟོང་པ་ཡོད་པ་དང༌།གནས་རིམ་འོག་མའི་ལས་བྱེད་གནས་རིམ་དེར་ཚོད་བལྟ་དང་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་དུས་ཡུན་ཕུད་ལོ་གཉིས་ལས་ལྷག་ཞབས་ཞུས་ཟིན་པ།གསང་སྙན་རེའུ་མིག་གི་བརྗོད་ཚིག་ལེགས་ཤོས་མང་བ་ཡོད་པ་བཅས་བྱུང་ན་རྒན་རིམ་ལྟར་གནས་སྤར་བྱ་འཐུས།
༥ གནས་སྤར་གོ་རིམ་ཞབས་ལོ་རྒན་རིམ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་བྱས་རྗེས་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་གསང་སྙན་དུ་རྒན་རིམ་རེས་མོས་མ་སྒུག་པར་གནས་སྤར་བྱ་དགོས་ཀྱི་ལོ་གཉིས་བསྟུད་མར་རྒྱབ་གཉེར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ཐོག་བཀའ་ཤག་ནས་རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་ཚེ་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་
སྟེ་ལྷན་ཚོགས་སྤྱི་མོས་བྱུང་ན་རྒན་རིམ་རེས་མོས་མ་སྒུག་པར་གནས་སྤར་བྱ་འཐུས།འདི་རིགས་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་གསལ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འགོད་དགོས།
༦ གནས་སྤར་གང་ཡང་དེ་མ་ཐག་པའི་གནས་རིམ་གོང་མ་དེར་མ་གཏོགས་གནས་རིམ་གཅིག་ལས་མང་བ་རྒྱངས་སྤར་ནམ་ཡང་མི་ཆོག འོན་ཀྱང་གནས་སྤར་དང་ལེན་མ་ཞུས་ཚེ་དོ་བདག་གང་དེར་གནས་སྤར་མ་ཞུས་པའི་དུས་ཚེས་ནས་ལོ་བདུན་རིང་གནས་སྤར་བྱ་རྒྱུའི་འོས་ཆོས་ཚང་བར་ངོས་འཛིན་མི་དགོས། དང་ལེན་མ་ཞུས་ཚེ་འདེམས་ལྷན་ནས་གནས་སྤར་གནང་

133

ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།
ཚེས་ནས་ཉིན་གྲངས་༣༠ནང་ཚུད་དོ་བདག་ནས་བཀའ་ཤག་ཏུ་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་འབྱོར་ཟིན་པ་དགོས།གནས་རིམ་གཅིག་
གནས་སྤར་བྱུང་རྗེས་གནས་སྤར་རྗེས་མའི་འོས་ཆོས་དང༌།ལོ་དུས་གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་ཏུ་འཁོད་པ་ལྟར་ཚང་དགོས།
༧ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང༌། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས།རང་དབང་ལྡན་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་བཅས་ཀྱི་ས་

མིག་གཏན་འབེབས་ལྟར་གྱི་དགོས་མཁོའི་ལས་བྱེད་བཀོད་སྒྲིག་དང་།འཕོ་ལེན་མ་གནང་གོང་ཁུངས་སོ་སོར་གོ་བསྡུར་
དགོས་རྒྱུ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་དབུས་སའི་ལས་བྱེད་ནང་ཁུལ་གནས་སྤོ་དགོས་རིགས་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་

ཞིབ་ཁང་ནས་བྱ་རྒྱུ།
༨ ས་མིག་བསྐང་རྒྱུར་དུས་ཡུན་འགོར་གཞི་ཡོད་པ་དང་།གནས་རིམ་གོང་མའི་ལས་འགན་ལེན་ཐུབ་པའི་འོས་འཕེར་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་ཡོད་ཚེ། སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་གནས་རིམ་གོང་མའི་ས་མིག་གང་རུང་དུ་གནས་རིམ་གཅིག་ལས་དམའ་བའི་ལས་
བྱེད་ཅིག་མང་མཐའ་ལོ་བཞི་ལས་མ་བརྒལ་བར་ལས་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཆོག་ཅིང་། ལས་ཚབ་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་རིང་
གནས་རིམ་གོང་མའི་ཕོགས་དང་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ཞུ་སྤྲོད་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། ཞ བས་གཡར་དང་ཆོད་དོན་བསྐོ་གཞག
༡ འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གང་དུའང་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གང་ཞིག་ནས་ལས་བྱེད་གཡར་པོ་བྱ་དགོས་རིགས་གཏན་འབེབས་ལོ་རྒྱུས་འགེངས་ཤོག་བསྐངས་ཏེ་ས་མིག་གང་གི་ཆེད་ཞབས་གཡར་ཞུ་རྒྱུའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་མིན་ཞིབ་
འཇུག་ཐོག་འོས་འཚམས་ཡོད་ཚེ་མང་མཐའ་ལོ་བཞི་ལས་མ་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་བར་བསྐོ་གཞག་བྱ་འཐུས།
༢ སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་གང་ཡང་སྒྲིག་འཛུགས་གཞན་ལ་ཞབས་གཡར་གཏོང་འཆར་ཡོད་རིགས་ཀྱང་བཀའ་ཤག་
བརྒྱུད་འཆར་འབུལ་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་འོས་འཚམས་མཆིས་ན་མང་མཐའ་ལོ་བཞི་ལས་མ་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་རིང་གཏོང་ཆོག
༣ སྒྲིག་འཛུགས་གཞན་གྱི་གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་མིན་ཡང་ལོ་དུས་རྒྱས་བཀག་གཉིས་མོས་ཆོད་དོན་འོག་བསྐོ་གཞག་བྱ་དགོས་རིགས་གཏན་འབེབས་ལོ་རྒྱུས་འགེངས་ཤོག་ནང་ལོ་རྒྱུས་བསྐངས་ཏེ་ས་མིག་གང་གི་ཆེད་ཆོད་དོན་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུའམ། ཡང་ན་སྡེ་ཚན་དང་ས་མིག་མེད་པར་དམིགས་བསལ་ལས་གཞིའི་འོག་ལས་གཞིའི་དགོས་དངུལ་ནས་ཕོགས་
འབབ་སྤྲད་དེ་ཆོད་དོན་བསྐོ་གཞག་བྱ་དགོས་ཇི་ལྟར་ཡང་འོས་མིན་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་འོས་ཚེ་མང་མཐའ་ལོ་བཞི་ལས་མ་
བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་བར་ལས་འགན་དང༌།ཕོགས་རིམ།ཁེ་ཕན་གཞན་བཅས་ཁ་གསལ་བཀོད་པའི་གཉིས་མོས་ཆོད་དོན་
ཐོག་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་ཆོད་གན་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བསྐོ་གཞག་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད།
༡ ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ས་མིག་སྟོང་པ་ལུགས་མཐུན་གྱིས་བསྐང་རྒྱུར་ཟླ་བ་གཅིག་ལྷག་འགོར་རྒྱུན་ཡོང་གཞི་ཡོད་ན་གནས་ཚད་ཚང་བའི་འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད་ས་མིག་གང་ཡིན་དེའི་ཕོགས་རིམ་ཐོག་ཟླ་བ་གསུམ་ལས་མ་བརྒལ་བའི་

134

དུས་ཡུན་རིང་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་གྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱ་འཐུས།ཟླ་བ་གསུམ་ལས་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་རིང་བསྐོ་གཞག་བྱ་དགོས་རིགས་འོས་མིའི་ཤེས་ཚད་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་བཀོད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་
ཞུ་དགོས།
༢ ས་མིག་མེད་པར་དམིགས་བསལ་ལས་དོན་འཕར་མ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད་བསྐོ་གཞག་བྱ་དགོས་ཤར་ཚེ་ལས་དོན་དང་མི་འགྲོའི་གནས་ཚད་ལ་གཞིགས་པའི་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་གནས་རིམ་གང་འོས་ཀྱི་ཕོགས་རིམ་དུ་ཟླ་བ་གསུམ་ལས་མ་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་རིང་ཕོགས་གྲོན་དགོས་དངུལ་འཕར་མ་ཞུ་དགོས་མེད་ན་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་གྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱ་འཐུས།ཟླ་བ་གསུམ་ལས་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་རིང་བསྐོ་གཞག་བྱ་དགོས་རིགས་འོས་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འགོད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཕོགས་གྲོན་དགོས་
དངུལ་འཕར་མ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་ཡོད་མེད་གསལ་འགོད་ཀྱིས་འདེམས་ལྷན་དུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
དགོས་དངུལ་བཀའ་འཁྲོལ་མ་བྱུང་བར་བསྐོ་གཞག་མི་ཆོག
༣ འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད་སུའང་ཁྱོན་ཟླ་བ་༡༢ ལས་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་རིང་བསྐོ་གཞག་མི་ཆོག
༤ འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་གནས་རིམ་དུ་ས་མིག་སྟོང་པ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད་བསྐོ་གཞག་བྱེད་མི་ཆོག་ཅིང༌།ས་མིག་སྟོང་པ་རྒྱུན་རིང་ལུས་པ་བྱུང་ཚེ་ལས་བྱེད་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་
གཞན་ཞིག་ལ་མཉམ་ལྕོགས་ལས་འགན་སྤྲད་རྒྱུ།དྲུང་གཞོན་ལས་རོགས་ཀྱི་གནས་རིམ་ཡིན་ན་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན་
གྱི་གནས་རིམ་དུ་ཡོད་པའི་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཅིག་ལས་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་རྒྱུ་གང་འོས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།འདི་ཡང་དུས་
ཡུན་ལོ་གཅིག་ལས་མ་བརྒལ་བ་དགོས་རྒྱུ།འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་སྡོད་ཁང་དང༌།གསོག་དངུལ།བགྲེས་ཡོལ་
བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་ཅིང་གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་འོས་གཞིར་ཞུགས་སྐབས་ཀྱང་སྤྱི་མཚུངས་འགྲན་བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་ལས་
དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་མེད།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། ད མིགས་བསལ་བསྐོ་གཞག
༡ ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམས་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་ཚང་འཛོམས་ཞིབ་གྲོས་དྲག་འདེམས་ཀྱིས་བཀའ་ཤག་

ནས་བསྐོ་འཛུགས་གནང་བར་ྋགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་མཚན་གནས་བསྩལ་རྒྱུར་སྒྲིག་གཞི་
འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་དང་བསྟུན་གནང་མ་དགོས་ཤིང༌། བསྐོ་གཞག་འདི་རིགས་ཀྱི་མི་འགྲོ་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཕོགས་རིམ་དང་ཁེ་ཕན་གཞན་དག་བསྐོ་གཞག་དང་ཆབས་ཅིག་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུ་དང༌། ལས་བྱེད་ཅིག་ཡིན་ན་དོན་གཅོད་ལས་རྒྱུན་རིང་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་དང་དེའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅིང༌།སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ལོ་བཞི་ཟིན་མཚམས་
གནས་སྤོ་བྱ་རྒྱུ་དང། དགོས་གལ་དམིགས་བསལ་ཅན་བྱུང་རིགས་ལ་ལོ་གཉིས་ཕར་འགྱངས་ཆོག་རྒྱུ། དོན་གཅོད་འཁྱུར་རྗེས་སྤྱི་མཚུངས་གནས་སྤར་བྱུང་ན་ལས་དེ་མིན་སྔོན་མའི་གནས་རིམ་དང༌།རྒན་རིམ་གང་ཡིན་གྱི་གྲལ་མཚམས་རང་སོར་གནས་རྒྱུ།

135

ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།
༢ བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ཁྱབ་ཁོངས་དང་བཅས་པར་གསང་བའི་ལས་བྱེད་མི་འགྲོ་གསར་འདེམས་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་
ཞིབ་གསལ་བཀའ་ཤག་ཏུ་འབུལ་རྒྱུ་དང༌།བཀའ་ཤག་ནས་ཞིབ་འཇུག་སྟངས་འཛིན་གནང་སྟེ་འོས་བབས་མཆིས་རིགས་
ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་དུ་འབུལ་རྒྱུ། ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་ནས་བཀའ་ཤག་དང་གོ་བསྡུར་གྱིས་དམིགས་བསལ་ཁྱད་
ལས་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་འཛུགས་དང་འབྲེལ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་གིས་འདེམས་སྒྲུག་ཇི་བྱུང་ལས་བྱེད་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ངོས་བཞེས་བསྐོ་གཞག་བསྩལ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་གསལ་བསྒྲགས་གནང་མ་དགོས་པ་ཡིན།
༣ འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཟུང་དྲུང་མན་དང༌། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་གནས་རིམ་གང་འོས་ཐོག་བོད་དབྱིན་

ཕུད་པའི་སྐད་ཡིག་ཚད་འཕེར་ཅན་གྱི་དགོས་ངེས་ལས་བྱེད་བསྐོ་གཞག་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་ནས་ཁུངས་འཕེར་རྒྱུ་མཚན་དང་སྦྲགས་ལས་བྱེད་ས་མིག་ཇི་དགོས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ལ་འཆར་འབུལ་གནང་རྒྱུ་དང༌། ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་དགོས་གལ་གཟིགས་ཚེ་འདེམས་བསྐོ་ཆོག་རྒྱུ། དེ་འདྲའི་རིགས་སྐབས་བབས་མཁོ་གནད་ལ་གཞིགས་ཏེ་མང་མཐར་ལོ་རེར་ལས་བྱེད་སྤྱི་ཡོངས་ས་མིག་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ལས་མ་མང་བ།གཞི་རྩའི་ཆ་རྐྱེན་དང༌། ལོ་ཚད།བསྐོ་ལམ་བཅས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་འདེམས་རྒྱུགས་སྒྲིག་གཞི་
རྩ་བཟུང་བྱ་རྒྱུའང༌།ཤེས་ཚད་ལག་འཁྱེར་ངེས་པར་མི་དགོས།
༤ སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ཏུ་རྒྱ་རིགས་འབྲེལ་མཐུད་པ་དང་།ལྟ་གྲུབ་དགེ་རྒན་གྱི་ས་མིག་ཏུ་ལས་བྱེད་བསྐོ་གཞག་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ།ཟུང་དྲུང་མན་གྱི་གནས་རིམ་དུ་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་འཆར་འབུལ་ལ་བཀའ་ཤག་གིས་རྒྱབ་གཉེར་བརྒྱུད་ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུས་ཏེ་མང་མཐར་ལས་ཡུན་ལོ་ལྔའི་རིང་དམིགས་བསལ་བསྐོ་གཞག་ཆོག་རྒྱུ། ལས་བྱེད་འདི་རིགས་བཀའ་ཤག་སྐབས་རེའི་ཡུན་ཚད་ནང་ས་མིག་རྩ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༡་༥ ལས་བརྒལ་བ་བསྐོ་གཞག་མི་ཆོག
༥ ལས་ཁུངས་གང་ཞིག་ཏུ་ཁྱད་ལས་ཀྱི་ལས་རིགས་གཏན་འཇགས་སུ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སླད་ཁྱད་ལས་པ་བསྐོ་གཞག་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ། ལས་ཁུངས་སོ་སོས་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་དགོས་མཁོ་ཇི་ཆགས། ཤེས་ཚད་
དང་ཉམས་མྱོང་གི་ཆ་རྐྱེན་ཇི་དགོས་འཆར་འབུལ་བྱུང་བསྟུན།བཀའ་ཤག་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་རྒྱབ་གཉེར་བྱས་ཚེ། ལས་
བྱེད་འདེམས་ལྷན་ནས་ལས་བྱེད་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྒྱུགས་ལེན་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ།ཁྱད་ལས་པ་འདི་
རིགས་བཟློག་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་བཀའ་ཤག་གིས་འབྲེལ་མེད་ལས་དོན་གཞན་ཐོག་གནས་སྤོས་སམ།
འཛིན་སྐྱོང་གི་འགན་དབང་བསྐུར་མ་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་པ། ལ ས་བྱེད་པར་ཉེས་ཆད།
འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་དང༌། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་སུ་ཞིག་ལ་ཉེས་སྐྱོན་ར་འཕྲོད་བྱུང་སྟེ་གནས་སྤར་བཀག་
བསྐྱིལ་ལམ།གནས་རིམ་ཕབ་པ།བགྲེས་ཡོལ་སྔ་བསྣུར།རྩ་དགོངས་སྤྲོད་པ།གནས་དབྱུང་གཏོང་བ་བཅས་གང་རུང་གི་འཆར་གཞི་བཀའ་ཤག་གིས་ཕུལ་རིགས་ལ་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གིས་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་འོས་འཚམས་ལ་ཉེས་ཆད་གཏོང་རྒྱུ་དང་། འོས་འཚམས་མིན་རིགས་འཆར་གཞི་ཕྱིར་སློག་དང༌།འདྲི་བརྩད་བྱ་དགོས་རིགས་མཐིལ་ཕྱིན་བྱེད་དགོས།

136

དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ། བགྲེས་ཡོལ་དང་རྩ་དགོངས་ཞུ་འཁྲོལ།
༡ ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་ནས་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་དང་པོ་དང་བདུན་པའི་བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་ནང་ཟླ་དྲུག་ནང་ཚུན་ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཐོན་རན་ཇི་ཡོད་དང༌།བགྲེས་ཡོལ་སྔ་བསྣུར་ཞུ་མཁན་ཇི་ཡོད་ཀྱི་མིང་གཞུང་བཀོད་དེ་སྔོན་ཚུད་ནས་བཀའ་ཤག་ཏུ་
སྔོན་བརྡ་འབུལ་དགོས་པ་དང་དེ་འབྲེལ་འཛིན་སྐྱོང་གིས་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ཚགས་ཚུད་དགོས་རྒྱུ།
༢ བགྲེས་ཡོལ་དུས་འགྱངས་ཞུ་དགོས་རིགས་སྡེ་ཚན་སོ་སོ་ནས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་ཉུང་མཐའ་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྔོན་
ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་དུ་འབུལ་འབྱོར་དགོས།འདེམས་ལྷན་ནས་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་འོས་འཚམས་མཆིས་ཚེ་ཐད་
ཀར་དུས་འགྱངས་སྤྲོད་རྒྱུ་དང༌། འོས་འཚམས་མིན་ཚེ་འཆར་གཞི་ཕྱིར་སློག་བྱ་རྒྱུ།
༣ བགྲེས་ཡོལ་སྔ་བསྣུར་དང་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས་རིགས་ཀྱི་དགོངས་སྙན་ཡང་སྡེ་ཚན་གང་ཡིན་དེའི་འགན་འཛིན་དང་།བཀའ་ཤག་གི་འགྲེལ་བརྗོད་རྒྱབ་གཉེར་དང་སྦྲགས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་དུ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས་འདེམས་ལྷན་
གྱིས་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་བཀའ་འཁྲོལ་ལམ་བཀག་བསྐྱིལ་གང་འོས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་པ། ལ ས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ཞུ་གཏུགས།
༡ སྡེ་ཚན་གང་རུང་གི་ལས་བྱེད་སྒེར་ལ་རྒན་གཞོན་གྲལ་རིམ་མིང་གཞུང་འགོད་ཕྱོགས་དང༌།གསར་འདེམས།གནས་སྤར།ཕོགས་རིམ།གཞན་ཡང་ཞབས་ཞུའི་དོན་གནད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་འགྲིག་མིན་ཇི་བྱུང་ཞུ་གཏུགས་བྱ་འདོད་ཡོད་
རིགས་རང་གི་སྡེ་ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་བརྒྱུད་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱ་འཐུས་དང༌། དོ་བདག་གི་
ཞུ་གཏུགས་སྙན་ཞུའི་ངོ་བཤུས་འདེམས་ལྷན་དུ་ཐད་ཀར་འབུལ་ཆོག
༢ ཞུ་གཏུགས་སྙན་ཞུ་འདི་རིགས་སྡེ་ཚན་གང་ཡིན་དེའི་འགན་འཛིན་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་དང་སྦྲགས་ཡིག་ཟམ་བརྒྱུད་འབུལ་དགོས་ཡིན་ན་ཡིག་ཟམ་གྱི་འགོར་ཡུན་ཕུད་པའི་ལས་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་ནང་ཚུན་འདེམས་ལྷན་དུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས། ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ནང་ཕུལ་འབྱོར་མ་བྱུང་ཚེ་འདེམས་ལྷན་ནས་ངོ་བཤུས་ཐོག་ནས་རྟོག་ཞིབ་རྩད་གཅོད་བྱ་འཐུས།
༣ ཞུ་གཏུགས་སྙན་ཞུ་འདི་རིགས་ལ་འདེམས་ལྷན་ནས་འཕྲལ་དུ་རྟོག་ཞིབ་རྩད་གཅོད་ཀྱིས་སྙན་ཞུ་འབྱོར་ཚེས་ནས་མང་
མཐའ་ཟླ་བ་གསུམ་ལས་མ་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་ནང་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་ཚེ་
ཐད་ཀར་འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་དོ་བདག་ལ་ཡོད།

དོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་དང་བཀའ་ཤག་གང་རུང་
ནས་འཆར་གཞི་ཕུལ་བའམ། ཡང་ན་སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ནས་འཆར་འབུལ་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

137

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང་དང་ཁྱབ་ཚད།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༢༠ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣
ཞེས་འབོད་རྒྱུ།
༢ སྒྲིག་གཞི་འདིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག དམིགས་བསལ་གཞུང་ནས་ལས་ཤག་གོ་སྒྲིག་

དགོས་རིགས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༢༠ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ ཟླ་༨ ཚེས་༡༦ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ད བུས་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང༌།
༡ དབུས་ལས་བྱེདེ་རྣམས་ལ་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་ཆེད་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་དགོས་པ་བཀའ་ཤག་གིས་བསྐོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།༢ ཚོགས་ཆུང་དེའི་ནང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་གཅིག་དང༌། ལས་བྱེད་པའི་འཐུས་མི་གསུམ།ས་ཁང་དོ་དམ་པ་
བཅས་དགོས་ཤིང༌།ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོ་དང༌།ས་ཁང་དོ་དམ་པས་ཚོགས་དྲུང་བྱ་རྒྱུ།
༣ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་གཏན་དུ་ཚོགས་གཙོ་གནང་རྒྱུ་དང༌། ལས་བྱེད་པའི་འཐུས་མི་རྣམས་ལོ་གཉིས་རེ་
ནས་བརྗེ་ལེན་བྱ་རྒྱུ། ལས་བྱེད་འཐུས་མི་གསུམ་གནས་རིམ་མི་གཅིག་པ་དང༌། སྡེ་ཚན་གཉིས་ནས་དགོས་ཤིང༌།གང་ཟག་
གཅིག་བསྟུད་མར་ལན་གཉིས་ལས་མང་བར་ལས་བྱེད་པའི་འཐུས་མིར་བསྐོ་འཛུགས་མི་ཆོག
༤ འཐུས་མི་གང་ཞིག་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ཚེ་དེའི་ཚབ་ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་ནང་ངེས་པར་བསྐོ་གཞག་ཐུབ་པ་དགོས།
༥ ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཁང་ཁུངས་བགོ་འགྲེམས་དང༌། ཕྱིར་བསྡུ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་
པའི་ལས་དོན་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དག་གི་འགན་དབང་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་ལ་ཡོད།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ས་གནས་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང༌།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གང་དུའང༌། ལས་ཤག་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ས་མིག་བཅུ་ལས་མང་བ་ཡོད་ས་དེར་ས་གནས་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་དགོས་པ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་ལས་བྱེད་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་
བའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བསྐོ་འཛུགས་དང༌།ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་ཚོགས་གཙོ་བྱ་རྒྱུ།

138

༢ སྡེ་ཚན་གང་དུ་ལས་ཤག་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ས་མིག་བཅུ་ལས་ཉུང་བ་ཡོད་པ་རྣམས་སུ་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་རྣམས་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་འཛུགས་མ་དགོས་པར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དེས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ལ ས་ཤག་གི་གྲལ་རིམ་ཚད་གཞི།
༡ གཞུང་གི་རང་བདག་དང༌། གླ་གཡར་བྱས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་སྡོད་ཡུལ་བཅས་ལས་ཤག་ཏུ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཁང་ཁུངས་ཡོངས་རྫོགས་གཤམ་གསལ་གྲལ་རིམ་ཁག་ཏུ་དབྱེ་རྒྱུ།
ཀ ཁང་ཁྱོན་ཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་བདུན་བརྒྱ་ནས་བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་(༧༠༠ནས་༨༩༩)བར།གྲལ་རིམ་དང་པོའི་
ཀ ཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་དྲུག་བརྒྱ་ནས་དྲུག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་(༦༠༠ནས་༦༩༩)བར།གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ཁཁ ཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་ལྔ་བརྒྱ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་(༥༠༠ནས་༥༩༩)བར།གྲལ་རིམ་གཉིས་པའི་ ཀ ཕི་ཀྲི་གྲུ་

བཞི་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ནས་བཞི་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་(༤༥༠ནས་༤༩༩)བར། གྲལ་རིམ་གཉིས་པའི་ཁག ཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་བཞི་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་(༤༠༠ནས་༤༤༩)བར་གྲལ་རིམ་གསུམ་པའི་ ཀཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ནས་སུམ་བརྒྱ་གོ་དགུ་(༣༥༠ནས་༣༩༩)བར་གྲལ་རིམ་གསུམ་པའི་ཁཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་སུམ་བརྒྱ་ནས་སུམ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ (༣༠༠ནས་༣༤༩)བར་གྲལ་རིམ་གསུམ་པའི་ག
(ཟུར་བརྗོད། མ་འོངས་པར་ལས་ཤག་གསར་བསྐྲུན་རིགས་ཚད་གཞི་འདི་ལྟར་བཟོ་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ།)
༢ ཁང་ཁྱོན་བརྩི་ཚུལ།བཅད་མེད་བར་ཁྱམས་མ་གཏོགས་ཐོག་ཡོད་ཁང་མིག་དང༌།གསང་སྤྱོད་ཁྲུས་ཁང་ཐབ་ཚང་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་བརྩི་རྒྱུ་དང༌།རྒྱ་ཁྱོན་ཚོད་དཔག་རགས་རྩིས་ཀྱིས་གྲལ་རིམ་དབྱེ་རྒྱུ་ལས་ངེས་གཏན་ཡོང་དཀའ་ཡང་ཕི་ཀྲི་
གྲངས་ཚད་གང་ལ་ཉེ་བ་དེར་ཚད་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང༌།ཁང་པའི་སྤུས་ཚད་དང༌།བཟོ་དཔྱད་ལ་གཞིགས་པའི་གྲལ་རིམ་དབྱེ་
རྒྱུ།ཁང་ཁུངས་དེ་དག་ཉམས་གསོ་ཞུ་སྐབས་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་དུས་ནས་དུས་སུ་སྣོན་འཕྲི་
དང༌།གྲལ་རིམ་བསྒྱུར་བཅོས་བྱ་འཐུས།
ཀ གྲལ་རིམ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་ཀ་ཁ་གཉིས་སུ་དབྱེ་རྒྱུ།
ཁ ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་དགུ་བརྒྱ་ལས་བརྒལ་བ་རྣམས་ལས་ཤག་གཅིག་ཏུ་འཇོག་མི་ཆོགདོན་ཚན་དྲུག་པ། ལ ས་བྱེད་གནས་རིམ་གྱི་ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང༌།
༡ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ཀ་པ།
ཀ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས།
ཁ སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ།
ག སྲིད་སྐྱོང།
ང ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམ་པ།
༢ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ཁ་པ།

139

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཀ རང་དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ།
ཁ སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ།
༣ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་གཉིས་པའི་ཀ་པ།
འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་དྲུང་ཆེ།
༤ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་གཉིས་པའི་ཁ་པ།
འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་དྲུང་ཆེ་ལས་འཕར་དང་ཟུང་དྲུང་བཅས།
༥ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་གསུམ་པའི་ཀ་པ།
འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་དྲུང་གཞོན་དང༌།དྲུང་གཞོན་ལས་རོགས།
༦ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་གསུམ་པའི་ཁ་པ།
ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན། ལས་ཁུངས་དོ་དམ་པ། ལས་དྲུང་།
༧ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་གསུམ་པའི་ག་པ།
ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་རྒན་དྲུང་དང༌།གཞོན་དྲུང༌། ལས་བྱ་བཅས།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ལ ས་ཤག་བགོ་འགྲེམས།
༡ ལས་བྱེད་གང་ཞིག་དངོས་སུ་ས་གནས་སུ་ལས་བཅར་ཞུས་ཉིན་ནས་ལས་ཤག་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་ལས་ཤག་ཆེད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་དུ་སྙན་ཞུ་འབུལ་དགོས། ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་སྟོང་པ་མེད་ཚེ་སྒུག་ཐོའི་ནང་བཞག་སྟེ་ཁང་
དོད་དུས་ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་ཞུ་ཆོག སྙན་ཞུ་མ་ཕུལ་བའི་རིགས་ལ་ཁང་དོད་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག ལས་ཤག་བགོ་
སྤྲོད་སྐབས་འཛིན་ཆས་ཐོ་གཞུང་འགེངས་ཤོག་བསྐངས་ཏེ་ས་ཁང་བདག་གཉེར་འགན་འཛིན་ལ་འབུལ་དགོས། དམིགས་
བསལ་དཀའ་ངལ་དབང་གིས་ལས་ཤག་སྒུག་ཐོའི་ནང་ཡོད་ལས་བྱེད་ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་དང་སྒུག་ཐོའི་གནས་སྟངས་
གཅིག་པ་ཕན་ཚུན་དཀའ་སེལ་སླད་གཉིས་མོས་ཞུ་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་རིགས་ལ་ཞུ་དོན་ལྟར་ལས་ཤག་སྒུག་ཐོ་བང་རིམ་སྔ་རྟིང་བརྗེ་བསྒྱུར་ཆོག་རྒྱུ།
༢ ས་ཁང་བདག་གཉེར་འགན་འཛིན་ནས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་ལ་སྙན་ཤོག་ཇི་འབྱོར་གྱི་སྒུག་ཐོ་མཚན་རིམ་ཐོབ་ཐང་གི་ཁང་པའི་གྲལ་རིམ་ལྟར་སོ་སོར་བཟོས་ཏེ་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་ལ་འབུལ་རྒྱུ། དེ་མཚུངས་ལས་ཤག་སྟོང་པ་ཇི་ཡོད་དང༌།ཟླ་བ་རྗེས་མའི་ནང་སྟོང་པ་ཐོན་ངེས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཐོ་གསལ་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་ལ་འབུལ་དགོས།
༣ ཕྱོགས་མཐའི་ལས་བྱེད་གང་ཞིག་དབུས་སུ་གནས་སྤོས་ཀྱིས་ལས་བཅར་ཞུ་ཉིན་ནས་ཉིན་༡༥ནང་ཚུན་སྙན་ཞུ་ཕུལ་
བསྟུན་ལས་ཤག་མ་ཐོབ་པའི་སྒུག་ཐོ་དང་པོར་འཇོག་ཆོག དེ་ལྟར་བཞག་ཟིན་རྗེས་ཕན་ཚུན་བརྗེ་བསྒྱུར་ནམ་ཡང་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་རང་དང་འདོད་གཅིག་ནང་མི་སུ་རུང་ལ་ལས་ཤག་ཡོད་ཚེ་སྒུག་ཐོ་སྤྱི་མཚུངས་ནང་འཇོག་དགོས།
༤ ལས་བྱེད་གང་ཞིག་གནས་སྤར་གྱིས་ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་གོང་མའི་ཐོབ་ཐང་ཅན་དུ་གྱུར་རིགས་གྲལ་རིམ་གོང་མའི་སྒུག་ཐོ་ནང་གནས་སྤར་གྱི་ཚེས་ཆ་གོ་རིམ་གཞི་བཟུང་འགོད་རྒྱུ་དང་། དེ་རིགས་ལ་གྲལ་རིམ་གོང་མའི་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་

140

བྱུང་མཚམས་ཀ་ཀོར་མེད་པར་ལས་ཤག་རྩིས་ལེན་གྱིས་ལས་ཤག་རྙིང་པ་སྟོང་པ་བཟོ་དགོས་རྒྱུ།
༥ སྤྱིར་བཏང་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་རང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་འཚམས་པའི་ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་བགོ་འགྲེམས་དགོས་ཀྱང༌།གནས་རིམ་དང་མཚུངས་པའི་ལས་ཤག་མེད་ཚེ་གྲལ་རིམ་གོང་འོག་གང་རུང་ལ་ལས་ཤག་སྟོང་པ་ཡོད་ན་འཕྲལ་སེལ་སྤྲོད་འཐུས།ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གིས་སྒུག་ཐོ་དང་ལས་ཤག་སྟོང་པའི་ཐོ་གཞིར་བཟུང་ཞིབ་འཇུག་གིས་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ།
༦ ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་གིས་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་བཀོད་ཁྱབ་གནང་ཟིན་རིགས་ནས་
འགྲིག་མིན་ཀ་ཀོར་ཞུ་མི་ཆོགགལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཚེ་དོ་བདག་ལ་དགོས་གལ་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་དང༌།ཁང་དོད་ཀྱང་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག
༧ ལས་ཤག་ཁང་འཕྲོས་མེད་སྐབས་ཟླ་རེའི་སྒུག་ཐོ་རྣམས་ཟླ་གྲངས་གོང་རིམ་བཞིན་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་སྒུག་

ཐོ་བཟོ་རྒྱུ་དང༌།སླད་ཁང་ཁུངས་ཐོན་རིམ་བཞིན་སྒུག་ཐོའི་གོ་རིམ་གཞིར་བཟུང་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ།
༨ རྒྱུ་མཚན་དམིགས་བསལ་དབང་གིས་ལས་བྱེད་སུ་ཞིག་སྒུག་ཐོའི་གོ་རིམ་ནང་སྒུག་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་ཐོད་བརྒལ་གྱིས་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་བྱ་དགོས་རིགས་ལ་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་འཁོད་རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་མཚམས་བཀའ་ཤག་གིས་འོས་མིན་ཞིབ་འཇུག་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༩ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་ལས་ཤག་ཐ་དད་དུ་ཡོད་བཞིན་པའི་ལས་བྱེད་གཉིས་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཚེ་དུས་ཡུན་ཟླ་གཅིག་ནང་ལས་
ཤག་གཅིག་ཏུ་ཟླ་བསྒྲིལ་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། ཁྱོ་ཤུག་སུའི་ལས་ཤག་ཏུ་ཟླ་བསྒྲིལ་བྱ་རྒྱུར་རང་མོས་ཀྱིས་འདེམས་འཐུས།
༡༠ ཁྱོ་ཤུག་མིན་ཡང་འདོད་གཅིག་ཐབ་གཅིག་གི་མི་ཚང་གཅིག་ནས་ལས་བྱེད་གཅིག་ལས་མང་བ་ཡོད་ཚེ་ལས་ཤག་དང་ཁང་དོད་གཅིག་ལས་མང་བ་བགོ་འགྲེམས་མི་ཆོག་ཁར་ཟླ་བསྒྲིལ་ལམ་མཉམ་སྡོད་གནང་མཁན་གྱི་གཞུང་བསྐོས་དང༌།ཟུར་སྐྱོང༌།རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་སུ་ལ་ཡང་ལས་ཤག་དང༌།ཁང་དོད་སྡེ་ཚན་གཅིག་ནས་མ་གཏོགས་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག ཡང་ལས་བྱེད་གང་ཞིག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༥ནང་ཚུན་རང་གི་བཟའ་ཡར་ཁྱབ་ཁོངས་ཟུར་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཞིག་ནས་ལས་ཤག་ཐོབ་ཡོད་པའི་ནང་མཉམ་སྡོད་བྱེད་པས་འགྲིག་ངེས་ཡོད་ན་ལས་ཤག་གནང་རྒྱུ་མིན་ཅིང༌།ཟུར་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ནས་ཐོབ་པའི་ལས་ཤག་ཁང་ཁུངས་ཆུང་རྐྱེན་གྱིས་མ་སྤོ་ཐབས་མེད་གྱུར་ཚེ་ལས་ཤག་ཞུ་འཐུས་ཀྱང་ཟུར་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ནས་ཐོབ་པའི་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུས་པའི་ངོས་སྦྱོར་ནང་སྲིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ངམ་ས་གནས་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གང་རུང་ལ་འབུལ་དགོས། ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་གཅིག་ལས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ནས་ལེན་ཉར་མི་ཆོགགལ་ཏེ་ཟུར་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་དུ་བཟའ་ཡའི་ལས་ཤག་ནང་མཉམ་སྡོད་བྱས་ཚེ་ཁང་དོད་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག
༡༡ ལས་བྱེད་སུའང་རང་གི་ལས་འཁུར་ཞུ་སའི་ལས་ཁུངས་ནས་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་ལྔ་ཡི་ནང་ཚུན་རང་ཉིད་དམ།རང་དང་

འདོད་གཅིག་ཐབ་གཅིག་གི་རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་ཚེ་གཞུང་གི་ལས་ཤག་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མེད་ཅིང༌། དེ་རིགས་ལ་རང་ཁྱིམ་དོད་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་བཀའ་ཤག་ནས་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ། ལས་ཤག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལས་བྱེད་གང་ཞིག་རང་ཉིད་དམ།རང་དང་འདོད་གཅིག་ཐབ་གཅིག་གི་ཁྱིམ་མི་གང་རུང་མིང་ཐོག་རང་བདག་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་གམ་

141

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

སྤུས་ཉོ་བྱས་ཚེ་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་དུས་ཡུན་ནང་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས།
༡༢ ལས་བྱེད་གཉིས་ལས་ཤག་གཅིག་ནང་མཉམ་སྡོད་ཡོད་ན་ལས་བྱེད་གནས་རིམ་མཐོ་བའི་སྒྲིག་གསལ་ལས་ཤག་ཕྱིར་
འབུལ་དགོས་རིགས་ནས་ཕྱིར་འབུལ་གྱིས་གནས་རིམ་དམའ་བ་དེ་ལས་ཤག་སྒུག་ཐོའི་བང་རིམ་དང་པོར་འཇོག་དགོས།གོང་གསལ་ནང་གསེས་༣པ་དང་ནང་གསེས་འདི་གཉིས་སྙན་ཞུ་འབྱོར་སྔ་རྟིང་ལྟར་སྒུག་ཐོར་འཇོག་རྒྱུའང།མཛད་གཙོ་
རྣམ་པ་ལས་འཁྱུར་རྗེས་ཀྱི་བཟའ་ཟླ་སོ་སོའི་ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་གང་ཡིན་དེའི་སྒུག་ཐོ་ཨང་དང་པོར་འཇོག་དགོས། དེ་ཡང་
སོ་སོའི་གནས་རིམ་ལྟར་ལས་ཤག་མ་ཐོབ་བར་ཁང་དོད་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ལ ས་ཤག་ནང་གནས་སྡོད་དང༌། ལ ས་ཤག་ཐོབ་དོད།
༡ ལས་བྱེད་སུའང་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་བཀོད་ཁྱབ་ཡི་གེ་ཐོབ་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་༡༥ནང་ཚུན་བགོ་འགྲེམས་བྱས་
པའི་ལས་ཤག་ནང་སྤོས་ཟིན་པ་དགོས།ཅི་སྟེ་ཉིན་༡༥ ནང་མ་སྤོས་ཚེ་བགོ་འགྲེམས་བཀོད་ཁྱབ་ཕྱིར་བསྡུ་ཟིན་པར་ངོས་
འཛིན་བྱ་རྒྱུ་མ་ཟད། དེ་ཉིན་ནས་བཟུང་ཟླ་བ་༡༢ནང་ཡང་བསྐྱར་ལས་ཤག་དང་ཁང་དོད་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།ཟླ་བ་༡༢
ཀྱི་དུས་ཚོད་རྫོགས་མཚམས་བསྐྱར་དུ་སྙན་ཞུ་གསར་པ་འབུལ་དགོས།
༢ ལས་ཤག་རྩིས་ལེན་སྐབས་གཏན་འབེབས་འགེངས་ཤོག་སྟེང་དོ་བདག་གི་ས་རྟགས་འགོད་རྒྱུ་དང༌། ལས་ཤག་ལ་ཙག་ཙིག་བཟོ་བཅོས་དགོས་རིགས་ཐོ་འགོད་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བསྟུན་དགོས་གལ་ལ་གཞིགས་པའི་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ནས་ཉམས་གསོ་གནང་རྒྱུ། དེ་རྗེས་དོ་བདག་གནས་ཡུན་རིང་ལས་ཤག་ནང་ཆག་སྐྱོན་མི་ཡོང་བའི་དམ་དོན་དགོས་ཐོག་དེ་རིགས་བྱུང་ཚེ་དོ་བདག་སོ་སོས་བཟོ་བཅོས་དགོས་པ་ཡིན། ལས་ཤག་ནང་ཆུ་གློག་ལ་བསྲི་ཚགས་དང༌།རང་ཉིད་ཀྱི་ཁང་ཐོག་དང༌།
ལས་ཤག་གཡས་གཡོན་ཕི་ཀྲི་བཅོ་ལྔའི་རྒྱང་ཚད་ཀྱི་གཙང་སྦྲ་འཕྲོད་བསྟེན།ཤིང་སྣ།མེ་ཏོག་འདེབས་ཡུལ་ཡོད་རིགས་
ནས་དོ་འཁུར་འགན་ལེན་ཞུ་གལ། ལས་ཤག་ནང་དོ་བདག་ནས་བཟོ་བཅོས་ཆེ་བའི་རིགས་དང༌། དཀར་རྩི་གང་བྱུང་གཏོང་ཐལ་མི་ཆོག་ཅིང༌།གལ་ཏེ་དགོས་གལ་ཆེ་ཆགས་བྱུང་ཚེ་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་དུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ངེས་ཞུ་དགོས་པ་ལས་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པའི་བཟོ་བཅོས་མི་ཆོག་པ་དང༌།རང་ཉིད་ལས་ཤག་ཏུ་མ་བསྡད་པར་དགའ་གཉེན་སོགས་
འཇོག་པའམ།ཁང་གླར་གཏོང་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག
༣ བགོ་འགྲེམས་བྱས་པའི་ལས་ཤག་ཕན་ཚུན་བརྗེ་བསྒྱུར་ནམ་ཡང་མི་ཆོགཅི་སྟེ་གྲལ་རིམ་གཞིར་བཟུང་ཐོབ་པའི་ལས་ཤག་ནང་འཕྲོད་མིན་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་བྱུང་ཚེ་དངོས་ཡོད་རྒྱུ་མཚན་དན་རྟགས་དང་སྦྲགས་བསྐྱར་དུ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བསྟུན་
ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་ནས་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་དངོས་ཡོད་མཐོང་མཚམས་སྒུག་ཐོ་ཟུར་འཇོག་གིས་
གྲལ་རིམ་དེའི་ནང་ལས་ཤག་སྟོང་པ་ཐོན་ཚེ་བརྗེ་བསྒྱུར་ཆོག་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་སྙན་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་ལས་མང་བ་འབུལ་མི་ཆོགདོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་བྱུང་བ་སུའང་ལས་དུས་རྗོགས་པ་དང༌།བགྲེས་ཡོལ་

142

ཐོན་པ།རྩ་དགོངས་ཞུས་པ།གནས་དབྱུང་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལས་དོན་མཚམས་འཇོག་བྱས་པའི་ཉིན་མོ་ནས་བཟུང་
མང་མཐར་ཟླ་བ་གཉིས་ནང་ལས་ཤག་ས་ཁང་བདག་གཉེར་འགན་འཛིན་ལ་རྩིས་འབུལ་ཞུ་དགོས།
༢ ལས་བྱེད་གང་ཞིག་ལས་འཁུར་ཞུ་བཞིན་པའི་སྐབས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཚེ་དེའི་ནང་མིར་ལོ་འཁོར་འདས་མཆོད་བར་ཐོབ་དོད་མ་དགོས་པར་ལས་ཤག་ཏུ་རང་འཇགས་བསྡད་འཐུས་དང༌། ལོ་མཆོད་གཙང་འཕྲལ་ལས་ཤག་གླེང་མེད་ཕྱིར་འབུལ་ངེས་ཞུ་དགོས་རྒྱུ།
༣ གཞུང་འབྲེལ་སློབ་སྦྱོང་དུ་གཏོང་དགོས་བྱུང་རིགས་མང་མཐའ་ལོ་གཅིག་རིང་ལས་ཤག་རང་འཇགས་དང༌། དེ་ལས་བརྒལ་བར་ལས་ཤག་བདག་ཉར་མི་ཆོག
༤ སྒྲིག་དོན་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་གུང་གསེང་དང༌། དམིགས་བསལ་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་ལ་དུས་ཡུན་ཉིན་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ནང་ཚུན་ཡིན་ན་འདོད་གཅིག་ནང་མི་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྡོད་ཤག་རང་གནས་ཆོག་རྒྱུ།
༥ ཉིན་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་དུས་ཡུན་ལས་བརྒལ་བའི་གུང་གསེང་ཞུས་རིགས་ལ་ལོ་གཅིག་གི་དུས་ཡུན་ནང་ལས་བཅར་ཞུས་ཚེ་ཐོག་མའི་ཟླ་དྲུག་ཕུད།འཕྲོས་ཉིན་གྲངས་ཇི་སོང་ལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༩པའི་ནང་གསེས་༩པ་ལྟར་ཁང་
དོད་ཕུལ་ཏེ་ལས་ཤག་བདག་ཉར་བྱེད་ཆོགཁང་དོད་ཇི་འབབ་གུང་གསེང་དུ་མ་ཐོན་གོང་སྒྲུབ་འབུལ་ཞུ་དགོས། ལོ་གཅིག་ནང་ལས་བཅར་མ་ཞུས་ཚེ་ལས་ཤག་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ།གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་གུང་གསེང་དང༌། དམིགས་བསལ་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་དུ་ལོ་གཅིག་ཡན་སྐྱོད་མཁན་གྱིས་གུང་གསེང་ཐོན་ཉིན་ནས་ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་ནང་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་བྱེད་དགོས།
༦ དབུས་དང༌། ཕྱོགས་མཐར་ལས་བྱེད་གང་ཞིག་གནས་སྤོས་དང་ཞབས་གཡར་འགྲོ་རྒྱུའི་བཀོད་ཁྱབ་བྱུང་སྐབས་ཐོན་ཉིན་ནས་དོ་བདག་སོ་སོས་ལས་ཤག་དང་ཐོ་གསལ་འཛིན་ཆས་ཁག་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་དུ་རྩིས་འབུལ་ཞུ་དགོས།འོན་ཀྱང་གནད་དོན་གང་རུང་གིས་དགོངས་བཞེས་དགོས་གལ་བྱུང་ན་སྙན་ཞུ་དང་སྦྲགས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཉིན་གྲངས་དྲུག་ཅུ་བར་བཞག་ཆོག་ཀྱང༌། དེ་ལས་བརྒལ་བའི་འགྱངས་ཆ་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོགཅི་སྟེ་ལས་ཤག་རྩིས་སྤྲོད་མ་བྱས་པར་རྡོག་ཐོན་གྱིས་འཛིན་ཆས་སོགས་ཚང་མིན་གྱི་རིགས་ལ་དོ་བདག་སོ་སོའི་གསོག་དངུལ་དང་གླ་ཕོགས་གང་རུང་ནས་གཅོག་རྒྱུ།
༧ གུང་གསེང་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ཟླ་བ་དྲུག་ནས་བརྒལ་ཚེ་བརྒལ་ཉིན་ནས་ལས་ཤག་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ།
༨ གོང་གསལ་ནང་གསེས་༦ནང་གསལ་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ལས་བྱེད་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་ཕྲུག་ས་གནས་དེའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གི་ཉིན་སློབ་ཏུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་ལོ་མཚམས་འཁེལ་གྱི་ཡོད་ཚེ།ལོ་དེའི་མཐའ་མའི་ཡིག་རྒྱུགས་མ་ཟིན་བར་གཏན་འབེབས་ལས་ཤག་ཁང་དོད་ཐོག་བདག་ཉར་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་འཐུས་དང༌།བུ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་མའི་ཡིག་རྒྱུགས་ཟིན་པའི་དུས་ཚེས་ནས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས། འོན་ཀྱང་རྩ་དགོངས་ཞུས་པ་དང༌།རྩ་དགོངས་སྤྲད་པ།གནས་དབྱུང་བཏང་བ་ལ་འདིའི་ཐོབ་ཐང་མེདེ།
༩ དོན་ཚན་འདིའི་ནང་གསེས་དང་པོ་ནས་ལྔ་པ་བར་གྱི་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས་དུས་ཡུན་སོ་སོའི་ནང་ལས་ཤག་

143

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཕྱིར་འབུལ་མ་ཞུས་ཚེ།ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་གནས་ཚུལ་བྱུང་བསྟུན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་
རིང་ཁང་དོད་ཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་མ་རེ་ལ་ཧིན་སྒོར་༡༠ དང༌།ཟླ་བ་གཅིག་བརྒལ་ཉིན་ནས་གུང་གསེང་ཁྱོན་ལོ་གཅིག་མ་ཟིན་
བར་གྱི་ཟླ་གྲངས་ཇི་སོང་ལ་ཟླ་རེར་ཁང་དོད་ཕི་ཀྲི་གྲུ་བཞི་མ་རེར་ཧིན་སྒོར་༤༠འབབ་དོ་བདག་སོ་སོའི་ཕོགས་སམ།
གཟིགས་གསོལ།གསོག་དངུལ་གང་རུང་ནས་གཅོག་འཐེན་གྱིས་སྒུག་ཆོག དེའི་ནང་ལས་བཅར་ཞུས་ཚེ་ལས་ཤག་རང་འཇགས་གནས་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྒལ་ཚེ་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལྟ་སྐྱོང་འོག་ལས་ཤག་སྟོང་པ་བཟོས་ཏེ་སྒེར་གྱི་འཛིན་ཆས་ཇི་ཡོད་ཐོ་འགོད་ཀྱིས་ཟུར་འཇོག་དང༌། ལས་ཤག་ལས་བྱེད་གཞན་ལ་བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ།
༡༠ སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡ནང་གསེས་༢པ་ནང་གསལ་གྱི་ལས་ཤག་ཐོབ་རིགས་དང༌། ལས་བྱེད་ལས་དུས་རྫོགས་པ།
བགྲེས་ཡོལ། དགོངས་ཞུས། གནས་དབྱུང་བཅས་ལ་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཟིན་པའི་ངོས་སྦྱོར་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་མ་བྱུང་བར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་གསོག་དངུལ་དང༌།བགྲེས་ཕོགས། དངུལ་འབབ་སྤྲོད་བསྡད་གཞན་གང་ཡང་སྤྲོད་ཐལ་མི་ཆོག་ཅིང༌།གནས་སྤོས་སོང་རིགས་དུས་བཀག་ནང་ཚུན་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་མ་ཞུས་ཚེ་གོང་གསལ་དོན་ཚན་༩པའི་ནང་གསེས་༩པ་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱ་འཐུས།
༡༡ ལས་བྱེད་གང་ཞིག་གནས་དབྱུང་བྱས་པར་ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཞུ་གཏུགས་ཀྱིས་གལ་སྲིད་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ལས་ཤག་གནས་

སྐབས་རྩིས་སྤྲོད་མི་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་ཚེ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་གྱོད་ཐག་མ་ཆོད་བར་ལས་ཤག་ནང་བསྡད་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་པ། ད མིགས་བསལ་ཁང་གླ།
༡ ལས་ཤག་གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ཀ་པའི་ཐོབ་ཐང་ཅན་རྣམས་རྡ་སར་རང་བདག་བཞུགས་ཁང་མེད་ཚེ། ལས་ཤག་ངེས་པར་འབུལ་དགོས་གྲས་ཡིན་པས་ཁང་ཁུངས་ཐོན་མིན་བྱུང་ཚེ་གྲལ་རིམ་དང་པོའི་ལས་ཤག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལས་མི་བརྒལ་བའི་སྒེར་
ཁང་ངམ།མགྲོན་ཁང་ཁང་གླར་བླངས་ཏེ་དེའི་ཡུལ་ཐང་ཁང་གླ་ཐད་ཀར་ཁང་བདག་ལ་སྤྲོད་དགོས།
༢ དེ་འཕྲོས་ལས་བྱེད་ལས་ཤག་མ་ཐོབ་པའི་རིགས་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་དུས་སྐབས་སོ་སོར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁང་དོད་ལས་ཡུལ་ཐང་ཁང་གླ་ཐོབ་ཐང་མེད། ལས་ཤག་མ་ཞུས་པ་དང་ལས་ཤག་སྤྲད་ཀྱང་མ་བླངས་པར་ཁང་པ་སྒེར་གཡར་
བྱས་རིགས་ལ་ཁང་དོད་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ཆེད་དམིགས་ལས་ཤག
༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས། ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན།སྲིད་སྐྱོང་དང་།བཀའ་
བློན་རྣམ་པ།རང་དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ་བཅས་ལ་ཆེད་དམིགས་
ལས་ཤག་བཟོ་སྐྲུན་ཟིན་མཚམས་ནས་ལས་ཤག་དེ་དག་གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་ལས་ཐོག་རྣམ་པ་མ་གཏོགས་ལས་བྱེད་གཞན་ལ་བགོ་འགྲེམས་མི་ཆོགགནས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་འཛིན་ཆས་ཚད་ལྡན་སྤྲོད་དགོས་པ་དང༌། དོན་ཚན་༧པའི་ནང་གསེས་༡༡ དང་འབྲེལ་བ་མེད། ལས་དོན་འཁྱུར་ཚེས་ནས་བཟུང་ཉིན་གྲངས་༣༠ནང་ཚུན་ལས་ཤག་ས་ཁང་བདག་

144

གཉེར་ཁང་ལ་རྩིས་འབུལ་ཞུ་དགོས།དུས་ཐོག་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་མ་ཞུས་ཚེ་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལྟ་སྐྱོང་འོག་ལས་ཤག་སྟོང་པ་བཟོས་ཏེ་སྒེར་གྱི་འཛིན་ཆས་ཇི་ཡོད་ཕྱིར་འདོན་རྩིས་སྤྲོད་དང༌། ལས་ཤག་མཛད་གཙོ་ལས་ཐོག་པ་སུ་ཡིན་ལ་བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ།
༢ སྒྲིག་གསལ་དུས་ཡུན་རིང་ལས་ཤག་མ་ཐོན་ཚེ་གཞུང་ནས་འཕྲལ་སེལ་དོན་ཚན་༡༠པའི་ནང་གསེས་༡ནང་གསལ་ལྟར་
མགྲོན་ཁང་ངམ་ཁང་གླ་གོ་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། བགྲེས་ཡོལ་ལས་བྱེད་ཀྱི་སྡོད་ཁང༌།
༡ བགྲེས་ཡོལ་ཐོན་པའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་སྡོད་ཁང་སྤྲོད་རྒྱུའི་ཆེད་གཞུང་ནས་ཆེད་མངགས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའམ།ཁང་གླ་ལེན་པ་གང་ཡང་བགྲེས་ཡོལ་བའི་སྡོད་ཤག་ཏུ་ཆེད་དམིགས་ཟུར་བཅད་བྱས་པའི་ཁང་པ་གང་འཚམས་རེ་ནང་སྲིད་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ས་གནས་གང་འོས་སུ་གོ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ཤིང༌།བགྲེས་ཤག་དེ་རིགས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་གྲལ་
རིམ་དབྱེ་བགོས་ཇི་གནང་ལྟར་བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཀ བགྲེས་ཡོལ་ཐོན་པའི་ལས་བྱེད་གང་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་དང༌།ས་གནས་གང་དུའང་རང་བདག་གི་ཁང་པ་མེད་ཅིང་།བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང་ཡོད་སའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་རང་ཉིད་གཏན་སྡོད་བྱ་འདུན་ཡོད་ཚེ།བགྲེས་
ཡོལ་གྱི་སྡོད་ཁང་ཞུ་ཆོགཁ བགྲེས་ཡོལ་བ་གང་ཞིག་ཆུང་དུས་ཕ་མ་དང་མཉམ་དུ་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རུང་ལོ་མང་རྗེས་བཟའ་ཟླ་བུ་ཕྲུག་དང་བཅས་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕྱིར་ལོག་གཏན་སྡོད་བྱ་ཡུལ་ཁང་ཁུངས་མེད་པའི་རིགས་ལ་གཞིས་ཆགས་ས་ཁང་དང་
བགྲེས་ཤག་གཉིས་གང་རུང་གོ་བརྗེས་ཞུ་ཆོགབགྲེས་ཤག་བདམས་པ་ཡིན་ན།གཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ས་གནས་
ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་བརྒྱུད་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལེ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་བྱེད་དགོས།
༣ ཀ ཞབས་ལོ་༢༠ ཡན་ལོན་པ་བགྲེས་ཤག་ཞུ་འདུན་ཡོད་མཁན་སོ་སོས་སྙན་ཞུ་གཏན་འབེབས་འགེངས་ཤོག་བསྐངས་ཏེ་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ལ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས། མིང་ཐོ་གཞིར་བཟུང་སྐབས་དུས་སོ་སོར་བགྲེས་ཡོལ་ལམ་
བགྲེས་ཡོལ་སྔ་སྣུར་བའི་མཚན་ཐོ་ཐོན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་མ་བྱུང་བར་དུ་ཁང་དོད་ཇི་འཐོབ་
བཀའ་ཤག་གིས་དུས་ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་ཞུ་ཆོགཁ བགྲེས་ཡོལ་བ་གང་དེས་བགྲེས་ཤག་མ་ཞུས་པར།བགྲེས་ཕོགས་ཇི་ཐོབ་ལོ་བཅུས་བསྒྱུར་བའི་དངུལ་འབོར་སྡེབ་གཅིག་ལ་བགྲེས་ཤག་གི་དོད་དུ་ཞུ་སྤྲོདོ་བྱེད་ཆོགའདི་རིགས་ལ་དེའི་རྗེས་བགྲེས་ཤག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད།
༤ ཀ བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང་ས་གནས་གར་ཡོད་དུ་སྒུག་ཐོའི་གོ་རིམ་ལྟར་དབུས་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གིས་བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ།
ཁ ལྷ་རྒྱལ་རིའི་བགྲེས་ཤག་རྣམས་རིམ་བཞིན་ལས་ཤག་ཏུ་བསྒྱུར་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དང་། ད་ཡོད་བགྲེས་ཡོལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འདོད་གཅིག་ནང་མི་ལ་ས་གནས་གཞན་དུ་བགྲེས་ཤག་བསྐྲུན་ཡུལ་ཁང་ས་འགྲེམས་སྤྲོད་ཐོག དོ་བདག་
བགྲེས་ཡོལ་ཐོན་སྐབས་སོ་སོའི་བགྲེས་ཕོགས་ལོ་བཅུས་བསྒྱུར་བའི་འབབ་ཀྱི་བགྲེས་ཤག་དོད་བགྲེས་ཡོལ་བ་

145

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

བྱིངས་ལྟར་ཞུ་ལེན་ཆོག
༥ བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང་རྣམས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་སྤྲོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་༢༠༡༤ ལ་རྩ་འཛིན་དགོས་ཤིང།
བགྲེས་ཤག་དེར་ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་ཟླ་བ་གཅིག་ངེས་པར་སྡོད་དགོས།
༦ ས་གནས་གང་ཞིག་ཏུ་ལན་གཅིག་བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང་བགོ་འགྲེམས་བྱས་ཟིན་པའི་བགྲེས་ཡོལ་བ་ཞིག་ཡང་བསྐྱར་ས་གནས་གཞན་དུ་བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་བགྲེས་ཡོལ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འདོད་མཐུན་གྱིས་སྡོད་ཁང་བརྗེ་ལེན་བྱས་པར་དགག་བྱ་མེད།
༧ ལྷ་རྒྱལ་རིའི་བགྲེས་ཤག་ཏུ་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་བ་སུའང་འདས་གྲོངས་གྱུར་ཚེ་དེའི་རྗེས་ཤུལ་ནང་མིའམ་ཤག་ཚང་གཅིག་པ་ནམ་འཚོའི་བར་བགྲེས་ཤག་ནང་བསྡད་ཆོག་པ་དང་།རྗེས་ཤུལ་ནང་མིའམ་ཤག་ཚང་གཅིག་པར་གཞིས་སྐལ་ཐོབ་པའམ།རང་བདག་ཁང་པ་མཁོ་སྒྲུབ་བྱུང་ཉིན་ནས་ཉིན་གྲངས་༦༠ནང་ཚུན་བགྲེས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས་པ་དང་། དོ་བདག་འདས་གྲོངས་གྱུར་ཚེ་དེ་ཉིན་ནས་ལོ་གཅིག་ནང་ཚུན་བགྲེས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས།༨ བགྲེས་ཡོལ་བ་གང་ཞིག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁྱབ་ཁོངས་དང་བཅས་པའི་ལས་གནས་གང་རུང་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ལས་དོན་ཞུ་ཡུལ་དེར་ལས་ཤག་ཐོབ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར།བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་མི་དགོས།
༩ གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་ངོ་བོར་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཞུས་རིགས་ནས་སྒྲིག་གསལ་བགྲེས་ཡོལ་བ་ནམ་འཚོའི་རིང་
ངལ་རྩོལ་རྐང་འགྲོའི་ཁྲལ་རིགས་འདུར་རྒྱུགས་མ་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་ཕུད།གནས་ཡུལ་གཞིས་ཁོངས་སོ་སོའི་ཁྲིམས་སྒྲིག་དང་།འགྲོ་ལུགས་ལ་སྲུང་བརྩི་ཞུ་དགོས།
༡༠ བགྲེས་ཡོལ་བ་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་མ་བྱུང་བར་དུ་ཁང་དོད་ཐོབ་འོས་པ་ཞིག་རང་གི་ནང་མི་ལས་བྱེད་ས་གནས་ཉེ་འགྱངས་གང་དུ་ཡོད་པའི་གཞུང་ཁང་ནང་མཉམ་སྡོད་རིང་ཁང་དོད་སྤྲོད་མི་དགོས།
༡༡ བགྲེས་ཡོལ་བ་སོ་སོའི་བགྲེས་ཤག་གི་ཆུ་གློག་རིན་འབབ་དོ་བདག་སོ་སོས་ཁུངས་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་།ལྷ་རྒྱལ་རིའི་བགྲེས་ཤག་ཕུད་པའི་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་གི་ངོ་བོར་བགོ་འགྲེམས་བྱས་པའི་བགྲེས་ཤག་བྱིངས་ཉམས་གསོ་དང་བདག་
གཅེས་ཀྱི་འགན་ཁུར་དོ་བདག་སོ་སོས་ལེན་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ད མིགས་བསལ་ལས་ཤག་དང༌། གཞུང་གི་ས་ཁང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས།
༡ ཀ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྐུ་མགྲོན་ནམ།གང་ཟག་ཁྱད་པར་བ་སུ་ཞིག་ལ་གཞུང་
གི་ལས་ཤག་འབུལ་དགོས་རིགས་ཀྱི་མཚན་དང༌།ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན། ལས་ཤག་ཐོབ་དོད་ཀྱི་ཚད།དུས་ཡུན་ཇི་ཙམ་
བར་བདག་ཉར་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་འཁོད་པའི་བཀའ་ཤག་གི་ཐག་གཅོད་ཡིག་ཆ་གསལ་པོ་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དང༌།ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་བཀའ་ཤག་གི་ཐག་གཅོད་གཞིར་བཟུང་ལག་བསྟར་ཞུ་དགོས།
ཁ སྒྲིག་གཞི་འདི་འགོ་འཛུགས་མ་བྱས་པའི་སྔོན་ནས་དམིགས་བསལ་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཟིན་པ་ད་ལྟ་བདག་ཉར་

146

བྱེད་བཞིན་པའི་རིགས་ཀྱང་སྒྲིག་གཞི་འདི་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་དོན་ཚན་འདིའི་ནང་གསེས་༡གཞིར་བཟུང་བཀའ་ཤག་གིས་ཐག་གཅོད་ཡི་གེ་སྤྲོད་དགོས།
༢ ཀ གཞུང་ཁང་གང་ཡང་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་དང༌།བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བགོ་
འགྲེམས་མ་བྱས་པར་སུས་ཀྱང་བདག་ཉར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མི་ཆོགཁ གཞུང་གི་ས་ཆའི་ཐོག་ལས་བྱེད་དམ།གཞན་པ་སུ་ཐད་ནས་འཕྲལ་སེལ་ལམ།གཏན་འཇགས་ཀྱི་ཁང་པ་རྒྱག་པ་

དང༌། ཆར་གཡབ་བཟོས་པ།གུར་ཕུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་སྡོད་ཤག་དང༌། ལས་གྲྭ།སྒོ་ཕྱུགས་འཇུག་ཡུལ།གནས་ཚུལ་གཞན་གང་རུང་བཅས་ཀྱི་ཆེད་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རིགས་རྩ་བ་ནས་མི་ཆོགག སྒྲིག་གཞི་འདི་འགོ་འཛུགས་མ་བྱས་པའི་སྔོན་ནས་དབུས་དང་ས་གནས་གང་དུའང་གཞུང་སའི་ཐོག་སྒེར་གྱིས་
འཛུགས་སྐྲུན་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡོད་ཚེ།སྒྲིག་གཞི་འདི་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ཚུན་གཞུང་ས་
ཕྱིར་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་དང༌། དེའི་ཆེད་ཕན་ཚུན་གཉིས་བདེའི་བྱེད་ཕྱོགས་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་དོ་བདག་སོ་
སོར་འཕྲོས་མོལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། ལ ས་ཤག་དང༌། སྡོད་ཁང་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཚད།
ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཡོལ་སྡོད་ཁང༌། དམིགས་བསལ་ལས་ཤག་བཅས་བགོ་འགྲེམས་བྱས་པའི་གཞུང་ཁང་གང་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་རུང༌། དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་ཟླ་བ་གཅིག་གི་སྔོན་བརྡའི་ཐོག་ཕྱིར་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཚད་ཆ་ཚང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་ཡོད།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མང་མོས་བསྐྱར་བཅོས་
ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

147

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལས་དོན་གཟེངས་ཐོན་རྣམ་པར་གཟེངས་རྟགས་
འབུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། གཟེངས་རྟགས་ཀྱི་མིང༌།
གཟེངས་རྟགས་འདི་ལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལས་དོན་གཟེངས་ཐོན་གཟེངས་རྟགས་ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞི་འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཉིན་ནས་དངོས་སུ་རྩ་འཛིན་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། གཟེངས་རྟགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ།
གཟེངས་རྟགས་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི།
༡ གཞུང་དོན་སྲི་ཞུའི་ལས་དོན་ཐོག་དམིགས་བསལ་ཧུར་བརྩོན་དང་ལྷག་བློ་ཆེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱས་རྗེས་རྩེ་ཕུད་ཐོན་མཁན་
རྣམས་ངོས་འཛིན་དང་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་རྒྱུ།
༢ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བྱེད་གཞན་དག་ལ་མིག་དཔེ་དང་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་བསྐྲུན་རྒྱུ།
༣ མང་ཚོགས་ནས་ལས་བྱེད་ལྷག་བསམ་དང་འབད་བརྩོན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་ཐབས་བཅས།

དོན་ཚན་བཞི་པ། གཟེངས་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་དང་ལེགས་སྐྱེས།
ལོ་ལྟར་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་དང་ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་གཉིས་སོ་སོ་ནས་བྱས་རྗེས་རྩེ་ཕུད་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་རེར་གཟེངས་
རྟགས་སུ་གཟེངས་བསྟོད་ལག་འཁྱེར་དང་།མཇལ་དར་ནང་མཛོད། ལེགས་སྐྱེས་ཧིན་སྒོར་ཆིག་ཁྲི་རེ༌གནང་རྒྱུ་དང་། ཞབས་ཡུན་ལོ་གཅིག་སྤར་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་འདེམས་སྒྲུག
༡ བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་དྲུང་ཆེ་དང་།ཁྱབ་ཁོངས་དང་དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་ཅན་གྱི་འགན་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཁྱབ་འོག་ལས་བྱེད་ཁག་གི་ཁོངས་ནས་གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་གྱི་
འོས་མི་ཡོད་ཚེ། ལོ་རེའི་ནང་སྡེ་ཚན་རེ་ནས་ལས་བྱེད་གཉིས་ལས་མ་མང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འགེངས་ཤོག་གཏན་འབེབས་ལྟར་
བསྐང་སྟེ་ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་༣༠ནས་མ་འགྱངས་པར་གཟེངས་རྟགས་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་ལ་ངེས་པར་

148

འབུལ་ལམ་ཞུ་དགོས།
༢ བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་དང་། དམིགས་བསལ་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་ཏུ་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་ཅན་གྱི་འགན་འཛིན་མེད་སྐབས་དྲུང་ཆེ་ལས་ཚབ་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ། ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོ།སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན་
དང་།རང་དབང་ལྡན་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་འགན་འཛིན་བརྒྱུད་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་གྱི་མིང་ཐོར་ཚུད་རྒྱུའི་འོས་ཆོས་གཤམ་གསལ།
༡ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གིས་བསྐོ་གཞག་གནང་བའི་གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༡ཟླ་༡༡ ཚེས་༢༩གོང་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་དབུས་རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་བཅས་གང་རུང་ཡིན་པ།
༢ ཚོད་བལྟའི་དུས་ཡུན་བརྩིས་པའི་ཞབས་ལོ་ལྔ་ཡན་ལོན་པ།
༣ དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་ཅན་མིན་པ།
༤ འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་གསང་སྙན་ནང་བརྗོད་ཚིག་ངན་པ་མེད་པ།
༥ འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་ལས་དོན་མཚམས་འཇོག་དང༌། ལན་འཛུགས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཉེས་བཀོད་ལས་རིམ་མ་བྱུང་བ།
༦ གཞུང་དངུལ་རྩིས་རྙོག་དང༌འབུལ་ཆད་མེད་པ།
༧ མིང་ཐོ་འབུལ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་ཀྱི་སྔོན་དུ་མིང་ཐོ་གང་ནས་འབུལ་བའི་ལས་ཁུངས་དེའི་ནང་མུ་མཐུད་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལྷག་ལས་དོན་བྱེད་བཞིན་པ།
༨ འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་ལས་བྱེད་དེའི་ལས་འགན་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་སྐོར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བགྲོ་གླེང་བྱུང་སྟེ་སྐྱོན་ར་འཕྲོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༩ འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་མིང་རྟགས་དང་ཁ་བྱང་གསལ་པོ་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་བཅུ་ལས་བརྒལ་བ་
མཉམ་འདུས་སམ།རེ་རེའི་ངོས་ནས་གཞི་རིམ་གྱི་དན་རྟགས་ཚང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་གོང་རིམ་ལ་འབུལ་ཡོད་པ་དང་འབུལ་མཁན་མི་ངོ་ར་འཕྲོད་ངོས་ལེན་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ།
༡༠ འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་དམ།སྲིད་སྐྱོང་།བཀའ་བློན། སྤྱི་འཐུས།ཁྲིམས་ཞིབ་པ།རང་
དབང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་འགན་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་ལས་བྱེད་སོ་སོའི་རང་འཁྲིའི་འཆར་འཕར་ལས་དོན་གང་རུང་གི་ཐོག་
ཐུགས་འདོད་མ་ཁེངས་པའི་ཚིག་ཐོ་ཁུངས་ལྡན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པར་དབུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཛིན་
དང༌། ཡང་ན་བཀའ་ཤག་ནས་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༡༡ རྩིས་པའམ། དངུལ་གཉེར། ཡང་ན་གཏོང་ལེན་འགན་འཛིན་ལྟ་བུའི་རྩིས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་
ཀྱི་ལས་བྱེད་ཡིན་ན།འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཕུལ་བའི་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོའི་ནང་གཞུང་དངུལ་གྱོང་གུན་སོང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།

149

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལས་དོན་གཟེངས་ཐོན་རྣམ་པར་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་བདུན་པ། གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང༌།
ལོ་རེའི་གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་གྱི་ལས་བྱེད་གཉིས་འདེམས་སྒྲུག་ཆེད་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་དགོས་པ་གཤམ་གསལ།
༡ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོས། ཚོགས་གཙོ།
༢ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ། ཚོགས་གཞོན།
༣ ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་མི་གཉིས། ཚོགས་མི།
༤ བཀའ་དྲུང༌། ཚོགས་མི་/ ཚོགས་དྲུང༌།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུ།
༡ བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་ནས་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་ལྔ་པའི་བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་ནང་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་ལྷན་ཚོགས་གནང་སྟེ།གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་གྱི་ལས་བྱེད་འདེམས་སྒྲུག་ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།
༢ འོས་མིའི་ལོ་རྒྱུས་འགེངས་ཤོག་དང༌།འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་སྒྲིག་གཞི་ནང་གསལ་ལྟར་ཚོགས་ཐེངས་
དང་པོར་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༣ འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ནང་ལས་ཁུངས་ཁག་སོ་སོ་ནས་འབུལ་འབྱོར་གྱི་མིང་ཐོ་རྣམས་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་གྱིས་འོས་ཆོས་མ་ཚང་བ་རྣམས་ཟུར་དབྱེ་དང༌།འོས་ཆོས་ཚང་བའི་མིང་ཐོ་ཇི་ཡོད་ཕྱི་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་༡༥འགྱངས་མེད་ལས་བྱེད་ཡོངས་དང༌། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་བཅས་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།
༤ ལས་བྱེད་དམ། སྤྱི་འཐུས་སུ་རུང་ནས་མིང་ཐོར་ཐོན་པའི་ལས་བྱེད་སུ་ལའང་སྐྱོན་བརྗོད་དང་དགག་བྱ་ཡོད་ཚེ་ཕྱི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་༡༥མ་འགྱངས་པར་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་ལ་སྙན་ཞུ་འབུལ་འཐུས།
༥ དེ་འདྲའི་སྙན་ཞུ་འབྱོར་རིགས་བྱུང་ཚེ།འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཞིབ་འཇུག་གཟབ་ནན་གྱིས་མིང་གཞུང་ནས་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༦ དེའི་རྗེས་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་ལོ་མཚམས་་དེའི་གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་གྱི་ལས་བྱེད་གཉིས་སྤྱི་མོས་སམ།
མང་མོས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་ཐོག་ཕྱི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་༢༥འགྱངས་མེད་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།
༧ གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཡུལ་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་མོས་སམ།མང་མོས་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་ཕྱི་བཤོལ་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་
གཅོད་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། གཟེངས་རྟགས་གནང་ཚེས།
ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་༦ སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུའི་འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་གྱི་
གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་ཐོག་གཟེངས་རྟགས་གསོལ་སྩལ་གནང་རྒྱུ།

150

དོན་ཚན་བཅུ་པ། འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཐག་གཅོད།
འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཐག་གཅོད་གང་གནང་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་གླེང་རྙོག་བྱུང་ཚེ་ཆེས་མཐོའི་
ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་མ་གཏོགས་ཞུ་གཏུག་མི་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་དང་།བཀའ་ཤག སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་
ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

151

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་
བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་
ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞི་འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
ཆོག་མཆན་བསྩལ་ཉིན་ནས་འགོ་འཛུགས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད།
རྒྱ་གར་ནང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་ཆེད་བཙུགས་བྱས་པའི་གཞིས་ཆགས་གཤམ་གསལ་ཟུར་འཛར་ཡིག་ཆ་ ཀ༽
པ་ནང་གསལ་དང༌།གཞན་ཡང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་ཐད་ཀའི་འཛིན་སྐྱོང་སྟངས་འཛིན་འོག་གསར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ས་ཆའི་བདག་དབང་དང༌། བོགས་གཡར་བྱ་ཕྱོགས།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དབུས་ངལ་སེལ་ཚོགས་པས་སྤུས་ཉོ་བྱས་པའི་ས་ཆ་དང༌།འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་སྡེ་དང་སྒེར་གང་ཞིག་ནས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་རྩིས་འབུལ་ཞུས་པའི་ས་ཁང་རྣམས་ཀྱི་བདག་དབང་བཅས་དབུས་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་
ཡོད་པ་ལས་གཞིས་མི་སུ་ལའང་མེད།
༢ གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་ཆེད་བོགས་གཡར་གནང་བའི་ས་ཆའི་བདག་
དབང་འབྲེལ་ཡོད་མངའ་གཞུང་སོ་སོར་ཡོད།བོགས་མའི་གན་ཡིག་རྒྱ་གར་དབུས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་གཏན་
འབེབས་གནང་བའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་སྤྲོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་༢༠༡༤ དོན་ཚན་༤ཟུར་འཛར་
ཅ། དགོངས་དོན་ལྟར་འཇོག་དགོས།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ས་ཞིང་བེད་སྤྱོད།
༡ སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མི་ཚོར་བཙན་བྱོལ་དུ་གནས་སྡོད་རིང་སྡོད་ཡུལ་དང་འཚོ་རྟེན། ཞིང་ལས། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།ཤེས་

152

ཡོན་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་མངའ་གཞུང་སོ་སོ་ནས་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་
པར་བོགས་མར་བཏང་བའམ།ས་ཐོ་ལག་འཛིན་གྱི་བྱ་རིམ་འགྲོ་བཞིན་པ་རྣམས་གཞིས་མི་སོ་སོར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པའམ། ཚོགས་སྡེ་དང་སྒེར་གང་ཞིག་ནས་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་ཞུས་པ། ཡང་ན་དབུས་ངལ་སེལ་ཚོགས་པས་སྤུས་ཉོ་བྱས་པའི་གཞིས་ས་རྣམས་གཞིས་མི་སོ་སོར་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཡར་བ་ཡིན་
པས།ས་ཁང་ཐོབ་པའི་གཞིས་མིའམ། དེའི་འདོད་གཅིག་ནང་མི་སུ་རུང་གཅིག་ལས་མ་ཉུང་བ་གཞིས་ཁང་སོ་སོའི་ནང་ལོ་གཉིས་རེར་ཉུང་མཐར་ཟླ་གཅིག་གནས་སྡོད་བྱེད་དགོས་ཐོགས་ཞིང་རྣམས་བདག་གཅེས་ཚད་ལྡན་གྱིས་སོ་ནམ་དང༌།སྐྱེད་ཚལ།ལྡུམ་རྭ། སྐྱེ་ཤིང་འདེབས་འཛུགས། སྡོད་ཁང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།ཤེས་ཡོན།འཕྲོད་བསྟེན། སྤྱི་ཚོགས་
ཞབས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།
༢ ཀ དགོས་མཁོའི་དབང་གིས་ས་ཆའི་ཆ་ཤས་གང་དུ་སྡོད་ཁང་དང༌།སོ་ནམ་ཞིང་ལས། ཚོང་དོན། ཆོས་ཕྱོགས་དང་རིག་གཞུང་།ཤེས་ཡོན།འཕྲོད་བསྟེན། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བཅས་དང་འབྲེལ་བའི་འཛུགས་སྐྲུན་ནམ། དེ་མཚུངས་རང་
ཉིད་ཀྱི་ས་བགོས་སྟེང་ནས་འཚོ་རྟེན་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་དགོས་ཁག་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་སྤྲོད་
བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་༢༠༡༤ ཡི་ཆ་རྐྱེན་ལྟར།ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ལ་རྒྱུ་མཚན་གསལ་
བཤད་ཀྱིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་སམ།མངའ་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་ཆོག་
པའི་སྒྲིག་མཐུན་བཀའ་འཁྲོལ་ངེས་པར་ཞུ་དགོས།
ཁ དོན་ཚན་༤ནང་གསལ་གྱི་ས་ཁང་རྣམས་བོད་མི་ནང་ཁུལ་ནང་བཤུག་བྱེད་འདོད་ཡོད་རིགས་ཀྱིས།ཁང་ས་ནང་

བཤུག་བྱ་རྒྱུར་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཆོག་པ་དང་། ཞིང་ས་ནང་བཤུག་བྱེད་པར་
ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་དང་བཅས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
༣ སྤྱི་ས་གང་ཡོད་བེད་མེད་ས་སྟོང་དུ་མ་བཞག་པར་སྤྱིའི་བདེ་རྩའི་ཆེད་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུས་ཏེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཆོགདོན་ཚན་དྲུག་པ། ས་ཁང་ཚོང་བསྒྱུར་དང༌། ཕུལ་སྦྱིན།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཉིན་ནས་སྤྱིའི་བདེ་རྩའི་ཆེད་གཞུང་འབུལ་རིགས་ཕུད། དེ་མིན་གཞིས་
མི་སུས་ཀྱང་ས་ཁང་མི་གཞན་ལ་ཚོང་བསྒྱུར་དང་། ཕྱི་མི་ལ་ཁང་གླ་གཏོང་བའི་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག
༢ གཞིས་མི་སུ་ཞིག་གིས་ཕྱི་མི་ལ་ས་ཁང་ཚོང་བསྒྱུར་བྱས་ཚེ།ས་གནས་ཡུལ་ཁྲིམས་དང༌།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་

སྒྲིག་ཁག་ལ་བརྩི་མེད་བྱས་པའི་ཉེས་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་དངོས་ར་འཕྲོད་ན་འཛིན་སྐྱོང་ནས་ཉེས་འཛོལ་བྱེད་པོ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ལས་འགན་མ་སྒྲུབ་མཁན་དུ་ཡོངས་ཁྱབ་
གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།ནང་མིར་རྒན་བྱིས་རོགས་རམ་དང༌།རྒྱབ་གཉེར་ཁག ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་སྤྱི་སྒེར་གྱི་བསྐྱོད་རྒྱུར་དགོས་མཁོ་སྦྱོར་དགོས་བཅས་ཇི་ཡོད་བཀག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

153

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༣ དེ་སྔོན་ས་ཁང་ཚོང་བསྒྱུར་དང༌།ཕུལ་སྦྱིན་བྱེད་མཁན་རིགས་ལ་ཕྱིར་སློག་བྱུང་སྟེ་རང་བདག་ཐུབ་ན་དེའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་
དགོས། དེ་མིན་བོད་མི་ཕན་ཚུན་ས་ཁང་ནང་བཤུག་བྱེད་དགོས་རིགས་ནས་དོན་ཚན་ལྔ་པའི་༢(ཁ)གཞིར་བཟུང་མིང་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ་མིང་གཞུང་མ་དེབ་ནང་དེབ་འགོད་ཞུ་དགོས།
༤ བོད་མི་ནང་ཁུལ་གཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་མེད་མཁན་ནམ། དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་ངམ།མཉམ་འབྲེལ།བོད་མིའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།ཤེས་ཡོན།འཕྲོད་བསྟེན། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་
ལ་ས་ཁང་ཕུལ་སྦྱིན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཚེ།གཉིས་མོས་གན་རྒྱའི་ཐོགས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་བརྒྱུད་ནང་སྲིད་
ལས་ཁུངས་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ས་ཁང་བོགས་གཡར།
༡ ཀ གཞིས་མི་སུ་ཞིག་གིས་རང་གི་སྡོད་ཡུལ་ཁང་པ་དང༌།ས་ཞིང་རྣམས་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་མིན་པའི་ཕྱི་མི་ལ་བོགས་གཏོང་མི་ཆོགས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཕྱི་མི་ལ་བོགས་གཏོང་བྱས་པ་ར་
འཕྲོད་བྱུང་ཚེ། ཞིང་ས་ཇི་ཡོད་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྩིས་ལེན་བྱས་ཏེ་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་
སེལ་ཚོགས་པར་འབུལ་དགོས།
ཁ ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༨པའི་ནང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་སོ་སོ་ནས་རང་ཁོངས་ཞིང་ས་རང་འདེབས་དང་བོགས་
འདེབས་བྱེད་མཁན་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཞིབ་གནས་མ་དཔེ་ཟུར་འཛར་ཁ༽ ཞིབ་བསྐངས་ཀྱིས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་སུ་
འབུལ་དགོས།འདེབས་ལས་བྱེད་མཁན་གང་དེར་སྟོན་ཉེས་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་སྙན་ཐོ་འདི་ལ་རྩ་འཛིན་
བྱ་རྒྱུ།
༢ གཞིས་མི་རྒས་འཁོགས་དང་།ནད་གཅོང་རང་གི་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་ཐུབ་རེ་བྲལ་བའི་རིགས་ལ་གྲོང་སྡེའི་སྤྱི་མིའམ་བརྒྱ་དཔོན་གྱི་རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་ན།ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས། དོ་བདག་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་

རྐྱེན་རོགས་རམ་སྦྱར་ཏེ། ཞིང་ས་རྣམས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་
ཚོགས་པར་འབུལ་རྒྱུ།
༣ ནད་མནར་རམ་རྐྱེན་ངན་དབང་གིས་ལོ་རེ་ཟུང་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་དང༌། ཞིང་ལས་འཕེར་བའི་མི་ཆ་མེད་མཁན་གྱི་ཁྱིམ་ཚང་རིགས་བཅས་ལ་གྲོང་སྡེའི་སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་གང་རུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་ན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
ལས་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་སྤྱི་པའི་སྒྲིག་འཛུགས། ཡང་ན་གཞིས་མི་སྒེར་གང་རུང་ལ་དུས་ཚོད་
ངེས་ཅན་རིང་བོགས་གཏོང་ཆེད་མཐུན་འགྱུར་བྱ་ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱད་པ། རྗེས་ཤུལ་ལ་ས་ཁང་བགོ་སྤྲོད།
༡ ཐོག་མར་ས་ཁང་བགོ་འགྲེམས་སྐབས་བཅོས་མའི་ལྔ་ཚན་གཅིག་ནང་ཁྱིམ་ཚང་ཁག་གཉིས་དང་ཧྲེང་པོ་གཅིག་ལྟ་བུའི་མི་ལྔར་ས་ཁང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་མུར་ནམ་ཞིག་མི་ཧྲེང་པོ་དེ་འདས་གྲོངས་སམ་གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་བྱས་ཚེ། གོང་

154

གསལ་ཁྱིམ་ཚང་གཉིས་ནས་ལྔ་ཁང་ཐོབ་སྐལ་མ་རག་པའི་ཕྲུ་གུ་མང་བ་དེར་ཐོབ་དགོས།ཕྲུ་གུ་མང་ཉུང་གཅིག་པ་ཡིན་ཚེ་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྗེས་ཤུལ་རྒན་རིམ་བཞིན་བགོ་སྤྲོད་བྱེད་ཆོག ཁྱིམ་ཚང་གཉིས་ཀར་ཕྲུ་གུ་མེད་ན་གཞིས་སྐལ་ཇི་ཡོད་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་བྱེད་དགོས།
༢ ལྔ་ཁང་དེའི་མ་དེབ་ནང་གསལ་ས་ཁང་བདག་དབང་ཡོད་པ་འདས་གྲོངས་སམ། གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་བྱུང་རིམ་བཞིན་ཞིང་ས་རྣམས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་བརྒྱུད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ནས་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་དགོས་ཤིང་། འཚོ་གནས་མི་གཅིག་ལས་མ་ལྷག་ཚེ། དེ་ནམ་འཚོའི་བར་ལྔ་ཁང་དེའི་ཁང་ས་ཇི་ཡོད་བདག་གཉེར་བྱེད་ཆོགགཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པའམ།གཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་ཞུས་ཟིན་པའི་མནའ་མའམ།མག་པ་གང་དེ་སོ་སོའི་བཟའ་ཟླའི་ལྔ་ཁང་དེའི་སྒུག་ཐོའི་ཁོངས་སུ་བཞག་སྟེ་སྤྱི་མཚུངས་བགོ་སྤྲོད་བྱེད་ཆོག
༣ ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་གཞིས་ཁོངས་སོ་སོའི་ས་ཞིང་བགོ་འགྲེམས་མིང་གཞུང་མ་དེབ་ནང་བོགས་གཏོང་པ་དང་།བོགས་ལེན་པ།ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་མཁན་བཅས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་སྤྲོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་

སྲིད་བྱུས་༢༠༡༤ དོན་ཚན་༤ནང་གསེས་ ཇ།པ་ལྟར་ཨིན་ཡིག་ཐོག་ཁ་གསལ་བཀོད་དེ་དུས་བསྟུན་ཁ་སྐོང་བྱས་པའི་
ངོ་བཤུས་རེ་བོགས་གཏོང་གན་ཡིག་ལྟར་ལོ་རེ་བཞིན་མངའ་གཞུང་དང་དབུས་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན།
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་༥པའི་ནང་གསེས་༡ནང་གསལ་ལྟར་གཞིས་མི་རྣམས་ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་ཉུང་མཐར་ཟླ་བ་
གཅིག་གཞིས་ཆགས་སོ་སོར་གཏན་སྡོད་དགོས་ཀྱང་།གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན་ཆོག་པའི་དམིགས་བསལ་ཁག་གཤམ་གསལ།༡ གཞིས་མི་སུ་ཞིག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་མ་ལག་གི་ལས་བྱེད་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱུང་བ་རང་ཉིད་དང་འདོད་གཅིག་ནང་མི།
དང་སློབ་ཁོངས་ཚུད་པ་རང་ཉིད་དང་འདོད་གཅིག་ནང་མི། སློབ་གྲྭ་དང་ལས་རིགས་སྦྱོང་བརྡར་འགྲིམས་བཞིན་པ། ཆོས་
སྡེ་ཁག་གི་སྒྲིག་གྲལ་དུ་ཞུགས་པ་བཅས་ལ་ལོ་ལྟར་སློབ་གཉེར་ཁང་ངམ། སྡེ་ཚན་གང་ཡིན་གྱི་ལས་ཤོག་སྟེང་འགན་འཛིན་
གྱི་མཚན་རྟགས་འཁོད་པའི་ངོས་སྦྱོར་ཕུལ་རིགས་རྣམས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཡུན་དུས་མ་གཙང་བར་གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན་དུ་བརྩི་ཆོག
༢ ཀ ཚོང་འཁོས་དང་།གཉེན་འཕྲད། སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཐོག་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གཞིས་སྤོ་བྱེད་མཁན།ནད་མནར།གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཆེད་བསྐྱོད་དེ་ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་མ་ཐུབ་ཚེ།བརྒྱ་དཔོན་ནམ་སྤྱི་མི་བརྒྱུད་ས་གནས་འགོ་
འཛིན་ལས་ཁང་ནས་ཡིག་ཐོག་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུས་ཐོབ་ཡོད་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན་ཆོགཁ ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་ཟླ་བ་གཅིག་གཞིས་ཆགས་དེར་གནས་སྡོད་མ་བྱས་ཚེ།གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་གཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་བརྒྱུད་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་
ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་བྱེད་དགོས།

155

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༣ གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན་པ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྟར་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ། ཉེ་འབྲེལ། ཡང་ན་གཞིས་མི་སུ་འོས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་དུ་ཡིག་ཐོག་སྙན་གསན་དང་སྦྲགས་ས་ཁང་མངགས་བཅོལ་ཆོགམངགས་ཡུལ་དེས་གཞིས་
གྲོང་སྤྱིའི་སྒྲིག་ལམ་དང༌།འཁྲི་ཆ་ཇི་ཡོད་སྲུང་བརྩི་དང༌།སྒྲུབ་འཇལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན།
༡ གཞིས་མི་སུ་ཞིག་འདས་གྲོངས་སོང་བ།
༢ བོད་དུ་རྩ་ལོག་བྱས་པ།
༣ ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གཞུང་སྒེར་གྱིས་གཏན་བསྐྱོད་བྱས་པ།
༤ རང་འདོད་ཀྱིས་གཞིས་ཁོངས་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུས་པ།
༥ ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གི་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་རང་འཚམས་ཕྱིར་བསྐྱོད་ཀྱིས་ནང་མི་སུ་རུང་ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་
ཕྱིར་ལོག་གིས་ཉུང་མཐར་ཟླ་བ་གཅིག་ས་གནས་སུ་མ་བསྡད་པ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མཛད་གཙོ་ལས་ཟུར་རྣམ་པ་དང་། དེ་སྔ་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་ངོ་བོར་བགྲེས་ཤག་བགོ་
འགྲེམས་ཟིན་རིགས་དང་།འབྱུང་འགྱུར་བགྲེས་ཤག་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་སྒྲིག་གསལ་བགྲེས་ཡོལ་བ་
ནམ་འཚོའི་རིང་ངལ་རྩོལ་རྐང་འགྲོའི་ཁྲལ་རིགས་འདུར་རྒྱུགས་མ་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་ཕུད།གནས་ཡུལ་
གཞིས་ཁོངས་སོ་སོའི་ཁྲིམས་སྒྲིག་དང་།འགྲོ་ལུགས་ལ་སྲུང་བརྩི་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ས་ཁང་ཕྱིར་བསྡུ་དང་བགོ་སྤྲོད།
༡ ཀ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་༨པའི་ནང་གསེས་༢པ་དང༌། དོན་ཚན་༩ནང་གསེས་༥པ། དོན་ཚན་༡༠པའི་ནང་
གསེས་ཁག་གཞིར་བཟུང་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུའི་ས་ཁང་རྣམས་ས་ཁང་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་འདས་གྲོངས་
ཟིན་པའམ། ལོ་གཉིས་ནང་ཕྱིར་ལོག་བྱས་མེད་པ།གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་ཡིན་པ་བཅས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་
ན།ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་དོ་བདག་ལ་ས་ཁང་རྩིས་སྤྲོད་དགོས་པའི་སྔོན་བརྡ་བཏང་ཐོག སྟོན་འབྲས་
འདེབས་དུས་དེའི་སྟོན་ཐོག་བསྡུ་མཇུག་བསྒྲིལ་མཚམས་གཞིས་སྐལ་ཇི་ཡོད་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་བྱེད་དགོས།
ཁ ཕྱིར་བསྡུ་བྱས་པའི་ས་ཁང་རྣམས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་བརྒྱུད་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་བྱེད་དགོས་པ་ལས། སྤྱི་མིའམ་བརྒྱ་དཔོན་ནས་བདག་ཉར་དང་རང་འཚམས་ཀྱིས་ནང་ཁུལ་

བགོ་སྤྲོད་མི་ཆོགག བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གཞིས་སྤོས་ལས་འཆར་ཐོག་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གཏན་བསྐྱོད་དམ།སྒེར་སོ་
སོའི་ཐབས་ཤེས་ཐོག་ཕྱི་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་ལོ་གཉིས་ནང་གཞིས་ཁོངས་སུ་ཕྱིར་ལོག་གིས་ཟླ་བ་གཅིག་རིང་གནས་སྡོད་བྱས་མེད་ཚེ། དེ་དག་གི་ས་ཁང་རྣམས་སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཐོན་པ་ནས་ལོ་གཉིས་མཚམས་ནས་ས་གནས་ས་

156

ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་སོ་སོས་ཕྱིར་བསྡུ་བྱས་ཏེ་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་ཞུ་དགོས།
ང ཕྱིར་བསྡུ་བྱས་པའི་ཁང་སའམ། ཞིང་སའི་ཐོག་གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་བྱེད་མཁན་དེས་སྡོད་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་གསར་བསྐྲུན་བྱས་རིགས་ལ་དབུས་ས་གཉིས་ཀྱི་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས།ཨར་གྲོན་
གུན་གསབ་འོས་འཚམས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལྟར་ས་ཁང་བགོ་འགྲེམས་བྱ་ཡུལ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་ཡིན་དེར་སློག་
སྤྲོད་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས།
༢ ས་ཁང་ཕྱིར་བསྡུ་བྱུང་བ་རྣམས་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་རྩིས་འབུལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དབུས་ས་ཁང་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་ནས་གཞིས་སྐལ་མ་ཐོབ་པའམ། དགོས་མཁོ་ཅན་ལ་བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ།
༣ ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཚང་མས་ཟུར་འཛར་ག༽ནང་གསལ་ལྟར་སྒུག་ཐོ་འགོད་ཡུལ་གྱི་མ་དེབ་རེ་བདག་ཉར་བྱས་ཏེ།སྒུག་ཐོའི་གནས་བབ་ལོ་རེ་བཞིན་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་སྙན་གསན་ཞུ་དགོས།
༤ དབུས་ས་ཁང་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒུག་ཐོའི་ནང་འགོད་ཆོག་པ་གཤམ་གསལ།
ཀ གཞིས་ཁོངས་སུ་འཚོ་སྡོད་བྱེད་བློ་ཡོད་པའི་བོད་ནས་རྗེས་འབྱོར་བ།
ཁ དམིགས་བསལ་དང་། དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ས་ཁུལ་ནས་གཞིས་ཁོངས་གང་ཞིག་ཏུ་གཞིས་སྤོ་བྱེད་འདོད་ཡོད་མཁན།
ག ད་བར་གཞིས་ཁོངས་ཐོབ་སྐལ་མེད་པའི་བོད་མི་རང་འཚོ་བྱེད་མཁན།
༥ སྡེ་ཚན་ཁག་ཏུ་བགྲེས་ཤག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་དང་།གཞིས་ཁོངས་ཐོབ་སྐལ་མེད་པའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་
སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི་ནང་གསལ་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ས་གནས་རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་དང་།ཁྱབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་ཁག་
གི་ལས་བྱེད་ཞབས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡན་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་བགྲེས་ཤག་བསྐྲུན་ཡུལ་ཁང་ས་སྒུག་ཐོའི་
ནང་འཇོག་འཐུས།
༦ ས་གནས་ཁག་ནས་གཞུང་འབུལ་ལམ། ཕྱིར་བསྡུ་བྱས་པའི་ས་ཁང་གི་གནས་སྟངས་ཇི་ཆགས་དང་།ས་ཁང་ཐོབ་སྐལ་སྙན་འབུལ་ཞུ་མཁན་གྱི་སྒུག་ཐོའི་གནས་སྟངས་ལོ་ལྟར་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པས་བཀའ་ཤག་ཏུ་སྙན་གསན་ཞུ་
དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཧམ་ཟོས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད།
༡ གཞིས་གྲོང་སྤྱི་པའི་ས་སྟོང་ལྷག་བསྡད་རིགས་ལ་གཞན་སྤྱི་སྒེར་སུ་ཐད་ནས་བེད་སྤྱོད་ཧམ་ཟོས་མི་ཆོག
༢ ཁྱིམ་ཚང་སོ་སོའི་བདག་ཐོབ་ཀྱི་ས་མཚམས་ལས་བརྒལ་ཏེ་སྤྱིའི་འགྲོ་ལམ་ལ་གནོད་སྐྱོན་དང༌།མུ་སྦྲེལ་ས་འདྲེས་ཁག་གི་
ས་ཆ་ཧམ་ཟོས་ཀྱིས་རྩོད་གཞི་བཟོ་མི་ཆོག
༣ ས་ཆ་རྒྱ་ཁྱོན་ཚད་འཇལ་གྱིས་བཙུགས་པའི་རྡོ་རྟགས་རང་འཚམས་ཀྱིས་གནས་སྤོ་དང་།བསྐྱར་བཟོ་མི་ཆོག་ཅིང་། ཞིང་
ཚིགས་དབར་གྱི་འགྲོ་ལམ་བཀག་གཅོད་རིགས་མི་ཆོག
༤ གོང་གསལ་ནང་གསེས་གང་རུང་དང་འགལ་རིགས་བྱུང་ཚེ།ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་

157

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

གིས་ཉེས་འཛོལ་བྱེད་པོ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ལས་འགན་མ་སྒྲུབ་མཁན་དུ་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།
ནང་མིར་རྒན་བྱིས་རོགས་རམ་དང༌།རྒྱབ་གཉེར་ཁག ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་སྤྱི་སྒེར་གྱི་བསྐྱོད་རྒྱུར་དགོས་མཁོ་སྦྱོར་དགོས་
བཅས་ཇི་ཡོད་བཀག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཉེས་ཆད་བརྩི་འཁུར་མ་བྱས་ཚེ་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ས་ཁང་བདག་གཅེས།
༡ གཞིས་སྒར་སོ་སོར་རང་གི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་དང༌། དེའི་ས་མཚམས།ཁང་པ་སོགས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ས་
གནས་གཞུང་གི་ཡིག་ཆར་ཇི་གསལ་ལྟར་དང༌། ཡིག་ཆའི་འདྲ་བཤུས་བཅས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་དུ་རྩ་འཛིན་
ཡིག་ཆའི་གྲས་སུ་བདག་ཉར་དགོས་པ་དང༌།འབྲེལ་ཡོད་གཞུང་གི་ཁྲལ་དེབ་ཡིག་ཆའི་ནང་རང་ཕྱོགས་ནས་སྣོན་འཕྲི་ཞུ་
དགོས་དེ་དག་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་རྒྱ་གར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྦྲགས་ནང་སྲིད་
ལས་ཁུངས་སུ་སྙན་གསན་ཞུ་དགོས།
༢ གཞིས་སའི་ཐོག་སྔོན་ཡོད་རྒྱ་ལམ་དང༌།རྐང་ལམ། ཟམ་པ།རྒྱུག་ཆུ།ཆུ་མིགཆུ་ཡུར་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་བདག་ཉར་དང་
སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས།
༣ གཞིས་སའི་ས་མཚམས་ཁག་ཏུ་ཧམ་ཟོས་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་རྒྱུན་དུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་དང་སྤྱི་བརྒྱ།ས་ཁང་བདག་པོ་སོ་སོ་ནས་ལྟ་རྟོག་དགོས་པ་དང༌། ཧམ་ཟོས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ས་ཚང་མར་ཞིང་བདག་སོ་སོས་ས་རྟགས་རྡོ་རྩིག་སྲ་བརྟན། དགོས་གལ་གར་ཡོད་དུ་ཞིང་ཚིགས་འབུར་དོད་ཆེ་ཙམ། ཡང་ན་རྩི་ཤིང་གི་ལྕགས་རིའམ་རིབ་མ་སྲ་བརྟན་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་ཐུབ་པ་དགོས།ཅི་སྟེ་བཙན་ཤེད་ཧམ་ཟོས་བྱུང་ཚེ་ཁྲིམས་གཏུགས་དོ་ནན་བྱེད་དགོས།ཁྲིམས་རྩོད་པ་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་

འགྲོ་གྲོན་ས་གནས་ནས་གོ་སྒྲིག་མ་ཐུབ་ཚེ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་དགོས།
༤ ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ངམ་གཞིས་མི་སོ་སོས་ས་ཆའི་བོགས་ལེན་ལག་དེབ་ཞུས་ཏེ་བདག་ཉར་དགོས་པ་དང༌།ལག་དེབ་ཀྱི་དུས་ཚིགས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ཕྱིར་འགྱངས་ཞུ་རྒྱུ་དུས་འགྱངས་མ་སོང་བར་ཞུ་དགོས།མངའ་གཞུང་
གི་བོགས་དུས་རྒྱས་བཅད་མ་རྫོགས་པའི་སྔོན་ཚུད་ལོ་གཉིས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོ་སོས་བོགས་དུས་ཕར་འགྱངས་ཞུ་རྒྱུའི་ཞུ་གཏུགས་ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་བྱེད་དགོས།
༥ གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུས་སའི་གཞུང་དང༌།ཤིང་ནགས་ལས་ཁུངས། གྲོང་སྡེ་ལས་ཁུངས་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་
ཁུངས་ལ་ས་ཁྲལ་དང༌། ཁང་ཁྲལ་ལྟ་བུའི་ཁྲལ་རིགས་ཇི་ཐོབ་དུས་ཐོག་ཏུ་འབུལ་སྒྲུབ་ཟིན་པ་བྱེད་དགོས།ས་ཁང་ཁྲལ་རིགས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་བརྒྱུད་འབུལ་དགོས།ས་ཁྲལ་བསྡུ་འབུལ་ཇི་བྱེད་ཐོ་འགོད་ཆེད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་དུ་རྩ་འཛིན་མ་དེབ་ཀྱི་མ་དཔེ་ཟུར་འཛར་ ང༽རེ་ངེས་པར་ཉར་དགོས།
༦ གཞིས་སའི་ནང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་བརྒྱུད་ཁྲིམས་མཐུན་བཀའ་འཁྲོལ་ཡིག་ཐོག་མེད་པར་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་
དང༌། ས་འོག་ནས་ཆུ་འདྲེན། ལམ་དང་ཆུ་ཡུར་གསར་བཟོ།ཤིང་སྡོང་གཅོད་འབྲེགས་རྡོ་གཞན་དུ་འོར་འདྲེན།གཞིས་ས་ནས་ས་ཕག་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་བ་བཅས་ཀྱིས་མཚོན་ས་ཞིང་བདག་གཅེས་ལ་གནོད་པའི་རིགས་བྱེད་མི་ཆོགས་གནས་འགོ་

158

འཛིན་གྱི་བཀའ་འཁྲོལ་རྒྱབ་གཉེར་གནང་འོས་མཆིས་མིན་ཞིབ་གནས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཏེ་དགོངས་སྐོར་ཞུ་དགོས།
༧ གཞིས་ཁོངས་སུ་ཤིང་སྡོང་ཇི་ཡོད་སྲུང་སྐྱོབ་དགོས་པ་དང༌། ཞིང་གི་མཐའ་འཁྱུད་དང༌།གཞུང་ལམ་གཡས་གཡོན།ཁང་པའི་མཐའ་སྐོར།གཞན་ཡང་སྤྱི་ས་ལྷག་འཕྲོས་དང༌།འོས་འཚམས་ཀྱི་རང་བདག་ས་ཁྱོན་གར་ཡོད་དུ་ས་ཁུལ་གྱི་རང་
བཞིན་དང་འཚམས་པའི་སྐྱེ་ཤིང་འདེབས་འཛུགས་ལོ་རེ་བཞིན་བྱེད་དགོས།
༨ སྐྱེ་ཤིང་འདེབས་འཛུགས་བྱེད་པོ་སུ་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེ་ཤིང་གང་དུ་ཡོད་པའི་ས་བདག་དེར་བདག་རྒྱུ།
༩ གོང་གསལ་ནང་གསེས་དོན་ཚན་ཁག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གིས་འགན་འཁུར་རྐང་ལེན་དགོས་ཁར་སྒྲིག་

འཛུགས་གཞན་དང་གཞིས་མི་ཚང་མས་མཉམ་རུབ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང༌།
༡ ས་ཁང་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་ཁག་འཚེམས་མེད་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་རེ་
དགོས།
༢ ཚོགས་ཆུང་དེའི་ཚོགས་གཙོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། ཚོགས་གཞོན་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་ཚོགས་མི་རང་ཁོངས་ནས་འདེམས་བསྐོ་བྱ་རྒྱུ། ཚོགས་གཙོ་མ་ཐེ་བའི་ཚོགས་མི་བཞི་ནས་བརྒྱད་བར་དགོས་པ་ས་གནས་སོ་སོའི་མང་ཚོགས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ། ཚོགས་ཆུང་དེའི་ཚོགས་དྲུང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གི་ལས་དྲུང་ནས་བྱེད་དགོས།
༣ གཞིས་མི་རང་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཡུན་ལོ་གསུམ་ཡིན་ཅིང༌།བསྐྱར་དུ་འོས་འདེམས་བྱུང་བར་དགག་བྱ་མེད།
༤ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་འབྲུ་དོན་ལྟར་ལག་བསྟར་དང་སྟངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཚོགས་ཆུང་ལ་ཡོད།
༥ ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གི་ས་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྙོག་ཐག་གཅོད་དང༌།བཀོད་ཁྱབ་ཁག་ལ་དང་ལེན་མ་བྱུང་ཚེ།ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ཞུ་གཏུགས་དང་། དེར་བརྩི་བཀུར་མ་ཞུས་ཚེ།ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ལ་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱེད་ཆོག
༦ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུ་ནམ་ཚོགས་སྐབས་ཚོགས་བཅར་དང་ལས་དོན་ཇི་ཞུས་ཀྱི་ལས་བསྡོམས་སྙིང་བསྡུས་ལམ་སྟོན་
ལྟར་འབུལ་དགོས། ཚོགས་མིའི་ཉིན་རེའི་ལས་དོད་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། ས་གནས་ཀྱི་ས་ཁང་སྒྲིག་གཞི།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདི་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཉིན་ནས་དེའི་སྔོན་དུ་ཡོད་པའི་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ས་
ཁང་སྒྲིག་གཞི་དང༌།ས་གནས་འཐུས་མི་ཚོགས་འདུས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ས་ཁང་སྒྲིག་གཞི།བཀའ་ཤག་དང༌། ལས་
ཁུངས་ཁགས་གནས་བཅས་ནས་བཟོས་པའི་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་ནུས་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ།
༢ ས་གནས་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ཞིབ་ཕྲ་དགོས་གལ་བྱུང་ན་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་

159

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་ཁག་དང་མ་འགལ་བའི་ཐོག་ནས་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་སོ་སོས་ལས་དོན་བྱ་ལམ་བྱེད་བདེ་གཏན་འབེབས་བྱ་
འཐུས།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། བར་བརྒལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་འགོ་འཛུགས་བྱུང་འཕྲལ་ས་གནས་སོ་སོར་ནང་སྲིད་སྐུ་ཚབ་དང༌།ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་
ཐུན་མོང་གིས་ས་ཁང་བདག་ཐོབ་ཀྱི་མ་དེབ་དང༌། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིབ་འཇུག་མཐིལ་ཕྱིན་བགྱིས་པའི་སྙན་ཐོ་ཕུལ་འབྱོར་ལ་
གཞིགས་པའི་སྒྲིག་མཐུན་བཟོ་ཐབས་ཇི་ཡོད་སྐབས་བསྟུན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མང་མོས་བསྐྱར་བཅོས་
ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

160

༄༅། །ནང་སྲིད་ཁྱབ་ཁོངས་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ཐོ་གཞུང༌། ཟུར་འཛར་ ཀ ༽

ཨང་། ས་གནས།

༡ མོན་གྷོ་འདོད་རྒུ་གླིང༌།

༢ སྦེལ་ཀོབ་ལུགས་ཟུང་བསམ་གྲུབ་གླིང༌།

༣ ལ་སླེ་བསོད་ནམས་གླིང་དང༌། ལ་བྱང་ས་ཁག

༤ ཀོ་ལི་གྷལ་དོན་ལྡན་གླིང༌།

༥ སྦེལ་ཀོབ་བདེ་སྐྱིད་སླར་གསོ།
༦ ཧོན་སུར་རབ་རྒྱས་གླིང༌།

༧ ཨོ་ཌི་ཤ་ཕུན་ཚོགས་གླིང༌།
༨ མེའོ་ཆོས་འཕེལ་གླིང༌།

༩ འབུམ་སྡེ་ལ་བསྟན་འཛིན་སྒང༌།
༡༠ མན་སྤར་ཕན་བདེ་གླིང༌།

༡༡ སིམ་ལ་དབྱངས་ཅན་དགའ་ཚལ་གླིང༌།

༡༢ ཏི་ཛུ་དར་རྒྱས་གླིང༌།

༡༣ སྦན་ད་ར་ནོར་རྒྱས་གླིང༌།
༡༤ ར་བང་ལ་ཀུན་ཕན་གླིང༌།

༡༥ སྡེ་ར་སྡུན་བདེ་སྐྱིད་གླིང་དང་ཚེ་རིང་དོན་ལྡན།
༡༦ ཀུ་ལུ་དཔལ་རབ་གླིང༌།

༡༧ ཌལ་ཧོར་ཕུན་ཚོགས་གླིང༌།

161

༄༅། །ཕྱི་ལོ་_____ཞིང་ས་རང་འདེབས་དང་བོགས་མ་གཏོང་ལེན་ཇི་བྱེད་ཞིབ་གནས་འགོད་འབུལ་ཞུས་པ་གཤམ་གསལ། ཟུར་འཛར་ ཁ༽

གཞིས་ཆགས།______________ གྲོང་སྡེ། ______

ཨང༌།ནང་མི་འགན་འཁུར་བའི་མིང་།ཁང་ཨང་།ནང་མི་

གྲངས།

ཐོབ་

སྐལ་

ཨེ་ཀར་

གྲངས།

རང་
འདེབས་

ཨེ་ཀར་

གྲངས།

བོགས་

ལེན་

ཨེ་ཀར་

གྲངས།

འདེབས་

ལས་

བསྡོམས་

ཨེ་ཀར་

གྲངས་

བོགས་མ་གཏོང་ཡུལ་ཞིང་པའི་ཞིབ་གནས།ཟུར་བརྗོད།

མིང་།ཁང་ཨང་།གྲོང་སྡེ།ཨེ་ཀར་

གྲངས།

བསྡོམས།

རྩིས་པ།/ལས་དྲུང/སོ་ནམ་སློབ་སྟོན་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན།

མིང་།_________________ས་རྟགས། མིང་།___________________ས་རྟགས།______

162

༄༅། །ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གི་གཞིས་སྐལ་མ་ཐོབ་པའི་སྒུག་ཐོ་འགོད་དེབ། ཟུར་འཛར་ ག ༡༽

ཨང༌།མིང༌།ཕོ་མོ།སྐྱེས་

ཚེས།

ཕ་མའམ།བཟའ་ཟླའི་མིང༌།སྐྱབས་བཅོལ་

ལག་འཁྱེར་

ཨང༌།

དཔྱ་དངུལ་

ལག་དེབ་

ཨང༌།

གྲོང་སྡེ་དང་

ཁྱིམ་རྟགས་

ཨང༌།

ས་སྐལ་

ཐོབ་

ཚེས།

ས་སྐལ་

རྒྱ་ཁྱོན།

རྡོ་
རྟགས་

ཨང༌།

འདས་ཚེས་

སམ། ཕྱིར་

ཐོན་ཚེས།

ཟུར་བརྗོད།

ཟུར་མཆན།ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོ་སོས་རང་ཁོངས་གྲོང་སྡེ་སོ་སོའི་ས་ཁང་མ་དེབ་དང་ལྷན་དུ།གོང་གསལ་རེའུ་མིག་ལྟར་གྲོང་སྡེ་སོ་སོར་སྒུག་ཐོའི་མ་དེབ་བཟོ་འགོད་

ཀྱིས་དེའི་ངོ་བཤུས་སྤྱི་མིའམ་བརྒྱ་དཔོན་ལ་ཁུངས་སྤྲོད་དགོས་པ་དང་།མ་དེབ་ནང་མིང་ཐོ་གསར་འཇུག་དང་ཕྱིར་འཐེན་བཅས་ཀྱི་གནས་སྟངས་རྣམས་ལོ་ལྟར་དབུས་ས་ཁང་བགོ་

འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་དང་། སྤྱི་བརྒྱ་སོ་སོར་སྤྲོད་དགོས།

163

༄༅། །དབུས་ས་ཁང་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཆུང་གི་གཞིས་སྐལ་མ་ཐོབ་པའི་སྒུག་ཐོ་འགོད་དེབ། ཟུར་འཛར་ ག ༢༽

ཨང༌།ཁྱིམ་བདག་དང་

འདོད་གཅིག་ནང་

མིའི་མིང༌།

ཕོ་མོ།སྐྱེས་ཡུལ།སྐྱེས་

ཚེས།

སྐྱབས་

བཅོལ་

ལག་འཁྱེར་

ཨང༌།

དཔྱ་

དངུལ་

ལག་དེབ་

ཨང༌།

འཚོ་ཐབས་

སམ་ལས་

རིགས།

ས་སྐལ་

ཐོབ་ཚེས།

ས་སྐལ་

རྒྱ་ཁྱོན།

ས་ཐོབ་གྲོང་

སྡེ་དང་ཁྱིམ་

ཨང༌།

རྡོ་རྟགས་

ཨང༌།

འདས་ཚེས་

སམ། ཕྱིར་

ཐོན་ཚེས།

ཟུར་བརྗོད།

164

་༄༅། །མངའ་གཞུང་ས་ཁྲལ་བསྡུ་འབུལ་ཇི་བྱེད་ཐོ་འགོད་མ་དེབ། ཟུར་འཛར་ ང༽

གཞིས་ཆགས།______________ གྲོང་སྡེ། ______ ཨང༌།ནང་མི་འགན་འཁུར་བའི་མིང་།ཁང་ཨང་།ནང་མི་

གྲངས།

ས་ཞིང་ཨེ་

ཀར་གྲངས།

ཨེ་ཀར་རེ་

ལ་ས་ཁྲལ་

འབབ་སྒོར།

བསྡོམས་

སྒོར།

ཕྱི་ལོ་________ཟུར་བརྗོད།

བྱུང་འཛིན་ཨང་།ཚེས་གྲངས།སྒོར།

བསྡོམས།

165

༄༅། །བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིགལེའུ་དང་པོ།
སྔོན་འགྲོདོན་ཚན་དང་པོ། ཁྲིམས་ཡིག་གི་མིང༌།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིགབོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༠ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༨པའི་ནང་གསེས་༢པ་དང་༣པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་

བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཁྱབ་ཚད།
ཁྲིམས་ཡིག་འདིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུན་འཛིན་སྨན་པ་
དང༌།གཞན་ཡང་ཁྲིམས་ཡིག་འདིར་བརྩི་བཀུར་དང་ལེན་ཞུ་འདོད་ཡོད་མཁན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུན་འཛིན་སྨན་པ་ཡོངས་
ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ད མིགས་ཡུལ།
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུན་འཛིན་སྨན་པ་དང༌། སློབ་གཉེར།སྨན་སྦྱོར།སྨན་རྫས།བརྟག་ཐབས།སྨན་བཅོས་ལག་ལེན་
བཅས་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ཚད་ལྡན་ཡོང་ཐབས།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། འགོ་འཛུགས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྙན་སེང་
ཆོག་མཆན་ཐོབ་ཉིན་ནས་ལག་བསྟར་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

166

ལེའུ་གཉིས་པ།
ཆེས་མཐོའི་སྨན་པའི་ལྷན་ཚོགས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི།
༡ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་དང༌།སྨན་སྦྱོར།ནད་གཞི་བརྟག་ཐབས།སྨན་དཔྱད་བཅས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་། ཚན་
རིག་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་ཞིབ་བཅས་ཚད་ལྡན་ཡོང་ཆེད་སྟངས་འཛིན་དང་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་པོའི་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གཤམ་གསལ།
ཀ ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐུའི་བླ་སྨན་པ་བགྲེས་པའམ་བླ་སྨན་ཞབས་ཞུ་བ་
བགྲེས་པ།
ཁ འགྲོ་ཕན་བོདོ་ཀྱི་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སྒྲིག་ཁོངས་ཚོགས་མི།༤
འགྲོ་ཕན་བོད་ཀྱི་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་རིག་གཞུང་འགན་འཛིན་དང་།སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྤྱི་སྨན་པ་ཡིན་ཚེ་སྨོས་མེད་ཐོགགཞན་སྨན་རྩིས་ཁང་ཁྱབ་ཁོངས་སྨན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས།
ག གཞན་ཡོང་ཁུངས་ནས་ཚོགས་མི།༦
༡ ལྕགས་པོ་རི་དྲན་རྟེན་བོད་སྨན་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྤྱི།༡
༢ ཝཱ་ཎ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྨན་རྩིས་སྡེ་ཚན་གྱི་འགན་འཛིན།༡
༣ གསོ་རིག་འབུམ་བཞིའི་རྒྱུན་འཛིན་སྨན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་སྨན་པ།༡
༤ ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའིམཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གསོ་རིག་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན།༡
༥ གོང་གསལ་དོན་ཚན་གང་དུ་ཡང་མ་ཚུད་པའི་སྨན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་སྨན་པའི་སྐུ་ཚབ།༢
ང ཕྱི་ལུགས་ཀྱི་སྨན་པ་གཅིག་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་དམིགས་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།
ཅ གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་མ་ཡིན་པའི་སྨན་པ་རྣམས་ནས་རང་ཁོངས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་སྨན་པ།༢
༢ བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གཅིགདྲུང་ཆེ་གཅིག་བཅས་དགོས་པ་
བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིས་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱུ།
༣ བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་འོས་འདེམས་བྱ་ཕྱོགས་ཐད།རྙོག་གླེང་རིགས་བྱུང་ཚེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
ཁུངས་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་འོས་ཆོས།
༡ བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ།

167

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིགཀ དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་ཆད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
ཁ གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པ།
ག ཁྲིམས་ཁང་ངམ་སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
ང བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
ཅ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༢ བོད་མི་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་ཚབ།
ཀ གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པ།
ཁ ཁྲིམས་ཁང་ངམ་སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
ག བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
ང ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
ཅ རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡུལ་མིའི་ངོ་སྤྲོད་ལག་འཁྱེར་ཡོད་པ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཡུན་ཚད།
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ལས་འཁུར་ཡུན་ཚད་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན།འོན་ཀྱང་མུ་མཐུད་བསྐྱར་འདེམས་བྱུང་བར་དགག་བྱ་མེད།

དོན་ཚན་དགུ་པ། འགན་དབང༌།
༡ ཁྲིམས་ཡིག་འདིའི་འོག་དེབ་སྐྱེལ་དང་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སློབ་

ཚན་དང༌། ལོ་རིམ།རྒྱུགས་སྤྲོད།གནས་ཚད་ལག་འཁྱེར་བཅས་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་སྒྲིག་གཞི་ཁག་ལ་
རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཁྲིམས་ཡིག་འདིའི་འོག་དེབ་སྐྱེལ་དང་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྨན་སྦྱོར་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་མཁན་ཡོངས་
ལ་སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་དང༌།སྨན་སྦྱོར་ཐོན་སྐྱེད་ཁག་ལ་ཚད་ལྡན་ངོས་
འཛིན་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་རྒྱུ།
༣ ཉམས་ཞིབ་དང་ཉམས་མྱོང་ཚད་ལྡན་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་སྨན་གྱི་སྦྱོར་ཚད་གསར་པ་དང་ཁ་ཚར་བསྣན་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་རིགས་གསར་དུ་བྱུང་ཚེ་ངོས་ལེན་འོས་མིན་ཞིབ་འཇུག་དང་འོས་པ་ཁག་ལ་ཚད་འཛིན་ལག་འཁྱེར་སྤྲོད་རྒྱུ།
༤ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཚད་འཛིན་སྨན་གཞུང་ཁག་གི་ངོས་འཛིན་དཔེ་ཐོ་བཟོ་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་དང༌།སྨན་གཞུང་གསར་རྩོམ་
བྱུང་རིགས་རྣམས་ཁྲིམས་ཡིག་འདིའི་འོག་ཚད་འཛིན་གྱི་སྨན་གཞུང་དཔེ་ཐོའི་ནང་བཀོད་འོས་མིན་ཞིབ་འཇུག་དང༌། འོས་
པ་ཁག་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་ལྟར་རིམ་འགོད་བྱ་རྒྱུ།
༥ སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་ཚད་ལྡན་ཡིན་མིན་དང་དོགས་གཞི་ཡོད་རིགས་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཚད་ལྡན་མིན་པའི་ར་འཕྲོད་

168

བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བཀག་སྡོམ་དང་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།
༦ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལག་ལེན་བྱེད་པོ་རྣམས་ལ་དེབ་སྐྱེལ་ཞུ་སྤྲོད་གནང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་བཟོ་འགོད་གཏན་
འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༧ དེབ་སྐྱེལ་ཟིན་པའི་སྨན་པ་གང་ཞིག་ལ་གྱོད་འཛུགས་དཀའ་རྙོག་བྱུང་སྐབས་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་

གཞིར་བསྟུན་ཏེ་དཀའ་སེལ་དང་ཐག་གཅོད་གནང་འོས་གནང་རྒྱུ།
༨ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་དོན་གནད་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཚོགས་མི་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་མོས་
མཐུན་ཡོད་དགོས།
༩ གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་དང་སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་བཅས་དང་འབྲེལ་བའི་འཆར་ཅན་དང་འཕར་མའི་
བྱེད་སྒོ་གང་འོས་ལ་འགན་འཁུར་ལག་བསྟར་དགོས་པ་ཡིན།
༡༠ བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་གསུམ་པ།
དེབ་སྐྱེལ་དང་ཚད་འཛིན།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་དང༌། སློབ་ཐོན་སྨན་པ། སྨན་སྦྱོར་སྡེ་ཚན་བཅས་དེབ་སྐྱེལ་དང་ཚད་འཛིན་བྱ་ཕྱོགས།
༡ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འོག་དེབ་སྐྱེལ་ཞུ་ཆེད་ཆ་རྐྱེན་ཚང་དགོས་ཇི་ཡོད་དང་། དེབ་སྐྱེལ་ཆེད་སྙན་ཤོག་
འགེངས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
༢ སློབ་གཉེར་ཁང་ངམ། སློབ་གཉེར་སྡེ་ཚན་ཁག་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ཆེད་
བསྐྱོད་ཀྱིས་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་རིགས་ཐོག་མར་ལོ་གསུམ་ནས་ལྔ་ཡི་རིང་འཕྲལ་སེལ་དེབ་སྐྱེལ་དང༌། དེ་རྗེས་ཆ་རྐྱེན་
ཚང་ངེས་རིགས་གཏན་འཇགས་དེབ་སྐྱེལ་ཐོག་ཚད་འཛིན་ལག་འཁྱེར་སྤྲད་འཐུས།
༣ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྨན་པ་རྣམས་དེབ་སྐྱེལ་ཞུ་ཕྱོགས་ཐད།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཚད་ལྡན་ཞིག་
ནས་སློབ་ཐོན་ལག་འཁྱེར་ཡོད་རིགས་ལ་དེབ་སྐྱེལ་ཨང་གྲངས་སྤྲད་འཐུས།
༤ སྨན་སྦྱོར་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱང་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བཞིན་སྒྲིག་མཐུན་ཞིབ་འཇུག་
ཚོགས་ཆུང་ཆེད་གཉེར་གྱིས་རྒྱབ་གཉེར་སྙན་ཞུ་བྱུང་མཚམས་ཐོག་མར་ལོ་གསུམ་འཕྲལ་སེལ་དེབ་སྐྱེལ་དང༌། དེ་ནས་གཏན་འཇགས་དེབ་སྐྱེལ་སྤྲད་འཐུས།
༥ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ངམ་སློབ་གཉེར་སྡེ་ཚན་དང༌།སྨན་པ།སྨན་སྦྱོར་བ་གང་ཞིག་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འོག་དེབ་སྐྱེལ་གྱི་ཚད་འཛིན་ལག་འཁྱེར་མེད་ཚེ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་ལེན་མེད།

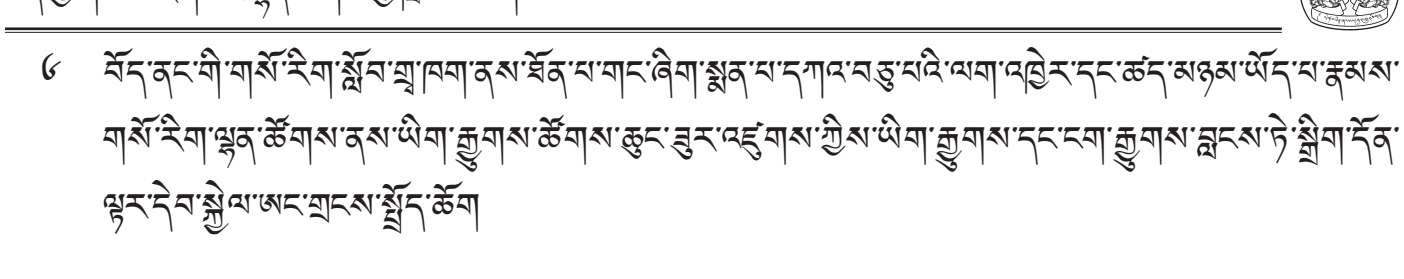

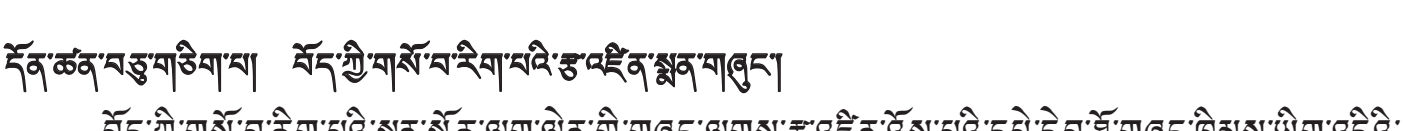

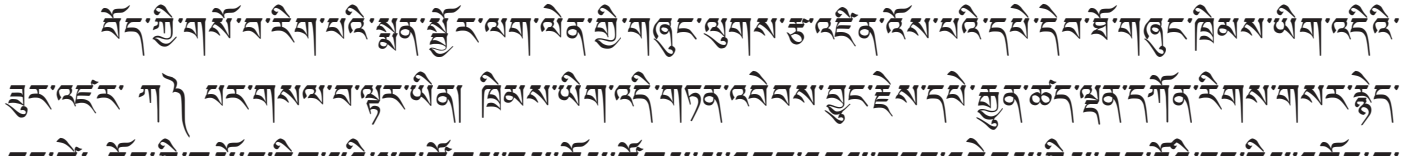

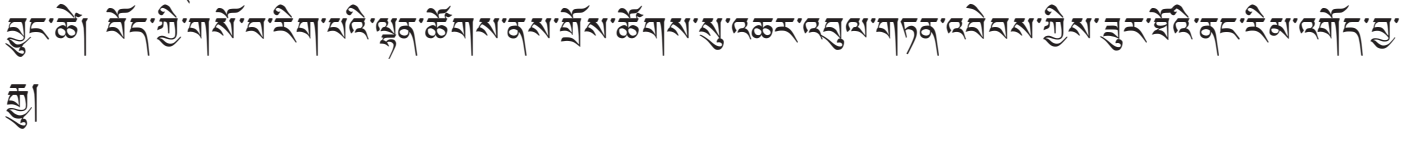

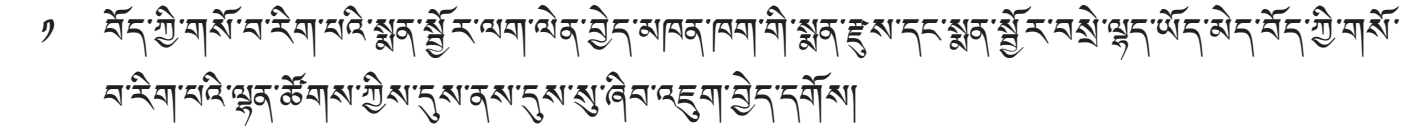

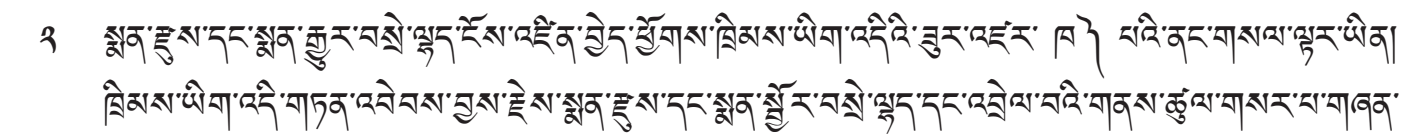

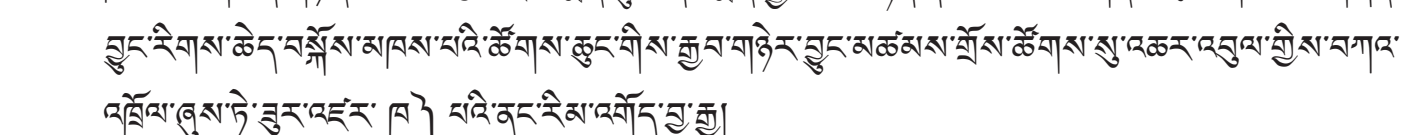

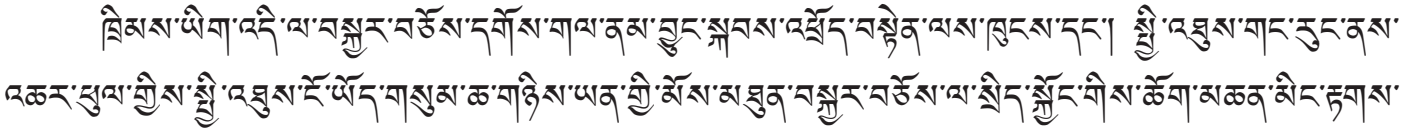

169

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག

༦ བོད་ནང་གི་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ཐོན་པ་གང་ཞིག་སྨན་པ་དཀའ་བཅུ་པའི་ལག་འཁྱེར་དང་ཚད་མཉམ་ཡོད་པ་རྣམས་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཡིག་རྒྱུགས་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་འཛུགས་ཀྱིས་ཡིག་རྒྱུགས་དང་ངག་རྒྱུགས་བླངས་ཏེ་སྒྲིག་དོན་
ལྟར་དེབ་སྐྱེལ་ཨང་གྲངས་སྤྲོད་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྩ་འཛིན་སྨན་གཞུང༌།
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྩ་འཛིན་འོས་པའི་དཔེ་དེབ་ཐོ་གཞུང་ཁྲིམས་ཡིག་འདིའི་
ཟུར་འཛར་ ཀ༽པར་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།ཁྲིམས་ཡིག་འདི་གཏན་འབེབས་བྱུང་རྗེས་དཔེ་རྒྱུན་ཚད་ལྡན་དཀོན་རིགས་གསར་རྙེད་
བྱུང་ཚེ།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནས་གྲོས་ཚོགས་སུ་འཆར་འབུལ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ཟུར་ཐོའི་ནང་རིམ་འགོད་བྱ་
རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། སྨན་རྫུས་དང་སྨན་སྦྱོར་བསྲེ་ལྷད་བཀག་འགོག
༡ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་བྱེད་མཁན་ཁག་གི་སྨན་རྫུས་དང་སྨན་སྦྱོར་བསྲེ་ལྷད་ཡོད་མེད་བོད་ཀྱི་གསོ་
བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དུས་ནས་དུས་སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས།
༢ སྨན་རྫུས་དང་སྨན་རྒྱུར་བསྲེ་ལྷད་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་ཁྲིམས་ཡིག་འདིའི་ཟུར་འཛར་ཁ༽པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་གཏན་འབེབས་བྱས་རྗེས་སྨན་རྫུས་དང་སྨན་སྦྱོར་བསྲེ་ལྷད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་གསར་པ་གཞན་
བྱུང་རིགས་ཆེད་བསྐོས་མཁས་པའི་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་མཚམས་གྲོས་ཚོགས་སུ་འཆར་འབུལ་གྱིས་བཀའ་
འཁྲོལ་ཞུས་ཏེ་ཟུར་འཛར་ཁ༽པའི་ནང་རིམ་འགོད་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་བཞི་པ།
ཁྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ཁྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དང༌། སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་
འཆར་ཕུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

170

༄༅། །བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་ ༡༡ པའི་དགོངས་དོན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྨན་སྦྱོར་ལག་ལེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྩ་འཛིན་འོས་པའི་དཔེ་དེབ་ཐོ་གཞུང་ཟུར་འཛར། ཀ ༽ པ།

ཨང༌། ཕྱག་དཔེའི་མཚན། རྩོམ་པ་པོ། འཁྲུངས་ལོ།
༡ རྩ་བ་ཐུགས་འབུམ་མཁའ་སྔོན། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ།
ཕྱི་ལོའི་
སྔོན།
༡༦༠༡༧

༢ རྣམ་རྒྱལ་སྨན་འབུམ་དཀར་པོ། ‘‘
༣ གསོ་བྱའི་ནད་འབུམ་ནག་པོ། ‘‘
༤ གསོ་བྱེད་ཀྱི་དཔྱད་འབུམ་ཁྲ་བོ། ‘‘
༥ དུག་བཅོས་གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་བ། དྲང་སྲོང་དཔྱད་བུ་ཁྲི་ཤེས། ༡༦༤༩༩
༦ གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། ༧༠༨
༧ མན་ངག་བྱེ་བ་རིལ་བསྲེལ། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེ། ༡༤༣༩
༨ མན་ངག་ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་རྩ། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་ཕན་དར། ༡༥༡༡
༩ གཅེས་བསྡུས་ཕན་བདེའི་སྙིང་པོ། འབྲི་གུང་ཚེ་དབང་བསྟན་པ། ༡༦༣༡
༡༠ གདམས་ངག་བཀའ་རྒྱ་མ། དར་མོ་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས། ༡༦༣༨
༡༡ མན་ངག་ལྷན་ཐབས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། ༡༦༥༣
༡༢ ཤེལ་གོང་ཤེལ་ཕྲེང༌། ཉེར་ལྔ་བརྒྱ་རྩ། དེའུ་དམར་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས། ༡༧༢༥
༡༣ སྨན་བསྡུས་ཝམ། ཀརྨ་ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན། ༡༧༣༢
༡༤ གཅེས་བསྡུས་འཆི་མེད་ནོར་ཕྲེང༌། ཀརྨ་ངེས་དོན་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་
རྒྱས།

༡༧༧༠

༡༥ ཟིན་ཏིག་གཅེས་བསྡུས་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༡༣
༡༦ དངུལ་ཆུའི་ལག་ལེན་རྣམ་པར་གསལ་བ་འཚོ་བྱེད་
མཁས་པའི་སྙིང་བཅུད།

དགེ་སྦྱོང་ཀརྨ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༡༣

171

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག

༡༧ སྔོ་སྦྱོར་བདུད་རྩིའི་ཐིག་ལེ། མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༤༦
༡༨ གཅེས་བསྡུས་ཕན་བདེའི་བང་མཛོད། མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༤༦
༡༩ ཟིན་ཏིག་མཛེས་རྒྱན་བདུད་རྩིའི་སྨན་མཛོད། ཨོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན། ༡༨༨༠
༢༠ ལག་ལེན་ཉེར་མཁོའི་སྦྱོར་དཔེ།འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་
བུམ་བཟང༌།

བླ་སྨན་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ། ༡༨༨༣

༢༡ གསོ་རིག་རྒྱུད་འབུམ་བྱེ་བའི་ཡང་སྙིང་འགྲོ་ཀུན་འབྱུང་
འཁྲུགས་ནད་གདུང་ཀུན་སེལ་སྨན་སྦྱོར་སྟོང་རྩ།

ཁྱུང་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ནམ་མཁའི་རྡོ་རྗེ། ༡༨༩༧

༢༢ འཆི་བདག་ཞགས་གཅོད་བདེ་བའི་དབུགས་འབྱིན། ” “
༢༣ ཟུར་རྒྱན་ཉེར་མཁོ་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང༌། “ “
༢༤ གསོ་རིག་སྨན་གྱི་ལག་ལེན་བཟོ་ཐབས་པ་ཏྲའི་འཁྲུལ་
འཁོར་གསལ་བྱེད་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར།

“ “

༢༥ གསོ་རིག་སྤྱི་ཆིངས་གཞི་རྩའི་ཤེས་ཡོན། དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་དབང་གྲགས། ༡༩༣༢
༢༦ སྨན་རྫས་རིག་པའི་རྩ་བའི་ཤེས་ཡོན། ” “
༢༧ སྨན་སྦྱོར་རིག་པའི་རྩ་བའི་ཤེས་ཡོན། “ “
༢༨ སྨན་རྫས་དུག་འདོན་ལས་སྣོན་གྱི་ཤེས་ཡོན། “ “
༢༩ མན་ངག་བདུད་རྩིའི་རོལ་མཚོ། སྡེ་དགེ་བླ་སྨན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར།
༣༠ གཅེས་བསྡུས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ཕྱག་རྡོར་མགོན་པོ།
༣༡ མན་ངག་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། ལྕང་སྐྱའི་སློབ་མ་འཇམ་དཔལ།
༣༢ ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས། སི་ཏུའི་བཀའ་འབུམ་ ཐ༽པར་གསལ།
༣༣ སྨན་གྱི་སྦྱོར་ཡོན་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ། དགེ་སློང་ཟླ་བ།
༣༤ བོད་ཀྱི་སྨན་རྫས་རིག་པའི་སློབ་དེབ། ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང༌།
༣༥ སྦྱོར་ཚད་ཆེན་མོ། སྨན་རྩིས་ཁང༌།
༣༦ ལྡུམ་བུའི་སྟོང་ཐུན་ཉི་མའི་དབང་པོ་ཉི་འོད་རབ་གསལ།སྐམ་གཡུང་དྲུང་ཉི་རྒྱལ། “

172

༣༧ ཉེར་མཁོའི་སྨན་སྦྱོར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀུན་ཕན་བདུད་

རྩིའི་གཏེར་མཛོད།

བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ། གསར་ཐོན།

༣༨ སྨན་སྦྱོར་ལེགས་བསྒྲིགས་རང་གསལ་སྒྲོན་མེ། ཐུབ་པ་ཚེ་རིང་དང་དཀོན་ཅོག་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་

བསྒྲིགས།

གསར་ཐོན།

༣༩ བོད་སྨན་སྦྱོར་བདེ་ཆེན་མོ། ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང༌།བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ། གསར་ཐོན།
༢༠༠༤

༤༠ བོད་ལུགས་གསོ་རིག་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང༌། རྩོམ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ་དགྲ་
འདུལགསར་ཐོན།
༢༠༠༦

173

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག

༄༅། །བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་ ༡༢ པའི་ནང་གསེས་ ༢ པའི་དགོངས་དོན་སྨན་རྫུས་དང་སྨན་རྒྱུར་བསྲེ་ལྷད་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟུར་འཛར། ཁ༽ པ།

སྨན་རྒྱུ་བསྲེ་ལྷད་ཀྱི་དོན་གནད།
༡ གཞུང་བཤད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་སྟེང་ནུས་པ་མྱུར་དུ་ཐོན་ཐབས་སུ་རྫས་སྦྱོར་སྨན་རྫས་བསྲེས་པ།
༢ སྨན་རྒྱུ་རུལ་སུངས་དང་རྫས་ལྷད་རྙིང་སོང་ཅན།
༣ སྨན་དང་སྨན་རྒྱུའི་འཇོག་ཡུལ་ཡོ་བྱད་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པ་ཛར་ཛོར་དང་རྫས་ལྷད་སོགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གནོད་གཞིའི་རིགས།
༤ སྔོ་ཁྲོག་སོགས་སྨན་རྒྱུ་སྐམ་གསེས་དུག་འདོན་གཡའ་ཕྱིས་དགོས་རིགས་ལ་ལག་ལེན་གཞུང་བཞིན་ཚད་ལྡན་མ་བྱུང་བར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།
༥ རང་ལུགས་སྨན་གཞུང་ནང་བེད་སྤྱོད་མེད་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་དུག་རྫས་རིགས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།
༦ སྨན་སྦྱོར་ནང་སྨན་བོངས་བསྐྱེད་ཆེད་རྒྱུ་རྫས་གཞན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།
༧ ཚད་ལྡན་གྱི་རིན་ཆེན་རིལ་བུའི་རིགས་སོགས་བཤིག་ནས་སྨན་རྫས་གཞན་དང་བསྲེས་བསླད་ཀྱིས་གསར་སྦྱོར་བྱེད་པ།
༨ རང་ལུགས་སྨན་སྦྱོར་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཁུལ་གྱིས་གཞུང་འགལ་སྨན་རྒྱུ་བསྲེས་ལྷད་སྦྱོར་བཟོ་བྱས་པ།

སྨན་རྫུས་ཀྱི་དོན་གནད།
༡ སྐྱོན་གནད་སྦས་བསྐུམ་ཆེད་རིལ་རྩི་འདྲ་མིན་བརྒྱབས་པ།
༢ གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྨན་སྦྱོར་ཚད་ལྡན་ལྟར་མ་བྱུང་བ།
༣ སྨན་ནུས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དང༌། ཕྱི་འཐུམ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། སློབ་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནང་མགོ་སྐོར་དང་མ་ཡིན་ཡིན་
ལུགས་ཀྱི་རྫུན་གཏམ་རིགས།
༤ སྨན་གཞུང་ནས་གང་བཤད་པ་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་རིལ་རྩི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།
༥ སྨན་མིང་རྫུས་ཏེ་སྨན་གཞན་ཞིག་གི་མིང་ཐོག་བཀྲམ་པའམ།བཙོང་པ། སྤྲད་པ།
༦ བསླུ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་སྨན་གྱི་ཤུབས་སམ་ཕྱི་སྒྲོམ།ཤོག་སྒམ། ལས་ཐམ་སོགས་གཞན་སྨན་ལྟར་ལད་བཟོ་བྱས་པ།
༧ དེབ་སྐྱེལ་དངོས་མེད་པའི་བཟོ་གྲྭའམ།འགྲེམས་ཚོང་པ་གང་ཞིག་གིས་མིང་རྫུས་བཟོ་གྲྭའི་མིང་བྱང་དང་ལས་ཐམ་སོགས་
ཀྱི་ཐོག་སྨན་བཟོ་བྱས་པ།
༨ སྨན་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་དང་འགལ་བའི་སྨན་རྒྱུའམ་རྫས་རིགས་ཚབ་གཏོང་བྱས་པ།
༩ སྨན་སྦྱོར་པ་གང་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་ཡིན་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་དོན་དུ་དེའི་བཟོ་དངོས་མ་ཡིན་པ།

175

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིགལེའུ་དང་པོ།
སྔོན་འགྲོ།

དོན་ཚན་དང་པོ། ཁྲིམས་ཡིག་གི་མིང༌།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིགབོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༦ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ཞེས་
འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཆ་རྐྱེན།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༧པའི་ནང་གསེས་༡༠པ་དང༌།༡༡པ།༡༢པ་བཅས་ཀྱི་

འོག་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཁྱབ་ཚད།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་
དྲུང་བོན་བཅས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཁྲིམས་ཡིག་གི་འགོ་འཛུགས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
གིས་ཆོག་མཆན་བསྩལ་ཉིན་ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

ལེའུ་གཉིས་པ།
ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས།
བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོངས་ལ་ལམ་སྟོན་སྟངས་འཛིན་

176

དང༌།སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱེད་པོའི་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ།
༡ ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཐད་བསྐོས་གནང་བའི་ཚོགས་མི་གཅིག
༢ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པའམ། དེ་དག་གིས་དམིགས་
བསལ་འགན་དབང་བསྐུར་བའི་སྐུ་ཚབ་རྣམ་པ།
༣ ཆོས་རིག་བཀའ་བློན།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ཚོགས་མིའི་དུས་ཡུན།
༡ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་པའི་དབུ་ཁྲིད་རྣམས་ཇི་སྲིད་རང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་
མཛད་འགན་བཞེས་པའི་རིང་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་མི་ཡིན།
༢ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ངོ་མ་ཚོགས་ཕེབས་མ་ཐུབ་སྐབས་དམིགས་
བསལ་འགན་དབང་བསྐུར་བའི་སྐུ་ཚབ་གཏོང་གནང་ཆོག་པ་དང༌། དེ་དག་ཚོགས་དུས་གཅིག་གི་དུས་ཡུན་ནམ། ཡང་ན་
ཚོགས་དུས་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་ཚོགས་ཐེངས་གང་འོས་རིང་ཚོགས་མི་ཡིན། ཚོགས་དུས་རེ་རེ་བཞིན་འགན་དབང་བསྐུར་
བའི་སྐུ་ཚབ་གསར་བསྐོ་དགོས་པ་དང༌།གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་ཡང་བསྐོ་གཞག་གནང་བར་དགག་བྱ་མེད།
༣ ྋགོང་ས་མཆོག་གི་ཐད་བསྐོས་ཚོགས་མི་ལོ་གསུམ་རེ་ནས་འཕོས་རྒྱུ་དང༌།བསྐྱར་དུ་ཐད་བསྐོས་གནང་བར་དགག་བྱ་མེད།༤ ཆོས་རིག་བཀའ་བློན་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་རྒྱུན་བར་དུ་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ།
༡ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྣམས་རེས་མོས་ཀྱིས་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཞོན་གནང་རྒྱུ། དེ་ཡང་དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་རིང་གནང་རྒྱུ་དང་སྔ་རྗེས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཟན་སྒྲིལ་གྱི་
ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་ཕེབས་མ་ཐུབ་སྐབས་ཚོགས་གཞོན་གྱིས་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་རྒྱུ།
༣ ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་སུའང་ཚོགས་ཕེབས་མ་ཐུབ་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་
བཅས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དགུང་ན་བགྲེས་པ་སུ་ཡིན་དེས་ཚོགས་གཙོ་གནང་རྒྱུ།
༤ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སུའང་ཚོགས་ཕེབས་མ་ཐུབ་པར་སྐུ་ཚབ་རྐྱང་པ་
འཁེལ་ཚེ་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་སུ་ཡིན་གྱི་སྐུ་ཚབ་དེས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་གནང་རྒྱུ།

177

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིགདོན་ཚན་དགུ་པ། ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས།
༡ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པའི་སྐུ་ཚབ་རེ།
༢ ཆོས་རིག་བཀའ་བློན་བཅས།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་ཡུན།
༡ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པའི་སྐུ་ཚབ་རྒྱུན་ལས་སོ་སོའི་དུས་ཡུན་ལོ་
གསུམ་རེ་ཡིན། ལོ་གསུམ་རྗེས་མི་འགྲོ་སུའང་བསྐྱར་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བར་དགག་བྱ་མེད།
༢ ཆོས་རིག་བཀའ་བློན་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་རྒྱུན་བར་དུ་ཡིན།

ལེའུ་གསུམ་པ།
ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། འཆར་ཅན་ཚོགས་འདུ།
༡ ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཆར་ཅན་ཚོགས་འདུ་ལོ་རེའི་ནང་ཐེངས་རེ་ངེས་པར་དུ་འཚོགས་དགོས་ཤིང༌། ཚོགས་དུས་སྔ་
རྗེས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཟླ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ལས་མ་བརྒལ་བ་དགོས།
༢ ཚོགས་འདུ་སོ་སོའི་འགོ་འཛུགས་ཚོགས་ཚེས་ཀྱི་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་སྔོན་ཚོགས་ཚེས་དང༌། ཚོགས་ཡུལ། ཚོགས་འདུའི་
ཉིན་གྲངས། གྲོས་གཞི་ཇི་ཡོད་བཅས་འཁོད་པའི་ཚོགས་བརྡ་ཚོགས་འཐུས་ཡོངས་ལ་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་
ནས་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ད མིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ།
༡ ལས་དོན་གལ་ཆེའི་ཆེད་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་བསྡུ་བསྐོང་བྱ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་

ནས་ཉིན་གྲངས་བཅུ་ལས་མ་ཉུང་བའི་སྔོན་བརྡའི་ཐོག་བསྡུ་བསྐོང་བྱེད་ཆོག
༢ ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སུས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ཚོགས་བསྐོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ན་ཚོགས་གཙོའི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་འབྲེལ་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་བསྡུ་བསྐོང་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ཆོས་ཚོགས།
ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་དགོས་གལ་ནམ་གཟིགས་སུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་
སོ་སོའི་མཁན་བླ་དང༌།མཁས་དབང༌།གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་སྐབས་བསྟུན་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཆོས་ཚོགས་རྒྱས་བསྡུས་ཅི་རིགས་
ཚོགས་བསྐོང་གནང་ཆོག

178

ལེའུ་བཞི་པ།
ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་དབང༌།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། འགན་དབང༌།
༡ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་མེད་རྒྱུན་འཛིན་དང༌། ཉམས་
པ་སོར་ཆུད་སླད་བསྟན་རྩ་ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་བླང་དོར་ཁྲིམས་སྒྲིག་གཏན་འབེབས་དང༌།ཁྲིམས་སྒྲིག་སྲུང་བརྩི་ཡོང་ཐབས་སུ་
གཟིགས་རྟོག་སྟངས་འཛིན་གནང་རྒྱུ།
༢ ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང༌། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བ་གོང་འཕེལ་འབྱུང་ཆེད་ལམ་སྟོན་སྟངས་འཛིན་གནང་རྒྱུ།
༣ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་རང་རང་གི་དབང་ལུང་མན་ངག་དང༌།བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུན་ཇི་
ཡོད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང༌། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་ཡོང་ཐབས་གནང་རྒྱུ།
༤ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་རང་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སྤྱི་དང༌།ཁྱད་པར་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་རིགས་རྣམས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཆེད་ཞུ་སྒྲིག་དང༌།པར་སྐྲུན། དེ་བཞིན་གཞུང་ལུགས་གསར་རྩོམ་རྣམས་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ངོས་བཞེས་གནང་ཕྱོགས་ལ་དོ་དམ་སྟངས་འཛིན་གནང་རྒྱུ།
༥ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་རང་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་མཐུན་པའི་གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་དང༌།རྒྱུགས་སྤྲོད།མིང་རྟགས་ལག་འཁྱེར་སྤྲོད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་སྲོལ་གཏན་འབེབས་དང་སྟངས་འཛིན་གནང་རྒྱུ།
༦ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་སོ་སོའི་མཁན་སློབ་དང༌། ལས་སྣེ་བཀོད་སྒྲིག་གནང་ཕྱོགས་ཀྱི་

སྒྲིག་སྲོལ་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུ།
༧ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་སོ་སོའི་བླ་ཆེན་ཁག་གི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་དང༌།བླ་སྤྲུལ་མཚན་གནས་གསར་བཞེས་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་མཚན་གནས་གནང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་སྲོལ་གཏན་འབེབས་
གནང་རྒྱུ།
༨ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་སོ་སོའི་ཆོས་ཚོགས་དང༌།སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་ངོས་བཞེས་
དང༌། ལམ་ལུགས་ལམ་སྟོན།ཁྲིམས་སྒྲིག་བཅའ་ཡིག་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུས་མཚོན་སྐབས་མཚམས་གཟིགས་སྐྱོང་
དང་སྟངས་འཛིན་གནང་རྒྱུ།
༩ ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་དང་མཉམ་དུ་མཐུན་འབྲེལ་དང་མཉམ་རུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྐྱིད་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་
གནང་རྒྱུ།
༡༠ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཕན་ཚུན་དབར་དང་རང་ཁོངས་སུ་རྩོད་རྙོག་དང་འགལ་ཟླ་བྱུང་
རིགས་རྩོད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བའི་ཐབས་ཚུལ་གནང་རྒྱུ།
༡༡ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་རང་རང་གི་དྲི་མ་མེད་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་གང་དགོས་གནང་རྒྱུ།

179

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིགལེའུ་ལྔ་པ།
ཁྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། བསྐྱར་བཅོས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ནམ་དགོས་སྐབས་ཆོས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་གཉེར་ལྟར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ངོ་ཡོད་སྤྱི་འཐུས་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

ཨཨ། ཁབཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཚེས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

182

དཀར་ཆགབཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་དང་པོ། སྒྲིག་གཞི་ངོ་སྤྲོད།--༡༨༣
ལེའུ་གཉིས་པ། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དང༌།འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ།------------------------------༡༨༣ལེའུ་གསུམ་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དང༌།འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ།----------------------------༡༨༦ལེའུ་བཞི་པ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་བསྡུ།---༢༠༠
ལེའུ་ལྔ་པ། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འོས་བསྡུ།------------------------༢༠༨ལེའུ་དྲུག་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ།---༢༠༩ལེའུ་བདུན་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་འོས་བསྡུ།------------------------------------༢༡༢ལེའུ་བརྒྱད་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་འོས་བསྡུ།------------------------༢༡༥ལེའུ་དགུ་པ། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་འོས་བསྡུ།-----------------------------------༢༡༧

ཟུར་འཛར་ཁག --༢༢༠

183

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་དང་པོ།
སྒྲིག་གཞི་ངོ་སྤྲོད།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༢༧ཕྱི་ལོ་༢༠༠༠ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།སྒྲིག་གཞི་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༩༧ནང་གསེས་༤པ་དང་༥པའི་ཆ་རྐྱེན་འོག་བཟོ་འགོད་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༢༧ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༠ཟླ་༤ ཚེས་༨ནས་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་དང་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན།ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་
འཐུས་མི་རྣམས་དང་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན།ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས།ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མི་དང་ཟུར་དཔང་།ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་དང་ཚོགས་གཙོ།དྲུང་རྩིས་དང་དངུལ་གཉེར་བཅས་
ཀྱི་འོས་བསྡུ་ཁག་དང༌། ལས་དོན་གལ་ཆེ་མང་མོས་འོས་བསྡུ་བཅས་ཀྱིས་མཚོན་འཆར་འཕར་གཞུང་འབྲེལ་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

ལེའུ་གཉིས་པ།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དང༌། འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་འཛུགས།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་༤པ་ནང་གསལ་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་དབུས་འོས་བསྡུ་
ལས་ཁང་ཞིག་དགོས།

184

༢ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གཅིག་དགོས་པ།ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན། སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད་དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་མི་འགྲོ་གསུམ་དམིགས་འཛུགས་བྱས་པའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་ཐོབ་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།གལ་ཏེ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ། གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།
༣ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་བསྡུ་ནམ་དགོས་སྐབས་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་དངོས་གཞི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་མ་ཟིན་བར་གྱི་དུས་ཡུན་རིང་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གཉིས་དགོས་པར།ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན། སྲིད་སྐྱོང་བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་
ན་སྨོས་མེད་དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་མི་འགྲོ་གསུམ་དམིགས་འཛུགས་གནང་བའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་ཐོབ་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།གལ་ཏེ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ། གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།
༤ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་གཤམ་འོག་ལས་བྱེད་ཇི་དགོས་སྐབས་བསྟུན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ནས་བཀའ་ཤག་ལ་གོ་བསྡུར་དང་འབྲེལ།བཀའ་ཤག་གིས་བསྐོ་གཞག་དང་འཕོ་ལེན་བྱེད་
འཐུས།

༥ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་བལྟ་སྐྱོང་བཀོད་བྱུས་འོག་བོད་མི་གནས་ཡུལ་སྡོད་སྒར་སོ་སོར་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དྲང་བདེན་ཚགས་ཚུད་འབྱུང་སླད་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་རེ་དགོས།
༦ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བཅས་ཀྱི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་ཞུས་པ་ནས་མཇུག་བསྒྲིལ་མ་བྱུང་
བར་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་རྣམས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ལ་བཀའ་བསྡུར་མེད་པར་
བཀའ་ཤག་གིས་འཕོ་ལེན་གཏོང་མི་ཆོགདོན་ཚན་དྲུག་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གྱི་འོས་ཆོས།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་༣༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།

185

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་དང༌། གཞུང་དངུལ་རྩིས་ཆད་འབུལ་བསྡད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གྱི་ཡུན་ཚད།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ནི་སྲིད་སྐྱོང་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་བསྡུ་ནམ་
དགོས་སྐབས་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་དངོས་གཞིའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་མ་ཟིན་གྱི་བར་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་དབང༌།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་༤པ་ནང་གསལ་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད།
༢ འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྙོག་ཇི་བྱུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང༌། ཐག་གཅོད་ཆ་ཚང་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བྱེད་དགོས། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ཚེ།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་ཞུ་གཏུགས་མི་ཆོག
༣ སྤྱི་ཡོངས་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་ཟིན་བྲིས་བཟོ་འགོད་དང༌། གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་
རིགས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འཆར་ཟིན་བཀོད་དེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་དགོས།༤ དམིགས་བསལ་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་བྱེ་བྲག་པ་ཁག་གི་སྒྲིག་གཞི་བཟོ་འགོད་དགོས་རིགས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འཆར་ཟིན་བཀོད་དེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་དགོས།
༥ འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ལ་མཁོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་རྒྱུན་དུ་གྲ་སྒྲིག་ཨང་གསར་གྱིས་གློ་བུར་འཕར་མའི་འོས་བསྡུ་བྱ་དགོས་བྱུང་
རིགས་སྒྲིག་གཞི་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་དུས་ཡུན་ནང་འོས་བསྡུ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས།
༦ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོར་འགན་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་ལས་རོགས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས།
༧ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་གང་རུང་ཚོགས་མིར་མི་འོས་པའི་གནས་ཚུལ་རིགས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཚེ།དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྱབ་གཏོང་དགོས།
༨ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དང་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་ཚོགས་མི་སུ་རུང་འོས་གཞིའི་ཁོངས་ཚུད་དེ།ཞུགས་འདོད་ཡོད་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་འཁུར་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས་པ་དང༌། ཚབ་གསར་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་
དོན་ཚན་༥པའི་ནང་གསེས་༢ དང་༣ དེ་བཞིན་དོན་ཚན་༡༢ དང་༡༣ནང་གསལ་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས།

186

དོན་ཚན་དགུ་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་དང༌། རྩིས་ཁྲ་བཅས་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱིས་འགན་འཁུར་སྟངས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་དང༌།གཤམ་འོག་ལས་བྱེད་ཁག་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་རིགས་ཀྱིས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་དང་ལས་བསྡོམས་སྙན་ཞུ་འབུལ་དགོས། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ།སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ད བུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དང༌། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན། ༡ འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྙོག་ཐག་གཅོད།
༢ འོས་གཞིར་བརྟག་ཞིབ་རྩད་གཅོད།
༣ སྔོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞིའི་འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར།
༤ འོས་སྒམ་ལ་རྟགས་ཐེལ་རྒྱག་པའི་སྐབས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་འགན་འཛིན་དང༌།འགན་འཛིན་ལས་རོགས།ཟུར་དཔང་གི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ངེས་པར་འཛོམས་དགོས།

ལེའུ་གསུམ་པ།

ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དང༌། འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང༌།
སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས།ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་དང་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན།ས་
གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས།རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་དང་ཚོགས་གཙོ།དྲུང་རྩིས་དང་དངུལ་གཉེར་
བཅས་ཀྱི་འོས་བསྡུའི་ཆེད་དུ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བོད་མི་འདུ་སྡོད་སོ་སོར་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་རེ་འཛུགས་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་ལས་རོགས།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོར་འགན་འཛིན་གཅིག་དང་འགན་འཛིན་ལས་རོགས་
དགོས་ངེས་ས་གནས་གཞུང་འབྲེལ་ལས་སྣེར་འཁོད་པ་ཞིག་ལ་བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ། འོན་ཀྱང་ས་གནས་གཞུང་འབྲེལ་ལས་བྱེད་མེད་རིགས་ལ་ས་གནས་དེར་སྡོད་འོས་བབ་ཁག་གང་དགེ་བབ་བལྟས་ཀྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས།

187

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི།
༡ ཚོགས་མི་ཡོང་ཁུངས།
ཀ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གཅིག་དང༌།འགན་འཛིན་ལས་རོགས།
ཁ ས་གནས་དེར་གཏན་སྡོད་ཆོལ་ཁ་རེ་ནས་མི་འཐུས་རེ་དང༌། ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་
ནས་མི་འཐུས་རེ།
ག ཡུ་རོབ་དང་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ་དང༌། བྱང་ཨ་རི་དང་ལྷོ་ཨ་རི།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་
ཀྲེ་ལེ་ཤི་ཡ་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོར་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་ཆོལ་ཁ་ཆོས་བརྒྱུད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་

ཚོགས་མི་ཉུང་མཐར་ལྔ་རེ་བཅས།
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་འགན་འཛིན་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་གྱི་གྲངས་འབོར་ལ་གཞིགས་ཏེ།ས་གནས་དེར་དངོས་ཡོད་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོ་ནས་མི་འཐུས་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་སྤར་འཐུས།ས་གནས་དེར་གཏན་སྡོད་བྱེད་མཁན་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་འོས་འཕེན་པ་མེད་རིགས་ལ་ཐོབ་ཁུངས་ཚང་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད།
༣ མི་འཐུས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང༌། ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་མི་མང་ནས་འོས་འདེམས་ཟིན་འཕྲལ་དབུས་
འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འོས་ཐོབ་མི་འཐུས་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་སྙན་སེང་ཆོག་མཆན་ཐོབ་མཚམས་ལས་འཁུར་དུ་ཞུགས་དགོས།
༤ ས་གནས་དེར་གཏན་སྡོད་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོ་ནས་ཟུར་དཔང་རེ་དང་།ཡུ་རོབ་དང་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ། བྱང་ཨ་རི་དང་ལྷོ་ཨ་རི།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་ཀྲེ་ལེ་ཤི་ཡའི་ས་གནས་རེར་ཉུང་མཐར་ཟུར་དཔང་
གསུམ་རེ་བཅས་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་མི་མང་ནས་འོས་འདེམས་ཟིན་འཕྲལ་འོས་ཐོབ་ཟུར་དཔང་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་ལོ་རྒྱུས་
མདོར་བསྡུས་རེ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མིའི་འོས་ཆོས།
ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་དང་ཁོངས་གཏོགས་ལས་བྱ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་འོས་གཞིར་དང་བླངས་
འཛུལ་ཞུགས་བྱ་འཆར་ཡོད་པ་རྣམས་དང༌།སྲིད་སྐྱོང་དང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞིར་ཞུགས་འཐུས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད། ཡང་ན་འོས་འཕེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྡན་པའམ།ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ར་འཕྲོད་འཕེར་ངེས་ཀྱི་
ཀླན་ཀ་ཡོད་རིགས་ལ་བསྐོ་གཞག་ནམ་ཡང་མི་ཆོགགལ་སྲིད་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་གང་ཞིག་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་ཁོངས་ཡོད་ཚེ།གསལ་བསྒྲགས་ཡིག་ཆ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འབྱོར་ཚེས་ནས་བཟུང་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་ནང་ཚུན་དོ་བདག་གིས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་ནས་རང་བཞིན་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། ཚབ་གསར་སྐབས་འཕྲལ་སོ་སོར་དོན་ཚན་༡༢ དང་༡༣ནང་གསལ་ལྟར་བསྐོ་གཞག་དགོས།གལ་སྲིད་དོ་བདག་ནས་སྒྲིག་དོན་ཉམས་ལེན་མ་ཞུས་ཚེ་ཉེས་ཆད་དུ་ས་གནས་དེ་ནས་འོས་བསྡུ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་འོས་གཞི་དེར་

188

འོས་གྲངས་ཇི་ཡོད་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་དང་ཟུར་དཔང་གི་ཡུན་ཚད།
ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ཕུད་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་དང༌།ཟུར་དཔང་མི་འོས་པའི་གནས་
ཚུལ་རིགས་བྱུང་ན་ལས། དེ་མིན་ཚོགས་མི་དང་ཟུར་དཔང་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡུན་འགོ་འཛུགས་ཕྱི་ཟླ་༥ ཚེས་༡ནས་ཡུན་ཚད་ལོ་
༥རེ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་དབང༌།
༡ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་རྣམས་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། ལས་བྱ་འཕར་མ་ཇི་དགོས་འོས་བབ་སྐབས་བསྟུན་ཐད་བསྐོས་ཆོག་པ་
ཡིན།
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་ས་ཁུལ་སོ་སོར་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་ཁག་གཞིར་བཟུང༌།ས་གནས་ཀྱི་

འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་ལམ་སྟོན་གྲ་སྒྲིག་དང༌། ལྟ་རྟོག་བཀོད་ཁྱབ་བཅས་བྱ་རྒྱུའི་འགན་འཁུར་
དགོས།
༣ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་དང༌། ས་གནས་འགོ་འཛིན།རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་བཅས་ཀྱི་འོས་བསྡུ་སྐབས་སོ་སོར་འོས་ཤོག་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་དགོས།
༤ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཟུར་འཛར། ཀ༽གཞིར་བཟུང་ཁྱབ་ཁོངས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་ཅིག་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་གཏན་འཇགས་ཉར་ཚགས་བྱེད་དགོས།
༥ ས་གནས་སོ་སོའི་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྙོག་རིགས་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་དང༌།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ཚེ། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་ཆོག དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ཚེ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་ཆོག་པ་ཡིན།
༦ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་ཁག་དུས་བཀག་ནང་ཚུན་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོས་ཚགས་ཚུད་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ལས།ས་གནས་ཀྱི་གུང་གསེང་སོགས་ལ་བསྙད་དེ་
ཕྱིར་འགྱངས་ནམ་ཡང་མི་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ལས་བྱ་དང༌། འགྲེལ་བཤད། ལ ས་འགན།
༡ ས་གནས་སོ་སོར་འོས་བསྡུའི་ལས་བྱ་གཙོ་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་བསྐོ་

189

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

གཞག་བྱ་རྒྱུ་དང༌། ལས་བྱ་འཕར་མ་ཇི་དགོས་འོས་བབ་ཁག་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཐད་ཀར་བསྐོ་གཞག་
བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།འོན་ཀྱང་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་ས་ཁུལ་གྱི་འོས་བསྡུའི་ལས་
དོན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ལྟ་རྟོག་འགན་འཁུར་བྱེད་པ་ལས། ཚོགས་མི་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་དམིགས་བསལ་ལས་འཁུར་ཆ་
བགོས་ནང་ཞུགས་མི་ཆོག
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཞེས་པ་དོན་ཚན་༡༢པ་ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན་ཞིང༌།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་ས་ཁུལ་སོ་སོར་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་
དོན་ཚན་ཁག་དང༌། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་རྩ་འཛིན་ལམ་སྟོན་ཁག་གཞིར་བཟུང་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་འགན་འཁུར་དང་ལྟ་སྐྱོང་སྐུལ་ཁྱབ་བཅས་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཡོད།
༣ འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན།འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་ཞེས་པ་ས་གནས་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་འོས་འཕེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གཞུང་ཐོ་འགོད་བྱེད་མི་ཡིན་པ་དང༌།འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་རྣམས་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོ་སྡེ་ཚན་འདྲེས་མེད་བཟོ་འགོད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།འོན་ཀྱང་ཡུ་རོབ་དང་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ་དང༌།བྱང་ཨ་རི་དང་ལྷོ་ཨ་རི།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་ཀྲེ་ལེ་ཤི་ཡ་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་
ཁང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་འོས་འཕེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གཞུང་ཆོལ་ཁ་ཆོས་བརྒྱུད་དབྱེར་མེད་བཟོ་དགོས།
༤ དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་ལས་རོགས། དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་རོགས་ཞེས་པ་གོང་གསལ་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་ཡོང་ཐབས་སུ་ལས་རོགས་བྱེད་མི་ཡིན་ཞིང༌།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོའི་རང་ཁོངས་ས་ཁུལ་རྒྱ་ཁྱོན་དང༌། མི་འབོར་ལ་གཞིགས་ཏེ་ལས་རོགས་དང༌། དམིགས་བསལ་ལས་བྱ་འཕར་མ་དགོས་ངེས་བྱུང་ན་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་ནས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་སྙན་སེང་དང་འབྲེལ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།
༥ འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན།འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན་ཞེས་པ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གཅིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་མི་འབོར་དང༌།ས་གནས་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་གཞིགས་པའི་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་ཕྱོགས་བགོས་བྱས་
པའི་ནང་གསེས་སྡེ་ཚན་རེ་རེར་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པོའི་འགན་འཛིན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང༌།འགན་འཛིན་འདི་དག་ས་གནས་འོས་
བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་ངོ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བསྐོ་གཞག་ངེས་པར་བྱེད་དགོས།
༦ འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུའི་ལྟ་རྟོག་པ།འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུ་ལྟ་རྟོག་པ་ཞེས་པ་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོར་འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུ་ཇི་ཡོད་ལ་གསང་རྒྱ་གནས་ཐབས་སུ་ལྟ་རྟོག་པ་རེ་དགོས་པ་སྡེ་ཚན་དེའི་འགན་འཛིན་ནས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་
ལ་སྙན་སེང་དང་སྦྲགས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་བྱེད་ཕྱོགས།
༡ ས་གནས་སོ་སོའི་འོས་བསྡུའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་བསྐོ་གཞག་གཏན་འབེབས་ཟིན་མཚམས་དོན་ཚན་༡༧

190

ནང་གསེས་༣པའི་འོག་བརྗོད་དོན་ཁག་གཞིར་བཟུང་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་ནས་ས་གནས་མི་མང་གི་མིང་གཞུང་སྔོན་ཡོད་ཁག་གཞིར་བཟུང་དག་བཤེར་བྱེད་པའམ།གསར་དུ་དེབ་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དོན་འཕྲལ་དུ་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་དང༌།ས་ཁུལ་རྒྱ་ཁྱོན་དང་མི་འབོར་ལ་གཞིགས་པའི་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་རེར་མིང་གཞུང་ཐོ་འགོད་བྱེད་མི་རེ་ཟུར་དུ་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་ནས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་སྙན་སེང་དང་འབྲེལ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་བྱ་ཡུལ་ས་ཁུལ་དང༌། དུས་ཚེས་གཏན་འབེབས་ཟིན་འཕྲལ་ས་གནས་མི་མང་ལ་སྔོན་ཚུད་ནས་བརྡ་ལན་བཏང་སྟེ་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་དངོས་གཞི་བྱེད་སྐབས་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་འོས་འཕེན་པའི་ལོ་ཚད་སླེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་ནང་མི་ངོ་ཡོད་སུ་རུང་ནས་དེབ་འགོད་ཆོག་པ་ཡིན།༣ ཀ དོ་བདག་རེ་རེ་བཞིན་དེབ་སྐྱེལ་ཨང་གྲངས་གཅིག་ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་མ་ཟད། མིང་ཐོ་འཚོལ་བཤེར་བདེ་ཐབས་སུ་སྡོད་ཁང་ཨང་གྲངས་སོགས་གོ་རིམ་སྒྲིག་དགོས།
ཁ མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་ཟིན་འཕྲལ་འོས་འཕེན་པ་སོ་སོའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ནང་འབུལ་ཆད་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་དང་སྦྲགས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་འཕེན་པའི་ཐོབ་ཁུངས་གང་ཡིན་གསལ་བཀོད་ཀྱིས་

ལས་ཐམ་ཕབ་སྟེ་གཤམ་དུ་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་གྱི་མིང་རྟགས་དང་དེབ་འགོད་བྱས་པའི་ཨང་གྲངས་རེ་འགོད་དགོས།
ག དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་བསྐོ་གཞག་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་བོད་མི་རང་ལོ་༡༨ཧྲིལ་པོ་གསར་དུ་སོན་པ་གང་ཞིག་དེབ་འགོད་བྱ་འདོད་ཡོད་ཚེ་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ནས་དོན་ཚན་༡༨ནང་གསེས་༥གཞིར་བཟུང་ཞིབ་
འཇུག་གིས་སྡེ་ཚན་སོ་སོ་འདྲེས་མེད་ཀྱིས་དེབ་འགོད་བྱ་འཐུས།
༤ འོས་འཕེན་པའི་ཆ་རྐྱེན།
ཀ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རང་ལོ་༡༨ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཡན།
ཁ བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁག་དང་ཕྱོགས་འགལ་མིན་པ།
ག འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་ནང་དེབ་སྐྱེལ་ཟིན་པ།
༥ སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་འོས་འཕེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་བྲལ་ཞིང༌། མིང་གཞུང་དེབ་སྐྱེལ་མི་ཆོག་པ།
ཀ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་མིན་པ་དང༌།བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ལོ་ཚད་མ་ལོན་པ།
ཁ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཟིན་པ།
ག འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁག་དང་འགལ་འཛོལ་གྱི་བྱས་ཉེས་ལ་བརྟེན་ནས་འོས་འཕེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་པའི་
རིགས།
ང དཔྱ་དངུལ་འབུལ་ཆད་ཡོད་པ།

191

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། འོས་འཕེན་པ་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་དང༌། ཡིག་རྨོངས་ལ་རོགས་རམ།
འོས་འཕེན་པ་ཡིག་འབྲི་དང་འོས་རྟགས་རྒྱག་མི་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་དང༌། ཡིག་རྨོངས་པ་སོ་སོ་ནས་སྔོན་འགྲོའི་འོས་དམིགས་འདེམས་སྒྲུག་སྐབས་རང་མོས་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་རོགས་པ་འཁྲིད་དེ་འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུའི་ནང་མཉམ་བསྐྱོད་
ཐོག་དོ་བདག་གི་འདོད་མོས་ལྟར་འོས་མིང་འབྲི་བ་ལས། དངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུ་སྐབས་ལོང་བ་དང་ལག་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱོན་
ཅན་ལ་མ་གཏོགས་ཡིག་རྨོངས་ཅན་ནས་འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུའི་ནང་རོགས་རམ་བྱེད་མི་མཉམ་འཁྲིད་མི་ཆོག དེ་འདྲའི་
རོགས་རམ་བྱེད་མི་གཅིག་ནས་འོས་འཕེན་པ་གཅིག་ལས་ལྷག་པར་རོགས་པ་བྱེད་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ཁྱིམ་ཚང་འདོད་
གཅིག་ནང་མི་སུ་ཞིག་ནས་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་དང༌། ཡིག་རྨོངས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་འབྲི་རོགས་པ་དོ་བདག་གི་འདོད་མོས་
ཡོད་ན་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་ཉི་ཤུ་པ། མིང་ཐོ་སྣོན་འཕྲི་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཡུན།
༡ མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་ཟིན་རྗེས་ཉིན་གྲངས་༡༤ནང་ཚུན་མིང་ཐོ་འབུལ་འཚེམས་གྱུར་པ་རྣམས་ནས་མིང་ཐོ་འབུལ་ཆོག་པ་དང༌། དེབ་འགོད་ཟིན་པ་ཁུངས་འཛོལ་བྱུང་རིགས་དང༌།འོས་འཕེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་མིན་སྐོར་བཅས་ལ་ས་གནས་
འོས་འཕེན་པ་སུ་རུང་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མི་རང་ཉིད་ལ་འོས་འཕེན་པའི་
ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཁར་མིང་གཞུང་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས།
༢ གོང་གསལ་གསར་དུ་མིང་ཐོ་འགོད་འབུལ་ཞུ་མི་དང་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མི་རྣམས་ལ་གཏན་འབེབས་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་བརྟག་ཞིབ་གྲོས་བསྡུར་རྗེས་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་ཉིན་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ནས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཇི་བྱུང་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
༣ འོས་བསྡུའི་ལས་བྱ་སྤྱི་དང༌།ལྷག་པར་དེབ་འགོད་འགན་འཛིན་དང་ལས་རོགས་བཅས་ནས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་ལ་གང་བྱུང་བཟོ་བཅོས་དང༌།ཚུལ་མིན་སྣོན་འཕྲི་བྱེད་རིགས་ནམ་ཡང་མི་ཆོག
༤ འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་རྣམས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་མཉམ་འཇོག་དགོས་པ་དང༌།ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་གྱི་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོག་འོས་འཕེན་པ་སུ་རུང་ནས་མིང་གཞུང་ཁག་ལ་བརྟག་ཞིབ་དང་འདྲ་བཤུས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།
༥ འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་དང༌།འོས་གཞིའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཅི་རིགས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ལས་བྱེད་སུས་ཀྱང་རང་ཁྱིམ་ལ་མཉམ་འཁྱེར་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད།གཞན་དག་ལའང་ཕྱི་གཡར་མི་ཆོག
༦ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་མ་བྱུང་བར་འོས་བསྡུ་བའི་མིང་གཞུང་ཁག་དང༌།འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཡོངས་རྗོགས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོ་ནས་ཡིག་ལམ་དུ་ཉར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན།

192

དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ། འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་གཏན་འབེབས།
༡ གཏན་འབེབས་དུས་ཚེས་ནང་མིང་གཞུང་ཁག་ལ་མིང་ཐོ་སྣོན་འཕྲི་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ཁག་ཞུ་དག་དང༌། ཐག་གཅོད་
གཙང་བཤེར་ཟིན་མཚམས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་སོ་སོའི་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་ལ་སྣོན་འཕྲི་དག་བཤེར་བྱེད་པ་ལས།འོས་བསྡུའི་སྐབས་རེ་རེར་དེབ་སྐྱེལ་བསྐྱར་དུ་བྱེད་མི་དགོས།
༣ ཀ སྤྱི་འཐུས་སྐབས་སོ་སོའི་འོས་བསྡུའི་སྐབས།འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་གཞིར་བཟུང༌།ཟུར་འཛར།ཁ༽ལྟར་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་མིང་གཞུང་བཟོ་འགོད་བྱེད་དགོས།
ཁ ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་གཏན་འབེབས་ཟིན་འཕྲལ།ས་གནས་དེར་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོར་འོས་འཕེན་པ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་མིང་གཞུང་འདྲ་བཤུས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འབུལ་གཏོང་དགོས་པ་དང༌།སླད་མིང་
གཞུང་དེ་དག་གཙོར་བཟུང་གིས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་ཤོག་འགྲེམས་གཏོང་བྱེད་དགོས།
༤ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན།རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་བཅས་ཀྱི་འོས་བསྡུའི་སྐབས་སོ་སོར་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་གཞིར་བཟུང༌།ཟུར་འཛར།ག༽ལྟར་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོས་ཤོག་བསྡུ་
ཡུལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ས་གནས་རང་ཁོངས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་བཟོ་འགོད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་པ། ས་གནས་རང་ཁོངས་མི་མང་།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་༧པ་ནང་གསལ་ས་གནས་དེར་གཏན་འཇགས་གནས་སྡོད་ཀྱི་མི་མང་ལ་གོ་དགོས།
༢ ས་གནས་གཞན་ནས་གནས་སྤོས་བྱས་པ་གང་ཞིགཀ ས་གནས་སུ་ལོ་ཧྲིལ་པོ་༥ ཡན་བསྡད་ཟིན་པ།
ཁ གཞིས་ཁོངས་སྔ་མའི་ཐོབ་སྐལ་བློས་བཏང་ཟིན་པ།
༣ གཉེན་སྒྲིག་བག་ལེན་གྱི་ལམ་ནས་ལུགས་མཐུན་གནས་སྤོས་བྱས་པ།

དོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པ། འོས་གཞིར་ཞུགས་ཕྱོགས་རྩོད་རྙོག་སྐོར།
༡ སྲིད་སྐྱོང་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་འཆར་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་འོས་གཞིའི་འོས་ཆོས་ཚང་མིན་
གྱི་ཀླན་ཀ་བྱུང་རིགས་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོ་ནས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་ན་བརྗོད་མེད་དང༌། དེ་མིན་དབུས་འོས་
བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་ཆོག་པ་ཡིན།
༢ ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་འོས་གཞིའི་ཁོངས་སུ་སེར་སྐྱ་ཁྱད་མེད་ཞུགས་འཐུས་དང༌།འོས་འཕེན་པ་རྣམས་དགོན་ཁག་དང༌། དེ་མིན་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཅི་རུང་ཞིག་ནང་ཡོད་པའི་གྲྭ་རིགས་སྔགས་བཙུན་ངེས་པར་ཡིན་དགོས།

193

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་ཉེར་བཞི་པ། ད ངུལ་དངོས་སོགས་ལྐོག་རྔན་སྤྲོད་ལེན་དང་རྒྱུད་སྐུལ་ཐབས་ཤེས།
༡ འོས་གཞིའི་སྐྱེ་བོའམ། དེའི་ཕྱོགས་གཏོགས་བྱེད་མི།གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་ནས་དངུལ་དངོས་སོགས་ལྐོག་རྔན་སྤྲོད་ལེན་ནམ།སྤྲོད་དོན་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་གྱིས་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིགཀ འོས་གཞིར་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང༌།བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ། དེ་བཞིན་འོས་གཞིར་ཞུགས་པ་ནས་ཕྱིར་
འཐེན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང༌།བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་བཅས་ལ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་སྐུལ་བྱེད་པ།
ཁ ཕྱོགས་མཚུངས་འོས་འཕེན་པ་ཞིག་ནས་འོས་ཤོག་འཕེན་དུ་འཇུག་པ་དང༌།འཕེན་དུ་མི་འཇུག་པ་བཅས་ལ་ཐབས་
ཤེས་རྒྱུད་སྐུལ་བྱེད་པ།
༢ ཡང་ན་འོས་གཞིའམ།འོས་འཕེན་པ་ཞིག་ལ་དྲག་ཤུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཇིགས་སྣང་སྐུལ་བའམ། སྐྱེ་བོ་གང་དག་འོས་གཞིར་
འཛུལ་འཐེན་བྱེད་པ་དང༌།འོས་བསྡུ་བྱེད་དང་མི་བྱེད་པ་བཅས་འོས་བསྡུའི་རང་དབང་ལ་ཐེ་བྱུས་དང་འགལ་རྐྱེན་བྱེད་པ།
༣ ཡང་འོས་གཞིའི་སྐྱེ་བོ་གཞན་ཞིག་གམ། དེའི་ཕྱོགས་གཏོགས།གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་ནས་སྐྱེ་བོ་གཞན་ཞིག་ལ་འོས་བསྡུའི་རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ་པའི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་གཞི་མེད་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་དམའ་
འབེབས་བྱེད་པ་དང༌།ལུང་ཚན། ཆོས་བརྒྱུད། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་དབར་དབྱེན་སྦྱོར་གྱིས་ཕན་ཚུན་འཁོན་འཁྲུག་འབྱུང་གཞིའི་རྐྱེན་སློང་བྱེད་པ།
༤ འོས་གཞིའམ། ཕྱོགས་གཏོགས་བྱེད་མི།གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་ནས་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ལ་ཕན་གནོད་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་རོགས་རམ་དགོས་པའི་འབོད་བསྐུལ་དང༌།སྐྱབས་འཚོལ་བྱུང་རིགས་ལ་གཞུང་འབྲེལ་ལས་བྱེད་སྤྱི་དང༌།ལྷག་པར་འོས་བསྡུའི་ལས་བྱ་སུ་ཐད་ནས་གོ་དབང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།
༥ འོས་གཞི་སུ་ཐད་ནས་དབུས་སའི་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་སྐོར་མི་མང་དང་།གསར་འགོད་པ་བསྐོང་ཚོགས་ཀྱིས་དྲང་བདེན་
མིན་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་པ་དང་ཡིག་ཆ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་པའི་རིགས།
༦ དབུས་དང༌ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ནས་འོས་བསྡུའི་གསང་རྒྱ་དགོས་རིགས་ཕྱི་གྲགས་མ་སོང་བར་གནས་པ་དང༌།གནས་པའི་ཐབས་ལམ་བསྟེན་དགོས་པ་ལས་ཤེས་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ཉེ་མཛའ་གྲོགས་དང༌།རང་ཁོངས་
ཆོལ་ཁ་ཆོས་བརྒྱུད་ཚོགས་པ་བཅས་ལ་ཕྱི་བསྒྲགས་བྱེད་པའམ་ཡིག་རིགས་ཁག་གང་བྱུང་སྣང་མེད་ཕྱི་གྱར་དུ་འགྲོ་གཞིའི་རིགས་བཅས་ནམ་ཡང་མི་ཆོག
༧ ཀ ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། ཆོས་བརྒྱུད་ཁགགཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྡུག་ཁག་བཅས་
ཀྱིས་སྲིད་སྐྱོང་དང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞི་འདོན་པ་དང་།རྒྱབ་གཉེར་གསལ་བསྒྲགས་རིགས་བྱེད་མི་ཆོགཁ འོན་ཀྱང་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་འགལ་མེད་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་མང་ཚོགས་འདུ་འཛོམས་
སར་འོས་གཞི་རང་ཉིད་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་བ་འཁྱེར་སྟངས་དང༌།མི་མང་ལ་ལས་དོན་ཁས་ལེན་གྱི་གསལ་
བསྒྲགས། ཡིག་ཆ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་པ་བཅས་གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་གི་བརྗོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་ལ་
ཁྲིམས་འགལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་མིན་རུང༌།འོས་བསྡུའི་དུས་ཚེས་ཀྱི་ཉིན་གྲངས་གཉིས་གོང་ནས་འོས་བསྡུ་མ་ཟིན་

194

བར་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་མཚམས་འཇོག་དགོས།
༨ འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་ཉིན་མོ་ནས་སྲིད་སྐྱོང་དང་།བཀའ་བློན། སྤྱི་འཐུས་བཅས་ཀྱིས་རང་ཉིད་

དམ་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་འོས་གཞིར་ཞུགས་པའི་ཆེད།
ཀ སྒྲིག་འཛུགས་དང།གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་འོས་བསྡུ་དང་འབྲེལ་བའི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་གོ་
སྒྲིག་བྱུང་རིགས་ནང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོར་ཚོགས་བཅར་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དང། དངུལ་དངོས་གང་ཡང་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོགཁ གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་སུ་སྐབས་བབ་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཁོ་ན་ལས་དེ་མིན་རང་ཉིད་

དམ་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་ལ་འོས་བསྡུའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཆེད་འདས་པའི་ལས་དོན་བྱས་འབྲས་དང་།མ་འོངས་བྱེད་འཆར་
སོགས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་རིགས་སྐབས་བསྟུན་གང་དུ་ཡང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་བྱེད་མི་ཆོག
༩ སྲིད་སྐྱོང་དང། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་བསྡུ་ནམ་ཡིན་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་བསྡུ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲིལ་བསྒྲགས་
བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བྱས་པ་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས།
༡༠ སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་གཞུང་འབྲེལ་ཕུད་དེ་མིན་འོས་མི་དང་སྐྱེ་བོ་སུ་ཐད་བཅས་ནས་འོས་བསྡུ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་།གཏམ་བཤད། ཡིག་ཆ་འགྲེམ་སྤེལ་བཅས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་བྱེད་མི་ཆོག
༡༡ འོས་བསྡུའི་སྐབས་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་ནས་མི་མང་ཚོགས་འདུ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དྲ་ལམ་གྱི་གླེང་སྟེགས་བཅས་སུ་རྩ་དོན་དང་དེ་འབྲེལ་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་དོན་དངོས་སྐྱོན་འདོན་བྱེད་པ་ལས།བོད་མིའི་ཐུན་མིན་བཟང་སྤྱོད་ལས་བརྒལ་ཏེ་གང་
ཟག་སྒེར་གྱི་མི་གཤིས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་རིགས་ནམ་ཡང་མི་ཆོགདོན་ཚན་ཉེར་ལྔ་པ། འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ལ་འགལ་རྐྱེན་བྱེད་པོར་ཉེས་ཆད།
འོས་གཞིའམ། དེར་ཕྱོགས་གཏོགས་བྱེད་མི་དང༌།འོས་བསྡུའི་ལས་བྱེད།གཞན་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང༌བཅས་ནས་དོན་ཚན་༢༤
པའི་ནང་གསེས་ཁག་སོ་སོར་འགལ་འཛོལ་ར་འཕྲོད་བྱུང་རིགས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་ཉེས་ཆད་གཤམ་གསལ་ལྟར་འགེལ་དགོས།༡ ཀ འོས་གཞིའི་སྐྱེ་བོ་དེའི་འོས་ཤོག་ཆ་ཚང་རྩིས་མེད་དང་། ཕྱོགས་གཏོགས་བྱེད་མི་དང་གཞན་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་ལ་ལོ་བརྒྱད་རིང་གཞུང་འབྲེལ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རྒྱུ།
ཁ ཕྱོགས་མཚུངས་འོས་འཕེན་པ་དེར་ལོ་བརྒྱད་རིང་གཞུང་འབྲེལ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རྒྱུ།
༢ སྐྱེ་བོ་དེར་ལོ་བརྒྱད་རིང་གཞུང་འབྲེལ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རྒྱུ།
༣ འོས་གཞི་སྐྱེ་བོ་གཞན་དེའི་འོས་ཤོག་ཆ་ཚང་རྩིས་མེད་དང་། ཕྱོགས་གཏོགས་བྱེད་མི་དང་གཞན་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་ལ་ལོ་བརྒྱད་རིང་གཞུང་འབྲེལ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རྒྱུ།
༤ གཞུང་འབྲེལ་ལས་བྱེད་དེར་ཟླ་བ་གསུམ་རིང་ལས་མཚམས་འཇོག་བཅུག་དགོས་རྒྱུ་མ་ཟད།འོས་བསྡུའི་ལས་བྱེད་སུ་ཡིན་འོས་བསྡུའི་ལས་འགན་ནས་གནས་དབྱུང་གཏོང་རྒྱུ།

195

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

༥ འོས་མི་སྐྱེ་བོ་དེའི་འོས་ཐོབ་བརྒྱ་ཆ་༦༠ རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ།
༦ སྐྱེ་བོ་དེ་འོས་བསྡུའི་ལས་འགན་ནས་གནས་དབྱུང་གཏོང་རྒྱུ།
༧ ཀ སྐབས་དེའི་འགལ་འཛོལ་བ་གཙོ་བོ་དེར་གཞུང་འབྲེལ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལོ་བརྒྱད་རིང་འཕྲོག་རྒྱུ།
ཁ འོས་མི་སྐྱེ་བོ་དེར་ས་གནས་དེའི་འོས་ཐོབ་ཆ་ཚང་རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ།
༨ འོས་མི་དེར་ས་གནས་དེའི་འོས་ཐོབ་ཆ་ཚང་རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ།
༩ སྐབས་འཕྲལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།
༡༠ འོས་མི་དེར་ས་གནས་དེའི་འོས་ཐོབ་ཆ་ཚང་རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ་དང་། སྐྱེ་བོ་དེར་ལོ་གསུམ་རིང་གཞུང་འབྲེལ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རྒྱུ།
༡༡ སྐྱེ་བོ་དེར་ལོ་ལྔ་རིང་གཞུང་འབྲེལ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉེར་དྲུག་པ། འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་ལམ་དང་། ས་གནས་མི་མང་ལ་བརྡ་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་འོས་བསྡུའི་དུས་ཚོད་དེ་རང་ལ་ས་གནས་
ཡོངས་རྫོགས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱེད་ཐུབ་པ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་ལས།ས་གནས་གུང་གསེང་སོགས་ལ་བསྙད་དེ་ཕྱིར་
འགྱངས་ནམ་ཡང་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་
ཁང་ནས་སྐབས་འབྲེལ་ས་བབས་དང་བསྟུན་འོས་བསྡུའི་དུས་ཚོད་ལ་སྔ་སྣུར་གཏོང་ཆོག
༢ ས་གནས་སོ་སོར་འོས་བསྡུ་དངོས་གཞི་བྱ་རྒྱུའི་ཉིན་གྲངས་བདུན་གོང་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་ལ་གསལ་བསྒྲགས་དགོས་པ།
ཀ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་འོས་བསྡུའི་དུས་ཚེས་དང༌།འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྐོར།
ཁ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་མཐའ་བསྡོམས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་འོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང༌།འདྲ་པར།མཚོན་རྟགས། ཐོབ་ཁུངས་གང་ཡིན། ད་ལྟའི་སྡོད་གནས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་བཅས།
ག འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་འདི་དང༌།གཞན་ཡང་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་
ནང་གསལ་འོས་བསྡུའི་སྐབས་སུ་འོས་འཕེན་པ་སྐྱེ་བོ་སོ་སོར་ཐོབ་ཐང༌། ལས་འགན་ཇི་ཡོད།ལྷག་པར་འོས་བསྡུའི་
སྒྲིག་གཞི་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་བསྐྱར་བཅོས་བྱུང་རིགས་བཅས་སྒྲོག་སྦྱང་གསལ་བསྒྲགས་འཚེམས་མེད་བྱེད་
དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་བདུན་པ། འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་ཆ་བགོས།
༡ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་ཆ་བགོས་གཤམ་གསལ་ལྟར་བྱེད་དགོས།
ཀ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འོས་འཕེན་པ་ཁྱོན་འབོར་ཆེ་བས་འཛིན་སྐྱོང་དང༌།བཀོད་བྱུས་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོད་རིགས།

196

ཁ གནས་ཡུལ་ཕན་ཚུན་ས་ཁད་རྒྱང་ཆོད་ཀྱིས་མི་མང་རྣམས་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འདུ་འཛོམས་དཀའ་རིགས།
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་ཕྱོགས་བགོས་བྱས་པའི་ས་ཆ་སོ་སོའི་མིང་དང༌།འོས་འཕེན་པའི་འགྲོ་ཁུངས་བཅས་གཏན་འབེབས་ཇི་བྱུང་ཡིག་ཐོག་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་མང་ཚོགས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
༣ འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་རེ་རེར་སྤྱིལ་བུ་དང༌།འོས་སྒམ།གཞན་དགོས་མཁོ་ཁག་བཅས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་སྤྱི་མཚུངས་གྲ་སྒྲིག་དང་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་བརྒྱད་པ། འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུ།
འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུ་ཞེས་པ་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་རེ་རེར་འོས་འཕེན་པ་སོ་སོས་གསང་བའི་སྒོ་ནས་རང་མོས་འོས་མི་
འདེམས་ཐབས་སུ།ཁང་མིག་གམ།རས་དང་ཤིང་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡོལ་བ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང༌།འོས་འཕེན་པའི་
གྲངས་འབོར་དང་སྤྱིལ་བུའི་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ། སྤྱིལ་བུ་རེར་བཅད་མཚམས་ཇི་དགོས་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན་སོ་སོས་སྔོན་ཚུད་གྲ་སྒྲིག་འཐུས་ཚང་བྱེད་དགོས་པ་ལས་མང་ཚོགས་འདུ་འཛོམས་སར་འོས་མིང་འབྲི་བའམ་འོས་རྟགས་རྒྱག་
རིགས་ནམ་ཡང་མི་ཆོགདོན་ཚན་ཉེར་དགུ་པ། འོས་སྒམ།
འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་རེ་རེར་འོས་འཕེན་པའི་མི་འབོར་ལ་གཞིགས་པའི་འོས་སྒམ་ཇི་དགོས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་
ཁང་ནས་གོ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པ་དང༌།འོས་བསྡུ་བྱེད་སྐབས་འོས་སྒམ་ཁག་སྤྱིལ་བུའི་ཉེ་འཁྲིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་མཐོང་སར་སྒྲིག་

འཇོག་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། དོན་ཚན་༡༠པའི་ནང་གསེས་༤པ་གཞིར་བཟུང་འོས་སྒམ་དེ་དག་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་རྟགས་ཐེལ་རྒྱག་དགོས།

དོན་ཚན་སུམ་ཅུ་པ། འོས་དམིགས་འདེམས་སྒྲུག
༡ འོས་བསྡུ་སྐབས་སོ་སོའི་འོས་དམིགས་འདེམས་སྒྲུག་སྐབས། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་བཀོད་ཁྱབ་ལྟར།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོ་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་ལ་བརྡ་ཁྱབ་གཏོང་དགོས།
༢ འོས་འཕེན་པ་སོ་སོ་ནས་འདེམས་སྒྲུག་བྱ་རྒྱུའི་འོས་དམིགས་འགེངས་ཤོག་ཟུར་འཛར།ང༽ ལྟར་གཏན་འབེབས་གྲངས་ཚད་གཞིར་བཟུང་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་སོ་གཅིག་པ། འོས་དམིགས་འགེངས་ཤོག་དང་འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤྲོད།
༡ འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན་སོ་སོ་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་གཞིར་བཟུང་འོས་དམིགས་འགེངས་ཤོག་དང་འོས་ཤོག་ཇི་དགོས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་རྩིས་ལེན་ཁམས་དྭངས་བྱེད་དགོས།

197

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
༢ འོས་དམིགས་འགེངས་ཤོག་དང་འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤྲོད་སྐབས།འོས་འཕེན་པའི་དེབ་སྐྱེལ་ཨང་གྲངས་དང་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་ཆད་ཡོད་མེད་བརྟག་ཞིབ་ཀྱིས་ལག་དེབ་ནང་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ལས་ཐམ་དང་ཟླ་ཚེས་བཀོད་རྗེས།འོས་ཤོག་
སྤྲོད་རིམ་བཞིན་དོ་བདག་གི་སེན་མོར་བསུབ་དཀའ་བའི་སྣག་རིས་བཀོད་དེ་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་ནང་མིང་རྟགས་
འགོད་དུ་འཇུག་དགོས།

དོན་ཚན་སོ་གཉིས་པ། འོས་འཕེན་སྟངས་དང་གསང་རྒྱ།
༡ འོས་བསྡུའི་སྐབས་འོས་འཕེན་པ་སྐྱེ་བོ་སོ་སོ་དང༌། འོས་བསྡུའི་ལས་བྱེདེ་ཆེ་ཕྲ་ཡོངས་རྫོགས་ནས་འདྲ་མཉམ་དང༌།རང་དབང༌།གསང་བ་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དོན་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་པའི་འཁུར་འགན་མཉམ་བསྐྱེདེ་བྱེདེ་དགོས།
༢ འོས་འཕེན་པ་སོ་སོར་འོས་དམིགས་འགེངས་ཤོག་གམ་འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤྲོད་དང་ཆབས་ཅིགཀ འོས་འཕེན་པ་རེ་རེ་བཞིན་འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུའི་ནང་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་སྔོན་འགྲོའི་སྐབས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་
ཁང་ནས་བཏོན་པའི་འགེངས་ཤོག་སྟེང་རང་རང་འདོད་མོས་ཀྱི་འོས་དམིགས་བསྐང་དགོས།
ཁ དངོས་གཞིའི་སྐབས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བཏོན་པའི་འོས་ཤོག་སྟེང་འོས་ཐམ་མ་ནོར་བ་རྒྱག་དགོས།
ག འོས་དམིགས་འགེངས་ཤོག་གམ་འོས་ཤོག་ལྟེབ་རྩིས་བརྒྱབས་ཏེ་ལམ་སེང་སྤྱིལ་བུ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་གྱིས་འོས་སྒམ་གྱི་ཁུང་བུའི་ནང་འཇུག་དགོས།
ང འོས་བསྡུའི་སྤྱིལ་བུའི་བཅད་མཚམས་རེའི་ནང་འོས་འཕེན་པ་གཅིག་ལས་མང་བ་ཞུགས་མི་ཆོགཅ དམིགས་བསལ་དགོས་དོན་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱེད་སུ་ཡང་སྤྱིལ་བུའི་བཅད་མཚམས་ནང་གང་བྱུང་འཛུལ་ཞུགས་མི་ཆོགཆ འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་སྲོལ་ལ་བརྩི་མེད་ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་རིགས་བྱུང་ཚེ་ལམ་སེང་འོས་འཕེན་པའི་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་
འབུད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་སོ་གསུམ་པ། འོས་བསྡུའི་སྡེ་ཚན་སོ་སོ་ནས་འོས་བསྡུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་བདག་གཉེར་བྱེད་ཕྱོགས།
༡ འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སོ་སོར་འོས་བསྡུ་ཟིན་མཚམས་སྡེ་ཚན་དེའི་འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱ་རྣམས་མཉམ་འཛོམས་ཐོག་འོས་སྒམ་དེ་དག་གི་ཁུང་བུ་ནས་འོས་ཤོག་འཇུག་འདོན་མི་ཐུབ་པའི་དམ་སྦྱར་བྱེད་དགོས།
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་ཤོག་རྩ་འབོར་ཇི་བྱུང་དང༌།འོས་འཕེན་པར་འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤེལ་ཇི་སོང༌།ལྷག་མ་ཇི་ཡོད་བཅས་གྲངས་བཤེར་གྱིས་བྱུང་སོང་བསྡད་གསུམ་གྱི་ཐོ་གཞུང་གསལ་འགོད་ཐོག་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་གྱི་འགན་
འཛིན་དང༌།འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་པོ། འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་བདག་གཉེར་བྱེད་པོ།ཟུར་དཔང་བཅས་ནས་
མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།
༣ འགྲེམས་སྤེལ་ཟིན་པའི་འོས་ཤོག་ལྷག་འཕྲོས་དང་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང༌།འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་

198

ཆེའི་ཡིག་རིགས་ཁག་བཅས་འཐུམ་བསྒྲིལ་གྱིས་རྟགས་སྦྱར་བྱེད་དགོས།
༤ གོང་གསལ་འོས་སྒམ་དང༌།འོས་ཤོག་ལྷག་འཕྲོས། ཡིག་ཆ་རྟགས་སྦྱར་བཅས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་རྩིས་སྤྲོད་
ཀྱིས་བསྔོག་བཤེར་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་དུས་ཚེས་བར་རང་འཇགས་བརྟན་འཇོག་བྱེད་དགོས།
༥ འོས་སྒམ་དང༌། ཡིག་ཆ་རྣམས་བསྔོག་འདོན་གྲངས་བཤེར་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་གཏན་འབེབས་ཉིན་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་འདུ་འཛོམས་དགོས་པ་དང༌།གལ་སྲིད་འདུ་འཛོམས་མ་ཐུབ་པའི་སྐབས་འགན་འཛིན་ངོ་མ་དང༌། ཚོགས་མིའི་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་དང༌། དེ་བཞིན་ཟུར་དཔང་གི་ཚོགས་མིའི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་
བཅས་འདུ་འཛོམས་བྱུང་ཕྱིན་འགན་འཛིན་ནས་འོས་སྒམ་དང༌། ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་ཐེལ་སྐྱོན་ཆག་ཡོད་མེད་བརྟག་
ཞིབ་ནན་ཏན་གྱིས་འགན་འཛིན་དང༌། ཚོགས་མི།ཟུར་དཔང་བཅས་སུ་རུང་ནས་དོགས་གཞི་དང༌། བློ་ཁ་མ་ཁེངས་པ་བྱུང་
རིགས་ཁག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱ་སོ་སོར་འདྲི་རྩད་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་སོ་བཞི་པ། འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར།
༡ འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཉིན་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་འཐུས་མི་ཡོངས་རྫོགས་འདུ་འཛོམས་དགོས་པ་དང༌།གལ་སྲིད་འདུ་འཛོམས་མ་ཐུབ་པའི་སྐབས་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་དང༌།
ཟུར་དཔང་གི་ཚོགས་མི་གསུམ་ཆ་གཉིས་བཅས་འདུ་འཛོམས་བྱུང་ཕྱིན་འོས་ཤོག་དང༌། ཡིག་ཆ་འཐུམ་བསྒྲིལ་ཁག་
བསྔོག་བཤེར་བྱེད་ཆོག
༢ འོས་ཤོག་བསྔོག་བཤེར་བྱེད་རིམ་བཞིན་གྲངས་བཤེར་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་ཁག་གང་རུང་བྱུང་ན་འོས་ཤོག་རྩིས་མེད་གཏོང་རྒྱུ།
ཀ འོས་ཤོག་ངོས་སུ་འོས་འཕེན་པ་སུ་ཡིན་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྟགས་སམ།མི་མིང་འཁོད་པ་དང་། བྲིས་བསུབ་བྱས་པ།འོས་འདེམས་སུར་བྱས་ཀྱི་པར་བཤུས་སྤྱི་ཚོགས་དྲ་ལམ་ཁག་ཏུ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱས་པ།
ཁ རང་མོས་འོས་འདེམས་སུར་བྱེད་མི་མིང་དང་འོས་ཐམ་གང་ཡང་མི་གསལ་བ།
ག ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཆའི་གྲངས་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་མི་མིང་དང་འོས་ཐམ་བརྒྱབས་པ།
ང འོས་འདེམས་སུ་དང༌།སུར་བྱེད་ངོས་འཛིན་མ་བདེ་བའི་མི་མིང་དང་འོས་ཐམ་གང་བྱུང་བརྒྱབས་པ།
ཅ སྔོན་འགྲོའི་སྐབས་འོས་མིའི་ངོ་རྟགས་ཆོད་པའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ཁ་གསལ་མེད་པ།
ཆ དངོས་གཞིའི་སྐབས་འོས་ཤོག་ནང་མ་གསལ་བའི་རང་མོས་འོས་གཞི་མིང་གསལ་བཀོད་རིགས།
ཇ འོས་ཤོག་ངོ་མ་མིན་པའི་དོགས་གནས་ཅན་གྱི་རིགས་བཅས།
༣ རྩིས་མེད་བཏང་བའི་འོས་ཤོག་དེ་དག་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ནས་རྩིས་མེད་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ཡིན་ཟུར་མཆན་མདོར་བསྡུས་རེ་དང༌།འགན་འཛིན་གྱིས་མིང་རྟགས་རྒྱག་དགོས་པ་ཡིན།
༤ འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་བྱེད་སྐབས་ལས་རྒྱུན་བར་མཚམས་དང༌། སྔ་དགོང་ལས་ཁུངས་ཚུགས་གྲོལ་སོ་སོར་འོས་ཤོག་

199

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

དང༌།འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་བོར་གྱར་དང༌། སྐྱོན་ཆག་མི་འབྱུང་བའི་འཐུམ་བསྒྲིལ་གྱིས་ཚོགས་མི་
ཟུང་སྦྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་འགན་འཛིན་གྱིས་ཐམ་ཀ་ཕབ་པའམ། ཡང་ན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒོར་རྟགས་ཐེལ་རྒྱག་དགོས་ཤིང༌། ལྡེ་
མིག་དང་ཐེའུ་གཉིས་ཀ་མི་གཅིག་ནས་ཉར་མི་ཆོག
༥ འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་སྐབས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་དང༌། ཚོགས་མི།ཟུར་དཔང་བཅས་སུ་རུང་ནས་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་བློ་ཁ་མ་ཁེངས་པའམ།གྲངས་ནོར་བྱུང་བའི་བློ་དོགས་བྱུང་མཚམས་ཞིབ་འཇུག་དང༌།གྲངས་བཤེར་བསྐྱར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་འཆར་འདོན་པ་དང་དོགས་གཅོད་བྱེད་ཆོག
༦ ཀ ས་གནས་སོ་སོར་འོས་བསྡུ་ཟིན་རྗེས་ཆུ་ཚོད་༢༤རྗེས་ལ་མ་གཏོགས་གྲངས་བཤེར་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ནས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་ལྟར་
གྲངས་བཤེར་དགོས་རྒྱུ།འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་ཟིན་རྗེས་ཆུ་ཚོད་༢༤ནས་མ་འགྱངས་པར་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་
འོས་དམིགས་སམ་འོས་གཞི་དོ་བདག་སོ་སོར་ས་གནས་དེ་ནས་འོས་གྲངས་ཇི་ཐོབ་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མི་དང༌།ཟུར་
དཔང་མཉམ་འཛོམས་ཐོག་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ནས་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་འོས་དམིགས་སམ་འོས་གཞི་དོ་བདག་སོ་སོར་འོས་གྲངས་ཇི་ཐོབ་བསྡོམས་འབོར་འཁོད་པའི་རེའུ་མིག་ཟུར་འཛར་ཅ༽ལྟར་ཁ་གསལ་ཁམས་དྭངས་ཤིག་དང༌། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་ཤོག་གྲངས་འབོར་ཇི་བྱུང་དང༌།འོས་འཕེན་པ་རྣམས་ལ་འགྲེམས་སྤེལ་ཇི་སོང༌།ལྷག་མ་ཇི་ཡོད།འོས་ཤོག་རྩིས་མེད་ཇི་སོང་བཅས་བྱུང་སོང་བསྡད་གསུམ་གྱི་ཁུངས་སོ་སོའི་ཐོ་གཞུང་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་གྱི་མིང་རྟགས་དང༌། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་ཐམ་བཀོད་དེ་འཕྲལ་དུ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འབུལ་དགོས། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྒྲིག་གསལ་བཞིན་འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་ཕྱོགས་བསྡོམས་ཟིན་རྗེས་མཐའ་བསྡོམས་
འོས་བསྡུའི་གྲུབ་འབྲས་གསར་ཤོག་དང༌།གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁགས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ཁག་བཅས་
བརྒྱུད་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
ཁ གྲངས་བཤེར་ཟིན་པའི་འོས་ཤོག་རྣམས་དང༌།འོས་ཤོག་ལྷག་མ་ཇི་ཡོད་བཅས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་
ཁུངས་སོ་སོར་འཐུམ་བསྒྲིལ་རྟགས་སྦྱར་གྱིས་ས་གནས་སུ་བརྟན་འཇོག་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་
ཁང་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་གང་བྱུང་བསྔོག་བཤེར་བྱས་ཚེ་འབྲེལ་ཐོགས་པར་དོན་ཚན་༢༥པའི་ནང་གསེས་
༤ དགོངས་དོན་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས།

དོན་ཚན་སོ་ལྔ་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་མཐུན་འགྱུར།
ས་གནས་སོ་སོའི་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རོགས་རམ་དགོས་ལུགས་རེ་སྐུལ་བྱུང་
རིགས་ལ་ས་གནས་སོ་སོའི་གཞུང་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ཁག་ནས་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་ཡོང་སླད་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་པ་དང༌།གཞུང་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་མེད་རིགས་ལ་ས་གནས་སོ་སོས་མཐུན་རྐྱེན་ཐབས་འཚོལ་བྱེད་དགོས།

200

དོན་ཚན་སོ་དྲུག་པ། ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མི་དང་ཟུར་དཔང་གི་ལས་དོད།
༡ སྲིད་སྐྱོང་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་སྐབས།ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མི་སོ་
སོ་དང་ཟུར་དཔང་བཅས་ལ་ལས་རྒྱུན་རིང་ལས་དོད་ཇི་དགོས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འཆར་རྩིས་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་གཏན་འབེབས་ཆེད་སྐབས་སོ་སོར་སྔོན་རྩིས་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
༢ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོ་དང༌། དངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུ། དེ་མིན་ལས་དོན་གལ་ཆེ་མང་
མོས་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས་ཀྱིས་མཚོན་འཆར་འཕར་གྱི་འོས་བསྡུའི་སྐབས་རྒྱ་གར་དང༌།བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཁུལ་བཅས་
སུ་འོས་བསྡུའི་ལས་རྒྱུན་རིང་ལས་དོད་གཅིག་གྱུར་གནང་རྒྱུ་དང༌། དེ་མིན་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་སྐབས་དེའི་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མིར་དམིགས་བསལ་ལེགས་སོའི་གནས་འབུལ་བྱ་རྒྱུ།
༣ ལས་རྒྱུན་ཇི་འགོར་དོ་བདག་སོ་སོའི་མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་འགེངས་ཤོག་སྟེང་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ནས་དག་མཆན་བཀོད་དེ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་སྐབས་འཕྲལ་འབུལ་ལམ་ཞུ་དགོས།ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མི་དང༌།ཟུར་དཔང་ཁོ་ན་ལས་དེ་མིན་ལས་བྱ་གཞན་ལ་ལས་དོད་ཐོབ་ཐང་མེད།
༤ གཞུང་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་སྡེ་ཚན་མེད་པ་གང་ཞིག་ལ་མཐུན་རྐྱེན་ས་གནས་སོ་སོས་ཐབས་འཚོལ་མི་ཐུབ་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་དང༌། དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་འོས་
བསྡུའི་ལས་དོན་སྐབས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་རྣམས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་དམིགས་བསལ་སྔོན་རྩིས་ཁོངས་
འཆར་འབུལ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས།

ལེའུ་བཞི་པ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་བསྡུ།

དོན་ཚན་སོ་བདུན་པ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཡོང་ཁུངས་དང་གྲངས་ཚད།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༣༧པའི་དགོངས་དོན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་ཡོང་ཁུངས་དང༌།རྩ་འབོར་གྱི་གྲངས་ཚད།
༡ བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཆོལ་ཁ་རེ་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་བཅུ་རེ་དང༌། དེའི་ནང་ཉུང་མཐར་བུད་མེད་
གཉིས་རེ་དགོས།
༢ རྙིང་མ་དང༌། བཀའ་བརྒྱུད། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས། གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས་རེ།
༣ བྱང་ཨ་རི་དང་། ལྷོ་ཨ་རི་ཁུལ་གནས་སྡོད་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས།
༤ ཡུ་རོབ་དང་།ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ་གནས་སྡོད་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས།
༥ རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་ཀྲེ་ལེ་ཤི་ཡའི་ཁུལ་གནས་སྡོད་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་

201

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
སྤྱི་འཐུས་གཅིག་བཅས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་རྩ་འབོར་༤༥ངེས་པ་ཡིན།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་བོད་མིས་ཆོལ་ཁ་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞིར་ཞུགས་པ་དང་འོས་ཤོག་འཕེན་
མི་ཆོགདོན་ཚན་སོ་བརྒྱད་པ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་རེའི་ཡུན་ཚད།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་རེའི་ཡུན་ཚད་དམ་བཅའ་ཕུལ་ཉིན་ནས་བཟུང་ལོ་ལྔ་རེ་ཡིན།

དོན་ཚན་སོ་དགུ་པ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་ཆོས།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞིར་ཞུགས་པ་ལ།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་༢༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཅེས་པ།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དབུས་དང༌།གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཁག་ཏུ་སྲི་ཞུ་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་དང་། ཆོད་གན། དམིགས་
བསལ་ལས་བྱེད་བཅས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང༌། ལས་བྱེད་འདི་རིགས་འོས་གཞིར་སླེབས་ཤིང་རང་ངོས་ནས་འོས་གཞིར་ཞུགས་འདོད་ཡོད་ཚེ་ལས་བྱེད་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུས་འཁྲོལ་དགོས་པ་ཡིན།
༧ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༨ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་འགལ་བ།
༩ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའམ།བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་
དང༌། དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།

དོན་ཚན་བཞི་བཅུ་པ། སྤྱི་འཐུས་ལ་མ་འོས་པའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད།
སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་གོང་འཁོད་དོན་ཚན་ནང་གསལ་སྤྱི་འཐུས་ལ་མ་འོས་པའི་ཀླན་ཀ་སྤྱི་སྒེར་སུ་ཐད་ནས་བྱུང་རིགས་དབུས་
འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ཚེ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་ཆོག

202

དོན་ཚན་ཞེ་གཅིག་པ། འོས་གཞིར་དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་དང་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་ཕྱོགས།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདི་དང༌།གཙོ་བོ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་དོན་ཚན་ཁག་གི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་སྐྱེ་བོ་སུ་རུང་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཆའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞིར་དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་ཆོག
༢ སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་གཞིར་དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པ་ལ།
ཀ དོན་ཚན་༣༩ནང་གསལ་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་ཆོས་ཚང་བ།
ཁ ཐོབ་ཁུངས་དེ་གའི་འོས་འཕེན་པ་ཚད་ལྡན་རྒྱུས་ཅན་༢༥ནས་འགན་འཁུར་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ།
༣ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཁྱབ་བསྒྲགས་དགོས་པ་གཤམ་གསལ།
ཀ ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཐོབ་ཆའི་འོས་གཞིར་དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུར་སྙན་ཞུས་ཀྱིས།ས་གནས་

འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འགེངས་ཤོག་ཞུ་ལེན་དང༌། དོ་བདག་གི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཕྱིར་འབུལ་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས།
ཁ དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་བྱས་པའི་འོས་གཞི་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བརྟག་ཞིབ་རྩད་གཅོད་དང་ཐག་
གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས།
ག སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་དང་བླངས་འོས་གཞི་ནས་རང་མོས་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས།
ང དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་མཐའ་བསྡོམས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་འོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང༌།འདྲ་པར།
མཚོན་རྟགས། ཐོབ་ཁུངས། ད་ལྟའི་སྡོད་གནས།ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་བཅས།

དོན་ཚན་ཞེ་གཉིས་པ། ད ང་བླངས་འོས་གཞིའི་འགེངས་ཤོག་འབུལ་ཕྱོགས་དང་འབུལ་དུས།
༡ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་དོ་བདག་སྤྱི་འཐུས་འོས་གཞིར་དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ཏེ། དང་བླངས་འོས་གཞིའི་འགེངས་ཤོག་དང༌། རྒྱབ་སྐྱོར་འགེངས་ཤོག་རྩིས་ལེན་བྱེད་དགོས།
༢ ཟུར་འཛར་ ཆ༽ དང་ ཇ༽གཞིར་བཟུང་འོས་གཞིའི་འགེངས་ཤོག་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འགེངས་ཤོག་ནང་འཚེམས་ལུས་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པར་བསྐངས་ནས། དང་བླངས་འོས་གཞིར་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པོ་རང་ཉིད་དང༌། ཐོབ་ཁུངས་དེ་གའི་འོས་འཕེན་
པ་ཚད་ལྡན་རྒྱུས་ཅན་༢༥ནས་འགན་འཁུར་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་བཅས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་གཏན་འབེབས་དུས་ཚེས་ནང་ཚུན་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།
༣ དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པོ་སོ་སོ་ནས་འགེངས་ཤོག་ཁག་དང་ཆབས་ཅིག་འབའ་དངུལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནས་ཧིན་སྒོར་༡༥༠༠༠རེ་དང༌།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ནས་ཨ་སྒོར་༥༠༠རེ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་ཟུར་འཇོག་བྱེད་དགོས།
ཀ དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་ཐོབ་ཁུངས་གང་ཡང་རུང་བ་དེའི་འོས་གཞིའི་མི་གྲངས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་

མཐའ་མའི་འོས་ཐོབ་གྲངས་འབོར་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པའི་འབོར་དེ་དག་འོས་གཞི་རྣམས་ལ་
ཆ་སྙོམ་དུ་བགོས་པའི་གྲངས་འབོར་དེའི་བརྒྱ་ཆ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་དོ་བདག་དེར་ཐོབ་ན་སྤྱི་འཐུས་སུ་འདེམས་ཐོན་མ་

203

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
བྱུང་རུང༌། ཐོག་མར་ཟུར་འཇོག་བྱས་པའི་འབའ་དངུལ་རྣམས་དོ་བདག་ལ་ཕྱིར་སྤྲོད་བྱེད་དགོས།གོང་གསལ་ལྟར་
གྱི་བརྒྱ་ཆ་མ་ལོན་ཚེ་འབའ་དངུལ་དེ་དག་ཕྱིར་སྤྲོད་བྱེད་མི་དགོས།
ཁ དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པོར་འབའ་དངུལ་ཕྱིར་སྤྲོད་དགོས་མིན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་རྩིས་བསྐོར་གྱིས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་བརྒྱུད་དོ་བདག་སོ་སོར་བརྡ་ཐོ་གཏོང་རྒྱུ་དང༌། ཕྱིར་སྤྲོད་མ་དགོས་པའི་དངུལ་
འབབ་རྣམས་གཞུང་གི་ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ནང་འཇོག་དགོས།

དོན་ཚན་ཞེ་གསུམ་པ། ད ང་བླངས་འོས་གཞིར་བརྟག་ཞིབ་རྩད་གཅོད་དུས་ཚེས།
༡ དང་བླངས་འོས་གཞི་རྣམས་འོས་མིན་བརྟག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་འགེངས་ཤོག་འབུལ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་རྫོགས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་འགོ་འཛུགས་བྱེད་དགོས།
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ནས་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་ཚོགས་མི་དང༌། དང་བླངས་འོས་གཞིར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པོ་བཅས་ཚོགས་བསྐོང་བརྡ་ཐོ་གཞིར་བཟུང་འདུ་འཛོམས་ཐོག་འགེངས་ཤོག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བརྟག་ཞིབ་ཐུབ་པའི་དགོས་
ངེས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྤྲོད་དགོས།
༣ ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ནས་ཚོགས་ཐོག་ཏུ་འོས་གཞིའི་འགེངས་ཤོག་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་གིས་འོས་གཞི་གང་ཞིག་གཤམ་གསལ་དོན་གནད་ཁག་གཞིར་བཟུང་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས།
ཀ ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་ཁག་ནང་གསལ་འཐུས་མིའི་འོས་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པ།
ཁ གཏན་འབེབས་དུས་ཚེས་ནང་འགེངས་ཤོག་ཕུལ་འབྱོར་མ་བྱུང་བ།
ག འབའ་དངུལ་ཟུར་འཇོག་མ་བྱས་པ།
ང འོས་གཞིའི་འགེངས་ཤོག་ཐོག་དང་བླངས་པ་དང༌། རྒྱབ་སྐྱོར་བ་གཉིས་ཀའི་མིང་རྟགས་ངོ་མ་མེད་པ།ཅ འོས་གཞི་རང་ཉིད་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་རང་བཞིན་དོར་ཟིན་པའམ། དཔྱ་དངུལ་འབུལ་ཆད་ཡོད་པ།
ཆ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའམ།བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་
རུང་དང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་བཅས།

དོན་ཚན་ཞེ་བཞི་པ། ད ང་བླངས་འོས་གཞི་ནས་ཕྱིར་འཐེན།
༡ དང་བླངས་འོས་གཞིའི་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་འཐེན་ཆོག་པའི་དུས་ཚེས་མཐའ་མ་འོས་གཞིར་བརྟག་ཞིབ་ཟིན་རྗེས་ཀྱི་ཉིན་གཉིས་
པ་དེ་ཡིན་ཅིང༌།དུས་བཀག་དེའི་ནང་ཚུན་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་རིགས་ནས་འབའ་དངུལ་ཕྱིར་ཞུ་བྱེད་ཆོག
༢ རང་ཉིད་འོས་གཞི་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་མིང་རྟགས་སྦྱར་མའི་སྙན་ཞུ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་ཕུལ་རྗེས་སླར་
ཡང་སྐབས་དེའི་དང་བླངས་འོས་གཞིར་འཛུལ་ཞུགས་མི་ཆོག

204

དོན་ཚན་ཞེ་ལྔ་པ། ད ང་བླངས་འོས་གཞིའི་དུས་ཚེས་དང༌། མིང་ཐོ་འབུལ་ཕྱོགས།
དང་བླངས་འོས་གཞིར་འཛུལ་ཞུགས་དང༌།བརྟག་ཞིབ།ཕྱིར་འཐེན་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་འོས་བསྡུའི་ཉིན་གཉིས་
གོང་ཐག་གཅོད་ཟིན་པ་བྱ་དགོས། ཐག་གཅོད་ཟིན་མཚམས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་གཞིའི་འགེངས་ཤོག་དང༌། འོས་གཞི་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་རེ་བཅས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་ཞེ་དྲུག་པ། སྤྱི་འཐུས་འོས་དམིགས་འདེམས་སྒྲུགས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་རྣམས་ལ་འོས་དམིགས་འདེམས་སྒྲུག་དགོས་པའི་བཀོད་བྱུས་དང༌།
བརྡ་ཁྱབ་གཏོང་རྒྱུ།
༡ ས་གནས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་ཁག་གཞིར་བཟུང་ཐོབ་ཁུངས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་མ་འདྲེས་པ་བྱ་རྒྱུ། ཆོལ་ཁ་མི་འདྲ་བའི་བཟའ་ཚང་རྣམས་ཆོལ་ཁོངས་དོ་བདག་སོ་སོའི་རང་དབང་འདོད་མོས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་ཇི་བྱས་ལ་རྩ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེ་
ལྟའི་བཟའ་ཚང་གི་ཕྲུ་གུ་རང་ལོ་༡༨ཧྲིལ་པོ་ལོན་མཚམས་ཕ་མ་སུ་རུང་གི་ཆོལ་ཁར་རང་མོས་ཀྱིས་ཞུགས་ཆོག་ཅིང༌།
རྗེས་སུ་ཆོལ་ཁ་གཞན་གྱི་བཟའ་ཟླ་བྱུང་ཚེ་ཆོལ་ཁ་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱི་གོ་སྐབས་ཐེངས་གཅིག་སྤྲོད་ཆོག
༢ འོས་འཕེན་པ་རྣམས་ནས་འོས་དམིགས་འདེམས་སྒྲུག་མ་བྱས་གོང་འོས་དམིགས་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་འོས་ཆོས་ཇི་དགོས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ཤེས་རྟོགས་ཆེད།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བཅའ་ཁྲིམས་དང༌།ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ནང་གསལ་འོས་
ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཚན་རྣམས་སྒྲོག་སྦྱང་དང༌།འགྲེལ་བཤད་བྱེད་དགོས།
༣ འོས་འཕེན་པ་སོ་སོ་ནས་འདེམས་སྒྲུག་བྱ་རྒྱུའི་འོས་དམིགས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་ཆོལ་ཁ་རེ་རེར་སྤྱི་འཐུས་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་བཅུ་
རེ་དང༌། དེའི་ནང་ཉུང་མཐར་བུད་མེད་གཉིས་རེ་དགོས། དགོན་ཁག་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ནས་རང་རང་ཆོལ་ཁའི་ཐོབ་ཆའི་གྲངས་ཚད་སྤྱི་མཚུངས་ཐོག་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོར་ཐོབ་ཆའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས་རེ། བྱང་ཨ་རི་དང་ལྷོ་ཨ་རི་ཁུལ་དུ་
ཐོབ་ཆའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས།ཡུ་རོབ་དང་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ་དུ་ཐོབ་ཆའི་སྤྱི་འཐུས་གཉིས།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་
ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་ཀྲེ་ལེ་ཤི་ཡའི་ཁུལ་དུ་ཐོབ་ཆའི་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་བཅས་ལས་བརྒལ་བ་འདེམས་སྒྲུག་མི་ཆོག
༤ འོས་འཕེན་པ་སོ་སོ་ནས་འོས་དམིགས་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་སྐབས་འོས་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང༌།ཕ་ཡུལ། ད་ལྟའི་སྡོད་གནས། ད་ལྟའི་ལས་གནས་སམ་སྔོན་གྱི་ལས་གནས།ཁྱད་མིང་ངམ་ནང་མིང་ལྟ་བུ་མིང་འདྲ་གཞན་དང་མི་ནོར་བའི་ཁྱད་
མིང་རེ་བཅས་ཁ་གསལ་འགོད་ཐབས་དགོས།

དོན་ཚན་ཞེ་བདུན་པ། འོས་ཐོབ་གྲངས་བཤེར་ཕྱོགས་བསྡོམས་དང་འོས་གཞི་གཏན་འབེབས།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་དུས་ཚེས་ནང་ཚུན་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ཁག་ནས་འོས་གཞིའི་ཐོ་གཞུང་ཡིག་ཆ་ཁག་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་དུས་ཐོག་ངེས་འབུལ་ཐུབ་པ་དགོས།གལ་སྲིད་ས་གནས་ཐག་
རིང་སྦྲག་ལམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཇི་བཞིན་མེད་རིགས་ཁག་ནས་འོས་གཞིའི་ཐོ་གཞུང་ཡིག་ཆ་རྣམས་དུས་ཐོག་འབུལ་འབྱོར་

205

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
མ་བྱུང་ཚེ་ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་གནས་སྟངས་དང༌།མི་འབོར་མང་ཉུང་ལ་སྟབས་བསྟུན་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་འོས་གཞི་གཏན་
འབེབས་བྱེད་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་ནས་ལས་ཉིན་བདུན་རིང་ཕྱི་སྣུར་བྱེད་ཆོག
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོ་ནས་འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་བྱས་པའི་ཐོ་གཞུང་ཡིག་ཆ་རྣམས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་ཕྱིར་འབུལ་བྱུང་མཚམས་སོ་སོར་འབྱོར་ཐོ་དེབ་བཀོད་ཀྱིས།འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གྲངས་བཤེར་བྱ་རྒྱུའི་དུས་
ཚེས་བར་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཁུངས་གཅིག་ཏུ་ཉར་འཇོག་དགོས་པ་ལས་གང་བྱུང་སྔོག་བཤེར་བྱེད་མི་ཆོག
༣ འོས་གྲངས་ཞིབ་བཤེར་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་ཉིན་དོན་ཚན་༡༠ནང་གསེས་༣གཞིར་བཟུང་འོས་ཐོབ་ཐོ་གཞུང་དང༌། ཡིག་ཆ་རྣམས་བསྔོག་བཤེར་བྱེད་ཆོག
༤ འོས་གྲངས་ཞིབ་བཤེར་སྐབས་འོས་ཐོབ་གྲངས་འབོར་མང་རིམ་བསྟར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་མིང་དང༌།ཕ་ཡུལ། ད་ལྟའི་སྡོད་
གནས། ད་ལྟའི་ལས་གནས་སམ་སྔོན་གྱི་ལས་གནས།འོས་གྲངས་ཇི་ཐོབ་ཀྱི་གྲངས་འབོར་གསལ་བཀོད་ཀྱིས་མིང་གཞུང་
རེའུ་མིག་བཟོ་འགོད་བྱེད་དགོས་པ་དང༌།ཟུར་དཔང་དུ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་ཆོལ་ཁ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་ཐོབ་ཁོངས་ནས་སྤྱི་འཐུས་རེ་དམིགས་འཛུགས་གནང་དགོས།རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་བྱུང་ཕྱིན་འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་བྱེད་ཆོག
༥ མིང་གཞུང་རེའུ་མིག་ནས་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཆའི་གྲངས་འབོར་དེའི་ཉིས་ལྡབ་ཀྱི་འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་སྲིད་སྐྱོང་ངམ། སྤྱི་འཐུས་ཐོབ་ཁུངས་གཉིས་ཀྱི་འོས་གཞིའི་ཁོངས་ཡོད་ན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་དོ་བདག་ཁུངས་གང་ཞིག་གི་ནང་ཞུགས་འདོད་ཡོད་མེད་འདྲི་རྩད་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།
༦ འོས་དམིགས་ནང་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུའི་འོས་གཞི་རྣམས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བརྟག་ཞིབ་ཀྱིས་འོས་གཞི་གང་ཞིག་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༢༥ནང་གསེས་༡།༢།༣།༡༠།༡༡བཅས་དང་། དོན་ཚན་༤༣ནང་གསེས་༣པ་གཞིར་
བཟུང་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་པ། འོས་ཤོག་བཟོ་སྐྲུན།
༡ ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོ་ངོས་འཛིན་བདེ་ཆེད་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་ཤོག་ཚོན་མདོག་མི་འདྲ་བ་བཟོ་སྐྲུན་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།
༢ འོས་ཤོག་སོ་སོའི་ནང་འོས་གཞིའི་མིང་ཐོ་རྣམས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་མིང་གཞུང་གོ་རིམ་ལྟར་དང༌།མིང་འདྲ་ཡོད་ཚེ་ཕན་ཚུན་ངོས་འཛིན་བདེ་ཆེད་གསལ་ཁ་འགོད་དགོས།
༣ འོས་གཞི་སོ་སོའི་འདྲ་པར་དང་མཚོན་རྟགས་རེ་འགོད་དགོས།

དོན་ཚན་ཞེ་དགུ་པ། འོས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས།
༡ དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་གོང་དུ་འོས་ཁོངས་ནས་དགོངས་ཞུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་ཆེད།

206

ཀ འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་པའི་ཉིན་གྲངས་༣༠གོང་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཆའི་གྲངས་ཚད་ཀྱི་གསུམ་ལྡབ་ལས་མི་ཉུང་བའི་སྔོན་འགྲོའི་འོས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྔོན་འགྲོའི་འོས་གཞི་ནས་དགོངས་ཞུ་བྱེད་འདོད་ཡོད་རིགས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་ཐད་ཀར་དགོངས་པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས་པ་དང༌། དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་རྗེས་དགོངས་ཞུ་མི་ཆོག
༢ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་སོ་སོའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་འོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྡུ་ལེན་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་དང་སྦྲགས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འབུལ་དགོས།
༣ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་སྔོན་འགྲོའི་འོས་གཞིར་སྒྲིག་གསལ་འོས་ཆོས་ཚང་ཡོད་མེད་དང་། དཔྱ་དངུལ་འབུལ་ཆད་
ཡོད་མེད་བརྟག་ཞིབ་རྩད་གཅོད། དགོངས་ཞུའི་རིགས་བཅས་གྲུབ་རྗེས་དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
ཀ དངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུའི་ཉིན་གྲངས་༢༠གོང༌། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གསལ་བསྒྲགས་སྔོན་སོང་ནང་གསལ་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཆའི་གྲངས་ཚད་ཀྱི་ཉིས་ལྡབ་ཐོག་དང་བླངས་ཇི་ཡོད་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་
བསྡུས་རེ་དང༌།འདྲ་པར།འོས་གཞིའི་མཚོན་རྟགས་བཅས་མཐའ་བསྡོམས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་
བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
ཁ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་འོས་གཞི་དེ་དག་གི་སྐོར་དང་བཀོད་ཁྱབ་བཅས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོ་སོར་གཏོང་དགོས།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་གཞིར་
བཟུང་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་ལ་འོས་གཞི་ཁག་ཡིད་འཇགས་བློ་ངེས་ཐུབ་པའི་གསལ་
བསྒྲགས་འཐུས་ནན་ཐོག་མི་ཚོགས་འདུ་འཛོམས་ཆེ་ས་ཁག་ལ་འགྲེམས་སྦྱར་བྱེད་དགོས།
༤ དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུའང་འོས་བསྡུ་མ་བྱས་གོང་འོས་གཞི་སུ་རུང་ལ་འོས་ཆོས་ཚང་མིན་གྱི་ཀླན་ཀ་སྤྱི་སྒེར་སུ་ཐད་ནས་བྱུང་བའམ། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྐབས།ཁྲིམས་མཐུན་

ཞིབ་འཇུག་གིས་སྒྲིག་དོན་གཞིར་བཟུང་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་འོས་གཞི་ཆ་ཚང་ངམ་འོས་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་སུ་རུང་ཕྱིར་
འཐེན་ཆོག་ཅིང༌།འོས་གཞི་ཆ་ཚང་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན་ན་བསྐྱར་དུ་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས་པ་དང༌།འོས་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་
ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པའམ་གློ་བུར་འཆི་སྐྱོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན།འོས་གཞིའི་གྲངས་འབོར་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་ལྔ་བཅུ་པ། ད ངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུ།
དངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུའི་སྐབས་བབ་ལས་དོན་རྣམས་དོན་ཚན་༣༡ དང་༣༢།༣༣།༣༤གཞིར་བཟུང་ལག་བསྟར་བྱེད་
དགོས་པ་དང༌།འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤྲོད་སྐབས་སྔོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀར་གལ་ཏེ་ས་གནས་གཞན་ནས་སླེབས་པའི་མི་ཞིག་ལ་ཡོང་ཁུངས་ས་གནས་དེ་ནས་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་གྱི་ལག་དེབ་ཐོག་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ལས་ཐམ་འཁོད་པའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་ཀྱི་མིང་རྟགས་དང་སྦྲགས་དེབ་འགོད་བྱས་པའི་ཨང་གྲངས་མིག་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ཚེ་ས་གནས་དེ་རང་གི་མིང་

207

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
གཞུང་ནང་མེད་ན་ཡང་ཐོབ་ཁུངས་མ་ནོར་བར་འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤྲོད་བྱེད་ཆོག་པ་དང༌། ཐོབ་ཁུངས་གང་ཡིན་པ་དེའི་མིང་གཞུང་རེའུ་མིག་གཤམ་དུ་ས་གནས་དང༌།མི་མིང༌།འོས་བསྡུ་བའི་མིང་གཞུང་དེབ་འགོད་ཨང་གྲངས། དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཀྱི་ཨང་གྲངས་

བཅས་གསལ་པོ་འགོད་དགོས། སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐད་ཟུར་འཛར་ག༽འོག་གོང་བཞིན་ལག་དེབ་ཨང་གྲངས་བཅས་གསལ་པོ་འགོད་དགོས།

དོན་ཚན་ང་གཅིག་པ། འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་ཕྱོགས་བསྡོམས།
འོས་ཐོབ་གྲངས་བཤེར་དོན་ཚན་༣༤གཞིར་བཞག་ཐོག
༡ ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་ཁོངས་ནས་འོས་གྲངས་མང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་ཆོལ་ཁ་རེར་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་བཅུ་རེ་དང༌། དེའི་ནང་ཉུང་མཐར་བུད་མེད་གཉིས་རེ། ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོར་མི་གྲངས་གཉིས་རེ།ཡུ་རོབ་དང་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ་དུ་མི་གྲངས་གཉིས་
དང༌། བྱང་ཨ་རི་དང་ལྷོ་ཨ་རི་ཁུལ་དུ་མི་གྲངས་གཉིས།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་ཀྲེ་ལེ་ཤི་ཡའི་
ཁུལ་དུ་མི་གྲངས་གཅིག་བཅས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སུ་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་ཡིན།
༢ སྤྱི་འཐུས་དུས་ཡུན་ནང་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་ཚེ།བར་མའི་འོས་བསྡུ་མ་དགོས་པར་སྒུག་ཐོའི་གྲལ་མཚམས་གར་འཁེལ་ནས་ཚབ་གསར་འཇུག་རྒྱུའི་ཆེད།འོས་ཐོབ་མང་རིམ་བཞིན་ཐོར་བཀོད་དེ་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་དང༌།ཟུར་དཔང་
རྣམས་ཀྱི་མཚན་རྟགས་བཀོད་པ་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་ཉར་དགོས།
༣ སྤྱི་འཐུས་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱི་འཐུས་གསར་པས་དམ་འབུལ་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་ཀྱི་ཉིན་གྲངས་༡༥གོང་དུ་ངེས་པར་མཇུག་བསྒྲིལ་ཐུབ་པ་དགོས།

དོན་ཚན་ང་གཉིས་པ། རྒྱ་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་དང༌། འདེམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོར་བརྡ་ལན་སྤྲོད་ཕྱོགས།
༡ འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང༌། འདྲ་པར། ད་ལྟའི་སྡོད་གནས།འོས་གྲངས་བཅས་
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
༢ འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོར་འོས་བསྡུའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་གནས་ཚུལ་དང་སྦྲགས་བཞུགས་སྒར་དུ་དམ་བཅའ་འབུལ་བར་ངེས་བཅར་དགོས་རྒྱུའི་ཚེས་གྲངས་ཁ་གསལ་འཁོད་པའི་བརྡ་ལན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ངེས་པར་
འཕྲོད་ཐབས་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་ང་གསུམ་པ། སྤྱི་འཐུས་དང༌། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་གྱི་དུས་ཡུན།
སྤྱི་འཐུས་དང་སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ་ནམ་དགོས་སྐབས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གཉིས་ཀྱིས་ལས་འཁུར་དམ་

འབུལ་ཞུས་པ་ནས་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་བྱེད་པ་དང༌། དངོས་གཞིའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཉིན་སྐབས་དེའི་འོས་བསྡུའི་ལས་དོན་གྲུབ་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས།

208

ལེའུ་ལྔ་པ།

སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འོས་བསྡུ།

དོན་ཚན་ང་བཞི་པ། འོས་གཞིའི་ཡོང་ཁུངས་དང༌། འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ།
སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འོས་གཞི་ཡོང་ཁུངས་དང༌།འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ཁོ་ན་ཡིན།

དོན་ཚན་ང་ལྔ་པ། འོས་བསྡུ་བྱེད་ཕྱོགས།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༤༥ནང་གསལ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་
གཅིག་དགོས་པར་སྔོན་ལ་ཚོགས་གཙོའི་འོས་བསྡུ་དང༌། དེ་རྗེས་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འོས་བསྡུ་གཉིས་སྔ་རྗེས་གོ་རིམ་བཞིན་བྱེད་དགོས།འོན་ཀྱང་ངོ་ཡོད་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱིས་འོས་མི་ཞིག་ལ་སྤྱི་མོས་བྱུང་ཚེ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བརྟག་ཞིབ་
ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱུང་མཚམས་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བར་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་ང་དྲུག་པ། ཚོགས་གཙོའི་འོས་བསྡུ།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བཀྲམ་པའི་ལས་ཐམ་སྦྱར་མའི་འོས་ཤོག་ནང་གསལ་འོས་གཞི་སྤྱི་འཐུས་ཡོངས་རྫོགས་
ནས་སུ་འོས་གཅིག་ལ་སྤྱི་འཐུས་སོ་སོས་རང་མོས་འོས་ཐམ་བརྒྱབས་ཏེ་གསང་བའི་འོས་ཤོག་འཕེན་དགོས།

དོན་ཚན་ང་བདུན་པ། འོས་གྲངས་འདྲ་མཉམ་ཐོན་ཚེ་བྱེད་ཕྱོགས།
༡ འོས་གྲངས་མང་ཐོན་རྩེ་བཏོག་འདྲ་མཉམ་ཐོན་ཚེ་འོས་གྲངས་འདྲ་མཉམ་དེ་དག་ལ་བསྐྱར་དུ་འོས་ཤོག་འཕེན་དགོས།མུ་མཐུད་འདྲ་མཉམ་ཐེངས་གསུམ་ཐོན་ཚེ་སླར་ཡང་དོན་ཚན་༥༦པ་ལྟར་འོས་བསྡུ་བྱ་དགོས།
༢ སླར་ཡང་འོས་བསྡུ་བྱས་ཀྱང་གོང་གསལ་ནང་གསེས་༡ལྟར་འདྲ་མཉམ་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བ་ཡིན་ན།སྐབས་དེའི་སྤྱི་འཐུས་དུས་ཡུན་ཆ་བགོས་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོ་རེས་མོས་བྱ་དགོས།

དོན་ཚན་ང་བརྒྱད་པ། འོས་ཤོག་རྩིས་མེད་གཏོང་ཕྱོགས།
འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་སྐབས་དོན་ཚན་༣༤ནང་གསེས་༢ནང་གསལ་ལྟར་རམ། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་གོ་
སྒྲིག་བྱས་པའི་འོས་ཐམ་བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པའི་འོས་ཤོག་དེ་ཉིད་རྩིས་མེད་དང༌།འོས་སྒམ་ནས་འོས་འཕེན་པའི་གྲངས་ཚད་ལས་
བརྒལ་བའི་འོས་ཤོག་ཐོན་ཚེ།འོས་ཤོག་ཡོངས་རྫོགས་རྩིས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱར་དུ་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས།

209

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་ང་དགུ་པ། འདེམས་ཐོན་ཚོགས་གཙོ་གསལ་བསྒྲགས།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་མཐའ་མའི་འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་ཟིན་མཚམས་འོས་གྲངས་མང་ཤོས་ཐོབ་པ་དེར་འདེམས་ཐོན་ཚོགས་གཙོར་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
༢ གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དེ་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་མཁན་བྱུང་ཚེ་འོས་གྲངས་མང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་འདེམས་ཐོན་ཚོགས་གཙོར་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་པ། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འོས་བསྡུ།
ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འོས་བསྡུ་དོན་ཚན་༥༦ནས་༥༩བར་གཞིར་བཟུང་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་རེ་གཅིག་པ། ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་གྱི་དམ་འབུལ།
ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འོས་བསྡུའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་རྗེས་དུས་ཚེས་གཏན་འབེབས་ཉིན་
བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་དམ་འབུལ་ཞུ་དགོས།

ལེའུ་དྲུག་པ།
སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ།
ཁྲིམས་ལུགས་ཁག་གཞིར་བཟུང་འོས་བསྡུའི་ཐོབ་ཐང་བྲལ་བ་ཕུད།བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རང་ལོ་ ༡༨ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཡན་ལ་འོས་འཕེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་ཆོས།
སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་གཞིར་རུང་བའི་སྐྱེ་བོ་ནི།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་༣༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནང་ནག་ཉེས་ར་འཕྲོད་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་གྱིས་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་གྱི་འོས་གཞིར་མ་འོས་པར་ཐག་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ།

210

༧ ཡུན་ཚད་གཉིས་བསྟུད་མར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འཁུར་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༨ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༩ནང་གསེས་༣པའི་ ཀ དང་༤པ་ལྟར་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་དགོས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པ།
༩ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༡༠ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།
༡༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་འགལ་བ།
༡༢ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའམ།བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་
དང་། དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཅས།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་ཡུན་ཚད།
བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་བཟུང་ཡུན་ཚད་མ་རྫོགས་གོང་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ལས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཡུན་ཚད་དམ་འབུལ་བྱས་ཉིན་ནས་དུས་ཡུན་ལོ་ལྔ་ཡིན།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང༌།
སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུའི་ཆེད་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་ཟུར་འཛར་ག༽ལྟར་མིང་གཞུང་མ་དེབ་གཞིར་
བཟུང་འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ས་གནས་རང་ཁོངས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་བསྐྱར་ཞིབ་བམ་བཟོ་འགོད་གཏན་འབེབས་ཟིན་འཕྲལ།མིང་གཞུང་འདྲ་བཤུས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་འབུལ་དགོས་པ་དང༌།སླད་མིང་གཞུང་དེ་དག་གཙོར་བཟུང་གིས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་ཤོག་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་དགོས། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུ་ནམ་དགོས་སྐབས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་བསྐྱར་ཞིབ་བམ་བཟོ་འགོད་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ངེས་ཅན་དུས་བཀག་འོག་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་ཤོག་བཟོ་སྐྲུན།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་ཤོག་བཟོ་སྐྲུན་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།
༢ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༤༨ནང་གསེས་༢ དང་༣ལྟར་བྱེད་དགོས།
༣ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་སྔོན་འགྲོའི་འོས་ཤོག་ཟུར་འཛར་ ཉ༽བཞིན་བཟོ་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ། སྲིད་སྐྱོང་གི་སྔོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུ་བྱ་ཕྱོགས།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རང་ལོ་༡༨ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཡན་སོ་སོ་ནས་སྔོན་འགྲོའི་འོས་དམིགས་རེའི་མིང་དང༌།ཕ་ཡུལ། ད་ལྟའི་སྡོད་

211

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
གནས། ད་ལྟའི་ལས་གནས་སམ་སྔོན་གྱི་ལས་གནས།ཁྱད་མིང་ངམ་ནང་མིང་ལྟ་བུ་མིང་འདྲ་གཞན་དང་མི་ནོར་བའི་ཁྱད་
མིང་རེ་བཅས་ཁ་གསལ་འགོད་ཐབས་དགོས།
༢ འོས་བསྡུ་ཟིན་འཕྲལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༣༤ དགོངས་དོན་ལྟར་ལག་བསྟར་གྱིས་
གཏན་འབེབས་དུས་ཚེས་ནང་ཚུན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་ཕུལ་འབྱོར་ཐུབ་པ་དགོས།
༣ དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་གོང་དུ་འོས་ཁོངས་ནས་དགོངས་ཞུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་ཆེད།
ཀ འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་པའི་ཉིན་གྲངས་༢༠ནང་ཚུན་འོས་དམིགས་དྲུག་ལས་མ་མང་བ་སྔོན་འགྲོའི་འོས་གཞིར་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྔོན་འགྲོའི་འོས་གཞི་ནས་དགོངས་ཞུ་བྱེད་འདོད་ཡོད་རིགས་ཀྱིས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ལ་ཐད་ཀར་དགོངས་
པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས། དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་རྗེས་དགོངས་ཞུ་མི་ཆོགག དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུའང་འོས་བསྡུ་མ་བྱས་གོང་འོས་གཞི་སུ་རུང་ལ་འོས་ཆོས་ཚང་མིན་གྱི་ཀླན་ཀ་སྤྱི་སྒེར་སུ་ཐད་ནས་བྱུང་བའམ། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྐབས།
ཁྲིམས་མཐུན་ཞིབ་འཇུག་གིས་སྒྲིག་དོན་གཞིར་བཟུང་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པའི་འོས་གཞི་ཆ་ཚང་ངམ།འོས་གཞི་
བྱེ་བྲག་པ་སུ་རུང་ཕྱིར་འཐེན་ཆོག་ཅིང༌།འོས་གཞི་ཆ་ཚང་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན་ན་བསྐྱར་དུ་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས་
པ་དང༌།འོས་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པའམ་གློ་བུར་འཆི་སྐྱོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན།འོས་གཞིའི་གྲངས་འབོར་ལ་
གཞིགས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱ་འཐུས།
༤ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་སྔོན་འགྲོའི་འོས་གཞིར་སྒྲིག་གསལ་འོས་ཆོས་ཚང་ཡོད་མེད་དང་། དཔྱ་དངུལ་འབུལ་ཆད་
ཡོད་མེད་བརྟག་ཞིབ་རྩད་གཅོད། དགོངས་ཞུའི་རིགས་བཅས་གྲུབ་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་གི་དངོས་གཞིའི་འོས་གཞི་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བ་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།གལ་སྲིད་འོས་གཞི་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་སྔོན་འགྲོའི་འོས་ཤོག་ཁྱོན་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༡ ལས་མི་ཉུང་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཡོད་ཚེ་ཁ་གཏད་མེད་པའི་སྲིད་སྐྱོང་ལ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།མེད་ཚེ་སྔོན་འགྲོའི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་བསྐྱར་དུ་བྱེད་དགོས།འོན་ཀྱང་སྔོན་འགྲོའི་སྐབས་འོས་མི་གཅིག་ལ་འོས་ཤོག་ཁྱོན་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༦༠ ཡན་ཐོབ་ཡོད་ཚེ་དངོས་གཞིའི་ལས་རིམ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་སྲིད་སྐྱོང་ལ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།
༥ གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་དངོས་གཞིའི་འོས་གཞིར་མང་ཚོགས་ནས་གསང་བའི་འོས་ཤོག་མང་ཤོས་ཐོབ་པ་དེ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བར་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ།
༦ འོས་གཞི་གཉིས་ལ་འོས་གྲངས་འདྲ་མཉམ་ཐོན་ཚེ་ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་འདྲ་མཉམ་ཐོན་པའི་འོས་གཞི་གཉིས་ལ་
སླར་ཡང་མང་ཚོགས་ནས་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ།
༧ བཀའ་ཤག་འཕོ་འགྱུར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཉིན་ནས་མང་མཐའ་ཉིན་

212

གྲངས་༡༢༠ནང་ཚུན་སྲིད་སྐྱོང་གི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ཟིན་པ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ། འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་ཕྱོགས་བསྡོམས།
༡ སྔོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞིའི་འོས་ཤོག་ཕྱོགས་བསྡོམས་གྲངས་བཤེར་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་ཉིན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང༌།འགན་འཛིན་ལས་འཕར་འདུ་འཛོམས་ཐོག་ཟུར་དཔང་དུ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་ཆོལ་ཁ་ཆོས་
བརྒྱུད་སོ་སོའི་ཐོབ་ཁོངས་ནས་སྤྱི་འཐུས་རེ་དམིགས་འཛུགས་གནང་དགོས།རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་བྱུང་ཕྱིན་འོས་
ཤོག་གྲངས་བཤེར་བྱེད་ཆོག
༢ འོས་ཤོག་རྩིས་མེད་གཏོང་ཕྱོགས་དང༌།མིང་རྟགས་འགོད་པ། ལས་རྒྱུན་བར་མཚམས། དོགས་གཅོད་བྱེད་ཕྱོགས་བཅས་
སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༣༤ནང་གསེས་༢པ་ནས་༥པ་བར་ལག་བསྟར་དགོས་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ། འདེམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་གསལ་བསྒྲགས།
འོས་ཤོག་ཕྱོགས་བསྡོམས་གྲངས་བཤེར་ཟིན་པའི་བསྡོམས་འབོར་གྱི་ཡིག་ཆར་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་
འགན་འཛིན་དང་།འགན་འཛིན་ལས་འཕར།ཟུར་དཔང་རྣམ་པས་མིང་རྟགས་བཀོད་ཟིན་འཕྲལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འོས་བསྡུའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་དང༌། དོ་བདག་ལ་འོས་ཐོན་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་བརྡ་ལན་འཕྲོད་ངེས་གཏོང་དགོས།

ལེའུ་བདུན་པ།
ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་འོས་བསྡུ།

དོན་ཚན་བདུན་ཅུ་པ། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་ཡོང་ཁུངས་དང་འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༧༨ནང་གསལ་བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་ས་གནས་སོ་སོར་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་རེ་
དགོས།
༢ ཀ འཐུས་མིའི་ཡོང་ཁུངས་ནི།ས་གནས་རང་ཁོངས་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་དོན་ཚན་༢༢ལྟར་ཡིན་དགོས།
ཁ གོང་གསལ་ ཀ པའི་དགོངས་དོན་ཕེབས་མ་ཐུབ་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་གཞིས་གྲོང་དང་།ཁ་འཐོར།གྲྭ་ཚང་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་ས་འཐུས་གྲངས་འབོར་ཇི་དགོས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་འགན་འཛིན་གྱི་འགན་འཁུར་འོག་ས་གནས་རང་
ནས་གྲངས་བཅད་ཀྱིས་ཁུངས་སོ་སོའི་མི་མང་ནས་འོས་འདེམས་བྱུང་ནའང་ཆོགག ཅི་སྟེ་མང་ཚོགས་ནང་གོང་གསལ་ ཀ པ་དང་ཁཔ་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་རྩོད་གླེང་བྱུང་ཚེ་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་ནས་མང་མོས་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་ཐག་གཅོད་ཇི་བྱུང་ལྟར་རྩ་འཛིན་བྱ་དགོས།

213

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་དོན་གཅིག་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་འོས་ཆོས།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་༢༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།
༧ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༨ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ། ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་
འགལ་བ།

༩ བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་དང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༡༠ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཐད་ཀའི་སྟངས་འཛིན་འོག་གི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།
༡༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།

དོན་ཚན་དོན་གཉིས་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་གྲངས་ཚད་དང་ཡུན་ཚད།
༡ ས་གནས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་འཐུས་མི་གྲངས་ཚད་༣༥ ལས་མི་བརྒལ་བ་དང༌།༧ ལས་མ་ཉུང་བ་ས་གནས་སོ་སོའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གྲོས་བསྡུར་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།
༢ ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་ཡུན་ཚད་མ་རྫོགས་གོང་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ལས། དེ་མིན་སྐབས་རེའི་ཡུན་ཚད་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན།

དོན་ཚན་དོན་གསུམ་པ། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་འོས་བསྡུ།
༡ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་རྣམས་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་
ཚན་ཁག་གཞིར་བཞག་གིས་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས།
༢ ས་གནས་འཐུས་མི་འོས་འདེམས་བྱེད་པར་སྔོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་ཐེངས་གཉིས་དགོས་ཤིང༌། དངོས་གཞིའི་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་གོང་འོས་ཁོངས་ནས་དགོངས་ཞུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་རིགས་ཁག་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་
ལས་ཁང་ནས་སྐབས་བསྟུན་དགོངས་འཁྲོལ་གཏོང་འཐུས་དང༌། དངོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་རྗེས་

214

དགོངས་ཞུ་ཕྱིར་འཐེན་རིགས་མི་ཆོག
༣ འོས་གཞིའི་ཁོངས་ནས་ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གྲོས་བསྡུར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་གྲངས་འབོར་ལྟར་ལས་མེད་ཚེ་
འོས་འཕེན་མ་དགོས་པར་གཏན་འཁེལ་བྱ་འཐུས།གཏན་འབེབས་གྲངས་འབོར་ལས་འོས་གཞི་མང་བ་ཡོད་ཚེ་འོས་ཐོབ་མང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་ས་གནས་འཐུས་མིར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བར་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས།གཏན་འབེབས་གྲངས་ཚད་ལས་འོས་གཞི་ཉུང་བ་ཆགས་ཚེ་བསྐྱར་དུ་འོས་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ།
༤ ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་འདེམས་ཐོན་འཐུས་མི་སོ་སོར་དམ་བཅའ་འབུལ་བར་ངེས་བཅར་དགོས་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་བཀོད་པའི་བརྡ་ལན་གཏོང་དགོས།ས་འཐུས་འཐུས་མི་དང༌། ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་ནས་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ཟུར་
འཛར་ཏ༽༡ དང་༢པ་ནང་གསལ་ལྟར་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་མདུན་དུ་ལས་འཁུར་དམ་བཅའམ།ཁས་ལེན་ཞུ་
དགོས། དེའི་རྗེས།ས་འཐུས་དམ་བཅའ་འབུལ་དགོས་རིགས་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་གཞོན་གྱི་མདུན་དུ་དམ་འབུལ་
ཞུ་དགོས།
༥ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་རིགས་བྱུང་ཚེ་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༩༢ནང་གསེས་༣
དགོངས་དོན། ཉིན་གྲངས་༣༠ནང་ཚུན་ཚབ་གསར་འོས་འདེམས་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ་གསལ་བ་ལྟར་བར་མའི་འོས་བསྡུ་མ་
དགོས་པར་ཐོག་མའི་འོས་འདེམས་སྐབས་འོས་ཐོབ་མང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་དེ་འོག་ལྷག་མ་རྣམས་འོས་ཐོབ་མང་ཉུང་གོ་
རིམ་ལྟར་མཚན་གཞུང་བཀོད་པའི་སྒུག་ཐོར་ས་གནས་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་དང་ཟུར་དཔང་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་རྟགས་

བཀོད་དེ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་བདག་ཉར་བྱས་པ་ནས་སྐབས་འཕྲལ་བསྐོ་དགོས།

དོན་ཚན་དོན་བཞི་པ། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ།
༡ འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་ས་འཐུས་རྣམས་ནས་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་མདུན་དུ་ལས་ཁུར་དམ་འབུལ་ཟིན་རྗེས།བཅའ་
ཁྲིམས་དོན་ཚན་༨༠ནང་གསེས་༡ནང་གསལ།སྐབས་སོ་སོའི་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐེངས་དང་
པོའི་ཐོག་འཐུས་མི་རང་ཁོངས་ནས་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གཅིག་སྔ་རྗེས་གསང་བའི་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་འདེམས་དགོས།
༢ འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་རྣམས་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༥༦ནས་༥༩བར་གྱི་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་གྱི་འོས་
བསྡུ་བྱེད་ཕྱོགས་གཞིར་བཟུང་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས།
༣ ས་གནས་འཐུས་མི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་མོས་མཐུན་གྱིས་ཚོགས་གཙོ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་འཕོ་ལེན་བྱ་དགོས་པའི་སྐབས་དང༌།ས་སྟོང་ནམ་བྱུང་མཚམས་ཚབ་གསར་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས།
༤ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་སུ་རུང་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་ན་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ལ་ཞུ་དགོས་པ་དང༌།འཐུས་མི་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་ན་ཚོགས་གཙོར་ཞུ་དགོས།

215

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་དོན་ལྔ་པ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་དང༌། འཐུས་མི་བྱེ་བྲག་པ་འཕོ་འགྱུར།
༡ ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། ལས་རོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོ་གཉིས་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་ས་གནས་འཐུས་མི་ཡོངས་
རྗོགས་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན།ས་གནས་མི་མང་གིས་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལྟར་ལ་
ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༢ འཐུས་མི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་ཇི་བྱུང་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།
༣ འཐུས་མི་ཡོངས་རྫོགས་སམ།བྱེ་བྲག་པ་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཉིན་གྲངས་༣༠ནང་ཚུན་གསར་དུ་འོས་འདེམས་ཟིན་པ་དགོས།

ལེའུ་བརྒྱད་པ།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་འོས་བསྡུ།

དོན་ཚན་དོན་དྲུག་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་ཡོང་ཁུངས་དང་འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ།
༡ དོན་ཚན་༢༢ནང་གསལ་ས་གནས་རང་ཁོངས་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་འོས་ཆོས་ཚང་བ་རྣམས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་འོས་གཞིར་ཞུགས་ཆོག
༢ འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ།
ཀ འགོ་འཛིན་གྱི་འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ་ནི་འོས་འཕེན་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཚང་བའི་ས་གནས་རང་ཁོངས་མི་མང་རྣམས་ཡིན།ཁ འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ་ནི་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་ཡིན།འགོ་འཛིན་ལས་
རོགས་སུ་འདེམས་ཐོན་ཡོང་བ་ལ་འཐུས་མིའི་རྩ་འབོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱེད་དགོས།
༣ སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་འོས་འདེམས་མི་དགོས།

དོན་ཚན་དོན་བདུན་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌། འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་འོས་ཆོས།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་༢༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།

216

༧ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༨ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ། ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་
འགལ་བ།

༩ བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་དང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༡༠ ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་སོ་སོའི་ལས་འཁུར་ཡུན་ཚད་གཉིས་བསྟུད་མར་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ།༡༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།

དོན་ཚན་དོན་བརྒྱད་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་འོས་བསྡུ།
༡ ཀ ས་གནས་ཀྱི་མི་འབོར་ལ་གཞིགས་པའི་རང་ཁོངས་མི་མང་རྣམས་ནས་སྔོན་འགྲོའི་འོས་དམིགས་རེ་འདེམས་དགོས་
པ་ཡིན།
ཁ འོས་གཞི་ནས་དགོངས་ཞུ་བྱ་འདོད་ཡོད་རིགས་ཀྱིས་ཉིན་གསུམ་ནང་ཚུན་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་
དགོངས་པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས།
ག ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཁོངས་ནས་དགོངས་ཞུ་བྱས་རིགས་ཕུད།འོས་ཤོག་མང་ཐོན་རྩེ་བཏོག་གིས་འོས་གཞི་མི་གྲངས་༢འདེམས་བསྒྲུགས་ཀྱིས་མཐའ་མའི་འོས་ཤོག་འཕེན་དགོས།གལ་སྲིད་
འོས་གཞི་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང༌། དེ་ལ་སྔོན་འགྲོའི་འོས་ཤོག་ཁྱོན་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༡ ལས་མི་ཉུང་བའི་རྒྱབ་
སྐྱོར་ཐོབ་ཡོད་ཚེ་ཁ་གཏད་མེད་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་
རྒྱུ།མེད་ཚེ་སྔོན་འགྲོའི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་བསྐྱར་དུ་བྱེད་དགོས།
༢ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་སུ་རུང་དང༌།ས་གནས་རང་ཁོངས་ལས་བྱེད། ཚོགས་སྐྱིད་ཁག་གི་ལས་བྱེད་བཅས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་གང་རུང་ལ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རང་གི་ལས་འཁུར་བཤོལ་དགོས།

དོན་ཚན་དོན་དགུ་པ། འགོ་འཛིན་འདེམས་ཐོན་གསལ་བསྒྲགས།
ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་མཐའ་མའི་འོས་ཤོག་གྲངས་བཤེར་ཟིན་མཚམས་འདེམས་ཐོན་འགོ་འཛིན་སུ་ཡིན་ས་
གནས་མང་ཚོགས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལ་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཡུན་ཚད།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༩༡ནང་གསལ་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ལས། དེ་མིན་འགོ་འཛིན་དང་འགོ་

217

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན།
༢ ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་གང་རུང་གི་ས་སྟོང་ཐོན་ཚེ་ཚབ་གསར་ཉིན་གྲངས་༣༠ནང་ཚུན་བསྐྱར་དུ་འོས་འདེམས་བྱས་ཟིན་པ་དགོས།
༣ ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང༌།འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་སུའང་བསྐྱར་དུ་འོས་འདེམས་བྱུང་བར་དགག་བྱ་མེད།འོན་ཀྱང་ཡུན་ཚད་གཉིས་བསྟུད་མར་བྱས་རྗེས་བར་མཚམས་འཇོག་དགོས།

ལེའུ་དགུ་པ།

ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་འོས་བསྡུ།

དོན་ཚན་གྱ་གཅིག་པ། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་མིའི་ཡོང་ཁུངས་དང༌། འོས་བསྡུ་བྱེད་པོ།
དོན་ཚན་༢༢ནང་གསལ་གྱི་ས་གནས་རང་ཁོངས་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་འོས་ཆོས་ཚང་བ་རྣམས་འོས་གཞིར་ཞུགས་པ་
དང༌། དོན་ཚན་༡༨ནང་གསེས་༡ནང་གསལ་འོས་འཕེན་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཚང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འོས་ཤོག་འཕེན་ཆོགདོན་ཚན་གྱ་གཉིས་པ། ཚོགས་མིའི་འོས་ཆོས།
༡ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢ རང་ལོ་༢༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།
༣ ཁྲིམས་ཁང་ངམ། སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤ བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
༥ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།
༧ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
༨ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ།ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་
འགལ་བ།

༩ བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་དང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༡༠ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པའི་དན་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།

218

དོན་ཚན་གྱ་གསུམ་པ། ཚོགས་མིའི་གྲངས་ཚད་དང་ཡུན་ཚད།
༡ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༦༠ནང་གསེས་༡ནང་གསལ་ས་གནས་མི་མང་ནས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་ཚོགས་མི་༣ ལས་མི་
ཉུང་ཞིང་༡༡ ལས་མ་མང་བ་རེ་དགོས།
༢ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༦༠ནང་གསེས་༢ནང་གསལ་ལྟར་ཕྱིར་བསྡུ་དང་ཟླ་བསྒྲིལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་
ལས་དེ་མིན་ཚོགས་མིའི་ཡུན་ཚད་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བསྐྱར་དུ་འོས་འདེམས་བྱུང་བར་དགག་བྱ་མེད།

དོན་ཚན་གྱ་བཞི་པ། ཚོགས་མིའི་འོས་བསྡུ།
༡ ས་གནས་ཀྱི་མི་འབོར་དང་གཞི་ཁྱོན་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཚོགས་མིའི་གྲངས་འབོར་གཏན་འབེབས་ཟིན་མཚམས་
རང་ཁོངས་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་འོས་འཕེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རིགས་ནས་སྔོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་ཐེངས་གཉིས་དགོས་
ཤིང༌། དངོས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་གོང་འོས་ཁོངས་ནས་དགོངས་ཞུ་བྱུང་རིགས་ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་
ནས་སྐབས་བསྟུན་དགོངས་འཁྲོལ་གཏོང་འཐུས། དངོས་གཞི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་རྗེས་དགོངས་ཞུ་རིགས་
མི་ཆོག
༢ ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་སྡོད་གནས་ཁ་འཐོར་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་འཐུས་རེ་ཚོགས་ཆུང་གི་འཐུས་མིར་འཚུད་ཐབས་སུ། ཐོག་མ་ནས་ས་གནས་ཁ་འཐོར་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་འོས་མི་གྲངས་འབོར་ཇི་དགོས་འོས་འདེམས་དགོས་རྒྱུ།
༣ འོས་གཞིའི་ཁོངས་ནས་ཐོག་མར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་གྲངས་ཚད་གཞིར་བཟུང་འོས་ཐོབ་མང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས།ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་མང་ཚོགས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་ཆབས་ཅིག་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས།
༤ འདེམས་ཐོན་ཟིན་པའི་འཐུས་མིའི་ཁོངས་ནས་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌།དྲུང་རྩིས་གཅིག དངུལ་གཉེར་གཅིག་བཅས་འདེམས་བསྐོ་བྱེད་དགོས།
༥ འཐུས་མི་གང་ཞིག་ལོ་དུས་མ་རྫོགས་གོང་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པའམ་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་རིགས་བྱུང་ཚེ་བར་མའི་འོས་བསྡུ་མ་དགོས་པར་ཐོག་མའི་འོས་འདེམས་སྐབས་འོས་ཐོབ་མང་རིམ་རྩེ་བཏོག་གིས་གོ་རིམ་ལྟར་མཚན་གཞུང་བཀོད་པའི་སྒུག་ཐོ་བདག་ཉར་ཡོད་པ་ནས་ཚབ་གསར་འཕྲལ་དུ་བསྐོ་དགོས།སྒུག་ཐོ་མེད་རིགས་ཉིན་གྲངས་༣༠ནང་ཚུན་དང༌།ཚོགས་གཙོ་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་འཁྲོལ་བྱུང་ན་ཚབ་གསར་སྒྲིག་དོན་བཞིན་འོས་བསྡུ་བྱེད་དགོས།
༦ ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་མི་སུ་རུང་ནས་དགོངས་ཞུ་དགོས་རིགས་ཚོགས་གཙོར་ཞུ་དགོས་པ་དང༌། ཚོགས་གཙོ་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་བྱུང་ན། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས།
༧ གོང་གསལ་སྒྲིག་དོན་ལྟར་ཕྱག་ལེན་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་ལ་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༦༠ནང་གསེས་༤ནང་གསལ་བྱ་འཐུས།

219

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་གྱ་ལྔ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ནམ་དགོས་སྐབས་ངོ་ཡོད་སྤྱི་འཐུས་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་
སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

220

ཟུར་འཛར། ཀ༽

༄༅། །ས་གནས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ།
ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང༌།

ཨང༌།མིང་དང་ཁྱད་མིང༌།ཕོ་མོ།སྐྱེས་ལོ་

ཟླ་ཚེས།

ཕ་མིང༌།དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ།ཐོབ་ཁུངས།འོས་འཕེན་པའི་དེབ་སྐྱེལ།ཟུར་བརྗོད།

ལག་དེབ་

ཨང༌།

ཞུ་ཡུལ་

ས་གནས།

ཞུས་ལོ་

ཟླ་ཚེས།

དེབ་སྐྱེལ་

ཨང༌།

ཟླ་ཚེས།

ཟུར་འཛར། ཁ

༄༅། །ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང༌།

འོས་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན། ཐོབ་ཁུངས།
ཨང༌།མིང་དང་ཁྱད་མིང་།དེབ་སྐྱེལ་ཨང༌།དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཨང་།འོས་འཕེན་པའི་མིང་རྟགས།

221

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

ཟུར་འཛར། ག༽
༄༅། །ས་གནས་རང་ཁོངས་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང༌།

འོས་བསྡུ་ བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན། ཐོབ་ཁུངས།

ཨང༌། མིང་དང་ཁྱད་མིང་། དེབ་སྐྱེལ་ཨང༌། དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཨང་། འོས་འཕེན་པའི་མིང་རྟགས།

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༣༠ ནང་གསེས་ ༢ པ་ནང་གསལ་ཟུར་འཛར། ང༽བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་འོས་བསྡུའི་འགེངས་ཤོག
(Tibetan Parliamentarian’s Primary Election Form)

མིང་།ཁྱད་མིང་།
(Name / Surname)

ཕ་ཡུལ།
(Native Origin)

ད་ལྟའི་སྡོད་གནས།
(Present Residence)

ད་ལྟའི་ལས་གནས་སམ་སྔོན་གྱི་
ལས་གནས།
(Present Or Former
Occupation)

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༣༤ ནང་གསེས་ ༦ ཀ ནང་གསལ་རེའུ་མིག་ཟུར་འཛར། ཅ༽

ཨང༌། མིང་། ཁྱད་མིང་། ཕ་ཡུལ། ད་ལྟའི་སྡོད་གནས།ད་ལྟའི་ལས་གནས་སམ་སྔོན་
གྱི་ལས་གནས།

འོས་གྲངས།ཟུར་བརྗོད།

222

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༤༢ ནང་གསེས་ ༢ ནང་གསལ་ཟུར་འཛར། ཆ ༽

སྤྱི་འཐུས་དང་བླངས་འོས་གཞིའི་འགེངས་ཤོགཐོབ་ཁུངས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

འདི་མཉམ་ཕྲན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ས་གནས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་འོས་འཕེན་པ་ཚན་ལྡན་ ༢༥ ནས་འགན་འཁུར་གྱི་རྒྱབ་གཉེར་འགེངས་ཤོག་བཅས་ཟུར་འབུལ་ཞུས་པ་བཞིན།

མིང་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་སྐྱེས་ཡུལ་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་སྐྱེས་ལོ་་་་་་་་་་་ཟླ་་་་་་་་་་ཚེས་་་་་་་་་་་་་་་་་ད་ལྟའི་སྡོད་གནས་ཁ་བྱང་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་
་་་

འོས་འཕེན་པའི་དེབ་བཀོད་ཨང༌།་་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་པའི་འོས་གཞིར་དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞིའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ཕྲན་ལ་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་ཆོས་ཚང་ཡོད།
ཕྱི་ལོ་ ཟླ་ ཚེས་ ལ་དང་བླངས་འོས་གཞིའི་མིང་རྟགས་་

ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བསྐང་རྒྱུ།

འདི་ག་་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་སྤྱི་འཐུས་དང་བླངས་འོས་གཞིར་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པོ་་དང༌། ཚད་ལྡན་འོས་འཕེན་པ་༢༥ ཡིས་འགན་འཁུར་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་འགེངས་ཤོག་དང༌། སྒྲིག་གསལ་འབའ་དངུལ་ཧིན་སྒོར་/ཨ་སྒོར་་་་་་་་་ བཅས་ཕྱི་ལོ་ ཟླ་ ཚེས་ ཆུ་ཚོད་ ཐོག་ཕུལ་འབྱོར་
བྱུང་ཞིང༌། སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༤༣ནང་གསེས་༣ནང་གསལ་ལྟར་འོས་གཞིར་བརྟག་ཞིབ་རྩད་གཅོད་ཀྱིས་ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་
ལེན་ཟིན་པ་བཅས།

ཕྱི་ལོ་ ཟླ་ ཚེས་ ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གྱི་མིང་རྟགས་་་་་་་་་་་་

223

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༤༢ ནང་གསེས་ ༢ ནང་གསལ་ཟུར་འཛར། ཇ ༽
སྤྱི་འཐུས་དང་བླངས་འོས་གཞིར་རྒྱབ་སྐྱོར་འགེངས་ཤོགརྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པོས་བསྐང་རྒྱུ།

ཕྲན་་་སྐྱེས་ཡུལ་་སྐྱེས་ལོ་་་་་་་་་་་ཟླ་་་་་་་་་་་ཚེས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་ཐོབ་
ཁུངས།་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

ད་ལྟའི་སྡོད་གནས་ཁ་བྱང༌།་་་འོས་འཕེན་པའི་དེབ་བཀོད་ཨང་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཨང་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་ཡིན་པ་ནས། དང་བླངས་འཛུལ་ཞུགས་་་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཨང་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་ཅན་ལ་ཐོབ་ཁུངས་་་
སྤྱི་འཐུས་དང་བླངས་འོས་གཞིར་འཛུལ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུའི་འོས་ཆོས་ཚང་ཡོད་པའི་འགན་ལེན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ཟླ་ ཚེས་ ལ་དང་བླངས་འོས་གཞིར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པོའི་མིང་རྟགས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་བསྐང་རྒྱུ།

གོང་གསལ་ཐོབ་ཁུངས་་སྤྱི་འཐུས་དང་བླངས་འོས་གཞིར་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པོ་་་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་་ནི་ཕྱི་ལོ་ ཟླ་ ཚེས་ ཉིན་འདི་ག་ས་གནས་་འོས་འཕེན་པའི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་ནང་དེབ་བཀོད་ཟིན་ཅིང༌། འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༨
ནང་གསལ་གྱི་འོས་འཕེན་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་ཚང་བར་ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་ལེན་ཟིན་པ་བཅས།

ཕྱི་ལོ་ ཟླ་ ཚེས་ ལ་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གྱི་མིང་རྟགས་་་་་་་་་་་

224

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༦༦ ནང་གསེས་ ༣ ནང་གསལ་ཟུར་འཛར། ཉ ༽

སྲིད་སྐྱོང་གི་སྔོན་འགྲོའི་འོས་བསྡུའི་འགེངས་ཤོག
(Sikyong’s Primary Election Form)

མིང་།ཁྱད་མིང་།
(Name / Surname)

ཕ་ཡུལ།
(Native Origin)

ད་ལྟའི་སྡོད་གནས།
(Present Residence)

ད་ལྟའི་ལས་གནས་སམ་སྔོན་
གྱི་ལས་གནས།
(Present Or Former
Occupation)

225

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི།

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༧༤ ནང་གསེས་ ༡ ནང་གསལ་ཟུར་འཛར། ཏ༽ ༡། ད ང་ ཏ༽ ༢།

༄༅། །ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན། ཟུར་འཛར། ཏ༽ ༡།

༄༅།།བདག་་་ཞེས་བགྱི་བ།་་་ས་གནས་ཀྱི་སྐབས་་་་་་་་་་་་

་་་་་་་་་་་་་་་་་་་པའི་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མིར་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་ལགས་ན།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་
ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས།ས་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དགབཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཐོགརང་
དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ནུས་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡། མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢། ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༄༅། །ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་གྱི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་/ཁས་ལེན། ཟུར་འཛར། ཏ༽ ༢།༄༅། །བདག་་ཞེས་བགྱི་བ། ་་ས་གནས་ཀྱི་སྐབས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་པའི་
ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་གཙོར་/ཚོགས་གཞོན་དུ་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་ལགས་ན་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཡིད་

ཆེས་བློ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ནས།ས་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་/ཚོགས་གཞོན་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྒོ་མཐའ་དགབཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་
འགལ་མེད་ཐོགརང་དོན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང༌།འཇིགས་ཞུམ་ཆགས་སྡང་མེད་པར།དྲང་བདེན་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་
ནུས་གང་ཐེག་ཞུ་རྒྱུའི།

༡། མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡང་ན།

༢། ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

227

༄༅། །བོདེ་མིའི་སྒིག་འཛུགས་ཀི་དེཔལོ་འབོར་དེང་འབྲེལོ་བའི་སྒིག་གཞི་ཁག

228

དཀར་ཆག

༡ བཙན་ བྱོལོ་བོདོ་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོདོ་དང༌། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས། ད ངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-----༢༢༩ལེའུ་དང་པོ། སྔོན་འགྲོ།--༢༢༩
ལེའུ་གཉིས་པ། གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད།--༢༢༩
ལེའུ་གསུམ་པ། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་འབུལ་ཚུལ།---༢༣༡
ལེའུ་བཞི་པ། དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན།--༢༣༣རྩིས་ཤོག་རེའུ་མིག་ཁག--༢༣༦

༢ བཙན་ བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིག--------------༢༤༧ལེའུ་དང་པོ། སྔོན་འགྲོ།--༢༤༧
ལེའུ་གཉིས་པ། དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ།---༢༤༧
ལེའུ་གསུམ་པ། ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ།--༢༤༨ལེའུ་བཞི་པ། ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་དངུལ།--༢༥༠ལེའུ་ལྔ་པ། དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་དངུལ་འབབ་གཞན་བསྡུ་ཕྱོགས།------------------------༢༥༠ལེའུ་དྲུག་པ། ཁྲིམས་ཡིག་རྩ་འཛིན་དང་བསྐྱར་བཅོས།--------------------------------------༢༥༢

༣ བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།------------------------------༢༥༥

༤ བཙན་ བྱོལ་བོད་མིའི་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།---༢༥༩

༥ ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་འདུ་འགོད་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---༢༦༥

229

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད་དང༌། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས།
དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་དང་པོ།
སྔོན་འགྲོ།

དོན་ཚན་དང་པོ། མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད་དང༌། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས། དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན་
བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༥༢པའི་ནང་གསེས་༤ དང༌། དོན་ཚན་༡༠༨ཀྱི་ནང་གསེས་
༡བཅས་ཀྱི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ཟླ་༢ ཚེས་༡༡ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་དང༌།གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས།རང་སྐྱོང་ཚོགས་པ་ཁག་
བཅས་གཞུང་དངུལ་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

ལེའུ་གཉིས་པ།
གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ། (Consolidated Fund)
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འབབ་ཡོང་དཔྱ་དངུལ་དང༌།ྋགོང་ས་མཆོག་གིས་གསོལ་སྩལ། ཕྱི་ནང་གི་རོགས་དངུལ་

230

ཞལ་འདེབས།བསྡུ་ཆ། གླ་ཡོན།གཞུང་འབྲེལ་བཟོ་ཞིང་ཚོང་བུན་ཁེ་འབབ། ཉེས་ཆད།ཙག་ཙིག་ཡོང་འབབ་བཅས་འབབ་དངུལ་ཡོད་དོ་ཅོག་འཚེམས་མེད་ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་དུ་ཚུད་པ་བྱེད་དགོས།
༢ ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་དུ་མ་ཚུད་པའི་དངུལ་འབབ་གང་ཡང་གཞུང་དངུལ་དུ་མི་བརྩི་ཞིང༌།གཞུང་གྲོན་དུ་གཏོང་མི་ཆོག
༣ ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ནས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་གང་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་ལོ་རེའི་
གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་ཡིག་(Appropriation Act)གམ། ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ལ་འོས་ཤོག་བསྡུས་པའི་(Vote on
Account) ཐོག་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་འགྲོ་སོང་སྔོན་བཏང་བཀའ་འཁྲོལ་རྗེས་ཞུའི་རྩིས་འགྲོ་ནམ་ཡང་གཏོང་མི་ཆོག
༤ གོང་གསལ་ནང་གསེས་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་གང་རུང་དང་འགལ་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲིག་

གཞི་དང་འགལ་ཚབས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་དབང་ལྡན་འགན་འཛིན་དང༌།འགན་འཁྲིའི་ལས་བྱེད་ངོས་བཟུང་ཐེར་འདོན་
ཐོག་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ཉེས་ཆད་ཡན་པོར་མ་སོང་བ་གཏོང་དགོས།སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་
བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་ངལ་སེལ་ཐེབས་རྩའི་མ་དངུལ་དང༌། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་

འཆར་ཅན་མིན་པའི་མཆོད་འབུལ་དང༌། ཞབས་བརྟན་འཕར་དངུལ་བཅས་དོན་ཚན་འདིའི་ནང་ཚུད་མ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ངེས་མེད་དགོས་དངུལ།
༡ གློ་བུར་ངེས་མེད་གཞུང་གྲོན་གཏོང་དགོས་རིགས་ཀྱི་ཆེད་སྤོམ་ཚོད་དངུལ་འབབ་མང་མཐའ་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་ཚོད་
དཔག་འགྲོ་གྲོན་སྤྱི་བསྡོམས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་བཅུ་བཞི་ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞིག་ངེས་མེད་དགོས་དངུལ་ཞེས་པའི་རྩིས་འགོའི་
འོག་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་སུ་བཀའ་ཤག་གི་རྩིས་ཁོངས་སུ་འཇོག་རྒྱུ་དང༌། དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་ལ་བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་ཆོག་མཆན་དང༌། དགོས་དངུལ་སྤྲོད་འཐུས།(གློ་བུར་ངེས་མེད་ཅེས་པ་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་འགོད་སྐབས་གཏོང་དགོས་ཚོད་དཔག་མེད་པར་གློ་བུར་དགོས་ངེས་ཀྱི་གཏོང་དགོས་གསར་བྱུང་གྲས་ལ་གོ་དགོས།)

༢ ངེས་མེད་དགོས་དངུལ་ནས་ལས་བྱེད་པའི་ཕོགས་དང༌ཁེ་ཕན་གཞན། སྤོ་རུང་མིན་པའི་མཁར་དབང་ཉོ་སྒྲུབ།ཨར་ལས།སྔ་གཡར།བུན་སྐྱེད་བཅས་སུ་གཏོང་མི་ཆོག
༣ ལས་བྱེད་གསར་བསྐོ་དང༌།གནས་སྤར།གནས་སྤོ། ཆོད་གན།བར་བརྒལ་བཀོད་སྒྲིག་བཅས་བར་མའི་དུས་ཡུན་གྱི་
གླ་ཕོགས་ཆེད་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་གི་རྩིས་ཁོངས་སུ་སྤོམ་དངུལ་གྱི་རྩིས་འགོའི་འོག་དངུལ་འབོར་རན་འཚམས་ཤིག་འཇོག་འཐུས་དང༌། དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་ནས་འདོན་སྤྲོད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།
༤ ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་རྒྱུན་གྲོན་རྩིས་འགོ་ཕོགས་ནང་ཐོབ་གསེང་དངུལ་བསྒྱུར་དང་།ཡུལ་ཐང་གུན་གསབ་སྤར་ཆ་ཇི་བྱུང་
སྤྲོད་དམིགས་ཆེད་སྤོམ་དངུལ་རན་འཚམས་ཟུར་དུ་ཞུ་དགོས། སྤོམ་དངུལ་འདི་ནས་གླ་ཕོགས་ཐོག་ཁ་བསྒྱུར་མི་ཆོག

231

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད་དང༌། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས། དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ལེའུ་གསུམ་པ།
ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་འབུལ་ཚུལ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས།
༡ ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་དང༌།སྨན་ཁང༌། སློབ་གྲྭ།འཛིན་སྐྱོང་དབང་བྱུས་འོག་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན།འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གཞུང་ནས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་བཅས་ནས་འཆར་
ལོའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་གཏན་འབེབས་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པ་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་གཏོང་ལེན་འགན་འཛིན་གྱི་མིང་རྟགས་
བཀོད་པ་དང་རང་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་ཡིན་ན་སྒྲིག་འཛུགས་སོ་སོའི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་
བཅས། ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༡༡ ཚེས་༣༠འགྱངས་མེད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སམ། སྡེ་ཚན་སོ་སོར་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ།གོང་གསལ་དུས་བཀག་ནང་ཕུལ་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་དང་སྦྲགས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སམ་སྡེ་ཚན་ནས་དུས་འགྱངས་ཞུ་དགོས། དགོས་དངུལ་དབུས་ནས་གཏོང་མ་དགོས་པ་ཡིན་ཚེ་ལོ་རེའི་སྔོན་རྩིས་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་སོ་སོ་ནས་དུས་ཚོད་རྒྱས་བཅད་ནང་ཞུ་དགོས།ས་འཐུས་མེད་རིགས་དབུས་ནས་ཞུ་དགོས།
༢ རྒྱུན་ལྡན་དང་དམིགས་བསལ་ཡོང་ཁུངས་དང༌།འགྲོ་གྲོན་གྱི་རྩིས་འགོ་མ་འདྲེས་པར་བཀོད་ཐོག་དམིགས་བསལ་འབབ་གྲོན་ཡོངས་ལ་ལས་འཆར་དང་དགོས་དམིགས་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད་མཉམ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ།
༣ ཨར་ལས་དང༌།བཟོ་འཕྲུལ་འཛུགས་སྐྲུན་རིགས་ཀུྱི་ཚོད་དཔག་རྩིས་འཆར་འབྲེལ་ཡོད་ཁྱད་མཁས་ཀྱི་མི་སྣས་སྲོལ་མཐུན་
བཀོད་པ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ས་ཁྲ་དང༌། ཚད་རིས་བཅས་ཆ་ཚང་མཉམ་སྦྱར་དགོས་པ་དང༌།ཅ་དངོས་ཉོ་སྒྲུབ་དགོས་རིགས་
གོང་ཐང་ཚད་འཛིན་ཡིག་ཆ་ཁག་ཀྱང་མཉམ་སྦྱར་གྱིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ཚོགས་ཆུང་ལ་འབུལ་དགོས།ཅི་སྟེ་དེ་འདྲའི་ཞིབ་ཆའི་ཚོད་དཔག་སྔོན་རྩིས་འགོད་འབུལ་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་རོབ་ཚོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལྟར་སྔོན་རྩིས་སུ་བཀོད་པ་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་རྒྱུ་དང༌། དངུལ་འབབ་མ་བཏོན་སྔོན་དུ་ཞིབ་ཆའི་
སྲོལ་མཐུན་ཚོད་དཔག་སྔོན་རྩིས་དང༌།འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ།ས་ཁྲ་དགོས་རིགས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་ཏེ་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་མཚམས་དགོས་དངུལ་འདོན་འཐུས།
༤ ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ནང་རྩིས་འགོ་གསལ་འགོད་བྱ་སྟབས་མ་བདེ་བའི་གསང་བའི་འགྲོ་གྲོན་ཁག་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་གསང་བའི་སྔོན་རྩིས་ནང་སྡེ་ཚན་དང༌།འགྲོ་ཁུངས་ཞིབ་བཀོད་ཀྱིས་བཀའ་ཤག་གི་ཆོག་མཆན་ཡིག་ཐོག་བཀོད་རྗེས། སྤྱི་
ཡོངས་སྔོན་རྩིས་ནང་གསང་བའི་འགྲོ་གྲོན། ཞེས་པའི་རྩིས་འགོ་ཙམ་ལས་གསལ་ཁ་མི་དགོས།
༥ བཀའ་ཤག་དང༌། ལས་ཁུངས་ཁག་སུ་ཐད་ནས་རོགས་དངུལ་དང༌།བུན་དངུལ་གསར་དུ་ལེན་དགོས་མཐའ་དག་ལེན་འཐུས་དང༌། དེ་འབྲེལ་གྱི་ཆོད་ཡིག་ཁག་གི་འཆར་ཟིན་རྣམས་དང༌།འགྲོ་གྲོན་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཁ་གསལ་
བཅས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས། ཆོག་མཆན་འདི་རིགས་ཀྱི་སྙན་ཞུ་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་འབྱོར་བ་ནས་ལས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ལན་གསལ་མ་བྱུང་ཚེ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པར་ཆ་འཛིན་བྱ་འཐུས།

232

༦ ལས་ཁུངས་སམ། སྡེ་ཚན་སོ་སོས་ཁྱབ་ཁོངས་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་དང༌།རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་དེ་དག་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཐའ་མའི་དངུལ་འབབ་ལས་ཁུངས་སམ། སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་སུ་ཚུད་པ་བྱས་ཏེ་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཁ་ཤོག་དང་བཅས་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༡ ཚེས་༡འགྱངས་མེད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ་དང༌། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཁུངས་སོ་སོའི་འགྲོ་གྲོན་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་རྣམས་སྔོན་རྩིས་ཚོགས་
འདུ་ཚོགས་ཚེས་ཀྱི་ལས་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་སྔོན་ནས་འགྱངས་མེད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།གོང་གསལ་ཚེས་ཆའི་ནང་འབུལ་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་དང་སྦྲགས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་དུས་འགྱངས་ཞུ་དགོས།
༧ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཁུངས་དང༌། སྡེ་ཚན།རང་སྐྱོང་བཅས་ཚང་མའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་
རྩིས་བཀའ་བློན་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་བརྒྱུད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས་ཤིང༌། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་དང༌། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ཁྱབ་ཁོངས་དང་བཅས་པ། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང༌། ལས་བྱེད་འདེམས་
བསྐོ་ལྷན་ཁང༌། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ཁྱབ་ཁོངས་དང་བཅས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཐད་ཀར་དཔལ་འབྱོར་ལས་
ཁུངས་སུ་གཏོང་དགོས།
༨ ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ཁོངས་སུ་རྒྱུན་གྲོན་ལས་གཞན་པའི་ལས་དོན་བྱེ་བྲག་པ་དང༌།ཟུར་བཀོལ་རྩིས་གྲོན་གྱི་རྩིས་འགོ་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་རིགས་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་སྐབས་མ་འདང་པའམ།འཕར་བྱུང༌། ལས་མཇུག་མ་བསྒྲིལ་བའི་དངུལ་ལྷག་རྩིས་ལོ་རྗེས་མའི་ནང་ལས་དོན་མཇུག་བསྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ། ཡང་ན་གློ་བུར་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་གསར་པ་བྱུང་ཚེ་དེའི་འགྲོ་གྲོན་འཆར་གཞི་ཁ་གསལ་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་མ་ཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་
དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།གློ་བུར་ལས་དོན་གྱི་ཁོངས་སུ་རྒྱུན་གྲོན་རྩིས་འགོ་ཟུར་དུ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ལས་དོན་དེ་འབྲེལ་གྱི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་ཚུད་དགོས་པ་ལས་རྒྱུན་གྲོན་ནས་གཏོང་མི་ཆོག
༩ ཟུར་བཀོལ་སྔོན་རྩིས་ཁོངས་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་ཟིན་པའི་ལས་འཆར་གང་ཞིག་ལས་མཇུག་མ་བསྒྲིལ་བའི་དངུལ་ལྷག་ཡོད་ཚེ་རྩིས་ལོ་རྗེས་མའི་སྔོན་རྩིས་ནང་མཇུག་སྐྱོང་ཆེད་འགྲོ་སོང་གཏོང་འཐུས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་དོན་ཚན་༧པའི་ནང་
གསེས་༨པ་ལྟར་བར་བརྒལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་ཁོངས་གཏོགས་དང་བཅས་པའི་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱོགས་བསྡོམས་ཀྱིས་ཡོང་འབབ་དང༌།འགྲོ་སོང་ཞིབ་འཁོད་ཀྱི་ལོ་འཁོར་སྔོན་འཆར། དཔྱ་དངུལ་ཁག་གི་ཁྲིམས་འཆར།

འབབ་ཁུངས་གཞན་དག་གི་ཁྲིམས་འཆར་དང༌།སྒྲིག་འཆར་གསར་པ།ཁྲིམས་སྒྲིག་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་འཆར་ཟིན། དངུལ་
འབབ་ཡོང་ཁུངས་གཏན་འཁེལ་ཟིན་རིགས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་ལམ། ཆོད་དོན་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་ཕྱོགས་སྒྲིག་གིས་ལོ་
འཁོར་སྔོན་རྩིས་གཏན་འབེབས་དུས་ཚེས་ཉིན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ངོ་སྤྲོད་གསུང་བཤད་དང་བཅས་འབུལ་ལམ་ཞུ་དགོས།

233

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད་དང༌། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས། དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༢ དེ་ལྟར་འགོད་འབུལ་ཞུས་པའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞིའི་དོན་ཚན་
ཁག་གཞིར་བཟུང་སྡེ་ཚན་འདྲེས་མེད་རིམ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་གྲོས་བསྡུར་གྱིས་སྣོན་འཕྲི་བསྒྱུར་བཅོས་ཇི་དགོས་བྱ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་ལས་དོན་བྱེ་བྲག་པར་དམིགས་པའི་དངུལ་འབབ་ཀྱི་རོགས་རམ་གཏན་འཁེལ་ཟིན་པ་རྣམས་ལ་སྣོན་འཕྲི་དང༌།
གཏོང་ཡུལ་བརྗེ་བསྒྱུར་མི་བྱེད། ལས་འཆར་བྱེ་བྲག་པར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟུར་བཀོལ་གྱི་དངུལ་འབབ། ལས་འཆར་བྱེ་བྲག་པའམ། དངུལ་འབབ་ཡོང་ཁུངས་བྱེ་བྲག་པ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་
བྱུས་དང་མི་མཐུན་པའི་རིགས། ཡང་ན་ཆབ་སྲིད་ལ་གནོད་སྐྱོན་འབྱུང་གཞིའི་དོགས་གནས་ཡོད་རིགས་བཅས་ལ་བཀག་འགོག་དང༌། དངུལ་འབབ་ཡོང་ཁུངས་གཏན་འཁེལ་མ་ཟིན་པའི་ལས་འཆར་རིགས་ལ་སྣོན་འཕྲི་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་འཐུས།
༣ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བགྲོ་གླེང་འོས་བསྡུ་ཟིན་ཏེ་གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་འཆར་གཏན་འབེབས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་
གིས་ཆོག་མཆན་སྩལ་ཐོན་བྱུང་རྗེས་འཛིན་སྐྱོང་ལ་དེར་གསལ་གྱི་དཔྱ་དངུལ་ཡོང་འབབ་བསྡུ་ལེན་དང༌།འགྲོ་གྲོན་གཏོང་རྒྱུའི་དབང་ཚད་ཐོབ་པ་བཞིན་གཤམ་འོག་ལས་ཁུངས་དང༌།རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་བཅས་པར་བཀའ་འཁྲོལ་བཀོད་ཁྱབ་གཏོང་རྒྱུ།
༤ ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་༣༡ ནང་ཚུན་འཆར་ལོའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་གཏོང་ལེན་ཁྲིམས་ཡིག་གིས་གཏན་འབེབས་མ་ཐུབ་
པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་འཆར་ལོའི་ཟླ་གྲངས་དང་པོ་བཞིའི་གཞུང་གྲོན་ཚོད་དཔག་འཆར་རྩིས་ལ་འོས་ཤོག་བསྡུས་ཏེ་ (Vote on Account)བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། ཁ་བསྒྱུར།
༡ ཕོགས་ཐོབ་དང་དམིགས་བསལ་རྒྱུན་གྲོན་ཕུད་པའི་རྩིས་འགོ་གཅིག་ནས་གཞན་རྒྱུན་གྲོན་རྩིས་འགོ་ཁག་ལ་དངུལ་འབབ་ཁ་བསྒྱུར་དགོས་རིགས་ལས་ཁུངས་དང་ཁྱབ་ཁོངས་བཅས་པས་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༣༠ དང་ཕྱི་ཟླ་༡༢ ཚེས་༣༡སོ་
སོའི་ནང་ཚུན་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་
ཏེ་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༥ དང་ཕྱི་ཟླ་༡ ཚེས་༡༥སོ་སོའི་ནང་ཚུན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐུབ་པ་དགོས།
༢ རྩིས་ལོའི་ནང་ལས་འཆར་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་འཁྲོལ་དངུལ་ལྷག་ལས་འཆར་གཞན་དུ་ཁ་བསྒྱུར་དགོས་རིགས་ལས་ཁུངས་སོ་སོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་
ཞུ་དགོས།

ལེའུ་བཞི་པ།
དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ད ངུལ་རྩིས་ལོ་མཚམས།
༡ ཕྱི་ཟླ་༤ ཚེས་༡ནས་རྗེས་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་༣ ཚེས་༣༡བར་ལ་དངུལ་རྩིས་ལོ་འཁོར་དུ་མཚམས་འཛིན་བྱས་ཏེ་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༣ ཚེས་༣༡ ལ་འདས་ལོའི་རྩིས་སྒོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དང༌།ཟླ་༤ ཚེས་༡ ལ་གསར་ལོའི་རྩིས་འགོ་འཛུགས་དགོས།

234

༢ རྩིས་ཞིབ་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་རྩིས་སྒོ་བརྒྱབས་པ་ནས་དུས་ཡུན་ངེས་ཅན་ནང་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་རྩིས་ཁྲ་རྩིས་ཞིབ་
ལས་ཁང་ལ་འབུལ་དགོས་པ་དང༌། རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་རྩིས་ཞིབ་གནང་སྟེ་སྙན་ཤོག་རྩིས་སྒོ་བརྒྱབས་པ་ནས་ཟླ་དགུའི་ནང་ཚུན་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས། རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཁྲར་རྩིས་ཞིབ་བྱེད་པོ་རྩིས་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་རེ་ལོ་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་བསྐོ་གཞག་གནང་རྒྱུ་དང༌། དེས་རྩིས་ཞིབ་ཀྱི་གཏོང་ཡོང་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲར་རྩིས་ཞིབ་བགྱིས་ཏེ་དག་མཆན་འཁོད་པའི་སྙན་ཤོག་གོང་བཞིན་ཟླ་དགུའི་ནང་ཚུན་ཚོགས་དྲུང་ལས་
ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།
༣ འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་གྱིས་རྩིས་ཁྲ་དུས་ཐོག་རྩིས་ཞིབ་པར་མ་ཕུལ་བའམ། རྩིས་ཞིབ་པའི་དྲི་བ་དང་དགག་བྱར་ལན་འདེབས་ཚུལ་མཐུན་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་གོང་གསལ་དུས་ཡུན་ནང་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོ་མ་འབྱོར་བ་བྱུང་ཚེ་སྡེ་ཚན་དེའི་
དགོས་དངུལ་སྐབས་བསྟུན་བཀའ་ཤག་གམ་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་བཀག་བསྐྱིལ་བྱེད་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། གཏོང་ལེན་དང༌། རྩིས་ཀྱི་འགན་དབང༌།
༡ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཚད་དང༌། གཏོང་ལེན། རྩིས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཡོངས་རྫོགས་བཀའ་ཤག་
ལ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་བརྒྱུད་དབང་ཚད་ཁྱབ་བསྒྱུར་བྱ་རྒྱུ།
༢ ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་དྲུང་ཆེ་དང༌།འགན་འཛིན། དེ་དག་གི་ལས་རོགས། ཡང་ན་ལས་བྱེད་གཞན་དག་བཅས་ལ་སྐབས་བསྟུན་དངུལ་འབོར་གྲངས་བཅད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དབང་ཚད་དུས་ནས་དུས་སུ་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་གཏོང་ལེན་འགན་འཛིན་དུ་
བསྐོ་གཞག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་བཀའ་ཤག་གིས་འཛིན་སྐྱོང་བཀོད་ཁྱབ་བརྒྱུད་བྱ་རྒྱུ།
༣ འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་ངམ། ཆ་ཤས་གཞུང་ནས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་མཐའ་དག་གི་ཚོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་
བརྗེད་བྱང་དང༌།སྒྲིག་གཞི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པ་ཞིག་དང༌།གནས་ཡུལ་
གཞུང་གི་དེབ་སྐྱེལ་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་མི་འགལ་ཞིང༌། དེབ་སྐྱེལ་ལག་འཁྱེར་ཚད་ལྡན་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཁར། ཚོགས་
པ་རང་གི་སྒྲིག་གཞིར་གསལ་བའི་གཏོང་ལེན་འགན་འཛིན་བརྒྱུད་དགོས་དངུལ་གཏོང་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དང༌།གཞུང་གི་དཔལ་
འབྱོར་དང༌། རྩིས་ཞིབ་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་སྲུང་བརྩི་ཞུ་དགོས།རང་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་དེ་དག་ལ་རོགས་དངུལ་སྤྲོད་
འོས་མིན་མཁྱེན་རྟོགས་སླད་སྡེ་ཚན་དེ་དག་གི་སྔ་ལོའི་རྩིས་ཞིབ་བྱས་པའི་རྩིས་ཁྲ་ཆ་ཚང་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ད ངུལ་ཁང་རྩིས་སྒོ།
༡ ལས་ཁུངས་སམ། སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་འབབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་
གྱི་གཞུང་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུ་ཡོད་རུང་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་པའི་དངུལ་ཁང་
གི་ནང་བཀའ་ཤག་ནས་དམིགས་འཛུགས་བྱས་པའི་མཚན་ཐོག་ཏུ་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། ལོ་རེའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་གཏོང་
འཆར་དགོས་མཁོར་གཞིགས་པའི་ཟླ་དུས་རྒྱས་བཅད་ཀྱི་གཏན་འཇགས་དང༌།རྒྱུན་འགྲོའི་རྩིས་ཁག་ཏུ་འཇོག་རྒྱུ།

235

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད་དང༌། ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས། དངུལ་རྩིས་སྟངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༢ བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་འཁྲོལ་དང་འབྲེལ་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་དང༌།བཀའ་བློན་གཞན་སུ་རུང་གཅིག་བཅས་བཀའ་བློན་གཉིས་ཀྱི་མིང་རྟགས་མ་བཀོད་པར་གོང་གསལ་དངུལ་འབོར་ནས་འདོན་གཏོང་མི་ཆོག
༣ དབུས་སམ། ཕྱོགས་མཐའི་ལས་ཁུངས་ཁག་བཅས་སྡེ་ཚན་གང་དུའང་ཁུངས་དེའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ཀྱི་བྱུང་རྩིས་ནང་མ་
འཁོད་པའི་དངུལ་འབབ་ཅིག་བྱུང་ཚེ་ཟླ་གྲངས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚུན་ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་རྩིས་ཁོངས་སུ་བཅུག་ཟིན་པ་དགོས།རྒྱུ་མཚན་ཚད་ལྡན་མེད་པར་དུས་འགྱངས་གྱུར་ཚེ་དེའི་རིང་དངུལ་ཁང་གི་སྐྱེད་འབབ་དང་མཉམ་པའི་དངུལ་འབོར་འགན་འཁྲིའི་ལས་བྱེད་པས་བསྒྲུབ་དགོས།
༤ རྡ་སར་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ཁག་དང༌། སྡེ་ཚན་སོ་སོར་རྒྱུན་གྲོན་དགོས་དངུལ་དངུལ་ཁང་དུ་དངུལ་རྩིས་ཟུར་ཉར་མ་དགོས་པར་གཏོང་ལེན་ཆ་ཚང་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཁང་བརྒྱུད་བྱ་རྒྱུ་དང༌།འཕྲལ་སེལ་ལག་སྣེ་གྲངས་བཅད་རེ་སྔ་འདོན་ཚུལ་དུ་སྡེ་ཚན་སོ་སོས་ཉར་འཐུས།
༥ ཕྱོགས་མཐར་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་དང༌། སྡེ་ཚན།རང་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་བཅས་སོ་སོའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་ལོ་འཁོར་
སྔོན་རྩིས་སུ་གསལ་བའི་དངུལ་འབབ་ས་གནས་སོ་སོའི་དངུལ་ཁང་གི་རྩིས་ཁོངས་སུ་འཇོག་དགོས་པ་དང༌།འགན་འཛིན་
དང༌། དེ་འོག་མིང་གསལ་བཏོན་པའི་ལས་བྱེད་སུ་རུང་རེ་བཅས་མི་གཉིས་རེའི་ཟུང་སྦྲེལ་མིང་རྟགས་ཐོག་ནས་མ་གཏོགས་
མི་རེའི་མིང་རྟགས་རྐྱང་པའི་ཐོག་ནས་འདོན་གཏོང་ནམ་ཡང་མི་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ད གོས་དངུལ་གཏོང་ཕྱོགས།
ཕྱོགས་མཐའི་སྡེ་ཚན་ཁག་ལ་ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ནང་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་བའི་དངུལ་འབོར་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་བྱུང་
འབབ་ཕུད། དབུས་ནས་དགོས་དངུལ་གཏོང་དགོས་རིགས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་ཕྱི་ཟླ་བཞི་པ།བདུན་པ།བཅུ་པ། དང་པོ་བཅས་ཀྱི་བདུན་

ཕྲག་དང་པོའི་ནང་ཞུ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དང༌།ཟླ་གསུམ་མཐའ་མའི་དངུལ་འབབ་འདས་ལོའི་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཤོག་མ་འབྱོར་ཚེ་སྙན་ཤོག་མ་འབྱོར་བར་བཀག་བསྐྱིལ་བྱ་རྒྱུ། དགོས་དངུལ་ཟུར་གཏོང་མ་དགོས་པར་ས་གནས་ཚུར་བྱུང་གིས་འདང་རིགས་ལའང་ཕྱི་ཟླ་༡༡པའི་ཟླ་མཇུག་ཚུན་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཤོག་མ་འབྱོར་བའི་རིགས་འབྲེལ་ཡོད་དངུལ་ཁང་དུ་འདོན་གཏོང་བཀག་བསྡོམས་བྱ་རྒྱུའི་བཀོད་ཁྱབ་གཏོང་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་
བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

236

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥ ་་་ ༢༠༡༦ ལོའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྲོན་སྔོན་རྩིས།

ལས་ཁུངས་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

ཨང་།རྩིས་འགོ༢༠༡༣་་་༡༤༢༠༡༤་་་༡༥༢༠༡༥་་་༡༦ཟུར་བརྗོད།

ངོ་སོང་།མཐའ་མའི་བཀའ་

འཁྲོལ།

ཚོད་དཔག་སོང་།བཀའ་འཁྲོལ་རྒྱབ་

གཉེར།

བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་

འབེབས།

༡ཕོགས་དང་ཁེ་ཕན་གཞན།

༢ཡིག་ཆས་དང་། དཔར་གྲོན།

༣ཁ་པར་ཏར་འཕྲིན།

༤སྦྲག་གླ།

༥འགྲིམ་འགྲུལ་དང་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཟུར་ཕོགས།

༦ཉེ་འཁོར་ལམ་གྲོན།

༧ཁང་གླ།

༨ཆུ་གློག

༩བདལ་གླ།

༡༠བརྙན་དེབ་དང་།གསར་ཤོག

༡༡སྣེ་ལེན།

༡༢ཆོས་ཕྱོགས།

༡༣ལས་ཁུངས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་བཅོས་དང་བདག་གཅེས།

༡༤སྣུམ་འཁོར་བཟོ་བཅོས་དང་ཉེན་སྲུང་།

༡༥སྣུམ་འཁོར་སྣུམ་རིན།

༡༦སྤྱིར་བཏང་།

༡༧དམིགས་བསལ་རྒྱུན་གྲོན།

བསྡོམས།
འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། བཀའ་ཤག་རྒྱབ་གཉེར། སྤྱི་འཐུས་བཀའ་འཁྲོལ།

237

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྲོན་སྔོན་རྩིས། དམིགས་བསལ་རྒྱུན་གྲོན་གྱི་ཟུར་འཛར།

རྩིས་འགོ་༡༧། དམིགས་བསལ་རྒྱུན་གྲོན།

ཨང་།རྩིས་འགོ

༢༠༡༣་་་༡༤༢༠༡༤་་་༡༥༢༠༡༥་་་༡༦

ཟུར་བརྗོད།ངོ་སོང་།མཐའ་མའི་བཀའ་འཁྲོལ།ཚོད་དཔག་སོང་།བཀའ་འཁྲོལ་རྒྱབ་གཉེར།བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས།

བསྡོམས།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། རྩིས་པའི་མཚན་རྟགས།

238

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་སྔོན་རྩིས།

ལས་ཁུངས།་་

ཨང་།

རྩིས་འགོ༢༠༡༣་་་༡༤༢༠༡༤་་་༡༥༢༠༡༥་་་༡༦

ཟུར་བརྗོད།

ལས་དོན།བཀའ་འཁྲོལ།དངོས་སོང་།ལྷག་བསྡད།མཐའ་མའི་བཀའ་འཁྲོལ།ཚོད་དཔག་སོང་།བཀའ་འཁྲོལ་རྒྱབ་གཉེར།བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས།

བསྡོམས།
འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། བཀའ་ཤག་རྒྱབ་གཉེར། སྤྱི་འཐུས་བཀའ་འཁྲོལ།

239

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཟུར་བཀོལ་སྔོན་རྩིས་བྱུང་སོང་རྩིས་ཤོགལས་ཁུངས།་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

ཨང་།རྩིས་འགོ

༢༠༡༢་་༡༣༢༠༡༣་་་༡༤༢༠༡༤་་༡༥༢༠༡༥་་༡༦

ཟུར་བརྗོད།རྩིས་འགོའི་

ལྷག་བསྡད།དངོས་བྱུང་།དངོས་སོང་།ལྷག་བསྡད།

མཐའ་མའི་བཀའ་འཁྲོལ།ཚོད་དཔག་

བྱུང་།

ཆོད་དཔག་

སོང་།

བཀའ་འཁྲོལ་

རྒྱབ་གཉེར།

བཀའ་འཁྲོལ་

གཏན་འབེབས།བྱུང་།སོང་།
༡་༠ལས་འཆར་འགྲོ་གྲོན།

༡་༡འཛུཌ་སྐྲུན།

ཀས་ཆ་གསར་ཉོ།

ཁཁང་པ་གསར་རྒྱགགགཞན།

བསྡོམས།(༡)
༡་༢འཛིན་ཆས་དང་འཕྲུལ་

ཆས་གསར་ཉོ།
ཀའཛིན་ཆས་གསར་ཉོ།

ཁའཕྲུལ་ཆས་གསར་ཉོ།

གཕེབས་འཁོར་གསར་ཉོ།

ངགཞན།

བསྡོམས།(༢)
༡་༣ཉམས་གསོ།

ཀཁགབསྡོམས།(༣)

240

ཨང་།རྩིས་འགོ

༢༠༡༢་་༡༣༢༠༡༣་་་༡༤༢༠༡༤་་༡༥༢༠༡༥་་༡༦

ཟུར་བརྗོད།རྩིས་འགོའི་

ལྷག་བསྡད།

དངོས་

བྱུང་།

དངོས་

སོང་།ལྷག་བསྡད།

མཐའ་མའི་བཀའ་འཁྲོལ།ཚོད་དཔག་

བྱུང་།

ཆོད་དཔག་

སོང་།

བཀའ་འཁྲོལ་

རྒྱབ་གཉེར།

བཀའ་འཁྲོལ་

གཏན་འབེབས།བྱུང་།སོང་།
༡་༤སྤྱི་ཚོཌ་བདེ་དོན་ལས་གཞི།

ཀཁགབསྡོམས།(༤)

ལས་འཆར་འགྲོ་གྲོན་བསྡོམས།(༥)

(༡+༢+༣+༤)

༢་༠ལས་འཆར་མིན་པའི་འགྲོ་གྲོན།

ཀརྒྱུན་གྲོན་(རྩིས་འགོ་༡༧)

ཁའབབ་གྲོན་གཞན།

༡

བསྡོམས།༦)

ཁྱོན་བསྡོམས།(༧) (༥+༦)

དེ་སྔའི་ལྷག་བསྡད།(༨)

མཇུག་ལྷག(༩)

གོང་གསལ་ཁྱོན་བསྡོམས།(༡༠)

(༧+༨+༩)
འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། བཀའ་ཤག་རྒྱབ་གཉེར། སྤྱི་འཐུས་བཀའ་འཁྲོལ།

241

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཟུར་བཀོལ་སྔོན་རྩིས་བྱུང་སོང་རྩིས་ཤོག་གི་ཟུར་འཛར།

རྩིས་འགོ་ཨང་། ལས་ཁུངས།་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

ཨང་།རྩིས་འགོ

༢༠༡༢་་༡༣༢༠༡༣་་་༡༤༢༠༡༤་་༡༥༢༠༡༥་་༡༦

ཟུར་བརྗོད།རྩིས་འགོའི་

ལྷག་བསྡད།

དངོས་

བྱུང་།

དངོས་

སོང་།

ལྷག་

བསྡད།

མཐའ་མའི་བཀའ་འཁྲོལ།ཚོད་དཔག་

བྱུང་།

ཆོད་དཔག་

སོང་།

བཀའ་འཁྲོལ་

རྒྱབ་གཉེར།

བཀའ་འཁྲོལ་

གཏན་འབེབས།བྱུང་།སོང་།
བསྡོམས།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། རྩིས་པའི་མཚན་རྟགས།

242

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༡་་་༢༠༡༢ ལོའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རོགས་དངུལ་ཡོང་གཏན་མ་འཁེལ་བའི་སྔོན་རྩིས་ཆོད་དཔག་བྱུང་སོང་རྩིས་ཤོགལས་ཁུངས།་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

ཨང་།རྩིས་འགོ

༢༠༠༢་་་༠༣

སྔོན་རྩིས་ཚོད་དཔག་བྱུང་།སྔོན་རྩིས་ཚོད་དཔག་སོང་།ཟུར་བརྗོད།

ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་དངུལ།

ཟུར་བཀོལ་རོགས་དངུལ།

བསྡོམས།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛོན་མཚན་རྟགས། བཀའ་ཤག་རྒྱབ་གཉེར། སྤྱི་འཐུས་བཀའ་འཁྲོལ།

243

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་རྒྱུན་གྲོན་སྔོན་རྩིས་ཁ་བསྒྱུར་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཤོགལས་ཁུངས།་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

ཨང་།རྩིས་འགོ་ནས།(སོང་།)

བཀའ་འཁྲོལ།ཨང་།རྩིས་འགོ་ནས།(བྱུང་།)བཀའ་འཁྲོལ།ཟུར་བརྗོད།ཞུ་འཆར།རྒྱབ་གཉེར།གཏན་འབེབས།ཞུ་འཆར།རྒྱབ་གཉེར།གཏན་འབེབས།

༢ཡིག་ཆས་དང་དཔར་སྐྲུན།༢ཡིག་ཆས་དང་དཔར་སྐྲུན།

༣ཁ་པར་ཏར་འཕྲིན།༣ཁ་པར་ཏར་འཕྲིན།

༤སྦྲག་གླ།༤སྦྲག་གླ།

༥

འགྲིམ་འགྲུལ་དང་ཕྱོགས་བསྐྱོད་

ཟུར་ཕོཌ།༥

འགྲིམ་འགྲུལ་དང་ཕྱོགས་བསྐྱོད་

ཟུར་ཕོཌ།

༦ཉེ་འཁོར་ལམ་གྲོན།༦ཉེ་འཁོར་ལམ་གྲོན།

༧ཁང་གླ།༧ཁང་གླ།

༨ཆུ་གློག༨ཆུ་གློག

༩བདལ་གླ།༩བདལ་གླ།

༡༠བརྙན་དེབ་དང་།གསར་ཤོག༡༠བརྙན་དེབ་དང་།གསར་ཤོག

༡༡སྣེ་ལེན།༡༡སྣེ་ལེན།

༡༢ཆོས་ཕྱོགས།༡༢ཆོས་ཕྱོགས།

༡༣

ལས་ཁུངས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་

བཅོས་དང་བདག་གཅེས།༡༣

ལས་ཁུངས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་

བཅོས་དང་བདག་གཅེས།

༡༤སྣུམ་འཁོར་སྣུམ་རིན།༡༤སྣུམ་འཁོར་སྣུམ་རིན།

༡༥སྣུམ་འཁོར་བཟོ་བཅོས་དང་ཉེན་

སྲུང་།

༡༥སྣུམ་འཁོར་བཟོ་བཅོས་དང་ཉེན་

སྲུང་།

༡༦སྤྱིར་བཏང་།༡༦སྤྱིར་བཏང་།

བསྡོམས།བསྡོམས།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། བཀའ་ཤག་རྒྱབ་གཉེར། སྤྱི་འཐུས་བཀའ་འཁྲོལ།

244

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་ཁ་བསྒྱུར་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཤོག་གི་འགྲེལ་བརྗོད་ཟུར་འཛར།

ཨང་།རྩིས་འགོ་ནས།(བྱུང་།)སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ།༩།༣༠/༡༢།༣༡བར་གྱི་ངོ་སོང་།༩།༣༠/༡༢།༣༡ཉིན་གྱི་ལྷགཁ་བསྒྱུར་བྱུང་།འགྲོ་འཆར།འགྲེལ་བརྗོད་སྙིང་བསྡུས།

བསྡོམས།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། རྩིས་པའི་མཚན་རྟགས།

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་ཁ་བསྒྱུར་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཤོག་གི་འགྲེལ་བརྗོད་ཟུར་འཛར།

ཨང་།རྩིས་འགོ་ནས།(སོང་།)སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ།༩།༣༠/༡༢།༣༡བར་གྱི་ངོ་སོང་།༩།༣༠/༡༢།༣༡ཉིན་གྱི་ལྷགཁ་བསྒྱུར་སོང་།འགྲོ་འཆར།འགྲེལ་བརྗོད་སྙིང་བསྡུས།

བསྡོམས།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། རྩིས་པའི་མཚན་རྟགས།

245

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་ཕོགས་ཐོ་གཞུང་རེའུ་མིག་གཤམ་གསལ།

ལས་ཁུངས།་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

བཅད་ཐིག༡༢༣ཕོགས།༤ཁེ་ཕན་གཞན།༥༦

ཨང་།མཚན་གནས།ལས་བྱེད་

ངོ་བོ།

གནས་རིམ།

བསྐོ་ཚེས།

རྩ་
ཕོགས།

ཞབས་ལོའི་

ཕོགས་འཕར།

ཡུལ་ཐང་

གུན་གསབ།

ལས་ཚབ་

ཕོགས་དོད།

སྒང་

ཕོགས།

ཁང་གླ་ཁང་

དོད།

གསོག་

དངུལ།

གཞན།ཕོགས་དང་ཁེ་

ཕན་བསྡོམས།

འཆར་

འབུལ།

ཟུར་བརྗོད།

བསྡོམས།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། རྩིས་པའི་མཚན་རྟགས།

༄༅། །རྩིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་ལས་ཁུངས་དང་ལས་ཤག་གི་ཁང་གླ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།

ལས་ཁུངས།་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་

བཅད་ཐིག༡༢༣༤༥༦༧

ཨང་།མཚན་གནས།གན་འཇོག་དུས་ཚོད།ཁང་མིག་གྲངས།ཚད་གཞི།ཟླ་རེའི་འབབ།སྔོན་རྩིས་ལོ།ཟུར་བརྗོད།ནས།བར།ཕི་ཊི།སྒོར།

འཆར་འབུལ་གཙོ་འཛིན་མཚན་རྟགས། རྩིས་པའི་མཚན་རྟགས།

247

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིགལེའུ་དང་པོ།
སྔོན་འགྲོ།

དོན་ཚན་དང་པོ། མིང༌།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིགབོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༣པའི་ནང་གསེས་༤པ་དང༌། དོན་ཚན་༥༡པའི་ནང་གསེས་༡བཅས་ཀྱི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཕྱི་ཟླ་༢ ཚེས་༡༡ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཁྱབ་ཚད།
ཁྲིམས་ཡིག་འདིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

ལེའུ་གཉིས་པ།
དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ད ང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་གྱི་ངོ་བོ།
དཔྱ་དངུལ་འདི་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་ངོས་ལེན་དང་བརྩི་མཐོང་གི་མཚོན་བྱེད་དུ་
མ་བསྐུལ་དང་བླངས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༢ ཕྱི་ཟླ་༧ ཚེས་༣༠ ཉིན་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་ཚོགས་
ཆེན་དུ་ཐག་བཅད་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་ལྟར་རང་མོས་དང་བླངས་ཀྱིས་འབུལ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་དཔྱ་དངུལ།བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༣པའི་ནང་གསེས་༤པར་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན།

248

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ད ང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང༌།
ཁྲིམས་ཡིག་འདིར་གསལ་གྱི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་བའི་ཐོབ་ཐང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅིང༌། དང་བླངས་དཔྱ་
དངུལ་དང་ཟས་བཅད་དོད།ཕོགས་ཐོབ་བརྒྱ་ཆ་ཆད་མེད་སྒྲུབ་འབུལ་མི་བྱེད་མཁན་སུས་ཀྱང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་

དང༌།ཁྲིམས་ཡིག་ནང་གསལ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་མི་ཆོགདོན་ཚན་བདུན་པ། ད ང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་འབབ་ཚད།
༡ རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ།འབྲུག་བཅས་སུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་རང་ལོ་༡༨ སོན་པ་ཡན་གྱིས་ལོ་རེར་ཧིན་སྒོར་༡༥༠འབབ།རང་ལོ་༦ སོན་པ་ནས་༡༧བར་ལོ་རེར་ཧིན་སྒོར་༢༠འབབ།
༢ གོང་གསལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་རང་ལོ་༦སོན་པ་ནས་༡༧བར་ཟླ་རེར་ཨ་སྒོར་༡རེ་དང་།རང་ལོ་༡༨ནས་༨༤བར་ཟླ་རེར་ཨ་སྒོར་༣རེའི་འབབ།
༣ དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ནང་གསལ་རང་ལོ་༧༠ ཡན་སོན་པ་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྟར་རང་ལོ་༨༥བར་གྱི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་འབབ་སྡེབ་འབུལ་ཆོག་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་དེ་རིགས་ནས་དེ་སྔའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ཆད་མེད་ཕུལ་ཟིན་པ་
ཞིག་ངེས་པར་ཡིན་དགོས།

ལེའུ་གསུམ་པ།

ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་གྱི་ངོ་བོ།
བསྡུ་དངུལ་འདི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་མཐུན་རྐྱེན་ལ་སྨན་སླད་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དང་བླངས་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ངེས་ཅན་དུ་འབུལ་དགོས་པའི་བསྡུ་དངུལ་ཞིག་ཡིན།

དོན་ཚན་དགུ་པ། ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང༌།
ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་བའི་ཐོབ་ཐང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཁོ་ནར་ཡོད།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་ཟས་བཅད་དོད་ཀྱི་འབབ་ཚད།
༡ རྒྱ་གར་དང་།བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཡུལ་བཅས་ནང་གནས་སྡོད་བོད་མི་རང་ལོ་༡༨སོན་པ་ཡན་གྱིས་ལོ་རེར་ཉིན་གཉིས་རེའི་ཟས་བཅད་དོད་ཧིན་སྒོར་༥༠རེ།
༢ གོང་གསལ་ཡུལ་ཁག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ནང་གནས་སྡོད་བོད་མི་རང་ལོ་༡༨སོན་པ་ཡན་གྱིས་ཟས་བཅད་དོད་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་༡༠རེ་བཅས།

249

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིགདོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་ཕོགས་ཐོབ་བརྒྱ་ཆའི་འབབ་ཚད།
༡ རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ།འབྲུག་གསུམ་ནང་གནས་སྡོད་བོད་མི་ཕོགས་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་

བཞིའམ། སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་གང་མང་བ་དེ་འབུལ་དགོས། རྩ་ཕོགས་དང་སྒང་ཕོགས་ཐ་སྙད་གསལ་ཁ་མེད་པ་
ལས་དོད་དང་མཚན་དོད་ཐོབ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དོད་དང་མཚན་དོད་འབབ་ནས་བརྒྱ་ཆ་༢་༧༠འབུལ་དགོས། ཉིན་
གླའི་ཐད་ལས་ཁུངས་སམ་སྡེ་ཚན་གཅིག་གི་ནང་ཉིན་གྲངས་༣༡ ལས་མང་བ་ཞུ་སྤྲོད་བྱ་དགོས་རིགས་ནས་ཉིན་གླ་ཇི་ཐོབ་
ཀྱི་འབབ་ནས་བརྒྱ་ཆ་༡འབུལ་དགོས།
༢ རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་ཕོགས་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་༥༠རེ་འབུལ་དགོས།
༣ རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ།འབྲུག་བཅས་སུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་ཕོགས་ཐོབ་མེད་པ་ཚོང་ཁེའི་ཡོང་འབབ་ཡོད་རིགས་རྣམས་ནས་བློས་བཅད་ཀྱིས་ཚོང་ཕུད་ཞལ་འདེབས་ལོ་ལྟར་བསྡུ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་གཙང་ཁེའི་བརྒྱ་ཆའི་འབབ་ཚད།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་གཏན་འབེབས་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་སྤྱི་པའི་མཉམ་ལས་དང༌།བཟོ་ཚོང་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རེའི་

གཙང་ཁེའི་བརྒྱ་ཆ་༡༥རེ་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་རྩིས་ཞིབ་གནང་བའི་ཁེ་གུན་རྩིས་འབྲས་སྙན་ཐོ་གཞིར་བཟུང་འབུལ་རྒྱུ། སྤྱི་པའི་མཉམ་ལས་དང་བཟོ་ཚོང་སྡེ་ཚན་གང་ཞིག་ལོ་རང་བཀག་རྩིས་གསལ་གཙང་ཁེ་གསལ་གྱི་ཡོད་རུང༌། ལོ་སྔོན་མ་རྣམས་སུ་སྡེ་ཚན་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་(Accumulated) ཕྱོགས་བསྡོམས་རྩིས་གསལ་དུ་སྡེབ་གསོག་གྱོང་གུན་ཡོད་རིགས་ཁ་གསབ་མ་ཟིན་བར་ལོ་འཁོར་གཙང་ཁེའི་བརྒྱ་ཆ་༡༥འབུལ་མི་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། བསྡུ་དངུལ་ཆག་ཡང༌།
༡ བོད་མི་འཁོས་ཞན་དཔྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་ལ་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་འགོ་འཛིན་སུ་རུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་དང་སྦྲགས་ཆག་ཡང་སྙན་ཞུ་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་ལོ་གཉིས་ལས་མ་
བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་རེ་ཆག་ཡང་གནང་འཐུས། ཆག་ཡང་དུས་ཡུན་རྫོགས་རྗེས་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་དགོས།
༢ བོད་ནས་གསར་དུ་ཕེབས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་སྣེ་ལེན་ཁང་གིས་ཐོག་མར་ངོས་སྦྱོར་གནང་བ་ནས་བཟུང་ལོ་གཅིག་རིང་དཔྱ་དངུལ་བསྡུ་ལེན་མ་དགོས་པར་ཆག་ཡང་ཡོད། དེའི་རྗེས་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་འབུལ་
དགོས།
༣ རང་ལོ་༨༥ ཡན་སོན་པ་རྣམས་ལ་ལོ་ནའི་བབ་ཀྱིས་ཆེ་མཐོང་དང་གུས་བརྩི་མཚོན་བྱེད་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་
དགོས་མེད།

250

ལེའུ་བཞི་པ།

ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་དངུལ།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས།
ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་ཁག་ལས་གཞན་པ།བོད་མིར་བརྩེ་ཞེན་ལྡན་པ་དང་བོད་མི་སུས་ཀྱང་དང་བླངས་ཞལ་འདེབས་ཟླ་རེ་
བཞིན་ནམ། ལོ་རེ་བཞིན་འབུལ་འདོད་ཡོད་རིགས་ནས་འབུལ་འཐུས་དང༌། དེའི་ལམ་སྲོལ་སྒྲིག་གཞི་གང་དགོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་
ཁུངས་ཀྱིས་ཟིན་བྲིས་བཟོས་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་དགོས།

ལེའུ་ལྔ་པ།

དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་དངུལ་འབབ་གཞན་བསྡུ་ཕྱོགས།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། འབབ་དངུལ་བསྡུ་ལེན།
༡ བོད་མི་གནས་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་ཁག་གིས་རང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་བོད་མི་རང་ལོ་༦ ཡན་སོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་བདག་ཉར་ཐོག་ཐུབ་ན་ཟླ་བ་ངོ་རེ་བཞིན་དང༌། དེ་མིན་ཡུལ་དུས་དང་
བསྟུན་པའི་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་རེའི་ནང་དངུལ་འབབ་བསྡུ་ལེན་གྱིས་རྩིས་ལོ་རེའི་དངུལ་འབབ་རྩིས་ལོ་དེ་གའི་ནང་
བསྡུ་ལེན་དང་བྱུང་འཛིན་ཐམ་སྦྱར་ངེས་པར་ཟིན་པ་བྱེད་དགོས།
༢ འབབ་དངུལ་གང་ཡིན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚད་ལྡན་བྱུང་འཛིན་སྤྲོད་ལེན་མ་བྱས་པར་འབུལ་བ་དང་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་མི་ཆོག
༣ རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ངམ། ཚོགས་ཆུང་གིས་ཡིག་ཐོག་བཀོད་མངགས་བྱས་པའི་མི་སྣ་ལས་གཞན་པས་དཔྱ་དངུལ་དང་འབབ་དངུལ་གཞན་དག་གང་ཡང་བསྡུ་ལེན་མི་ཆོག
༤ བསྡུ་ལེན་ཟིན་པའི་འབབ་དངུལ་རྣམས་ཟླ་རེའི་ནང་ཚུན་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས་རྒྱུ་དང༌།བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་དངུལ་འབབ་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དུ་ཟླ་གཅིག་བརྒལ་བར་ཉར་འཇོག་བྱས་པ་ཡིན་ན་དུས་ཡུན་ཇི་སོང་ཡུལ་སྲོལ་དངུལ་ཁང་གི་སྐྱེད་འབབ་བསྒྲུབ་དགོས།
༥ རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་དངུལ་འབབ་བསྡུ་ལེན་དང༌།རང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་བདག་ཉར་ཐོག་དངུལ་འབབ་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས་པ་དང་རྩིས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ནས་ལེན་དགོས།

251

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིགདོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ད པྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་ཚེས་འགོ་འཛུགས།
༡ དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་ཕོགས་ཐོབ་བརྒྱ་ཆ་བཅས་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༢ཟླ་༨ ཚེས་༡ནས་འབུལ་དགོས། དེ་རྗེས་རང་ལོ་༦སོན་པ་ནས་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་དགོས་པ་དང༌།ཕོགས་ཐོབ་བྱུང་ཚེས་ནས་བརྒྱ་ཆ་འབུལ་དགོས།
༢ ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ཟླ་༤ ཚེས་༡ནས་བཟུང་རང་ལོ་༡༨སོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་བཅད་དོད་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། ད པྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་ལོ་དུས།
༡ དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་ལོ་དུས་ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ནས་ཕྱི་ཟླ་༣ ཚེས་༣༡བར་ཡིན།
༢ འདས་པའི་ལོ་གཅིག་གི་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་རྗེས་ལོའི་ ཕྱི་ཟླ་༤ ཚེས་༣༠ནང་ཚུན་བསྡུ་ལེན་ཐུབ་པ་དགོས།༣ བསྡུ་ལེན་ཟིན་པའི་འབབ་དངུལ་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་དུས་ཡུན་ནང་ཚུན་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།
༤ ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ནས་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་༤ ཚེས་༣༠འགྱངས་མེད་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་འབབ་དང་བྱུང་སོང་བསྡད་གསུམ་གྱི་མཐའ་མའི་རྩིས་སྒོ་བརྒྱབས་ཏེ་རྩིས་ཁྲ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་
དང༌། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས།འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་སོ་སོར་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། ད པྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་ཆད་གསབ།
༡ དཔྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་ཆད་གྱུར་བསྡད་གསར་དུ་འབུལ་འདོད་ཡོད་རིགས་ནས་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་བརྒྱུད་སྙན་ཤོག་བསྐངས་ཏེ་འབུལ་འགོ་འཛུགས་ཆོག
༢ དཔྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་ཆད་གྱུར་ཚེ། དོ་བདག་གི་འཁོས་བབ་ལ་དཔག་པའི་ལོ་རེའི་འབུལ་འབབ་རྣམས་སྡེབ་འབུལ་ལམ། ཆ་བགོས་ཀྱིས་འབུལ་ཆོག
༣ དངོས་འབྲེལ་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་དམན་ཆད་དངུལ་འབུལ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་ངེས་ཅན་རིགས་ཆག་ཡང་སྙན་ཞུ་གཏན་འབེབས་འགེངས་ཤོག་ཏུ་བསྐངས་ཏེ་མིང་རྟགས་བཀོད་ཐོག་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྒྱབ་གཉེར་དང་བཅས་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་ཆད་དངུལ་ཆ་ཚང་ངམ། ཆ་ཤས་ཆག་ཡང་གནང་འཐུས།
༤ ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་དམིགས་བསལ་བའི་འོག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་དགོས་གལ་གཟིགས་ན།
དཔྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་འབུལ་གསར་དུ་འབུལ་འདོད་ཡོད་རིགས་ལ་དུས་བཀག་རྒྱས་བཅད་ཀྱིས་སྔ་མའི་འབུལ་
ཆད་ཆག་ཡང་གནང་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། ད པྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་བྱུང་འཛིན་ལག་དེབ།
༡ དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་བསྡུ་ལེན་དང་བྱུང་འཛིན་གཏོང་བདེའི་ལག་དེབ། སྦྱར་ཐམ། ཡང་ན།རྟགས་ཐམ་མམ་བྱུང་འཛིན་ཅི་འོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དུས་ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་དང་གོ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ།

252

༢ དཔྱ་དངུལ་དུས་ཐོག་བསྡུ་ལེན་ཐུབ་པའི་ཆེད་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཁག་ལ་བྱུང་འཛིན་ལག་དེབ་དང༌། སྦྱར་ཐམ་བཅས་ཆ་རྐྱེན་ཇི་དགོས་དུས་འགྱངས་མ་སོང་བར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་འཕྲོད་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ་དང༌། དེའི་
ཆེད་ཞིབ་ཆའི་སྒྲིག་གཞི་དང༌། ལམ་སྟོན་ཡིག་ཆ་ཇི་དགོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་པ། ད པྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་བཞེས་དགོས་པ།
༡ བོད་མི་སུ་ཞིག་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་མཉམ་འཁྱེར་གྱིས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་བསྒྲུབ་ཞུ་བར་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གང་དུ་བཅར་ཡང་ས་གནས་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་གནས་སའི་རྒྱལ་
ཁབ་གང་ཡིན་དེའི་ཡུལ་ཐང་དངུལ་འབབ་ངེས་པར་བཞེས་དགོས།
༢ རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ཏུ་གཏན་སྡོད་བྱེད་མཁན་ནམ་དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་ལས་བརྒལ་བ་བསྡད་ཚེ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གའི་དཔྱ་འབབ་སྤྱི་མཚུངས་འབུལ་དགོས་པ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་ཕ་མ་ཉེ་འབྲེལ་ནས་འབབ་དངུལ་ཆུང་ཐབས་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་
འབུལ་ཞུ་མི་ཆོག
༣ དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་གསར་ཞུ་བྱེད་མཁན་གང་དུ་བྱུང་ཡང་བོད་མི་ཡིན་པའི་དན་རྟགས་ཚད་ལྡན་ཡོད་རིགས་ཚང་མར་ལག་དེབ་ངེས་པར་སྤྲོད་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ། ད ང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ཡིག་ཟམ་བརྒྱུད་འབུལ་བ།
ཁ་འཐོར་གནས་སྡོད་བོད་མི་སུས་ཀྱང་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སམ།འབྲེལ་མཚུངས་རང་
བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་གང་ཞིག་ལ་ཡིག་ཟམ་བརྒྱུད་འབུལ་ཆོག་ཅིང༌།འདི་རིགས་ལ་ལག་དེབ་དང་བྱུང་འཛིན་ཕྱིར་གཏོང་གི་ཡིག་ཟམ་བདལ་གླ་ཇི་ཐོབ་དོ་བདག་གིས་འབུལ་དགོས།

ལེའུ་དྲུག་པ།
ཁྲིམས་ཡིག་རྩ་འཛིན་དང་བསྐྱར་བཅོས།

དོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་པ། ཁྲིམས་ཡིག་རྩ་འཛིན།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང༌།སྒྲིག་གཞི་སྔོན་མའི་འབྲུ་དོན་ཁྲིམས་ཡིག་འདི་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆ་དེ་རྩིས་མེད་ཡིན།

253

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིགདོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པ། ཁྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས།
ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ནམ་དགོས་སྐབས་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་དང་སྦྲགས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་
གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

254

༄༅། །དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་ཆག་ཡང་སྙན་ཞུའི་འགེངས་ཤོག

༄༅།།དཔལ་ལྡན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་ལ།
ཆེད་ཞུ།

་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་ཁུལ་གནས་སྡོད་གཤམ་གསལ་མིང་འཁོད་ནས་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་གྱི་
དགོས་དམིགས་དང་སྒྲིག་སྲོལ་སྐོར་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བ་དང༌། དཔལ་འབྱོར་འཁོས་ཞན་དབང་གིས་བསྡུ་
དངུལ་འབུལ་ཆད་གྱུར་པ་ལས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་བརྩི་མེད་ཞུ་བའི་བསམ་ཚུལ་མེད་ངེས་ཡིན་པ་མ་ཟད།སླད་ཕྱིན་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་མཐའ་དག་ཆད་མེད་དུས་ཐོག་ངེས་པར་འབུལ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ད་བར་འབུལ་ཆད་གྱུར་པ་རྣམས་ཆག་ཡང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཞུ།གཤམ་གསལ་མིང་འཁོད་/རྣམས་/ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་༢༠་་་་་་་ཟླ་ ཚེས་ལ།
ཕུལ།

གྲངས།ས་གནས། མིང། རང་ལོ།དཔྱ་དངུལ་འགོ་འཛུགས་ཚེས།ཆད་དངུལ་བསྡོམས།མིང་རྟགས།

གོང་གསལ་མིང་འཁོད་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་མཐའ་ཞན་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་སྟབས་དེ་སྔོན་གྱི་ཆད་དངུལ་འབུལ་བསྒྲུབ་ཞུ་
ཐབས་གཏན་ནས་མི་འདུག་ན་ཆག་ཡང་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་རྒྱབ་གཉེར་དུ།་་་་་་་་་་་་་་་་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ནས་༢༠་་་་་ཟླ་ཚེས་ལ།

ཚོགས་གཙོའི་མིང་རྟགས།

255

༄༅། །བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གི་མིང༌།
བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཚོགས་ཆུང༌།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ལ ས་དོན་དང༌། འགན་དབང༌།
༡ བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་ཚོགས་ཆེན་ནས་བཞག་པའི་གྲོས་ཆོད་གཞིར་བཟུང་གི་ལས་དོན་ཁག་སྐབས་བབས་དུས་བསྟུན་ཐོག་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་རྒྱུན་ལས་སུ་ཡིན་ལ་གནང་རྒྱུ།
༢ གཙོ་བོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དང༌།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མཛད་བྱུས་དང་བསྟུན་ཏེ་ལག་ལེན་བསྟར་
རྒྱུ།ས་གནས་གནས་ཚུལ་བབས་བསྟུན་གྱིས་ལས་དོན་རྩོམ་དགོས་རིགས་བྱེད་སྒོའི་འཆར་གཞི་དང་སྦྲགས་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་
ཚབ་དོན་གཅོད་དམ།ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་དང༌།འགོ་འཛིན། ལས་བྱེད་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་སུ་ཡིན་ལ་འབྲེལ་བསྡུར་གསལ་པོར་ཞུས་རྗེས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་རྒྱུན་ལས་ལ་དགོངས་བསྐོར་ཞུ་དགོས།
༣ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་རྒྱུན་ལས་ནས་གཏན་འབེབས་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་ལས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཞིག་དམིགས་
བསལ་ས་གནས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་པས་འཕྲལ་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་
གཅོད་དམ།ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་དང༌།འགོ་འཛིན།འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་སོ་སོར་གོ་བསྡུར་གྱིས་རྒྱུ་མཚན་གསལ་འཁོད་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་རྒྱུན་ལས་སུ་གནས་སྙན་འཕྲལ་དུ་འབུལ་དགོས།
༤ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང༌།བསྡུ་དངུལ་འབུལ་འབབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གཞིར་བཟུང་གཞུང་དངུལ་
བསྡུ་འབུལ་ཕྱག་ལེན་ངེས་བསྟར་དགོས་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཚོགས་མིའི་གྲངས་ཚད་དང། ལ ས་དོད།
༡ ཚོགས་ཆུང་ནང་ས་གནས་མི་མང་ནས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ཚོགས་མི་གསུམ་ལས་མ་ཉུང་བ་དང། བཅུ་གཅིག་ལས་མ་བརྒལ་བ་དགོས།
༢ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལས་བཅར་སྐབས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་ལས་དོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་དུས་ནས་

དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

256

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཚོགས་མིའི་འོས་འདེམས།
༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ས་གནས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་གནང་དགོས།
༢ འཐུས་མི་གང་ཞིག་ལོ་དུས་མ་རྫོགས་པའི་གོང་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པའམ་ས་མིག་སྟོང་པ་ཐོན་རིགས་བྱུང་ཚེ། ཚབ་གསར་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་གཅིག་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ནང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༨༤ནང་
གསེས་༦པ་ནང་གསལ་ལྟར་ལག་བསྟར་དགོས་རྒྱུ་དང༌།གོང་གསལ་ལྟར་བྱུང་རིགས་ནས་འཐུས་མི་སྔ་མའི་དུས་ཡུན་གྱི་ལྷག་མ་ཇི་ཡོད་དེའི་བར་ལས་འཁུར་དགོས་རྒྱུ།
༣ ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་སྡོད་གནས་ཁ་འཐོར་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་འཐུས་རེ་ཚོགས་ཆུང་གི་འཐུས་མིར་འཚུད་ཐབས་སུ་ཐོག་མ་ནས་ས་གནས་ཁ་འཐོར་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་འོས་མི་གྲངས་འབོར་ཇི་དགོས་འོས་
འདེམས་དགོས་རྒྱུ།
༤ འོས་འདེམས་བྱ་ཚེས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་སྙན་སེང་གིས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་སྐབས་བསྟུན་ཐག་གཅོད་དགོས་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཚོགས་མིའི་འོས་ཆོས།
༡ ཀ བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
ཁ རང་ལོ་༢༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ།
ག ཁྲིམས་ཁང་ངམ།སྨན་པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
ང བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ།
ཅ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
ཆ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པ།
ཇ བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིན་པ།
ཉ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་བསྡུའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ།ཁྲིམས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་དང་མི་
འགལ་བ་བཅས།

༢ ཀ ས་གནས་དེར་གཏན་སྡོད་བྱེད་མཁན།
ཁ ས་གནས་གཞན་ནས་གནས་སྤོས་བྱས་པ་གང་ཞིག་གཞིས་ཁོངས་སྔ་མའི་ཐོབ་སྐལ་བློས་བཏང་ཟིན་པ།
ག ས་གནས་སུ་ལོ་ཧྲིལ་པོ་ལྔ་ཡན་བསྡད་ཟིན་པ།
ང གཉེན་སྒྲིག་བག་ལེན་གྱི་ལམ་ནས་ལུགས་མཐུན་གནས་སྤོས་བྱས་པ།

257

བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྒྲིག་གཞི།
དོན་ཚན་དྲུག་པ། ཚོགས་མིའི་ལས་ཡུན།
༡ ཚོགས་མིའི་ལས་ཡུན་འགོ་འཛུགས་ཟླ་༦ ཚེས་༡ནས་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན།
༢ ཚོགས་མི་སུའང་བསྐྱར་དུ་འོས་འདེམས་བྱུང་བར་དགག་བྱ་མེད།

དོན་ཚན་བདུན་པ། ཚོགས་མི་འཕོ་འགྱུར།
༡ གཟུགས་གཞིའི་བབས་ཀྱིས་འཐུས་མིའི་ལས་འཁུར་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས་བྱུང་རིགས་ལ་སྨན་པའི་ལག་འཁྱེར་ཐོག་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་སམ། འགོ་འཛིན་གྱི་ངོས་སྦྱོར་འབྱོར་མཚམས་དགོངས་འཁྲོལ་གནང་རྒྱུ།
༢ འཐུས་མི་ཞིག་ལ་ས་གནས་མི་མང་ནས་མོས་མཐུན་མེད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་རིགས་བྱུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ས་གནས་དེའི་མི་མང་གསུམ་ཆ་གཉིས་ནས་མོས་མཐུན་མེད་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་
མིའི་ཁོངས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བུད་པ་ཡིན།
༣ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱུང་བའི་རིགས་ཚོགས་འཐུས་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས།
༤ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུར་དགོངས་ཞུ་མེད་པར་བསྟུད་མར་ཐེངས་གསུམ་ལས་མང་བ་བསྡད་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་བུད་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ཚོགས་མིའི་ལས་འགན་ཆ་བགོས།
འོས་འདེམས་ཟིན་པའི་འཐུས་མིའི་ཁོངས་ནས་ཚོགས་གཙོ་གཅིག་དང༌། དྲུང་རྩིས་གཅིག དངུལ་གཉེར་གཅིག་འདེམས་
སྒྲུག་གནང་རྒྱུ།གཞན་ཚོགས་ཆུང་གི་འཐུས་མི་རྣམས་ཚོགས་གཙོ་དང་དྲུང་ཆེ་གོ་བསྡུར་གྱིས་ལས་བགོས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་དོན་ཐག་གཅོད།
ཚོགས་ཆུང་འདིའི་ནང་ལས་དོན་བཀའ་བསྡུར་ཇི་བྱུང་སྤྱི་མོས་སམ།མང་མོས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་བའི་དོན་འབྲས་ཁག་
ལ་ཚོགས་མི་ངོ་ཡོད་ཀྱི་མཚན་རྟགས་འཁོད་པའི་གྲོས་ཆོད་མ་དེབ་ཉར་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ད པལ་འབྱོར་འདུ་འགོད།
༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་འབུལ་འབབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གཞིར་བཟུང་ལག་
བསྟར་དགོས་རྒྱུ།
༢ ཚོགས་ཆུང་གི་ལོ་རེའི་འགྲོ་གྲོན་དངུལ་ཇི་དགོས་ཀྱི་སྔོན་རྩིས་འཆར་གཞི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་འབུལ་རྒྱུ།༣ རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ནས་བསྡུ་ལེན་ཟིན་པའི་དངུལ་འབོར་ཐོག་དངུལ་སྐྱེད་ཇི་བྱུང་ཆ་ཚང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་གཏན་འབེབས་དུས་ཚོད་ནང་འབུལ་དགོས།

258

༤ རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་མེད་སར་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་བསྡུ་རྒྱུའི་འགན་འཁུར་བཞེས་མཁན་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་འཛུགས་གོང་གསལ་ནང་གསེས་༢ དང་༣འོག་རྒྱུན་གྲོན་
བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་སྩལ་མེད་རིགས་ལ་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་འབབ་གཞན་ཇི་བྱུང་ནས་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་འགྲོ་གྲོན་
ཆེད་ཞུ་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུ།
ཚོགས་ཆུང་ལྷན་འཛོམས་གནང་དགོས་མཆིས་ཚེ་སྐབས་བསྟུན་ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་དང༌། ཛ་དྲག་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྔོན་ཚུད་
ནས་ཚོགས་གཙོས་བརྡ་ཁྱབ་ཡིག་ཐོག་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཚོགས་ཆུང་ཕྱིར་བསྡུ།
དགག་དགོས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་ནས་མོས་མཐུན་བྱུང་ཚེ་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུ་དང་
།གཞན་ཡང་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་རེ་ཟུང་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་རྒྱུར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ། དེའི་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་མིའི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་ནས་མོས་མཐུན་བྱུང་མཚམས་ཕྱིར་བསྡུ་བྱ་འཐུས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་
བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

259

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། འགོ་འཛུགས།
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༨ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ཟླ་༢ ཚེས་༡༡ནས་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༨ནང་གསེས་༢འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་འཛུགས།
༡ ཀ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༧ ཆ་རྐྱེན་འོག་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ལ་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་གཅིག་དགོས་པར། གོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ནམ་ཐོན་སྐབས།ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན། སྲིད་སྐྱོང་
བཅས་ཚང་འཛོམས་བྱུང་ན་སྨོས་མེད་དང་།གལ་ཏེ་ཚང་འཛོམས་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོ་ཡོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་
འོས་མི་འདེམས་སྒྲུག་ཁོ་ནའི་ཆེད་མི་འགྲོ་གསུམ་དམིགས་འཛུགས་གནང་བའི་ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིས་ལྡབ་ལས་མ་ཉུང་བའི་འོས་འཆར་ཕུལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འོས་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མང་མོས་སུ་ཐོབ་ལ་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།
ཁ གལ་ཏེ་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་གྲོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་འོས་འདེམས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཚེ་གོང་གསལ་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་ཆུང་གི་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྩ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།
ག སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་འོས་ཆོས་ནི།
༡། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ།
༢། ཆེས་མཐོའི་རྩིས་ཞིབ་པའི་(Chartered Accountant /Certified Public Accountant) ལག་འཁྱེར་ཡོད་པའི་ཐོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་མ་ལག་གང་རུང་ནང་ལོ་༣ ལས་མ་ཉུང་བའི་འཛིན་སྐྱོང་ཞབས་
ཞུའི་ཉམས་མྱོང་ཡོད་པ། ཡང་ན། དམའ་མཐར་རྩིས་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ལག་འཁྱེར་(B.Com) ཐོན་པའི་ཐོགབོད་

260

མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་གང་རུང་ནང་ཉུང་མཐར་ལོ་༨རིང་ལས་འཁུར་ཞུས་མྱོང་ཡོད་པ།༣། སྨན་ཁང་ངམ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༤། ལས་བྱེད་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་བའམ་རང་བཞིན་བུད་པར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།
༥། ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནག་ཉེས་ཕོག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ།
༦། བུ་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་དང༌།གཞུང་དངུལ་རྩིས་ཆད་འབུལ་བསྡད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།
༧། སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གང་རུང་གི་ཚོགས་མི་དང༌། སློབ་སྟོན་པ། ཆེ་མཐོང་ཚོགས་མི་མ་ཡིན་པ།
༨། བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་གཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་དང༌།གོ་གནས། དངུལ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་
རིགས་མ་ཡིན་པ།
༢ ཀ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་འོག་ལས་བྱེད་ཀྱི་ས་མིག་དགོས་མཁོ་ཇི་མཆིས་ལས་འབོར་
ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཞིེབ་འཇུག་རྒྱབ་གཉེར་གྱིས་བཀའ་ཤག་ནས་ས་མིག་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་
རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་དང༌། ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ལ་གོ་བསྡུར་
ཐོག་བསྐོ་གཞག་དགོས་རྒྱུ།གལ་སྲིད་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་དུས་ཐོག་ས་མིག་བསྐང་མ་ཐུབ་པར་ལས་དོན་ལ་འཐུས་
ཤོར་འགྲོ་གཞི་ཡོད་ཚེ་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཡིན་ན་འདེམས་ལྷན་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༧ནང་གསེས་
༣ནང་གསལ་ལྟར་ཆོད་གན་ཐོག་ལོ་གཅིག་ལས་མ་བརྒལ་བ་དང༌། ལས་བྱའི་སྡེ་ཚན་ཡིན་ན་འདེམས་ལྷན་སྒྲིག་གཞི་
དོན་ཚན་༡༨ནང་གསེས་༡ལྟར་འཕྲལ་སེལ་ཐོག་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པས་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་
བསྐོ་གཞག་གནང་འཐུས།
ཁ རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་དུ་ལས་བྱེད་འཕོ་ལེན་དང་གནས་སྤར་གནང་རྒྱུ་བཅས་ལ་བཀའ་ཤག་དང་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་གོ་བསྡུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ།
༣ ཀ རྩིས་ཞིབ་ལས་བྱེད་པའི་ནང་ས་མིག་རྩ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ལས་མ་ཉུང་བ་ཞིག་མ་མཐའ་རྩིས་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ལག་
འཁྱེར་(B.Com) ཐོན་པའི་ཐོག་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་རྩིས་ཞིབ་ཆེད་སྦྱོང་ཐོན་པ་དང་།
ཡང་ན། རྩིས་པའི་ལས་འཁུར་ལོ་བརྒྱད་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞུས་པའི་རྩིས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཡོད་ཐོག་རྩིས་ཞིབ་ཆེད་སྦྱོང་
ཐོན་པ་ཞིག་དགོས།
ཁ ཨར་ལས་དང་འཕྲུལ་ཆས་འཛུགས་སྐྲུན། ཉོ་སྒྲུབ་ལྟ་བུའི་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་རྩིས་ཞིབ་དགོས་གལ་བྱུང་ན་ཁྱད་མཁས་རྩིས་ཞིབ་པ་ཆེད་འཛུགས་བྱ་འཐུས།
ག དམིགས་བསལ་རྩིས་ཞིབ་ལྟ་བུ་ལས་དོན་འཕར་མ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་སྐབས་འཕྲལ་སེལ་ལས་བྱེད་འཕར་མ་ཇི་དགོས་ཉིན་གླའམ། ཆོད་གན་གླ་འབབ་ཐོག་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་གསུམ་ལས་མ་བརྒལ་བ་བསྐོ་གཞག་བྱ་འཐུས།ཟླ་བ་གསུམ་བརྒལ་བར་བསྐོ་གཞག་བྱ་དགོས་བྱུང་ན་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།

261

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་འགན་དབང༌།
༡ རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཁྲ་ཕུད།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་།གཞུང་ནས་དགོས་དངུལ་ཆ་ཚང་བསྩལ་ཡུལ་གྱི་རང་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་བཅས་ཀྱི་ལོ་རེའི་འབབ་གྲོན་རྩིས་ཞིབ་ངེས་ཅན་གྱིས་མཇུག་
བསྡོམས་ཁ་ཤོག་བཅས་དངུལ་རྩིས་ལོ་མཇུག་བསྡོམས་ཟིན་པའི་དུས་ཚེས་ནས་ཟླ་གྲངས་བདུན་ནང་གྲུབ་པར་བྱས་ཏེ།
དག་མཆན་འཁོད་པའི་རྩིས་ཁྲ་དང་། རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སོ་སོར་ཕྱིར་སྤྲོད་དགོས་རྒྱུ་དང་། དེའི་
ངོ་བཤུས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་བཀའ་ཤག་ཏུ་འབུལ་དགོས།ངེས་ཅན་རྩིས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་ཁུངས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྩིས་སྙན་དངུལ་རྩིས་ལོ་མཇུག་བསྡོམས་པའི་དུས་ཚེས་ནས་ཟླ་གྲངས་དགུའི་ནང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སོ་
སོས་གསལ་བཤད་དང་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འཚེམས་ལུས་མེད་པར་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།
༢ གཞུང་ནས་དགོས་དངུལ་ཆ་ཤས་སམ། དམིགས་བསལ་ལས་དོན་ཆེད་བསྩལ་བའི་རང་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་གི་ཟུར་
བཀོལ་རྩིས་ཁྲའི་རྩིས་ཞིབ་དངུལ་རྩིས་ལོ་མཇུག་བསྡོམས་པའི་དུས་ཚེས་ནས། ལོ་གཅིག་ནང་ཚུན་ནམ། དགོས་དངུལ་མུ་མཐུད་བསྩལ་དགོས་རིགས་རྩིས་ལོ་རྗེས་མའི་གནང་ཐེངས་མཐའ་མ་མ་བསྩལ་གོང་བེད་སྤྱོད་འགྲིགས་མཆན་སྙན་ཤོག་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་བྱེད་དགོས། དེའི་ངོ་བཤུས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་བཀའ་ཤག་ཏུ་འབུལ་དགོས།༣ ཀ ངེས་ཅན་དང༌།ཟུར་བཀོལ་རྩིས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གང་དུའང༌། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་དགོས་གལ་མཐོང་ཚེ་འདས་པའི་ལོ་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་གྱི་རྩིས་ཁྲར་དམིགས་བསལ་བསྐྱར་ཞིབ་རྒྱས་པ་བྱེད་ཆོགཁ ཡང་ན་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སམ་དེའི་རྒྱུན་ལས།བཀའ་ཤག་བཅས་ནས་རེ་
འདུན་ནམ་དགོངས་འཆར་བྱུང་ཚེ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་འཐུས།བསྐྱར་ཞིབ་སྐབས་རྩིས་ཞིབ་སྔོན་ཟིན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་
མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཚེ་སྔོན་གྱི་འགྲིགས་མཆན་རིགས་རྩིས་མེད་གཏོང་ཆོགག ངེས་ཅན་དང༌།ཟུར་བཀོལ། དམིགས་བསལ་བསྐྱར་ཞིབ་གང་ཞིག་ཏུ་རྩིས་ར་མ་འཕྲོད་པ་དང༌།ཁྲིམས་འགལ་རྩིས་
ཉེས་བྱུང་རིགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐྱོན་འདོན་ཞིབ་ཕྲ་འཁོད་པའི་སྙན་ཤོག་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་
དུས་ཚེས་ངེས་ཅན་ནང་ཚུན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་དགོས།
༤ གཞུང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱང་དགོས་དངུལ་གཞུང་ནས་སྩལ་མ་དགོས་པའི་རང་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་ཁག་གི་ལོ་
རེའི་འབབ་གྲོན་དང་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་བཅས་པར་ཞིབ་འཇུག་སྟངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་ལྟའི་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོ་
དང་རྩིས་འབྲས་རྩིས་ཞིབ་ཟིན་པ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་ནང་ཚུན་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ལ་འབུལ་དགོས་པ་དང་། དེའི་ངོ་བཤུས་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་བཀའ་ཤག་ཏུ་འབུལ་དགོས། སྡེ་ཚན་སོ་སོས་དབུས་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ཟླ་བ་ལྔ་ནང་ཚུན་
གསལ་བཤད་དང་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། རྩིས་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ།
༡ རྩིས་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་ལས་ཁུངས་དང༌།སྒྲིག་འཛུགས་ཡོངས་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་

262

རྩིས་དེབ་མ་ལག་གི་རྣམ་གྲངས་དང༌། རྩིས་ཁྲ་འཇོག་ཚུལ།བྱུང་སོང་དང་འབབ་གྲོན།ལྷག་བསྡད་ཁ་ཤོག་བཅས་ཀྱི་རེའུ་མིག་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་ལམ་སྟོན་བཀོད་མངགས་འཚེམས་མེད་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དགོས་གལ་བྱུང་ན་སྦྱོང་བརྡར་ཡང་སྤྲད་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་སུས་ཀྱང་གླ་དངུལ་བླངས་ཏེ་སྡེ་ཚན་གཞན་གྱི་རྩིས་ཁྲ་བཟོ་འགོད་དང་རོགས་རམ་བྱ་མི་ཆོག
༢ ལོ་རེའི་ཕྱི་ཟླ་༤པ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་ཟླ་གསུམ་དང་པོ་དང༌།གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་ཟླ་གསུམ་སོ་སོའི་རྒྱུན་
གྲོན་རྩིས་མཇུག་བསྡོམས་དུས་དབུས་སྡེ་ཚན་ཁག་ལ་ཉིན་༣༠ དང༌། ཕྱོགས་མཐའི་ཁྱབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་ཁག་ལ་ཉིན་༤༥ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ལ་ཉིན་༦༠ ཐམ་པ་ཡོད་ཅིང༌།ཟླ་གསུམ་བཞི་པའི་རྩིས་ལོ་མཇུག་བསྡོམས་ཀྱི་དུས་ཚེས་
ནས་དབུས་སྡེ་ཚན་ཁག་ལ་ཉིན་༤༥ དང༌། ཕྱོགས་མཐའི་ཁྱབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་ལ་ཉིན་༦༠ ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ལ་ཉིན་༩༠ ཐམ་པ། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་དངུལ་གྲོན་ཞུ་དགོས་རིགས་ཟླ་
གསུམ་སོ་སོའི་མཇུག་བསྡོམས་ནས་ཉིན་༡༥ བཅས་དུས་བཀག་སོ་སོའི་ནང་ཚུན་དགོས་ངེས་རྩིས་ཁྲ་དང་འབྲེལ་ཆགས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཆ་ཚང་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་དངུལ་འབབ་འདོན་སྤྲོད་དབང་ལྡན་འགན་འཛིན་གྱི་མིང་རྟགས་སྦྱར་མ་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་དུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དགོས།
༣ རྩིས་ཁྲ་དུས་འབུལ་མ་བྱུང་བའི་རིགས་ལ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་ཐད་ཀར་འདྲི་རྩད་དང༌།འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་གོང་མར་བརྡ་སྦྱར་ཇི་དགོས་སྐབས་བསྟུན་བྱ་རྒྱུ།
༤ རྩིས་ཞིབ་དངོས་གཞིའི་སྐབས།བྱུང་སོང་དང་འབབ་གྲོན་རྩིས། དངུལ་ཁང་རྩིས་ཐོ་ཁ་འཐབ། ལག་ཡོད་དངུལ་དངོས་བཅས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དེབ་གཞི་དང༌། ཡིག་སྣོད། ཡིག་ཆ། དན་རྟགས་གང་ཡོད་རྩིས་ཞིབ་པར་མིག་བསྟར་དགོས་པ་
དང༌། དགོས་གལ་བྱུང་ན་འབྲེལ་ཡོད་གསང་བའི་ཡིག་ཆ་ཡང་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་མིག་བསྟར་བྱེད་དགོས།
༥ རྩིས་ཞིབ་སྐབས་དྲི་བ་དང༌། སྐྱོན་བརྗོད་ཇི་བྱུང་ལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་པས་གསལ་བཤད་དང༌།འགྲེལ་བརྗོད་འཕྲལ་འཕྲལ་བྱེད་དགོས་ཤིང༌།གསལ་བཤད་འགྲེལ་བརྗོད་ཀྱིས་དག་རིགས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་བསུབ་རྒྱུ་
དང༌།མ་དག་པའི་རིགས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་རྩིས་ཞིབ་ཟིན་ཁར་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་དབང་ལྡན་འགན་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་གོ་
བསྡུར་བྱ་རྒྱུ། ད་དུང་གསལ་དག་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་རྩིས་ཁྲའི་འགྲིགས་མཆན་དང་སྐྱོན་བརྗོད་ཤོག་ལྷེ་མཉམ་གཏོང་བྱ་རྒྱུ།༦ རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གིས་རྩིས་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་གནས་བབས་ལ་གཞིགས་པའི་ཡོང་འབབ་རྩིས་ཞིབ།མ་གནད་རྩིས་ཞིབ།འཛིན་སྐྱོང་རྩིས་ཞིབ། ལས་དོན་གནད་སྨིན་དང་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་རྩིས་ཞིབ། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་རྩའི་རྩིས་ཞིབ་བཅས་
གང་འོས་སྐབས་སྦྱར་གྱིས་བྱ་འཐུས།
༧ གཞན་ཡང་དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པས་སྐབས་བསྟུན་གནས་བབས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱིས་རྩིས་ཞིབ་རགས་
པའང་Test Audit བྱ་འཐུས།

༨ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་བའམ་ལས་འཁུར་ཡུན་ཚད་གཙང་སྟེ་ལས་འཁྱུར་ཟིན་རྗེས་བཅས་ལ་ཚབ་གསར་བསྐོ་གཞག་མ་བྱུང་བའི་བར་དང་། རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་དུས་རིང་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དང༌།

263

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།

ཐོབ་གསེང༌།ནད་དགོངས། ཕོགས་མེད་དགོངས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོ་དང་རྩིས་ཤོག་བཅས་པར་གཤམ་
འོག་དྲུང་ཆེའམ་དྲུང་འཕར་གང་རུང་ལ་མཚན་རྟགས་འགོད་ཆོག་པའི་འགན་དབང་ཁྱབ་བསྒྱུར་ཆོག་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བདུན་པ། རྩིས་ཞིབ་ཀྱི་རྩ་བའི་ལངས་ཕྱོགས།
རྩིས་ཞིབ་སྐབས་གཞི་རྩའི་རྩིས་ཁྲ་འཇོག་ཚུལ་ཚད་ལྡན་དང༌། རྩིས་མིག་ར་འཕྲོད་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་སྨོས་
མེད་ཐོག་གཤམ་གསལ་དོན་གནད་རྣམས་རྩ་བའི་ལངས་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས།
༡ འགྲོ་གྲོན་དངུལ་འབབ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་འཁྲོལ་བསྩལ་བའི་སྔོན་རྩིས་ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན་མིན།
༢ དམིགས་ཡུལ་གང་གི་ཆེད་བཀའ་འཁྲོལ་བསྩལ་བ་དེ་རང་ལ་སྨན་པར་བཏང་ཡོད་མེད།
༣ དམིགས་ཡུལ་གང་གི་ཆེད་འགྲོ་གྲོན་བཏང་བའི་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ཡོད་མེད།
༤ དགོས་ངེས་ཀྱི་བསྲི་ཚགས་དང༌། གྲོན་ཆུང་ཆེད་འབད་རྩོལ་བྱས་ཡོད་མེད།
༥ རིན་ཐང་སྐོར་སྒྲིག་དང༌།སྤུས་ཚད་དག་ཞན། ཐོབ་ཁྲ་དང་བྱུང་འཛིན་ཚད་ལྡན།ཡུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དཔྱ་ཁྲལ་འཚེམས་མེད་ཕུལ་
ཡོད་མེད།
༦ ཚད་འཛིན་ཡོད་རིགས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་ཁག་ཚད་གཞི་ལས་བརྒལ་ཡོད་མེད།
༧ ཁྲིམས་སྒྲིག་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་རིགས་ཞུས་ཡོད་མེད།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། བསྐྱར་ཞིབ་གནང་ཕྱོགས།
༡ རྩིས་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་གང་ཞིག་གི་རྩིས་ཁྲར་ཁྲིམས་མཐུན་མེད་པ་དང༌། སྐྱོན་གནད་འཕྲད་རིགས་ཤར་ཚེ་རྩིས་ཞིབ་པས་
འཛེམས་ཟོན་དང༌།ངོ་དགའ་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པར་སྐྱོན་ཆ་ཞིབ་གསལ་རྩིས་ཞིབ་སྙན་ཐོའི་ནང་འགོད་འབུལ་དགོས་རྒྱུ།
༢ རྩིས་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་སོ་སོར་སྡེ་ཚན་ཆ་བགོས་ཀྱིས་རྩིས་ཞིབ་ཟིན་རིགས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་སླད་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་
ནས་རྩིས་ཞིབ་པ་གཉིས་ནས་གསུམ་བར་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་བཙུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་གང་ནན་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། གསང་བའི་རྩིས་ཁྲར་རྩིས་ཞིབ།
༡ གཞུང་གི་གསང་བའི་ལས་དོན་ཁག་གི་ཐོག་གཏོང་དགོས་ཀྱི་དངུལ་འབབ་བསྡོམས་གྲངས་སྔོན་རྩིས་ནང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཟིན་པ་དེ་རིགས་འཆར་ཅན་རྩིས་ཞིབ་ཏུ་འགྲོ་མ་དགོས་ཀྱང༌།གསང་བའི་འགྲོ་གྲོན་རྩིས་ཁྲ་
འཇོག་སྟངས་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་རྩིས་ལོ་མཇུག་བསྡོམས་ཀྱི་དུས་ཚེས་ནས་ཟླ་བ་བཞིའི་ནང་ཚུན་རྩིས་ཁྲ་རྩིས་
ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འབུལ་དགོས།
༢ རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པས་རྩིས་ཁྲ་དེ་རིགས་ལ་རྩིས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་དོགས་འདྲི་དགོས་རིགས་འབྲེལ་ཡོད་དབང་ལྡན་འགན་འཛིན་དང་ཡིག་འགྲུལ་ལམ།ངོ་འཕྲད་འདྲི་ཞིབ་བྱས་ཏེ་རྩིས་ཁྲ་དང༌།གསལ་བཤད་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་གསང་བའི་ཡིག་

264

ཆའི་ཁོངས་སུ་བདག་ཉར་བྱེད་དགོས།
༣ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང༌། ཚོགས་གཙོ་བགྲེས་གཞོན།བཀའ་ཤག་དང་བཀའ་བློན་སུ་རུང་ནས་དོགས་གླེང་འདྲི་རྩད་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་རང་ཉིད་ལ་དོགས་པ་བྱུང་ཚེ་འདས་ལོ་བཅུའི་ནང་ཚུན་
གྱི་གསང་བའི་རྩིས་ཁྲ་ཁག་ལ་གསང་བའི་རྩིས་ཞིབ་བམ། ཡང་ན་འཆར་ཅན་རྩིས་ཞིབ་བྱ་དགོས་སུ་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པས་
བཀོད་ཁྱབ་བྱ་འཐུས་དང༌། དེ་འདྲའི་རྩིས་ཞིབ་གྲུབ་འབྲས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་དང༌།
བཀའ་ཤག སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

265

༄༅། །ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་འདུ་འགོད་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་འདུ་འགོད་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༨ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ཅེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་དང༌།བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁྲིམས་ཡིག་ལེའུ་
༤ པའི་དོན་ཚན་༡༤པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༨ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ཟླ་༣ ཚེས་༢༩ ཉིན་ཆོག་མཆན་སྩལ་བ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཞུས།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒེར་པའམ། ཚོགས་སྡེ།སྒྲིག་འཛུགས་བཅས་བཙན་བྱོལ་བོད་
མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང༌།བོད་མིའི་དྲང་བདེན་གྱི་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀྱིས་དང་བླངས་ཞལ་

འདེབས་འབུལ་མཁན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཞལ་འདེབས་ཀྱི་ངོ་བོ།
ཞལ་འདེབས་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བོད་མི་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་
སྒྲིག་འཛུགས།བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་འཐབ་རྩོད་བཅས་ལ་བརྩེ་ཞེན་དང༌།རྒྱབ་སྐྱོར་མཚོན་བྱེད་དུ་མ་བསྐུལ་དང་བླངས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་

བསྡུ་དངུལ་ཞིག་ཡིན།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ཞལ་འདེབས་འབབ་ཚད།
ཞལ་འདེབས་འབུལ་མཁན་སོ་སོས་རང་རང་བློས་བཅད་ཀྱིས་འབུལ་འབབ་ཇི་བྱུང་བསྡུ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ལས་ཚད་གཞི་གཏན་
འབེབས་གང་ཡང་མེད།

266

དོན་ཚན་བདུན་པ། ཞལ་འདེབས་བསྡུ་ལེན།
༡ ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་དང༌།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ཡོད་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བཅས་ལ་ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་ཅིང༌།ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ངེས་མེད་ཞལ་
འདེབས་འབུལ་འདོད་ཡོད་རིགས་ཀྱི་མིང་གཞུང་མ་དེབ་བདག་ཉར་ཐོག་ཞལ་འདེབས་ལོ་ལྟར་བསྡུ་ལེན་དང༌། དོ་བདག་སོ་
སོར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྲད་པའི་ལག་དེབ་ནང་དངུལ་འབབ་ལ་གཞིགས་པའི་སྦྱར་ཐམ་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས།
ལག་དེབ་དང་སྦྱར་ཐམ་མེད་པའི་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་ལེན་མི་ཆོག
༢ བསྡུ་ལེན་ཟིན་པའི་འབབ་དངུལ་ཟླ་དྲུག་རེའི་ནང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་འགེངས་ཤོག་གཏན་འབེབས་ལྟར་རྩིས་སྤྲོད་ཟིན་པ་དགོས། ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ནས་དངུལ་འབབ་དངོས་སུ་གཏོང་མ་དགོས་པར་དཔལ་འབྱོར་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་སྐབས་བསྟུན་ལམ་སྟོན་ཇི་བྱུང་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ཞལ་འདེབས་བསྡུ་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས།
༡ ཞལ་འདེབས་བསྡུ་ལེན་ཆེད་བྱུང་འཛིན་དང་ལག་དེབ། སྦྱར་ཐམ་བཅས་གང་དགོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དུས་

ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༢ ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་འབུལ་མཁན་སོ་སོར་ལག་དེབ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་བཟོ་སྤྲོད་དང༌། དེའི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་

བསྡུས་འཁོད་པའི་གྲངས་ཐོ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ ཞལ་འདེབས་བསྡུ་ལེན་ཚགས་ཚུད་འབྱུང་ཐབས་སུ་ལམ་སྟོན་ཇི་དགོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དུས་ནས་དུས་སུ་
བྱ་རྒྱུ།

༤ ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་ཁག་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་སོ་སོས་སྦྱར་ཐམ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་སོང་བསྡད་གསུམ་གྱི་
རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་ཉར་དགོས་ཐོག་ལོ་ལྟར་རྩིས་ཞིབ་ངེས་པར་དགོས་རྒྱུ།
༥ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་ལེན་ཇི་བྱུང་གཞུང་གི་ཕྱོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་དུ་ཚུད་པ་བྱ་རྒྱུ་དང༌།དངུལ་འབབ་འདི་དག་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་ཐོག་བསྣན་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་དང་སྦྲགས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ནས་མང་མོས་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

267

༄༅། །བོདེ་མིའི་སྒིག་འཛུགས་ཀི་མཛིདེ་གཙོ་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐེོབ་སོགས་ཀི་སྒིག་གཞི་ཁག

268

དཀར་ཆག

༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་
བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།------------༢༦༩

༢ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད།ཉིན་རེའིེི་ལས་དོད། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-----༢༧༩

༣ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས།ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།---༢༨༥

༤ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ།ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།--༢༩༣

༥ འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ།ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།--༣༠༣

༦ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས།
ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།-----------------------------------༣༡༣

269

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌། ཟུར་ཕོགས། ལ ས་ཐོན་ཕོགས།

ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་མིང་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་
གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་
༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་ ༦ དོན་ཚན་༦༥འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞི་འགོ་འཛུགས།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་༨ ཉིན་ཆོག་མཆན་སྩལ་བ་ནས་བཟུང་འགོ་འཛུགས་ཞུས།
༢ སྒྲིག་གཞི་འདི་ལག་ལེན་འགོ་འཛུགས་མ་བྱས་པའི་སྔོན་གྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ལས་
ཐོན་བགྲེས་ཡོལ་དུ་སོང་ཟིན་པ་རྣམས་ལའང་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ནང་གསལ་ལས་ཐོན་ཕོགས་དང་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་མཚུངས་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་༦པའི་དོན་ཚན་༦༣ནང་གསལ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་
གཉིས་གང་རུང་དུ་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་པ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕོགས་ཐོབ།
༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

270

༢ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའམ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་རུང་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་སྐབས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། གུང་གསེང་ཐོབ་ཐང༌།
༡ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལོ་རེར་ཉིན་
གྲངས་༣༠ ཡོད། དེ་དག་གུང་གསེང་དུ་མ་བླངས་པར་ལས་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་ཟླ་གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་བཞིན་ལོ་གཅིག་ནང་ངེས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༩ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཉིན་གྲངས་༥ལྷག་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག
༢ ཐོབ་གསེང་ཟླ་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོངས་པར་ཉིན་གྲངས་དེ་ལས་ཉུང་བ་དང༌། ཉིན་གྲངས་ཆ་ཤས་རིམ་བསགས་ཀྱིས་ཟླ་

གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་འཁུར་ཞུ་རྒྱུན་རིང་གུང་གསེང་རིམ་བསགས་ཀྱིས་མཐོ་

ཚད་ཉིན་གྲངས་༦༠གུང་གསེང་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ཡུན་ལེན་ཆོག་པ་དང༌། དེ་ལས་བརྒལ་ན་རྩིས་མེད་ཡིན།དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་དགོངས་ཞུ་ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་དགོས་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ངོ་ཡོད་རྣམས་གོ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ཉིན་གྲངས་༦༠
ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག
༣ ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་རིགས་ལ་ཛ་དྲག་གི་གུང་གསེང་དགོས་གལ་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ངོ་ཡོད་རྣམས་ནས་བཀའ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ཕོགས་མེད་
གུང་གསེང་མང་མཐའ་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་གནང་ཆོག
༤ ཀ ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་ཀྱང༌། ཛ་དྲག་ནད་མནར་གྱིས་སྨན་ཁང་དུ་ཉལ་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དང༌།ནད་བབ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་ཉལ་བྱས་ཕན་མེད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ནང་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་དགོས་དངོས་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ངོ་ཡོད་རྣམས་ནས་བཀའ་བསྡུར་གྱིས་དངོས་ཡོད་
རྒྱུ་མཚན་དང་བསྟུན་ཏེ་ཕོགས་ཡོད་ཟླ་བ་དྲུག་དང༌། ད་དུང་དྲག་སྐྱེད་མེད་པར་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་སྤྲོད་ཆོག དེའི་རྗེས་སུའང་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་དོ་བདག་ལས་གནས་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས།
ཁ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཕྲུ་གུ་བཙས་དུས་དང༌།ཤོར་བ།མངལ་རླུགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཟླ་གཉིས་
ཕོགས་ཡོད་དང༌།ཟླ་གཅིག་ཕྱེད་ཕོགས་བཅས་ཁྱོན་ཉིན་གྲངས་༩༠ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག ནད་མནར་གྱིས་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་པར་ཚད་ལྡན་སྨན་པའི་ངོ་སྤྲོད་ཡི་གེ་ཡོད་ཚེ་ལོ་རེར་ཉིན་གྲངས་༣༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཕྱེད་ཕོགས་དང༌། དེ་དག་ཉིན་གྲངས་༡༥ སྒང་ཕོགས་ཐོག་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱིས་ནད་དགོངས་ཞུ་ཆོག ཉིན་གྲངས་༣༠ ལས་བརྒལ་བའི་ནད་དགོངས་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་དང༌།གུང་གསེང་སྡེབ་གསོག་ཇི་ཡོད་ནས་ཞུ་དགོས།

271

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༥ ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་ཕུལ་ཉིན་ནས་ཞབས་ཡུན་ཟླ་གཅིག་སོང་རྗེས་རྐྱེན་འདས་གྱུར་པ་ཡིན་ན་དེའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་

༢༥ ཐོབ་འབབ་རྗེས་ཤུལ་ནང་མི་འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མང་མཐའ་ཟླ་གྲངས་༡༢རིང་འཐོབ་རྒྱུ།
༦ གུང་གསེང་ལྷག་མ་བརྩི་ཕྱོགས།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༦༣པའི་ནང་གསལ་བཞིན་རང་ཉིད་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་འཁུར་དམ་འབུལ་དང་འབྲེལ་ལས་
བཅར་ཞུས་པ་ནས་བཟུང་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་རྒྱུན་རིང་གི་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་རྣམས་བརྩི་དགོས་པ་ལས།རང་ཉིད་དེ་སྔོན་སྡེ་
ཚན་གཞན་གང་རུང་དུ་ལས་ཞབས་ཞུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་རྣམས་བརྩི་འཁུར་མི་ཆོགདོན་ཚན་བདུན་པ། སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགན་འཁུར།
ནད་མནར་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད།
༢ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ།
ཀ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གང་ཞིག་ཛ་དྲག་དང༌། ཛ་དྲག་མ་ཡིན་པའི་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་ཐད།ས་
གནས་སོ་སོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ཡོད་རིགས་ཀྱི་སྨན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཁྱབ་ཡོད་ན་དང༌། དེ་མིན་
འགན་འཛིན་སུ་ཡིན་ནས་ནད་བབས་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཐོག་སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་མ་ཐུབ་པ་དང།མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང་དང༌།གཞུང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།གལ་སྲིད་ནད་བབས་འདྲ་མིན་དང༌། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།དུས་ཚོད་དང༌། ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་བཅས་བྱུང་ན་སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་ཆོགག གལ་སྲིད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང༌། ཡན་ལག་སྨན་ཁང་བཅས་མེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ན།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དང་སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་འོས་སུ་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ང གློ་ནད་ཀྱི་རིགས་དང༌།འབྲས་ནད།མཛེ་ནད།རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་
གཏུགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྨན་བཅོས་ ཐོབ་ཐང་དང༌། འགན་འཁུར།
ཀ བཞུགས་སྒར་དུ་སྨན་རྩིས་ཁང་དང༌།བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་སོ་སོ་ནས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་དང༌།འགན་འཁུར་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲིག་གསལ་ནད་བབས་གཞིར་བཟུང་ངོས་སྦྱོར་དང་
འབྲེལ་ལམ་སྟོན་དགོས་རིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་དགོས།ནད་བབས་ཆུང་ཙག་རིགས་བསྟེན་གཏུགས་སྐབས་གོང་
གསལ་སྨན་ཁང་གཉིས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་བང་རིམ་དུ་སྒུག་སྡོད་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་དུས་ཚོད་སྤྲོད་དགོས།ཁ ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ས་གནས་གང་རུང་དུ་ནད་མནར་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་དེར་ཡོད་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་

272

ཕྱི་ལུགས་དང་།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་འོས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་
བྱེད་དགོས།
༤ སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་གི་རིམ་པ།
ཀ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་ཡིན་དེའི་ཉལ་ཁང་ཨང་དང་པོའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་གྱི་ཉལ་ཁང་མེད་པ་དང༌། ཡང་ན་གཤམ་འོག་ཉལ་ཁང་ནང་མཐུན་རྐྱེན་འགྲིགས་ངེས་ཡོད་ན་དེས་འཐུས་རྒྱུ།
ཁ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་ཆེད་སྨན་ཁང་གང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ལམ་གྲོན་ལས་དོན་
ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ལྟར་དང༌།ནད་གཡོག་གཅིག་གི་ལམ་གྲོན་ནད་པ་གང་ཡིན་དེ་དང་གཅིག་
གྱུར་ཡིན།ནད་པར་གོ་བབས་གཞིར་བཟུང་དང༌།ནད་གཡོག་ལ་རྒན་དྲུང་དང་འདྲ་བའི་ཟུར་ཕོགས་འཐོབ་རྒྱུ།
ག དགོས་གལ་མཆིས་རིགས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ནང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུས་སྩལ་མེད་ཚེ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་སྦྲགས་གཟུགས་བབས་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་རེ་གནང་རྒྱུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་
སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ང ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་སྐབས་ས་ཐོག་འཁོར་ལམ་མེད་པ་དང༌།ས་ལམ་བདེ་
བགྲོད་མེད་པ། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།ནད་བབས་དང་གང་ཅིའི་ཐད་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཁོམ་མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཐོབ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་གནམ་ཐོག་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཀོད་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།གལ་སྲིད་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་མེད་ན་རྩིས་འགྲོ་གཏོང་རྒྱུ་མིན།འདི་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཅ སོའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཚེ་སྨན་གྲོན་འཛིན་གསལ་འཐོབ་རྒྱུ།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་དགོས་མཆིས་ཚེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་ནས་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་ལོ་༣ནང་སྨན་ཡོན་འགྲོ་གྲོན་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༤༥༠༠།༠༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཆ སྨན་པའི་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་མིག་ཤེལ་དང་།གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་དང༌།བརྗེ་དགོས། ཆག་སྐྱོན་སོང་བ་བཟོ་དགོས་མཆིས་ཚེ་ལོ་༢ནང་མིག་ཤེལ་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༢༢༥༠།༠༠ དང་། ལོ་༣ནང་གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༡༠༠༠༠།༠༠འཐོབ་རྒྱུ། དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད། དེ་ཡང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ཇ གཞུང་འབྲེལ་མིན་པ་སྒེར་དོན་སླད་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བསྐྱོད་རིང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་མཆིས་ཚེ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་དོ་བདག་སོ་སོས་སྤྲོད་དགོས།ཉ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཐོབ་ཐང་བཞེས་མཁན་རྣམས་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཕྱག་འཁྱེར་རེ་
འབུལ་དགོས།

273

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༥ སྨན་བཅོས་མཐུན་རྐྱེན།
ཀ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་
བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས།
ཁ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ལེན་མི་དགོས་པར་དོ་བདག་སོ་སོས་བྱེད་ནའང་
འདོད་མོས་ཡིན་ཅིང༌། དེ་རིགས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་བསྡུ་
འབུལ་མི་དགོས།
ག གོང་གསལ་བརྒྱ་ཆ་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྨན་བཅོས་དོད་ཕུལ་རིགས་ལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་སྐབས་སྒྲིག་མཐུན་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་རྒྱུ།
ང ནད་མནར་སྐབས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གྱི་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་རིགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་
བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།འོན་ཀྱང་གློ་བུར་ཛ་དྲག་གི་ནད་མནར་རིགས་ནས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ཚུན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་
འཐུས།

ཅ སྨན་བཅོས་ཇི་བྱས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་རྩིས་ཁྲ་མཐའ་དག་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་ཟླ་བ་༣ནང་ཚུན་ཁུངས་འཕེར་ཐོབ་འཛིན་དང་
བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན་དང༌། ཟུར་ཕོགས་ཐོབ་ཐང༌།
ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་རྒྱ་གར་དང༌།བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཡུལ་བཅས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་ཐང༌།
༡ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ལ་གནམ་གྲུ་དཀྱུས་མ་(Economy)དང༌།མེ་འཁོར་ཨང་
དང་པོ།གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་གཟིམ་ཁྲི་མ་ཐོབ་ཚེ་གྲང་
གློག་ཨང་དང་པོར་བསྐྱོད་ཆོག
༢ ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དང༌། ས་ཐག་བརྩི་སྟངས།
ཀ ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༢བརྒལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་༦ ཡན་གྱི་དུས་ཡུན་ཇི་སོང་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌།དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༦མན་དང་ཆུ་ཚོད་༣ ཡན་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ཁ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོར་ཡུན་ཉིན་གྲངས་༡༥བར་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་དང༌། དེའི་རྗེས་ཉིན་གྲངས་༢༥བར་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྒལ་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།གསོལ་ཚིགས་ནར་
གཏོང་ཡོད་ན་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ག གོང་གསལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༠རྒྱང་ཁད་ལས་མེད་རིགས་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཇི་ཡོད་ལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་ས་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་གཞི་མེད་པར་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ།

274

༣ གཏན་འཇགས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན།
ཀ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌།བགྲེས་ཡོལ།ཁྲིམས་མཐུན་ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་སོ་སོའི་ཕ་མ་དང༌།བཟའ་
ཟླ་གང་རུང་གི་ཕ་མ། དེ་བཞིན་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་ཇི་ཡོད། ཡང་ན་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་མེད་རུང་བུ་ཚབ་བམ་གསོས་ཕྲུག་ཉར་
བ། དེ་བཞིན་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ།ཤག་ཚང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དཔང་འཕེར་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་ཚེ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་
གང་དེའི་ཐོབ་ཐང་གཞིར་བཟུང་ནང་མིར་ལམ་གྲོན་ཆ་ཚང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རུང༌།ནང་མི་མཉམ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པས་སྔ་རྗེས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་རྗེས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཆོག་པ་ཁྲིམས་ཞིབ་
པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བར་ཞུ་དགོས་པ་དང་།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བས་ཁྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་སུ་
ཞུ་དགོས།
ཁ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ཅ་དངོས་ལྗིད་ཚད་ཀི་ལོ་༡༢༠༠བདལ་གླའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་ཅ་དངོས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་འདེགས་འགྱོགས་བྱས་པའི་གླ་འབབ་སྤྲད་འཛིན་ཁུངས་འཕེར་དགོས་པ་དང༌།རྒྱུན་ལྡན་དགོས་མཁོ་མ་ཡིན་པའི་ཚོང་ཟོག་དང༌།གཞན་གྱི་ཅ་དངོས་རིགས་འཁྱེར་མི་ཆོགརང་གི་ཅ་དངོས་རྣམས་མཉམ་འཁྱེར་བྱ་རྒྱུ་ལས་སྔ་རྗེས་རིམ་འཛར་དུ་འཁྱེར་ན་གོང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་རུང༌།མཉམ་འཁྱེར་མི་ཐུབ་པའི་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་དང༌།རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་དཔང་འཕེར་ཡིག་ཆ་ཞུས་ཏེ་རྗེས་སུ་འོར་འདྲེན་ཆོག་པའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ཆོག་མཆན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་
དགོས། ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་གནམ་བསྐྱོད་རིགས་ལ་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage)གནམ་སྒྲིག་ལྟར་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཐོགགནམ་ཐོག་(Cargo)བརྒྱུད་ཀི་ལོ་༧༥ ལས་མང་བ་
འཁྱེར་མི་ཆོག ཡང་རྒྱུན་ལྡན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage) ལྗིད་ཚད་གནམ་གྲུ་སོ་སོའི་ཚད་གཞི་ལྟར་མཉམ་འཁྱེར་ཆོག གཞུང་འབྲེལ་ཅ་དངོས་དེབ་རིགས་སོགས་མཉམ་འཁྱེར་དགོས་རིགས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་རིན་འབབ་ཇི་བྱེད་ཀྱང་ཐོབ་འཛིན་ལྟར་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག དོས་རྒྱག་དང༌།ཅ་དངོས་འོར་འདྲེན། ལས་མིའི་ལས་གླ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྤོམ་ཚོད་སྒོར་༥༠༠།༠༠རེ་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌།
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༦༠༠ནང་ཚུན་འགྲུལ་བཞུད་སྣུམ་འཁོར་རམ། དོས་སྐྱེལ་འཁོར་གླའི་འབབ་
ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ།
ང བདལ་གླ་སྤོམ་དངུལ་ཞུས་ན་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་གཟིགས་ཚེ་མང་མཐར་སྒོར་༢༠༠༠བཀའ་འཁྲོལ་
གནང་ཆོགདོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ།
ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཤག་བགོ་
འགྲེམས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

275

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག
༡ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་སུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་ལས་བྱེད་པའི་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་དང་སྤྱི་མཚུངས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང༌། བོད་ཁྱིམ་བཅས་སུ་སྐབས་སོ་སོར་སྒྲིག་མཐུན་
རྒྱན་རྒྱག་གིས་སློབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་འཁུར་འཁྱུར་མཚམས་ནས་སློབ་གྲྭར་མུ་མཐུད་བཞག་ཚེ་ཞབས་ལོ་༣ སོང་བར་སློབ་ཡོན་བརྒྱ་ཆ་༥༠ དང༌། ཞབས་ལོ་༦བར་སློབ་ཡོན་བརྒྱ་ཆ་༣༠ ཞབས་ལོ་༩བར་སློབ་ཡོན་བརྒྱ་ཆ་༢༠ རེ་བཅས་དོ་བདག་ནས་སྒྲུབ་
འབུལ་ཞུ་རྒྱུ། ཞབས་ལོ་༡༠ ཡན་ལ་སློབ་ཡོན་འབུལ་མི་དགོས།
༣ འོན་ཀྱང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་སྐབས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་དང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཐོག་
ནས་ལས་འཁྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཉིས་ནས་གདམ་ཀ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། གསོག་དངུལ་ཐོབ་ཐང༌།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཆོག་མཆན་དང༌། རྩིས་ཁྲ།
ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་རུང་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དང༌།གསར་འདེམས་ལས་བཅར། བགྲེས་ཡོལ། ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ལམ་གྲོན་དང༌།བདལ་གླ་བཅས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་
པ་ཆེ་བས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གང་རུང་ནས་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས་པ་ལས།རང་ཉིད་ནས་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་མི་ཆོགའགྲོ་གྲོན་རྩིས་
འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཁམས་དྭངས་ཟླ་བ་༢ནང་ཚུན་ངེས་པར་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཞ བས་ལོ་བརྩི་ཕྱོགས།
༡ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་འོས་ཐོན་དམ་འབུལ་ཞུས་ཉིན་ནས་ལས་རྒྱུན་ཉུང་མཐར་ཞབས་ལོ་
༡ ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ནས་མང་མཐར་ཞབས་ལོ་༥ལོན་པ་ཞིག་ལ་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་ཡོད།བགྲེས་ཕོགས་བརྩི་
ཕྱོགས་རང་ཉིད་ལས་འཁུར་ནས་འཁྱུར་ཁའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ། ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་༥ལོན་པ་
ཞིག་ལ་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཐམ་པའམ།བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༡༠༠ ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌། ཞབས་ལོ་༡ལོན་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༣༠འཐོབ་རྒྱུ། ཞབས་ལོ་༡ནས་༥བར་ལོ་གྲངས་ཇི་སོང་ལ་ལོ་རེའི་བར་ཁྱད་རང་ཐོབ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༡༧་༥ རེ་བཅས་གཤམ་གསལ་རེའུ་མིག་ནང་འཁོད་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠

276

བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༡༠༠
བརྒྱ་ཆ། ཞབས་ལོ།
༡༠༠ ༥
༨༢་༥ ༤
༦༥ ༣
༤༧་༥ ༢
༣༠ ༡

༢ ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཐང་གུན་གསབ་སྤར་ཆ་གནང་སྐབས་སྤྱི་མཚུངས་བགྲེས་ཕོགས་ཐོག་སྤར་ཆ་འཐོབ་རྒྱུ།
༣ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་ཞིག་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་སྟེ་ལས་ཁུར་བླངས་ཚེ། ལས་རྒྱུན་བར་མཚམས་བཞག་པར་མི་བརྩི་ཞིང་།དེ་དག་གི་ཞབས་ལོ་བསྣན་ཏེ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་མང་མཐའ་རྒྱགས་སྤྲོད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། བགྲེས་ཕོགས་གདམ་ཀ
༡ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་
བཅས་གང་རུང་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་དང༌། ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཕོགས་
ཐོབ་ཐང་བཅས་གཉིས་ནས་གང་མང་བ་དེ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་བྱེད་པ་གང་ཞིག་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་༨ ཉིན་
ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང་།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་སུ་ལས་བཅར་ཞུ་མུས་དང་དེ་བཞིན་དེའི་རྗེས་བསྐོ་གཞག་
དང་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའམ་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་རྒྱུན་ཇི་སོང་ལས་བྱེད་པའི་ཞབས་ལོར་
བསྣན་ཏེ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག
༢ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་སོང་ཟིན་པ་ཞིག་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་གང་རུང་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་རིགས་ལ་ལས་འཁུར་ཞུ་ཡུན་རིང་དེ་སྔའི་བགྲེས་ཕོགས་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། གཟིགས་གསོལ།
ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་སུ་འོས་ཐོན་དམ་འབུལ་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ལོ་ཧྲིལ་པོ་ཇི་སོང་ལ་
མཛད་འགན་འཁྱུར་ཁའི་ཟླ་རེའི་ཕོགས་ཐོབ་བསྒྱུར་འབབ་གཟིགས་གསོལ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང༌།
ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བགྲེས་ཡོལ་སྤྱི་མཚུངས་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་གྱི་བགྲེས་ཤག་འཐོབ་
རྒྱུ་དང་།བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང་ཡོད། དེ་

277

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང༌། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

མིན་བགྲེས་ཤག་གོ་སྒྲིག་མ་ཐུབ་བར་ཁང་དོད་དུས་ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་གཞིས་ཁང་དང་གླ་མེད་
གཞུང་ཁང་།རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མཁན་ལ་བགྲེས་ཤག་དང་ཁང་གླའི་དོད་ཐོབ་ཐང་མེད།ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ཟླ་༣ ཚེས་༢༤ ཉིན་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང་།ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུ་བཞིན་
པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་མུས་ཤིག་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་རུང་དུ་བསྐོ་གཞག་གམ་
འདེམས་ཐོན་བྱུང་རིགས་ནས་ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་བདམས་པ་ཡིན་ན།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༢པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལྟར་བགྲེས་ཤག་མ་ཐོབ་བར་ཁང་དོད་
གཏན་འབེབས་བཞིན་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ་དང་།གཞིས་ཁང་ཐོབ་ཐང་དང་རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐེངས་གཅིག་རིང་གནས་རིམ་དེར་ད་ལྟའི་ལས་ཁུར་འཁྱུར་སྐབས་བགྲེས་ཕོགས་ཇི་ཐོབ་ལོ་བཅུས་བསྒྱུར་བའི་དངུལ་འབོར་བགྲེས་ཤག་དོད་དུ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་ཀྱང་མང་མཐའི་ཚད་གཞི་གོང་གསལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༢པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལས་མ་བརྒལ་བ་བྱ་དགོས།
འདི་རིགས་ལ་དེའི་རྗེས་བགྲེས་ཤག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་དང་།ཟླ་གཉིས་ནང་ཚུན་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་སྒྲིག་གཞིའི་ནང་གསལ་དྲུང་ཆེའི་ཐོབ་ཐང་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་
འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། ནང་མིའི་བགྲེས་ཕོགས།
རྐྱེན་འདས་གྱུར་པའི་བགྲེས་ཡོལ་བ་གང་ཞིག་གི་རྗེས་ཤུལ་བཟའ་ཟླ་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་རིང་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཀྱི་བརྒྱ་

ཆ་ ༢༥འབབ་དང༌།གལ་ཏེ་བསྐྱར་དུ་ཆང་ས་བརྒྱབས་པའམ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཚེ།འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པའི་ལྟོས་བཅས་ཕྲུ་གུ་རང་ལོ་༢༥མན་ཡོད་ན་དེ་ལ་མ་གཏོགས་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང༌།བཀའ་ཤག སྤྱི་འཐུས་གང་
རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

279

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད། ཉིན་རེའི་ལས་དོད།

ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད། ཉིན་རེའི་ལས་དོད། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་བོད་རྒྱལ་
ལོ་༢༡༣༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༥༠ དང་དོན་ཚན་༤༦ནང་གསེས་༢པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་

བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ཟླ་༡༠ ཚེས་༣ ཉིན་ཆོག་མཆན་སྩལ་བ་ནས་བཟུང་འགོ་འཛུགས་ཞུས།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༣༧ནང་གསལ་འདེམས་ཐོན་གྱིས་དོན་ཚན་༤༧ དགོངས་
དོན་དམ་བཅའ་ཕུལ་བའི་སྤྱི་འཐུས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགན་འཁུར།
ནད་མནར་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད།
༢ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ།
ཀ སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་ཛ་དྲག་དང༌། ཛ་དྲག་མ་ཡིན་པའི་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་ཐད་ས་གནས་
སོ་སོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ཡོད་རིགས་ཀྱི་སྨན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཁྱབ་ཡོད་ན་དང༌། དེ་མིན་འགན་

280

འཛིན་སུ་ཡིན་ནས་ནད་བབས་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཐོག་སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་མ་ཐུབ་པ་དང༌།མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང་དང༌།གཞུང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།གལ་སྲིད་ནད་བབས་འདྲ་མིན་དང༌། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།དུས་ཚོད་དང༌། ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་བཅས་བྱུང་ན་སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་ཆོགག གལ་སྲིད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང༌། ཡན་ལག་སྨན་ཁང་བཅས་མེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ན།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དང་སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་འོས་སུ་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ང གློ་ནད་ཀྱི་རིགས་དང༌།འབྲས་ནད།མཛེ་ནད།རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་
གཏུགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྨན་བཅོས་ ཐོབ་ཐང་དང༌། འགན་འཁུར།
ཀ བཞུགས་སྒར་དུ་སྨན་རྩིས་ཁང་དང༌།བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་སོ་སོ་ནས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་དང༌།འགན་འཁུར་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲིག་གསལ་ནད་བབས་གཞིར་བཟུང་ངོས་སྦྱོར་དང་
འབྲེལ་ལམ་སྟོན་དགོས་རིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་དགོས།ནད་བབས་ཆུང་ཙག་རིགས་བསྟེན་གཏུགས་སྐབས་
གོང་གསལ་སྨན་ཁང་གཉིས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་བང་རིམ་དུ་སྒུག་སྡོད་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་དུས་ཚོད་སྤྲོད་
དགོས།
ཁ ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ས་གནས་གང་རུང་དུ་ནད་མནར་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་དེར་ཡོད་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་དང༌།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་འོས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་
བྱེད་དགོས།
༤ སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་གི་རིམ་པ།
ཀ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་ཡིན་དེའི་ཉལ་ཁང་ཨང་དང་པོའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་གྱི་ཉལ་ཁང་མེད་པ་དང༌། ཡང་ན་གཤམ་འོག་ཉལ་ཁང་ནང་མཐུན་རྐྱེན་འགྲིགས་ངེས་ཡོད་ན་དེས་འཐུས་རྒྱུ།
ཁ སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་ཆེད་སྨན་ཁང་གང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ལམ་གྲོན་བཅས་ལས་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ལྟར་དང༌།ནད་གཡོག་གཅིག་གི་ལམ་གྲོན་ནད་པ་གང་ཡིན་དེ་དང་གཅིག་
གྱུར་ཡིན།ནད་པར་གོ་བབས་གཞིར་བཟུང་དང༌།ནད་གཡོག་ལ་རྒན་དྲུང་དང་འདྲ་བའི་ཟུར་ཕོགས་འཐོབ་རྒྱུ།
ག དགོས་གལ་མཆིས་རིགས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ནང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུས་སྩལ་མེད་ཚེ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་སྦྲགས་གཟུགས་བབས་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་རེ་གནང་རྒྱུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་
སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ང སྤྱི་འཐུས་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་སྐབས་ས་ཐོག་འཁོར་ལམ་མེད་པ་དང༌།ས་ལམ་བདེ་བགྲོད་

281

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད། ཉིན་རེའི་ལས་དོད། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

མེད་པ། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།ནད་བབས་དང་གང་ཅིའི་ཐད་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཁོམ་མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་རྩིས་འགྲོ་
འཕེར་ངེས་ཐོབ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་གནམ་ཐོག་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཀོད་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།གལ་སྲིད་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་མེད་ན་རྩིས་འགྲོ་གཏོང་རྒྱུ་མིན།འདི་རིགས་ལ་ཉིན་དོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཅ སོའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཚེ་སྨན་གྲོན་འཛིན་གསལ་འཐོབ་རྒྱུ།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་དགོས་མཆིས་ཚེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་ནས་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་ལོ་༣ནང་སྨན་ཡོན་འགྲོ་གྲོན་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༤༥༠༠།༠༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཆ སྨན་པའི་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་མིག་ཤེལ་དང་།གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་དང༌།བརྗེ་དགོས། ཆག་སྐྱོན་སོང་བ་བཟོ་དགོས་མཆིས་ཚེ་ལོ་༢ནང་མིག་ཤེལ་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༢༢༥༠།༠༠ དང་། ལོ་༣ནང་གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༡༠༠༠༠།༠༠འཐོབ་རྒྱུ། དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད། དེ་ཡང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ཇ གཞུང་འབྲེལ་མིན་པ་སྒེར་དོན་སླད་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བསྐྱོད་རིང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་མཆིས་ཚེ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་དོ་བདག་སོ་སོས་སྤྲོད་དགོས།ཉ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཐོབ་ཐང་བཞེས་མཁན་རྣམས་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཕྱག་འཁྱེར་རེ་
འབུལ་དགོས།
༥ སྨན་བཅོས་མཐུན་རྐྱེན།
ཀ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་བྱ་དགོས་ཚེ་ཟླ་རེར་མཚན་དོད་དང་ལས་དོད་
འབབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༢རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས།གལ་སྲིད་གོང་གསལ་སྨན་དོད་ཀྱི་ཐོབ་ཆ་བསྡུ་
འབུལ་མ་ཞུས་རིགས་ལ་ནད་མནར་བྱུང་བ་ཡིན་ན་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྨན་བཅོས་མཐུན་རྐྱེན་འགན་ལེན་བྱ་དགོས་མེད།
ཁ གོང་གསལ་བརྒྱ་ཆ་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྨན་བཅོས་དོད་ཕུལ་རིགས་ལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་སྐབས་སྒྲིག་མཐུན་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་རྒྱུ།
ག ནད་མནར་སྐབས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གྱི་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་རིགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་
བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།འོན་ཀྱང་གློ་བུར་ཛ་དྲག་གི་ནད་མནར་རིགས་ནས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ཚུན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་འཐུས།ང སྨན་བཅོས་ཇི་བྱས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་རྩིས་ཁྲ་མཐའ་དག་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་ཟླ་བ་༣ནང་ཚུན་ཁུངས་འཕེར་ཐོབ་འཛིན་དང་
བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་འབུལ་དགོས།

282

དོན་ཚན་དྲུག་པ། གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་ཐང༌།
སྤྱི་འཐུས་རྣམས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཡུལ་བཅས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་
བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པར་གནམ་གྲུ་དཀྱུས་མ་(Economy) དང༌།མེ་འཁོར་ཨང་དང་པོ།གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་གཟིམ་ཁྲི་མ་

ཐོབ་ཚེ་གྲང་གློག་ཨང་དང་པོར་བསྐྱོད་ཆོག
༢ སྤྱི་འཐུས་རྣམས་སོ་སོའི་གཏན་སྡོད་ས་གནས་ནས་ཐག་ཉེ་ཤོས་མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་དང་།གནམ་ཐང་བར་ཡར་མར་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ནས་ཕེབས་འཁོར་མཐུན་འགྱུར་གནང་ཐུབ་མིན་བྱུང་ཚེ་གླ་གཏོང་སྣུམ་འཁོར་(Taxi)འཁྲིད་འཐུས
༣ སྤྱི་འཐུས་སྐབས་རེའི་ལས་ཡུན་རིང་སོ་སོའི་འདེམས་ཁོངས་ནང་སྡོད་གནས་ཐེངས་གཅིག་བརྗེ་བསྒྱུར་ཆོག་རྒྱུར་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།

དོན་ཚན་བདུན་པ། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད་དང༌། ལ ས་དོད། ཉིན་དོད། དེ་བཞིན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལས་དོད་དང་ཉིན་དོད་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་མཚན་མཐོང་དོད་དང༌། ལས་དོད། ཉིན་དོད་བཅས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་དང༌། ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དང༌། གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་
བཅར། ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་ཁག་ལ་ལས་བཅར་སྐབས་ཡར་མར་ལམ་བར་ཉིན་གྲངས་ཇི་འགོར་དང་ལས་ཡུན་ཉིན་
གྲངས་ཇི་འགོར་ལ་རེས་གཟའ་སྤེན་པ་དང་པོ་ཕུད་དེ་མིན་རེས་གཟའ་སྤེན་ཉི་རྣམས་དང་།གཞུང་འབྲེལ་གུང་གསེང་ཁག་བཅས་ཚུད་པའི་ལས་དོད་ཐོག་ཉིན་རེའི་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཉིན་དོད་འཐོབ་རྒྱུ།
༢ ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཉིན་རེའི་ཉིན་དོད་ཀྱི་དུས་ཡུན་དང་ས་ཐག་བརྩི་སྟངས་ནི།
ཀ ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༢བརྒལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་༦ ཡན་གྱི་དུས་ཡུན་ཇི་སོང་ལ་ཉིན་རེའི་ཉིན་དོད་ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌།དུས་ཡུན་ཚོུད་༦མན་དང་ཆུ་ཚོད་༣ ཡན་ལ་ཉིན་རེའི་ཉིན་དོད་ཕྱེད་འཐོབ་རྒྱུ།
ཁ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོར་ཡུན་ཉིན་གྲངས་༡༥བར་ཉིན་རེའི་ཉིན་དོད་ཆ་ཚང་དང༌། དེ་རྗེས་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོར་ཡུན་ཉིན་གྲངས་༢༥བར་ཉིན་དོད་ཕྱེད་འཐོབ་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྒལ་བར་ཉིན་དོད་ཐོབ་ཐང་མེད།གསོལ་ཚིགས་ནར་གཏོང་ཡོད་ན་ཉིན་རེའི་ཉིན་དོད་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ག གོང་གསལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༠འགྱངས་ཁད་ལས་མེད་རིགས་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཇི་ཡོད་ལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་ས་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་གཞི་མེད་པར་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ།

283

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་དོད། ཉིན་རེའི་ལས་དོད། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ང ཕྱོགས་བསྐྱོད་ལས་རྒྱུན་ཉིན་གྲངས་ཐོག་མར་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལས་ས་གནས་སུ་ཉིན་གྲངས་གསུམ་ཡན་
འགོར་རིགས་རྒྱུ་མཚན་དང་སྦྲགས་ཆོག་མཆན་མ་ཞུས་པར་རང་འཚམས་འགོར་སྡོད་མི་ཆོགདོན་ཚན་བརྒྱད་པ། ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པར་བཞུགས་ཤག་ཐོབ་ཐང༌།
སྤྱི་འཐུས་རྣམས་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་བཅར་དང་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཆུང་སོགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་ལས་བཅར་སྐབས་
མགྲོན་ཁང་ཚད་ལྡན་གླ་མེད་གོ་སྒྲིག་གནང་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག
༡ སྤྱི་འཐུས་སུ་འདེམས་ཐོན་གྱིས་དམ་འབུལ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་ལས་བྱེད་པའི་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་དང་སྤྱི་
མཚུངས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང༌།བོད་ཁྱིམ་བཅས་སུ་སྐབས་སོ་སོར་སྒྲིག་མཐུན་རྒྱན་རྒྱག་གིས་སློབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ ལས་འཁུར་འཁྱུར་མཚམས་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་མུ་མཐུད་བཞག་ཚེ་ལས་ཡུན་ལོ་ལྔའམ་སྐབས་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོན་པའི་རིགས་ནས་སློབ་ཡོན་ཆ་ཚང་ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས་པ་དང༌། ལས་ཡུན་སྐབས་གཅིག་ཧྲིལ་པོའམ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས་བརྒྱ་
ཆ་ ༥༠ དང༌། ལས་ཡུན་སྐབས་གཉིས་ཧྲིལ་པོའམ་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ནས་འབུལ་མི་དགོས།
༣ སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་སྐབས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་
དང་ད་ལྟའི་སྤྱི་འཐུས་ལས་ཐོག་དང་ལས་འཁྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཉིས་ནས་གདམ་ཀ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཁ་པར་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན།
རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་སྤྱི་འཐུས་རེ་ལ་རྩིས་ལོ་གཅིག་ནང་མཚན་གནས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་ཞུ་ཆེད་ཁ་
པར་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་རིན་འབབ་དོད་ཧིན་སྒོར་༣༠༠༠།༠༠ རེ་དང་།ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་གི་སྤྱི་འཐུས་རེ་ལ་ཧིན་སྒོར་༡༢༠༠༠།༠༠ རེ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། སྤྱི་འཐུས་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཟུར་པའི་བཞུགས་གྲལ།
༡ སྤྱི་འཐུས་ཟུར་པ་རྣམས་ལ་མཚན་མཐོང་མཚོན་ཆེད་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གསུང་ཆོས་དང་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་རྣམས་སུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཟུར་པ་རྣམས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཟུར་པའི་མཚམས་དང༌།
ཚོགས་གཞོན་ཟུར་པ་རྣམས་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་ཟུར་པའམ།སྲིད་སྐྱོང་ཟུར་པའི་མཚམས། སྤྱི་འཐུས་ཟུར་པ་རྣམས་སྤྱི་
འཐུས་རྣམ་པའི་མཚམས་སུ་གོ་སྒྲིག་ཞུ་དགོས།
༢ ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལྷན་དུ་དང༌།ས་གནས་སུ་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་
པའི་གོང་དུ་གོ་སྒྲིག་ཞུ་དགོས།

284

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཆོག་མཆན་དང༌། རྩིས་ཁྲ།
སྤྱི་འཐུས་རྣམས་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་བཅར་དང༌།གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད།གཞན་ཡང་ཚོགས་ཆུང་ཁག་ལ་ལས་བཅར་
བཅས་ཀྱི་ལམ་གྲོན།བདལ་གླ་བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཤོག་ལ་ཚོགས་གཙོའམ་ཚོགས་གཞོན་ནས་དག་མཆན་འཁོད་དགོས་པ་ལས་རང་ཉིད་ནས་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་མི་ཆོགའགྲོ་གྲོན་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་ཟླ་བ་༢ནང་ཚུན་ངེས་པར་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་དང་སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་
འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

285

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌། ཟུར་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་བོདོ་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཞེས་འབོདོ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་༤པའི་དོན་ཚན་༢༦པའི་འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། འགོ་འཛུགས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་༨ ཉིན་ཆོག་མཆན་སྩལ་བ་ནས་བཟུང་འགོ་འཛུགས་ཞུས།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༠ དང་༢༡ ཀ་པའི་ནང་གསེས་༡ དང་༢ དོན་ཚན་༢༢
བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འདེམས་ཐོན་དམ་འབུལ་ཞུས་པའི་སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕོགས་ཐོབ།
༡ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༦ དགོངས་དོན་སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
༢ སྲིད་སྐྱོང་ངམ་བཀའ་བློན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་སྐབས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས་པ་
ཡིན།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། གུང་གསེང་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམ་པར་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལོ་རེར་ཉིན་གྲངས་༣༠ ཡོད། དེ་

286

དག་གུང་གསེང་དུ་མ་བླངས་པར་ལས་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་ཟླ་གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་བཞིན་ལོ་གཅིག་ནང་ངེས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༩ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ། འོན་ཀྱང་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཉིན་གྲངས་༥ལྷག་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག
༢ ཐོབ་གསེང་ཟླ་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོངས་པར་ཉིན་གྲངས་དེ་ལས་ཉུང་བ་དང༌། ཉིན་གྲངས་ཆ་ཤས་རིམ་བསགས་ཀྱིས་ཟླ་

གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་འཁུར་ཞུ་རྒྱུན་རིང་གུང་གསེང་རིམ་བསགས་ཀྱིས་མཐོ་

ཚད་ཉིན་གྲངས་༦༠གུང་གསེང་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ཡུན་ལེན་ཆོག་པ་དང༌། དེ་ལས་བརྒལ་ན་རྩིས་མེད་ཡིན།དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་དགོངས་ཞུ་ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་དགོས་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས།བཀའ་ཤག་ཏུ་གོ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག
༣ ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་རིགས་ལ་ཛ་དྲག་གི་གུང་གསེང་དགོས་གལ་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་བཀའ་ཤག་ཏུ་བཀའ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་མང་མཐའ་ཉིན་གྲངས་༣༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་གནང་ཆོག ལས་རྒྱུན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དེ་ལྟའི་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༦༠ལྷག་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག༤ ཀ སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་ཀྱང༌།ནད་མནར་གྱིས་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་མང་མཐའ་ཟླ་བ་༣ལས་མ་བརྒལ་བ་ཕོགས་ཡོད་གུང་གསེང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་ཀྱང༌། ཉིན་གྲངས་༩༠ནང་ཚུན་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ན་རང་
གི་ལས་གནས་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས།བཀའ་བློན་རྣམས་ལ་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་ཀྱང༌།ནད་མནར་
གྱིས་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་མང་མཐའ་ཟླ་བ་༣ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཕོགས་ཡོད་གུང་གསེང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག ད་དུང་དྲག་
སྐྱེད་མེད་པར་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་ཟླ་བ་༣ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེའི་རྗེས་
སུའང་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་རང་གི་ལས་གནས་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས།
ཁ བཀའ་བློན་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཕྲུ་གུ་བཙས་དུས་དང༌།ཤོར་བ།མངལ་རླུགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཟླ་གཉིས་ཕོགས་
ཡོད་དང༌།ཟླ་གཅིག་ཕྱེད་ཕོགས་བཅས་ཁྱོན་ཉིན་གྲངས་༩༠ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག ནད་མནར་གྱིས་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་པར་ཚད་ལྡན་སྨན་པའི་ངོ་སྤྲོད་ཡི་གེ་ཡོད་ཚེ་ལོ་རེར་ཉིན་གྲངས་༣༠ ལས་མ་
བརྒལ་བ་ཕྱེད་ཕོགས་དང༌། དེ་དག་ཉིན་གྲངས་༡༥ སྒང་ཕོགས་ཐོག་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱིས་ནད་དགོངས་ཞུ་ཆོག ཉིན་
གྲངས་༣༠ ལས་བརྒལ་བའི་ནད་དགོངས་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་དང༌།གུང་གསེང་སྡེབ་
གསོག་ཇི་ཡོད་ནས་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བདུན་པ། སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགན་འཁུར།
ནད་མནར་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད།

287

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༢ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ།
ཀ སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་གང་ཞིག་ཛ་དྲག་དང༌། ཛ་དྲག་མ་ཡིན་པའི་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་ཐད་ས་གནས་སོ་སོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ཡོད་རིགས་ཀྱི་སྨན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཁྱབ་ཡོད་ན་དང༌།
དེ་མིན་འགན་འཛིན་སུ་ཡིན་ནས་ནད་བབས་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཐོག་སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་མ་ཐུབ་པ་དང།མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང་དང༌།གཞུང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།གལ་སྲིད་ནད་བབས་འདྲ་མིན་དང༌། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།དུས་ཚོད་དང༌། ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་བཅས་བྱུང་ན་སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་ཆོགག གལ་སྲིད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང༌། ཡན་ལག་སྨན་ཁང་བཅས་མེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ན།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དང་སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་འོས་སུ་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ང གློ་ནད་ཀྱི་རིགས་དང༌།འབྲས་ནད།མཛེ་ནད།རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་
གཏུགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྨན་བཅོས་ ཐོབ་ཐང་དང༌། འགན་འཁུར།
ཀ བཞུགས་སྒར་དུ་སྨན་རྩིས་ཁང་དང༌།བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་སོ་སོ་ནས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་དང༌།འགན་འཁུར་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲིག་གསལ་ནད་བབས་གཞིར་བཟུང་ངོས་སྦྱོར་དང་
འབྲེལ་ལམ་སྟོན་དགོས་རིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་དགོས།ནད་བབས་ཆུང་ཙག་རིགས་བསྟེན་གཏུགས་སྐབས་
གོང་གསལ་སྨན་ཁང་གཉིས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་བང་རིམ་དུ་སྒུག་སྡོད་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་དུས་ཚོད་སྤྲོད་
དགོས།
ཁ ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ས་གནས་གང་རུང་དུ་ནད་མནར་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་དེར་ཡོད་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་དང༌།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་འོས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་
བྱེད་དགོས།
༤ སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་གི་རིམ་པ།
ཀ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་ཡིན་དེའི་ཉལ་ཁང་ཨང་དང་པོའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་གྱི་ཉལ་ཁང་མེད་པ་དང༌། ཡང་ན་གཤམ་འོག་ཉལ་ཁང་ནང་མཐུན་རྐྱེན་འགྲིགས་ངེས་ཡོད་ན་དེས་འཐུས་རྒྱུ།
ཁ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་ཆེད་སྨན་ཁང་གང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ལམ་གྲོན་ལས་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ལྟར་དང༌།ནད་གཡོག་གཅིག་གི་ལམ་གྲོན་ནད་པ་གང་ཡིན་དེ་
དང་གཅིག་གྱུར་ཡིན། ནད་པར་གོ་བབས་གཞིར་བཟུང་དང༌།ནད་གཡོག་ལ་རྒན་དྲུང་དང་འདྲ་བའི་ཟུར་ཕོགས་འཐོབ་རྒྱུ།

288

ག དགོས་གལ་མཆིས་རིགས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ནང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུས་སྩལ་མེད་ཚེ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་སྦྲགས་གཟུགས་བབས་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་རེ་གནང་རྒྱུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་
སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ང སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་སྐབས་ས་ཐོག་འཁོར་ལམ་མེད་པ་དང༌།ས་ལམ་བདེ་བགྲོད་མེད་པ། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།ནད་བབས་དང་གང་ཅིའི་ཐད་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཁོམ་མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཐོབ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་གནམ་ཐོག་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཀོད་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།གལ་སྲིད་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་མེད་ན་རྩིས་འགྲོ་གཏོང་རྒྱུ་མིན།འདི་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཅ སོའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཚེ་སྨན་གྲོན་འཛིན་གསལ་འཐོབ་རྒྱུ།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་དགོས་མཆིས་ཚེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་ནས་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་ལོ་༣ནང་སྨན་ཡོན་འགྲོ་གྲོན་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༤༥༠༠།༠༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཆ སྨན་པའི་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་མིག་ཤེལ་དང་།གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་དང༌།བརྗེ་དགོས། ཆག་སྐྱོན་སོང་བ་བཟོ་དགོས་མཆིས་ཚེ་ལོ་༢ནང་མིག་ཤེལ་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༢༢༥༠།༠༠ དང་། ལོ་༣ནང་གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༡༠༠༠༠།༠༠འཐོབ་རྒྱུ། དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད། དེ་ཡང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ཇ གཞུང་འབྲེལ་མིན་པ་སྒེར་དོན་སླད་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བསྐྱོད་རིང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་མཆིས་ཚེ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་དོ་བདག་སོ་སོས་སྤྲོད་དགོས།ཉ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཐོབ་ཐང་བཞེས་མཁན་རྣམས་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཕྱག་འཁྱེར་རེ་
འབུལ་དགོས།
༥ སྨན་བཅོས་མཐུན་རྐྱེན།
ཀ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་
དགོས།
ཁ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ལེན་མི་དགོས་པར་དོ་བདག་སོ་སོས་བྱེད་ནའང་
འདོད་མོས་ཡིན་ཅིང༌། དེ་རིགས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་བསྡུ་
འབུལ་མི་དགོས།
ག གོང་གསལ་བརྒྱ་ཆ་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྨན་བཅོས་དོད་ཕུལ་རིགས་ལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་སྐབས་སྒྲིག་མཐུན་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་རྒྱུ།

289

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ང ནད་མནར་སྐབས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གྱི་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་རིགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་
བཀའ་འཁྲོལོ་ཞུ་དགོས། འོན་ཀྱང་གློ་བུར་ཛ་དྲག་གི་ནད་མནར་རིགས་ནས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ཚུན་བཀའ་འཁྲོལོ་ཞུ་འཐུས།
ཅ སྨན་བཅོས་ཇི་བྱས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་རྩིས་ཁྲ་མཐའ་དག་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་ཟླ་བ་༣ནང་ཚུན་ཁུངས་འཕེར་ཐོབ་འཛིན་དང་
བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན་དང་ཟུར་ཕོགས།
སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམ་པ་རྒྱ་གར་དང༌།བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཡུལ་བཅས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་
གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམ་པ་ལ་གནམ་གྲུ་དཀྱུས་མ་(Economy) དང༌།མེ་འཁོར་ཨང་དང་པོ།གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་གཟིམ་ཁྲི་མ་ཐོབ་ཚེ་གྲང་གློག་ཨང་དང་པོར་
བསྐྱོད་ཆོག
༢ ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དང༌། ས་ཐག་བརྩི་སྟངས།
ཀ ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༢བརྒལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་༦ ཡན་གྱི་དུས་ཡུན་ཇི་སོང་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌།དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༦མན་དང་ཚོུད་༣ ཡན་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ཁ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོར་ཡུན་ཉིན་གྲངས་༡༥བར་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་དང༌། དེའི་རྗེས་ཉིན་གྲངས་༢༥བར་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྒལ་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།གསོལ་ཚིགས་ནར་
གཏོང་ཡོད་ན་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ག གོང་གསལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༠རྒྱང་ཁད་ལས་མེད་རིགས་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཇི་ཡོད་ལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་ས་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་གཞི་མེད་པར་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ།
༣ གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ལས་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆེད་དགོས་གལ་བྱུང་ན་ལས་རོགས་ཤིག་མཉམ་འཁྲིད་ཆོག་ཅིང༌།ལས་རོགས་ལས་བྱེད་མིན་ནའང་ཆོག ལས་རོགས་ལས་བྱེད་མིན་པ་འཁྲིད་དགོས་བྱུང་ཚེ་ལམ་གྲོན་དང་ཉིན་དོད་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན་གྱི་ཚད་གཞི་ལྟར་སྤྲོད་ཆོག
༤ སྒེར་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་དགོས་གལ་བྱུང་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༣༠༠ ཚད་གཞིའི་ནང་སྣུམ་རིན་དང༌།ཁ་ལོ་པའི་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་སྒེར་སྤྲོད་ཀྱིས་འཁྲིད་ཆོག
༥ གཏན་འཇགས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན།
ཀ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌།ཁྲིམས་མཐུན་ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་སོ་སོའི་ཕ་མ་དང༌།བཟའ་ཟླ་གང་རུང་གི་
ཕ་མ། དེ་བཞིན་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་ཇི་ཡོད། ཡང་ན་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་མེད་རུང་བུ་ཚབ་བམ་གསོས་ཕྲུག་ཉར་བ། དེ་བཞིན་
འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ།ཤག་ཚང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དཔང་འཕེར་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་ཚེ་བཀའ་བློན་གང་དེའི་ཐོབ་ཐང་

290

གཞིར་བཟུང་ནང་མིར་ལམ་གྲོན་ཆ་ཚང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རུང༌།ནང་མི་མཉམ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པས་སྔ་རྗེས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་བཀའ་ཤག་ལ་རྗེས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།
ཁ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ཅ་དངོས་ལྗིད་ཚད་ཀི་ལོ་༡༢༠༠བདལ་གླའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་ཅ་དངོས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་འདེགས་འགྱོགས་བྱས་པའི་གླ་འབབ་སྤྲད་འཛིན་ཁུངས་འཕེར་དགོས་པ་དང༌།རྒྱུན་ལྡན་དགོས་མཁོ་མ་ཡིན་པའི་ཚོང་ཟོག་དང༌།གཞན་གྱི་ཅ་དངོས་རིགས་འཁྱེར་མི་ཆོགརང་གི་ཅ་དངོས་རྣམས་མཉམ་འཁྱེར་བྱ་རྒྱུ་ལས་སྔ་རྗེས་རིམ་འཛར་དུ་འཁྱེར་ན་གོང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་རུང༌།མཉམ་འཁྱེར་མི་ཐུབ་པའི་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་དང༌།རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་དཔང་འཕེར་ཡིག་ཆ་ཞུས་ཏེ་རྗེས་སུ་འོར་འདྲེན་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤག་ནས་ཆོག་མཆན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས། ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་གནམ་བསྐྱོད་རིགས་ལ་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage)གནམ་སྒྲིག་ལྟར་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཐོགགནམ་ཐོག་(Cargo)བརྒྱུད་ཀི་ལོ་༧༥ ལས་མང་བ་འཁྱེར་མི་ཆོག ཡང་རྒྱུན་ལྡན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage)ལྗིད་ཚད་གནམ་གྲུ་སོ་སོའི་ཚད་གཞི་ལྟར་མཉམ་འཁྱེར་ཆོག གཞུང་འབྲེལ་ཅ་དངོས་དེབ་རིགས་སོགས་མཉམ་འཁྱེར་དགོས་རིགས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་རིན་འབབ་ཇི་བྱེད་ཀྱང་ཐོབ་འཛིན་ལྟར་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག དོས་རྒྱག་དང་ཅ་དངོས་འོར་འདྲེན། ལས་མིའི་ལས་གླ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྤོམ་ཚོད་སྒོར་༥༠༠རེ་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌། ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༦༠༠ནང་ཚུན་འགྲུལ་བཞུད་སྣུམ་འཁོར་རམ་དོས་སྐྱེལ་འཁོར་གླའི་གླ་འབབ་ཞུ་ཆོགང བདལ་གླ་སྤོམ་དངུལ་ཞུས་ན།རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་གཟིགས་ཚེ་མང་མཐའ་སྒོར་༢༠༠༠བཀའ་འཁྲོལ་
གནང་ཆོགདོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ།
ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཤག་བགོ་
འགྲེམས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག
༡ སྲིད་སྐྱོང་དང༌། བཀའ་བློན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་ལས་བྱེད་པའི་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་དང་སྤྱི་
མཚུངས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང༌།བོད་ཁྱིམ་བཅས་སུ་སྐབས་སོ་སོར་སྒྲིག་མཐུན་རྒྱན་རྒྱག་གིས་སློབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ ལས་འཁུར་འཁྱུར་མཚམས་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་མུ་མཐུད་བཞག་ཚེ་ཞབས་ལོ་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོན་པའི་རིགས་ནས་སློབ་ཡོན་ཆ་ཚང་ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས་པ་དང༌། དེ་མིན་སློབ་ཡོན་འབུལ་ཕྱོགས་རེའུ་མིག་གཤམ་གསལ།

291

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཞབས་ལོ་ལོན་པ། སློབ་ཡོན་བརྒྱ་ཆ།
༢ ༣༠
༣ ༢༠
༤ ༡༠

༥ འབུལ་མི་དགོས།
༣ འོན་ཀྱང་སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་སྐབས་ཕྲུ་གུ་སློབ་
འཇུག་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་དང་ད་ལྟའི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་ལས་ཐོག་ནས་ལས་འཁྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཉིས་
ནས་གདམ་ཀ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ཆོག་མཆན་དང༌། རྩིས་ཁྲ།
སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དང༌།གསར་འདེམས་ལས་བཅར། ལས་འཁྱུར་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ལམ་
གྲོན།བདལ་གླ་བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཤོག་ལ་བཀའ་བློན་ལས་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་དག་མཆན་འཁོད་དགོས་པ་ལས་
རང་ཉིད་ནས་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་མི་ཆོག་པ་དང༌།འགྲོ་གྲོན་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་ཟླ་བ་༢ནང་ཚུན་ངེས་པར་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། བགྲེས་ཕོགས།
ལས་བྱེད་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་སྲིད་སྐྱོང་དང༌། བཀའ་བློན་གང་ཡང་རུང་བར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་
ན་ལས་རྒྱུན་རིང་བགྲེས་ཕོགས་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག འོན་ཀྱང་སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་གྱི་ལས་གནས་ནས་འཁྱུར་མཚམས་དེ་སྔའི་བགྲེས་ཕོགས་མུ་མཐུད་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགདོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། གཟིགས་གསོལ།
སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བཀའ་བློན་རྣམས་ལས་གནས་སུ་འདེམས་ཐོན་དམ་འབུལ་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ལོ་ཧྲིལ་པོ་ཇི་སོང་ལ་
མཛད་འགན་འཁྱུར་ཁའི་ཟླ་རེའི་ཕོགས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་འབབ་གཟིགས་གསོལ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་བཀའ་ཤག་དང་སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་
འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

293

༄༅། །དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་དང༌། ཟུར་ཕོགས།

ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་མིང་ལ་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་
ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་༨ དོན་ཚན་༩༨ནང་གསེས་༡འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞི་འགོ་འཛུགས།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་༨ ཉིན་ཆོག་མཆན་སྩལ་བ་ནས་བཟུང་འགོ་འཛུགས་ཞུས།
༢ སྒྲིག་གཞི་འདི་གཏན་འབེབས་མ་བྱས་པའི་སྔོན་གྱི་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཡོལ་དུ་སོང་ཟིན་པ་རྣམས་ལའང་ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ་སྤྱི་མཚུངས་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་༨ དོན་ཚན་༩༧ནང་གསེས་༡ འོག་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་པ་དེར་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕོགས་ཐོབ།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
༢ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་སྐབས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས།

294

དོན་ཚན་དྲུག་པ། གུང་གསེང་ཐོབ་ཐང༌།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ལ་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༣༠ཡོད། དེ་དག་གུང་གསེང་དུ་མ་བླངས་པར་ལས་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་ཟླ་གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགདེ་བཞིན་ལོ་གཅིག་ནང་ངེས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༩ཞུ་སྤྲོད་ཆོགའོན་ཀྱང་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཉིན་གྲངས་༥ལྷག་
ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག
༢ ཐོབ་གསེང་ཟླ་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོངས་པར་ཉིན་གྲངས་དེ་ལས་ཉུང་བ་དང༌། ཉིན་གྲངས་ཆ་ཤས་རིམ་བསགས་ཀྱིས་ཟླ་

གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་འཁུར་ཞུ་རྒྱུན་རིང་གུང་གསེང་རིམ་བསགས་ཀྱིས་མཐོ་

ཚད་ཉིན་གྲངས་༦༠གུང་གསེང་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ཡུན་ལེན་ཆོག་པ་དང༌། དེ་ལས་བརྒལ་ཚེ་རྩིས་མེད་ཡིན། དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་དགོངས་ཞུ་ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་དགོས་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག ༣ ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་རིགས་ལ་ཛ་དྲག་གུང་གསེང་དགོས་གལ་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག
༤ ཀ ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་ཀྱང༌། ཛ་དྲག་ནད་མནར་གྱིས་སྨན་ཁང་དུ་ཉལ་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དང༌། ནད་བབས་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་ཉལ་བྱས་ཕན་མེད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ནང་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་དགོས་དངོས་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་དངོས་ཡོད་རྒྱུ་མཚན་དང་བསྟུན་ཏེ་ཕོགས་
ཡོད་ཟླ་བ་དྲུག་དང༌། ད་དུང་དྲག་སྐྱེད་མེད་པར་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་
སྤྲོད་ཆོག དེའི་རྗེས་སུའང་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་དོ་བདག་ལས་གནས་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས།
ཁ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་བུད་མེད་ཡིན་ན།ཕྲུ་གུ་བཙས་དུས་དང༌།ཤོར་བ།མངལ་རླུགས་
པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཟླ་གཉིས་ཕོགས་ཡོད་དང༌།ཟླ་གཅིག་ཕྱེད་ཕོགས་བཅས་ཁྱོན་ཉིན་གྲངས་༩༠ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག ནད་མནར་གྱིས་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་པར་ཚད་ལྡན་སྨན་པའི་ངོ་སྤྲོད་ཡི་གེ་ཡོད་ཚེ་ལོ་རེར་ཉིན་གྲངས་༣༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཕྱེད་ཕོགས་དང༌། དེ་དག་ཉིན་གྲངས་༡༥ སྒང་ཕོགས་ཐོག་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱིས་ནད་དགོངས་ཞུ་ཆོག ཉིན་
གྲངས་༣༠ ལས་བརྒལ་བའི་ནད་དགོངས་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་དང༌།གུང་གསེང་སྡེབ་
གསོག་ཇི་ཡོད་ནས་ཞུ་དགོས།
༥ ལས་འཁུར་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ཡུན་ཉུང་མཐར་ཟླ་གཅིག་སོང་རྗེས་རྐྱེན་འདས་གྱུར་པ་ཡིན་ན། དེའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་

༢༥ ཐོབ་འབབ་རྗེས་ཤུལ་ནང་མི་འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མང་མཐའ་ཟླ་གྲངས་༡༢རིང་འཐོབ་རྒྱུ།
༦ གུང་གསེང་ལྷག་མ་བརྩི་ཕྱོགས།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༩༧པའི་ནང་གསེས་༡ནང་གསལ་བཞིན་རང་ཉིད་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་

295

དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

འཛིན་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུས་པ་ནས་བཟུང་ལས་རྒྱུན་རིང་གི་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་རྣམས་བརྩི་དགོས་པ་ལས་རང་ཉིད་དེ་སྔོན་སྡེ་ཚན་
གཞན་གང་རུང་དུ་ལས་ཞབས་ཞུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་རྣམས་བརྩི་འཁུར་མི་ཆོགདོན་ཚན་བདུན་པ། སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགན་འཁུར།
ནད་མནར་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད།
༢ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ།
ཀ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གང་ཞིག་ཛ་དྲག་དང༌། ཛ་དྲག་མ་ཡིན་པའི་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་
བསྟེན་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་ཐད།ས་གནས་སོ་སོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ཡོད་རིགས་ཀྱི་སྨན་པའི་འཛིན་
སྐྱོང་སྤྱི་ཁྱབ་ཡོད་ན་དང༌། དེ་མིན་འགན་འཛིན་སུ་ཡིན་ནས་ནད་བབས་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཐོག་སྨན་ཁང་དེ་ནས་
སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་མ་ཐུབ་པ་དང།མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང་དང༌།གཞུང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།གལ་སྲིད་ནད་བབས་འདྲ་མིན་དང༌། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།དུས་ཚོད་དང༌། ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་བཅས་བྱུང་ན་སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་ཆོགག གལ་སྲིད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང༌། ཡན་ལག་སྨན་ཁང་བཅས་མེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ན།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དང་སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་འོས་སུ་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ང གློ་ནད་ཀྱི་རིགས་དང༌།འབྲས་ནད།མཛེ་ནད།རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་
གཏུགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྨན་བཅོས་ ཐོབ་ཐང་དང༌། འགན་འཁུར།
ཀ བཞུགས་སྒར་དུ་སྨན་རྩིས་ཁང་དང༌།བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་སོ་སོ་ནས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་དང༌།འགན་འཁུར་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲིག་གསལ་ནད་བབས་གཞིར་བཟུང་ངོས་སྦྱོར་དང་
འབྲེལ་ལམ་སྟོན་དགོས་རིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་དགོས།ནད་བབས་ཆུང་ཙག་རིགས་བསྟེན་གཏུགས་སྐབས་གོང་
གསལ་སྨན་ཁང་གཉིས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་བང་རིམ་དུ་སྒུག་སྡོད་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་དུས་ཚོད་སྤྲོད་དགོས།
ཁ ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ས་གནས་གང་རུང་དུ་ནད་མནར་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་དེར་ཡོད་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་དང༌།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་འོས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་
བྱེད་དགོས།
༤ སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་གི་རིམ་པ།
ཀ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་ཡིན་དེའི་ཉལ་ཁང་ཨང་དང་པོའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་གྱི་

296

ཉལ་ཁང་མེད་པ་དང༌། ཡང་ན་གཤམ་འོག་ཉལ་ཁང་ནང་མཐུན་རྐྱེན་འགྲིགས་ངེས་ཡོད་ན་དེས་འཐུས་རྒྱུ།
ཁ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་ཆེད་སྨན་ཁང་གང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ལམ་གྲོན་ལས་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ལྟར་དང༌།ནད་གཡོག་གཅིག་གི་ལམ་གྲོན་
ནད་པ་གང་ཡིན་དེ་དང་གཅིག་གྱུར་ཡིན།ནད་པར་གོ་བབས་གཞིར་བཟུང་དང༌།ནད་གཡོག་ལ་རྒན་དྲུང་དང་འདྲ་བའི་ཟུར་ཕོགས་འཐོབ་རྒྱུ།
ག དགོས་གལ་མཆིས་རིགས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ནང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུས་སྩལ་མེད་ཚེ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་སྦྲགས་གཟུགས་བབས་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་རེ་གནང་རྒྱུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་
སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ང དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་སྐབས་ས་ཐོག་འཁོར་ལམ་མེད་པ་དང༌།ས་ལམ་བདེ་བགྲོད་མེད་པ། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།ནད་བབས་དང་གང་ཅིའི་ཐད་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཁོམ་མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཐོབ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་གནམ་ཐོག་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཀོད་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།གལ་སྲིད་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་མེད་ན་རྩིས་འགྲོ་གཏོང་རྒྱུ་མིན། འདི་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཅ སོའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཚེ་སྨན་གྲོན་འཛིན་གསལ་འཐོབ་རྒྱུ།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་དགོས་མཆིས་ཚེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་ནས་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་ལོ་༣ནང་སྨན་ཡོན་འགྲོ་གྲོན་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༤༥༠༠།༠༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཆ སྨན་པའི་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་མིག་ཤེལ་དང་།གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་དང༌།བརྗེ་དགོས། ཆག་སྐྱོན་སོང་བ་བཟོ་དགོས་མཆིས་ཚེ་ལོ་༢ནང་མིག་ཤེལ་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༢༢༥༠།༠༠ དང་། ལོ་༣ནང་གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༡༠༠༠༠།༠༠འཐོབ་རྒྱུ། དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད། དེ་ཡང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ཇ གཞུང་འབྲེལ་མིན་པ་སྒེར་དོན་སླད་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བསྐྱོད་རིང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་མཆིས་ཚེ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་དོ་བདག་སོ་སོས་སྤྲོད་དགོས།
ཉ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཐོབ་ཐང་བཞེས་མཁན་རྣམས་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཕྱག་འཁྱེར་རེ་
འབུལ་དགོས།
༥ སྨན་བཅོས་མཐུན་རྐྱེན།
ཀ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས།

297

དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཁ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ལེན་མི་དགོས་པར་དོ་བདག་སོ་སོས་བྱེད་ནའང་
འདོད་མོས་ཡིན་ཅིང༌། དེ་རིགས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༢རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་བསྡུ་འབུལ་
མི་དགོས།
ག གོང་གསལ་བརྒྱ་ཆ་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྨན་བཅོས་དོད་ཕུལ་རིགས་ལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་སྐབས་སྒྲིག་མཐུན་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་རྒྱུ།
ང ནད་མནར་སྐབས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གྱི་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་རིགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་
བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།འོན་ཀྱང་གློ་བུར་ཛ་དྲག་ནད་མནར་རིགས་ནས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ཚུན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་འཐུས།
ཅ སྨན་བཅོས་ཇི་བྱས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་རྩིས་ཁྲ་མཐའ་དག་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་ཟླ་བ་༣ནང་ཚུན་ཁུངས་འཕེར་ཐོབ་འཛིན་དང་
བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན་དང༌། ཟུར་ཕོགས་ཐོབ་ཐང༌།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་རྒྱ་གར་དང༌།བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཡུལ་བཅས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་ཐང༌།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ལ་གནམ་གྲུ་དཀྱུས་མ་(Economy) དང༌།མེ་འཁོར་ཨང་དང་པོ།གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་གཟིམ་ཁྲི་མ་ཐོབ་ཚེ་གྲང་གློག་ཨང་
དང་པོར་བསྐྱོད་ཆོག
༢ ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དང༌། ས་ཐག་བརྩི་སྟངས།
ཀ ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༢བརྒལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་༦ ཡན་གྱི་དུས་ཡུན་ཇི་སོང་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ།དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༦མན་དང་ཆུ་ཚོད་༣ ཡན་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ཁ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོར་ཡུན་ཉིན་གྲངས་༡༥བར་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་དང༌། དེའི་རྗེས་ཉིན་གྲངས་༢༥བར་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྒལ་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།གསོལ་ཚིགས་ནར་
གཏོང་ཡོད་ན་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ག གོང་གསལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༠རྒྱང་ཁད་ལས་མེད་རིགས་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཇི་ཡོད་ལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་ས་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་གཞི་མེད་པར་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ།
༣ གཏན་འཇགས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན།
ཀ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌།བགྲེས་ཡོལ།ཁྲིམས་མཐུན་ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་སོ་སོའི་ཕ་མ་དང༌།བཟའ་
ཟླ་གང་རུང་གི་ཕ་མ། དེ་བཞིན་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་ཇི་ཡོད། ཡང་ན་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་མེད་རུང་བུ་ཚབ་བམ་གསོས་ཕྲུག་
ཉར་བ། དེ་བཞིན་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ།ཤག་ཚང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དཔང་འཕེར་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་ཚེ་འོས་བསྡུའི་

298

སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གང་དེའི་ཐོབ་ཐང་གཞིར་བཟུང་ནང་མིར་ལམ་གྲོན་ཆ་ཚང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རུང༌།ནང་མི་མཉམ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པས་སྔ་རྗེས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་རྗེས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཆོག་པ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།
ཁ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ཅ་དངོས་ལྗིད་ཚད་ཀི་ལོ་༡༢༠༠བདལ་གླའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་ཅ་དངོས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་འདེགས་འགྱོགས་བྱས་པའི་གླ་འབབ་སྤྲད་འཛིན་ཁུངས་འཕེར་དགོས་པ་དང༌།རྒྱུན་ལྡན་དགོས་མཁོ་མ་ཡིན་པའི་ཚོང་ཟོག་དང༌།གཞན་གྱི་ཅ་དངོས་རིགས་འཁྱེར་མི་ཆོགརང་གི་ཅ་དངོས་རྣམས་མཉམ་འཁྱེར་བྱ་རྒྱུ་ལས་སྔ་རྗེས་རིམ་འཛར་དུ་འཁྱེར་ན་གོང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་རུང༌།མཉམ་འཁྱེར་མི་ཐུབ་པའི་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་དང༌།རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་དཔང་འཕེར་ཡིག་ཆ་ཞུས་ཏེ་རྗེས་སུ་འོར་འདྲེན་ཆོག་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཆོག་མཆན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་གནམ་བསྐྱོད་རིགས་ལ་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in bag-gage)གནམ་སྒྲིག་ལྟར་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཐོགགནམ་ཐོག་(Cargo)བརྒྱུད་ཀི་ལོ་༧༥ ལས་མང་བ་འཁྱེར་མི་
ཆོག ཡང་རྒྱུན་ལྡན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage) ལྗིད་ཚད་གནམ་གྲུ་སོ་སོའི་ཚད་གཞི་ལྟར་མཉམ་འཁྱེར་ཆོག གཞུང་འབྲེལ་ཅ་དངོས་དེབ་རིགས་སོགས་མཉམ་འཁྱེར་དགོས་རིགས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་རིན་འབབ་ཇི་བྱེད་ཀྱང་ཐོབ་འཛིན་ལྟར་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག དོས་རྒྱག་དང་ཅ་དངོས་འོར་འདྲེན། ལས་མིའི་ལས་གླ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྤོམ་ཚོད་སྒོར་༥༠༠རེ་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌། ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༦༠༠ནང་ཚུན་འགྲུལ་བཞུད་སྣུམ་འཁོར་རམ། དོས་སྐྱེལ་འཁོར་གླའི་གླ་འབབ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ།
ང བདལ་གླ་སྤོམ་དངུལ་ཞུ་དགོས་རིགས་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་གཟིགས་ཚེ་མང་མཐའ་སྒོར་༢༠༠༠
བཀའ་འཁྲོལ་གནང་ཆོགཅ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ལས་རྒྱུན་རིང་སྒེར་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་དགོས་གལ་བྱུང་ན་
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༣༠༠ ཚད་གཞིའི་ནང་སྣུམ་རིན་དང༌།ཁ་ལོ་པའི་ཉིན་རེའི་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཟུར་
ཕོགས་སྒེར་སྤྲོད་ཀྱིས་སྣུམ་འཁོར་འཁྲིད་ཆོགདོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ།
ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཤག་བགོ་
འགྲེམས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་ཉིན་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་ལས་བྱེད་པའི་

299

དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཕྲུ་གུ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང༌།བོད་ཁྱིམ་བཅས་སུ་སྐབས་སོ་སོར་སྒྲིག་གསལ་བཞིན་རྒྱན་རྒྱག་གིས་
སློབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ ལས་འཁུར་འཁྱུར་མཚམས་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་མུ་མཐུད་བཞག་ཚེ་ཞབས་ལོ་གཉིས་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོན་པའི་རིགས་ནས་སློབ་ཡོན་ཆ་ཚང་ཁུངས་འབུལ་དགོས་པ་དང༌། དེ་མིན་སློབ་ཡོན་འབུལ་ཕྱོགས་རེའུ་མིག་གཤམ་གསལ།
ཞབས་ལོ་ལོན་པ། སློབ་ཡོན་བརྒྱ་ཆ།
༢ ༣༠
༣ ༢༠
༤ ༡༠

༥ འབུལ་མི་དགོས།
༣ འོན་ཀྱང་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་སྐབས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་དང༌། དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་ཐོག་
ནས་ལས་འཁྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཉིས་ནས་གདམ་ཀ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། གསོག་དངུལ་ཐོབ་ཐང༌།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཆོག་མཆན་དང༌། རྩིས་ཁྲ།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དང༌།གསར་འདེམས་ལས་བཅར།བགྲེས་ཡོལ་ཕྱིར་
ལོག་སྐབས་ལམ་གྲོན།བདལ་གླ་བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཤོག་ལ་ཁུངས་སོ་སོའི་དྲུང་ཆེའམ་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཅིག་ནས་དག་མཆན་འཁོད་དགོས་པ་ལས་རང་ཉིད་ནས་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་མི་ཆོགའགྲོ་གྲོན་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་ཟླ་བ་༢
ནང་ཚུན་ངེས་པར་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཞ བས་ལོ་བརྩི་ཕྱོགས།
༡ དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་ཉིན་ནས་ལས་རྒྱུན་ཉུང་མཐར་ལོ་༡ ཆ་ཚང་ལོན་པ་དང༌།མང་མཐར་ཞབས་ལོ་༥ ཆ་ཚང་ལོན་པ་ཞིག་ལ་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་ཡོད།བགྲེས་ཕོགས་
བརྩི་ཕྱོགས་རང་ཉིད་ལས་འཁུར་ནས་འཁྱུར་ཁའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཐོག་རྩིས་བསྐོར་བྱ་རྒྱུ། ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་
༥ ཆ་ཚང་ལོན་པ་ཞིག་ལ་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༢༥ ཡང་ན་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠འཐོབ་རྒྱུ། ཞབས་ལོ་༡ ཆ་ཚང་
ལོན་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༣༠གཤམ་གསལ་རེའུ་མིག་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

300

ཞབས་ལོ་ལོན་པ། བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ།

༥ ༥༠
༤ ༤༥
༣ ༤༠
༢ ༣༥
༡ ༣༠

༢ ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཐང་གུན་གསབ་སྤར་ཆ་གནང་སྐབས་སྤྱི་མཚུངས་བགྲེས་ཕོགས་ཐོག་སྤར་ཆ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། བགྲེས་ཕོགས་གདམ་ཀ
༡ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་དང༌། ལས་བྱེད་
པའི་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་གཉིས་ནས་གང་མང་བ་དེ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་བྱེད་པ་གང་ཞིག་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་
༨ ཉིན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་ལས་བཅར་ཞུ་མུས་དང་དེ་བཞིན་དེའི་རྗེས་བསྐོ་གཞག་དང་
འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་རྒྱུན་ཇི་སོང་ལས་བྱེད་པའི་ཞབས་
ལོར་བསྣན་ཏེ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག
༢ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་སོང་ཟིན་པ་ཞིག་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་བྱུང་རིགས་ལ་ལས་འཁུར་ཞུ་ཡུན་རིང་དེ་སྔའི་བགྲེས་ཕོགས་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། གཟིགས་གསོལ།
དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ལོ་ཧྲིལ་པོ་ཇི་སོང་ལ་
མཛད་འགན་འཁྱུར་ཁའི་ཟླ་རེའི་ཕོགས་ཐོབ་བསྒྱུར་འབབ་གཟིགས་གསོལ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང༌།
ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བགྲེས་ཡོལ་སྤྱི་མཚུངས་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་གྱི་བགྲེས་ཤག་འཐོབ་
རྒྱུ་དང་།བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང་ཡོད། དེ་མིན་བགྲེས་ཤག་གོ་སྒྲིག་མ་ཐུབ་བར་ཁང་དོད་དུས་ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་གཞིས་ཁང་དང་གླ་མེད་
གཞུང་ཁང་།རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མཁན་ལ་བགྲེས་ཤག་དང་ཁང་གླའི་དོད་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ཟླ་༣ ཚེས་༢༤ ཉིན༌དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དུ་བསྐོ་གཞག་གམ་འདེམས་ཐོན་

301

དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

བྱུང་རིགས་ནས་ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་བདམས་པ་ཡིན་ན།བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༢པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལྟར་བགྲེས་ཤག་མ་ཐོབ་བར་ཁང་དོད་གཏན་འབེབས་
བཞིན་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ་དང་།གཞིས་ཁང་ཐོབ་ཐང་དང་རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐེངས་གཅིག་རིང་གནས་རིམ་དེར་ད་ལྟའི་ལས་ཁུར་འཁྱུར་སྐབས་བགྲེས་ཕོགས་ཇི་ཐོབ་ལོ་བཅུས་བསྒྱུར་བའི་དངུལ་འབོར་བགྲེས་ཤག་དོད་དུ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་ཀྱང་མང་མཐའི་ཚད་གཞི་གོང་གསལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༢པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལས་མ་བརྒལ་བ་བྱ་དགོས།འདི་རིགས་ལ་
དེའི་རྗེས་བགྲེས་ཤག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་དང་།ཟླ་གཉིས་ནང་ཚུན་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་སྒྲིག་གཞིའི་ནང་གསལ་དྲུང་ཆེའི་ཐོབ་ཐང་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་
འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། ནང་མིའི་བགྲེས་ཕོགས།
རྐྱེན་འདས་གྱུར་པའི་བགྲེས་ཡོལ་བ་གང་ཞིག་གི་རྗེས་ཤུལ་བཟའ་ཟླ་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་རིང་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཀྱི་བརྒྱ་

ཆ་ ༢༥འབབ་དང༌།གལ་ཏེ་བསྐྱར་དུ་ཆང་ས་བརྒྱབས་པའམ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཚེ།འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པའི་ལྟོས་བཅས་ཕྲུ་གུ་རང་ལོ་༢༥མན་ཡོད་ན་དེ་ལ་མ་གཏོགས་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། འགན་འཛིན་ལས་འཕར་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང༌།
སྲིད་སྐྱོང་དང༌།བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པའི་འོས་བསྡུའི་སྐབས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་དུ་འོས་བསྡུའི་འགན་འཛིན་
ལས་འཕར་གཉིས་དགོས་པ་ལ་བགྲེས་ཕོགས་དང༌།གཟིགས་གསོལ་མ་གཏོགས་འགན་འཛིན་དང་འདྲ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང༌།
བཀའ་ཤག སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

303

༄༅། །འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་དང༌། ཟུར་ཕོགས། ལ ས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་མིང་ལ་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་
ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་༩པའི་དོན་ཚན་༡༠༤ནང་གསེས་༡འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞི་འགོ་འཛུགས།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་༨ ཉིན་ཆོག་མཆན་སྩལ་བ་ནས་བཟུང་འགོ་འཛུགས་ཞུས།
༢ སྒྲིག་གཞི་འདི་གཏན་འབེབས་མ་བྱས་པའི་སྔོན་དུ་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཡོལ་དུ་སོང་ཟིན་པ་
རྣམས་ལའང་ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ་སྤྱི་མཚུངས་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད༌།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་༩ དོན་ཚན་༡༠༡འོག་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་པ་དེར་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕོགས་ཐོབ།
༡ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་ཐོབ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ། ༢ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོར་འོས་ཐོན་བྱུང་སྐབས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས།

304

དོན་ཚན་དྲུག་པ། གུང་གསེང་ཐོབ་ཐང༌།
༡ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་ལ་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༣༠ ཡོད། དེ་དག་གུང་གསེང་དུ་མ་བླངས་པར་ལས་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་ཟླ་གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་བཞིན་ལོ་གཅིག་
ནང་ངེས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༩ཞུ་སྤྲོད་ཆོགའོན་ཀྱང་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཉིན་གྲངས་༥ལྷག་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག
༢ ཐོབ་གསེང་ཟླ་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོངས་པར་ཉིན་གྲངས་དེ་ལས་ཉུང་བ་དང། ཉིན་གྲངས་ཆ་ཤས་རིམ་བསགས་ཀྱིས་ཟླ་

གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་འཁུར་ཞུ་རྒྱུན་རིང་གུང་གསེང་རིམ་བསགས་ཀྱིས་མཐོ་

ཚད་ཉིན་གྲངས་༦༠གུང་གསེང་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ཡུན་ལེན་ཆོག་པ་དང། དེ་ལས་བརྒལ་ཚེ་རྩིས་མེད་ཡིན།དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་དགོངས་ཞུ་ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་སྤྲོད་མི་ཆོག ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་དགོས་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག
༣ ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་རིགས་ལ་ཛ་དྲག་གི་གུང་གསེང་དགོས་གལ་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག
༤ ཀ ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་ཀྱང༌། ཛ་དྲག་ནད་མནར་གྱིས་སྨན་ཁང་དུ་ཉལ་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དང།ནད་བབ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་ཉལ་བྱས་ཕན་མེད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ནང་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་དགོས་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་དངོས་ཡོད་རྒྱུ་མཚན་དང་བསྟུན་ཏེ་ཕོགས་ཡོད་
ཟླ་བ་དྲུག་དང༌། ད་དུང་དྲག་སྐྱེད་མེད་པར་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་སྤྲོད་
ཆོགདེའི་རྗེས་སུའང་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་དོ་བདག་ལས་གནས་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས།
ཁ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་བུད་མེད་ཡིན་ན།ཕྲུ་གུ་བཙས་དུས་དང༌། ཤོར་བ།མངལ་རླུགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཟླ་གཉིས་ཕོགས་ཡོད་དང༌།ཟླ་གཅིག་ཕྱེད་ཕོགས་བཅས་ཁྱོན་ཉིན་གྲངས་༩༠ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག ནད་མནར་གྱིས་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་པར་ཚད་ལྡན་སྨན་པའི་ངོ་སྤྲོད་ཡི་གེ་ཡོད་ཚེ་ལོ་རེར་ཉིན་གྲངས་༣༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཕྱེད་ཕོགས་དང༌།དེ་དག་ཉིན་གྲངས་༡༥ སྒང་ཕོགས་ཐོག་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱིས་ནད་དགོངས་ཞུ་ཆོགཉིན་གྲངས་
༣༠ ལས་བརྒལ་བའི་ནད་དགོངས་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་དང༌།གུང་གསེང་སྡེབ་གསོག་ཇི་
ཡོད་ནས་ཞུ་དགོས།
༥ ལས་འཁུར་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ཡུན་ཉུང་མཐར་ཟླ་གཅིག་སོང་རྗེས་རྐྱེན་འདས་གྱུར་པ་ཡིན་ན། དེའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༢༥ ཐོབ་འབབ་རྗེས་ཤུལ་ནང་མི་འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མང་མཐའ་ཟླ་གྲངས་༡༢ རིང་འཐོབ་རྒྱུ།
༦ གུང་གསེང་ལྷག་མ་བརྩི་ཕྱོགས།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༡ནང་གསེས་༡ནང་གསལ་བཞིན་རང་ཉིད་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་ལས་འཁུར་
ཞུས་པ་ནས་བཟུང་ལས་རྒྱུན་རིང་གི་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་རྣམས་བརྩི་དགོས་པ་ལས་དེ་སྔོན་སྡེ་ཚན་གཞན་གང་རུང་དུ་ལས་ཞབས་ཞུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་རྣམས་བརྩི་འཁུར་མི་ཆོག

305

འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་བདུན་པ༌། སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགན་འཁུར།
ནད་མནར་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད།
༢ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ།
ཀ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་གང་ཞིག་ཛ་དྲག་དང༌། ཛ་དྲག་མ་ཡིན་པའི་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་
ཐད་ས་གནས་སོ་སོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ཡོད་རིགས་ཀྱི་སྨན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཁྱབ་ཡོད་ན་དང༌།
དེ་མིན་འགན་འཛིན་སུ་ཡིན་ནས་ནད་བབས་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཐོག་སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་མ་ཐུབ་པ་དང།མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང་དང༌།གཞུང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།གལ་སྲིད་ནད་བབས་འདྲ་མིན་དང༌། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།དུས་ཚོད་དང༌། ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་བཅས་བྱུང་ན་སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་ཆོགག གལ་སྲིད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང༌། ཡན་ལག་སྨན་ཁང་བཅས་མེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ན།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དང་སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་འོས་སུ་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ང གློ་ནད་ཀྱི་རིགས་དང༌།འབྲས་ནད།མཛེ་ནད།རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་
གཏུགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྨན་བཅོས་ ཐོབ་ཐང་དང༌། འགན་འཁུར།
ཀ བཞུགས་སྒར་དུ་སྨན་རྩིས་ཁང་དང༌།བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་སོ་སོ་ནས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་དང༌།འགན་འཁུར་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲིག་གསལ་ནད་བབས་གཞིར་བཟུང་ངོས་སྦྱོར་དང་
འབྲེལ་ལམ་སྟོན་དགོས་རིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་དགོས།ནད་བབས་ཆུང་ཙག་རིགས་བསྟེན་གཏུགས་སྐབས་
གོང་གསལ་སྨན་ཁང་གཉིས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་བང་རིམ་དུ་སྒུག་སྡོད་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་དུས་ཚོད་སྤྲོད་
དགོས།
ཁ ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ས་གནས་གང་རུང་དུ་ནད་མནར་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་དེར་ཡོད་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་དང༌།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་འོས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་
བྱེད་དགོས།
༤ སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་གི་རིམ་པ།
ཀ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་ཡིན་དེའི་ཉལ་ཁང་ཨང་དང་པོའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་གྱི་ཉལ་ཁང་མེད་པ་དང༌། ཡང་ན་གཤམ་འོག་ཉལ་ཁང་ནང་མཐུན་རྐྱེན་འགྲིགས་ངེས་ཡོད་ན་དེས་འཐུས་རྒྱུ།
ཁ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་ཆེད་སྨན་ཁང་གང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ལམ་གྲོན་

306

ལས་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ལྟར་དང༌།ནད་གཡོག་གཅིག་གི་ལམ་གྲོན་ནད་པ་གང་ཡིན་དེ་དང་
གཅིག་གྱུར་ཡིན།ནད་པར་གོ་བབས་གཞིར་བཟུང་དང༌།ནད་གཡོག་ལ་རྒན་དྲུང་དང་འདྲ་བའི་ཟུར་ཕོགས་འཐོབ་རྒྱུ།ག དགོས་གལ་མཆིས་རིགས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ནང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུས་སྩལ་མེད་ཚེ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་སྦྲགས་གཟུགས་བབས་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་རེ་གནང་རྒྱུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་
སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ང འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་སྐབས་ས་ཐོག་འཁོར་ལམ་མེད་པ་དང༌།ས་ལམ་བདེ་བགྲོད་མེད་པ། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།ནད་བབས་དང་གང་ཅིའི་ཐད་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཁོམ་མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཐོབ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་གནམ་ཐོག་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཀོད་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།གལ་སྲིད་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་མེད་ན་རྩིས་འགྲོ་གཏོང་རྒྱུ་མིན།འདི་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཅ སོའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཚེ་སྨན་གྲོན་འཛིན་གསལ་འཐོབ་རྒྱུ།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་དགོས་མཆིས་ཚེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་ནས་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་ལོ་༣ནང་སྨན་ཡོན་འགྲོ་གྲོན་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༤༥༠༠།༠༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཆ སྨན་པའི་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་མིག་ཤེལ་དང་།གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་དང༌།བརྗེ་དགོས། ཆག་སྐྱོན་སོང་བ་བཟོ་དགོས་མཆིས་ཚེ་འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོར་ལོ་༢ནང་མིག་ཤེལ་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༢༢༥༠།༠༠ དང་།ལོ་༣ནང་གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༡༠༠༠༠།༠༠འཐོབ་རྒྱུ། དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེད། དེ་ཡང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ཇ གཞུང་འབྲེལ་མིན་པ་སྒེར་དོན་སླད་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བསྐྱོད་རིང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་མཆིས་ཚེ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་དོ་བདག་སོ་སོས་སྤྲོད་དགོས།
ཉ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཐོབ་ཐང་བཞེས་མཁན་དེར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཕྱག་འཁྱེར་འབུལ་
དགོས།
༥ སྨན་བཅོས་མཐུན་རྐྱེན།
ཀ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས།
ཁ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ལེན་མི་དགོས་པར་དོ་བདག་སོ་སོས་བྱེད་ནའང་
འདོད་མོས་ཡིན་ཅིང༌། དེ་རིགས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་བསྡུ་
འབུལ་མི་དགོས།
ག གོང་གསལ་བརྒྱ་ཆ་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྨན་བཅོས་དོད་ཕུལ་རིགས་ལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ནད་མནར་སྨན་

307

འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

བཅོས་སྐབས་སྒྲིག་མཐུན་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་རྒྱུ།
ང ནད་མནར་སྐབས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གྱི་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་རིགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་
བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།འོན་ཀྱང་གློ་བུར་ཛ་དྲག་ནད་མནར་རིགས་ནས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ཚུན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་འཐུས།
ཅ སྨན་བཅོས་ཇི་བྱས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་རྩིས་ཁྲ་མཐའ་དག་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་ཟླ་བ་༣ནང་ཚུན་ཁུངས་འཕེར་ཐོབ་འཛིན་དང་
བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན་དང༌། ཟུར་ཕོགས་ཐོབ་ཐང༌།
འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་རྒྱ་གར་དང༌།བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཡུལ་བཅས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་གྲུ་
ཁག་ཏུ་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་ཐང༌།
༡ གནམ་གྲུ་དཀྱུས་མ་(Economy)དང༌།མེ་འཁོར་ཨང་དང་པོ།གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་གཟིམ་ཁྲི་མ་ཐོབ་ཚེ་གྲང་གློག་ཨང་དང་པོར་བསྐྱོད་ཆོག
༢ ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དང༌།ས་ཐག་བརྩི་སྟངས།
ཀ ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༢བརྒལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་༦ ཡན་གྱི་དུས་ཡུན་ཇི་སོང་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ།དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༦མན་དང་ཆུ་ཚོད་༣ ཡན་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ཁ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོར་ཡུན་ཉིན་གྲངས་༡༥བར་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་དང༌། དེའི་རྗེས་ཉིན་གྲངས་༢༥བར་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྒལ་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།གསོལ་ཚིགས་ནར་
གཏོང་ཡོད་ན་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ག གོང་གསལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༠རྒྱང་ཁད་ལས་མེད་རིགས་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཇི་ཡོད་ལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་ས་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་གཞི་མེད་པར་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ།
༣ གཏན་འཇགས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན།
ཀ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌།བགྲེས་ཡོལ།ཁྲིམས་མཐུན་ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་སོ་སོའི་ཕ་མ་དང༌།བཟའ་
ཟླ་གང་རུང་གི་ཕ་མ། དེ་བཞིན་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་ཇི་ཡོད། ཡང་ན་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་མེད་རུང་བུ་ཚབ་བམ་གསོས་ཕྲུག་ཉར་
བ། དེ་བཞིན་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ།ཤག་ཚང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དཔང་འཕེར་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་ཚེ་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་གང་དེའི་ཐོབ་ཐང་གཞིར་བཟུང་ནང་མིར་ལམ་གྲོན་ཆ་ཚང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རུང་།ནང་མི་མཉམ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པས་སྔ་རྗེས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་རྗེས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཆོག་པ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།
ཁ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ཅ་དངོས་ལྗིད་ཚད་ཀི་ལོ་༡༢༠༠བདལ་གླའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཅ་དངོས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་འདེགས་འགྱོགས་བྱས་པའི་གླ་འབབ་སྤྲད་འཛིན་ཁུངས་འཕེར་དགོས་པ་དང༌།

308

རྒྱུན་ལྡན་དགོས་མཁོ་མ་ཡིན་པའི་ཚོང་ཟོག་དང༌།གཞན་གྱི་ཅ་དངོས་རིགས་འཁྱེར་མི་ཆོགརང་གི་ཅ་དངོས་རྣམས་མཉམ་འཁྱེར་བྱ་རྒྱུ་ལས་སྔ་རྗེས་རིམ་འཛར་དུ་འཁྱེར་ན་གོང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་རུང་མཉམ་འཁྱེར་མི་ཐུབ་པའི་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་དང༌།རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་དཔང་འཕེར་ཡིག་ཆ་ཞུས་ཏེ་རྗེས་སུ་འོར་འདྲེན་ཆོག་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཆོག་མཆན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་གནམ་བསྐྱོད་རིགས་ལ་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in bag-gage)གནམ་སྒྲིག་ལྟར་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཐོགགནམ་ཐོག་(Cargo)བརྒྱུད་ཀི་ལོ་༧༥ ལས་མང་བ་འཁྱེར་མི་
ཆོག ཡང་རྒྱུན་ལྡན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage) ལྗིད་ཚད་གནམ་གྲུ་སོ་སོའི་ཚད་གཞི་ལྟར་མཉམ་འཁྱེར་ཆོག གཞུང་འབྲེལ་ཅ་དངོས་དེབ་རིགས་སོགས་མཉམ་འཁྱེར་དགོས་རིགས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་རིན་འབབ་ཇི་བྱེད་ཀྱང་ཐོབ་འཛིན་ལྟར་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག དོས་རྒྱག་དང་ཅ་དངོས་འོར་འདྲེན། ལས་མིའི་ལས་གླ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྤོམ་ཚོད་སྒོར་༥༠༠རེ་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌། ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༦༠༠ནང་ཚུན་འགྲུལ་བཞུད་སྣུམ་འཁོར་རམ་དོས་སྐྱེལ་འཁོར་གླའི་གླ་འབབ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ།
ང བདལ་གླ་སྤོམ་དངུལ་ཞུ་དགོས་རིགས་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་གཟིགས་ཚེ་མང་མཐའ་སྒོར་༢༠༠༠
བཀའ་འཁྲོལ་གནང་ཆོགཅ འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོའི་ལས་རྒྱུན་རིང་སྒེར་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་དགོས་གལ་བྱུང་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ས་
ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༣༠༠ ཚད་གཞིའི་ནང་སྣུམ་རིན་དང༌།ཁ་ལོ་པའི་ཉིན་རེའི་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཟུར་ཕོགས་སྒེར་སྤྲོད་
ཀྱིས་སྣུམ་འཁོར་འཁྲིད་ཆོགདོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ།
ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཤག་བགོ་
འགྲེམས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག
༡ འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོར་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་ཉིན་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་ལས་བྱེད་པའི་ཕྲུ་གུ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང༌།བོད་ཁྱིམ་བཅས་སུ་སྐབས་སོ་སོར་སྒྲིག་གསལ་བཞིན་རྒྱན་རྒྱག་གིས་སློབ་
འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་འཁུར་འཁྱུར་མཚམས་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་མུ་མཐུད་བཞག་ཚེ་ཞབས་ལོ་༢ཧྲིལ་པོ་མ་ལོན་པའི་རིགས་ནས་སློབ་ཡོན་ཆ་ཚང་ཁུངས་འབུལ་དགོས་པ་དང༌། དེ་མིན་སློབ་ཡོན་འབུལ་ཕྱོགས་རེའུ་མིག་

309

འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

གཤམ་གསལ།

ཞབས་ལོ་ལོན་པ། སློབ་ཡོན་བརྒྱ་ཆ།
༢ ༣༠
༣ ༢༠
༤ ༡༠

༥ འབུལ་མི་དགོས།
༣ འོན་ཀྱང་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་སྐབས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་དང༌།འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཐོག་ནས་ལས་འཁྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཉིས་ནས་
གདམ་ཀ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། གསོག་དངུལ་ཐོབ་ཐང༌།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཆོག་མཆན་དང༌། རྩིས་ཁྲ།
འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དམ།གསར་འདེམས་ལས་བཅར།བགྲེས་ཡོལ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ལམ་གྲོན་
དང༌།བདལ་གླ་བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཤོག་ལ་ཁུངས་སོ་སོའི་དྲུང་ཆེའམ་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཅིག་ནས་དག་མཆན་འཁོད་དགོས་པ་ལས་རང་ཉིད་ནས་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་མི་ཆོགའགྲོ་གྲོན་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་ཟླ་བ་༢ནང་ཚུན་ངེས་པར་
འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཞ བས་ལོ་བརྩི་ཕྱོགས།
༡ འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོར་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་ཉིན་ནས་ལས་རྒྱུན་ཉུང་མཐར་ལོ་༡ ཆ་ཚང་ལོན་པ་དང༌།མང་མཐར་ཞབས་ལོ་༥ ཆ་ཚང་ལོན་པ་ཞིག་ལ་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་ཡོད།བགྲེས་ཕོགས་བརྩི་ཕྱོགས་རང་ཉིད་

ལས་འཁུར་ནས་འཁྱུར་ཁའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཐོག་རྩིས་བསྐོར་བྱ་རྒྱུ། ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་༥ ཆ་ཚང་ལོན་པ་ཞིག་
ལ་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༢༥ ཡང་ན་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠འཐོབ་རྒྱུ། ཞབས་ལོ་༡ ཆ་ཚང་ལོན་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་
ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༣༠གཤམ་གསལ་རེའུ་མིག་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
ཞབས་ལོ་ལོན་པ། བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ།

༥ ༥༠
༤ ༤༥

310

༣ ༤༠
༢ ༣༥
༡ ༣༠

༢ ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཐང་གུན་གསབ་སྤར་ཆ་གནང་སྐབས་སྤྱི་མཚུངས་བགྲེས་ཕོགས་ཐོག་སྤར་ཆ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། བགྲེས་ཕོགས་གདམ་ཀ
༡ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོར་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་དང༌། ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་བཅས་གཉིས་ནས་གང་
མང་བ་དེ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་བྱེད་པ་གང་ཞིག་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་༨ ཉིན་ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་
གཙོར་ལས་བཅར་ཞུ་མུས་དང་དེ་བཞིན་དེའི་རྗེས་བསྐོ་གཞག་དང་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་
ཚོགས་གཙོའི་ལས་རྒྱུན་ཇི་སོང་ལས་བྱེད་པའི་ཞབས་ལོར་བསྣན་ཏེ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག
༢ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་སོང་ཟིན་པ་ཞིག་འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོར་འོས་ཐོན་བྱུང་རིགས་ལ་ལས་འཁུར་ཞུ་ཡུན་རིང་དེ་སྔའི་བགྲེས་ཕོགས་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། གཟིགས་གསོལ།
འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མིར་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ལོ་ཧྲིལ་པོ་ཇི་སོང་ལ་མཛད་
འགན་འཁྱུར་ཁའི་ཟླ་རེའི་ཕོགས་ཐོབ་བམ་མཚན་དོད། ལས་དོད་ཀྱི་བསྒྱུར་འབབ་གཟིགས་གསོལ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང༌།
ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བགྲེས་ཡོལ་སྤྱི་མཚུངས་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་གྱི་བགྲེས་ཤག་འཐོབ་
རྒྱུ་དང་།བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང་ཡོད། དེ་མིན་བགྲེས་ཤག་གོ་སྒྲིག་མ་ཐུབ་བར་ཁང་དོད་དུས་ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་གཞིས་ཁང་དང་གླ་མེད་
གཞུང་ཁང་།རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མཁན་ལ་བགྲེས་ཤག་དང་ཁང་གླའི་དོད་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ཟླ་༣ ཚེས་༢༤ཉིན༌ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོར་ལས་ཁུར་ཞུ་བཞིན་པ་དང་།དེའི་རྗེས་ལས་
བྱེད་པ་ཡིན་མུས་ཤིག་ལས་བྱེད་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོར་བསྐོ་གཞག་གམ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་རིགས་ནས་ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་བདམས་པ་ཡིན་ན། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་
༡༢ པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལྟར་བགྲེས་ཤག་མ་ཐོབ་བར་ཁང་དོདོ་གཏན་འབེབས་བཞིན་ཞུ་སྤྲོདོ་ཆོག་རྒྱུ་དང་།གཞིས་ཁང་ཐོབ་ཐང་དང་རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐེངས་གཅིག་རིང་གནས་རིམ་དེར་ད་ལྟའི་ལས་ཁུར་འཁྱུར་སྐབས་བགྲེས་

311

འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཕོགས་ཇི་ཐོབ་ལོ་བཅུས་བསྒྱུར་བའི་དངུལ་འབོར་བགྲེས་ཤག་དོད་དུ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་ཀྱང་མང་མཐའི་ཚད་གཞི་གོང་གསལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༢པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལས་མ་བརྒལ་བ་བྱ་དགོས།འདི་རིགས་ལ་དེའི་རྗེས་བགྲེས་ཤག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་དང་།ཟླ་གཉིས་ནང་ཚུན་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང།
འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོར་ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་སྒྲིག་གཞིའི་ནང་གསེས་དྲུང་ཆེའི་ཐོབ་ཐང་
གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། ནང་མིའི་བགྲེས་ཕོགས།
རྐྱེན་འདས་གྱུར་པའི་བགྲེས་ཡོལ་བ་གང་ཞིག་གི་རྗེས་ཤུལ་བཟའ་ཟླ་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་རིང་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཀྱི་བརྒྱ་

ཆ་ ༢༥འབབ་དང༌།གལ་ཏེ་བསྐྱར་དུ་ཆང་ས་བརྒྱབས་པའམ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཚེ།འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པའི་ལྟོས་བཅས་ཕྲུ་གུ་རང་ལོ་༢༥མན་ཡོད་ན་དེ་ལ་མ་གཏོགས་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། འདེམས་ལྷན་ཚོགས་མིའི་ཐོབ་ཐང༌།
འདེམས་ལྷན་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་རིང་མཚན་དོད། ལས་དོད་བཅས་པ་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༤ དགོངས་
དོན་སྐབས་དུས་སོ་སོར་སྤྱི་ལྷན་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་དང༌།བཀའ་ཤག སྤྱི་འཐུས་
གང་རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

313

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་དང༌། ཟུར་ཕོགས། ལ ས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྒྲིག་གཞིའི་མིང༌།
སྒྲིག་གཞི་འདིའི་མིང་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་དང༌།ཟུར་
ཕོགས། ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཞེས་འབོད་རྒྱུ།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཆ་རྐྱེན།
སྒྲིག་གཞི་འདི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་༡༠ དོན་ཚན་༡༠༩ནང་གསེས་༡འོག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། སྒྲིག་གཞི་འགོ་འཛུགས།
༡ སྒྲིག་གཞི་འདི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༣༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་༨ ཉིན་ཆོག་མཆན་སྩལ་བ་ནས་བཟུང་འགོ་འཛུགས་ཞུས།
༢ སྒྲིག་གཞི་འདི་གཏན་འབེབས་མ་བྱས་སྔོན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཡོལ་དུ་
སོང་ཟིན་པ་རྣམས་ལའང་ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ་སྤྱི་མཚུངས་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། སྒྲིག་གཞིའི་ཁྱབ་ཚད།
སྒྲིག་གཞི་འདིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༧ནང་གསེས་༡འོག་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་
རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་ལས་བཅར་ཞུས་པ་དེར་ཁྱབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕོགས་ཐོབ།
༡ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།
༢ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་སྐབས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་འཁྲོལ་དགོས།

314

དོན་ཚན་དྲུག་པ། གུང་གསེང་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༣༠ཡོད། དེ་དག་གུང་གསེང་དུ་མ་བླངས་པར་ལས་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་ཟླ་གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགདེ་བཞིན་ལོ་གཅིག་ནང་ངེས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༩ཞུ་སྤྲོད་ཆོག འོན་ཀྱང་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཉིན་གྲངས་༥ལྷག་
ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག
༢ ཐོབ་གསེང་ཟླ་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་མ་ལོངས་པར་ཉིན་གྲངས་དེ་ལས་ཉུང་བ་དང༌། ཉིན་གྲངས་ཆ་ཤས་རིམ་བསགས་ཀྱིས་ཟླ་

གཅིག་གི་ཕོགས་འབབ་འཕར་མ་ཞུ་སྤྲོད་མི་ཆོག འོན་ཀྱང་ལས་འཁུར་ཞུ་རྒྱུན་རིང་གུང་གསེང་རིམ་བསགས་ཀྱིས་མཐོ་

ཚད་ཉིན་གྲངས་༦༠གུང་གསེང་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ཡུན་ལེན་ཆོག་པ་དང༌། དེ་ལས་བརྒལ་ན་རྩིས་མེད་ཡིན།དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་དགོངས་ཞུ་ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་སྤྲོད་མི་ཆོག ཉིན་གྲངས་༣༠ལྷག་ཞུ་དགོས་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག
༣ ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་རིགས་ལ་ཛ་དྲག་གི་གུང་གསེང་དགོས་གལ་བྱུང་ན་དོ་བདག་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཁོད་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་མཚམས་ཕོགས་མེད་གུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་༦༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་སྤྲོད་ཆོག
༤ ཀ ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་ལྷག་མ་མེད་ཀྱང༌། ཛ་དྲག་ནད་མནར་ནམ་བྱུང་ལ་སྨན་ཁང་དུ་ཉལ་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དང༌།ནད་བབ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་ཉལ་བྱས་ཕན་མེད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ནང་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་དགོས་དངོས་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་དགོངས་སྙན་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཚམས་དངོས་ཡོད་རྒྱུ་མཚན་དང་བསྟུན་ཏེ་
ཕོགས་ཡོད་ཟླ་བ་དྲུག་དང༌། ད་དུང་དྲག་སྐྱེད་མེད་པར་དགོངས་སྙན་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ཕོགས་མེད་གུང་
གསེང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག དེའི་རྗེས་སུའང་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་ཚེ་དོ་བདག་ལས་གནས་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས།
ཁ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་བུད་མེད་ཡིན་ན།ཕྲུ་གུ་བཙས་དུས་དང༌།ཤོར་བ།མངལ་རླུགས་
པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཟླ་གཉིས་ཕོགས་ཡོད་དང༌།ཟླ་གཅིག་ཕྱེད་ཕོགས་བཅས་ཁྱོན་ཉིན་གྲངས་༩༠ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག ནད་མནར་གྱིས་ལས་བཅར་མ་ཐུབ་པར་ཚད་ལྡན་སྨན་པའི་ངོ་སྤྲོད་ཡི་གེ་ཡོད་ཚེ་ལོ་རེར་ཉིན་གྲངས་༣༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཕྱེད་ཕོགས་དང༌། དེ་དག་ཉིན་གྲངས་༡༥ སྒང་ཕོགས་ཐོག་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱིས་ནད་དགོངས་ཞུ་ཆོག ཉིན་
གྲངས་༣༠ ལས་བརྒལ་བའི་ནད་དགོངས་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ལས་རྒྱུན་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་དང༌།གུང་གསེང་སྡེབ་
གསོག་ཇི་ཡོད་ནས་ཞུ་དགོས།
༥ ལས་འཁུར་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ཡུན་ཉུང་མཐར་ཟླ་གཅིག་སོང་རྗེས་རྐྱེན་འདས་གྱུར་པ་ཡིན་ན། དེའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་

༢༥ ཐོབ་འབབ་རྗེས་ཤུལ་ནང་མི་འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མང་མཐའ་ཟླ་གྲངས་༡༢རིང་འཐོབ་རྒྱུ།
༦ གུང་གསེང་ལྷག་མ་བརྩི་ཕྱོགས།
བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༡༠༧ནང་གསེས་༢ནང་གསལ་བཞིན་རང་ཉིད་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་

315

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

པའི་ལས་འཁུར་དམ་འབུལ་དང་འབྲེལ་ལས་བཅར་ཞུས་པ་ནས་བཟུང་ལས་རྒྱུན་རིང་གི་ཐོབ་ཆའི་གུང་གསེང་རྣམས་བརྩི་
དགོས་པ་ལས།རང་ཉིད་དེ་སྔོན་སྡེ་ཚན་གཞན་གང་རུང་དུ་ལས་ཞབས་ཞུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གུང་གསེང་ལྷག་པ་རྣམས་བརྩི་
འཁུར་མི་ཆོགདོན་ཚན་བདུན་པ། སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགན་འཁུར།
ནད་མནར་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད།
༢ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ།
ཀ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་ཛ་དྲག་དང༌། ཛ་དྲག་མ་ཡིན་པའི་ནད་མནར་སྨན་
བཅོས་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་ཐད་ས་གནས་སོ་སོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ཡོད་རིགས་ཀྱི་སྨན་པའི་
འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཁྱབ་ཡོད་ན་དང༌། དེ་མིན་འགན་འཛིན་སུ་ཡིན་ནས་ནད་བབས་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཐོག་སྨན་ཁང་དེ་
ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ཁ སྨན་ཁང་དེ་ནས་སྨན་བཅོས་མ་ཐུབ་པ་དང།མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང་དང༌།གཞུང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།གལ་སྲིད་ནད་བབས་འདྲ་མིན་དང༌། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།དུས་ཚོད་དང༌། ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་བཅས་བྱུང་ན་སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་གཏུགས་ཆོགག གལ་སྲིད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང༌།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་གཞུང་གི་སྨན་ཁང༌། ཡན་ལག་སྨན་ཁང་བཅས་མེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ན།སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དང་སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་འོས་སུ་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས།
ང གློ་ནད་ཀྱི་རིགས་དང༌།འབྲས་ནད།མཛེ་ནད།རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་སྨན་ཁང་གང་རུང་ལ་བསྟེན་
གཏུགས་བྱ་རྒྱུ།
༣ སྨན་བཅོས་ ཐོབ་ཐང་དང༌། འགན་འཁུར།
ཀ བཞུགས་སྒར་དུ་སྨན་རྩིས་ཁང་དང༌།བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་སོ་སོ་ནས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་དང༌།འགན་འཁུར་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲིག་གསལ་ནད་བབས་གཞིར་བཟུང་ངོས་སྦྱོར་དང་
འབྲེལ་ལམ་སྟོན་བྱ་དགོས་རིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་དགོས།ནད་བབས་ཆུང་ཙག་རིགས་བསྟེན་གཏུགས་སྐབས་གོང་
གསལ་སྨན་ཁང་གཉིས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་བང་རིམ་དུ་སྒུག་སྡོད་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་དུས་ཚོད་སྤྲོད་དགོས།ཁ ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ས་གནས་གང་རུང་དུ་ནད་མནར་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་དེར་ཡོད་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་དང༌།བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གང་འོས་ནས་སྤྱི་མཚུངས་སྨན་བཅོས་འགན་འཁུར་
བྱེད་དགོས།

316

༤ སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་གི་རིམ་པ།
ཀ སྨན་བཅོས་བྱ་ཡུལ་གང་ཡིན་དེའི་ཉལ་ཁང་ཨང་དང་པོའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་གྱི་
ཉལ་ཁང་མེད་པ་དང༌། ཡང་ན་གཤམ་འོག་ཉལ་ཁང་ནང་མཐུན་རྐྱེན་འགྲིགས་ངེས་ཡོད་ན་དེས་འཐུས་རྒྱུ།
ཁ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་ཆེད་སྨན་ཁང་གང་ཞིག་ཏུ་
བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ལམ་གྲོན་ལས་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ལྟར་དང༌།ནད་གཡོག་གཅིག་གི་ལམ་
གྲོན་ནད་པ་གང་ཡིན་དེ་དང་གཅིག་གྱུར་ཡིན།ནད་པར་གོ་བབས་གཞིར་བཟུང་དང༌།ནད་གཡོག་ལ་རྒན་དྲུང་དང་འདྲ་བའི་ཟུར་ཕོགས་འཐོབ་རྒྱུ།
ག དགོས་གལ་མཆིས་རིགས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ནང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུས་སྩལ་མེད་ཚེ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་སྦྲགས་གཟུགས་བབས་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་རེ་གནང་རྒྱུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་
སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ང སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་སྐབས་ས་ཐོག་འཁོར་ལམ་མེད་པ་དང༌།ས་ལམ་བདེ་བགྲོད་མེད་པ། ཛ་དྲག་ཆེ་བ།ནད་བབས་དང་གང་ཅིའི་ཐད་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་
ཁོམ་མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཐོབ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་གནམ་ཐོག་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཀོད་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།གལ་སྲིད་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་མེད་ན་རྩིས་འགྲོ་གཏོང་རྒྱུ་
མིན། འདི་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།
ཅ སོའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཚེ་སྨན་གྲོན་འཛིན་གསལ་འཐོབ་རྒྱུ། སྒེར་པའི་སྨན་ཁང་དུ་བསྟེན་དགོས་མཆིས་ཚེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཕྱི་ལུགས་སྨན་ཁང་ནས་ངོས་སྦྱོར་དང་སྦྲགས་ལོ་༣ནང་སྨན་ཡོན་འགྲོ་གྲོན་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༤༥༠༠།༠༠ ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགདེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེདེ།
ཆ སྨན་པའི་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་མིག་ཤེལ་དང་། གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་དང༌།བརྗེ་དགོས། ཆག་སྐྱོན་སོང་བ་བཟོ་དགོས་མཆིས་ཚེ་ལོ་༢ནང་མིག་ཤེལ་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༢༢༥༠།༠༠ དང་།ལོ་༣ནང་གོ་ནུས་ཡོ་ཆས་ལ་མཐོ་ཚད་ཧིན་སྒོར་༡༠༠༠༠།༠༠འཐོབ་རྒྱུ།དེ་རིགས་ལ་ལམ་གྲོན་ཐོབ་ཐང་མེདེ། དེ་ཡང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་
ནས་སྔོན་ཚུད་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་ཐོབ་དགོས།
ཇ གཞུང་འབྲེལ་མིན་པ་སྒེར་དོན་སླད་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕུད་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བསྐྱོད་རིང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་མཆིས་ཚེ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་དོ་བདག་སོ་སོས་སྤྲོད་དགོས།
ཉ སྒྲིག་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཐོབ་ཐང་བཞེས་མཁན་དེར་འཕྲོདོ་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ངོ་སྤྲོདོ་ཕྱག་འཁྱེར་འབུལ་དགོས།
༥ སྨན་བཅོས་མཐུན་རྐྱེན།
ཀ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
ཁུངས་སུ་འབུལ་དགོས།

317

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཁ སྨན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་འགན་འཁུར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ལེན་མི་དགོས་པར་དོ་བདག་སོ་སོས་བྱེད་ནའང་
འདོད་མོས་ཡིན་ཅིང༌། དེ་རིགས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒང་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་བསྡུ་
འབུལ་མི་དགོས།
ག གོང་གསལ་བརྒྱ་ཆ་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྨན་བཅོས་དོད་ཕུལ་རིགས་ལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ནད་མནར་སྨན་བཅོས་སྐབས་སྒྲིག་མཐུན་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་ཇི་སོང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་རྒྱུ།
ང ནད་མནར་སྐབས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གྱི་སྨན་བཅོས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་དགོས་རིགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་
བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།འོན་ཀྱང་གློ་བུར་ཛ་དྲག་ནད་མནར་རིགས་ནས་ཉིན་བཅུའི་ནང་ཚུན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་འཐུས།
ཅ སྨན་བཅོས་ཇི་བྱས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་རྩིས་ཁྲ་མཐའ་དག་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་ཟླ་བ་༣ནང་ཚུན་ཁུངས་འཕེར་ཐོབ་འཛིན་དང་
བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ། གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན་དང༌། ཟུར་ཕོགས་ཐོབ་ཐང༌།
སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་རྒྱ་གར་དང༌།བལ་ཡུལ།འབྲུག་ཡུལ་བཅས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་གྲོན་ཐོབ་ཐང༌།
༡ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ལ་གནམ་གྲུ་དཀྱུས་མ་(Economy) དང༌།མེ་འཁོར་ཨང་དང་པོ།གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་གྲང་གློག་ཨང་གཉིས་པར་གཟིམ་ཁྲི་མ་ཐོབ་ཚེ་གྲང་གློག་ཨང་
དང་པོར་བསྐྱོད་ཆོག
༢ ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དང༌། ས་ཐག་བརྩི་སྟངས།
ཀ ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༢བརྒལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་༦ ཡན་གྱི་དུས་ཡུན་ཇི་སོང་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་འཐོབ་རྒྱུ།དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༦མན་དང་ཆུ་ཚོད་༣ ཡན་ལ་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ཁ ས་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོར་ཡུན་ཉིན་གྲངས་༡༥བར་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཆ་ཚང་དང༌། དེའི་རྗེས་ཉིན་གྲངས་༢༥བར་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྒལ་རིགས་ལ་ཟུར་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།གསོལ་ཚིགས་ནར་
གཏོང་ཡོད་ན་ཉིན་རེའི་ཟུར་ཕོགས་ཕྱེད་འབབ་འཐོབ་རྒྱུ།
ག གོང་གསལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཀི་ལོ་མི་ཊར་༡༠རྒྱང་ཁད་ལས་མེད་རིགས་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཇི་ཡོད་ལ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་ས་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་གཞི་མེད་པར་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུ།
༣ གཏན་འཇགས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་གྲོན།
ཀ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌།བགྲེས་ཡོལ།ཁྲིམས་མཐུན་ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་སོ་སོའི་ཕ་མ་དང༌།བཟའ་
ཟླ་གང་རུང་གི་ཕ་མ། དེ་བཞིན་རང་གི་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་ཇི་ཡོད། ཡང་ན་ཕྲུ་གུ་ངོ་མ་མེད་རུང་བུ་ཚབ་བམ་གསོས་ཕྲུག་ཉར་
བ། དེ་བཞིན་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ།ཤག་ཚང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དཔང་འཕེར་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་ཚེ་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་

318

ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གང་དེའི་ཐོབ་ཐང་གཞིར་བཟུང་ནང་མིར་ལམ་གྲོན་ཆ་ཚང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རུང་།ནང་མི་མཉམ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པས་སྔ་རྗེས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་རྗེས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཆོག་པ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།
ཁ གསར་འདེམས་ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ཅ་དངོས་ལྗིད་ཚད་ཀི་ལོ་༡༢༠༠བདལ་གླའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།འོན་ཀྱང་ཅ་དངོས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་འདེགས་འགྱོགས་བྱས་པའི་གླ་འབབ་སྤྲད་འཛིན་ཁུངས་འཕེར་དགོས་པ་དང༌།རྒྱུན་ལྡན་དགོས་མཁོ་མ་ཡིན་པའི་ཚོང་ཟོག་དང༌།གཞན་གྱི་ཅ་དངོས་རིགས་འཁྱེར་མི་ཆོགརང་གི་ཅ་དངོས་རྣམས་མཉམ་འཁྱེར་བྱ་རྒྱུ་ལས་སྔ་རྗེས་རིམ་འཛར་དུ་འཁྱེར་ན་གོང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་རུང་མཉམ་འཁྱེར་མི་ཐུབ་པའི་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་དང༌།རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡོད་ན་སྐབས་མཚམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་དཔང་འཕེར་ཡིག་ཆ་ཞུས་ཏེ་རྗེས་སུ་འོར་འདྲེན་ཆོག་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཆོག་མཆན་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།ལས་བཅར་དང༌། ལས་ཐོན་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་གནམ་བསྐྱོད་རིགས་ལ་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in bag-gage)གནམ་སྒྲིག་ལྟར་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཐོགགནམ་ཐོག་(Cargo)བརྒྱུད་ཀི་ལོ་༧༥ ལས་མང་བ་འཁྱེར་མི་
ཆོག ཡང་རྒྱུན་ལྡན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་མཉམ་འཁྱེར་ཅ་དངོས་(Check in baggage) ལྗིད་ཚད་གནམ་གྲུ་སོ་སོའི་ཚད་གཞི་ལྟར་མཉམ་འཁྱེར་ཆོག གཞུང་འབྲེལ་ཅ་དངོས་དེབ་རིགས་སོགས་མཉམ་འཁྱེར་དགོས་རིགས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་རིན་འབབ་ཇི་བྱེད་ཀྱང་ཐོབ་འཛིན་ལྟར་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགག དོས་རྒྱག་དང་ཅ་དངོས་འོར་འདྲེན། ལས་མི་ལས་གླ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྤོམ་ཚོད་སྒོར་༥༠༠རེ་འཐོབ་རྒྱུ་དང༌། ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར༦༠༠ནང་ཚུན་འགྲུལ་བཞུད་སྣུམ་འཁོར་རམ་དོས་སྐྱེལ་འཁོར་གླའི་གླ་འབབ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགང བདལ་གླ་སྤོམ་དངུལ་ཞུ་དགོས་རིགས་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་འཕེར་འདང་ངེས་གཟིགས་ཚེ་མང་མཐའ་སྒོར་༢༠༠༠
བཀའ་འཁྲོལ་གནང་ཆོགཅ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་སྒེར་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་དགོས་གལ་བྱུང་ན་ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་ས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་༣༠༠ ཚད་གཞིའི་ནང་སྣུམ་རིན་དང༌།ཁ་ལོ་པའི་ཉིན་རེའི་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཟུར་ཕོགས་
སྒེར་སྤྲོད་ཀྱིས་སྣུམ་འཁོར་འཁྲིད་ཆོགདོན་ཚན་དགུ་པ། ལ ས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཕྱིར་འབུལ།
ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་དང༌།ཕྱིར་འབུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ།

319

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་བཅུ་པ། ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག
༡ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་དམ་འབུལ་ཞུས་ཉིན་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་ལས་བྱེད་པའི་ཕྲུ་གུ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང༌།བོད་ཁྱིམ་བཅས་སུ་སྐབས་སོ་སོར་སྒྲིག་གསལ་བཞིན་རྒྱན་རྒྱག་གིས་
སློབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།
༢ ལས་འཁུར་འཁྱུར་མཚམས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་མུ་མཐུད་བཞག་ཚེ་ཞབས་ལོ་གསུམ་ཆ་ཚང་མ་ལོན་པའི་རིགས་ནས་སློབ་ཡོན་ཆ་ཚང་ཁུངས་འབུལ་དགོས་པ་དང༌། དེ་མིན་སློབ་ཡོན་འབུལ་ཕྱོགས་རེའུ་མིག་གཤམ་གསལ།
ཞབས་ལོ་ལོན་པ། སློབ་ཡོན་བརྒྱ་ཆ།
༣ ༥༠
༤ ༢༥

༥ འབུལ་མི་དགོས།
༣ འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ལས་འཁུར་དུ་མ་ཞུགས་སྔོན་གྱི་ལས་གནས་གང་ཡིན་སྐབས་ཕྲུ་གུ་སློབ་འཇུག་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་དང༌།སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ལས་ཐོག་ནས་ལས་
འཁྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཉིས་ནས་གདམ་ཀ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། གསོག་དངུལ་ཐོབ་ཐང༌།
ཕྱིར་བསྡུ།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཆོག་མཆན་དང༌། རྩིས་ཁྲ།
སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་དང༌།གསར་འདེམས་ལས་བཅར།བགྲེས་ཡོལ་ཕྱིར་
ལོག་སྐབས་ལམ་གྲོན།བདལ་གླ་བཅས་རྩིས་འགྲོ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་རྩིས་ཤོག་ལ་ཁུངས་སོ་སོའི་དྲུང་ཆེའམ་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་བྱེད་ཅིག་ནས་དག་མཆན་འཁོད་དགོས་པ་ལས་རང་ཉིད་ནས་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་མི་ཆོགའགྲོ་གྲོན་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་ཟླ་བ་༢
ནང་ཚུན་ངེས་པར་འབུལ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་དང༌། ཞ བས་ལོ་བརྩི་ཕྱོགས།
༡ སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་དམ་འབུལ་ཞུས་ཉིན་ནས་ལས་རྒྱུན་ཉུང་མཐར་ཞབས་ལོ་༡ཆ་ཚང་ལོན་པ་དང༌།མང་མཐར་ཞབས་ལོ་༥ ཆ་ཚང་ལོན་པ་ཞིག་ལ་ལས་ཐོན་ཕོགས་ཐོབ་ཡོད།བགྲེས་ཕོགས་བརྩི་ཕྱོགས་
རང་ཉིད་ལས་འཁུར་ནས་འཁྱུར་ཁའི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཐོག་རྩིས་བསྐོར་བྱ་རྒྱུ། ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་༥ ཆ་ཚང་ལོན་
པ་ཞིག་ལ་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༢༥ ཡང་ན་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠འཐོབ་རྒྱུ། ཞབས་ལོ་༡ ཆ་ཚང་ལོན་པ་ཡན་ལ་

320

བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཤམ་གསལ་རེའུ་མིག་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།ཞབས་ལོ་ལོན་པ། བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ།

༥ ༥༠
༤ ༤༥
༣ ༤༠
༢ ༣༥
༡ ༣༠

༢ ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཐང་གུན་གསབ་སྤར་ཆ་གནང་སྐབས་སྤྱི་མཚུངས་བགྲེས་ཕོགས་ཐོག་སྤར་ཆ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། བགྲེས་ཕོགས་གདམ་ཀ
༡ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ལས་ཐོན་བགྲེས་ཕོགས་དང༌། ལས་བྱེད་པའི་
བགྲེས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་བཅས་གཉིས་ནས་གང་མང་བ་དེ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོགའོན་ཀྱང་ལས་བྱེད་པ་གང་ཞིག་༢༠༠༤ཟླ་༤ ཚེས་
༨ ཉིན་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་ལས་བཅར་ཞུ་མུས་དང་དེ་བཞིན་དེའི་རྗེས་བསྐོ་གཞག་དང་
འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ལས་རྒྱུན་ཇི་སོང་ལས་བྱེད་པའི་ཞབས་
ལོར་བསྣན་ཏེ་བགྲེས་ཕོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག
༢ ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་སོང་ཟིན་པ་ཞིག་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་འོས་ཐོན་བྱུང་རིགས་ལ་ལས་འཁུར་ཞུ་ཡུན་རིང་དེ་སྔའི་བགྲེས་ཕོགས་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ། གཟིགས་གསོལ།
སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ལས་གནས་སུ་འོས་ཐོན་དམ་འབུལ་ཞུས་ཉིན་ནས་ཞབས་ལོ་ཧྲིལ་པོ་ཇི་

སོང་ལ་མཛད་འགན་འཁྱུར་ཁའི་ཟླ་རེའིེི་ཕོགས་ཐོབ་བསྒྱུར་འབབ་གཟིགས་གསོལ་འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ། ལ ས་ཐོན་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང༌།
ལས་བྱེད་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བགྲེས་ཡོལ་སྤྱི་མཚུངས་དྲུང་ཆེའི་གནས་རིམ་གྱི་བགྲེས་ཤག་འཐོབ་
རྒྱུ་དང་།བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་རྒྱུན་ཞབས་ལོ་༥ཧྲིལ་པོ་ལོན་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་ཤག་ཐོབ་ཐང་ཡོད། དེ་མིན་བགྲེས་ཤག་གོ་སྒྲིག་མ་ཐུབ་བར་ཁང་དོད་དུས་ནས་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་འཐོབ་རྒྱུ།འོན་ཀྱང་གཞིས་ཁང་དང་གླ་མེད་
གཞུང་ཁང་།རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མཁན་ལ་བགྲེས་ཤག་དང་ཁང་གླའི་དོད་ཐོབ་ཐང་མེད།

321

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ཕོགས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ཟླ་༣ ཚེས་༢༤ཉིན༌སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ལས་ཁུར་ཞུ་བཞིན་པ་དང་།དེའི་
རྗེས་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་མུས་ཤིག་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་བསྐོ་གཞག་གམ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་རིགས་ནས་ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་བདམས་པ་ཡིན་ན། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་
གཞི་དོན་ཚན་༡༢པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལྟར་བགྲེས་ཤག་མ་ཐོབ་བར་ཁང་དོད་གཏན་འབེབས་བཞིན་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་རྒྱུ་དང་།གཞིས་ཁང་ཐོབ་ཐང་དང་རང་བདག་ཁང་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐེངས་གཅིག་རིང་གནས་རིམ་དེར་ད་ལྟའི་ལས་ཁུར་འཁྱུར་སྐབས་བགྲེས་ཕོགས་ཇི་ཐོབ་ལོ་བཅུས་བསྒྱུར་བའི་དངུལ་འབོར་བགྲེས་ཤག་དོད་དུ་ཞུ་སྤྲོད་ཆོག་ཀྱང་མང་མཐའི་ཚད་གཞི་གོང་གསལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༢པའི་ནང་གསེས་༣པ་ནང་གསལ་ལས་མ་བརྒལ་བ་བྱ་དགོས།འདི་རིགས་ལ་དེའི་རྗེས་བགྲེས་ཤག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་དང་།ཟླ་གཉིས་ནང་ཚུན་ལས་ཤག་ཕྱིར་འབུལ་ཞུ་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ། བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང།
ལས་བྱེད་པའི་བགྲེས་ཡོལ་སྨན་བཅོས་ཐོབ་ཐང་སྒྲིག་གཞིའི་ནང་གསལ་དྲུང་ཆེའི་ཐོབ་ཐང་གཏན་འབེབས་ཇི་གནང་ལྟར་
འཐོབ་རྒྱུ།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ། ནང་མིའི་བགྲེས་ཕོགས།
རྐྱེན་འདས་གྱུར་པའི་བགྲེས་ཡོལ་བ་གང་ཞིག་གི་རྗེས་ཤུལ་བཟའ་ཟླ་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་རིང་བགྲེས་ཡོལ་ཕོགས་ཐོབ་ཀྱི་བརྒྱ་

ཆ་ ༢༥འབབ་དང༌།གལ་ཏེ་བསྐྱར་དུ་ཆང་ས་བརྒྱབས་པའམ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཚེ།འཚོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་མེད་པའི་ལྟོས་བཅས་ཕྲུ་གུ་རང་ལོ་༢༥མན་ཡོད་ན་དེ་ལ་མ་གཏོགས་ཐོབ་ཐང་མེད།

དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།
སྒྲིག་གཞི་འདི་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་རྩིས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་དང༌།
བཀའ་ཤག སྤྱི་འཐུས་གང་རུང་ནས་འཆར་འབུལ་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཆོག་མཆན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས།།།།

Contact:
Tibetan Parliamentary Secretariat
Central Tibetan Administration
Dharamshala-176215, Himachal Pradesh
India Tel: +91-1892-222481
E-Mail: tibetanparliament@tibet.net
Website: www.chithu.org / www.tibetanparliament.org